

Agenda van de gemeenteraad van 19 juni 2013

De burgemeester van Groningen roept de leden van de gemeenteraad bijeen op:

Datum: woensdag 19 juni 2013
Aanvang: 15:00 uur
Locatie: Nieuwe raadzaal
Voorzitter: dhr. J.P. Rehwinkel
Griffier: dhr. A.G.M. Dashorst
Documenten: [Bijlage - Besluitenlijst raad 19 juni 2013 - Voorjaarsdebat](#) (pdf)

1. Opening en mededelingen

[Bijlage - tijdschema Voorjaarsdebat 19 juni](#) (pdf)

2. VOORJAARSBRIEF + MEERJARENBEELD

a. Voorjaarsbrief 2013

(collegebrief 24 mei 2013)

+

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

(raadsvoorstel 24 mei 2013)

+

Stresstest 2014-2017

(collegebrief 24 mei 2013)

+

Voortgang openstaande moties m.b.t. begroting 2014

(collegebrief 24 mei 2013)

+

8e voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

(collegebrief 23 mei 2013)

+

Voortgangsrapportage 2013-I

(collegebrief 7 juni 2013)

+

Aanvullende informatie bij Voorjaarsbrief 2013

(collegebrief 7 juni 2013)

+

Nadere informatie Voorjaarsbrief 2013

(collegebrief 11 juni 2013)

+

Afhandeling moties Rekening 2012

(collegebrief 11 juni 2013)

+

Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n.a.v. technisch vragenuur en commissie F&V

gemeenteraad - woensdag 19 juni 2013

+

Beantwoording vragen D'66 naar aanleiding van Voorjaarsbrief

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013 (pdf)

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden (pdf)

Bijlage I financieel perspectief 2013-2017 (pdf)

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017 (pdf)

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster (pdf)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie) (pdf)

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012 (pdf)

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017 (pdf)

Raadsbesluit - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017 (pdf)

Collegebrief - Stresstest 2014-2017 (pdf)

Collegebrief - Voortgang openstaande moties met betrekking tot begroting 2014 (pdf)

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014 (pdf)

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I (pdf)

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013 (pdf)

Collegebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013 (pdf)

Collegebrief - Afhandeling moties Rekening 2012 (pdf)

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch vragenur en commissie F&V (pdf)

Collegebrief - Beantwoording vragen D66 n.a.v. voorjaarsbrief (pdf)

Aangenomen moties

Motie 1) van de PvdA, Meer inzet en waardering voor vrijwilligerswerk (voor allen, minus SP en D66) (pdf)

Motie 2) van PvdA en VVD, Right to Challenge (voor allen, minus SP) (pdf)

Motie 3) van PvdA, D66, VVD, CDA, PvdD en S&S, Haal meer uit witgoed (voor allen, minus SP, Stadspartij en GroenLinks). (pdf)

Motie 4) van PvdA, CDA, D66 en S&S, Ook in crisistijd met G-kracht vooruit (voor allen, minus VVD en SP) (pdf)

Motie 5) van PvdA, GroenLinks, D66, VVD, CDA, S&S, PvdD en ChristenUnie, Benutten leegstand gemeentelijk vastgoed (voor allen, minus Stadspartij) (pdf)

Motie 8) van de VVD, Eigendom grond onder clubgebouwen (voor allen, minus SP en D66) (pdf)

Motie 15) van GroenLinks, CDA, PvdA, ChristenUnie, D66, SP en PvdD, Effecten bezuinigingen (voor allen, minus VVD). (pdf)

Motie 23) van D66, CDA en PvdA, Onderwijs (voor allen, minus SP). (Dhr. Moes wordt geacht niet te hebben meegestemd bij deze motie) (pdf)

Motie 24) van D66, PvdA, S&S, Stadspartij, Infrastructuur cultuur (voor allen, minus SP en ChristenUnie) (pdf)

- Motie 25) van SP, GroenLinks en Stadspartij, Vergoeding eigen bijdrage (voor allen, minus S&S, VVD en D66) (pdf)
- Motie 26) van CDA, PvdA en S&S, Fietsenbeheer (voor allen, minus GroenLinks) (pdf)
- Motie 27) van CDA, SP, VVD, D66 en ChristenUnie, Gratis huwelijken (voor allen) (pdf)
- Motie 28) van ChristenUnie, CDA en PvdA, Wijkloketten Hoogkerk en Lewenborg (voor allen, minus GroenLinks, PvdD en S&S) (pdf)
- Motie 29) van ChristenUnie, CDA, PvdA, GroenLinks, SP en D66, Zelfbeheer groen in wijken (voor allen) (pdf)
- Motie 30) van S&S, ChristenUnie, CDA, VVD en GroenLinks, Invulling cofinancieringsfonds (voor allen, minus SP) (pdf)
- Motie 33) van S&S, ChristenUnie, CDA en D66, Fietsenrekken voor studentensociëteiten (voor allen, minus SP en VVD) (pdf)

Verworpen moties

- Motie 9) van VVD en S&S, Generieke korting Antillianenbeleid (voor VVD, S&S en D66) verworpen (pdf)
- Motie 10) van GroenLinks, PvdD, Stadspartij en ChristenUnie, Taakstelling decentralisaties (voor GroenLinks, PvdD, Stadspartij, ChristenUnie en S&S) verworpen (pdf)
- Motie 11) van GroenLinks en PvdD, Generiek is generiek (voor GroenLinks en PvdD) verworpen (pdf)
- Motie 12) van GroenLinks, ChristenUnie en PvdD, Rebound en Schoolmaatschappelijk werk (voor GroenLinks, ChristenUnie en PvdD) verworpen (pdf)
- Motie 17) van de Stadspartij, Fietsparkeren en parkeerbedrijf (voor Stadspartij, VVD en D66) verworpen (pdf)
- Motie 18) van de Stadspartij, Burgerloketten open houden (voor Stadspartij) verworpen (pdf)
- Motie 19) van de Stadspartij, Niet stoppen met fietsbeheer (voor Stadspartij) verworpen (pdf)
- Motie 20) van de Stadspartij, Overhead stresstest (voor Stadspartij en PvdD) verworpen (pdf)
- Motie 21) van de Stadspartij, Kinderactiviteiten (voor Stadspartij) verworpen (pdf)
- Motie 22) van de Stadspartij, Gezonde en veilige school (voor Stadspartij en PvdD) verworpen (pdf)
- Motie 31) van S&S en GroenLinks, Binnenstadmanagement (voor S&S en GroenLinks) verworpen (pdf)
- Motie 32) van S&S, Niet Akkoord met stoppen (voor S&S, VVD en D66) verworpen (pdf)

Motie 35) van S&S, Scenario met hoger weerstandsvermogen (voor S&S en Stadspartij) verworpen (pdf)

Motie 36) van de PvdD, Stichting Dierenopvang Groningen (voor PvdD, GroenLinks en Stadspartij) (pdf)

Motie 37) van de PvdD, Duurzaamheid als kerntaak (voor PvdD, GroenLinks en Stadspartij) (pdf)

Motie 39) van de PvdD, Begrotingsopbouw (voor PvdD) verworpen (pdf)

Ingetrokken moties

Motie 6) van PvdA en ChristenUnie, Bredere blik op de sport (ingetrokken) (pdf)

Motie 7) van VVD, PvdD, S&S, CDA en Stadspartij, Eén CAO.(ingetrokken) (pdf)

Motie 13) van GroenLinks, Acceptabel weerstandsvermogen (ingetrokken) (pdf)

Motie 14) van GroenLinks en ChristenUnie, Minder bezuinigen (ingetrokken) (pdf)

Motie 16) van de Stadspartij, Fietsklemmen (ingetrokken) (pdf)

Motie 34) van S&S, Zichtbaarheid in KEI-week (ingetrokken) (pdf)

Motie 38) van de PvdD, Energie inspecteurs (ingetrokken) (pdf)

Er is geen mogelijkheid in te spreken omdat de inhoudelijke punten behandeld zijn in de desbetreffende raadscommissie.

Bijlage - Besluitenlijst raad 19 juni 2013 - Voorjaarsdebat

BESLUITENLIJST GEMEENTERAAD GRONINGEN

Openbare raadsvergadering woensdag **19 juni 2013**, van 15.00 - 22.20 uur

Afwezig: mevr. Enting, dhr. Baldew en dhr. Offerman.

VOORJAARSDEBAT

	ONDERWERP + VOORSTEL	BESLUIT	STEMMING
1.	Opening		
2.	Voorjaarsbrief + meerjarenbeeld		
a.	Voorjaarsbrief 2013 (collegebrief 24 mei 2013) + Financieel meerjarenbeeld 2014-2017 (raadsvoorstel 24 mei 2013)	Aangenomen	Met algemene stemmen
<p><u>Toezeggingen van het college (weth. Schroor):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - College zal voor de begrotingsbehandeling terugkomen op de haalbaarheid van de taakstelling van 1 miljoen bezuiniging op de decentralisaties. - College zal uitleg geven over de diverse onderhoudsniveaus. - College komt terug op de vraag of er een wettelijke verplichting ligt t.a.v. de opvang van gehouden dieren. - College geeft voor de begroting een risicoanalyse t.a.v. een verantwoord niveau van het weerstandsvermogen. - College komt voor de begrotingsbehandeling terug op alle bezuinigingsmogelijkheden binnen de sport, waaronder de mogelijkheden van bezuinigen op het onderhoud van sportvoorzieningen. Tevens wordt gezien of het digitaal maken van de dienstverlening van de Werkmaatschappij Sport en Recreatie kan leiden tot een besparing in de uitvoeringskosten. - College zal juridisch onderzoeken of het mogelijk is kamerverhuurders te laten bijdragen aan het plaatsen van fietsklemmen. - College gaat in gesprek met de Stichting KEI om te zoeken naar een manier waarop de gemeente zichtbaar zal blijven in de KEI-week. <p>MOTIES / AMENDEMENTEN / STEMMING:</p> <p><u>Aangenomen moties:</u></p> <p>Motie 1) van de PvdA, <i>Meer inzet en waardering voor vrijwilligerswerk</i> (voor: allen, minus SP en D66).</p> <p>Motie 2) van PvdA en VVD, <i>Right to Challenge</i> (voor: allen, minus SP).</p> <p>Motie 3) van PvdA, D66, VVD, CDA, PvdD en S&S, <i>Haal meer uit witgoed</i> (voor: allen, minus SP, Stadspartij en GroenLinks).</p> <p>Motie 4) van PvdA, CDA, D66 en S&S, <i>Ook in crisistijd met G-kracht vooruit</i> (voor: allen, minus VVD en SP).</p> <p>Motie 5) van PvdA, GroenLinks, D66, VVD, CDA, S&S, PvdD en ChristenUnie, <i>Benutten leegstand gemeentelijk vastgoed</i> (voor: allen, minus Stadspartij).</p>			

Bijlage - Besluitenlijst raad 19 juni 2013 - Voorjaarsdebat

<p>Motie 8) van de VVD, <i>Eigendom grond onder clubgebouwen</i> (voor: allen, minus SP en D66).</p> <p>Motie 15) van GroenLinks, CDA, PvdA, ChristenUnie, D66, SP en PvdD, <i>Effecten bezuinigingen</i> (voor: allen, minus VVD).</p> <p>Motie 23) van D66, CDA en PvdA, <i>Onderwijs</i> (voor: allen, minus SP). (<i>Dhr. Moes wordt geacht niet te hebben meegestemd bij deze motie</i>)</p> <p>Motie 24) van D66, PvdA, S&S, Stadspartij, <i>Infrastructuur cultuur</i> (voor: allen, minus SP en ChristenUnie).</p> <p>Motie 25) van SP, GroenLinks en Stadspartij, <i>Vergoeding eigen bijdrage</i> (voor: allen, minus S&S, VVD en D66).</p> <p>Motie 26) van CDA, PvdA en S&S, <i>Fietsenbeheer</i> (voor: allen, minus GroenLinks).</p> <p>Motie 27) van CDA, SP, VVD, D66 en ChristenUnie, <i>Gratis huwelijken</i> (voor: allen).</p> <p>Motie 28) van ChristenUnie, CDA en PvdA, <i>Wijkloketten Hoogkerk en Lewenborg</i> (voor: allen, minus GroenLinks, PvdD en S&S).</p> <p>Motie 29) van ChristenUnie, CDA, PvdA, GroenLinks, SP en D66, <i>Zelfbeheer groen in wijken</i> (voor: allen).</p> <p>Motie 30) van S&S, ChristenUnie, CDA, VVD en GroenLinks, <i>Invulling cofinancieringsfonds</i> (voor: allen, minus SP).</p> <p>Motie 33) van S&S, ChristenUnie, CDA en D66, <i>Fietsenrekken voor studentensociëteiten</i> (voor: allen, minus SP en VVD).</p> <p><u>Verworpen moties:</u></p> <p>Motie 9) van VVD en S&S, <i>Generieke korting Antillianenbeleid</i> (voor: VVD, S&S en D66).</p> <p>Motie 10) van GroenLinks, PvdD, Stadspartij en ChristenUnie, <i>Taakstelling decentralisaties</i> (voor: GroenLinks, PvdD, Stadspartij, ChristenUnie en S&S).</p> <p>Motie 11) van GroenLinks en PvdD, <i>Generiek is generiek</i> (voor: GroenLinks en PvdD).</p> <p>Motie 12) van GroenLinks, ChristenUnie en PvdD, <i>Rebound en Schoolmaatschappelijk werk</i> (voor: GroenLinks, ChristenUnie en PvdD).</p> <p>Motie 17) van de Stadspartij, <i>Fietsparkeren en parkeerbedrijf</i> (voor: Stadspartij, VVD en D66).</p> <p>Motie 18) van de Stadspartij, <i>Burgerloketten open houden</i> (voor: Stadspartij).</p> <p>Motie 19) van de Stadspartij, <i>Niet stoppen met fietsbeheer</i> (voor: Stadspartij).</p> <p>Motie 20) van de Stadspartij, <i>Overhead stresstest</i> (voor: Stadspartij en PvdD).</p> <p>Motie 21) van de Stadspartij, <i>Kinderactiviteiten</i> (voor: Stadspartij).</p> <p>Motie 22) van de Stadspartij, <i>Gezonde en veilige school</i> (voor: Stadspartij en PvdD).</p> <p>Motie 31) van S&S en GroenLinks, <i>Binnenstadmanagement</i> (voor: S&S en GroenLinks).</p> <p>Motie 32) van S&S, <i>Niet Akkoord met stoppen</i> (voor: S&S, VVD en D66).</p> <p>Motie 35) van S&S, <i>Scenario met hoger weerstandsvermogen</i> (voor: S&S en Stadspartij).</p> <p>Motie 36) van de PvdD, <i>Stichting Dierenopvang Groningen</i> (voor: PvdD, GroenLinks en Stadspartij).</p> <p>Motie 37) van de PvdD, <i>Duurzaamheid als kerntaak</i> (voor: PvdD, GroenLinks en Stadspartij).</p> <p>Motie 39) van de PvdD, <i>Begrotingsopbouw</i> (voor: PvdD).</p> <p><u>Ingetrokken moties:</u></p> <p>Motie 6) van PvdA en ChristenUnie, <i>Bredere blik op de sport</i>.</p> <p>Motie 7) van VVD, PvdD, S&S, CDA en Stadspartij, <i>Eén CAO</i>.</p> <p>Motie 13) van GroenLinks, <i>Acceptabel weerstandsvermogen</i>.</p> <p>Motie 14) van GroenLinks en ChristenUnie, <i>Minder bezuinigen</i>.</p> <p>Motie 16) van de Stadspartij, <i>Fietsklemmen</i>.</p> <p>Motie 34) van S&S, <i>Zichtbaarheid in KEI-week</i>.</p> <p>Motie 38) van de PvdD, <i>Energie inspecteurs</i>.</p>
--

Bijlage - Besluitenlijst raad 19 juni 2013 - Voorjaarsdebat

Bijlage - tijdschema Voorjaarsdebat 19 juni

GRIFFIE

Tijdschema en spreektijden Raad/Voorjaarsdebat 2013

woensdag 19 juni: aanvang 15.00 uur

Voorjaarsdebat		
15.00 – 16.00	1 ^e termijn raad Voorjaarsdebat en woordvoering van de fracties gericht op het geven van partijpolitieke standpunten	5 fracties, per fractie 12 minuten
16.00 – 16.15	Koffiepauze	
16.15 – 17.15	Vervolg 1 ^e termijn raad Voorjaarsdebat	5 fracties, per fractie 12 minuten
17.15 – 17.30	koffie- en overlegpauze	
17.30 - 18.20	2 ^e termijn raad Voorjaarsdebat: raadsdebat naar aanleiding van fractiestandpunten	per fractie 5 minuten
18.30 – 20.00	EETPAUZE	
20.00 – 21.15	Reactie college op raadsstandpunten en moties	
21.15 – 21.30	Koffie- en overlegpauze	
21.30 - 21.45	1-minuut reactie van de fracties	
21.45 – 22.00	Stemming moties + raadsvoorstel	

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Onderwerp Voorjaarsbrief 2013

Steller C. Boon/H. Smit

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Onder embargo tot 24 mei 2013 13.15 uur in verband met
persconferentie

Telefoon (050) 367 76 70 Bijlage(n) 4 Ons kenmerk BD.13.3697323
Datum Uw brief van Uw kenmerk -
Burgerservicenummer

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

In deze Voorjaarsbrief informeren wij u over de actuele financiële positie en de vooruitzichten van onze gemeente en over de mogelijke keuzes die wij in het najaar in de Begroting 2014 aan u ter besluitvorming willen voorleggen.

Onze financiële vooruitzichten zijn zorgelijk. De economische crisis is nog niet ten einde. De vraag naar woningen, kantoren en bedrijventerreinen zal voorlopig nog niet aantrekken. We houden er rekening mee dat de werkloosheid verder zal oplopen en dat de voorgenomen decentralisaties in de AWBZ, Jeugdzorg en op het gebied van Werk en Inkomen gepaard gaan met forse bezuinigingen. Bij ongewijzigd beleid krijgen we te maken met een tekort in 2013 van ruim 48 miljoen euro en in 2014 van ruim 25 miljoen euro. Vanaf 2015 is het tekort circa 20 miljoen euro structureel. Dit is onverantwoord. We ontkomen er daarom niet aan om keuzes te maken. En gezien de omvang van de opgave zullen die soms pijnlijk zijn. Tegelijk willen we blijven werken aan de toekomst van de stad. Bezuinigen en investeren dus. Een dubbele opgave, niet eenvoudig maar ook niet onmogelijk. Groningen is een stad met veel talent, met veerkracht en creativiteit. Een stad waar inwoners, bedrijven en instellingen zich mee verbonden voelen. En vanouds een stad waar mensen om elkaar geven en samen optrekken. Dat geeft ons het vertrouwen dat onze ambitie om sterker uit de crisis te komen reëel is.

De keuzes die we in deze Voorjaarsbrief aan uw raad voorleggen baseren we op het belangrijkste motto uit ons collegeprogramma: *verbinden en vernieuwen*. De huidige crisis zien wij ook als een signaal dat we nieuwe wegen moeten inslaan in de verhouding tussen overheid en burgers. De opgaven waar we voor staan vereisen nadrukkelijk inzet van iedereen:

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

2

overheid, burgers, bedrijven en maatschappelijke partners. We zien het als een belangrijke taak om - samen met alle betrokkenen - in de komende jaren die gedeelde verantwoordelijkheid in onze stad praktisch in te vullen. Co-creatie is daarbij een sleutelbegrip. We kijken kritisch naar onze eigen gemeentelijke rol en organisatie en naar de kerntaken die passen bij een andere overheid. Verderop komen we hier op terug.

Gezien de urgentie en de omvang van de opgave en de te maken keuzes voor de begroting 2014 hebben wij u vroegtijdig geïnformeerd per brief op 31 januari 2013 en op 17 april 2013 over de ontwikkelingen die zich na de begroting 2013 hebben voorgedaan. We hebben u een tussenstand van de financiële opgave en het meerjarenbeeld gepresenteerd. Bij bezuinigingen van deze omvang achten wij het van groot belang uw raad vroegtijdig in de gelegenheid te stellen richting te geven en kaders te stellen. Daarom is in overleg met uw raad besloten om het Voorjaarsdebat te vervroegen en ruim voor de zomer met uw raad in debat te gaan. Een tijdig debat is ook van belang om partners en gesubsidieerde instellingen tijdig te kunnen informeren over de te nemen maatregelen.

We merken op dat de Voorjaarsnota veel minder dan in voorgaande jaren keuzemogelijkheden aan uw raad voorlegt. Het college heeft, vanuit het oogpunt van een transparant begrotingsproces, nu een uitgewerkt oplossingsscenario gemaakt voor de financiële opgave waar we voor staan (zie bijlage I). Wij laten u zien dat wij bereid zijn in november in de begroting 2014 vergaande keuzes te maken, waarmee we de financiële problemen nu oplossen en niet doorschuiven naar onze opvolgers. Onze concrete voorstellen treft u in bijlage II. In de bijlage informeren we u ook over welke mogelijke bezuinigingsmaatregelen we voorsnog niet willen nemen. Over onze keuzes willen we graag met uw raad in het voorjaarsdebat de dialoog aangaan. Daarbij merken we op dat de bezuinigingsopgave waar we nu voor staan zo fors is, dat alle voorstellen die we nu aan u presenteren in principe noodzakelijk zijn om aan onze opgave te voldoen. Dat betekent dat waar uw raad vindt dat er minder of anders bezuinigd moet worden, wij aan u vragen dan ook te komen met alternatieve dekkingsvoorstellen.

De definitieve besluitvorming over de inhoudelijke, organisatorische en financiële keuzes vindt plaats in november bij de begroting 2014. In de dan aan u voor te leggen voorstellen zullen we uw kaderstellende opmerkingen en alternatieve dekkingsvoorstellen uit het voorjaarsdebat hebben meegewogen.

Hoe staan we ervoor?

Op 29 mei behandelt uw raad de Rekening 2012 waarin we verantwoording afleggen over het in dat jaar gevoerde beleid en behaalde resultaten. We concludeerden dat 2012 in vele opzichten een bewogen jaar was. We memoreren de val van het college, het stopzetten van de tram, de afwikkeling van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs (O2G2), de verdere teruggang in woningbouwproductie en verkoop, in de oplevering en verkoop

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

3

van bedrijventerreinen en een toenemende leegstand in winkels. Ten slotte zagen we in de staart van 2012 een afname van de werkgelegenheid en waren meer mensen aangewezen op een uitkering. Door noodzakelijke afboekingen hebben we onze reserves moeten aanspreken en ons weerstandsvermogen moeten aanvullen. 2012 sloten we opnieuw af met een tekort. Onze meerjarenprognoses laten zien dat we bij ongewijzigd beleid in 2013 en 2014 te maken krijgen met tekorten van respectievelijk 48 en 25 miljoen euro. Vanaf 2015 verwachten we een tekort van circa 20 miljoen euro structureel. Onze financiële vooruitzichten zijn dus zorgelijk.

Naast zorgen zien we ook kansen en positieve ontwikkelingen. Groningen is een bruisende stad, dynamisch, innovatief, spraakmakend. Groningen heeft al lang niet meer de hoogste werkloosheidscijfers. Groningen groeit en koestert een variatie aan type mensen en leefstijlen. Het is een broedplaats van talent. Onze economische speerpunten Healthy Ageing en Energie ontwikkelen zich goed. Groningen heeft een bovengemiddeld goed woonklimaat met uitstekende voorzieningen, een prachtig ommeland, een aantrekkelijke binnenstad, het aantal bezoekers groeit nog steeds, en Groningen kent een veelzijdig cultuuraanbod. En samen met onze partners blijven we ons inzetten voor een goed bereikbare stad.

Uit de Stadsmonitor (bijlage III) en de Leefbaarheid & Veiligheidsmonitor (bijlage IV) van dit jaar bleek onder meer dat de Stad nog altijd overwegend positief oordelen over de leefbaarheid en de staat van onderhoud. Ook is Groningen nog altijd een veilige stad. In de meeste aandachtswijken hebben de bewoners meer waardering en vertrouwen in hun wijk gekregen. Het aantal mensen dat bereid is wat voor hun buurt te doen is toegenomen.

Het antwoord op de vraag 'hoe staan we ervoor' is dus meerledig. Al zijn de financiële opgaven groot, tegelijk staat Groningen er goed voor en hebben we vertrouwen in de toekomst van de stad. Er zijn kansen en ontwikkelingen om bij aan te sluiten. Als gemeente zelf, maar steeds vaker met andere overheden, bedrijven, instellingen en particulieren.

Wat zijn de opgaven?

Voor 2014 en daarna staan we voor grote bezuinigingsopgaven. In november stelde uw raad de begroting 2013 vast, met een sluitend meerjarenbeeld. Sindsdien hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan die gevolgen hebben voor dekking van de begroting 2013 en de financiële opgave voor de begroting 2014. We hebben u daarover in januari per brief (BD 13.3460299) en in april per brief (BD 13.3625747) geïnformeerd. In april was de opgave die we u presenteerden hoger dan de opgave die we u in deze voorjaarsbrief presenteren. In bijlage II treft u de keuzes die we hebben gemaakt om de opgave te verkleinen.

De opgave voor 2013 is ruim 48 miljoen euro. Dit is vooral het gevolg van de benodigde aanvulling van ons weerstandsvermogen door de tegenvallers uit 2012. Voor 2014 is de opgave ruim 25 miljoen euro, als gevolg van

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

4

verschillende grote en kleinere knelpunten, zoals de tekorten op de wet BUIG en de sociale werkvoorziening, frictiekosten als gevolg van personele bezuinigingen, aanvullende rijksbezuinigingen en nog niet gerealiseerde gemeentelijke bezuinigingen. Daarbij houden we er al rekening mee dat het gestelde doel in het coalitieakkoord om door te groeien naar een weerstandsvermogen met een ratio 1,0 niet in 2014 kan worden gerealiseerd. De opgave voor 2015 is ruim 23 miljoen euro structureel en voor de jaren daarna circa 20 miljoen euro structureel. Bij het bepalen van de opgave zijn we er van uit gegaan dat een deel van de structurele activiteiten die we incidenteel hebben gedekt in 2015 worden beëindigd.

Wat zijn onze ambities?

In ons Prinsenhofakkoord hebben we aangegeven in grote lijnen het beleid van het vorige college te willen voortzetten. Al zijn de bezuinigingen omvangrijk, voor het grootste gedeelte blijven we doen wat we deden en maken we af waaraan we zijn begonnen. Groningen is een stad die solidariteit hoog in het vaandel heeft, met een traditie van een ruimhartig beleid voor Stadlers die niet op eigen kracht aan de samenleving kunnen meedoen. Een stad waar iedereen meetelt en meedoet, waar talenten kansen krijgen en tot ontwikkeling komen. En een stad die in alle opzichten steeds duurzamer wordt. Dit blijft zo en daarmee gaan we door. Deze ambities houden we ook in financieel zwaardere tijden overeind. Nu er minder geld te verdelen valt, moeten we onze ambities bijstellen. Dat vraagt creativiteit, een nieuwe rol van de overheid en inzet van de gehele stedelijke samenleving.

In het Prinsenhofakkoord hebben we ook aangegeven dat we een *andere overheid* willen zijn. Een overheid die zich voorbereidt op de toekomst en die efficiënt en integraal werkt. We denken na over onze kerntaken als gemeente en hoe we naast een faciliterende overheid ook een stimulerende en initiërende overheid kunnen zijn, die samen met andere partijen initiatieven neemt en uitwerkt. Een overheid die zorgdraagt voor een aantrekkelijk investeringsklimaat, een veilige woon- en werkomgeving, zorgt voor een goede dienstverlening, waar mogelijk goedkoper, wellicht met minder aanbod, maar toch ruimte houdt voor investeringen.

Dit vraagt een andere organisatie die flexibel is, financiële ruimte creëert en kan inspelen op de initiatieven uit de markt en uit de stad. Het betekent ook minder invloed op einddoelen.

Als college hebben wij de discussie over 'de nieuwe overheid', die door de bestuurscrisis in 2012 was komen stil te liggen, inmiddels weer opgepakt. Aan het eind van dit jaar zullen we onze eerste analyse aan uw raad voorleggen en met u bespreken. In het najaar willen we in de vorm van een Stadsdebat het gesprek met de stad aangaan over dit onderwerp in bredere zin, met name gericht op de thema's die bepalend zijn voor de toekomst van de stad.

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

5

Met deze discussies en de uitkomsten ervan willen we mede een bijdrage leveren aan de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 en het nieuwe college in 2014 in staat stellen om weloverwogen keuzes te maken op de weg naar de 'andere overheid'.

Wat zijn onze financiële uitgangspunten?

Eerder memoreerden we dat we niet kiezen voor een fundamentele heroverweging van ons beleid. In de huidige omstandigheden is een solide begroting van het grootste belang. Onze financiële uitgangspunten zijn de volgende:

- 1) Wij kijken niet alleen naar de financiële opgave voor 2013 en 2014, maar ook naar de jaren daarna. In oktober presenteren we een sluitende begroting voor 2014 en een evenwichtig meerjarig perspectief.
- 2) Tekorten vangen we in eerste instantie op door uitgaven te verminderen, subsidies te korten en door efficiënter te werken. Onze overwegingen en voorstellen leest u verderop.
- 3) We willen structurele kosten zoveel mogelijk structureel dekken.
- 4) Met lastenverzwaringen voor burgers en bedrijven zijn we terughoudend.
- 5) We willen ons weerstandsvermogen in deze collegeperiode substantieel versterken. De ambitie van een ratio van 0,8 is in de huidige omstandigheden niet haalbaar. In de nu voorliggende voorstellen komen we uit op 0,75. Dit beschouwen we als ondergrens. Waar mogelijk versterken we het verder. Na 2014 willen we het weerstandsvermogen versterken naar een ratio van 1,0. Hiertoe hebben we twee afspraken gemaakt. Ten eerste gebruiken we elke meevaller die we de komende tijd krijgen om het weerstandsvermogen tot 0,8 aan te vullen. Ten tweede zullen we, als het eerste doel bereikt is, volgende meevallers voor de helft inzetten voor het weerstandsvermogen en voor de andere helft voor het nieuwe co-financieringsfonds (zie verderop). De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat we niet verwachten dat we het doel van 1,0 op korte termijn te kunnen halen, omdat meevallers in de huidige omstandigheden schaars zijn. We verwachten wel dat het op middellange termijn zal lukken.
- 6) We hanteren een zorgvuldig en alert risicomanagement. Risico's hebben we zodoende eerder in beeld zodat we tijdig de noodzakelijke maatregelen kunnen nemen. Twee keer per jaar lichten wij onze reserves door, op basis waarvan wij het actuele benodigde weerstandsvermogen bepalen. Dat doen wij ook voor de begroting 2014.
- 7) In 2014 zijn er verkiezingen en treedt er een nieuw college aan. We willen het nieuwe college ruimte geven; we schuiven onze problemen niet door naar de toekomst.

Wat stellen we voor?

In het Prinsenhofakkoord staan twee begrippen centraal: *verbinden en vernieuwen*. Verbinden en vernieuwen in de politieke verhoudingen én in de samenleving. Deze gedachte is ook het uitgangspunt geweest bij het voorbereiden van deze Voorjaarsnota. Dat heeft geleid tot een samenhangend

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

6

pakket van bezuinigingen dat eerdere verworvenheden waardeert, maar ook kritisch benadert. De basis blijft op orde, alleen zal het op alle terreinen soberder worden. Tegelijk stellen we voor om na 2014 een cofinancieringsfonds in het leven te roepen. Over dat fonds informeren we u hieronder nader.

Co-financiering

Na 2014 stoppen diverse specifieke rijksbijdragen, waaruit we in de voorgaande jaren tal van projecten o.a. op het gebied van wijkvernieuwing, wonen, economische ontwikkeling (G-kracht, Akkoord van Groningen) en duurzaamheid financierden. Om dergelijke projecten in de toekomst toch te kunnen uitvoeren, roepen we een co-financieringsfonds in het leven. Het is een co-financieringsfonds, omdat we verwachten dat andere partijen aan dergelijke projecten meedoen. Het co-financieringsfonds stimuleert en creëert ruimte voor initiatieven uit de samenleving en benadrukt onze rol van regisseur en verbinder, waarin we eerder kiezen voor co-creatie en co-financiering dan voor subsidiëring. Dat vraagt om een andere houding en rol van ons als overheid. We sturen minder op einddoelen, meer op processen. Ons doel is verschillende partijen en investeerders samen te brengen en te verbinden rond een gedeelde verantwoordelijkheid voor onze stad.

Het fonds willen we voeden langs drie sporen. Het eerste spoor betreft gelden die we vrijspelen door in bestaand beleid efficiënter te werken of anderszins te besparen. Het tweede spoor is het inzetten van reguliere beschikbaar geld en het derde spoor betreft vrijval/meevallers in de meerjarenbegroting. Dit na aanvulling van het weerstandsvermogen. Het co-financieringsfonds is uitdrukkelijk niet bestemd voor structurele activiteiten. Het is uitsluitend bedoeld voor projecten; overzienbare en incidentele uitgaven dus. Bij de Begroting 2014 zullen we u uitvoeriger informeren over opzet en beoogde werking van het fonds, waarna het nieuwe college in de loop van 2014 aan het fonds – of aan meerdere fondsen – meer definitief vorm kan geven.

Voorstellen en overwegingen in vijf thema's

Hieronder delen we met u - geordend in vijf thema's - onze overwegingen en voorlopige voorstellen. We benadrukken dat we in deze brief alleen de hoofdlijnen kunnen belichten. De lijst met bezuinigingsvoorstellen is omvangrijk en raakt alle beleidsterreinen. In veel gevallen hangen voorstellen met elkaar samen. Daarom hebben we ervan afgezien u hier een samenvatting te presenteren. Voor concrete informatie over onze voorstellen en onze afwegingen verwijzen we u naar bijlage II.

Thema 1 Sterke, aantrekkelijke stad in de regio

De kracht van Groningen schuilt voor een zeer belangrijk deel in de positie als grootste stad in de regio. Stad en regio zijn op tal van manieren met elkaar verbonden en van elkaar afhankelijk. Groningen is het economische, culturele en kenniscentrum van Noord-Nederland. Met 50.000 studenten aan

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

7

hogeschool en universiteit is Groningen een 'City of Talent' met een enorm potentieel.

We willen de positie van de stad als aantrekkelijke en sterke stad in de regio verder versterken. We zijn ons bewust van onze sterke punten zoals een jonge bevolking, een sterk kenniscluster, een internationale onze positie gashoofdstad, de nabijheid van het Eemsdeltagebied, economische topsectoren, aantrekkelijke binnenstad, aantrekkelijk ommeland, breed cultuuraanbod. Deze sterke punten willen we uitbouwen vanuit onze nieuwe rol als lokale overheid. Soms als aanjager, soms faciliterend, soms voorwaardenscheppend.

Zorgen voor een goede bereikbaarheid van de stedelijke regio is een belangrijke taak van de overheid. We blijven daarom de komende tijd samen met de regiopartners werken aan een integrale oplossing voor de bereikbaarheid van onze regio.

We blijven investeren in de binnenstad. De nieuwe Oostwand en het Forum zullen een impuls geven aan de aantrekkelijkheid van onze binnenstad. Het Forum staat bijna in de steigers. Met de Forum-partners werken we aan een verdere concretisering van de inhoudelijke invulling en samenwerking; zodanig dat zoveel mogelijk Stadgers er enthousiast over zullen zijn.

Alle culturele instellingen krijgen te maken met een generieke korting. Wij verwachten dat er voldoende cultureel ondernemerschap in onze stad aanwezig is en op zal bloeien om ook met minder overheidsgeld een bruisend en veelzijdig cultureel aanbod in stand te houden.

We moeten korten op ons economisch programma en het Akkoord van Groningen. We blijven de samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven actief stimuleren, want kennistransfer vormt een belangrijk basis voor innovatie en nieuwe werkgelegenheid, vooral ook in het midden- en kleinbedrijf.

Thema 2 Fijne stad om te wonen

Groningen is een stad waar het plezierig wonen is. Uit onderzoek blijkt steeds dat onze inwoners over het algemeen bovengemiddeld tevreden zijn over het onderhoud en de veiligheid. Na 2014 stopt het rijk met de ISV-middelen. Voor onze stad betekent dit dat we jaarlijks 8 miljoen minder ontvangen voor wijkvernieuwing, woningbouwproductie en jongerenhuisvesting. Op deze terreinen staan we voor ingrijpende heroverwegingen. Voor zaken die we na 2014 overeind wensen te houden moeten we nieuwe dekking vinden via het cofinancieringsfonds.

We ontkomen niet aan bezuinigingen op onderhoud en beheer. In de binnenstad en in het Noorderplantsoen houden we onze inzet op peil. Onze huiskamer moet schoon en veilig blijven. Als gemeente moeten we onze

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 8

inspanningen in de wijken – ook in het dagelijks onderhoud - verminderen, maar we zorgen ervoor dat de gevolgen daarvan acceptabel blijven. Dat moet lukken, want leefbare wijken en prettige buurten zijn het resultaat van ieders inspanningen; stadgers, ondernemers, instellingen en corporaties. De vernieuwing van de Woonschepenhaven gaat door evenals onze inzet voor jongerenhuisvesting.

Ook blijven we investeren in onze wijken (bijvoorbeeld Selwerd, De Wijert, Oosterhoogebrug), maar we moeten het anders doen. Geen grootschalige ingrepen meer, maar inzet op ontwikkelend en preventief beheer, met daar waar nodig gerichte maatregelen. Met ons Aanvalsplan Woningbouw willen we instrumenten ontwikkelen om initiatieven op de woningmarkt los te krijgen.

Met onze gerichte aanpak van veiligheidsproblemen in straten of buurten gaan we door. De budgetten voor veiligheid houden we in 2013 en 2014 grotendeels op peil.

Thema 3 Stad om je te ontwikkelen

Groningen is vanouds een onderwijsstad. Voor alle kinderen en jongeren, van peuter tot student, is Groningen een stad waar iedereen de kans krijgt zijn talent te ontdekken en te ontwikkelen. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is dat kinderen gezond en veilig opgroeien. Dat is een belangrijk doel in ons Integraal Jeugdbeleid.

Vooruitlopende op de vernieuwingen in het sociale domein vanaf 2015 onderzoeken we de mogelijkheden voor slimmere en klantgerichte organisaties in de wijken. Met als uitgangspunt het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid van burgers. We bouwen voort op de goede ervaringen die we op dit gebied al opdoen binnen de Stip's en de Centra voor Jeugd en gezin.

In het onderwijsveld gaan we ons zoveel mogelijk beperken tot onze wettelijke taken. We blijven echter wel investeren in schoolgebouwen; met ons programma *Fris en duurzaam* gaan we door.

Ook in ons programma Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) moeten we korten. Het budget blijft echter toereikend om in de vraag te voorzien. De vensterscholen geven we een nieuwe impuls; door concentratie op de kerntaken verhogen we de kwaliteit. Door betere samenwerking en afstemming willen we meer synergie creëren in het hele onderwijsveld en gedurende de gehele onderwijsloopbaan. Daar hoort ook bij dat onderwijs en bedrijfsleven elkaar vaker opzoeken. Een belangrijke stap in deze richting willen we zetten met het binnenkort af te sluiten 'Onderwijspact', waarmee alle betrokken partners blijk geven onze hoge ambities voor 'Groningen onderwijsstad' te delen. Talentontwikkeling blijft voor ons belangrijk.

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

9

Alle instellingen op de terreinen jeugd en sport krijgen te maken met een generieke korting. De activiteiten Kind en Jeugd gaan we slimmer combineren.

Thema 4 Actieve en sociale stad voor iedereen

Groningen is een stad waar iedereen erbij hoort. Alle Stadgers actief, is al jaren een belangrijk motto. We zijn een sociale stad waarin iedereen naar vermogen kan meedoen en waarin niemand aan de kant hoeft te staan. We willen zoveel mogelijk mensen kansen bieden om actief deel te nemen aan de Groninger samenleving. Dat blijft zo. We zetten alles op alles om ook met minder geld, toch zoveel mogelijk mensen actief te houden of weer laten worden. We blijven borg staan voor de meest kwetsbaren en de mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking.

Er komt een generieke korting op instellingen op de terreinen welzijn en zorg. We kiezen voor diegenen die de steun het meest nodig hebben. In het bijzonder hebben we daarbij oog voor kinderen; achterstanden door armoede willen we zoveel mogelijk voorkomen. In 2013 en 2014 houden we de budgetten voor het armoedebeleid in tact. Na 2014 willen we het armoedebeleid hervormen door ons te richten op kwetsbaren en diegenen die hulp het meest nodig hebben. Bij burgers die dat aan kunnen, doen we een groter beroep op de eigen verantwoordelijkheid. Onze eigen afdelingen en andere instellingen in het sociaal domein, zullen slimmer en nog efficiënter moeten gaan werken.

Thema 5 Een efficiënte en stimulerende organisatie

In ons collegeprogramma - en dat van het vorige college - is een 'efficiëntere organisatie' een van de speerpunten. In 2010 zijn we gestart met een majeure operatie gericht op een andere, participerende overheid. Inmiddels hebben we belangrijke stappen gezet op weg naar een transparantere en efficiëntere organisatie (o.a. Stadsbeheer, SSC, KCC, GMT, stafdiensten, voorbereiding samengaan SOZAWE en iederz).

Aanvullend op de in 2010 gestarte bezuinigingsoperatie op de organisatie van 19,7 miljoen euro voor de jaren 2011-2014, formuleren we nu een extra bezuinigingsopgave voor de eigen organisatie vanaf 2015 oplopend tot 10 miljoen euro in 2017. Dit doen we mede in het licht van de lopende kerntakendiscussie en de ontwikkeling van 'een nieuwe overheid', waarbij we de dienstverlening verder willen verbeteren en de transparantie van onze organisatie vergroten. Zoals reeds eerder gezegd willen we hierover in het najaar met u nader van gedachten wisselen. Ook kunnen we op diverse plekken in de organisatie zullen we door samenvoeging van afdelingen en versoering van voorzieningen (o.a. voor college en GMT) verder besparen. Van belang is op te merken dat personele inkrimping, door rechtspositionele oorzaken en vanuit ons uitgangspunt van goed werkgeverschap, in de meeste gevallen niet direct leidt tot kostenreductie. Daarom is in de begroting een oplopend bedrag voor 'frictiekosten' gereserveerd.

Een steeds duurzamer stad

In 2035 willen we een energie neutrale stad zijn. Die ambitie houden we overeind. We blijven samen met bewoners, instellingen en bedrijven werken aan een duurzame stad. Verduurzamen is belangrijk voor het milieu, maar ook omdat we daar veel geld mee besparen. Huurders en woningbezitters ervaren direct wat energiebesparing oplevert.

In al onze beleidsprogramma's is verduurzaming inmiddels verankerd. Als grote organisatie geven we zelf in duurzaam gedrag zoveel mogelijk het goede voorbeeld. Verder hebben we een rol om duurzaamheid hoog op de agenda te houden van bedrijven, instellingen en andere partners, samenwerking te bevorderen en kansrijke projecten te initiëren en optimaal te faciliteren. Na 2014 willen we ons duurzaamheidsprogramma financieren vanuit het cofinancieringsfonds.

Gemiddeld geen lastenverhoging

Een van onze financiële uitgangspunten is dat we terughoudend zijn met lastenverhoging. We kiezen ervoor om in 2014 de woonlasten voor burgers gemiddeld niet te verhogen. Door diverse maatregelen kunnen we de afvalstoffenheffing en de rioolrechten verlagen. Dit geeft ruimte om – bij gemiddeld gelijkblijvende woonlasten – de OZB voor woningen iets te verhogen.

De OZB voor bedrijfspanden verhogen we niet. In 2011 heeft het bedrijfsleven in onze stad gekozen voor een vrijwillige OZB-verhoging, waarvan de opbrengst sindsdien wordt gestort in het Fonds Ondernemend Groningen. Vanuit dit fonds worden tal van projecten in de stad door ondernemers en/of door ondernemers en gemeente gezamenlijk gefinancierd. We memoreren dit hier, omdat het een goed voorbeeld is van hoe gemeente en andere partijen werkbare vormen weten te vinden om concreet uitvoering te geven aan de gedeelde verantwoordelijkheid voor onze stad.

Tot slot een blik vooruit

Met deze Voorjaarsbrief leggen wij een zeer omvangrijk bezuinigingspakket aan u voor. Wij realiseren ons terdege dat de voorgestelde maatregelen een grote impact zullen hebben. De afgelopen jaren is in veel sectoren van de Groninger samenleving bezuinigd. De zware financiële opgave waarvoor de gemeente Groningen nu staat maakt het onontkoombaar dat er de komende jaren nog zwaarder en ingrijpender bezuinigd moet worden. Ook op kwetsbare terreinen in het sociale domein ontkomen we niet aan verdere bezuinigingen. Dat geldt ook voor beheer en onderhoud, bereikbaarheid, economische ontwikkeling, sport en cultuur. Het zal niet eenvoudig zijn om de gevolgen van al deze bezuinigingen op te vangen. Niet eenvoudig, maar ook: niet onmogelijk. Groningen is een stad met veel veerkracht. Een stad met creatieve en energieke ondernemers. Een stad kortom met mensen die het nodige voor elkaar kunnen krijgen; ook als de gemeente een stapje terug moet doen. Of misschien wel *juist* als de gemeente een stapje terug doet. Zonder dat wij onze verantwoordelijkheid als gemeente hierbij uit het oog verliezen. Zo kan de crisis ook ruimte bieden en kansen creëren voor nieuwe vormen

Collegebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 11

van samenwerking, participatie en co-creatie. Verbinden en vernieuwen, zo formuleerden wij het in ons Prinsenhofakkoord. Wij vertrouwen erop dat de Groninger samenleving in al zijn geledingen de komende jaren aan deze begrippen invulling zal weten te geven.

Wij vertrouwen op een constructieve gedachtewisseling over onze voorlopige voorstellen met uw raad. In september zullen we onze definitieve voorstellen aan uw raad presenteren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlagen

- I Financieel Perspectief inclusief toelichtingen
- II Dekkingsmogelijkheden inclusief toelichtingen
- III Stadsmonitor
- IV Leefbaarheid & Veiligheidsmonitor

Collegedebrief - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 12

Uitgaande brief

In te vullen door de opsteller

Datum	23 mei	Registratienr.	BD13369732
Dienst/Afdeling	BSD	Bijlagen (aantal)	4
Steller	C. Boon		
Telefoon	(050) 367 76 70		
E-mail	Claudia.boon@groningen.nl	Overleg gepleegd met	Wethouder Schroor

Inliggende registratienr.

N.a.v. de brief d.d./kenmerk /-

Bestandsna(a)m(en)

Geadresseerde
De leden van de raad van de gemeente Groningen te
GRONINGEN

Aanwijzingen
Uiterlijk 11.30u Griffie
Onder embargo tot 13.15u

Onderwerp (beknopt)
Voorjaarsbrief

Paraaf voor akkoord

Naam

Dienst

Datum

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

TOELICHTING OP DE BIJLAGEN FINANCIËEL PERSPECTIEF EN DEKKINGSMOGELIJKHEDEN

Inleiding

In de Voorjaarsbrief hebben wij u in hoofdlijnen aangegeven voor welke opgave wij staan en op welke manier wij deze opgave willen aanpakken. In bijlagen I en II bieden wij u in meer detail inzicht in de financiële opgave, de dekkingsmogelijkheden en de keuzes die wij hierin hebben gemaakt. In deze toelichting op de bijlagen vatten we een en ander samen en geven wij een leeswijzer voor de verschillende onderdelen.

Opgave (financieel perspectief)

In bijlage I hebben wij het financieel perspectief van de gemeente Groningen geschetst voor de jaren 2013-2017. Dit perspectief is gewijzigd ten opzichte van het perspectief dat wij u in de laatste Tussenrapportage financieel perspectief (BD13.3625747) hebben gemeld:

	2013	2014	2015	2016	2017
Financieel perspectief april 2013	-53.827	-71.664	-42.376	-41.721	-40.530
Financieel perspectief mei 2013	-48.318	-25.533	-23.543	-20.366	-19.387
Vershil	5.509	46.131	18.833	21.355	21.143

In april hebben we u een opgave gepresenteerd van ruim 53 miljoen euro in 2013, bijna 72 miljoen euro in 2014 en structureel circa 42 miljoen euro vanaf 2015. Het verschil met de huidige opgave is 5,5 miljoen euro in 2013, 47 miljoen euro in 2014 en circa 20 miljoen euro structureel vanaf 2015. De grootste verschillen lichten wij hieronder toe.

In 2013 wordt de verlaging van 5,5 miljoen euro grotendeels verklaard door een verlaging van enkele knelpunten uit de opgave, te weten de verwachte nominale compensatie met 3 miljoen euro structureel, het wegvallen van het nadeel bij het stopzetten van projecten (0,8 miljoen euro) en het dekken van de verlenging van de dienstverbanden van de ex- banenpoolers uit het participatiebudget (0,8 miljoen euro).

In 2014 is de opgave verlaagd met 47 miljoen euro. Hiervan wordt 37,1 miljoen euro verklaard doordat we de aanvulling van het weerstandsvermogen naar een ratio van 1,0 niet langer in de opgave opnemen. Wij handhaven deze ambitie voor de langere termijn, maar we onderkennen dat hiervoor in 2013 en 2014 onvoldoende middelen beschikbaar zijn. Het tekort woonschepenhaven/ISV van 4,5 miljoen euro is uit de opgave gehaald, omdat we hiervoor alternatieve dekking hebben gevonden. Daarnaast is de opgave verlaagd door de hiervoor genoemde nominale compensatie (- 3 miljoen euro) en alternatieve dekking dienstverbanden ex- banenpoolers (-0,6 miljoen euro).

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

Vanaf 2015 is de opgave structureel verlaagd met 21 miljoen euro. Dit wordt voor een deel verklaard door de nominale compensatie (-3 miljoen euro structureel) en het vooralsnog niet opnemen van een structureel knelpunt rijksbezuinigingen vanaf 2015 (-2,7 miljoen euro structureel). Dit laatste als gevolg van het recent gesloten sociaal akkoord tussen werkgevers en werknemers. De belangrijkste wijziging is echter het niet langer dekken van een deel van de incidenteel gedekte structurele activiteiten. Dit leidt tot een verlaging van de opgave met structureel 15 miljoen euro. Wij lichten dit bij het onderdeel Dekkingsmogelijkheden nader toe.

De eerste stap die wij hebben gezet bij het aanpakken van de hiervoor geschetste opgave is het beoordelen van de incidenteel gedekte structurele activiteiten. Deze lijst van activiteiten is de afgelopen jaren gegroeid tot een totaalbedrag van 28,1 miljoen euro structureel. De activiteiten zijn gedekt tot en met 2014. In de Tussenrapportage financieel perspectief april 2013 (BD13.3625747) hebben wij in eerste instantie de gehele lijst als knelpunt vanaf 2015 meegenomen. Het beëindigen van de activiteiten, zoals deze op de lijst voorkomen, betekent een vermindering van de opgave vanaf 2015. De beoordeling van de activiteiten door ons college heeft ertoe geleid dat wij voorstellen een aantal activiteiten te beëindigen vanaf 2015 danwel van een andere dekking te voorzien (bijvoorbeeld door cofinanciering). Het overzicht van activiteiten is opgenomen op de volgende pagina.

Het resultaat van deze eerste stap is een verlaging van onze opgave met 15 miljoen euro structureel vanaf 2015. Daarnaast zorgen we ervoor dat de activiteiten die we vanaf 2015 willen continueren van een structurele dekking worden voorzien. Hierbij gaat het om een bedrag van ruim 13 miljoen euro, dat we opnemen in onze opgave.

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

Activiteit	Oorspronkelijk	Schrappen
G-kracht	1.000	1.000
Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025 (2011-2014)	2.000	1.000
Integraal veiligheidsbeleid	625	0
Onderhoud: incidentele aanvulling budget (2011-2014)	500	500
Cofinancieringsfonds Kennisprojecten (2011-2014)	250	250
Meldpunt	140	0
Integraal veiligheidsbeleid	1.250	0
Bedrijfsvoering iederz	700	215
Efficiency UWV	500	0
Formatie concernfinanciën	150	150
Wijkcommunicatie	50	50
Burgerparticipatie	50	50
Wmo	1.700	0
Schuldhulp	70	0
200 banenplan (tot en met 2014)	500	500
Verduurzamen schoolgebouwen	1.000	1000
Akkoord van Groningen	500	500
Cultuur	1.000	1000
Lokaal inkomensbeleid	333	0
ISV	8.000	7.830
GR Meerstad	112	0
Bijdrage OV bureau	159	0
Stadstoezicht	315	0
Tekort iederz	5.100	0
Armoedebeleid	2.000	900
Verkeerseducatie	55	55
Totaal	28.059	15.000

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

In het financiële perspectief en de bijbehorende toelichting (bijlage I) zijn de opgaven per knelpunt in beeld gebracht en per knelpunt toegelicht. Een belangrijk onderdeel van het financieel perspectief is het financiële meerjarenbeeld. Deze ontvangt u gelijktijdig met de Voorjaarsbrief via een afzonderlijk raadsvoorstel.

Dekkingsmogelijkheden

Het beëindigen van een deel van de incidenteel gedekte structurele activiteiten is niet voldoende om de opgave uit het financieel perspectief geheel op te lossen. Als tweede stap in onze aanpak van het tekort hebben we dekkingsmogelijkheden in verschillende clusters geïnventariseerd. Een groot deel hiervan hebben we overgenomen. Het resultaat is samengevat in onderstaande tabel:

<i>Voorgestelde invulling</i>	2013	2014	2015	2016	2017
Reduceren opgave	0	0	0	0	0
Quick wins	14.775	3.395	2.465	2.730	3.130
Verhogen inkomsten	1.680	15.762	935	935	935
Publieke dienstverlening	0	37	190	215	215
Wonen	4.207	450	125	125	125
Economie	590	1.461	22	22	22
Bereikbaarheid	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015
Onderhoud en beheer	184	1.544	1.269	1.269	1.269
Welzijn/ zorg/ jeugd	0	4.350	5.350	5.350	5.350
Armoedebeleid/minimabeleid/ werk/ participatie	0	2.600	3.823	4.723	4.723
Onderwijs	0	1.358	1.558	1.558	1.558
Duurzaamheid	677	241	0	0	0
Sport	0	150	150	150	150
Cultuur	0	1.100	1.100	1.100	1.100
Organisatie	470	1.558	3.015	8.015	11.015
Overig	0	300	2.526	300	300
Totaal	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907

In het overzicht van de dekkingsmogelijkheden (bijlage II) zijn de mogelijke besparingen en de door ons college gemaakte keuzes per cluster toegelicht.

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

Conclusie

Per saldo leidt de vastgestelde financiële opgave en het totaal van de vastgestelde dekkingsmogelijkheden tot het volgende resultaat:

Financiële opgave vs dekking	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal opgave	-48.318	-25.533	-23.543	-20.366	-19.387
Totaal dekkingsmogelijkheden	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907
Resultaat	-22.288	12.443	0	7.141	11.520

De dekkingsmogelijkheden die we voorstellen over te nemen, leiden tot een resterend tekort van 9,8 miljoen euro in 2013 en 2014. Verdergaande bezuinigingen zijn in deze jaren in onze ogen niet realistisch. Dit betekent dat wij ons weerstandsvermogen niet op korte termijn aanvullen tot een ratio van 0,8. De voorgestelde dekking leidt tot een ratio van 0,75 in 2014. In de rekening 2013 zal de ratio nog ruim onder het gewenste niveau liggen. In aanvulling hierop stellen wij voor om toekomstige meevallers (of ruimte in het meerjarenbeeld) volledig in te zetten voor versterking van het weerstandsvermogen tot de ratio 0,8 is bereikt. En daarna meevallers voor de helft in te zetten voor versterking van het weerstandsvermogen tot een ratio van 1,0 is bereikt.

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

LEESWIJZER

Bijlage I: Financieel perspectief 2013-2017 en toelichting

De basis in het Financieel perspectief 2013-2017 is het actuele meerjarenbeeld. Dit meerjarenbeeld ontvangt u gelijktijdig met de Voorjaarsbrief, via een afzonderlijk raadsvoorstel. De knelpunten in het overzicht Financieel perspectief zijn genummerd en worden toegelicht in de "Toelichting Financieel perspectief 2013-2017". Onder "Knelpunt 20 – Incidenteel gedekte structurele activiteiten" zijn knelpunten opgenomen die door middel van extra beleidsmiddelen tot en met 2014 zijn gedekt (de incidenteel gedekte structurele activiteiten. Wanneer hier bedragen zijn opgenomen (bijvoorbeeld Tekort Veiligheidsgelden: -1.875), dan stellen wij voor om deze knelpunten ter hoogte van het genoemde bedrag te dekken. Het zijn negatieve bedragen, omdat het om knelpunten gaat. Wanneer hier een 0 (nul) is opgenomen (bijvoorbeeld G-kracht: 0) stellen wij voor het betreffende knelpunt geen middelen meer beschikbaar te stellen.

In de laatste regel "totaal opgaven en afweegbare knelpunten" zijn de tekorten per jaar zichtbaar zonder aanvullende maatregelen (= Totaal opgave).

Bijlage II: Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

In deze bijlage worden alle dekkingsmogelijkheden per cluster gepresenteerd. Alle geïnventariseerde dekkingsmogelijkheden zijn in dit overzicht opgenomen, ook de dekkingsmogelijkheden waar wij uiteindelijk niet voor hebben gekozen. In die gevallen zijn er geen bedragen bij de gepresenteerde dekkingsmogelijkheid opgenomen. De dekkingsmogelijkheden die door ons college zijn overgenomen zijn geel gearceerd weergegeven.

De dekkingsmogelijkheden zijn genummerd en worden per cluster toegelicht. De dekkingsmogelijkheden met het nummer 3 (bijvoorbeeld Wonen (ISV) – na 2014) betreffen de incidenteel gedekte structurele activiteiten die ook in het financieel perspectief zijn opgenomen onder punt 20 – "Incidenteel gedekte structurele activiteiten". In dit overzicht van dekkingsmogelijkheden zijn al deze posten op nul gezet om dubbelingen met het financieel perspectief 2013-2017 (bijlage I) te voorkomen. In het financieel perspectief 2013-2017 (bijlage I) zijn de juiste bedragen opgenomen.

In de toelichting bij de dekkingsmogelijkheden wordt een korte toelichting en motivering op de dekkingsmogelijkheden gegeven. Uw raad kan aan de hand van het overzicht per cluster en de toelichting op de dekkingsmogelijkheden een eigen beoordeling maken van de keuze van ons college. En waar gewenst alternatieven aanreiken. Daarbij kunt u de door ons niet overgenomen dekkingsmogelijkheden betrekken, maar uiteraard ook andere onderdelen van het gemeentelijke beleid, zoals deze zijn weergegeven in de programmabegroting.

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

Vertaling thema's Voorjaarsbrief naar clusters

In de Voorjaarsbrief 2013 is een vijftal thema's opgenomen. De bezuinigingsmaatregelen per thema's kunnen als volgt vertaald worden naar de clusters die gehanteerd zijn in het overzicht van dekkingsmogelijkheden:

<i>Thema</i>	<i>Clusters</i>
Sterke, aantrekkelijke stad in de regio	Economie, Cultuur, Bereikbaarheid
Fijne stad om te wonen	Wonen, Onderhoud en beheer
Stad om je te ontwikkelen	Zorg/welzijn en jeugd, Onderwijs, Sport
Actieve stad voor iedereen	Armoede/minimabeleid/werk/participatie
Een efficiënte en stimulerende organisatie	Publieke dienstverlening, Organisatie

Niet alle clusters zijn vertaald in de voorjaarsbrief. Bij de begroting 2014 vertalen we de clusters naar de verschillende programma's in de begroting.

Bijlage I financieel perspectief 2013-2017

Bijlage I

Financieel perspectief 2013-2017

Datum: 23 mei 2013

Opgaven		2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Actueel meerjarenbeeld		1.615	15.756	8.326	5.931	3.617
Onaantkoombare knelpunten							
Opgave 2013-2017							
2	Aanvulling weerstandsvermogen naar ratio 0,8	Alle	-38.386				
a	- Herziene grondexploitaties 2012 - resultaat		-2.850				
b	- Herziene grondexploitaties 2012 - wsv		-8.400				
c	- TCN/SIG afboeking 2012		-2.000				
d	Herziene grondexploitatie 2012 Meerstad		-25.000				
e	Lager resultaat 2012 (7,5 mio euro als dekking begroting 2013 meegenomen)		-500				
f	-aanpassing risico wet BUIG		-2.520				
g	Weerstandsvermogen rekening 2012		3.146				
h	tekort meerjarenbeeld dubbel meegenomen in berekening wsv naar 0,8		1.188				
i	voorziening pensioenen wethouders		-1.450				
	Correctie opgave in verband met dubbeling met wsv rekening 2012 (gesubs banen)		1.053				
3	- waardering gronden (Suiker unie)		-1.600	-1.600	-1.600	-1.600	-1.600
4	Tekort dekking begroting 2013	Alle					
a	overige knelpunten		-2.400				
5a	Friciekosten bezuinigingen 2011-2014 nieuw	Alle		-11.596	-5.864	-2.324	-216
5b	Friciekosten nieuwe bezuinigingen 2014-2017	Alle		-2.080	-800	-320	
6	Tekort iederz na maatregelen (re) visie zicht op werk *	Werk en inkomen		-400	-5.585	-5.070	-4.455
7	Tekort wet BUIG	Werk en inkomen		-7.064			
8	Risico wv aanvullende Rijksbezuinigingen effect 2014			-2.700			
9	Tekort bedrijfsvoering RO/EZ		-2.000	-2.000			
10	Leerlingenvervoer			-130			
11	Tekort parkeerbedrijf		-1.500	-800			
12	Huisvesting Sozawe			-750			
13	financiering BBZ			-440	-327		
14	Proceskostenvergoeding belastingen			-125	-125	-125	-125
15	SNN			-112	-112	-112	-112
16	Basisregistraties			-500	-500		
17	Bezuinigingspakket 2011-2014		-5.100	-7.600	-7.600	-7.600	-7.600
18a	Tekort Stadtoezicht variant 1			-790	-830	-870	-620
18b	Tekort Stadtoezicht variant 2			-720			
19	Vervangen Herewegspoorviaduct				-600	-600	-600
20	<i>Incidenteel gedekte structurele activiteiten* (iederz en stadtoezicht apart)</i>						
	Tekort Veiligheidszelden				-1.875	-1.875	-1.875
	Compensatie afromingstaakstelling WMO gelden				-1.700	-1.700	-1.700
	Stoppen ISV gelden				-170	-170	-170
	G kracht				0	0	0
	Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025				-1.000	-1.000	-1.000
	Onderhoud BORG				0	0	0
	Co financiering kennisprojecten				0	0	0
	Meldpunt overlast				-140	-140	-140
	Efficiency UWV				-500	-500	-500
	Formatie afdeling concern financiën				0	0	0
	Wijkcommunicatie				0	0	0
	Burgerschap				0	0	0
	Schuldhelpverlening				-70	-70	-70
	200 banenplan (afbouw tot 2014)				0	0	0
	Verduurzamen schoolgebouwen				0	0	0
	Akkoord van groningen				0	0	0
	Cultuur				0	0	0
	Lokaal inkomensbeleid				-333	-333	-333
	Bijdrage GR Meerstad				-112	-112	-112
	Bijdrage OV burea				-159	-159	-159
	Armoedebeleid				-1.100	-1.100	-1.100
	Verkeerseducatie				0	0	0
21	Groot onderhoud kinderboerderijen			-250	-250	0	0
22	Noodopvang asielzoekers			-345	0	0	0
23	Uitvoering Antillianenbeleid			-262	-262	-262	-262
24	Extra kosten parkeerautomaten Card- only	Verkeer		-72	-72	-72	-72
25	Boterdiep			-770			
26	vergoeding eigen bijdrage wet kinderopvang wvb deelnemers reïntegratie			-160	-160	-160	-160
27	Grote zaal Oosterpoort- cofinanciering in verband met legaat			-23	-23	-23	-23
28	Co financiering			pm	pm	pm	pm
Totaal opgave			zie 2013	-48.318	-25.533	-23.543	-20.366
							-19.387

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

Bijlage I. Toelichting Financieel perspectief 2013-2017

1. Meerjarenbeeld begroting 2013

Zie toelichting financieel meerjarenbeeld 2014-2017

2. Aanvulling weerstandsvermogen naar ratio 0,8

Onderstaande knelpunten leiden per saldo tot een benodigde aanvulling van ons weerstandsvermogen met 38,4 miljoen euro om op een ratio van 0,8 uit te komen:

- a) Herziene grondexploitaties 2012 - resultaat
- b) Herziene grondexploitaties 2012 - weerstandsvermogen
De herzieningen leiden tot een negatief resultaat van 44 miljoen euro. Dat is 4 miljoen euro meer dan was verwacht. Hiervan is 40 miljoen euro ten laste gebracht van de voorziening die we hiervoor bij de jaarrekening 2011 hebben getroffen. Het uiteindelijke nadeel in de jaarrekening 2012 valt lager uit (2,85 miljoen euro) vanwege de rente over de gevormde verliesvoorziening van 40 miljoen euro.
Bij de rekening 2012 is een nieuwe inschatting gemaakt van het risico bij grondexploitaties. Deze komt uit op 73 miljoen euro. Dit is een stijging ten opzichte van de begroting 2013. Daar was het risico 61,4 miljoen euro. In de begroting 2013 zijn we er vanuit gegaan dat het risico zou dalen omdat we een voorziening van 40 miljoen euro hebben getroffen. Het risico is echter ook gestegen, vooral door het risico parkeergarage Boterdiep en een verdragingsrisico bij Westpoort. Per saldo komt het risico in de rekening 2012 daarmee op 73 miljoen euro. Het effect van de toename van het risico op het weerstandsvermogen is 8,4 miljoen euro.
- c) TCN/SIG afboeking
Het negatieve resultaat vanwege het faillissement van TCN/SIG schatten we op dit moment in op 6,7 miljoen euro. Als gevolg van de afwikkeling van het faillissement kan dit nog iets oplopen. Bij de derde voortgangsrapportage 2012 hebben we bij de bepaling van het besteedbaar resultaat rekening gehouden met een nadeel van 4,7 miljoen euro. Resteert een extra nadeel van 2,0 miljoen euro.
- d) Herziene grondexploitatie Meerstad
Vanwege de voortdurende economische crisis en de effecten hiervan op de woningmarkt, is in de actuele grondexploitatie de verkoop van woningen in de komende jaren verlaagd en de afzet van bedrijventerreinen met circa 10 jaar vertraagd. Dit leidt tot een verlies van 25 miljoen euro. Hiervoor is in de rekening 2012 een voorziening getroffen. Ondanks de voorziening blijft het risico van Meerstad constant rond de 93 miljoen euro. Enerzijds wordt het risico lager door de getroffen voorziening. Anderzijds is het risico bij de afzet van bedrijventerreinen verhoogd. Voor het benodigd weerstandsvermogen heeft de herziening dus nauwelijks effect.
- e) Lager resultaat 2012
Het effect van het lagere resultaat 2012 is opgenomen in onderdeel g 'Weerstandsvermogen rekening 2012'.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

f) Aanpassing risico wet BUIG

Het risico van de wet BUIG is geactualiseerd. Het effect op het weerstandsvermogen is een benodigde aanvulling van 2,5 miljoen euro.

g) Weerstandsvermogen rekening 2012

De grootste risico's zitten bij de grondexploitaties. In totaal gaat het om bijna 165 miljoen euro. De herzieningen van de grondexploitaties hebben effect op het risico en daarmee het benodigde weerstandsvermogen. De effecten op het weerstandsvermogen bij de grondexploitaties zijn hierboven al genoemd bij de herziene grondexploitaties (8,4 miljoen extra nodig) en Meerstad (ongewijzigd).

De actualisering van de overige risico's en reserves is uitgevoerd bij de rekening 2012. Het effect op het weerstandsvermogen is een verlaging van 3,1 miljoen euro.

h) Tekort meerjarenbeeld dubbel meegenomen in berekening wsv naar 0,8

Bij de begroting 2013 is het knelpunt 'Tekort meerjarenbeeld' gedekt door zowel een onttrekking uit de Algemene Egalisatie Reserve als ook door het toekennen van extra beleid. Dit wordt nu gecorrigeerd, met als gevolg een positief effect op de opgaven van 1,188 miljoen euro.

j) Voorziening pensioenen wethouders

Op basis van uitspraken van het ministerie en de commissie BBV moeten we voor het volledige bedrag aan pensioenen van wethouders in 2012 een voorziening treffen. Hierdoor ontstaat een nadeel van 1,8 miljoen euro in 2012. Tot nu toe zijn we er vanuit gegaan dat we de pensioenen deels uit structurele middelen konden dekken. Het risico dat we hiervoor hebben opgenomen in de begroting 2013 kan vervallen. Dat heeft een positief effect op het benodigd weerstandsvermogen van 350 duizend euro positief. Per saldo leidt dit tot een knelpunt van 1,45 miljoen euro.

- Correctie opgave in verband met dubbeling met wsv rekening 2012 (gesubs banen)

In de gemeenterekoning 2012 is het risico 'Gesubsidieerde arbeid – banenpool' opgenomen. Dit heeft betrekking op het risico dat de kosten van de WW voor rekening van de gemeente komen, als eigen risico drager, bij een eventueel ontslag van ex-banenpoolers in verband met de beëindiging van de gesubsidieerde arbeid in Groningen. Inmiddels hebben wij een voorstel in voorbereiding om de dienstverbanden van ex-banenpoolers te continueren. Hiermee kan dit risico vervallen. Dit heeft een positief effect van 1,1 miljoen euro op het weerstandsvermogen.

3. Waardering gronden Suikerunie

De boekwaarde van de Suikerunie is eind 2012 39,4 miljoen euro. Dit bestaat uit de verkrijgingsprijs van 35 miljoen euro en de jaarlijkse rente- en exploitatiekosten vanaf het moment van aankoop (4,4 miljoen euro).

Volgens in 2012 aangescherpte landelijke richtlijnen mogen we de jaarlijkse kosten bij gronden alleen activeren als we in de nabije toekomst starten met de exploitatie (het daadwerkelijk bebouwen). Naar verwachting starten we pas na 2035 met de Suikerunie. Daarmee voldoen we waarschijnlijk niet aan het criteria van nabije toekomst. In dat geval schrijven de regels voor dat we de jaarlijkse kosten (4,4 miljoen euro) direct afboeken en voor de komende jaren de jaarlijkse kosten op een andere manier moeten

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

dekken. Wanneer van de landelijke regels wordt afgeweken, dient dit expliciet te worden toegelicht in rekening en begroting.

In afwijking van de landelijke regels vinden wij het verdedigbaar de huidige boekwaarde te handhaven op 39,4 miljoen euro. Op basis van een voorlopige grondexploitatie Suikerunie, kunnen we concluderen dat we de boekwaarde in de toekomst goed kunnen maken.

Wel moeten de jaarlijkse rente- en exploitatiekosten van 1,6 miljoen euro per jaar op een andere manier worden gedekt. Deze kosten kunnen niet meer worden opgeteld bij de boekwaarde omdat de lange termijn tot de start van de exploitatie daarvoor te veel onzekerheden biedt.

Voor dekking van de jaarlijkse kosten (1,6 miljoen euro) onderzoeken we ook de mogelijkheden voor tijdelijke maatregelen.

4. Tekort dekking begroting 2013

Voor de begroting 2013 constateren we nog enkele onzekerheden in overige knelpunten. We schatten deze vooralsnog in op 2,4 miljoen euro negatief in 2013.

5a. Fricatiekosten bezuinigingen 2011-2014 nieuw

In de bezuinigingsopgave 2011-2014 en de maatregelen die we nemen om tekorten in de bedrijfsvoering te dekken, zit een personele bezuinigingsopgave van circa 250 fte. Ieder bezuinigingstraject op formatie gaat gepaard met frictiekosten, aangezien het tijd kost medewerkers te herplaatsen binnen of buiten de organisatie. Onder frictiekosten verstaan we doorlopende loonkosten inclusief overheadkosten. De kosten voor herplaatsing van boventallige medewerkers rubriceren wij onder kosten flankerend beleid. Dat betreft de kosten voor onder andere extra capaciteit van loopbaanadviseurs van het gemeentelijke Loopbaancentrum (LBC) en kosten voor outplacement. Voor flankerend beleid hebben we in totaal 5 miljoen euro gereserveerd. Hierbij gaan we uit van 25 duizend euro aan kosten per fte en in totaal 200 fte.

De frictiekosten voor de komende 4 jaar hebben we bepaald op circa 20 miljoen euro¹. Op basis van ervaringen met frictiekosten in het verleden zou het bedrag aan frictiekosten hoger moeten zijn. We stellen ons echter tot doel maximaal 20 miljoen euro aan frictiekosten te maken. We houden hierbij rekening met de autonome uitstroom en een intensieve aanpak van herplaatsing van medewerkers. Daarnaast gaan we er van uit dat de afspraken met de bonden over een nieuw sociaal convenant bijdragen aan het beperken van frictiekosten. We hebben nog geen rekening gehouden met frictiekosten als gevolg van de bezuiniging van 10 miljoen op de organisatie (na 2015) en mogelijke bezuinigingen ter dekking van de opgave voor 2013 en verder.

5b. Fricatiekosten bezuinigingen 2014-2017

Voor een sluitende meerjarenbegroting 2014-2017 zijn aanvullende bezuinigingen noodzakelijk. Deze bezuinigingen zullen leiden tot extra frictiekosten voor circa 40 fte.

¹ Hierbij gaan we uit van de start van herplaatsing op 1 januari 2014 en gemiddelde kosten per fte van 80 duizend euro per jaar. Voor de uitstroom gaan we uit van 35% in het eerste jaar, 75% in het tweede jaar, 90% in het derde jaar en 100% in het vierde jaar.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

6. Tekort op sociale werkvoorziening

In onderstaand overzicht wordt het tekort op de sociale werkvoorziening weergegeven. De oorzaak voor het tekort op de sociale werkvoorziening is tweeledig. Het grootste deel wordt veroorzaakt door de loonkosten. Er is structureel een verschil tussen de jaarlijkse rijkssubsidie en de werkelijke loonkosten. Dit leidt voor 2014 tot een subsidietekort van 6,9 miljoen euro. De loonkosten zijn nauwelijks beïnvloedbaar vanwege cao afspraken en omdat onder de nieuwe Participatiewet (ingang waarschijnlijk 2015) de bestaande mensen in dienst blijven. Het tekort loopt op tot 7,4 miljoen in 2017.

Ten tweede is er een uitvoeringstekort. Voor 2014 verwachten we een tekort van 2,1 miljoen euro. In de Houtkoolschoolschets Werk en Participatie staan maatregelen beschreven, die ertoe moeten leiden dat het uitvoeringstekort binnen 3 jaar wordt teruggedrongen.

In 2014 wordt, bovenop de structurele gemeentelijke bijdrage van 2,9 miljoen euro, voor de laatste keer 5,7 miljoen euro aan extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld. Hierdoor resteert per saldo een tekort van 400 duizend euro in 2014. Door het wegvallen van de extra beleidsmiddelen per 2015 loopt het knelpunt vanaf 2015 aanzienlijk op ten opzichte van 2014.

Meerjarenbeeld sociale werkvoorziening na maatregelen (re)visie/houtkoolschoolschets:

	2014	2015	2016	2017
Subsidietekort	-6.900	-7.100	-7.300	-7.400
Uitvoeringstekort	-2.145	-1.430	-715	0
Gemeentelijke bijdrage structureel	2.945	2.945	2.945	2.945
Extra beleidsmiddelen	5.700	-	-	-
Resterend tekort	-400	-5.585	-5.070	-4.455

7. Tekort Wet Buig

We verwachten in 2014 en verder een tekort op de uitvoering wet BUIG omdat het huidige verdeelmodel van de wet BUIG niet adequaat werkt voor de stad Groningen. Deze verdeelstoom is in het model is door het rijk erkend. In de afgelopen jaren zijn we hierin gecompenseerd met een Meerjarige Aanvullende Uitkering (MAU). Er bestaat nog onduidelijkheid vanuit het rijk over de voortzetting van de MAU. Vooralsnog gaan we uit van een toekenning van de MAU in 2014, met een eigen risico van 5% (7,1 miljoen euro).

Op basis van onze berekeningen verwachten we in 2014 een tekort van 9,3 miljoen euro. Door toekenning van de MAU bedraagt ons tekort maximaal 7,1 miljoen euro. Dit bedrag hebben we in 2014 opgenomen als knelpunt. Het verwachte tekort voor 2015 nemen we mee in de berekening van het weerstandsvermogen.

8. Risico aanvullende Rijksbezuinigingen (effect 2014)

Voor mogelijk extra aanvullende rijksbezuinigingen is het risico bepaald op 2,7 miljoen euro in 2014. Dit bedrag is gebaseerd op het voorgestelde bezuinigingspakket van 4,3 miljard euro dat het rijk in maart 2013 heeft gepresenteerd, maar dat voorlopig is uitgesteld met het afsluiten van het 'sociaal akkoord' in april 2013. Het kabinet bekijkt in augustus 2013 of

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

alsnog ingrepen nodig zijn in 2014, vandaar dat een risico bedrag van 2,7 miljoen euro wordt opgenomen.

9. Tekort bedrijfsvoering RO/EZ

De afgelopen jaren wordt steeds meer inzet gevraagd voor reguliere producten en wettelijke taken, zonder financiële compensatie. Het betreft voornamelijk:

- Extra formatie verkeer en vervoer
- Tekort ontvlechting stadsbeheer
- Toename beleidsadvisering
- Ongedekte werkzaamheden (BAG, kap- en sloopvergunningen, bestemmingsplannen)

Door een volle projectenportefeuille hebben we het tekort de afgelopen jaren (incidenteel) kunnen compenseren. Door de economische crisis zijn er minder projecten. Om de terugloop aan werkzaamheden te compenseren hebben we de formatie in de flexibele schil verminderd. Dat is echter onvoldoende om het tekort op te lossen. In de gemeenterekening 2012 wordt voor het eerst een deel van het tekort zichtbaar. Het totale structurele tekort komt uit op 3,2 miljoen euro structureel. Een deel van het tekort moet worden opgelost door een bezuiniging op de formatie. Dit leidt tot frictiekosten. Deze kosten zijn onderdeel van het knelpunt bij nummer 3. De resterende kosten zijn 2 miljoen euro structureel. Hiervoor worden aanvullende bezuinigingsvoorstellen voorbereid.

10. Leerlingenvervoer

In 2011 en in 2012 hebben we geconstateerd dat de lasten van het leerlingenvervoer de beschikbare budgetten overschrijden. De overschrijding kan oplopen tot 170 duizend euro op jaarbasis. De oorzaken van het tekort zijn divers; meer kilometers door nieuwe wijken, tariefsverhoging in de branche en meer leerlingen.

De toekenning van leerlingenvervoer is een openeinderegeling gebaseerd op een gemeentelijke verordening. Beperking van het aantal leerlingen is niet zonder meer mogelijk. Vanwege het contract met de vervoerder is het de komende jaren ook niet mogelijk te bezuinigen op de kwaliteit van het vervoer.

Op 14 februari 2013 heeft uw college een brief naar de raad gestuurd met de mededeling dat u besloten heeft de bezuinigingsmaatregelen samen te laten vallen met de aanbesteding van het vervoer in januari 2014. De financiële effecten hiervan worden merkbaar bij het ingaan van het nieuwe contract per augustus 2014. Het verwachte tekort voor 2013 is gedekt bij de begroting 2013. Voor 2014 resteert een verwacht tekort van 130 duizend euro.

11. Tekort parkeerbedrijf

De exploitatie van het Parkeerbedrijf laat een kwetsbaar beeld zien vanwege reële risico's. In het bijzonder de langere ingroei van de Damsterdiepgarage, de onzekere bijdrage van het OV-bureau t.b.v. exploitatie/onderhoud van P+R-terreinen en de achterblijvende inhaalslag van de parkeerhandhaving zijn de belangrijkste risico's. Er wordt gewerkt aan diverse acties en beheersmaatregelen om het verwachte negatieve resultaat te beperken. Het maximale nadeel schatten we in op 1,5 miljoen euro in 2014.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

12. Huisvesting Sozawe

De huur van het pand aan de Eendrachtskade loopt door tot 1 mei 2014. De vrijvallende huur van dit pand is vanaf 1 januari 2014 ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de nieuwbouw aan het Europapark. Hierdoor ontstaat een knelpunt van 0,6 miljoen euro in 2014. Daarnaast verwachten wij dat de eigen aangebrachte voorzieningen in het gebouw op eigen kosten moeten worden ontmanteld. Hiermee is circa 0,15 miljoen euro gemoeid. In totaal een knelpunt van 0,75 miljoen euro.

13. Financiering BBZ

Per 1 januari 2013 is de financieringssystematiek van de Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz) gewijzigd. Het gaat om een wijziging waardoor gemeenten worden gestimuleerd om beter debiteurenbeheer op verstrekt bedrijfskapitaal te voeren en de selectiviteit te vergroten. De baten van gemeenten worden genormeerd op basis van een landelijk gemiddeld percentage (de zogenaamde macronorm). Gemeenten die individueel in staat zijn meer baten te genereren dan dit landelijke gemiddelde percentage mogen de baten die uitstijgen boven het gemiddelde behouden. Omgekeerd is het zo, dat als een gemeente er niet in slaagt om de norm te halen, het verschil tussen de norminkomsten en de werkelijke baten voor eigen rekening komen. Wij verwachten de komende jaren niet te kunnen voldoen aan de genormeerde baten. Hierdoor ontstaat een nadeel van 0,4 miljoen euro in 2014 en een structureel nadeel van 0,3 miljoen euro vanaf 2015.

14. Proceskostenvergoeding belastingen

De opkomst van 'no-cure-no-pay-adviseurs' bij de bepaling van de WOZ waarde heeft de afgelopen jaren tot een forse stijging aan procedures en kostenvergoedingen geleid. Deze ontwikkeling leidt tot een structureel nadeel van 125 duizend euro.

15. SNN

We dragen sinds 2008 financieel bij aan de organisatiekosten van het SNN. Het betreft de kosten van de diverse bestuurssecretariaten en de uitvoeringskosten. De bijdrage bedraagt jaarlijks 112 duizend euro.

16. Basisregistraties

De overheidsbrede implementatie-agenda dienstverlening e-overheid, kortweg i-NUP, is een verzameling van 24 concrete voorzieningen om de overheid efficiënter te maken, lasten te verminderen en de dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen te verbeteren. Het i-NUP is vastgelegd in een bestuursakkoord tussen rijksoverheid, gemeenten, provincies en waterschappen en loopt van 2011 tot 2015. In het i-NUP zijn resultaatverplichtingen afgesproken waaraan rijk en gemeenten in 2015 moeten voldoen.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

Het i-NUP valt globaal in twee delen uiteen: publieke dienstverlening en basisregistraties. Het onderdeel publieke dienstverlening is in Groningen (grotendeels) ondergebracht in het Programma Stad en Stadhuis.

Groningen heeft in 2008 besloten tot de inrichting van een binnengemeentelijk stelsel van basis- en kernregistraties, in aansluiting op het landelijk stelsel. De kernregistraties en kerngegevens moeten de gemeentelijke bedrijfsvoering efficiënter maken.

Bij de verdere doorontwikkeling van het stelsel is het van belang die activiteiten uit te voeren die noodzakelijk zijn om aan de wettelijke plicht te voldoen en de onderdelen van het stelsel zo te gebruiken (of in te richten) zodat de baten van het stelsel verzilverd kunnen worden.

Om dit te kunnen realiseren wordt voorgesteld voor de doorontwikkeling van het stelsel een programmaorganisatie in te richten. De huidige beschikbare middelen zijn niet voldoende om de kosten van dit programma te dekken. Voor 2014 en 2015 is 500 duizend euro extra benodigd, vanaf 2016 is structureel 300 duizend euro benodigd.

Deze kosten zullen op termijn worden terugverdiend door gebruik van de basis- en kerngegevens in onze uitvoerende processen. Met behulp van business cases zal de komende jaren aangetoond moeten worden waar en in welke omvang deze baten te verwachten zijn.

17. Bezuinigingspakket 2011-2014

Uit het overzicht van knelpunten in het bezuinigingspakket 2011-2014 blijkt dat een deel van de bezuinigingen voor 2013 niet structureel wordt gerealiseerd. Hiervoor zijn deels (incidentele) alternatieven gevonden. Voor 5,1 miljoen euro moet in 2013 nog een incidentele invulling worden gevonden. Vanaf 2014 moet voor 7,9 miljoen euro aan structurele alternatieven worden gerealiseerd.

18a. en b. Tekort Stadstoezicht

Nu Stadstoezicht ruim een jaar operationeel is, blijkt dat de aannames ten tijde van de oprichting van Stadstoezicht niet reëel zijn geweest. Daarnaast spelen er nieuwe ontwikkelingen die de begroting en het werk verder onder druk zetten.

Stadstoezicht verwacht een tekort van 540 duizend euro in 2014 oplopend tot 620 duizend euro vanaf 2016. Het tekort bestaat uit verschillende componenten:

- De kermis; De inkomsten van de kermis zijn de afgelopen jaren verminderd. Dit heeft te maken met de economische recessie, maar ook met de bouw van het Informatiecentrum op de Grote Markt, waardoor er minder vierkante meters kunnen worden verpacht. Het knelpunt bedraagt 40 duizend euro.
- De warenmarkt; De warenmarkt staat onder druk ten gevolge van veranderend consumentengedrag en hogere eisen. Er is sprake van een tekort op de warenmarkt van 82 duizend euro.
- De Mulder overtredingen; In de begroting staat een inkomst geraamd van 250 duizend euro. Deze inschatting blijkt niet reëel. In 2013 worden naar schatting 7500 Mulder boetes opgelegd waarvoor een vergoeding van 188 duizend euro wordt ontvangen. Dit betekent een tekort van 62 duizend euro.

Met RO/EZ is de afspraak gemaakt, dat de uren die Stadstoezicht inzet op Mulder-overtredingen, niet meer door hen aan Stadstoezicht worden vergoed. In 4 jaar tijd wordt de vergoeding van 160 duizend euro stapsgewijs afgebouwd tot 0 in 2016. Dit

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

betekent een extra financiële opgave voor Stadstoezicht. Overigens is het onzeker of in de toekomst de bestaande vergoedingsregelingen vanuit het Rijk blijven bestaan.

- De bestuurlijke strafbeschikking; Bij het opstellen van de begroting 2013 is uitgegaan van 249 duizend euro aan vergoedingen uit de bestuurlijke strafbeschikking. In 2012 is een vergoeding ontvangen van 41 duizend euro. Dit is gebaseerd op 1013 boetes, waarvoor een vergoeding is verkregen. De inschatting voor 2013 is dat er ongeveer 1300 bestuurlijke boetes worden opgelegd waarvoor een vergoeding wordt ontvangen (52 duizend euro). Dit betekent een tekort van 197 duizend euro.
- Efficiencykorting; Aan stadstoezicht is een efficiencykorting van 5% opgelegd op het onderdeel parkeerhandhaving. Deze taakstelling is nog niet ingevuld en levert daardoor een knelpunt op van 75 duizend euro.

Bovenop de hierboven weergegeven knelpunten (die in 2016 optellen tot structureel 620 duizend euro) is in variant 1 incidenteel 250 duizend euro benodigd in 2014-2016.

In variant 2 is aanvullend 670 duizend euro structureel nodig en 50 duizend euro.

19. Vervangen Herewegviaduct

In de begroting 2013 is gemeld dat een voorlopige kostenraming uitkomt op 25-30 miljoen euro. Mogelijk kan een deel van de kosten worden gedekt met externe middelen. Daarbij is in de begroting 2013 aangegeven dat een extra gemeentelijke bijdrage van minimaal 10 miljoen euro nodig is en dekking van de kapitaallasten kan plaatsvinden uit vrijval van BCF middelen in 2015 en 2016 (samen 0,8 miljoen euro structureel). Over de inzet van deze middelen heeft de raad echter nog niet besloten.

20. Incidenteel gedekte structurele activiteiten

De afgelopen jaren zijn structurele activiteiten incidenteel gedekt. Deze dekking valt vanaf 2015 weg. De specificatie van deze activiteiten is opgenomen in de bijlage bij deze notitie. De knelpunten 'Tekort iederz (5,8 miljoen euro)' en 'Tekort Stadstoezicht (620 duizend euro)' zijn afzonderlijk opgenomen als knelpunt.

Het college stelt voor om geen aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor de volgende knelpunten en de activiteiten die gedekt worden door de vermelde middelen met ingang van 1 januari 2015 te beëindigen:

- a. G kracht (1 miljoen euro);
- b. Onderhoud BORG (500 duizend euro);
- c. Co financiering kennisprojecten (250 duizend euro);
- d. Formatie afdeling concern financiën (150 duizend euro);
- e. Wijkcommunicatie (50 duizend euro);
- f. Burgerparticipatie (50 duizend euro);
- g. 200 banenplan (500 duizend euro);
- h. Verduurzamen schoolgebouwen (1 miljoen euro);
- i. Akkoord van Groningen (500 duizend euro);
- j. Cultuur (1 miljoen euro);
- k. Verkeerseducatie (55 duizend euro);

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

21. Groot onderhoud kinderboerderijen

De gemeente is eigenaar van de kinderboerderijen Stadspark, Minerva, Eelderbaan, Malle en Beestenborg. Behalve de kinderboerderij Stadspark worden de kinderboerderijen door derden geëxploiteerd. Hiervoor ontvangen zij van de gemeente subsidie om de exploitatie draaiende te houden en het dagelijks onderhoud aan opstallen en terreinen uit te voeren. Het groot onderhoud aan de gebouwen, opstallen, terreininrichtingen en terreinen valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Sinds het ontstaan van de kinderboerderijen in de jaren '80 is echter weinig geïnvesteerd in dit groot onderhoud. Alleen het meest urgente onderhoud is uitgevoerd. Om een inhaalslag te kunnen maken is jaarlijks 250 duizend euro benodigd in 2014 en in 2015.

22. Noodopvang asielzoekers

In het collegeprogramma is opgenomen dat de gemeente, als dat noodzakelijk is, zorgt voor noodvoorzieningen voor asielzoekers. Hiervoor worden jaarlijks incidentele middelen ter beschikking gesteld. Het gaat hierbij om verstrekkingen voor knelpunten in de noodopvang, verstrekkingen voor kinderen van mensen zonder rechtmatig verblijf in Nederland en leefgeldverstrekking voor ex-AMV's (Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen). Verder wordt ook de uitvoering van het project ondersteuning ex-AMV's uit dit budget gefinancierd. Het aantal asielzoekers in de gemeente is sterk afhankelijk van landelijke beleidsontwikkelingen. Zeker is dat ook in 2014 nog een substantieel aantal asielzoekers is aangewezen op ondersteuning van de gemeente. De kosten hiervan bedragen 345 duizend euro.

23. Uitvoering Antillianenbeleid

De uitvoering van het Antillianenbeleid is de afgelopen jaren steeds incidenteel gedekt. Na het wegvallen van de rijksbijdrage van 200 duizend euro, is in 2013 het uitvoeringsprogramma sterk afgeslankt. Om dit programma uit te kunnen blijven voeren is 262 duizend euro structureel nodig.

24. Extra kosten parkeerautomaten Card-only

De parkeerautomaten met muntgeld worden vervangen door "card-only" automaten. De verwachting is dat de eerste "card-only"-automaten begin 2014 geplaatst kunnen worden, voorafgegaan door een uitgebreid communicatie-traject. In 2011 is 2,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de invoering van de nieuwe parkeerautomaten. Hierbij is geen rekening gehouden met de extra kosten voor de nieuwe anti-skimmingmaatregelen en de kosten voor de publiekscampagne, extern advies en onvoorziën. De kosten hiervan bedragen 72 duizend euro structureel.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

25. Boterdiep

Bij de aanleg van de RegioTram zou het Boterdiep worden heringericht. Het niet doorgaan van de tram neemt de noodzaak tot het herinrichten van het Boterdiep niet weg. Met de herinrichting van het Boterdiep zal het parkeren daar verdwijnen, wat een positief effect heeft op de exploitatie van de Boterdiepgarage en de aansluiting op de Nieuwe Ebbingestraat, Bloemstraat en Diepenring.

Er is mogelijkheid om de herinrichtingswerkzaamheden gelijk op te laten lopen met de rioleringswerkzaamheden die plaats vinden op het Boterdiep. De kosten van de herinrichting (nieuwe verlichting, straatmeubilair, nieuwe bomen en klinkerbestrating) op dit deel van het Boterdiep worden geraamd op 750 duizend euro uitvoeringskosten en 20 duizend euro plankosten.

26. Vergoeding eigen bijdrage wet kinderopvang wwb deelnemers re-integratie

Ouders die meedoen aan een re-integratietraject WWB of ouders die naast de WWB-uitkering gedeeltelijk werken kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding van kinderopvangkosten op basis van de wet Kinderopvang (WKO, 2005). De vaststelling en uitbetaling van de kinderopvangtoeslag is per 1 januari 2013 volledig bij de Belastingdienst/Toeslagen komen te liggen. Deze wijziging heeft geen gevolgen voor de bevoegdheid die gemeenten hebben om de eigen bijdrage voor kinderopvang te vergoeden. De geraamde kosten eigen bijdrage inclusief uitvoeringskosten bedragen 160 duizend euro. Vanaf 2013 is hiervoor 191 duizend euro beschikbaar gesteld in het gemeentefonds. Dit bedrag is vrij gevallen in de algemene middelen in afwachting van de ontwikkeling van beleid op dit onderdeel.

27. Grote zaal Oosterpoort co financiering gemeente in verband met legaat

De gemeente heeft een legaat ontvangen specifiek voor de grote zaal van de Oosterpoort. Een voorwaarde bij het legaat is een extra structurele bijdrage van 23 duizend euro van de gemeente

28. Co financiering

In verband met wegvallende middelen op diverse beleidsterreinen wil het college een co financieringsfonds instellen voor activiteiten op het gebied van duurzaamheid, kennis, talentontwikkeling stadsontwikkeling en economie.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

Bijlage: Incidenteel gedekte structurele activiteiten

In het overzicht hieronder vindt u de activiteiten die tot en met 2014 incidenteel zijn gedekt in het meerjarenbeeld.

Verdeling 2011-2014	
G-kracht	1.000
Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025 (2011-2014)	2.000
Integraal veiligheidsbeleid	625
Onderhoud: incidentele aanvulling budget (2011-2014)	500
Cofinancieringsfonds Kennisprojecten (2011-2014)	250
Meldpunt	140
Verdeling 2012-2014	
Integraal veiligheidsbeleid	1.250
Bedrijfsv iederz	700
Efficiency UWV	500
Formatie concernfinanciën	150
Wijkcommunicatie	50
Burgerparticipatie	50
Wmo	1.700
Schuldhelp	70
200 banenplan (tot en met 2014)	500
Verduurzamen schoolgebouwen	1.000
Akkoord van Groningen	500
Cultuur	1.000
Lokaal inkomensbeleid	333
Rijkskorting	
ISV	8.000
BDU korting	pm
Totaal	20.318

Bij de nieuwe knelpunten voor 2013 en 2014 is in een aantal gevallen sprake van structurele knelpunten. In de voorliggende varianten worden deze knelpunten voor 2013 en 2014 opgelost. Dit betekent dat ook voor deze activiteiten geldt dat de financiering na 2014 afloopt. Deze knelpunten dienen daarom te worden meegenomen bij de reeds bestaande knelpunten, waarvan de financiering na 2014 afloopt. Het gaat om de volgende (structurele) knelpunten:

GR Meerstad	112
Bijdrage OV bureau	159
Stadstoezicht	315
Tekort iederz	5.100
Armoedebeleid	2.000
Verkeerseducatie	55
Totaal	7.741

In totaal komende knelpunten daarmee op 28,1 miljoen euro.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Bijlage II. Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

A. Reduceren opgave

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Reduceren Opgave</i>	2013	2014	2015	2016	2017
1	Schrappen ambitie: Aanvullen weerstandsvermogen naar 1,0		0			
2	Schrappen ambitie: Aanvalsplan woningbouw		0			
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	0	0	0	0

Toelichting dekkingsmogelijkheden

1. Schrappen ambitie: Aanvullen weerstandsvermogen naar 1,0

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We willen ons weerstandsvermogen in deze collegeperiode substantieel versterken. De ambitie van een ratio van 0,8 is in de huidige omstandigheden niet haalbaar. In de nu voorliggende voorstellen komen we uit op 0,76. Dit beschouwen we als ondergrens. Waar mogelijk versterken we het verder. Na 2014 willen we het weerstandsvermogen versterken naar een ratio van 1,0.

2. Schrappen ambitie: Aanvalsplan woningbouw

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bij de begroting 2013 is besloten de kosten voor woonschepenhaven te dekken uit ISV middelen. De kosten voor de woonschepenhaven zijn ingeschat op 4,5 miljoen euro. Dit betekent dat conform het besluit bij de begroting 2013 voor een bedrag van 4,5 miljoen euro aan activiteiten uit het ISV programma moet worden geschrapt. Dat is een grote opgave. Vandaar dat we hebben gezocht naar alternatieve dekkingsmogelijkheden. Naast de ISV-middelen hebben we een deel van de benodigde dekking gevonden in de middelen voor beheer en onderhoud en vrijval van BLS-gelden Liquid City.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

B. Quick wins

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Quick Wins</i>	2013	2014	2015	2016	2017
4	Vrijval bijdrage aan reserve Bcf			400	800	1.200
5	Aanvullende ruimte reserve Bcf	2.000				
6	Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug		900			
7	Vrijval weerstandsvermogen Verhalen kosten derden	12.400				
8	Vrijval weerstandsvermogen Rijksbezuinigingen 2014		0			
9	Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)		630			
10	Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat		200	200	200	200
11	Repro BSD samenvoegen met RO/EZ		50	50	50	50
12	Bouwkrediet Europapark	140	140	140	140	140
13	Eenmalige vrijval Proquoro	100				
14	Vrijval teamleider LBC	95				
15	Vervanging mGBA	0	100	100	100	100
16	Uitstel vervanging software	0	135	135	0	0
17	Korting OOG tv	40	40	40	40	40
18	Verlagen budget areaaluitbreiding en -omvorming		200	400	400	400
19	Bodemsanering: Grondig	0				
20	Mismatchvoordeel	0	1000	1000	1000	1000
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>14.775</i>	<i>3.395</i>	<i>2.465</i>	<i>2.730</i>	<i>3.130</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

4. Vrijval bijdrage aan reserve Bcf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de evaluatie van het BTW compensatiefonds (BCF) blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve BCF kan vrijvallen. Het gaat om een bedrag van 400 duizend euro structureel cumulatief (dit is een jaarlijks met 400 duizend euro oplopend structureel bedrag). De vrijval in de jaren 2013 en 2014 hebben we ingezet als dekkingsbron bij de begroting 2013.

Bij de begroting 2013 hebben we de intentie uitgesproken om de vrijval van 2015 en 2016 in te zetten voor de vervanging van de Herewegviaduct. Expliciete besluitvorming hierover ontbreekt nog, vandaar dat de vrijval vanaf 2015 als dekkingsmogelijkheid is meegenomen. Overigens is voor de vervanging van de Herewegviaduct ook een post opgenomen in de opgave.

5. Aanvullende ruimte reserve Bcf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stand reserve 31/12/2012 is 2,2 miljoen euro. Rekening houdend met de te ontvangen en niet begrote BCF riolering en het participatiebudget kan er 2 miljoen euro vrijvallen. Dan blijft er een bate over op (rekeningbasis) voor eventuele claims ten laste van de reserve.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

6. Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We hebben een deel van het 'eigen geld' in de Sontbrug kunnen ruilen voor BDU 2014. Hierdoor hebben we gemeentelijk geld vrijgemaakt.

7. Vrijval weerstandsvermogen Verhalen kosten derden

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2013 hebben we een risico opgenomen van 23 miljoen euro in verband met het verrekenen van kosten met derden bij grote projecten. In de reserves is ter dekking van dit risico een bedrag van 12,4 miljoen euro opgenomen. Door de afspraken die we met de regio en de provincie hebben gemaakt over de bereikbaarheidsopgave en de inzet van RSP-middelen gaan we ervan uit dat we dit op een andere manier op kunnen lossen. En dat de gereserveerde middelen in 2013 kunnen vrijvallen.

8. Vrijval weerstandsvermogen Rijksbezuinigingen 2014

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de op 28 februari 2013 gepubliceerde cijfers van het CPB blijkt dat het verwachte overheidstekort voor 2014 3,4% bedraagt. Om het tekort onder de norm van 3% te brengen wil het kabinet 4,3 miljard euro extra bezuinigen in 2014. Het kabinet heeft een pakket met maatregelen voorbereid om dit te realiseren. Het pakket aan maatregelen levert voor Groningen een nadeel op van 2,7 miljoen euro vanaf 2014. Als gevolg van het sociaal akkoord dat is gesloten met de sociale partners zijn aanvullende bezuinigingen voorlopig van de baan. In de opgave houden we desondanks rekening met een nadeel van 2,7 miljoen euro in 2014. Het in de begroting opgenomen risico van 10 miljoen euro (in 2014) op aanvullende rijksbezuinigingen kan hierdoor vervallen. Deze vrijval is inmiddels verwerkt in het financiële meerjarenbeeld (als onderdeel van de Voorjaarsbrief).

9. Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De kosten van de vervanging van het Herewegviaduct zijn geraamd op 25 tot 30 miljoen euro (begroting 2013). Hiervan is 10 miljoen euro gedekt. De raad heeft ter dekking van de kapitaallasten behorend bij een investering van 10 miljoen euro 630 duizend euro structureel vanuit de structurele risicobuffer 2014 beschikbaar gesteld. De dekking is op zijn vroegst in 2015 nodig. De jaarschijf 2014 kan vrijvallen.

10. Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Korte motivering/toelichting:

In het gemeentelijke pand aan de Kreupelstraat is ruimte voor het huisvesten van de Bestuursdienst en de Griffie. Hierdoor kunnen de beheerlasten en de lasten voor ICT voor de Waagstraat worden beperkt. Dit voorstel is onderdeel van het gemeentebrede onderzoek naar de huisvesting van gemeentelijke diensten. Gezien de benodigde voorbereiding is een besparing niet eerder mogelijk dan vanaf 2014.

11. Repro BSD samenvoegen met RO/EZ

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Afstoten reprostraat BSD levert minder lasten printerstraat op.

12. Bouwkrediet Europapark

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor de bouw van het nieuwe gemeentelijke pand op het Europapark is destijds door de Raad een bouwkrediet verstrekt van ruim 66 miljoen euro. Rekening houdende met de huidige stand van zaken van de bouw en de risico's die zich vanaf nu bij de bouw nog kunnen voordoen, kan op de begrote bouwsom een bedrag van 2,0 miljoen euro vrijvallen. Dit kan nog oplopen als de onderkende risico's zich niet voordoen. De structurele vrijval van kapitaallasten behorend bij het bedrag 2 miljoen euro bedraagt ongeveer 140 duizend euro.

13. Eenmalige vrijval Proquoro

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2013 zit een bedrag voor onderhoud / afschrijvingen Proquoro (= inkoopnet) dat met de komst van DaFinci niet meer hoeft te worden uitgegeven. Dit bedrag kan in 2013 eenmalig vrijvallen. De structurele ruimte wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting voor het SSC.

14. Vrijval teamleider LBC

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting van de DIA is financieel ruimte opgenomen voor het invullen van de functie teamleider LBC. Deze wordt niet ingevuld nu en kan eenmalig vrijvallen. De structurele formatie wordt betrokken bij de opstelling van het uitvoeringsplan SSC.

15. Vervanging mGBA

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er is een convenant met een leverancier gesloten voor vier jaar. Het resultaat hiervan is dat voor de aanschaf van het nieuwe bevolkingssysteem minder structureel budget nodig is dan voorzien.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

16. Uitstel vervanging software

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Na vijf jaar gebruik is de belastingsoftware afgeschreven, maar nog wel in gebruik en ook nog niet toe aan vervanging. Bij het in stand houden van een afschrijvingstermijn van vijf jaar valt er jaarlijks een bedrag vrij.

17. Korting OOG tv

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Korting budget “postbus 51-voorlichtingsfilmpjes” via OOG, stopzetten communicatie via OOG-teletekst en stilstaande beelden.

18. Verlagen budget areaaluitbreiding en –omvorming

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Doordat de stad minder uitbreidt dan voorheen komt er jaarlijks ook minder nieuw te onderhouden areaal bij in de openbare ruimte. Ook het aantal inbreidingen/omvormingen/herinrichtingen waardoor het onderhoud duurder wordt, zal gaan afnemen door de bezuinigingen. In 2013 komt er nog een aantal areaaluitbreidingen op ons af (bijvoorbeeld groen Oostelijke ringweg), waardoor de bezuiniging pas in 2014 kan ingaan.

19. Bodemsanering: Grondig

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De reserve bodemsanering is bedoeld voor de kosten van bodemsaneringen die niet uit andere bronnen gefinancierd kunnen worden. Daarnaast is de reserve bedoeld voor het afdekken van schadeclaims over door de gemeente uitgegeven grond en claims van het rijk in verband met ongerechtvaardigde verrijking. Op basis van een risico inventarisatie is het minimumniveau van de reserve bepaald op 1,7 miljoen euro. De verwachte stand eind 2013 is 3,907 miljoen euro. Daarmee zit de reserve 2,2 miljoen euro boven het minimumniveau. Aangezien de reserve volledig meetelt voor het weerstandsvermogen (en dus na afoming het weerstandsvermogen moet worden aangevuld) is de afoming niet meegenomen als dekkingsmogelijkheid.

20. Mismatchvoordeel

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Momenteel ramen we een deel van het mismatchvoordeel jaarlijks vooraf in de begroting. De afgelopen jaren is daarnaast in de rekening een aanvullend voordeel verantwoord. Voorgesteld wordt om het mismatchvoordeel aanvullend voor een bedrag van 1 miljoen euro structureel vooraf in te ramen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

C. Verhogen inkomsten

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Verhogen inkomsten</i>	2013	2014	2015	2016	2017
21	Leges huwelijken aanpassen	0	30	30	30	30
22	Regionale samenwerking uitvoering wet WOZ			pm	pm	pm
23	Niet meer ophalen grofvuil		0	0	0	0
24	Financieel effect verkoop erfpacht gronden	pm	pm	pm	pm	pm
25	Doorlichting balansposten	1.680				
26	Verkoop aandelen Waterbedrijf		15.000			
27	Leges kapvergunningen		180	180	180	180
28	Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging		552	725	725	725
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>1.680</i>	<i>15.762</i>	<i>935</i>	<i>935</i>	<i>935</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

21. Leges huwelijken aanpassen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het vaststellen van de huwelijksleges is hoofdzakelijk gemeentelijk beleid.

Het voorstel is om het gratis trouwen te beperken. In Groningen worden jaarlijks ca. 600 à 650 huwelijken/partnerschappen gesloten. Daarvan gebeurt in ca. 40% van de gevallen kosteloos (in 2012: 248 keer). Gratis trouwen is in Groningen erg populair waardoor er wachtlijsten ontstaan. Voorgesteld wordt om het aantal kosteloze huwelijken te beperken tot 100 per jaar, dat is 2x per week op de woensdagmorgen bv. om 09.00 uur en 09.30 uur. Dat betekent dat 150 bruidsparen een alternatief moeten zoeken.

Voor de uiteindelijke keuze van het alternatief worden de volgende aannames gedaan:

De overige bruidsparen (150) zullen in Groningen gaan trouwen en kiezen voor een baliehuwelijk tegen het laagste tarief van 91,90 (administratief huwelijk) of kiezen voor een huwelijkssluiting op de goedkoopste dagen maandag en dinsdag tegen een tarief van € 322,00. In het voorstel is een inschatting gemaakt van een maximale opbrengst van een bandbreedte van (150 x € 91,90=) 14 duizend euro tot (150 x € 322,00 =) 48 duizend euro en wordt de meeropbrengst nu geraamd op gemiddeld ca. 30 duizend euro.

22. Regionale samenwerking uitvoering wet WOZ

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze wijziging in gemeentelijk beleid heeft grote gevolgen en is een ingrijpende operatie. Het voorstel vraagt om uitgebreid onderzoek naar de voordelen.

Diverse gemeenten hebben de uitvoering van hun belastingtaken de afgelopen jaren uit de gemeentelijke organisatie gelicht en ondergebracht in een samenwerkingsverband met andere gemeenten (bijv. Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente met o.a. Enschede en Hengelo) of in een samenwerkingsverband met een waterschap (bijv. gemeente Utrecht en waterschap De Stichtse Rijnlanden). In bijna alle gevallen lagen kostenoverwegingen aan het besluit ten grondslag. Groningen oriënteert zich op de mogelijkheden tot verdere samenwerking in de regio. Ons voorstel is het besparingspotentieel van de varianten die in deze regio mogelijk zijn (samenwerking met andere gemeenten en/of Helpunt) te onderzoeken in de vorm van een business case. De

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

omvang van een eventuele besparing is afhankelijk van de uitkomsten van de businesscase. Aangezien een mogelijke besparing niet op korte termijn te realiseren valt, nemen we deze dekkingsmogelijkheid mee bij de invulling van de taakstelling van 10 miljoen euro op de gemeentelijke organisatie voor de volgende collegeperiode.

23. Niet meer ophalen grofvuil

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gratis ophalen van grof vuil is geen wettelijke verplichting.

Grofvuil wordt niet meer "gratis" opgehaald maar moet worden gebracht naar het afvalbrenstation. Burgers moeten zelf voorzieningen treffen om het grof vuil kwijt te raken. Deze bezuiniging leidt tot verlaging van de afvalstoffenheffing met 0,4 miljoen euro. Door de OZB met het zelfde bedrag te verhogen blijven de lasten voor de burgers gelijk en kan deze bezuiniging worden verzilverd. Als er wordt gekozen voor betaling van bijvoorbeeld 5 euro per keer brengen op het afvalbrenstation ontstaat een opbrengst van 0,2 miljoen euro extra. Dit bezuinigingsvoorstel is uiteindelijk niet overgenomen, omdat het tot 100% weglek naar de afvalstoffenheffing leidt.

24. Financieel effect verkoop erfpacht gronden

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Elke verkoop van erfpachtgronden die plaatsvindt, leidt tot een incidentele opbrengst. Tegenover deze opbrengst staat dat de gemeente toekomstige opbrengsten niet meer ontvangt; het gaat dan om de canonopbrengsten en de waardestijging van de grond. Een enigszins betrouwbaar antwoord ten aanzien van het incidentele resultaat, en daarmee het effect op het structurele resultaat, kan op dit moment niet worden gegeven. We verwachten echter geen grote voordelen. Een verkoopopbrengst zal moeten worden gebruikt om de dan vervallen jaarlijkse opbrengsten op te vangen.

25. Doorlichting balansposten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor de inventarisatie van dekkingsmogelijkheden zijn balansposten doorgelicht. Onderstaand een nadere toelichting naar aanleiding van het onderzoek.

Afwikkeling subsidie niet-fysieke stadseconomie

In 2003/2004 is de subsidie niet-fysieke stadseconomie met het ministerie van Economische Zaken afgewikkeld. Hierbij was nog een aantal lopende verplichtingen, dat grotendeels is afgewikkeld. Het resterende bedrag van € 1.060.000,- is op een transitoria post gereserveerd in verband met de exploitatie van Marketing Groningen. Deze balanspost kan nu vervallen.

Faillissement H & S BV

In verband met het faillissement van H & S is in 2004/2005 een groot aantal facturen met een totaal bedrag van € 439.000,- niet betaald. Inmiddels is verklaard dat de zaak is afgesloten en er wederzijds geen claim meer bestaat. Derhalve kunnen alle reserveringen voor nog na te komen verplichtingen (geblokkeerde facturen) vervallen. Het bedrag van € 439.000,- kan worden ingezet voor de bezuinigingen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Waarborgsommen Parkeerbedrijf

Op de balans staat een totaal bedrag aan waarborgsommen van € 560.000,-. Er zijn 25.000 pasjes uitgeven à € 15,- = 375.000,- met de verplichting tot terugbetaling. Hierdoor is het mogelijk om € 185.000,- vrij te laten vallen en in te zetten voor de bezuinigingen.

Résume:

Afwikkeling subsidie niet-fysieke stadseconomie	€ 1.060.000,-
Faillissement H & S BV	€ 439.000,-
<u>Waarborgsommen Parkeerbedrijf</u>	<u>€ 185.000,-</u>
Totaal in te zetten voor de bezuinigingen	€ 1.684.000,-

26. Verkoop aandelen Waterbedrijf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Recent is met PwC gesproken over de waardering van onze aandelen Waterbedrijf in relatie tot een mogelijke opbrengst bij verkoop. De door onszelf in beeld gebrachte intrinsieke waarde (op basis van het eigen vermogen van het Waterbedrijf) is volgens PwC een goede eerste indicatie van de in te schatten opbrengst. Afhankelijk van het door het Waterbedrijf te voeren tariefbeleid in de toekomst (en het beleid inzake dividend) is dit vooralsnog een conservatieve raming. Voordat een eventuele verkoop daadwerkelijk plaats kan vinden, moet er nog een aantal acties plaatsvinden. Van belang daarbij is dat de aandelen alleen aan een andere overheid mogen worden verkocht en dat alle aandeelhouders moeten instemmen met de verkoop. De doorlooptijd van de te nemen acties is dusdanig dat een opbrengst op z'n vroegst in 2014 verwacht mag worden. Voor de begroting zullen wij proberen u hier duidelijkheid over te geven.

27. Leges kapvergunningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wanneer leges worden gevraagd voor het afgeven van kapvergunningen kunnen inkomsten worden gegenereerd.

Voor de afgelopen jaren is in kaart gebracht hoeveel aanvragen er zijn behandeld en hoeveel bomen daarbij waren betrokken. Vandaar uit is gekeken naar de opbrengst die met deze leges gerealiseerd zou moeten worden. Deze is eerst vastgesteld op € 180.000,-. Om dit bedrag te kunnen realiseren kan worden gekeken naar het aantal aanvragen, het aantal bomen of naar een model waarin beide onderdelen een rol spelen.

Kijkend naar alleen de aanvragen, komt het legesniveau zo rond € 425,- per aanvraag te liggen (ongeacht het aantal bomen). Als alleen naar het aantal bomen wordt gekeken, 'kost' iedere boom ongeveer € 95,-.

De leges in de eerste variant (per aanvraag) zijn met name voor de aanvragen met minder dan 5 bomen (gemiddeld over de jaren 85% van de aanvragen) fors. Met een tarief van € 95,- per boom komt een aantal projecten op hoge legeskosten uit.

In een model waar beide onderdelen (aantal aanvragen en aantal bomen) meewegen kunnen de kosten beter gedifferentieerd worden: een vast leges bedrag per vergunning en een toeslag (bijvoorbeeld vanaf 6 bomen en meer) per boom. Hierdoor worden de kosten evenrediger verdeeld over alle aanvragers. Voor de beeldvorming: Op basis van de afgelopen jaren zou het vaste bedrag op ongeveer € 300,- uitkomen, met een toeslag van € 30,- per boom bij meer dan 6 bomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Een nader uitgewerkt voorstel, met name voor de hoogte van de legesbedragen en de differentiatie, wordt daarvoor nog uitgewerkt.

Een keuze om te stoppen met de vergunningverlening voor capaciteiten levert voor de komende jaren frictiekosten op ter hoogte van € 180.000,- (2 fte) per jaar.

28. Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er zijn diverse bezuinigingsmaatregelen uitgewerkt die leiden tot een verlaging van de kosten voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. Daarmee dalen de tarieven voor deze heffingen en de woonlasten per huishouden. Het is mogelijk deze verlaging voor een deel te “compenseren” door een verhoging van de OZB. Particuliere woningeigenaren betalen OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor hen zouden bij compensatie voor de weglek de lasten op hetzelfde niveau blijven.

Huurders hebben het voordeel van de lagere afvalstoffenheffing. Zij betalen geen OZB en rioolheffing. De corporaties en andere verhuurders hebben te maken met een hogere OZB tegenover. Zij betalen geen afvalstoffenheffing en profiteren dus niet van een verlaging van die heffing. De OZB voor bedrijfspanden verhogen we niet. In 2011 heeft het bedrijfsleven in onze stad gekozen voor een vrijwillige OZB-verhoging, waarvan de opbrengst sindsdien wordt gestort in het Fonds Ondernemend Groningen.

De opgenomen dekkingsmogelijkheden zijn een totaal van:

- Afvalwijzer niet meer op papier (punt 28) 55 duizend euro structureel vanaf 2014
- Stoppen fietsbeheer (punt 65) 185 duizend euro structureel vanaf 2014
- Verlagen BORG niveaus naar laag (punt 73) 312 duizend euro in 2014 en 485 duizend vanaf 2015

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

D. Publieke dienstverlening

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Publieke dienstverlening</i>	2013	2014	2015	2016	2017
29	Afvalwijzer niet meer op papier	0	0	0	0	0
30	Openingstijden Publieksbalie	0	0	75	100	100
31	Opheffen buitendienst documenten	0	21	21	21	21
32	Sluiting buitenlocaties	0	-9	69	69	69
33	Besparing afdeling Belastingen		25	25	25	25
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>37</i>	<i>190</i>	<i>215</i>	<i>215</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

29. Afvalwijzer niet meer op papier

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afvalwijzer wordt alleen nog digitaal aangeboden aan burgers en wordt niet meer huis aan huis verspreid. Burgers zonder computer blijven van deze informatie verstoken. De besparing die dit oplevert (55 duizend euro) is volledig opgenomen onder punt 28. "Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging".

30. Openingstijden Publieksbalie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bepalen van de openingstijden balies Publiekszaken is gemeentelijk beleid.

Weliswaar is het bepalen van de openingstijden gemeentelijk beleid, maar op grond van wettelijke voorschriften is bezoek aan een publieksbalie tweemaal nodig bij aanvragen reisdocument, identiteitskaarten en rijbewijzen. Deze producten zijn qua omvang verreweg de grootste groep (56.000 aanvragen documenten; 112.000 baliebezoeken).

Twee maatschappelijke ontwikkelingen zullen leiden tot een uitbreiding en intensivering van het werk aan de publieksbalies: het voorkomen van identiteitsfraude en de invoering van de registratie van niet-ingezetenen (RNI). Verder speelt een belangrijke rol de decentralisatie van rijkstaken. Op dit moment is nog niet duidelijk welke gevolgen deze ontwikkeling voor de publieke dienstverlening heeft.

Kanaalsturing is mogelijk voor handelingen die geen fysieke baliecontacten vereisen (zoals verhuizingen en uittreksels). Dit vereist een stevige inzet op de ontwikkeling van de midoffice om meer mogelijkheden te realiseren om mensen juist niet naar de publiekshal te laten komen. Ook is het dan mogelijk tot een snellere verwerking van gegevens in de backoffice te komen.

In verband met het voorstel om de wijkservicecentra te sluiten is het niet mogelijk verder terug te gaan in openingstijden van de Prefecten Hof. Het is wel mogelijk alleen op afspraak te gaan werken. Dit maakt het mogelijk de personele inzet aan de balies efficiënter te plannen. Welke efficiencyvoordelen dit per 2015-2016 zal opleveren is niet exact aan te geven. Dit hangt af van de bovengenoemde ontwikkelingen en de daarbij

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

genoemde randvoorwaarden (ontwikkeling midoffice en decentralisatie van rijkstaken). Desalniettemin zullen we ons er stevig voor inzetten om dit efficiencyvoordeel te realiseren.

31. Opheffen buitendienst documenten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bieden van een buitendienstservice is geen wettelijke taak. Indien iemand wel gebruik wenst te maken van de buitendienstservice dan wordt hiervoor een bedrag in rekening gebracht.

De verwachting is dat dit op jaarbasis uitgaande van 600 gevallen 21 duizend euro oplevert.

32. Sluiting buitenlocaties

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bieden van publieke dienstverlening in de wijken is gemeentelijk beleid. Deze maatregel levert bruto een efficiencywinst op van 2,5 fte, maar netto een effect van 0,5 fte (in verband met overheveling van klanten naar de Kreupelstraat) = 37.000 euro + 32.000 uitvoeringsbudgetten (incl. 20.000 huur OCSW). Er resteert nog 78 duizend euro kapitaallasten na 2013 voor WSC Lewenburg. Indien het centrum met ingang van 2014 gesloten wordt, zal de openstaande boekwaarde in zijn geheel moeten worden afgeschreven in 2014. De bezuiniging zal in 2014 hierdoor niet worden gerealiseerd. Effecten voor de dienstverlening: burgers moeten voor de burgerzakenproducten (reisdocument / rijbewijzen /geboorteaangifte) naar het centrum (Kreupelstraat). Wij zijn voornemens om een Klant Contact centrum in te richten op het Europapark dat een groot deel van deze besparing moet realiseren. Het KCC zal vanaf januari 2015 operationeel zijn, vandaar dat dan ook de besparing gerealiseerd wordt.

Het gaat hier om de sluiting van de wijkservicecentra Hoogkerk en Lewenburg.

33. Besparing afdeling Belastingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Beëindiging Belastingkrant en digitalisering machtiging tot automatische incasso.

De Afdeling Belastingen heeft ingaande 2013 een structurele besparing van 55 duizend euro op de kosten van de bedrijfsvoering gerealiseerd. Deze besparing bestaat uit drie onderdelen, hiervan worden de eerste twee (25 duizend euro) meegenomen in de taakstelling publieke dienstverlening, de derde (30 duizend euro) wordt meegenomen in het kader van de gemeentelijke inkoopstaakstelling:

1. Beëindiging Belastingkrant

Tot 2013 werd jaarlijks huis-aan-huis de Belastingkrant verspreid met informatie over de gemeentelijke belastingen. Deze maatregel levert een besparing op van 15 duizend euro.

2. Digitalisering machtiging tot automatische incasso

Tot 2013 werden bij het gemeentelijke aanslagbiljet machtigingskaartjes voor automatische incasso gevoegd. Vanaf 2013 kunnen de inwoners van de stad de gemeente online via een digitaal formulier machtigen de verschuldigde belasting van hun rekening af te schrijven. Deze maatregel levert een besparing op van 10 duizend euro.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

E. Wonen

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Wonen</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Wonen (ISV) - na 2014			0	0	0
34	Stimuleringsfonds VHV/revoluerend fonds	605	450			
35	Verbeterplan wonen op het water	82				
36	BWS	500				
37	Voorziening OV	95				
38	Volkshuisvesting	300				
39	Jongerenhuisvesting - fietsklemmen			125	125	125
40	Wonen (volkshuisvesting)	50				
41	Besparing ISV	0				
42	Besparing NLA	225				
43	Vrijval BLS project Liquid City (onderdeel Woningbouw)	2.350				
	Voorgestelde invulling	4.207	450	125	125	125

Toelichting dekkingsmogelijkheden

34. Stimuleringsfonds VHV/ Revoluerend fonds

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 1998 heeft de gemeenteraad besloten een zogenaamd revoluerend fonds in te stellen. Vanuit het fonds wordt laagrentende leningen verstrekt. Het revoluerend fonds is opgebouwd uit drie onderdelen: 1. Algemeen deel (CPO leningen en leningen woonschepen), 2. Starterleningen en 3. Monumentenleningen. Financiële stand per 21 februari 2013:

1. *Algemeen deel*

Rekening houdend met de verplichtingen in 2013 (CPO leningen) bedraagt de stand van de rekening courant: €533.000. Dit bedrag is bedoeld voor nog te verstrekken CPO leningen en leningen woonschepen.

2. *Startersleningen*

Vanuit extra beleid is in 2013 €750.000 beschikbaar gesteld voor startersleningen. Daarnaast heeft de raad op 30 januari 2013 besloten een bedrag van €539.000 beschikbaar te stellen voor starterleningen Meerstad (dekking vrijval woningbouwaccelerator). Hiermee kunnen 15 leningen worden verstrekt tot maximaal €35.000. Rekening houdend met de verstrekte startersleningen en de aanvragen in 2013 bedraagt de stand van de rekening courant: €1.700.000. Dit is een momentopname. Ter indicatie: de afgelopen 3 maanden is een bedrag €600.000 aan startersleningen aangevraagd of verstrekt. De vraag is groot.

3. *Monumentenleningen*

De stand van de rekening courant bedraagt op dit moment, na verplichtingen, €560.000. Voor monumenten is het revoluerend fonds een belangrijk instrument. Met het wegvallen van ISV middelen met ingang van 2015 zal het belang van het revoluerend fonds alleen maar toenemen. Het betreft hier een incidentele afroming in 2013 en 2014,

Met de nu voorgestelde bezuiniging op het Stimuleringsfonds blijven deze investeringsmiddelen (bestemd voor CPO, woonschepenhaven, startersleningen en monumenten) zoveel mogelijk intact; we leveren een deel van de

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

aflossing in. Startersleningen zijn juist nu belangrijk om de woningbouw en de doorstroming te stimuleren, ze zijn daarom onderdeel van het Aanvalsplan Woningbouw. Het budget voor monumentenleningen is belangrijk omdat dit na het wegvallen van het ISV vooralsnog het enige overgebleven instrument is. Daar is ook voor 'gespaard' in dit fonds. Verder is het zoveel mogelijk in stand houden van dit Stimuleringsfonds belangrijk, omdat de vorm ervan (leningen in plaats van subsidies) het model van de toekomst is.

35. Verbeterplan wonen op het water

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor het verbeterplan is 282 duizend euro beschikbaar. Dit bestaat uit:

- Subsidieregeling voor onderhoud aan woonboten (82 duizend euro);
- Voorzieningen Noorderhaven (200 duizend euro).

De subsidieregeling loopt twee jaar. In het eerste jaar is voor 17,5 duizend euro aan subsidies verstrekt. De 200 duizend euro voor voorzieningen is bedoeld voor nutsvoorzieningen en postkasten.

Het stoppen van de onderhoudssubsidie is afweegbaar. Booteigenaren worden dan minder gestimuleerd om de beeldkwaliteit van hun boot te verbeteren. Er wordt echter beperkte gebruik gemaakt van deze regeling. Uit het Stimuleringsfonds VHV (79) kan nog geleend worden.

Van de 200 duizend euro voor voorzieningen is 30 duizend euro afweegbaar. Dit bedrag is bestemd voor de onderwerpen 'havenregiem' en 'adressering'. Hierover zijn toezeggingen gedaan aan het WCG.

Het resterende bedrag van 170 duizend euro voor de nutsvoorzieningen is niet afweegbaar.

36. BWS

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Op 1-1-2013 bedraagt de stand van de reserve €0,6 mln. Het saldo komt toe aan de gemeente Groningen en andere gemeenten uit de regio. De gemeenschappelijke regeling Regio Centraal Groningen (RCG) is per 1 januari 2010 geliquideerd. Op basis van de jaarrekening 2011 van de RCG (eigen vermogen) komen we tot de conclusie dat een bedrag van 0,5 mln euro kan vrijvallen.

37. Voorziening OV

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De voorziening openbaar vervoer dient om schommelingen in de rijkssteun voor het OV op te kunnen vangen. In de afgelopen jaren werd de OV voorziening gebruikt voor de jaarlijkse bijdrage aan het OV bureau en voor (infrastructurele) maatregelen die het OV raken.

Omdat verwacht werd dat de OV voorziening eind 2012 leeg zou zijn is de jaarlijkse bijdrage aan het OV-bureau gedekt uit extra beleidsmiddelen.

De verwachte eindstand 2013 (95 duizend euro) kan vrijvallen. Het gaat om oude BDU-gelden. Gevolg is dat de vrijval moet worden ingezet voor maatregelen die het openbaar vervoer verbeteren.

Eerder was een bedrag van 125 duizend euro opgenomen. Het college heeft besloten een bedrag van 30 duizend euro in te zetten uit de OV voorziening voor de maatregelen: Lijn 15 'buitenom' via Westelijke Ringweg

De voorziening openbaar vervoer is geen onderdeel van het weerstandsvermogen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Er zijn geen middelen beschikbaar om vanaf 2015 de bijdrage aan OV-bureau te betalen.

38. Volkshuisvesting

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het doel van deze voorziening is het afdekken van risico's die kunnen voortvloeien uit leningen aan woningcorporaties en gewaarborgde geldleningen.

In 2011 is onderzoek uitgevoerd naar de gewenste hoogte van de voorziening. Op basis daarvan kon 230 duizend euro vrijvallen. Omdat er afgelost wordt op leningen, neemt de mogelijke vrijval toe.

We gaan er voor 2013 vanuit dat 300 duizend euro kan vrijvallen.

De voorziening volkshuisvesting is geen onderdeel van het weerstandsvermogen.

39. Jongerenhuisvesting – fietsklemmen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Dit budget is beschikbaar gesteld om de overlast van het grote aantal gestalde fietsen in wijken met veel studenten aan te pakken. In 2012 is dit eenmalig aangevuld tot €280.000. Daarvan zijn ca. 1300 klemmen geplaatst.

Er blijken meer aanvragen te zijn dan we kunnen inwilligen; er is inmiddels een wachtlijst (1500 klemmen) en die lijst blijft groeien. De raad vraagt om meer geld, juist omdat het plaatsen van klemmen een relatief simpel middel is om overlast tegen te gaan. Probleem wordt echter wel dat er steeds minder ruimte is om klemmen te plaatsen; het opheffen van parkeerplaatsen is lastig in wijken met een grote parkeerdruk.

We verwachten dat er na deze tranche praktisch gezien steeds minder plek is voor fietsklemmen in de openbare ruimte. Vandaar het voorstel om vanaf 2015 gedurende 3 jaar 125.000 per jaar van dit structurele budget te bezuinigen. Daarna kan het budget weer worden ingezet voor jongerenhuisvesting.

40. Wonen (volkshuisvesting)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit dit budget worden regelmatig terugkerende activiteiten en verplichtingen betaald, zoals de Nieuwbouwbeurs (10.000), Wonen & Co (20.000), bijdrage aan Kei/Platform 31 (3.000), bijdrage Dag van de Architectuur (6.000), bijdrage aan de Bevolkingsprognose (15.000), kosten i.v.m. het stimuleren van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (2012: 19.000) en dergelijke.

De totale omvang hiervan is ca. 1 ton. Voor 2013 is ca. de helft al verplicht. We gaan ervanuit dat er in 2013 de helft van het budget kan worden bezuinigd. Dit betreft een eenmalige korting in 2013. Een deel van bovengenoemde activiteiten kan daarmee niet meer plaatsvinden.

41. Besparing ISV

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Zoals bekend rust op het ISV nog een taakstellende bezuiniging van 3 mln. voor 2014.

In de begroting 2013 was daarnaast opgenomen dat de dekking voor de aanpak van de Woonschepenhaven ook gevonden moet worden in het ISV.

Bij de begrotingsbehandeling zijn hier vragen over gesteld. Vervolgens is gezocht naar alternatieve dekkingsmogelijkheden.

Dat heeft geleid tot het volgende alternatieve dekkingsvoorstel:

• bijdrage Stadsbeheer (i.v.m. achterstallig onderhoud)	1,05 mln.
• bijdrage uit de grex Eemskanaalzone, voorlopig uit de post Onvoorzien, vooruitlopend op herziening van deze integrale grex eind 2013	1,30 mln.
• bijdrage uit het ISV via een extra bezuiniging	1,80 mln.
• Bijdrage vrijval BLS	0,35 mln

Voor de bijdrage uit de grex Eemskanaalzone is relevant dat het deelgebied Woonschepenhaven onderdeel is van deze grex. De grex heeft een omvang van ca. 130 mln. euro. De raad heeft expliciet besloten tot verevening van mee- en tegenvallers binnen deze grex (25 februari 2006, agendapunt 9, besluitpunt IV, herbevestigd in de herziening van 2012, RO12.3325434). Belangrijk is dat er in de grex ook concrete kansen liggen voor meevallers; en dat is hier het geval. Bijvoorbeeld de aanbesteding van de Sontwegverbinding.

Het voorstel is om de bijdrage van 1,8 mln. uit het ISV te halen uit de volgende posten:

- Waterplan (reservering in ISV-II, ca. 4 ton);
- eerdere reserveringen in het stadsdeelbudget voor Selwerd (ca. 5 ton); het totaal voor Selwerd beschikbare budget blijft daarmee 2 miljoen euro;
- een extra bezuiniging van 9 ton, bovenop de nog openstaande taakstelling van 3 mln. die eind 2014 gerealiseerd moet zijn.

Dit dekkingsvoorstel heeft een evenwichtige verdeling van de kosten voor de aanpak van de Woonschepenhaven; er is gezocht naar bijdragen uit begrotingsposten die ook daadwerkelijk een relatie hebben met het project. Met de inzet vanuit het beheer- en onderhoud programma wordt het kwaliteitsniveau van de voorgenomen aanpak gewaarborgd. Tevens wordt het ISV zoveel mogelijk ontzien, conform de wens van uw raad. Daardoor kunnen de ambities uit het ISV voor Selwerd, en het Aanvalsplan Woningbouw overeind blijven. Binnen het ISV is daarvoor nog 1,9 mln. beschikbaar (1,5 mln. Kwaliteit/ differentiatie woningbouw en 0,4 mln. Jongerenhuisvesting).

42. Besparing NLA

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2011 zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met corporaties voor een periode van vier jaar (2011 t/m 2014), het NLA 2.0. De financiële lasten die voortkomen uit de NLA-afspraken betreffen de wijkbudgetten, de bijdrage aan wijkvoorzieningen in het kader van de WMO en de algemene kosten (programmaleider, secretariaat, organisatie en communicatie, inspiratiemakelaar).

De kosten worden gelijk verdeeld tussen gemeente en corporaties. In de begroting van de gemeente is voor vier jaar (2011 t/m 2014) een bedrag opgenomen van 5.500.000. De dekking is gevonden in ISV (2,5 mln), restant budget NLA1 (2,0 mln. oud ISV-geld) en Rijksbudget Vouchergelden (Goed Idee plus) (1,0 mln).

Het NLA heeft halverwege de periode (2011 t/m 2014) ongeveer de helft van het beschikbare bedrag besteed resp. verplicht. Er rest nog bijna 4,5 mln. euro voor de wijkteams. De helft daarvan wordt gefinancierd door de stad, de andere helft door de corporaties.

Dit betreft dus een korting van 10% op het gemeentelijk aandeel. Dit gaat ten koste van het budget van de wijkteams.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

43. Vrijval BLS uit het project Liquid City (onderdeel woningbouw)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In het kader van het project Intense Stad (2003) is op de plek van de sporthal De Wijert een combinatie bedacht van een sporthal met daar bovenop intensieve woningbouw (torens) met appartementen: Liquid City.

De markt voor appartementen is de laatste jaren ingestort. De voor die woningbouwontwikkeling gereserveerde BLS-middelen van ruim 2 miljoen euro kunnen daarom vrijvallen, ook omdat in de nieuwe plannen geen woningbouw meer voorkomt.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

F. Economie

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Economie</i>	2013	2014	2015	2016	2017
44	Binnenstadsmanagement		175			
45	G-kracht	300	575			
3	G-kracht - na 2014			0	0	0
46	Korting op Akkoord van Groningen	100	200	0	0	0
3	Akkoord van Groningen - na 2014			0	0	0
47	Fonds economische ontwikkeling (overschot 2012)	0				
48	Fonds economische ontwikkeling	50	50			
49	Activiteitenbudget economische zaken	60	75			
3	Cofinancieringsfonds - na 2014			0	0	0
50	Ruimte voor de binnenstad	80				
51	Subsidie Marketing Groningen	0	350			
52	Korting promotiebudget stad Groningen	0	28	14	14	14
53	Korting promotiebudget KEI week	0	8	8	8	8
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>590</i>	<i>1.461</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>22</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

44. Binnenstadmanagement

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2013 en in 2014 wordt een bedrag van €300.000 beschikbaar gesteld voor binnenstadmanagement. Deze middelen wordt ingezet voor het evenementenprogramma binnenstad.

Voor 2014 is er nog geen evenementenprogramma. Het beschikbare bedrag voor 2014 is daarmee grotendeels afweegbaar (€175.000).

Gevolg van deze besparing is dat er in 2014 vanuit de gemeente Groningen geen middelen beschikbaar kunnen worden gesteld voor het organiseren van evenementen in de binnenstad.

45. G-kracht

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vanuit extra beleid wordt in 2013 en in 2014 een bedrag van €1.000.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt aangevuld met €680.000 uit vrijval kapitaallasten. Voor het programma G kracht zijn de “vaste verplichtingen” geïnventariseerd. Het gaat bijvoorbeeld om de subsidiebijdragen aan Energy Valley, de Groninger Cityclub, Eurosonic en het ondernemerstrefpunt. Het resterende bedrag is opgenomen als afweegbaar.

In 2012 is de tussenstand gepresenteerd van het G kracht programma. Uit de tussenstand blijkt dat we met beperkte middelen relatief veel bijdragen aan de economie van de stad: elke euro uit G-kracht heeft door financiële bijdragen van andere partijen aan activiteiten en projecten voor de stad ongeveer 14,35 euro opgeleverd. In de tussenstand zijn ook andere positieve ontwikkelingen gemeld, zoals de toename van de werkgelegenheid in de stad. Voor de resterende looptijd (2013 en 2014) hebben wij een aantal opgaven geformuleerd.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

1. De ontwikkelingen rond onze bedrijventerreinen en kantoren actief blijven monitoren en zo nodig maatregelen nemen.
2. Blijven aanhaken bij het topsectorenbeleid ter stimulering van onze kenniseconomie en het midden- en kleinbedrijf hierbij betrekken.
3. Aandacht voor de regio, onder andere op het terrein van de arbeidsmarkt en de werkgeversbenadering.
4. De profilering van de Groningse topsectoren voortzetten en zorgen voor zichtbaarheid in Europa. Daarbij blijven inzetten op samenwerking met de regio en de drie Noord-Duitse steden.
5. Aandacht voor leegstaande winkelpanden in Groningen.

Door een besparing in te boeken kunnen de geformuleerde ambities en opgaven uit de drie deelprogramma's van G kracht: Groningen Piekt, Bedrijvig Groningen en Gastvrij Groningen voor 2013 en 2014 niet volledig worden gerealiseerd.

46. Korting op Akkoord van Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het totale budget voor 2013 en (gereserveerd voor 2014) is € 500.000 per jaar. Dit bedrag wordt als volgt besteed:

• Kenniscampagne City of Talent:	175.000
• Projectbudget AvG:	145.000
• Personeel + bureaunkosten:	<u>185.000</u> (incl. organisatie Stad & Togalezingen)
Totaal:	500.000

Een bezuiniging van 20 % betekent een verlaging van het budget van 100.000 euro. Aangezien de middelen voor de campagne City of Talent jaarlijks door de stuurgroep Akkoord van Groningen worden vastgelegd binnen de jaarplannen voor de campagne is het lastig hierin te snijden. Het Jaarplan City of Talent 2013 is op 14 januari jl. door de stuurgroep AvG vastgesteld. Alle partners van het Akkoord - gemeente, Hanzehogeschool, RUG en UMCG - leveren een bijdrage aan deze campagne.

Het terugschroeven van de gemeentelijke bijdrage zou als gevolg kunnen hebben dat ook de andere partners hun bijdragen aan de campagne verlagen. Dat zou betekenen dat belangrijke onderdelen van de campagne (arbeidsmarktcommunicatie, landelijke profilering van Groningen als kennisstad) niet meer uitgevoerd kunnen worden. Het is voor 2013 ook al zonder bezuiniging moeilijk om de begroting rond te krijgen.

Als er gesneden zou moeten worden, zou dit het beste kunnen in het vrij besteedbare deel van het Akkoordbudget: het projectbudget AvG.

Dit gemeentelijke deel van het Akkoord budget wordt besteed aan Akkoordgerelateerde thema's. Voorbeelden van de afgelopen jaren: ontwikkeling Zernike Campus, ontwikkeling Energy Academy Europe, bijdrage Ruslandjaar, onderzoeken/projecten Jongerenhuisvesting etc.

47. Fonds economische ontwikkeling (overschot 2012)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het fonds is bedoeld voor maatregelen ter stimulering van economische ontwikkelingen in de stad. Deze reserve is overigens volledig meegenomen in het weerstandsvermogen. Het onttrekken van middelen uit deze reserve betekent dat het weerstandsvermogen met hetzelfde bedrag moet worden aangevuld. Bij de jaarrekening

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

2012 is de reserve vrijgevallen. Het bedrag (155i) maakt onderdeel uit van het resultaat 2012. De middelen in de reserve kunnen daarmee niet opnieuw worden ingezet.

De reserve FEO is niet gelabeld, maar ontstaan doordat enkele posten in verleden lager uitvielen dan begroot. Daarom zijn de middelen vrijgevallen bij jaarrekening 2012.

48. Fonds economische ontwikkeling

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het Fonds Economische Ontwikkeling wordt grotendeels ingezet voor de structurele bijdragen aan het Groninger Congresbureau, de binnenstadscampagne Marketing Groningen en de ondernemersprijs. Deze verplichtingen liggen voor 2013 vast. Resteert voor 2013 een afweegbaar bedrag van circa €50.000. Een hogere besparing na 2013 zou een heroverweging betekenen van de structurele bijdragen aan het Groninger Congresbureau, de binnenstadscampagne Marketing Groningen en de ondernemersprijs.

Geen bijdragen meer aan de binnenstadscampagne, het Groninger Congresbureau en de ondernemersprijs. Ook andere activiteiten die de economische ontwikkeling kunnen stimuleren kunnen niet meer uit het fonds worden gedekt.

49. Activiteitenbudget economische zaken

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afdeling Economische Zaken heeft een structureel activiteitenbudget van 300 duizend euro voor beurzen, evenementen, bedrijvencontactdagen, netwerkbijeenkomsten, drukwerk etc. Er kan in 2013 en 2014 een incidentele besparing worden gerealiseerd.

Het schrappen van dit budget heeft tot gevolg dat de afdeling Economische Zaken niet meer zichtbaar zal zijn voor ondernemers.

50. Ruimte voor de binnenstad

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De middelen (2013: €150.000) worden ingezet voor het opstellen van een toekomstvisie voor de binnenstad en een actieprogramma voor maatregelen die op korte termijn uitgevoerd kunnen worden. Het proces om te komen tot een toekomstvisie en een actieprogramma wordt op dit moment opgestart. Door het proces stop zetten kan een incidentele bezuiniging worden gerealiseerd van 80 duizend euro.

Gevolg van deze besparing is dat er geen middelen beschikbaar zijn voor het formuleren van een toekomstvisie en een actieprogramma.

51. Subsidie Marketing Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Korte motivering/toelichting:

Marketing Groningen is verantwoordelijk voor de city marketing van Groningen. In 2011 is besloten de bijdrage aan Marketing Groningen structureel vast te stellen op een bedrag van €900.000. De bijdrage was voorheen hoger omdat Marketing Groningen ook nog een subsidie 'surplus toeristenbelasting' ontving. Het bezuinigingsvoorstel is om in 2014 350 duizend euro incidenteel te besparen.

Marketing Groningen heeft zich in de afgelopen jaren positief ontwikkeld en een belangrijke bijdrage geleverd aan de groei van het toerisme in Groningen. Een bezuiniging heeft gevolgen voor de city marketing.

52. Korting promotiebudget stad Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stopzetting gemeentelijke bijdrage aan gezamenlijk promotiebudget met de provincie ihkv 'er gaat niets boven Groningen'

53. Korting promotiebudget KEI week

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stopzetting gemeentelijke bijdrage vanuit het promotiebudget aan de KEI week. Minder exposure gemeentelijke berichtgeving tijdens KEI week.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

G. Bereikbaarheid

Dekkingsmogelijkheden

	Bereikbaarheid	2013	2014	2015	2016	2017
54	Busafrit Hoogkerk	1.300				
55	Verkeer	100	200	100	100	100
56	Sluiten binnenstadsstallingen fiets		0	0	0	0
57	Stoppen met spitsrekken		0	0	0	0
58	Stadsbalkon zonder toezicht		0	0	0	0
59	Verlagen programmabudget Verkeersregelinstallaties. (VRI's)		100	100	100	100
60	Verkeerseducatie		55			
3	Verkeerseducatie - na 2014			0	0	0
61	Voltooiing noordzuidroute					
62	Incidentele inkomsten leges					
63	Leges grote infrastructuur					
64	0 db norm	417				
65	Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld		2.700			
3	Bijdrage OV bureau - na 2014			0	0	0
66	Stoppen fietsenbeheer		185	185	185	185
67	Stoppen sontwegverbinding (bijdrage Meerstad 30 miljoen gedurende 15 jr)				0	0
68	HOV-as West, 3e fase	1.200				
69	Bijdrage Regio Groningen Assen	430	430	630	630	630
70	Bewaking fietsenstalling Europapark		0	0	0	0
	Voorgestelde invulling	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015

Toelichting dekkingsmogelijkheden

54. Busafrit Hoogkerk

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om de doorstroming van het busverkeer te verbeteren wordt een aparte op- en afrit gerealiseerd. Daarmee verbetert de bereikbaarheid van de stad (o.a. de dynamo Martiniziekenhuis/Gasunie e.o.), terwijl tegelijkertijd de exploitatie-lasten van het OV omlaag gaan. Dit project is onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voor de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg (Groningen Bereikbaar!).

Het aandeel eigen geld in dit project is 1,3 miljoen euro (uit de grondexploitatie P+R Hoogkerk); de overige kosten worden gedekt met BDU (1,2 mln.) en RSP (1,0 mln.). Dat betekent een multiplier van ca. 3.

Naast stoppen is het mogelijk de eigen middelen, die in dit project zitten, vrij te spelen. Dit heeft een relatie met de taakstelling *ruil BDU middelen met eigen geld bij sontwegverbinding*. Door 1,3 miljoen euro RSP middelen toe te voegen aan het project, kan onze eigen bijdrage worden vrijgespeeld.

Dit aangepaste verdeelvoorstel vereist instemming van m.n. de provincie.

55. Verkeer

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Het werkbudget Verkeer wordt voor het grootste deel ingezet voor regelmatig terugkerende noodzakelijke monitoring-activiteiten, zoals verkeerstellingen (auto en fiets), parkeeronderzoek (binnenstad, woonwijken, P+R-terreinen en parkeergarages) en het up to date houden van het gemeentelijke verkeersmodel. Sommige onderzoeken vinden jaarlijks plaats, andere eens per 2 of 3 jaar.

Voor 2013 is hiervoor al verplicht: €135.000, voor 2014: €65.000. Voor 2015 is daarvoor nodig 165.000 (incl. 1 ton voor 3-jaarlijks parkeeronderzoek).

De rest van het budget wordt ingezet voor actuele zaken; op dit moment bijvoorbeeld voor onderzoek in het kader van het werk aan het nieuwe integrale verkeer- en vervoersplan voor de stedelijke regio (o.a. herijking Parkeerbalans). Voor zover nu bekend is hiervoor in 2013 €45.000 nodig.

We willen daarnaast in 2013 €20.000 en in 2014 en 2015 €35.000 reserveren voor onvoorziene kosten. Nu we samenwerken aan een nieuw integraal verkeer- en vervoerplan voor de stedelijke regio is het lastig – juist ook richting onze partners – om geen enkel budget te hebben om bij te dragen aan noodzakelijke uitgaven.

Na aftrek van bovengenoemde verplichtingen kan er in 2013 100 incidenteel vrijvallen, in 2014 200 incidenteel en vanaf 2015 100 structureel.

56. Sluiten binnenstadsstallingen fiets

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien de binnenstadsstallingen (Boteringestraat, Haddingestraat, Pathé, en Peperstraat) worden gesloten dan levert dat een besparing op van 163 duizend euro. Dit bedrag is onderverdeeld in:

- Werkpro: 128.900
- Exploitatielasten (huur, nuts, onderhoud): 34.000

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Gesloten stallingen zorgen voor jaarlijks 200.000 fietsen extra op maaiveld in de binnenstad (650 per dag). Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast en een druk op de handhaving.

57. Stoppen met spitsrekken

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien de spitsrekken in de Guldenstraat en Grote Markt óf niet meer worden geplaatst óf permanent worden neergezet dan levert dat een besparing op van 31 duizend euro (Werkpro)

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Effect van een besparing: meer ongeordende fietsen op maaiveld. Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast en een druk op de handhaving.

58. Stadsbalkon zonder toezicht

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien het toezicht op het Stadsbalkon wordt gestopt (2 medewerkers, 24 uur per dag, 7 dagen per week) dan levert dat een besparing op van 290 duizend euro (kosten Werkpro). Omdat de stalling wel open blijft, houdt het parkeerbedrijf wel andere exploitatielasten zoals onderhoud en nuts.

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Effect: In het weekend biedt het Stadsbalkon plaats aan 6.000 fietsen, terwijl het aanbod van fietsen hoger ligt. Zonder toezicht zal het gestructureerd stallen van fietsen stoppen en zal het Stadsbalkon door de kwalitatieve ondergrens zakken. Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast, een rommelig Stationsgebied en een druk op de handhaving.

59. Verlagen programmabudget Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In dit voorstel pakken we jaarlijks nog 2 in plaats van 3 VRI's aan ihkv. groot onderhoud (portalen, armaturen en de hard- en software in de schakelkast).

60. Verkeerseducatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Prioriteit bij het project Verkeerseducatie ligt bij kinderen en jongeren, de meest kwetsbare verkeersdeelnemers. Behalve met eigen geld (55) wordt het project medegefinancierd door de provincie (BDU, 45).

Vanwege het belang van continuïteit hebben we hierover langjarige afspraken met externe partners, waaronder Veilig Verkeer Nederland, de provincie en regiogemeenten. De middelen voor 2013 zijn al verplicht. Het budget voor 2014 (55) is nog afweegbaar.

Consequentie is dat het project Verkeerseducatie in 2014 (onderdeel van het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer dat in maart door de raad is vastgesteld) niet door gaat.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

61. Voltooiing noordzuidroute

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2006 heeft het college een bedrag van €600.000 beschikbaar gesteld voor de voltooiing van de NoordZuidroute. Dit hangt samen met de realisatie van de Held III. In 2006 heeft de raad besloten vanuit de slotcalculaties 2002 en 2005 een bedrag van ruim €900.000 beschikbaar te stellen voor het complex de held III. De reservering vanuit nieuw beleid (€600.000) is voor een bedrag van €500.000 komen te vervallen. Er resteert nog een bedrag van €100.000.

In 2011 heeft de gemeente het samenwerkingscontract met de ontwikkelaars ontbonden. Gelet op de jarenlange vertraging en het feit dat er geen samenwerkingsovereenkomst meer is, kan de reservering eerst vervallen. Als er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt aangegaan moet de situatie opnieuw worden bekeken. Dit in relatie tot de bijdrage van de ontwikkelaars.

De noord-zuid route is onderdeel van de gestopte projecten in de begroting 2013. De inzet van resterende 100 duizend euro wordt meegenomen bij de te realiseren opbrengst van gestopte projecten. Deze wordt daarom hier niet meer afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Op dit moment geen effecten. Situatie moet opnieuw worden bekeken bij het aangaan van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

62. Incidentele inkomsten leges

63. Leges grote infrastructuur

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De opbrengst van leges voor de grote infrastructurele projecten wordt verwacht in 2015. De omvang moet nog in beeld worden gebracht.

64. 0 db norm

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De middelen zijn bedoeld voor de afronding van het project 'Geluidsreducerende maatregelen kamerverhuurpanden', waarbij eigenaren worden aangeschreven om geluidswerende maatregelen te treffen. Met deze bezuiniging wordt het project stopgezet. Het stoppen met dit project betekent dat de doelstelling op het gebied van het beperken van geluidsoverlast niet wordt gerealiseerd. De nota beleidsregels geluidsreducerende maatregelen moet worden ingetrokken en adressen die al zijn aangeschreven voor het treffen van geluidsreducerende maatregelen zullen geïnformeerd moeten worden.

65. Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Door een andere inzet van RSP en BDU (t/m 2013) kunnen we 4 mln. euro eigen geld vrij spelen voor bezuinigingen, naast de 9 ton die al is ingeboekt bij de quick wins als restant van de BDU-ruil uit januari 2013

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

(voorstel 7). Het is niet nodig om daarvoor projecten te schrappen. Wel komt deze 4 miljoen euro ten laste van het ons toegewezen RSP-budget voor HOV-infra en P+R/transferia van 42 miljoen euro. Dit gaat ten koste van de budgetten voor de resterende projecten die uit dit budget gefinancierd worden (m.n. budgetten voor P+R).

Concreet bestaat het voorstel uit drie onderdelen:

1. We vervangen 1,3 mln. eigen geld die nu nog in de bus op-/afrit Hoogkerk zit door een extra RSP-bijdrage uit het RSP-budget voor P+R (= voorstel 70).
2. In de Sontweg zit na de eerdere ruil van 2,3 mln. van eigen geld voor BDU (januari 2013) nog 2,7 mln. uit de risicobuffer. Met dit voorstel ruilen we ook die 2,7 mln. nu voor BDU die t/m 2013 beschikbaar is.
3. Omdat die 2,7 mln. BDU al was ingezet voor andere gemeentelijke projecten, hebben we die via een ruiloperatie weer vrij moeten maken. 1,2 mln. BDU komt uit de bus op-/afrit Hoogkerk, deze wordt vervangen door RSP (dit project wordt nu dus helemaal gefinancierd met RSP-geld) en 1,45 mln. BDU komt uit P+R Haren. Ook dat project wordt nu helemaal gefinancierd met RSP-geld.

Bij dit voorstel horen twee kanttekeningen:

1. Dit aangepaste verdeelvoorstel vereist instemming van m.n. de provincie.
2. Dit betreft alleen de BDU die t/m 2013 beschikbaar is voor de stad. Het is nog niet bekend hoeveel BDU na 2014 beschikbaar is. In het Meerjarenprogramma 2013-2016 heeft het college daar het volgende over gezegd: "Over de BDU in de jaren daarna willen we te zijner tijd in gesprek met de provincie. Voorlopig stellen we de inhoudelijke samenwerking aan een breed gedragen integrale bereikbaarheidsoplossing voor de stedelijke regio centraal. Overigens moeten we na 2013 rekening houden met een lager bedrag aan BDU als gevolg van de doorwerking van Rijksbezuinigingen.". Vooralnog houden we daarom geen rekening met BDU middelen na 2013.

Het stoppen met het project (66) is niet mogelijk; het project is onderdeel van het bereikbaarheidspakket gedurende de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg.

Met deze operatie wordt eigen geld vrijgespeeld, terwijl het project toch door kan gaan. Consequentie is wel dat het betreffende BDU- geld niet meer beschikbaar is voor andere projecten.

66. Stoppen fietsenbeheer

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Is geen wettelijke taak.

Uit de wijken worden geen weesfietsen meer verwijderd en bij bijv. het Stationsgebied vervalt het beheer. Daarmee vervalt ook het recyclen / verkopen van fietsen. Een deel van deze kosten (50%) zit in de afvalstoffenheffing. Verlaging van dat deel van de kosten leidt ook tot verlaging van de inkomsten.

67. Stoppen sontwegverbinding

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De Sontwegverbinding betreft de aanleg van een stedelijke verbindingsroute tussen Oostelijke Ringweg en Europaweg. Het gaat om o.a. de aanleg van een brug over het Winschoterdiep, een vrije busbaan, vrijliggende fietspaden en het opwaarderen van de openbare ruimte. De nieuwe route verbindt twee bedrijventerreinen, verbetert de bereikbaarheid van de binnenstad en is op termijn de route tussen Meerstad en de rest van de stad. De aanleg schept tevens ontwikkelingskansen aan de route. De vrije busbaan verbetert ook de OV-exploitatie.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Tijdens de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg is dit een belangrijke alternatieve route. De Sontwegverbinding is daarom onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voordat die verbouwing echt hinder gaat veroorzaken (Groningen Bereikbaar!).

Het aandeel eigen geld in dit project van 65 mln. euro is 32,7 mln. euro: 2,7 mln. uit de risicobuffer (=ca. 2 ton structureel) en 30 mln. Meerstad.

Op zich is het mogelijk te stoppen met dit project; het is nog niet aanbesteed. Maar gezien bovenstaande belangen adviseren wij om dat niet te doen.

Ook omdat het eventueel later alsnog aanleggen van de Sontwegverbinding veel meer geld zal kosten, want de subsidies zullen dan weg zijn.

Relevant is dan dat het schrappen van de Sontwegverbinding de kansen voor Meerstad verslechtert.

Verder rekenen onze partners in Groningen Bereikbaar! (rijk, provincie, regio, ProRail en werkgevers) op de Sontwegverbinding als alternatieve route tijdens de aanpak van de Zuidelijke Ringweg. Tot slot betekent minder investeren ook minder werkgelegenheid.

68. HOV-as West, 3e fase

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Dit is de laatste fase van de HOV-as West: een directe verbinding tussen P+R Hoogkerk en het stationsgebied. Hiermee wordt de reistijd voor busreizigers aanzienlijk verkort, waardoor de bereikbaarheid van de stad wordt verbeterd. Dit project is daarom onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voor de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg (Groningen Bereikbaar!). Bijkomend voordeel is dat ook de OV-exploitatie en de verkeersveiligheid op de Parkweg (nu ca. 80 bussen/uur) verbeteren door dit project.

In het project HOV-as West zat 2,2 mln. eigen geld. Nu is dat nog 1,2 mln.; de andere 1 mln. is overgeheveld naar de Europaweg. (Besloten in POVV 28/3/2013.) De overige kosten (ca. 10 mln. euro) worden gedekt door de regio, RSP en BDU. (Multiplier: 6)

Op zich is het mogelijk te stoppen met dit project; het is nog niet aanbesteed. Consequentie is een slechtere bereikbaarheid vanuit het westen, met name tijdens de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg. Mede daardoor zal er geen sprake zijn van een verlaging maar juist van een verhoging van de exploitatielasten van het OV.

Verder rekenen onze partners in Groningen Bereikbaar! (Rijk, ProRail, de provincie, de regio en de werkgevers) op de aanleg van deze verbinding.

69. Bijdrage Regio Groningen Assen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft een jaarlijkse bijdrage aan de regio. Daarmee wordt het Regiofonds gevoed, waaruit wordt geïnvesteerd in de regio. Wij zijn netto-ontvanger.

De stad draagt jaarlijks 1,9 mln. euro bij aan de Regio Groningen-Assen. In de huidige omstandigheden lijkt het verstandig om met de regio te kijken naar de bijdrage.

Alle partijen hebben momenteel gebrek aan geld, terwijl het Regiofonds goed gevuld is. Hoe hoog die tijdelijke verlaging zal uitvallen is onzeker. Gezien deze onzekerheid is hier nog geen bedrag ingevuld.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Een tijdelijke verlaging gedurende enkele jaren kan, maar moet niet te lang duren; het mag de noodzakelijke investeringen in bijv. bereikbaarheid niet blokkeren. Bovendien maakt een financiële bijdrage regionale samenwerking minder vrijblijvend.

Voor de zomer zal hierover meer duidelijkheid komen, gekoppeld aan de eerste resultaten van de actualisering van de Regiovisie.

70. Bewaking fietsenstalling Europapark

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Op 9 december 2012 is het nieuwe station Groningen-Europapark in gebruik genomen. Het station beschikt over een ondergrondse fietsenstalling met een capaciteit van 750 stallingsplaatsen. Het beheer van de stalling wordt in opdracht van de gemeente Groningen verzorgd door WerkPro. Dagelijks is er minimaal één beheerder in de fietsenstalling aanwezig. De jaarlijkse kosten van het beheer bedragen € 105.000,-. Deze kosten zitten in mensuren. Tijdens werkdagen is de stalling geopend van 05.00 tot 02.00 uur, op zaterdagen vanaf 05.30 tot 02.00 uur en op zon- en feestdagen van 06.30 tot 02.00 uur. Deze openingstijden vallen samen met de eerste en laatste trein die op het station stopt.

De vraag of er kan worden bezuinigd op de beheerkosten van deze stalling kent drie invalshoeken:

1. Is het verantwoord vanuit beheeroptiek?

Op 3 juli 2012 heeft het college besloten tot maatregelen om de bezuinigingsdoelstellingen binnen het fietsparkeren te halen. Dit heeft geleid tot het terugbrengen van het fysieke beheer van een aantal stallingen. Momenteel is er dan ook sprake van een combinatie van bemensing en cameratoezicht. Feitelijk komt het erop neer dat de stallingen overdag cameratoezicht hebben en dat er 's avonds een beheerder aanwezig is. 's Zomers vanaf 21.00 tot sluitingstijd, 's winters vanaf 18.00 uur. Als we het fysieke beheer in de fietsenstalling bij station Europapark ook op deze manier terugbrengen, kunnen we jaarlijks ongeveer €50.000,- besparen. Gezien het huidige gebruik van de stalling, circa 135 fietsers per dag, is een aanpassing van het beheer, bijvoorbeeld door middel van een combinatie van bemensing en cameratoezicht, gerechtvaardigd. Bij de bouw van de fietsenstalling zijn bovendien camera's aangebracht waardoor deze maatregel eenvoudig te realiseren is. Conclusie: Terugbrengen van het fysieke beheer is vanuit de beheeroptiek verdedigbaar.

2. Past het binnen de contractuele afspraken met WerkPro?

De recente bezuinigingsmaatregelen (door terugbrengen van het fysieke beheer) brachten voor WerkPro een forse teruggang van het werkpakket met zich mee. In die context is vorig jaar met WerkPro afgesproken dat de nieuwe beheerafspraken zouden gelden voor drie jaren (vanaf 1 juli 2012) en dat WerkPro tevens het beheer van de fietsenstalling bij station Europapark mocht uitvoeren tegen een vergoeding van €105.000,- per jaar. Deze condities zijn ook meegenomen in het collegebesluit van 3 juli 2012. De termijn van 3 jaren en het beheer van Europapark (tegen de afgesproken prijs) waren indertijd voor WerkPro belangrijke condities om akkoord te gaan met het totale bezuinigingspakket. Daarmee is een bezuiniging per 2013 uitgesloten. Het is de vraag of het mogelijk is de afspraken met Werkpro met wederzijds goedvinden te wijzigen. Conclusie: De beoogde besparing op beheerkosten strijdt met de recent gemaakte afspraken met WerkPro en zal mogelijk weerstand opleveren bij WerkPro. Het beheercontract kan alleen in overleg met WerkPro worden aangepast.

3. Past het binnen de contractuele afspraken met NS?

Het lijkt erop dat in het contract met de BAM alleen geregeld is dat er een fietsenstalling met 750 stallingsplaatsen zou komen, eventueel uit te breiden tot 1.500 stallingsplaatsen. Of deze bewaakt en/of bemand

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

is, lijkt vooralsnog een autonome afweging van de gemeente. Om zeker te zijn op dit punt worden onder andere de (voormalige) projectleiders nog geraadpleegd.

Conclusie: Op dit moment lijkt het erop dat de beoogde besparing op beheerkosten niet in strijd is met eventuele afspraken die gemaakt zijn met NS en/of ProRail.

We stellen overigens voor deze maatregelen te bezien in samenhang met maatregel 66: stoppen fietsenbeheer (weghalen weesfietsen e.d.).

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

H. Onderhoud en beheer

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Onderhoud en beheer</i>	2013	2014	2015	2016	2017
71	Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud		500			
3	Onderhoud en beheer (ISV) - na 2014			0	0	0
72	Minimaliseren beheertaak woonwagens			50	50	50
3	Wijkcommunicatie - na 2014			0	0	0
3	Burgerparticipatie - na 2014			0	0	0
73	Grofvuil brengen tegen betaling		0	0	0	0
74	Verlagen BORG-niveau's naar laag		580	900	900	900
75	Stoppen ecologisch beheer		0	0	0	0
76	Schrappen budget participatie beheer en onderhoud		0	0	0	0
77	Verlagen BORG-niveau begraaftplaatsen naar laag		100	100	100	100
3	Onderhoud: incidentele aanvulling budget (2011-2014) - na 2014			0	0	0
78	Verwijderen 50% van aantal prullenbakken		0	0	0	0
79	Extra verwijderen prullenbakken tot 100%		0	0	0	0
80	Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht		0	0	0	0
81	Stadsleven natuurlijk	84	84	219	219	219
82	Opschorten meerjareninvesteringen Borg met twee jaar	100	280			
83	Stoppen Kinderboerderijen (subsidies)		0	0	0	0
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>184</i>	<i>1.544</i>	<i>1.269</i>	<i>1.269</i>	<i>1.269</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

71. Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft voor 2011-2014 aanvullende incidentele middelen beschikbaar gesteld om in het onderhoud "de basis op orde te houden". Het bedrag van 2013 is al opgenomen in het programma en is ook al gecommuniceerd met de bewoners. Wij stellen voor dat voor 2014 het incidentele bedrag van €500.000 vervalt. Daardoor vervalt bijvoorbeeld de extra inzet in de huiskamer/binnenstad, het Noorderplantsoen en kleinschalig aanvullend onderhoud grijs groen.

72. Minimaliseren beheerstaak woonwagens

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De beheertaak woonwagens gaan we versoberen. Deze bezuiniging vangen we op door natuurlijk verloop.

73. Grofvuil brengen tegen betaling

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Gratis ophalen van grof vuil is geen wettelijke verplichting, maar we vinden het wel van belang voor de dienstverlening aan burgers. We voeren het voorstel niet uit, omdat een verlaging van de afvalstoffenheffing niet leidt tot een directe bezuiniging. Het voorstel is daarom ingetrokken.

74. Verlagen Borg-niveaus naar laag

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er is een wettelijk minimum niveau (voldoen aan veiligheids- en toegankelijkheidseisen). Hier kiezen we nadrukkelijk niet voor. Wij stellen voor het Borgniveau naar het niveau laag te brengen met uitzondering van de Binnenstad en het Noorderplantsoen en de hoofdstructuur van hoog naar basis. Tegelijkertijd stellen we een flexibel “aanvalsteam” in dat in staat is om op te treden in kwetsbare situaties.

75. Stoppen ecologisch beheer

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het ecologisch beheer – behoudens het naleven van de Flora- en faunawet – geen wettelijke taak. Het ecologisch beheer is goed op orde, maar kwetsbaar. Een bezuiniging zou leiden tot een forse verlaging van de biodiversiteit.

76. Schrappen budget participatie beheer en onderhoud

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We stellen voor dit niet te doen. We willen juist meer gebruik maken van de inzet van burgers. Bovendien wordt de inzet als zeer positief ervaren.

77. Verlagen BORG-niveau begraafplaatsen naar laag

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft bij deze maatregel nadrukkelijk het parkdeel van de begraafplaatsen (niet de graven). Verlaging naar het niveau veilig vinden we ongewenst. Daarom stellen we hier het onderhoudsniveau laag vast.

78. Verwijderen 50% van aantal prullenbakken/

79. Extra verwijderen prullenbakken tot 100%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor deze maatregel niet uit te voeren. Omdat het leidt tot meer rommel op straat, het niet past bij het pas ingezette hondenbeleid en bovendien voor een groot deel weglekt naar de afvalstoffen heffing en daarmee geen directe bezuiniging is.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

80. Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen, Hier ligt een relatie met het ecologisch beheer (nummer 74). Hier zijn mooie resultaten behaald en bovendien wordt deze bezuiniging voor 100% vertaald in een verlaging van het rioolrecht.

81. Stadsleven natuurlijk

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor deze maatregel uit te voeren. Elementen uit dit werkbudget zullen we zoveel als mogelijk binnen andere onderdelen van ons beleid onderbrengen, maar het zal zeker ook leiden tot minder projecten.

82. Opschorten meerjareninvesteringen Borg met een jaar

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er loopt een meerjaren investeringsprogramma 2012-2016. Dit wordt opgerekt met een jaar en wordt 2012-2017. De bekabeling openbare verlichting en een aantal kades zullen we conform eerdere planning uitvoeren.

83. Stoppen kinderboerderijen (subsidies)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen. We vinden kinderboerderijen namelijk belangrijk voor de stad. Er is een visie in ontwikkeling en naar aanleiding daarvan maken we nadere keuzes.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

I. Zorg/ welzijn/ jeugd

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Zorg/welzijn en jeugd</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
85	Werkbudget tbv Onderwijs en Arbeidsmarkt					
3	Meldpunt - na 2014					
86	Versoberen aanbod Stip's					
87	Integratie specifieke doelgroepen/Emancipatie					
88	Beperking kosten en instandhouding accommodaties					
89	Individuele voorzieningen WMO (eigen bijdrage collectief vervoer)					
90	Maatschappelijke opvang		800	800	800	800
3	Wmo - na 2014					
91	Versoberen aanbod CJG's					
92	Taakstellende bezuiniging jeugd en jongerenwerk					
93	Opvoedkracht - programma 3					
94	Opvoedkracht - programma 4					
95	Bezuiniging op kinderactiviteiten		250	250	250	250
96	Later invoeren registratie prostituees, verminderen budget registratie prostituees en zorgcoördinatie mensenhandel niet uit veiligheidsmiddelen					
97	Minder subsidie naar Halt en budget invoering aanpak jeugdgroepen schrappen					
98	Generieke korting 10%		3.300	3.300	3.300	3.300
99	Structurele oplossing binnen vernieuwing sociaal domein			1.000	1.000	1.000
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	4.350	5.350	5.350	5.350

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 98.

85. Werkbudget tbv Onderwijs en Arbeidsmarkt

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak

86. Versoberen aanbod Stip's

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Wij stellen voor het aanbod van de Stips niet te versoberen, omdat we de aanpak van de Stips juist zien als richting die we in het kader van de herinrichting van het sociale domein willen benutten. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

87. Geen inzet meer op integratie specifieke doelgroepen/ Emancipatie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij willen de inzet op deze beleidsvelden handhaven. Hoewel de ambitie is om op termijn het doelgroepenbeleid onderdeel te laten zijn van het staand beleid zijn we van mening dat het nodig blijft om extra inzet te plegen ten behoeve van specifieke situaties en specifieke groepen. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

88. Beperking kosten en instandhouding accommodaties

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor om niet te komen tot een beperking van kosten en instandhouding van accommodaties, omdat er momenteel een nieuwe accommodatienota in voorbereiding is. Hoewel deze binnen het huidige accommodatiebudget is uitgewerkt is er sprake van een aantal beleidsmatige en financiële keuzes en consequenties. Een extra bezuiniging vinden we daarom niet wenselijk. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

89. Individuele voorzieningen WMO (eigen bijdrage collectief vervoer)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen omdat wij van mening zijn dat iedereen, met of zonder beperking, onder dezelfde condities van het openbaar vervoer gebruik moet kunnen maken.

90. Maatschappelijke opvang

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor om 800.000 euro op dit budget te korten. Als gemeente Groningen ontvangen wij als centrumgemeente, voor de 23 Groninger gemeenten, jaarlijks een rijksbijdrage van ca. 14 miljoen euro. Dit vullen we vanuit de gemeente Groningen jaarlijks aan met een bedrag van ongeveer 1 miljoen euro. Deze "stadse" middelen worden ingezet voor experimenten en innovatieve ontwikkelingen. Wij zijn van mening dat dit bedrag verlaagd kan worden. Dit heeft nadrukkelijk geen consequenties voor structurele opvangmiddelen.

91. Versoberen aanbod CJG's

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Wij willen het aanbod van de CJG's niet versoberen. De CJG's zullen in het kader van de nieuwe wet op de jeugdzorg een signalerende functie vervullen. Nu er nog geen volledige duidelijkheid is, met betrekking tot de consequenties van het voorgenomen rijksbeleid, lijkt het ons onverstandig hierop te korten. Wij zijn van mening dat de CJG's onderdeel zijn van de discussie betreffende de herinrichting van het sociale domein. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

92. Taakstellende bezuiniging jeugd en jongerenwerk

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op het jeugd en jongerenwerk en de ontwikkelingen betreffende de drie decentralisaties af te wachten en het jeugd en jongerenwerk te betrekken bij de herinrichting van het sociale domein. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

93. Opvoedkracht – programma 3

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op dit vrij afweegbare budget. Wij zijn van mening dat dit onverstandig is zolang er nog onduidelijkheden zijn m.b.t. de consequenties van de rijksmaatregelen als het gaat om de drie decentralisaties. Wij willen dit betrekken bij de discussie over de herinrichting van het sociale domein.

94. Opvoedkracht – programma 4

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op dit vrij afweegbare budget. Wij zijn van mening dat dit onverstandig is zolang er nog onduidelijkheden zijn m.b.t. de consequenties van de rijksmaatregelen als het gaat om de drie decentralisaties. Wij willen dit betrekken bij de discussie over de herinrichting van het sociale domein.

95. Bezuiniging op kinderactiviteiten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor 250.000 euro structureel op kinderactiviteiten te korten, omdat wij van mening zijn dat het mogelijk is om een aantal activiteiten voor kinderen en jongeren slimmer te combineren.

96. Later invoeren registratie prostituees, verminderen budget registratie prostituees en zorgcoördinatie mensenhandel niet uit veiligheidsmiddelen financieren

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen. De risico's achten wij te groot.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

97. Minder subsidie naar Halt en budget invoering aanpak jeugdgroepen schrappen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen en dit punt te betrekken bij de discussie over het jeugdbeleid.

98. Generieke korting 10%

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen een generieke korting voor van 10% op de gesubsidieerde instellingen, die een bedrag ontvangen van meer dan 10.000 euro subsidie, in het domein welzijn, jeugd en zorg. Daarmee voldoen we aan de taakstelling.

99. Structurele oplossing binnen vernieuwing sociaal domein

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen ons de taak om naast de rijksbezuinigingen ook zelf 1 miljoen op de subsidies in het sociale domein (welzijn, zorg en jeugd) te gaan besparen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

J. Armoede/ minimabeleid/ werk/ participatie

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Armoede/minimabeleid/werk/participatie</i>	2013	2014	2015	2016	2017
100	Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid					
3	Efficiency UWV - na 2014					
3	200 banenplan (tot en met 2014) - na 2014			0	0	0
101	Wegwerken overschrijding middelen re-integratie		2.000	3.000	3.000	3.000
102	Aanvullende inzet vanuit P budget		500	500	500	500
103	Taakstelling Werk&Participatie			323	1.223	1.223
104	Versoberen armoedebeleid		100	0	0	0
3	Armoedebeleid - na 2014					
3	Lokaal inkomensbeleid - na 2014					
105	Versoberen schuldhulpverlening		0	0	0	0
3	Schuldhulp - na 2014					
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>2.600</i>	<i>3.823</i>	<i>4.723</i>	<i>4.723</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

100. Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak, besparen op uitvoeringskosten leidt tot frictiekosten. De baten op het beleidsveld Arbeidsmarktbeleid bedragen 900 duizend euro en zijn afkomstig uit het participatiebudget. De lasten bedragen 995 duizend euro. De overschrijding hangt samen met een doorbelasting van de overhead. Het verschil wordt gedekt vanuit gemeentelijke middelen.

101. Wegwerken overschrijding middelen re-integratie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een deel van Re- integratie is een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er ongeveer als volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen.

102. Aanvullende inzet vanuit P-budget

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een deel van Re- integratie is een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er ongeveer als volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen. Aan de oorspronkelijk voorgestelde bedragen voor 2014, 2015 e.v. (zie 101. Wegwerken overschrijding middelen re-integratie) is een bedrag van 0,5 miljoen toegevoegd.

103. Taakstelling Werk&Participatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om de vastgestelde taakstelling voor het cluster armoede/minimabeleid/werk/participatie te realiseren is een extra bezuiniging binnen Werk&Participatie noodzakelijk vanaf 2015.

104. Versoberen armoedebeleid

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om het armoedebeleid te versoberen. Gezien de huidige crisis en de steeds groter wordende doelgroep vindt het college dit niet verantwoord om hier grote bezuinigingen in door te voeren. De incidentele gelden van 2 keer 2 miljoen voor de jaren 2013 en 2014 blijven, op 0,1 miljoen euro voor het jaar 2014 na, buiten de bezuiniging. De bezuiniging van 0,1 miljoen zit in het versoberen van de stadspas danwel een andere bezuiniging binnen dit beleid. In 2015 en de jaren daarna stellen we structureel een bedrag van 1,1 miljoen beschikbaar (zie financieel perspectief). Er zal voor de jaren na 2014 moeten worden gekeken naar bezuinigingen. We hebben tegen die tijd meer zicht op de uitwerking van het nieuwe armoedebeleid en kunnen deze dan meenemen in de afwegingen.

105. Versoberen schuldhulpverlening

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om te bezuinigen op de schuldhulpverlening. Het college heeft besloten deze bezuiniging niet door te voeren. Dit omdat er steeds meer mensen een beroep doen op de schuldhulpverlening. Het op orde hebben van je financiële situatie is de basis om weer te kunnen denken aan werk.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

K. Onderwijs

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Onderwijs</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen (12% v/h totaal)		48	48	48	48
106	Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen		448	448	448	448
107	Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters		75	75	75	75
108	Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid		600	600	600	600
109	Gezonde en veilige school		87	87	87	87
110	Stoppen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs		100	100	100	100
111	Stoppen gemeentelijke bijdragen renovatie schoolgebouwen po en so			200	200	200
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>1.358</i>	<i>1.558</i>	<i>1.558</i>	<i>1.558</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

106. Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. We bezuinigen op de volgende middelen: basisscholen krijgen geen extra uren schoolbegeleiding (bovenop hun eigen budget) vergoed. Vensterscholen krijgen geen vergoeding voor begeleiding van ontwikkelingen. Er wordt geen onderzoek uitgevoerd naar prestaties van leerlingen. De schoolmediatheken van basisscholen worden niet meer bijgehouden door Biblionet. We bezuinigen niet op het budget (ong. 100 duizend) voor Vensterschooluren vanwege de ontwikkelingen rondom de Vensterschool. Zolang de nieuwe impuls nog niet helder is, romen we het geld niet af.

107. Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Rebound en stelpost: We dragen als gemeente niet meer bij aan de voorziening van scholen voor (tijdelijke) opvang van dreigende voortijdig schoolverlaters. Scholen hebben wettelijke plicht om dergelijke voorzieningen zelf in de benen te houden.

108. Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Als gemeente zijn we niet verplicht om de specifieke uitkering van het rijk voor VVE/Kansenbeleid aan te vullen.

Wij vinden VVE/kansenbeleid belangrijk om o.a. de ambities in het Integraal Jeugdbeleid en binnen het onderwijs/de vensterschool vast te houden. Dit beleid is ook belangrijk voor de doorlopende leerlijn. In 2012 is

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

vrijval geconstateerd. Vanaf 2014 bezuinigen we de vrijval die ontstaat op basis van de vraag 2012. Dit is een vermindering van 6 ton. Hierdoor blijft 1,4 miljoen voor het VVE overeind staan

109. Gezonde en veilige school

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijk verplichte taak. Het gaat hier om twee zaken: 1) subsidie voor VNN en St. Terwille voor verslavingspreventie in het onderwijs (18.000 euro) en 2) om budget voor bewegingsonderwijs (69.000 euro). Het budget voor buitenschools bewegingsonderwijs hoort feitelijk niet meer in domein Onderwijs, derhalve is dit bedrag uit het budget geschrapt.

110. Stoppen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. Schoolmaatschappelijk werk is een belangrijke schakel in het terugdringen van voortijdig schoolverlaten.

Vanaf 2015 dragen de scholen deze verantwoordelijkheid.

111. Stoppen gemeentelijke bijdragen renovatie schoolgebouwen po en so

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De rijksvergoeding voor onderhoud en aanpassing PO wordt uit de AU gemeentefonds gehaald en rechtstreeks van het rijk naar de schoolbesturen door gesluisd. Gemeente is vanaf 2015 niet meer financieel verantwoordelijk voor onderhoud en renovatie van gebouwen PO en SO. Aanvullend eigen gemeentelijk beleid is geen "verplichting". Gemeente beperkt zich tot het beleidsarm(er) uitvoeren van haar wettelijke taak (nieuwbouw, uitbreiding van schoolgebouwen, schades, verzekering, gymlokalen PO, SO en VO) op basis van de eigen gemeentelijke verordening.

- Door de uitvoering van de wettelijke taak te beperken tot de nieuwbouw en uitbreiding van scholen en daarbij als uitgangspunt te kiezen, dat terughoudend wordt ingezet op projecten waarbij sprake is van vervangende nieuwbouw en voor de overige projecten te kiezen voor fasering over meerdere jaren (portfoliomanagement / integrale huisvestingsplanning) is het mogelijk om de vrijval, welke ontstaat uit de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs, niet volledig maar beperkt in te zetten voor onderwijshuisvesting.
- Daarmee zou ca 200 (s) vanaf 2015 kunnen worden bijgedragen aan de bezuinigingstaakstelling.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

L. Duurzaamheid

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Duurzaamheid</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Verduurzamen schoolgebouwen - na 2014			0	0	0
3	Duurzaam (ISV) - na 2014			0	0	0
112	Duurzaamheid: energie					
3	Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025 (2011-2014) - na 2014			0	0	0
113	Duurzaamheid: energiebudget	677	241			
114	Duurzaamheidsprogramma					
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>677</i>	<i>241</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

112. Duurzaamheid: energie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zie onderdeel 113.

113. Duurzaamheid: energiebudget

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2035 wil Groningen een energie-neutrale stad zijn. Deze ambitie blijft staan. Wel denken wij dat wij een aantal bezuinigingen kunnen doorvoeren.

- Riothermie 50.000. Innovatief idee om warmte uit riool te winnen. Van belang gezien de hoeveelheid rioolstelsels dat vervangen wordt. Dit project is nu moeilijk uitvoerbaar omdat noodzakelijke nieuwbouw niet van de grond komt.
- Gebiedsvisies 100.000. In de warmtevisie is aangegeven dat voor corpowijken energie een steeds belangrijker wordt en dat het belangrijk is om met bewoners/huurders hiervoor ontwerpen te gaan maken. Met overgebleven budget kiezen wij om eerst te starten in Paddepoel en omgeving.
- Schoon rijden 100.000. In de notitie schoon rijden komt vooral naar voren dat we mogelijk geld gaan besteden aan laadpalen. Hiervoor is een bedrag opgenomen. Het bedrag voor schoonrijden komt hiermee te vervallen.
- Inspecteurs 140.00. De inzet van inspecteur op dit specifieke terrein wordt gehalveerd. In bedrijfsleven is nog veel winst te halen het college maakt hierbij de afweging dat dit onderdeel wat langer in de tijd is weggezet. Door het schrappen van een deel van het budget wordt een aanzienlijk deel van onze ambitie niet gehaald. Er zullen minder controles bij grote energieverbruikers in onze stad worden uitgevoerd.
- Ambtelijk uren 200.000. Door het schrappen van een aantal onderdelen zal de ambtelijke inzet afnemen. Taakstelling 200.000. Interne verrekening en werkwijze van sommige afdelingen zorgen voor onnodige aanslag op personele budgetten.
- ESCO 200.000. Er zal een bezuiniging worden doorgevoerd op de personele kosten binnen het ESCO project. Taakstelling 41.000.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

114. Duurzaamheidsprogramma

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de reserve duurzaamheid is eind 2012 een bedrag opgenomen van 169 duizend euro. Het was bestemd voor een garantie voor het Duurzaamheidscentrum (82) – maar dat is inmiddels opgeheven – en voor het energiezuinig maken van gebouwen (87).

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

M. Sport

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Sport</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
115	Onderhoudsniveau recreatiegebieden verlagen met 20%					
116	Subsidies sportstimulering en verenigingsondersteuning 20% verlagen					
117	Verlagen budget topsport en talentontwikkeling met 20%					
118	Schrappen of korten subsidies divers					
119	Generieke korting van 10% op alle instellingen/organisaties		150	150	150	150
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	150	150	150	150

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 119.

115. Onderhoudsniveau recreatiegebieden verlagen met 20%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft hier de recreatiegebieden: Paterswoldsemeer, Karding en Ruskeveen. Voor het Paterswoldsemeer is een gemeenschappelijke regeling Meerschapp verantwoordelijk. Voor Karding geldt dat het extensieve deel in onderhoud is bij de Vereniging Natuurmonumenten.

Wij stellen voor dit niet te doen, dit onderhoudsbudget staat momenteel al onder druk, verdere bezuinigingen zijn daarom niet realistisch.

116. Subsidies sportstimulering en verenigingsondersteuning 20% verlagen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Gevolg van deze bezuiniging zou zijn: Er vinden geen sportactiviteiten buiten schooltijd meer plaats in de aandachtswijken. In deze wijken zijn de activiteiten voor iedereen toegankelijk Er wordt een basis gelegd voor een leven lang sporten en bewegen (Healty ageing). Sportverenigingen worden niet meer ondersteund.

Het rijk ondersteunt deze activiteiten, dus bij een gemeentelijke bezuinigingen vallen ook de rijksmiddelen weg.

117. Verlagen budget topsport en talentontwikkeling met 20%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Het gaat om bezuinigingen op stimulering talentontwikkeling op basisscholen, in regionale trainingcentra en bij talentevenementen. Voor een klein deel gaat het om het stimuleren tot het organiseren van breedtesport door vooral verenigingen e.a..

Gevolg van deze bezuiniging zou zijn: De regionale trainingcentra zullen het mogelijk niet volhouden en ophouden te bestaan. Toptrainers geven minder clinics op basisscholen. We beperken de invulling aan de afspraak in het Akkoord van Groningen t.a.v. doelstellingen City of Talent.

118. Schrappen of korten subsidies divers

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zie punt 119.

119. Generieke korting van 10% op alle instellingen/organisaties

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gezien de grote bezuinigingstaakstelling is gekozen voor een generieke korting voor alle sportverenigingen, met uitzondering van subsidies die lager of gelijk zijn aan 10.000 euro. In gesprek met de sportverenigingen gaan we komend half jaar onderzoeken of deze bezuiniging (deels) kan worden opgevangen door bundeling van sportactiviteiten en – voorzieningen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

N. Cultuur

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Cultuur</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
3	Cultuur - na 2014			0	0	0
3	Cultuur (ISV) - na 2014			0	0	0
120	Schrappen of korten subsidies presentatie- en productie instellingen					
121	Schrappen of korten subsidies cultuureducatie					
122	Schrappen subsidies erfgoedinstellingen					
123	Schrappen of korten budgetten letteren instellingen					
124	Schrappen of korten budgetten uitvoerende instellingen					
125	Mediabeleid					
126	Korting Groninger Archieven					
127	Platform Gras					
128	Generieke korting van 10% op alle instellingen		1.100	1.100	1.100	1.100
129	Kunst op straat					
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	1.100	1.100	1.100	1.100

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 128.

120. Schrappen of korten subsidies presentatie- en productie instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Korten op top van de keten (internationale uitstraling), bv Groninger Museum en Noorderlicht..
2. Schrappen toeleiding naar de top (subsidie presentatie- en productieplekken talentvolle jonge kunstenaars).
3. Minder diversiteit in het aanbod.

121. Schrappen of korten subsidies cultuureducatie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Stop op kwaliteitsverbetering en structurering cultuureducatie door Stoppen deelname Rijksprogramma Cultuureducatie met kwaliteit.
2. Minder scholieren (PO en VO) maken actief kennis met kunst en cultuur door lagere bijdrage aan Cultuurkaart.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

3. Minder aansluiting vraag (scholen) en aanbod (cultuurinstellingen) door lagere bijdrage advies en bemiddeling (Cultuur Educatie Stad).

122. Schrappen subsidies erfgoedinstellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Schrappen/korten presentatiefunctie erfgoedketen: geen publieke toegang middeleeuwse panden, scheepvaart-, grafische- en oorlogshistorie
2. Schrappen productie erfgoedketen: stoppen maken films regionale historie

123. Schrappen of korten budgetten letteren instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Korten op basisvoorziening publiek toegankelijkheid van informatie en literatuur
2. Schrappen (toeleiding naar) de top
3. Minder diversiteit

Het gaat om korten exploitatie Biblionet, stadsdichter, literaire activiteiten SLAG en poeziepaleis/kinderdichter.

124. Schrappen of korten budgetten uitvoerende instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Geen/minder bijdrage volksfeesten, bv Koninginnedag, Sinterklaas en Bevrijdingsfestival.
2. Geen/minder professionele beoordeling incidentele budgetten cultuur en cultuurnota
3. Geen/minder incidentele budgetten Kunstraad

125. Mediabeleid

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Geen/minder radio
2. Geen/minder website
3. Geen /minder stadjerstv
4. Geen/minder tv uitzendingen

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

126. Korting Groninger Archieven

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Groninger Archieven zal een efficiëncykorting moeten realiseren in relatie tot de uit te voeren taken. De korting zal cf. de gemeenschappelijke regeling in onderling overleg/met instemming van de rijkspartner moeten plaatsvinden. Effecten voor de Groninger Archieven dienen eerst in kaart te worden gebracht en kunnen pas later in de tijd geëffectueerd worden.

127. Platform Gras

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Platform Gras is een onafhankelijk instituut. Het platform zet jaarlijks een programma van activiteiten en projecten op met de doelstelling om draagvlak, begrip en interesse te ontwikkelen voor de dagelijkse ontwerp- en bouwpraktijk in de stad. Hierbij wordt een breed publiek bereikt. Het platform is voor een groot deel afhankelijk van subsidies. Het verlagen of stopzetten van de subsidie leidt tot minder aandacht voor architectuur en stedenbouw.

128. Generieke korting 10% op alle instellingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gezien de grote bezuinigingstaakstelling is gekozen voor een generieke korting van 10% voor de culturele sector, met uitzondering van subsidies die lager of gelijk zijn aan 10.000 euro. Er is gekozen voor een generieke korting aangezien de cultuurnota pas recent is vastgesteld (november 2013). Het eventueel wijzigen van de inhoudelijke grondslag van de cultuurnota vraagt de nodige tijd en moet zorgvuldig gebeuren. Dit kan komend jaar worden opgepakt. Uitzonderingen zijn het Groninger Museum, Martiniplaza, Groninger Forum en Kunstencentrum/Stedelijke Muziekschool.

129. Kunst op straat

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de reserve kunst op straat worden kunstprojecten in de openbare ruimte gedekt. De verwachte stand eind 2013 is 575 duizend euro. Uitgave van middelen in de reserve is vertraagd door uitstel en afstel van ruimtelijke projecten.

In 2013 wordt naar verwachting geen beroep gedaan op de reserve.

Naast de reserve is tot en met 2014 160 duizend euro beschikbaar uit ISV middelen.

Deze reserve is volledig meegenomen in het weerstandsvermogen. Het onttrekken van middelen uit deze reserve betekent dat het weerstandsvermogen met hetzelfde bedrag moet worden aangevuld.

Met deze bezuiniging zijn er minder middelen voor kunstprojecten in de algemene ruimte.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

O. Organisatie

Dekkingsmogelijkheden

	Organisatie	2013	2014	2015	2016	2017
130	Bezuiniging eigen organisatie			2.000	7.000	10.000
131	Niet doorgeven van nominale compensatie (accres) 2014 aan de diensten		0	0	0	0
132	Beperken externe inhuur		0	0	0	0
133	Versobering voorzieningen college en GMT	25	50	50	50	50
134	Bezuinigen op kosten accountant en andere externe deskundigen (second opinions)		0	0	0	0
135	Minder besteden aan personeel cameratoezicht (uitkijken van camerabeelden)	30	30			
3	Bedrijfsv iederz - na 2014					
3	Formatie concernfinanciën - na 2014			0	0	0
3	Organisatie (ISV) - na 2014			0	0	0
136	Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling	200	400	400	400	400
137	Personele inzet ICT	pm	pm	pm	pm	pm
3	GR Meerstad - na 2014					
138	Extra bezuinigingen SSC	0	0	pm	pm	pm
139	Kapitaal investeringen ICT	190	190	190	190	190
140	Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken	0	63	125	125	125
141	Samenvoegen personeelsbladen	25	25	25	25	25
142	Aanpassing arbeidsvoorwaarden	pm	pm	pm	pm	pm
143	Beperking onderhoud vastgoed	0	225	225	225	225
144	Bezuiniging extra beleid	0	575			
145	Generieke korting op gemeentelijke budgetten					
146	Overige subsidies					
	Voorgestelde invulling	470	1.558	3.015	8.015	11.015

Toelichting dekkingsmogelijkheden

130. Bezuiniging eigen organisatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Maakt onderdeel uit van Prinsenhofakkoord. Door toepassing van de "andere overheid" efficiencyvoordelen behalen op de lange termijn bijvoorbeeld door taken af te stoten of uit te besteden, anders te werken, door te gaan met de bundeling van vastgoed en beheer en het uitbreiden van digitale dienstverlening. De uitvoering van het onderzoek wordt binnenkort gestart en wordt betrokken bij taakstelling van het volgende college. Dit moet uiteindelijk 10 miljoen euro structureel besparen in 2017.

131. Niet doorgeven van nominale compensatie (accres) 2014 aan de diensten

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Diensten worden door het concern jaarlijks gecompenseerd voor ontwikkelingen als gevolg van wijzigingen in lonen (nominaal en reëel) en prijzen. Te overwegen valt deze nominale compensatie niet door te geven aan de organisatie. In het voorjaar hebben we rekening gehouden met een stijging van de loon- en prijscompensatie van 3 miljoen euro. In de dekkingsmogelijkheden hebben we toen een maatregel opgenomen waarbij de

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

organisatie deze extra kosten zelf diende op te vangen. Uit de actualisatie van de loon- en prijscompensatie blijkt er geen stijging noodzakelijk te zijn. Hiermee vervalt eveneens de dekkingsmogelijkheid.

132. Beperken externe inhuur

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De gemeente Groningen geeft jaarlijks circa 28 miljoen euro uit aan externe inhuur. De afgelopen jaren hebben we de externe inhuur teruggedrongen. Een verdere beperking van de externe inhuur is nodig om de omvang van de frictiekosten te beheersen (door inzet van boventalligen in plaats externen). Een aanvullende besparing is hierdoor niet haalbaar.

133. Versobering voorzieningen college en GMT

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Mogelijke besparingsopties zijn:

- Versobering catering
- Versobering koffieservice door meer te werken met kannen koffie en thee
- Opzeggen diverse dubbele abonnementen
- In beperkte mate meer kleine uitgaven ten laste van vaste onkostenvergoeding collegeleden laten vallen
- Verminderen activiteiten buitenlandse dienstreizen en aantal gemeentelijke representatieve aangelegenheden heroverwegen
- Verminderen gebruik externe vergaderlocaties

De besparingen moeten in totaal 50 duizend euro structureel opleveren.

134. Bezuinigen op kosten accountant en andere externe deskundigen (second opinions)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Betreft geen wettelijke taak. Het is mogelijk alleen controlewerkzaamheden door de accountant te laten uitvoeren volgens het vigerende contract en geen second opinions van externe deskundigen te vragen. Aangezien de opbrengst van deze maatregel gering is en de ervaring leert dat het beschikbare budget jaarlijks wordt overschreden (behoefte aan gebruik van expertise van derden) is deze dekkingsmogelijkheid niet meegenomen.

135. Minder besteden aan personeel cameratoezicht (uitkijken van camerabeelden)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een besparing is mogelijk, door de werkafspraken die zijn gemaakt over de opdrachtverlening ten aanzien van het uitkijken van de beelden. Bezuiniging is door gedaalde kosten haalbaar mits voor de extra activiteiten t.b.v. het A-kwartier extra budget wordt toegekend.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

3. Bedrijfsvoering Iederz

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Momenteel wordt de oude taakstelling van 700.000 op Iederz gerealiseerd door extra incidenteel nieuw beleid. Er wordt gewerkt aan samenvoeging van Iederz en Sozawe. Deze samenvoeging kan het probleem op het subsidieresultaat niet beïnvloeden, maar het tekort op het uitvoeringsresultaat wel. Deze samenvoeging moet leiden tot een reductie van het uitvoeringsresultaat tot 0 in 2017. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Tekort iederz na maatregelen (re)visie zicht op werk'.

3. Geen verlenging incidentele financiering formatie concern financiën

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Betreft incidenteel gedekte structurele activiteiten. In verband met de extra werkzaamheden ten bate van het college is € 150.000 uitgetrokken voor extra capaciteit bij Concern Financiën. Met de invoering van de Concernstaf en het SSC is gemeentebrede inzet van de benodigde capaciteit beter stuurbaar. De extra capaciteitsvraag voor Concern Financiën vervalt hiermee na 2014. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Formatie afdeling concern financiën'.

3. Organisatie (ISV)

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Subsidiebeheer (2 fte 170.000), monitoring/GSB bijdrage (leefbaarheidsmonitor 100.000), organisatiekosten NLA (kosten projectleider 130.000). Betreft incidenteel gedekte structurele activiteiten. Subsidiebeheer schrappen betekent dat er geen middelen zijn voor de 2 fte die nu ingezet worden om subsidies te verkrijgen en te verantwoorden. Monitoring/GSB: Is een gezamenlijk programma o.a. met Onderzoek en Statistiek. De leefbaarheidsmonitor vormt de onderlegger voor het wijkkompas waar nu aan gewerkt wordt. Het is de bedoeling dat op basis van het wijkkompas de gemeente gaat differentiëren in de aanpak/inzet tussen wijken (à la het BORG-systeem van stadsbeheer). Het wijkkompas is nu in de maak. NLA: de huidige overeenkomst met corporaties loopt t/m 2014. Daarna moeten nieuwe afspraken worden gemaakt. In het cluster Wonen is de optie meegenomen om te besparen op NLA. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Stoppen ISV gelden'.

136. Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vertraging van een aantal ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en op het gebied van Organisatie-ontwikkeling. Daarmee bestaat het risico dat Efficiency SSC, later wordt bereikt. Anderzijds lopen de salarislasten ook langzamer terug dan de op dit moment ingeboekte efficiency. Budget wordt ook gebruikt voor knelpunt PIJOFACH. Door te herprioriteren is de voorgestelde bezuiniging haalbaar.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

137. Personele inzet ICT

Dekkingsmogelijkheid al PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voorgesteld wordt een deel van de huidige beschikbare personele ICT capaciteit vrij te maken voor het projectmatig oppakken van interne projecten die kosten kunnen beperken. Het kan dan gaan om onderwerpen als:

- Inperken groei opslagcapaciteit mailbox
- Opschonen applicatie landschappen (licenties beheer onderhoud)
- Ombouw naar out sourcing model

3. GR Meerstad

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

De gemeente Groningen heeft afgesproken om jaarlijks € 112.000 bij te dragen aan GR Meerstad. Het college heeft besloten om het budget voor deze bijdrage met ingang van 2012 te laten vervallen. Hierdoor is een knelpunt ontstaan in de begroting.

Dit knelpunt maakt deel uit van de totale lijst aan knelpunten die in voorbereiding op deze bezuinigingsronde in kaart is gebracht. Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat een bijdrage aan de GR Meerstad ook na 2014 nodig is. Wellicht is op termijn een alternatieve oplossing mogelijk in het kader van de regionale samenwerking. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Bijdrage GR Meerstad'.

138. Extra bezuinigingen SSC

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bij de vorming van het SSC (Shared Service Centrum) wordt rekening gehouden met een besparing op fte's van 80 à 90 fte. Op basis van ervaringen elders mag verwacht worden dat na een aanlooperperiode verdere bezuinigingen op het SSC mogelijk zijn zonder dat dit de dienstverlening hoeft aan te tasten. Deze dekkingsmogelijkheid wordt betrokken bij de invulling van de taakstelling van 10 miljoen euro structureel op de gemeentelijke organisatie voor de volgende collegeperiode.

139. Kapitaal investeringen ICT

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Van de geplande investeringen voor 2013 kan de vervanging van de CORE switches worden opgeschort van 2013 naar 2014. Per investeringsniveau van 500.000 euro levert dat een vrijval op van 80.000 euro in 2013. Voor de geplande SANN investering is een bedrag van 1,5 miljoen euro opgenomen, we verwachten nu dat een investering van 1,2 miljoen volstaat. De jaarlast wordt hiermee 60.000 euro per jaar lager. Afweegbaar zijn nog de volgende investeringen: Netwerk wifi 2013/2014 2 x 120.000 euro (jaarlast 50.000 euro samen) en Zaakgericht werken / Hummingbird 2014 (PM)
Door een aantal uitgaven uit te stellen verwachten wij 190.000 incidenteel te kunnen besparen in de eerste twee jaren. Daarna zal in het kader van opgestarte trajecten andere besparingen gerealiseerd kunnen worden. Deze worden voorlopig vooralsnog ingeschat op 190.000 + PM.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

140. **Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Samenvoeging van de afdeling Publiekszaken en Burgerzaken, kan één leidinggevende besparen. De totale omvang van de afdeling wordt groot, ca. 80 fte.

Feitelijk is Publiekszaken de frontoffice en Burgerzaken de backoffice (GBA, basisregistratie en gegevensmanagement) van gerelateerde werkprocessen op het vakgebied burgerzaken.

141. **Samenvoegen personeelsbladen**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vervanging dienstpersoneelsbladen door één concernmagazine.

142. **Aanpassing arbeidsvoorwaarden**

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze dekkingsmogelijkheid is afhankelijk van de voortgang van de gesprekken met de bonden. Op dit moment is het nog niet mogelijk een inschatting te maken van de opbrengsten.

143. **Beperking onderhoud vastgoed**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gemeente Groningen geeft jaarlijks circa 9 miljoen uit aan onderhoud voor vastgoed. Het voorstel strekt er toe (incidenteel) alleen het hoogst noodzakelijke uit te voeren en investeringen te beperken of uit te stellen (volumemaatregelen).

De invulling is incidenteel in 2013. Voor de langere termijn moeten de structurele maatregelen komen uit: (1) beperken leveranciers en meer raamovereenkomsten; (2) inrichting nieuwe vastgoedorganisatie: sturing en kaders; (3)ontwikkelen integrale visie op onderhoud; (4) verminderen vastgoedportefeuille. Voorstel is inclusief lopende inkoopstaakstelling 2013/2014 ter hoogte van 275.000 euro. Voor 2013 is het niet reëel om een extra bezuiniging door te voeren. Voor 2014 en verder moet het mogelijk zijn om bovenop de € 275.000 een extra bezuiniging te realiseren. Dit heeft wel consequenties voor de onderhoudsstaat van het gemeentelijk vastgoed.

144. **Bezuinigingen extra beleid**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor deze collegeperiode zijn voor verschillende onderwerpen middelen voor extra beleid beschikbaar gesteld. Het is mogelijk om voor de laatste jaarschijf (2014) een korting op deze middelen door te voeren. Indien wordt

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

gekozen voor een korting van 20%, dan levert dit een incidentele besparing van 575 duizend euro op (Veiligheidsbeleid 375 duizend euro, Verduurzamen schoolgebouwen 200 duizend euro).

145. Generieke korting op gemeentelijke budgetten

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Naast gerichte maatregelen kan er een generieke korting worden doorgevoerd op de gemeentelijke budgetten. Gezien de samenloop met de andere dekkingsmogelijkheden (stapeling van maatregelen) is deze mogelijkheid vooralsnog niet meegenomen.

146. Overige subsidies

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het resterende budget bedraagt circa €120.000. Bedoeld voor de lasten die samenhangen met de CNG aandelen en de bijdrage aan Noordelijk Healthy Ageing (vloeit voort uit het akkoord van Groningen). Deze middelen zijn niet afweegbaar en zijn daarom niet als dekkingsmogelijkheid meegenomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

P. Overig

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Overig</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Overig (ISV) - na 2014			0	0	0
147	Stadstoezicht: versoberen kosten kermis		0	0	0	0
148	Stadstoezicht: overige besparingen	0	0	0	0	0
3	Stadstoezicht na 2014					
149	Alternatief voor versoberen schuldhulpverlening		300	300	300	300
150	Opheffen afdeling gebiedszaken		0	0	0	0
151	Taakstelling tekort 2015			2.226		
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	300	2.526	300	300

Toelichting dekkingsmogelijkheden

147. Stadstoezicht: versoberen kosten kermis

148. Stadstoezicht: overige besparingen

Dekkingsmogelijkheden niet overgenomen.

149. Alternatief voor versoberen schuldhulpverlening

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om te bezuinigen op de schuldhulpverlening. Het college heeft besloten deze bezuiniging niet door te voeren. Dit omdat er steeds meer mensen een beroep doen op de schuldhulpverlening. Het op orde hebben van je financiële situatie is de basis om weer te kunnen denken aan werk. Voor 300 duizend euro zal een alternatief dekkingsvoorstel worden gezocht.

150. Opheffen afdeling gebiedszaken

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afdeling heeft nog een aantal taakstellingen te realiseren komt daarmee op haar bestaans minimum. Gebiedsgericht werken is weliswaar collegeprioriteit (zie toelichting hierna) maar het is geen wettelijke taak. Daarmee is de taak in principe afweegbaar. Als gevolg van reeds vastgestelde bezuinigingen wordt de formatie van de afdeling gebiedsgericht werken in de komende jaren echter al zodanig teruggebracht, dat daarmee het bestaansminimum van de afdeling wordt bereikt. De enige reële optie voor verdere reductie van de formatie is daarmee opheffing van de afdeling.

151. Taakstelling tekort 2015

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om een tekort in 2015 te voorkomen moet een taakstelling worden ingevuld van 2,2 miljoen euro.

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Samenvatting

De stadsmonitor 2013 geeft de cijfermatige trends en ontwikkelingen over het jaar 2012 weer in grafiek en getal. Als er geen cijfers over 2012 of van 1 januari 2013 beschikbaar zijn is het meest recente jaar genomen.

De monitor is opgedeeld in een aantal thema's. Per thema zijn een aantal grafieken waaronder vergelijkende grafieken opgenomen. Vergelijkend met andere gemeenten in Nederland. Hierdoor worden de monitorgegevens meer in perspectief geplaatst.

Een aantal ontwikkelingen per thema:

Bevolking

- De bevolking is in 2012 weer gegroeid, Groningen groeit sneller dan het landelijke gemiddelde. De stad is nu, boven Almere, de 7e gemeente van Nederland qua bevolkingsomvang.
- Het aantal studenten aan de Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit is voor het eerst sinds jaren afgenomen. Het aantal niet Nederlandse stadgers neemt toe, voor een deel komt dit door de komst van meer buitenlandse studenten.

Werk en inkomen

- De werkgelegenheid is tussen 2011 en 2012 iets terug gelopen. De teruggang komt door daling van het aantal voltijds banen. Het aantal parttime banen is toegenomen. Het aantal niet werkende werkzoekenden is het afgelopen jaar fors toegenomen evenals het aantal bijstandsgerechtigden.
- De gemiddelde inkomens van de stadgers zijn tussen 2009 en 2010 meer in de richting van het landelijk gemiddelde gegaan. Dit is een positieve ontwikkeling.

Economie en bedrijvigheid

- Er zijn de afgelopen jaren weinig bedrijventerreinen uitgegeven. Ook de opname van kantoren is minder dan een jaar of vijf geleden.
- Het aantal toeristische overnachtingen in de gemeente stijgt nog steeds, zij het minder dan voorgaande jaren.

Jeugd en onderwijs

- Gunstig is dat het aantal voortijdig schoolverlaters daalt, dit is conform de landelijke trend.
- Minder gunstig is dat het middelengebruik onder de jeugd toeneemt: de jeugd rookt meer en het aantal kinderen dat overmatig alcohol gebruikt neemt toe.

Welzijn en zorg

- De sociale samenhang van de stad is stabiel, er zijn wel verschillen tussen de wijken. Gunstig is dat in de hele stad minimaal 86 procent van de mensen bereid is buurtgenoten te helpen als ze ziek zijn of een handicap hebben.

Sport en cultuur

- Zorgwekkend is dat veel kinderen overgewicht hebben. Ook het bezoek aan de gemeentelijke zwembaden neemt iets af.
- De crisis lijkt vat te hebben op het cultuurbezoek in de stad. Zowel de bioscopen als de theaters hadden in 2012 minder bezoekers dan in 2011.

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

| |

Verkeer

- Het gebruik van de P+R voorzieningen aan de rand van de stad blijft onverminderd hoog. Dit terwijl het autoverkeer iets afneemt.

Wonen

- Het aantal gereed gekomen woningen neemt de laatste jaren af. De verwachting is dat die in de nabije toekomst nog verder af zal nemen. De slaagkans op het vinden van een huurwoning in de sociale sector is het laatste jaar afgenomen. Opvallend is dat ouderen verreweg de grootste kans hebben op korte termijn een woning te vinden.

Onderhoud en beheer openbare ruimte

- Uit de burgerschouw van de openbare ruimte blijkt dat rond de 90 procent van de stad voldoet aan de norm van 'schoon' en 'heel'. Een kleine 80 procent van de bevolking is tevreden over het schoonhouden van de openbare ruimte.

Veiligheid

- Het aandeel bewoners dat zich (soms) onveilig voelt in de eigen buurt is met 20 procent in Groningen lager dan gemiddeld in de Nederlandse grote en middelgrote steden. Het aantal woninginbraken is de laatste jaren vrij constant en veel minder dan een jaar of 10 geleden. Het aantal geweldsmisdrijven daalt en was in 2012 nog geen 5 per 1.000 inwoners.

Duurzaamheid

- In 2012 is meer dan 170 kilo afval per inwoner gescheiden ingezameld, dit gewicht is sinds 2003 gegroeid.
- Gunstige ontwikkelingen zijn dat de stadgers gemiddeld steeds minder gas en elektriciteit gaan gebruiken en dat er steeds meer energiezuinige woningen komen.

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Bevolking

Groei van de stad houdt aan

fig 1
Het aantal inwoners van de gemeente Groningen per 1 januari

De Stad is het afgelopen jaar wederom gegroeid. Er zijn 2.264 Stadgers bijgekomen, het totaal aantal inwoners is daarmee: 195.453 (stand 1 januari 2013). Daarmee is de stad weer [de 7e gemeente van Nederland](#). De groei is ondanks dat er minder studenten in de stad studeren dan vorig jaar. Mogelijk blijven ex-studenten langer in de stad wonen omdat ze geen werk kunnen krijgen of kunnen nieuwe studenten gemakkelijker een kamer in de stad krijgen.

» [Cijfers per buurt en wijk](#)

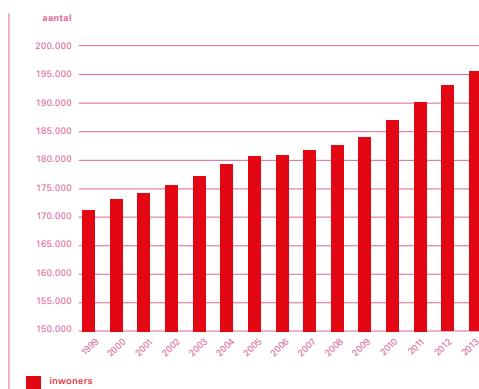

fig 2
Het aantal studenten, RUG en Hanzehogeschool vergeleken met Nederland

Na een jarenlange groei is het aantal studenten, zowel in Groningen als landelijk, afgenomen. Dit komt omdat er meer studenten zijn uitgestroomd. Zo wordt een mogelijke langstudeerboete vermeden. Er studeren aan de Rijksuniversiteit 27.100 studenten, aan de Hanzehogeschool 25.250. De overige HBO instellingen met een vestiging in Groningen hebben ongeveer 1.500 studenten.

» [Landelijke cijfers over studentenaantallen](#)

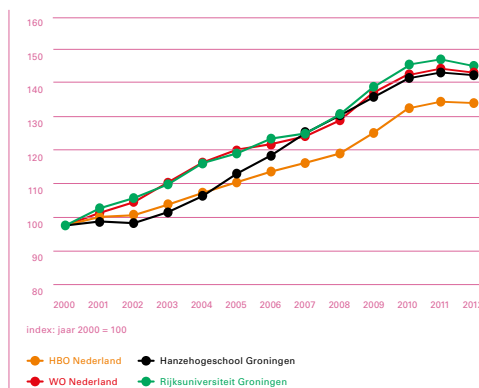
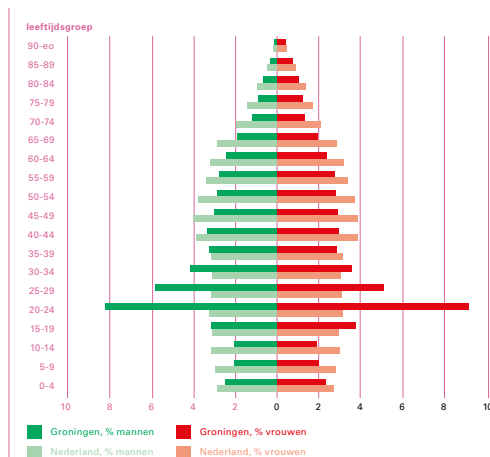

fig 3
Opbouw van de bevolking, Groningen vergeleken met Nederland

Groningen kent een opbouw van de bevolking die Groningen als een echte studentenstad typeert met flinke uitschieters in de leeftijdscategorieën tussen de twintig en dertig jaar. Vooral veel in de leeftijdsgroep 20-24 en meer vrouwen dan mannen. In de groep daarboven, 25 tot en met 29 jaar, zitten meer mannen dan vrouwen. De oorzaak zit in het feit dat na het afstuderen meer vrouwen dan mannen vertrekken. In de leeftijdsgroep 65-69 jaar is het begin van de "babyboom" te zien.

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Werk en inkomen

Aantal werkzoekenden stijgt weer

fig 4
NWW'ers Groningen en Nederland, NWW'ers van 15 t/m 26 jaar en langer dan 3 jaar Groningen

Ten opzichte van vorig jaar is het aantal Niet Werkende Werkzoekenden sterk gestegen. Op 1 januari 2012 waren er 7.296 werkzoekenden en op 1 januari 2013 waren er 9.454 werkzoekenden, een stijging van 30 procent! De stijging onder jongeren is relatief zelfs nog groter. Ook de stijging onder hoger opgeleiden is groter dan gemiddeld. We zitten met het aantal NWW'ers boven het streefaantal van 8.500. De ontwikkeling van het aantal langdurig werklozen is niet meer weergegeven in de grafiek omdat dit niet goed te meten is.

fig 5
Ontwikkeling van het aantal NWW'ers met de ambitie

Het aantal niet werkende werkzoekenden er apart uitgelicht (zie toelichting tabel 4).

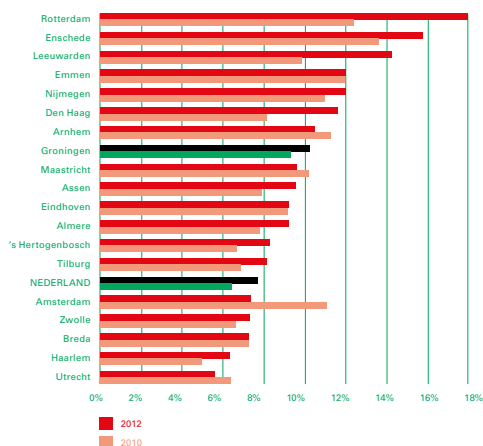

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Groningen al lang niet meer de stad met de hoge werkloosheid

fig 6
Percentage NWW'ers, Groningen vergeleken

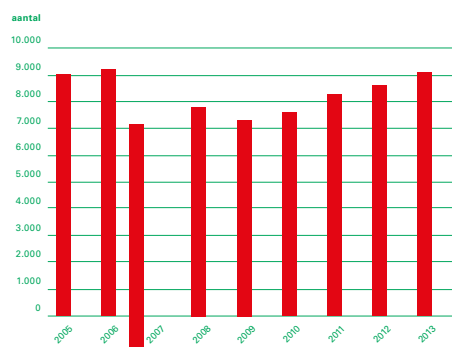
Ten opzichte van 2010 had Groningen een iets lagere stijging dan gemiddeld in Nederland. Van de grote steden neemt de gemeente qua werkloosheidspercentage een middenpositie in. De noordvleugel van de Randstad, Zwolle en de Brabantse steden doen het beter.

Bijstanduitkeringen: gestegen

fig 7
Het aantal bijstandsuitkeringen < 65 jaar per 1 januari, trendcijfers.

Ook het aantal bijstandsuitkeringen is gestegen. Tussen 2012 en 2013 is de stijging 6 procent van 8.587 tot 9.079. Deze stijging is minder sterk dan die van de NWW'ers. Mensen die vanuit een baan werkloos worden krijgen eerst een werkloosheidsuitkering voordat ze aanspraak kunnen maken op een bijstandsuitkering. Van de bijstandsgerechtigden zitten 4.147 of 46 procent langer dan drie jaar in de bijstand.

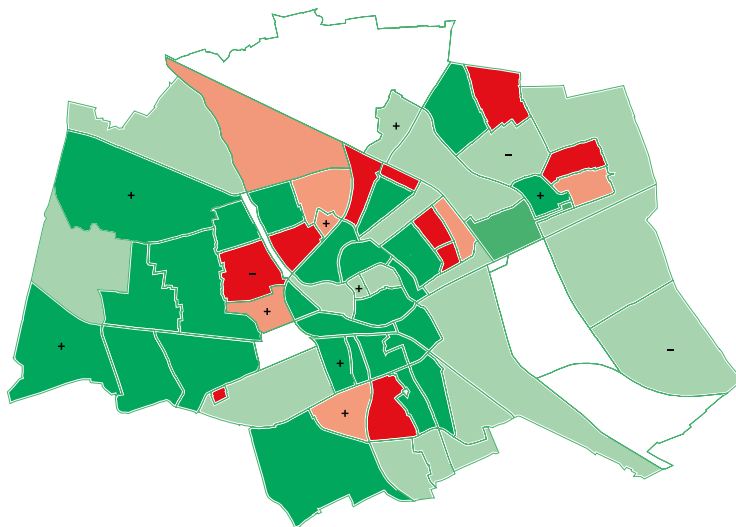
Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

fig 8

Percentage NWW'ers per buurt, 2013, gemeente totaal: 6,1%

Wanneer we naar het beeld over de Stad kijken dan scoren Vinkhuizen-Zuid, Paddepoel-Zuid, de Hoogte, West-Indische Buurt, Beijum-Oost en de Wijert qua percentage werklozen ver boven het stadsgemiddelde van 6,1 procent. De Oosterparkbuurt, de Bloemenbuurt en woonwagencamp de Kring scoren het hoogste met percentages hoger dan 12 procent. De ontwikkeling ten opzichte van het stedelijk gemiddelde sinds 2012 is negatief in een aantal buurten verspreid door de stad. Deze buurten kennen een stijging met meer dan 2 procent (pijltje omhoog). Het sterkst gestegen is het percentage NWW'ers in de Tuinwijk en Corpus den Hoorn Noord. Vinkhuizen zuid en Engelbert kennen tegen de algemene ontwikkeling in een afname van de werkloosheid.

» [Meer cijfers per buurt en wijk](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Inkomen: licht gunstige ontwikkeling

fig 9

Ontwikkeling van de inkomens van huishoudens in de stad vergeleken met Nederland, percentages.

In de figuur staat de inkomensverdeling naar de landelijke twintig procent-groepen. Groningen kent relatief minder hoge inkomens en meer lage inkomens dan het landelijke gemiddelde, maar de aandelen veranderen wel. Het aandeel in de laagste inkomensgroep is sinds voorgaande jaren afgenomen en het aandeel hogere inkomens is toegenomen. De inkomensgegevens ontvangen wij van de belastingdienst. Daar zit een vertraging in van drie jaar.

- » [Landelijke cijfers over inkomens en inkomen binnen andere gemeenten](#)
- » [Cijfers per buurt en wijk binnen Groningen](#)

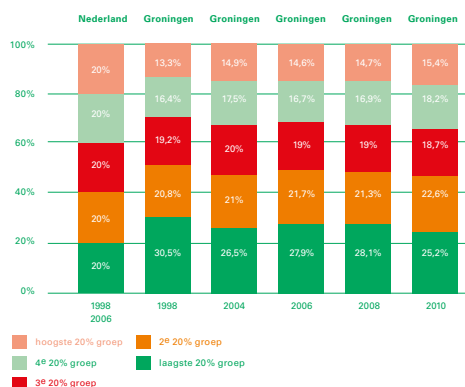
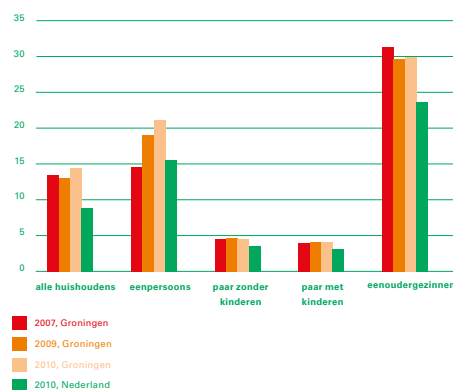

fig 10

Particuliere huishoudens met een inkomen tot 105 procent van het sociaal minimum

In de figuur staat per huishoudstypen het percentage huishoudens dat van een inkomen tot maximaal 105% van het sociaal minimum moet rondkomen. Het is opvallend dat vooral eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen onder het sociaal minimum zitten. We zien bij de eenoudergezinnen en de eenpersoonshuishoudens in de gemeente een stijging in 2010 ten opzichten van 2009. Dit is landelijk ook het geval. Het landelijk beeld is ongeveer gelijk aan dat van Groningen, alleen de percentages zijn fors lager.

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Economie en Werkgelegenheid

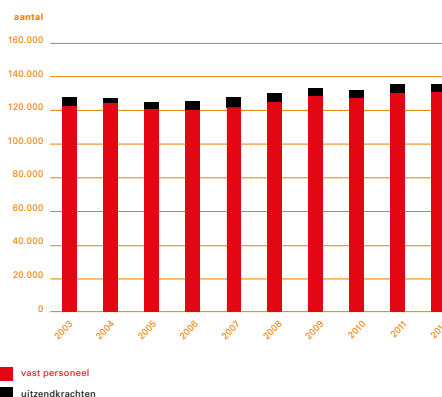
Lichte afname werkgelegenheid

fig 11

Totale werkgelegenheid per 1 april

De werkgelegenheid in de gemeente Groningen is tussen april 2011 en april 2012 licht afgenomen van 135.901 naar 135.537 banen, dit is een daling van 0,3 procent. Deze afname komt geheel voor rekening van het aantal voltijds banen, dit aantal is afgenomen met 1.275 (1,1%). Het aantal deeltijdbanen is toegenomen met ruim 900 of 4 procent. (deeltijd is 12 uur of minder per week). Het aantal ingeleende uitzendkrachten is ongeveer gelijk gebleven. Het aantal uitzendbanen, geteld bij de inlenende vestigingen was in 2013 in totaal 4.838.

- » [Klik hier voor cijfers per buurt en wijk](#)
- » [Klik hier voor landelijke cijfers en cijfers van andere gemeenten](#)

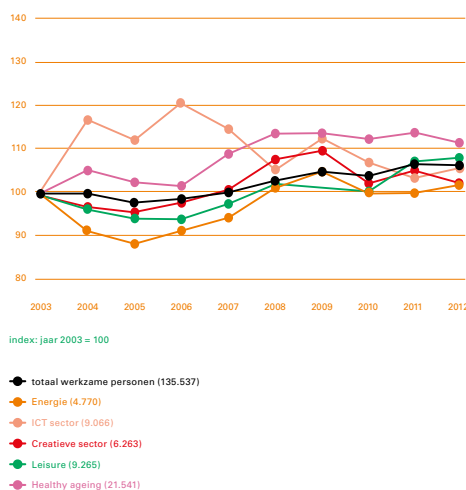
Topsectoren wisselend

fig 12

Werkgelegenheid bij de topsectoren van de gemeente Groningen

We zien bij topsectoren een afwisselend beeld. Groei bij leisure, ICT en energie en een afname bij Healthy ageing en de creatieve sector. Bij de Healthy Ageing komt de afname door afname bij de thuiszorg, de werkgelegenheid bij de ziekenhuizen neemt nog steeds toe. ICT is de sector met de meeste fluctuaties in werkgelegenheid. Dit komt onder meer omdat de callcenters een groot deel van deze sector uitmaken. De creatieve sector bestaat uit de kunst, media en entertainment en de creatieve zakelijke dienstverlening. De afname bij de creatieve sector is veroorzaakt door de concentratie van de pers in Leeuwarden.

- » [Klik hier voor het economisch meerjarenprogramma van de gemeente](#)

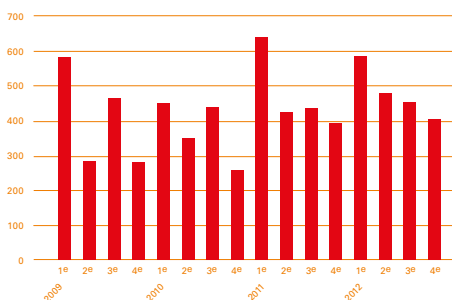

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

fig 13

Het aantal startende ondernemers sinds 2009, per kwartaal

Het aantal startende ondernemers dat zich inschrijft bij de Kamer van Koophandel ligt de laatste twee jaar rond de 1.900. Dit is na een dip in 2010 weer een opleving. Ter vergelijking: in 2011 zijn er in Nederland als geheel ongeveer 170.000 startende ondernemingen bij gekomen. Deze grote aantallen in het eerste kwartaal worden veroorzaakt doordat veel bedrijven zich per 1 januari uitschrijven. Tegenover de starters staat dat het aantal faillissementen is toegenomen. Meer dan de helft van het aantal nieuw bijgekomen starters bestaat na een jaar niet meer. NB: een inschrijving bij de Kamer van Koophandel betekent niet dat men daadwerkelijk gestart is met de activiteiten.

Attractieve Stad: meer bezoekers van buiten de regio

fig 14

Herkomst van de bezoekers aan de binnenstad

Het aantal bezoekers aan de Groninger binnenstad ligt in een gemiddelde week rond de 450.000. De bezoekredenen varieert van een eenmalig toeristisch bezoek tot dagelijks bezoek om te werken, naar de studie te gaan of te winkelen. Van de bezoekers komt 42 procent van buiten de gemeente.

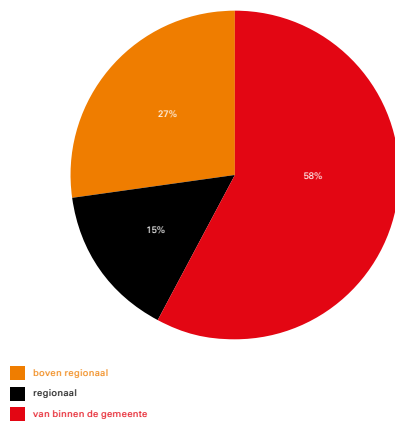
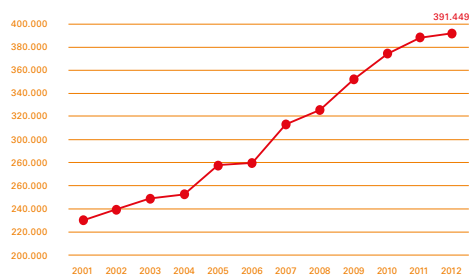

fig 15

het aantal geregistreerde toeristische overnachtingen in de stad

Het aantal toeristische overnachtingen is het laatste jaar minder snel gestegen dan de jaren er voor. We zien wel een forse stijging bij de Bed and Breakfast. Dit komt onder meer omdat er steeds meer bedrijven bijkomen die hierbij geteld worden, bijvoorbeeld city apartments. Het aantal hotelovernachtingen is licht gestegen en heeft met 344.034 verreweg het grootste aandeel van het totaal aantal overnachtingen. Het aantal overnachtingen op campings en in jachthavens is gedaald.

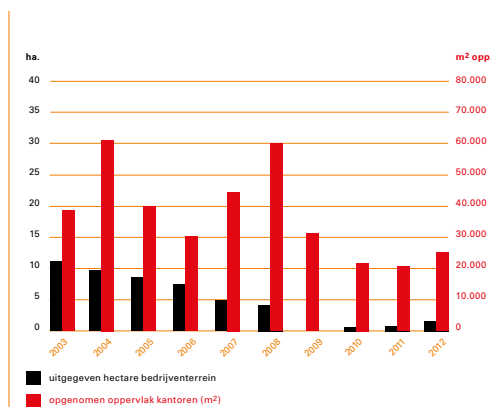
Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Bedrijventerreinen in de stad

fig 16

Aantal nieuw uitgegeven bedrijventerreinen en opname van kantoren.

In de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen en kantoren zit de laatste jaren de klad. In 2012 was de uitgifte van nieuwe bedrijventerrein 1,5 hectare. Dit is wel meer dan de afgelopen paar jaar maar nog veel minder dan de jaren er voor. Ook de opname van kantoren blijft achter bij vroegere jaren, in 2012 was de opname 25.000 m². De voorraad kantoren was in Groningen op 1 januari 2012: 1.127.300 m² waarvan 139.300 in aanbod. Het leegstandspercentage was daarmee ruim 12 procent. Dit is weliswaar meer dan een jaar eerder, maar minder dan het landelijk gemiddelde.

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

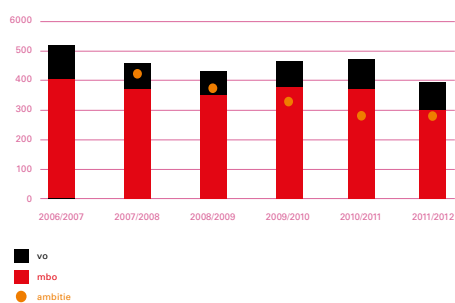

Jeugd en Onderwijs

fig 17

Nieuwe voortijdig schoolverlaters, vo en mbo en percentage van het totaal aantal deelnemers

In het percentage vroegtijdig schoolverlaters neemt Groningen van de grotere steden in Nederland een middenpositie in. Het percentage is afgenomen van 4,3 % naar 4,2%. Een paar jaar terug was dit rond de 5%. De vroegtijdig schoolverlaters zijn vooral onder de mbo'ers te vinden.

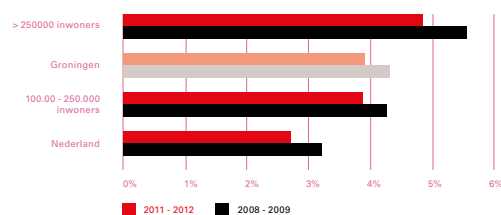

Het percentage vroegtijdige schoolverlaters gedaald

fig 18

Percentage vroegtijdig schoolverlaters, Groningen vergeleken

Figuur. Het aantal nieuwe vroegtijdig schoolverlaters vertoont sinds 2005 een dalende trend en schiet nu onder de 4 procent. De afspraken met vroegtijdig schoolverlaters over een vervolgtraject zijn iets verhoogd naar 88%. Dit voorkomt drop-outs. Jongeren mét een startkwalificatie op zak vergroten hun kansen op de arbeidsmarkt. Scholen, de gemeente en het ministerie van OCW hebben in 2012 een nieuw convenant afgesloten waarin het streven is opgenomen dat het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in Groningen in 2016 hooguit 235 zal zijn. Voor schooljaar 2011-2012, staat de teller op 395. In Groningen is de situatie ongeveer gelijk aan die in de andere gemeenten met een inwonertal tussen de 100.000 en 250.000 inwoners.

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Middelengebruik door de jeugd

fig 19

Roken onder leerlingen van het voortgezet onderwijs en het mbo.

De kans dat iemand gaat roken hangt samen met zowel omgeving als persoonsfactoren. De belangrijkste omgevingsfactor is het sociale netwerk. De mate waarin roken sociaal geaccepteerd is bij vrienden, op school en binnen het gezin bepaalt mede of een jongere gaat roken. Er roken op dit moment meer jongeren op het voortgezet onderwijs dan vier jaar geleden. Het landelijke gemiddelde is aanmerkelijk lager.

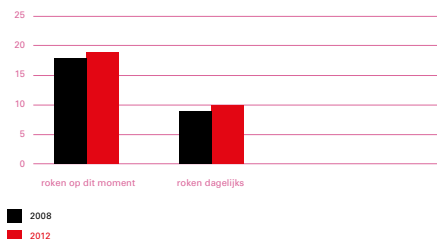
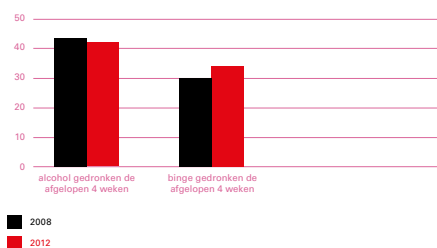

fig 20

Alcoholgebruik onder leerlingen van het voortgezet onderwijs en het mbo.

Evenals bij roken spelen omgevings- en persoonsfactoren een rol bij de vraag óf, hoe vaak en in welke mate men alcohol drinkt. De factoren zijn: de status van alcohol in de sociale omgeving, de betaalbaarheid en de verkrijgbaarheid van alcohol.

Het alcoholgebruik onder de jeugd (als totaal) is tussen 2008 en 2012 afgenomen. Binge drinken is wel toegenomen. Binge drinkers hebben de maand voor de enquête tijdens minimaal één gelegenheid vijf of meer alcoholische consumpties gedronken.

» [Gezondheidsenquête van de GGD Groningen](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Welzijn, Gezondheid en Zorg

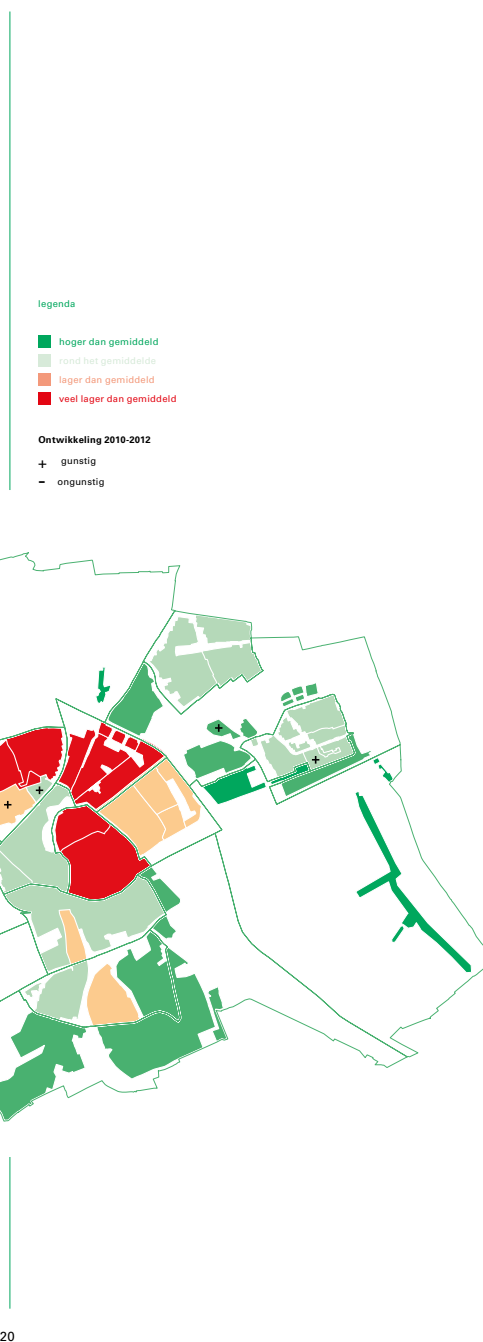
Sociale samenhang nagenoeg onveranderd

fig 21

Sociale samenhang per buurt

De sociale samenhang in een buurt is een samengestelde indicator: de buurtbewoners kennen elkaar, voelen zich thuis, er is saamhorigheid. Gemiddeld is de sociale samenhang in de Stad 6,0, een iets hogere score dan 2 jaar geleden (toen 5,9). Het centrum, de Korrewegwijk en Selwerd, Paddepoel en Vinkhuizen scoren onder gemiddeld. De nieuwe wijken in het Oosten, Zuiden en het Westen van de stad scoren hoog evenals Hoogkerk en Oosterhoogebrug. In de Tuinwijk zien we een grote stijging ten opzichte van 2 jaar geleden.

› [Klik hier voor Leefbaarheid en Veiligheid](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

fig 22

Bereidheid buurtgenoten te helpen bij ziekte of handicap.

Van alle stadgers is 92 procent bereid buurtgenoten te helpen als ze ziek zijn of een handicap hebben. Ten opzichte van twee jaar geleden is deze bereidheid iets gestegen. In de wijken Oosterpark, de Hoogte, Selwerd, Paddepoel en de Wijert ligt dit percentage lager, maar nog altijd op minimaal 86 procent. In Hoogkerk en Nieuw oost (Ulgersmaborg, Ruischerwaard, de Hunze en Drielanden) ligt het percentage boven de 95 procent.

› [Meer cijfers per buurt en wijk](#)

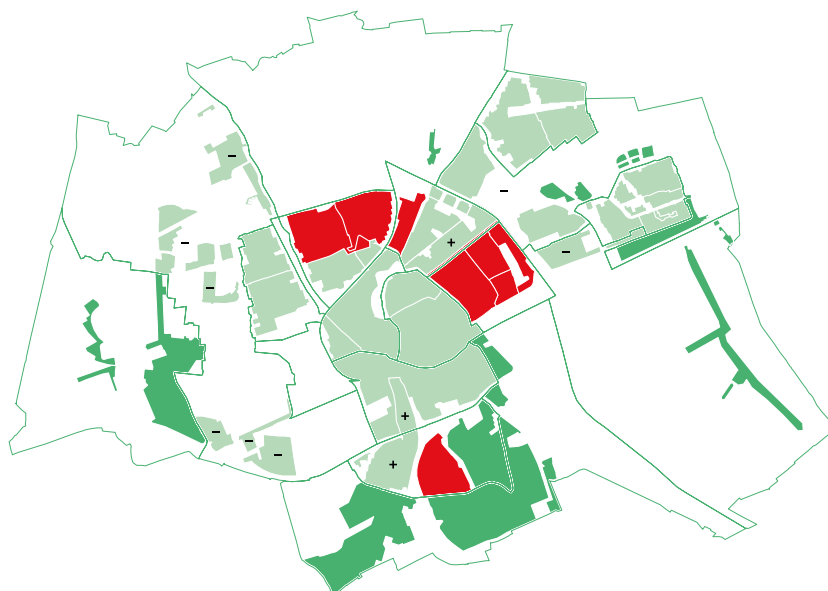
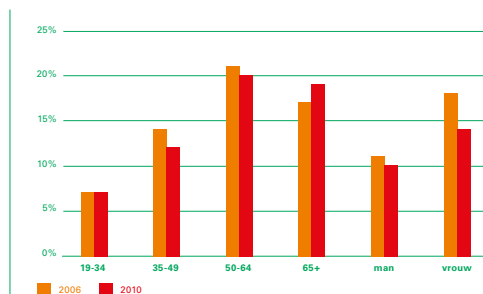

fig 23

Volwassenen dat in het voorgaande jaar mantelzorg hebben gegeven (%)

Het aandeel van de Stadgers die de afgelopen jaren (tot 2010) mantelzorg heeft verleend is gedaald ten opzichte van 4 jaar eerder. We zien in die periode vooral een daling onder vrouwen (van 18% naar 14%). Een mogelijke verklaring is dat de arbeidsparticipatie van vrouwen in Groningen is toegenomen. Verder zien we een verschuiving naar de leeftijdscategorie 65 plus.

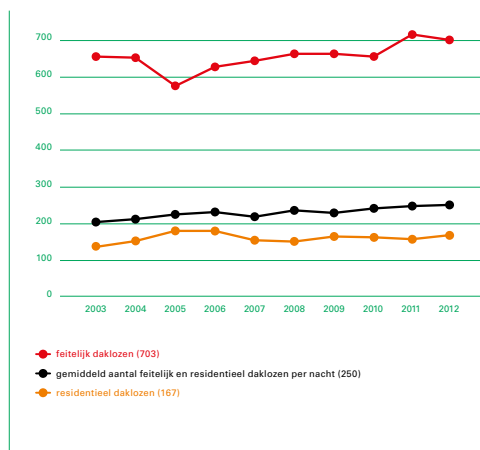
Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

fig 24

Daklozen en gebruik van de opvangvoorzieningen voor daklozen

Het aantal daklozen dat gebruik maakt van opvangvoorzieningen vertoont al een aantal jaren een stijgende lijn. Tussen 2003 en 2012 is het aantal met 78 opgelopen tot 870. Daklozen kunnen verdeeld worden in feitelijk daklozen en residentieel daklozen. Feitelijk daklozen hebben geen woonruimte en zijn voor overnachting aangewezen op de instellingen. Dit is verreweg de grootste groep Residentieel daklozen staan als bewoner ingeschreven bij instellingen van maatschappelijke opvang. Per nacht slapen in 2012 gemiddeld 250 feitelijk en residentieel daklozen in een instelling.

» [Klik hier voor het rapport over daklozen](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Niet Nederlanders

Werkloosheidsontwikkeling onder personen met een niet Westerse achtergrond relatief gunstig.

fig 25

Percentage personen met een niet Westerse achtergrond in de wijken en de ontwikkeling tussen 2010 en 2013, peildatum 1 januari, Groningen gemiddeld: 10,6%.

In de gemeente is 21,8 procent van de bevolking niet Nederlands. In 2010 was dat nog 20 procent. De helft daarvan is niet Westers. In de figuur staat het percentage personen met een niet Westerse achtergrond per buurt. (van 9,9 procent in 2010 naar 10,6 procent in 2013 in de stad als geheel) Deze groep woont vooral in het noordwestelijke en noordoostelijk deel van de stad. De grootste groei zien we in Oosterhoogebrug en in Selwerd. In Selwerd zijn dit vooral Chinese studenten. In een aantal wijken is ondanks de groei van het aandeel niet westersen van 0,7 procent een daling te zien. In deze buurten staat een pijltje naar beneden.

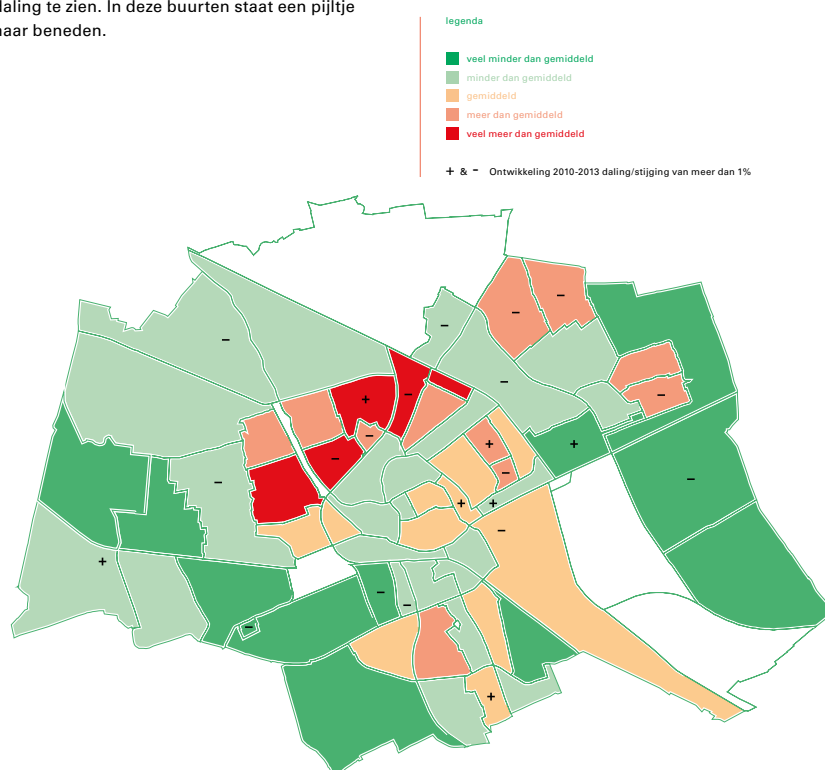
De grootste groepen personen met een niet Westerse achtergrond zijn de Antillianen, Surinamers, de Chinezen (vooral studenten), de Turken en de Marokkanen. Groningen heeft relatief veel Antillianen. De snelst groeiende groep is de Chinese groep.

De grootste groepen niet Nederlanders zijn de Duitsers en de mensen uit Nederlands nieuw Guinea en Nederlands Indië dit zijn Westerse groepen.

In vergelijking met andere grote en middelgrote steden in Nederland zijn er in Groningen niet veel niet Nederlanders. In de grote steden in de Randstad heeft meer dan 30 procent van de mensen een niet westerse achtergrond. In de steden in het oosten en zuiden van het land is dat gemiddelde 14 procent.

» [Meer cijfers per buurt en wijk](#)

» [Meer cijfers niet Nederlanders in andere grote steden](#)

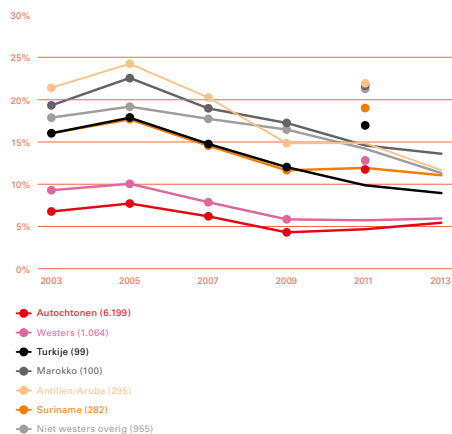

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

fig 26

Ontwikkeling van het percentage Nederlandse en niet Nederlandse NWW'ers

Het totaal aantal Niet Werkende Werkzoekenden is het laatste jaar gestegen. In de periode tot 2012 daalde het percentage niet Westerse NWW'ers sneller dan het totaal. We zien het laatste jaar de werkloosheid als totaal omhoog gaan. Dit geldt echter niet voor alle niet Westerse groepen. De Surinamers en de Marokkanen kennen een grotere groei dan het gemiddelde. De Antillianen en de groep 'overig niet Westers' laten (tegen de totale ontwikkeling in) een daling van de werkloosheid zien.

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

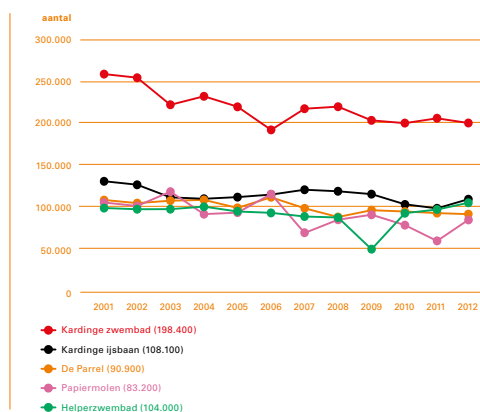

Sport en Bewegen

Sporten van de stad

fig 27
Bezoekers gemeentelijke zwembaden en de ijsbaan

Het aantal bezoekers van de gemeentelijke zwembaden en de ijsbaan heeft als totaal een dalende trend. Bij het aantal bezoekers aan de zwembaden en de ijsbaan valt op dat het aantal zwemmers in Kardinge het meest daalt. Het Helperzwembad heeft weer een stijgende trend. Het aantal bezoekers van de Papiermolen is sterk afhankelijk van het weer. Het aantal bezoekers van de IJsbaan is na een daling het laatste jaar weer gestegen.

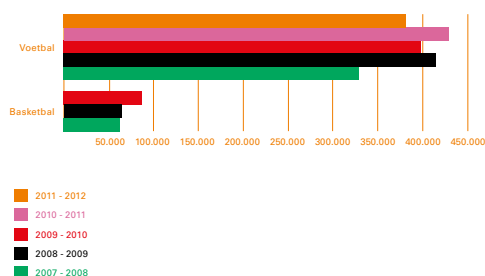

FC Groningen trekt de meeste bezoekers maar Gasterra Flames groeit

fig 28
bezoek van voetbal, FC Groningen, en basketbal, Gasterra flames per seizoen

In de topsport zien we dat FC Groningen aan terrein verliest en de Gas Terra Flames wezenlijk meer bezoekers trekt. Dit heeft doorgaans een verband met de sportieve prestaties. Met meer dan 3.000 bezoekers bij de thuiswedstrijden is het basketbal in Groningen de best bezochte indoorsport in Nederland.

Naast Voetbal en Basketbal wordt er nog topsport bedreven in het volleybal (Lycurgus), Korfbal (Nic) en IJshockey (Gijs Bears). Het aantal bezoekers per seizoen varieert bij deze sporten tussen de 5.000 en 15.000.

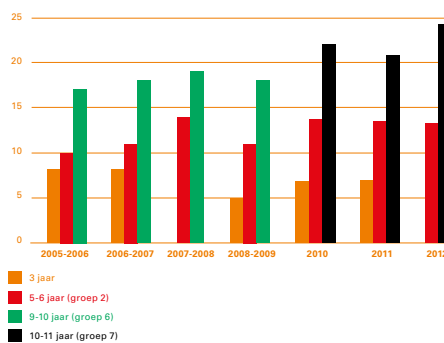
Veel jongeren met overgewicht

fig 29

Overgewicht van kinderen.

Van de 5 en 6 jarigen is 13 procent te zwaar. Van de 10 en 11 jarigen is dat aandeel al bijna een kwart (24 procent). Het zijn objectief gemeten gegevens, de kinderen worden jaarlijks door medewerkers van de GGD gewogen. Overgewicht wordt bepaald door de BMI. BMI is Body Mass Index, daarbij wordt het gewicht gedeeld door de lengte in het kwadraat. Is deze BMI groter dan of gelijk aan 25 dan is er sprake van overgewicht. Het percentage volwassenen met overgewicht was in 2010 35 procent. Bij jongeren zijn de waarden waarboven sprake is van overgewicht bepaald door geslacht en leeftijd.

› [Gezondheidsenquête GGD Groningen](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Cultuur

Daling cultuurbezoek in 2012

fig 30
bezoekersaantallen cultuur per seizoen

We zien het laatste jaar een daling van het aantal bezoekers aan bioscopen, musea en de Stadsschouwburg/Oosterpoort. De bioscopen trokken in 2012 983.000 bezoekers. Dit maakt Groningen de zesde bioscoopstad van Nederland. Landelijk is het aantal bezoekers de laatste twee jaar constant gebleven. Het aantal bezoekers van de musea was 270.300 waarvan 180.000 bezoekers het Groninger museum bezochten.

Ook het Martiniplaza (Theater en muziek) en de Schouwburg/Oosterpoort kenden een lager aantal bezoekers dan vorig jaar.

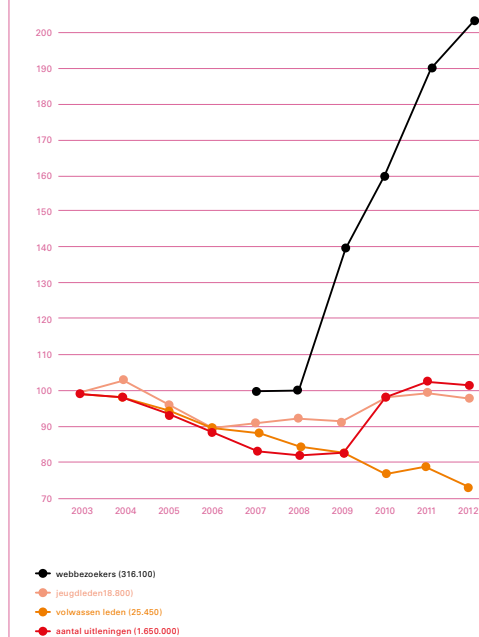
Meer jeugdlezers minder volwassenlezers

fig 31
Leden en uitleningen bij de openbare bibliotheken

Het aantal jeugdlezeners van de Openbare bibliotheek schommelt rond de 19.000. Het aantal volwassen leden vertoont een dalende trend.

De grootste toename zien we bij het aantal webbezoekers, in 2012 waren dat er ruim 300.000, meer dan twee maal zoveel dan in 2007.

Het aantal uitleningen betreft niet alleen boeken maar bijvoorbeeld ook DVD's.

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Verkeer

Fietsers: meer in de stad, minder van buiten de stad.

fig 31
Ontwikkeling van het fietsverkeer, binnen en agglomeratiecordon

Het aantal fietsers dat zich binnen de stad verplaatst (binnen cordon) fluctueert sterk per jaar. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat het een momentopname is. Gemiddeld genomen zien we door de jaren heen een stijgende tendens. Van buiten de stad (agglomeratiecordon) is in 2012 duidelijk minder gefietst dan de jaren er voor. Waarschijnlijk is dit vooral een gevolg van slecht weer in combinatie met een vrij beperkt aantal fietsers. Slecht weer heeft al snel tot gevolg dat menig fietser voor alternatief vervoer kiest. En op vrij lage aantallen fietsers, is de daling dus groot. In het autoverkeer zien we een heel andere ontwikkeling. Hier neemt het aantal verplaatsingen binnen de stad juist af. Vooral de economische crisis heeft tot gevolg gehad dat het autoverkeer na 2008 nauwelijks nog is toegenomen op het agglomeratie cordon en op de ringwegen.

fig 32
Ontwikkeling van het autoverkeer op het binnen- en agglomeratie cordon

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Citybus grootste stijger

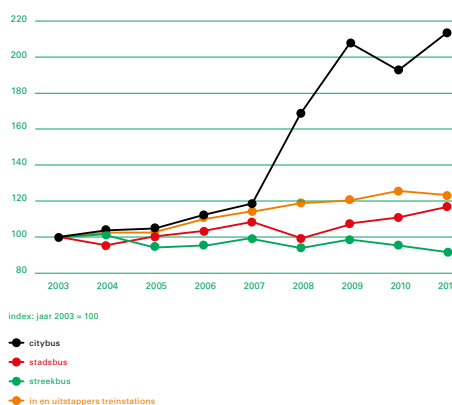
fig 33

Ontwikkeling van het aantal vervoerde passagiers per openbaar vervoer.

Het gebruik van de P+R locaties rond Groningen is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Vooral in de periode 2006 tot 2009 is het aantal reizigers sterk toegenomen. Dit komt vooral door de opening van P+R Haren, P+R Europapark en P+R Hoogkerk. In 2010 is het aantal iets afgenomen. Het aantal vervoerde passagiers per citybus is per jaar meer dan 2 miljoen passagiers. Wat neer komt op gemiddeld 5.500 per dag.

Op een gemiddelde werkdag maken ongeveer 38.000 mensen gebruik van de trein om de stad te bereiken, evenzoveel doen dat met de streekbus. Binnen de stad worden ongeveer 47.000 passagiers met stadsbussen vervoerd.

› [Interacties van Groningen met de omgeving](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

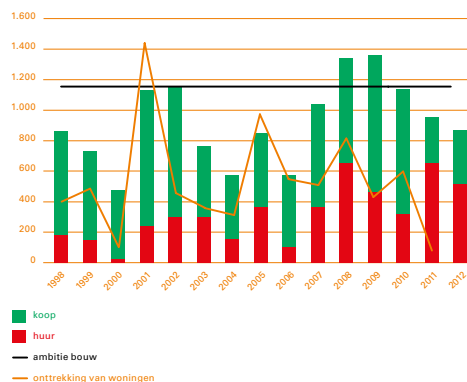
Wonen

Nieuwbouw onder de beoogde ambitie

fig 34

Bouw en onttrekking van woningen

Er zijn in 2012 ruim 850 woningen bijgekomen: 500 huur en 350 koop woningen. De jaren voor 2010 zijn topjaren geweest in de productie van het aantal woningen. De afgelopen jaren zijn we onder het streefcijfer van 1.150 terecht gekomen. De verwachting is dat in 2013 maar vooral in 2014 weinig woningen gereed zullen komen. De laatste twee jaren zijn heel weinig woningen gesloopt.

Groei woonruimten: groei wooneenheden vlakt wat af

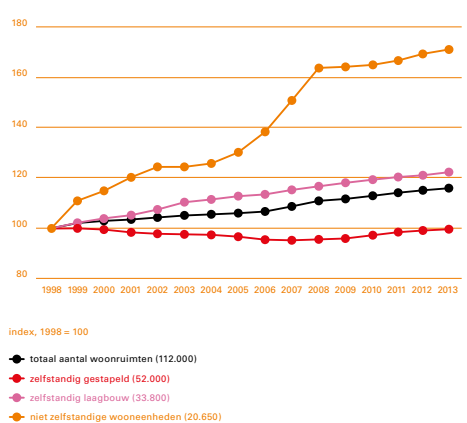
fig 35

Ontwikkeling van het aantal woonruimten naar soort

De laatste jaren is vooral het aantal niet zelfstandige wooneenheden enorm gegroeid. Het gaat hierbij om woningen die worden omgezet in studentenpanden. Vanaf 2008 is deze groei iets afgevlakt. Dit terwijl het aantal studenten wel is toegenomen. In 2011 zijn op het voormalige Bodenterrein 350 zelfstandige wooneenheden voor jongeren gereedgekomen. Het totaal aantal is inclusief bijzondere woongebouwen, woonwagens en woonschepen. In de figuur zijn de jaren 2012 en 2013 geschat op basis van de sloop en het aantal gereedgekomen woningen.

De 'gestapelde' woningen (woningen als flats en boven-beneden) zijn in aantal achteruit gegaan. Dit komt voornamelijk door de wijkvernieuwing, waar woningen zijn gesloopt en vervangen door laagbouw of zijn omgezet in grondgebonden woningen.

› [Meer cijfers per buurt en wijk](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Slaagkans neemt af

fig 36

Slaagkans op het vinden van een huurwoning van actief woningzoekenden

De slaagkans, dat wil zeggen de kans om op korte termijn aan een sociale huurwoning te komen zijn afgenomen. In 2011 was de slaagkans gemiddeld nog 34 procent, in 2012 was dit afgenomen tot 30 procent. De oorzaak zit ook hier deels in de afgenomen nieuwbouwproductie. De doorstroom wordt daardoor vertraagd.

De afname is er vooral bij de jongeren en tweepersoonshuishoudens. De slaagkans van ouderen is onveranderd veel hoger dan die van de andere bevolkingsgroepen.

[»» Klik hier voor Leefbaarheid en Veiligheid](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

| |

Onderhoud en beheer openbare ruimte

Schoon en heel: constant

fig 37

Schoonhouden van de stad: het percentage burgers dat tevreden is volgens de Leefbaarheid en Veiligheid enquête.

Uit de burgerschouw die er in 2012 is geweest blijkt dat de beoordeling licht is gestegen. Bij de burgerschouw bekijken burgers of de wijken aan een vooraf gedefinieerde norm voldoen. Met een score van 91 procent is dat stadsbreed het geval. Heel (91%) nog iets meer dan schoon (90%). Heel houdt in dat er niets kapot is zoals een kapotte of schuin zittende stoeptegels of niet werkende verlichting. De ecologie staat er goed voor, 92 procent voldoet aan de norm. Als we de resultaten van de schouw vergelijken met de resultaten van de Leefbaarheidsenquête dan blijkt dat 75 procent van de stadjes, tevreden is over het schoonhouden van de stad.

Er zijn wel verschillen tussen de wijken. Zo zijn de inwoners in het Lewenborg en de Wijert minder tevreden over het schoonhouden van de wijk en in de nieuwe wijken in het Westen van de stad juist meer tevreden.

Ook bij de BORG beoordeling zijn er verschillen, in Beijum voldoet het groen (als onderdeel van heel) minder vaak aan de norm en als totaal scoort de Hortusbuurt minder. De Indische buurt scoort duidelijk beter dan gemiddeld.

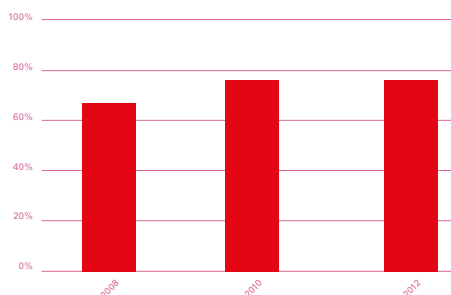
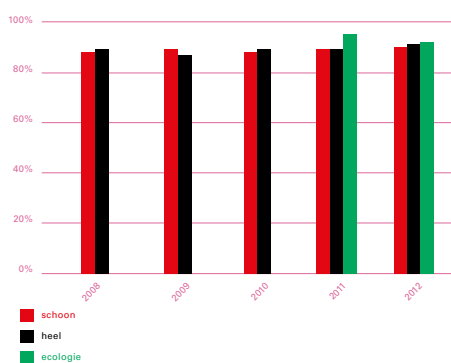

fig 38

Schoon en heel: het percentage waarnemingen dat voldoet aan de BORG norm

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Veiligheid

fig 39

Onveiligheidsgevoel in de eigen buurt.

Van de gehele bevolking voelt zich 20 procent wel eens onveilig in de eigen buurt, iets meer dan in 2008 en 2010. Het meest onveilig voelen de inwoners van het Centrum (33 procent), De Indische Buurt, de Hoogte en Beijum oost (30-31 procent) zich. Veilig voelen bijna alle inwoners van de nieuwste wijken in het oosten, zuiden en westen van de stad zich. In de oude wijken ten zuiden van het centrum, in Beijum en in Vinkhuizen heeft het gevoel van onveiligheid zich ongunstig ontwikkeld en is meer dan gemiddeld toegenomen. In een paar wijken is het gevoel voor onveiligheid afgenomen. Dat zijn: Paddepoel en de Wijert.

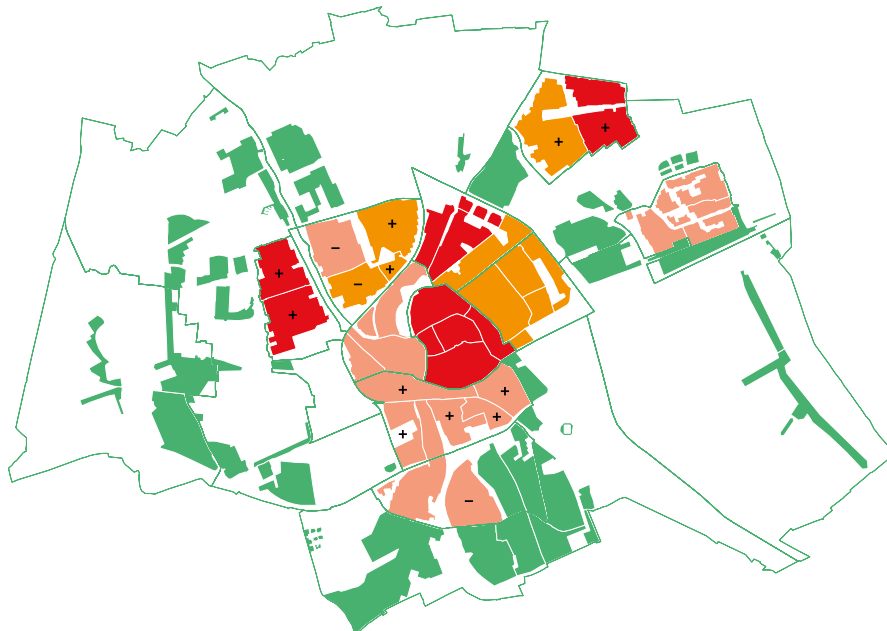
Het onveiligheidsgevoel in de buurt is in Groningen veel lager dan gemiddeld in de Nederlandse grote en middelgrote steden.

» [Meer cijfers per buurt en wijk](#)

legenda

- lager dan gemiddeld
- rond het gemiddelde
- hoger dan gemiddeld
- veel hoger dan gemiddeld

- + is toegenomen
- is afgenomen

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Inbraak: licht gestegen

fig 40

Inbraak: aangiften van inbraak per 1.000 woonruimten

Het aantal aangiften van inbraak is na een piek in 2008 de laatste drie jaar rond de 11 per 1.000 inwoners. Dit zit ver onder de ambitie van 15 per 1.000 inwoners.

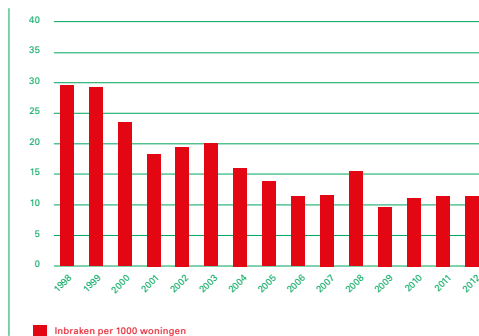

fig 41

Geweld, het aantal aangiften van geweld per 1.000 inwoners

Het aantal aangegeven geweldsdelicten is sinds 2007 gedaald naar net onder de 5 per 1.000 inwoners. Dit is sinds 1998 (begin meting Stadsmonitor) niet zo laag geweest. En tendeert nu richting de ambitie van 4 per 1000 inwoners.

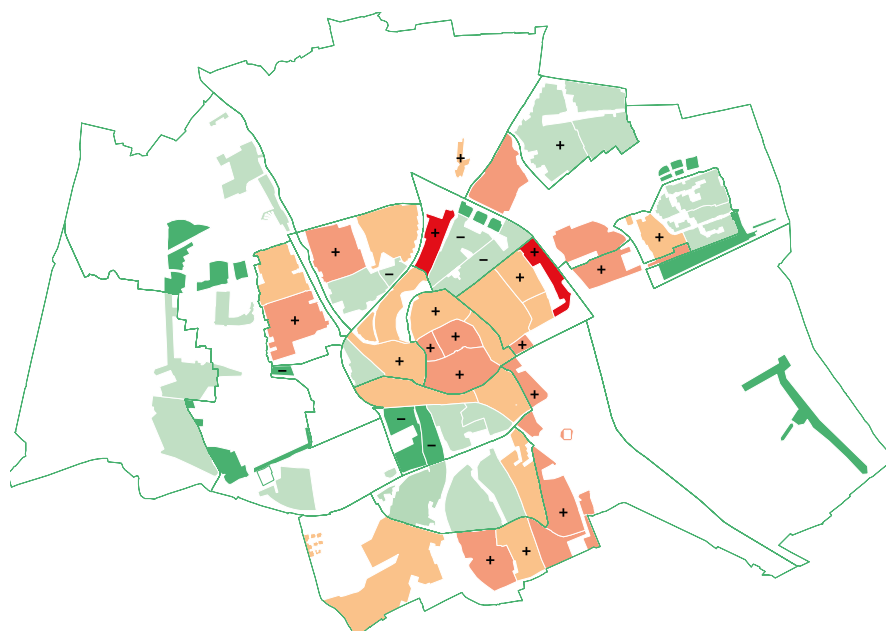

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

fig 42

Aantal woninginbraken per 1.000 woonruimten per buurt in 2012 en de ontwikkeling sinds 2009

De gebieden waar naar verhouding veel wordt ingebroken zijn de Hoogte en binnen het Oosterpark de Florabuurt. Weinig inbraken zien we in delen van de nieuwe wijken in het oosten en westen van de stad en in de Grunobuurt en Laanhuizen. In de Grunobuurt en Laanhuizen is het aantal tussen 2009 en 2012 bovendien sterk afgenomen. Ook in Tuinwijk, de Indische buurt en de Korrewegbuurt is een grote afname geweest.

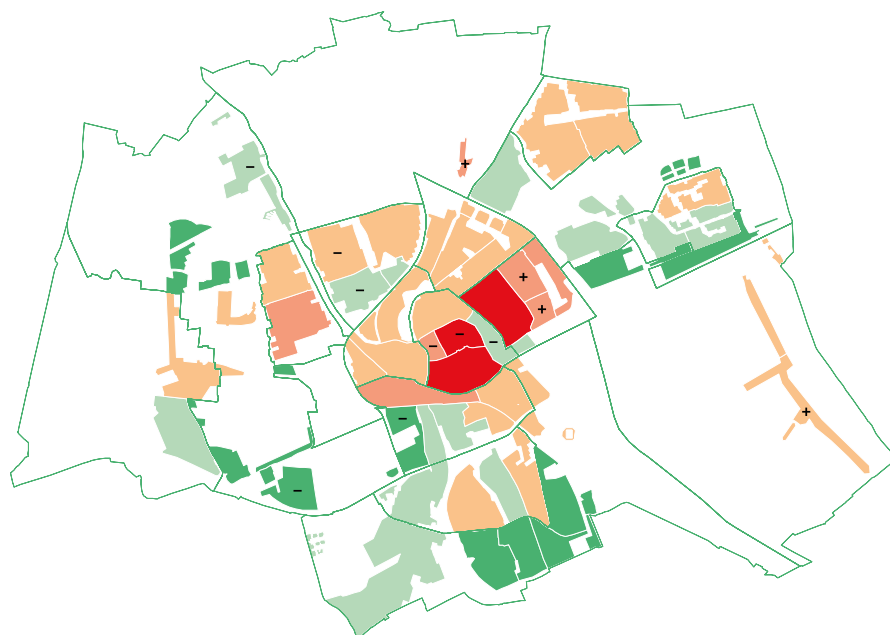
Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

fig 43

Het aantal geweldsdelicten per 1.000 inwoners in 2012 en de ontwikkeling sinds 2009

Een groot aantal geweldsdelicten komt voor rekening van het uitgangscentrum. De buurten buiten het centrum die bovengemiddeld veel geweld kennen zijn de Bloemenbuurt, de Florabuurt, de Oosterparkbuurt, Vinkhuizen-Zuid en de Zeeheldenbuurt. De ontwikkeling is gunstig in het Centrum en in Paddepoel en ongunstig in delen van het Oosterpark.

» [Meer cijfers per buurt en wijk](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

Duurzaamheid

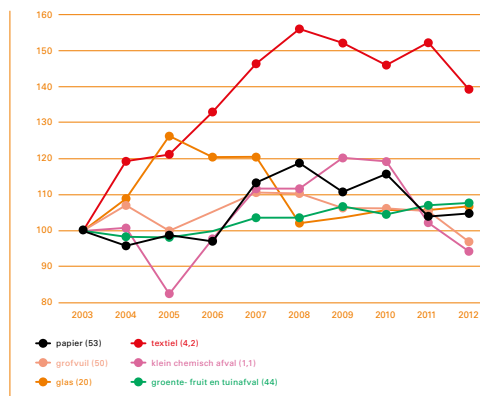
Afvalinzameling: textiel opvallende stijger

fig 44

Duurzaam gerenoveerde woningen van woningcorporaties

Grofvuil, papierafval en groente- en tuinafval wordt op grote schaal gescheiden ingezameld. De grootste is papier met 53 kilo per inwoner van ruim 10.000 ton in totaal per jaar.

Relatief gezien is textiel de grootste stijger. Werd er in 2003 nog 3 kilo per inwoner ingezameld. In 2012 is dit gestegen tot ruim 4 kilo per inwoner.

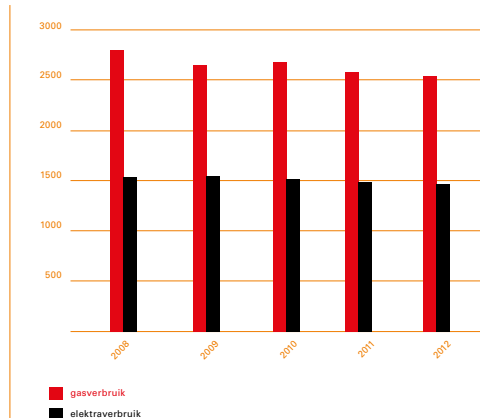

CO2 uitstoot particulieren vertoont een dalende trend

fig 45

Gas en elektriciteitsgebruik particulieren in CO2 uitstoot per jaar

In de figuur staat het gemiddelde gas- en elektriciteitsgebruik per particulier object per jaar omgerekend naar kilogram CO2 uitstoot. We zien zowel bij gas als bij elektriciteit een dalende trend. Dit komt onder andere door zuiniger apparaten en isolatie van huizen. Het gasverbruik is ook sterk afhankelijk van het weer. Het jaar 2010, bijvoorbeeld, had een koude winter.

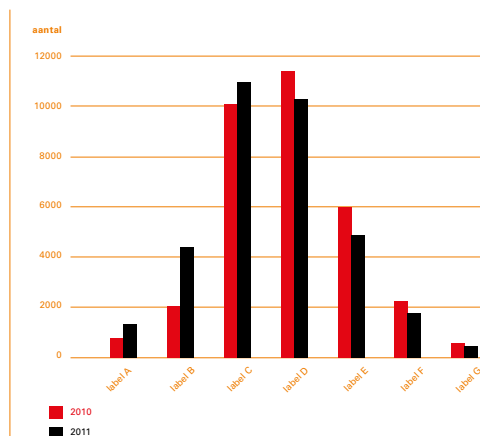
Woningen zijn energie zuiniger geworden.

fig 46

Energie labels van corporatiewoningen, eind 2010 en eind 2011

Van de corporatiewoningen is bekend welk energielabel zijn hebben. Uit de figuur blijkt dat het aantal woningen met een energielabel D of slechter tussen 2010 en 2011 aanmerkelijk lager is geworden. Meer dan 2.500 woningen zijn verbeterd naar label C of beter.

» [Meer cijfers per buurt en wijk](#)

Bijlage III Stadsmonitor-2013 (herziene versie)

| |

Colofon

Uitgave: Gemeente Groningen 2014

Ontwerp: [De Jongens Ronner](#)

Fotografie: Gemeente Groningen

Interactieve PDF: [De Jongens Ronner](#)

193.
183

tendrapportage enquête leefbaarheid en veiligheid
2012 | 2010 | 2008 | 2006 | 2004 | 2002 | 2000 | 1998 | 1996

monitor leefbaarheid en veiligheid 2012

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

voorwoord

Sinds 1996 vragen we binnen de gemeente Groningen om de twee jaar een uitgebreid aantal inwoners naar hun oordeel over de leefbaarheid en veiligheid in hun eigen buurt. Dit is de negende keer op rij.

Daarbij vind ik het een opsteker dat een beoordelingsteam van enkele hoogleraren de L&V-monitor onlangs heeft aangewezen als hét voorbeeld hoe andere gemeenten dit ook aan zouden kunnen pakken. Vooral de inzichtelijkheid en gelegde verbanden zijn daarin als pluspunten genoemd.

We krijgen door de L&V-monitor een heel goed zicht op hoe de Stad zich de afgelopen 16 jaar heeft ontwikkeld. En tot mijn volle tevredenheid zien we, over het algemeen genomen, dat de leefbaarheid en veiligheid behoorlijk zijn verbeterd in Groningen.

Ook nu de economische crisis allenwege hard toeslaat en we ook in de gemeente Groningen zelf bezuinigen, weten we binnen de gemeente Groningen toch manieren te vinden om bijvoorbeeld de staat van onderhoud te verbeteren en het aantal inbraken en vernielingen veel lager te laten zijn dan tien jaar geleden.

Een van de oorzaken is dat we in Groningen elkaar in wijken, buurten en straten van de Stad weten te vinden. Dit geldt voor de Stadlers maar ook voor mensen die elkaar vanuit de corporaties, scholen, welzijn- en zorginstellingen op wijk- en buurtniveau opzoeken.

De L&V-monitor is daarin zeer behulpzaam. De monitor levert tot in de 'haartvaten' van onze Stad informatie over de leefbaarheid en veiligheid. En ik hoop dat de resultaten van de monitor een aanzet vormen om de wijken en buurten van de Stad blijvend te vernieuwen en te verbinden.

Peter Rehwinkel
Burgemeester van Groningen

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Leeswijzer	9
1.2 Onderzoekopzet	11
2 Samenvatting: hoofdlijnen en samenhang	13
2.1 Samenhang	14
2.2 Stad	15
2.3 Signalen uit de wijken	17
3 Leefbaarheid	19
3.1 Leefbaarheid in het algemeen	21
3.2 Fysieke leefomgeving	23
3.3 Sociale leefomgeving	25
3.4 Voorzieningen	27
4 Veiligheid	29
5 Ordeel bewoners over ontwikkelingen wijken	33
6 Buurten en wijken stuk voor stuk	37
6.1 Vinkhuizen	39
6.2 Paddepoelen Paddepoel-zuid	41
6.3 Selwerd	43
6.4 Tuinwijk	45
6.5 De Hoogte	47
6.6 Indische buurt	49
6.7 Oosterparkwijk en Bloemenbuurt	51
6.8 Beijum-oost	53
6.9 Lewenborg	55
6.10 Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg	57
6.11 Centrum	59
6.12 Grunobuurt	61
6.13 Corpus den Hoom	63
6.14 De Wijert	65
6.15 Hoogkerk	67
Bijlage A kleurenoverzicht	69

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

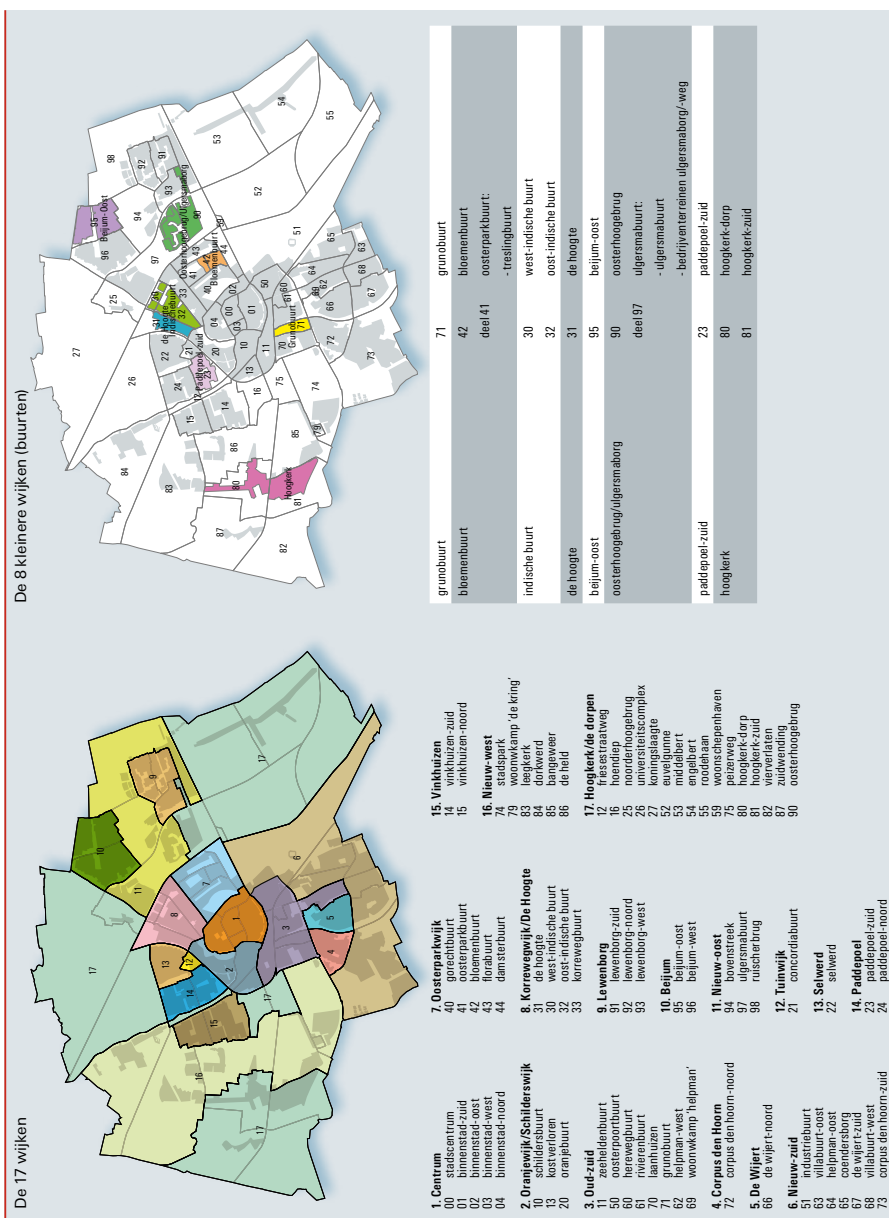

■ inleiding

In de herfst van 2012 zijn de inwoners van de gemeente Groningen voor de negende keer geënquêteerd over leefbaarheid en veiligheid. De gemeente houdt deze enquête iedere twee jaar, in het kader van het landelijke Stedenbeleid en zijn voorgangers. Het Grotestedenbeleid (GSB) stond in 1996 aan de wieg van de eerste meting. Een van de doelstellingen van het landelijke beleid is het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in grote steden. Een van de instrumenten om na te gaan of deze doelstelling wordt bereikt, is het monitoren van de leefbaarheids- en veiligheidsbeleving. Deze monitor is ook van belang als basis voor het gemeentelijk beleid, onder andere voor het wijkvernieuwingsbeleid. De gemeente gebruikt de uitkomsten voor beleidsontwikkelingen en -aanpassingen op stads-, wijk- en/of buurtniveau. Net als in de vorige peiljaren hebben veel inwoners van de gemeente vragen beantwoord over hun beleving van de leefbaarheid en veiligheid in de eigen woonomgeving; in 2012 waren dit bijna 6.000 inwoners.

Figuur 1.1 Gebiedsindeling leefbaarheid en veiligheid 2012

1.1 Leeswijzer

In dit rapport werken we van algemeen naar detail. Dit gaat van een samenvatting over de stad als geheel, via thematische behandeling van stad en wijken, naar meer gedetailleerde aandacht voor afzonderlijke wijken en buurten.

Hoofdstuk 2 beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen in de stad als geheel, de onderlinge verbanden en relaties op het gebied van leefbaarheid en veiligheid en een aantal opvallende ontwikkelingen in de wijken en buurten.

In hoofdstuk 3 kijken we naar de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van leefbaarheid. We onderscheiden daarbij vier thema's:

- Leefbaarheid in het algemeen; algehele beoordeling van de eigen buurt
- Fysieke leefomgeving; oordeel over de openbare ruimte
- Sociale leefomgeving; oordeel over de onderlinge betrokkenheid van buurtbewoners
- De tevredenheid over de aanwezige voorzieningen

Hoofdstuk 4 geeft de veiligheidsbeleving van de buurtbewoners weer. We kijken daarbij niet alleen naar gevoelens van onveiligheid, maar ook naar overlast en of men het slachtoffer is geweest van een delict.

De oordelen van buurtbewoners over recente en toekomstige ontwikkelingen in hun buurt komen in hoofdstuk 5 aan de orde.

In hoofdstuk 6 ten slotte besteden we aandacht aan de afzonderlijke wijkvernieuwingswijken, aan de hand van een aantal indicatoren.

Gebiedsindeling

We presenteren de resultaten van de enquête in deze rapportage op stads-, wijk- en buurtniveau. De Enquête leefbaarheid en veiligheid is in 1996 voor het eerst door de gemeente gehouden. Voor het onderzoek is de stad toen verdeeld in veertien wijken. Bewoners herkendden zich lang niet altijd in deze wijkindeling en vroegen om informatie over hun eigen (kleinere) wijk. Ook bestuurders hadden behoefte aan informatie over kleinere gebieden. Vanaf 1998 hebben we daarom in bepaalde buurten meer bewoners geënquêteerd om deze (wisselende) buurten afzonderlijk in beeld te kunnen brengen. Veel van deze buurten zijn wijkvernieuwingswijken. Voor deze wijken heeft de gemeente in het kader van het Nieuw Lokaal Akkoord (NLA) vanaf 1998 afspraken gemaakt met de woningcorporaties over extra financiële inzet en beleid voor de toekomst van deze wijken en hun bewoners.

In 2012 hebben we de ordening van wijken en buurten opnieuw tegen het licht gehouden en een aantal kleine aanpassingen gedaan. Aan de zuidkant van de stad en in Paddepoel betekent dit dat de wijkcijfers uit vorige jaren niet meer één-op-één zijn te vergelijken met die van 2012. De gebiedsindeling die we in 2012 hebben gehanteerd staat in figuur 1.1.

Betekenis van de kleuren

De thema's die we behandelen in de hoofdstukken 3, 4 en 5 zijn ieder voorzien van een kaartje van de stad met per wijk een kleurcodering voor de stand van zaken op het betreffende thema. Deze kaarten zijn gebaseerd op de indeling in figuur 1.1.

De kleurcodering geeft de themascore van een gebied ten opzichte van het stedelijk gemiddelde weer in oranje, blauw of groen. Beter dan gemiddeld is groen, slechter dan gemiddeld is oranje en rond het gemiddelde is blauw.

Wanneer de stad als geheel goed scoort op een bepaalde indicator, hoeft een oranje vakje niet per definitie te betekenen dat de wijk het slecht doet. Andersom geldt dat bij een slecht stadsgemiddelde een groen vakje niet hoeft te betekenen dat de situatie voor een wijk rooskleurig is. De themascore is telkens een optelsom van een aantal enquêtevragen die nauw verband met elkaar houden¹ en die een goed inzicht geven in de resultaten op dat thema.

Afzonderlijk gemeten of deel van een groter geheel

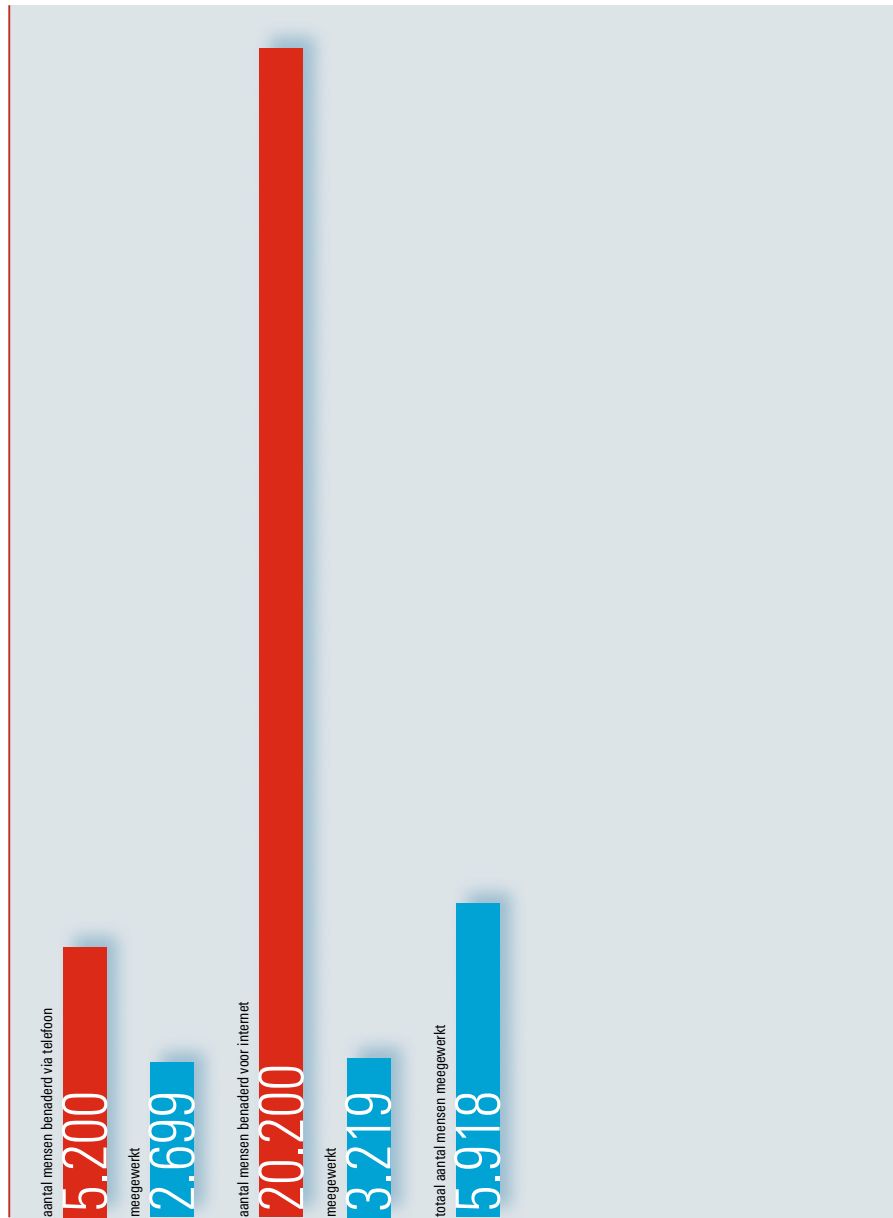
Het is belangrijk bij de kaarten in gedachten te houden dat veel wijken deel zijn van een groter geheel en niet afzonderlijk zijn gemeten. Dit geldt bijvoorbeeld voor Paddepoel-noord. Paddepoel is in zijn geheel gemeten en Paddepoel-zuid is afzonderlijk gemeten. Paddepoel-noord krijgt hierdoor het beeld dat voor Paddepoel als geheel geldt.

Onderliggende gegevens

Meer gedetailleerde gegevens over de scores in wijken en buurten kunt u vinden in de bijlage, in het zogenaamde kleurenoverzicht. Nog meer onderliggende gegevens kunt u bekijken op onze website <http://groningen.buurtmonitor.nl/>. Daar vindt u per wijk of buurt percentages en indicatorscores. Vaak kunt u deze ook laten weergeven met een kleurcodering die vergelijkbaar is met die in deze rapportage.

¹ Hoewel dit statistisch niet altijd het geval is.

Figuur 1.2 Steekproef en respons

1.2 Onderzoeksopzet

Enquêtes via telefoon en internet

Net als voorgaande keren is de vragenlijst voorgelegd aan inwoners van de stad die ten minste achttien jaar zijn. Het feit dat steeds minder mensen een vaste telefoon hebben, is zes jaar geleden reden geweest om te onderzoeken of we de representativiteit van de respondenten konden verbeteren door (ook) via internet te enquêter. Op grond van de uitkomsten van dat onderzoek¹ heeft de gemeente sinds 2008 gekozen voor een methodemix van enquêtes via telefoon en via internet, elk de helft. Door het inzetten van eigen enquêteurs en de eigen enquêtewebsites www.leefbaarheidveiligheid.nl hebben we in 2012 in totaal 5.918 inwoners van Groningen geënuquéteerd. Met een brief van de burgemeester zijn deze personen vooraf op de hoogte gesteld van het onderzoek, of is hen verzocht de vragenlijst op internet in te vullen.

Steekproef en respons

Dit onderzoek levert conclusies op voor zowel de stad als geheel als voor de afzonderlijke wijken en buurten. Daarvoor is het nodig dat er voldoende personen uit de verschillende gebieden aan het onderzoek meewerken: het aantal is bepaald op 250 per wijk of buurt. Dit is gerealiseerd door middel van een zogenaamde getrapte steekproef: per methode

(telefonisch of via internet) is per wijk en per buurt telkens afzonderlijk een steekproef getrokken uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

In totaal hebben we bijna 5.200 personen telefonisch benaderd, en hebben we 20.200 mensen gevraagd om via internet te reageren. Bijna 4.000 van deze laatste groep hebben we later een tweede oproep gestuurd. Uiteindelijk hebben 2.699 stadigers telefonisch en 3.219 via internet aan de enquête meegewerkt, in totaal 5.918 respondenten. Dat komt neer op een respons van 53 procent voor de telefonische enquête en bijna 16 procent voor de internetenquête.

Representativiteit

Analyses hebben uitgewezen dat de verdeling van de kenmerken leeftijd en geslacht in de responsgroep sterk kan verschillen van die in de totale populatie. Dit is zo goed mogelijk opgevangen middels de steekproeftrekkingen. Om de bevolking van de verschillende gebieden zo goed mogelijk te representeren hebben we ook een weging toegepast.

Omdat het inwonertal nogal varieert tussen de wijken hebben we nog een extra weging toegepast om uitspraken te kunnen doen over de stad als geheel. Deze weging weerspiegelt behalve de geslachts- en leeftijdsverhoudingen ook het inwonertal per wijk. Beide enquêtevormen hebben we in iedere wijk even zwaar meegewogen.

Bijzonderheden

In de enquête was deze keer een aantal extra vragen opgenomen over openbare sociaal-culturele buurtgebouwen. Deze buurtgebouwen zijn beschikbaar voor ontmoeting en participatie door algemene activiteiten, zoals buurthuizen en wijkcentra, maar ook niet-gesubsidieerde buurtgebouwen. De bezoekfrequentie van buurtgebouwen is niet goed te vergelijken met die in vorige metingen, omdat in de laatste enquête een andere vraag is gesteld dan in voorgaande enquêtes.

Over de extra vragen in de enquête van 2012 is een afzonderlijke rapportage geschreven².

Ervaringsgegevens

De resultaten van dit onderzoek zijn gebaseerd op een enquête. Daarin wordt bewoners gevraagd naar ervaringen die samenhangen met de leefbaarheid en veiligheid in hun eigen woonomgeving.

¹ Zie de rapportage 'Leefbaarheid online' op os-groningen.nl voor meer informatie over de verschillen tussen telefonisch en online enquêtes.

² Door de extra vragen in de enquête van 2012 heeft de vraag naar de frequentie waarmee inwoners een club- of buurthuis bezoeken (eenmalig of een ander karakter) gekregen. Ten eerste zijn de cijfers voor 2008 en 2010 antwoorden op één vraag en die in 2012 een combinatie van de antwoorden op twee vragen (gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde buurtgebouwen). Ten tweede vroegen we in 2012 naar een bredere categorie buurtgebouwen. In de derde plaats vroegen we eerder naar buurtgebouwbezoek in het algemeen en hebben we nu de namen van buurtgebouwen genoemd. Meer informatie is op te vragen bij D&S Groningen.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

■ samenvatting: hoofdpijnen en samenhang

Dit hoofdstuk bevat de belangrijkste conclusies uit de Enquête leefbaarheid en veiligheid 2012. We geven een beeld van de ontwikkelingen in de stad en de afzonderlijke wijken. Maar eerst kijken we naar de samenhang tussen verschillende elementen van leefbaarheid en veiligheid.

2.1 Samenhang

De beleving door bewoners van leefbaarheid en veiligheid staat centraal in dit onderzoek: hoe beoordelen zij hun eigen buurt.

- Leefbaarheid: de mate waarin de leefomgeving aansluit op de behoeften van de buurtbewoners.
- Veiligheid: de aan- of afwezigheid van bedreigingen zoals inbraak en drugsverlast.

Veiligheid en sociale en fysieke kanten leefbaarheid hangen met elkaar samen

De elementen van leefbaarheid en veiligheid hangen met elkaar samen via tal van relaties waarvan de richting en de oorzakelijkheid lang niet altijd duidelijk en eenduidig wetenschappelijk zijn vastgesteld.

- Leefbaarheid wordt vooral bepaald door de sociale kant van een wijk¹. Maar de fysieke omgeving is ook een belangrijke invloed, evenals de ervaren veiligheid.
- Veiligheidsbeleving hangt samen met daadwerkelijke misdrijven, maar ook met overlast en sociale² en fysieke leefbaarheid³.

Deze samenhang zien we duidelijk terug in de resultaten van de enquête. In De Hoogte bijvoorbeeld gaat een lage sociale samenhang samen met veel overlast, gevoelens van onveiligheid en verloedering (fysiek).

De samenhang is echter lang niet altijd één-op-één vast te stellen, doordat er veel andere factoren meespelen. We zien bijvoorbeeld in Vinkhuizen veel gevoelens van onveiligheid, veel overlast en veel verloedering, maar gemiddeld tot weinig aangiftes en slachtoffers van misdrijven.

Ook zien we in de enquêteresultaten soms dat de uitkomsten over onderhoud en verloedering verschillen, terwijl het twee zijden van dezelfde medaille lijken. Deze verschillen zijn te verklaren door verschillen in nagevraagde elementen van deze begrippen. Bij onderhoud vragen we behalve naar schoonthouden vooral naar onderhoud van bijvoorbeeld trottoirs en speelvoorzieningen. Bij verloedering gaat het om vernielingen, graffiti, rommel op straat en hondenpoep. Eén-op-éénrelaties zijn daardoor lastig te leggen. Een voorbeeld is de wijk Centrum.

Ordeel over voorzieningen: vooral samenhang met bouwperiode

De aanwezigheid van voorzieningen is gunstig voor de leefbaarheid van een wijk, maar hangt vooral samen met de periode waarin een wijk is ontstaan. Tot ongeveer 1985 werden complete wijken gebouwd. Daarna was het uitgangspunt dat nieuwe wijken gebruik zouden maken van de voorzieningen in aangrenzende buurten. Daardoor zijn bewoners van nieuwere wijken nogal eens ontevreden over voorzieningen, terwijl ze de wijk verder zeer leefbaar en veilig vinden. Voor oudere wijken geldt dat de aanwezige voorzieningen vaak goed worden beoordeeld, zeker in de wijkvernieuwingswijken waar deze zijn opgeknapt. Dit geldt voor de winkelvoorzieningen in Vinkhuizen, Beijum, Corpus den Hoorn en Tuinwijk, de speelvoorzieningen in de Oosterparkwijk, Selwerd en Vinkhuizen, de jongerenvoorzieningen in de Oosterparkwijk, Tuinwijk en Selwerd en de ouderenvoorzieningen in Corpus den Hoorn, Selwerd en De Wijert.

Ordeelen wijkbewoners over ontwikkeling en stand van wijken

Meestal vinden bewoners van wijken waar het voorspoedig gaat dat hun wijk hetzelfde is gebleven. Zij verwachten dat dit ook in de komende jaren zo zal blijven. Gelijk blijven beschouwen we hier als positief. Waar het niet zo goed gaat, lijken beleidsmatige aandacht en vooral fysieke wijkvernieuwing bewoners positief te stemmen over de (toekomstige) ontwikkeling van hun wijk. Goede voorbeelden hiervan zijn de Bloemenbuurt en de krachtwijken Indische buurt en De Hoogte.

¹ Aldus het Ministerie voor Wonen, Wijken en Integratie in 'Leefbaarheid, op het snijvlak van sociaal en fysiek', op de Ruimteconferentie 2009

² Essay T. Blokland 'Ontmoeten doet ertoe', 2008

³ Profeschrift K. Keizer 'The spreading of disorder', 2010

2.2 Stad

Fysieke leefbaarheid verbeterd, sociaal vooral stabiel

Op het gebied van leefbaarheid zien we toenemende tevredenheid aan de fysieke kant van de leefbaarheid in de stad, ofwel 'schoon en heel'. Er is vooral minder verdoering in de vorm van graffiti, hondenpoep op stoep en straat, en vernielingen. Deze laatste twee zijn sinds 2010 opnieuw flink verbeterd. De afname van vernielingen wordt bevestigd door de aangiftecijfers van de politie.

Het onderhoud en schoonhouden van de stad oogst een stabiele of licht toegenomen tevredenheid bij de stadjes. Ze zien het onderhoud en schoonhouden van de buurt als het belangrijkste probleem dat de gemeente met voorrang moet aanpakken. In alle metingen stond dit in de top 3 van de meest genoemde problemen.

De verbeterde tevredenheid over het groen is sinds 2002 stabiel gebleven. De kwaliteit van de woningen krijgt een stabiele maar toch licht toenemende waardering.

De sociale kant van de stad is erg stabiel. We zien wel een toename in de laatste jaren van het aantal stadjes dat actief is geweest in de buurt.

De tevredenheid over de voorzieningen is over de hele linie toegenomen, sinds de eerste metingen voor de verschillende voorzieningen. De tevredenheid over de winkels voor de dagelijkse boodschappen is stabiel op een hoog niveau.

Veiligheid duidelijk verbeterd, recent weer wat minder

In grote lijnen is de veiligheid in de stad aanzienlijk toegenomen sinds de eerste meting in 1996, al zien we sinds 2010 weer een kleine terugloop over vrijwel de hele linie van veiligheidsindicatoren.

Minder stadjes worden tegenwoordig in hun eigen woonbuurt slachtoffer van inbraak of vernielingen aan hun auto of diefstal uit hun auto. De aangiftes bij de politie bevestigden dit beeld.

Er is veel minder overlast als gevolg van drugsgebruik en -handelen groepen jongeren, maar meer geluidsoverlast. Ook constateren we een langzame maar

Tabel 2.1 Samenvattend: de stad in zestien jaren, 1996-2012

	verbeterd	stabiel	verminderd
leefbaarheid	verdoering graffiti vernielingen hondenpoep op straat actieven voor de buurt speelvoorzieningen jongerenvoorzieningen onderhoud	sociale samenhang buurtcontacten groen basisonderwijs ouderenvoorzieningen winkels	
veiligheid	gevoelens van onveiligheid inbraken autodelicten drugsoverlast overlast jongeren	fietsdiefstal slachtoffers van mishandeling overlast omwonenden	geluidsoverlast
ontwikkelingen		oordeel recente ontwikkelingen buurt	verwachting buurt

zekere toename in overlast die buurtgenoten elkaar bezorgen.

Al met al kennen aanzienlijk minder stadjes dan in 1996 gevoelens van onveiligheid dan in 1996.

Dit beeld van (gematigd) positieve ontwikkelingen komt overeen met de landelijke 'Leefbaarometer'. Hieruit blijkt ook dat in Groningen het deel van de bevolking dat in een buurt woont met een matige of slechte leefbaarheid, is afgenomen van 34 procent in 1998 via 7 procent in 2008 tot 6 procent in 2010².

¹ De leefbaarometer is een meetinstrument waarin de combinatie van tal van feitelijke indicatoren een beeld oplevert van de mate van leefbaarheid van steden, dorpen, wijken en buurten. Het CBS ontwikkelde dit instrument in opdracht van de minister van Wonen, Wijken en Integratie.

² Zie de rapportage 'Leefbaarheid in balans' uit 2011 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

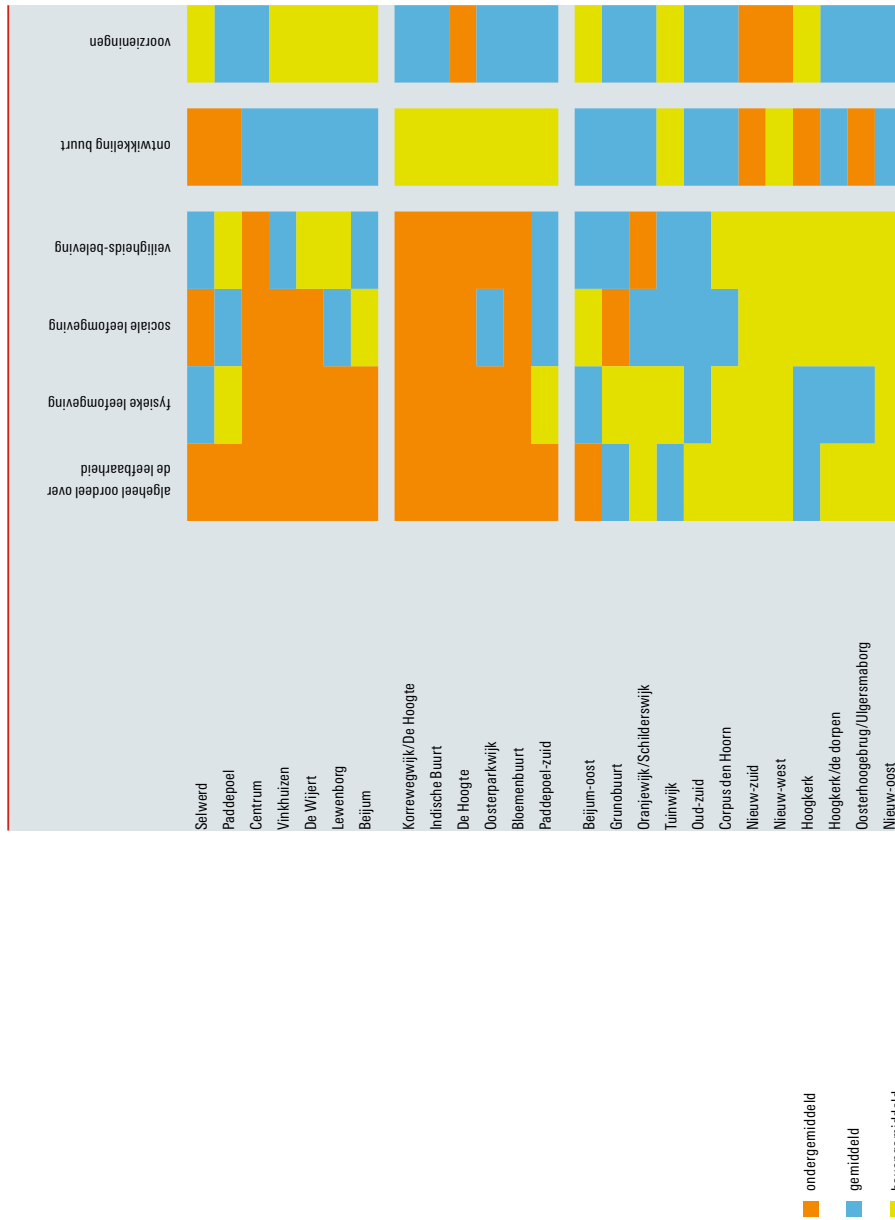
Gemiddeld een constant oordeel over ontwikkelingen

Stadjes oordelen door de jaren constant over de ontwikkeling van hun eigen buurt en hun verwachtingen voor de toekomst. Er zijn wel belangrijke verschillen tussen de wijken. Bewoners van wijk vernieuwingswijken geven positieve oordelen die duidelijk boven het gemiddelde liggen. In 2004 en 2006 waren er duidelijk meer inwoners die vonden dat hun buurt erop vooruit was gegaan dan in andere jaren. Tussen 2002 en 2006 zagen we een piek in de positieve toekomstverwachtingen. Dit lijkt verband te houden met de inmiddels uitgevoerde wijk vernieuwingsprogramma's. In 2012 verwachten evenveel stadjes als in 2010 en 2008 dat hun buurt erop vooruit zal gaan.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 2.2 Kleurenoverzicht thema's per wijk

2.3 Signalen uit de wijken

In deze paragraaf vatten we de meest opmerkelijke wijksresultaten van de enquête samen. Tabel 2.2 geeft met kleuren een samenvattend overzicht van de stand van zaken per wijk. De kleurcodering geeft de themascore van een gebied ten opzichte van het stedelijk gemiddelde weer. Beter dan gemiddeld is groen, slechter dan gemiddeld is oranje en rond het gemiddelde is blauw. Wanneer de stad als geheel goed scoort, is een oranje vakje niet per definitie een slechte score. Andersom geldt dat bij een laag stads-gemiddelde een groen vakje niet hoeft te betekenen dat de situatie voor een wijk rooskleurig is.

We herkennen in tabel 2.2 drie categorieën:

1. wijken die ondergemiddeld scoren, met negatieve of neutrale verwachtingen voor de toekomst
2. wijken met lage scores, maar met een positieve toekomstverwachting
3. wijken die bovengemiddeld scoren

Blijvend lage scores en weinig hoop zetten voor Selwerd en Paddepoel-noord signalen op rood

In Selwerd ligt de leefbaarheid onder het gemiddelde en veel bewoners zijn van mening dat hun buurt erop achteruit is gegaan. Velen verwachten dat het de komende tijd nog slechter zal gaan met hun buurt. Ook in Paddepoel-noord is men uitgesproken somber over de ontwikkelingen van de buurt. Hoewel deze buurt niet afzonderlijk is gemeten, kunnen we dit afleiden uit het positieve oordeel over de ontwikkelingen van de bewoners van Paddepoel-zuid enerzijds en het negatieve wijkgemiddelde voor Paddepoel anderzijds. Velen vinden dat de buurt terugloopt in de komende tijd. Aan de voorzieningen ligt het niet; die worden in Selwerd goed en in Paddepoel (ook zuid) gemiddeld gewaardeerd. Vinkhuizen zien we sinds 2010 dezelfde kant op gaan: lage scores voor leefbaarheid en veiligheid en gematigde verwachtingen voor de toekomst. In Vinkhuizen zijn veel bewoners negatief over de ontwikkeling van de buurt in de afgelopen tijd en

pessimistisch over de toekomst van de buurt. Daar staat tegenover dat ook veel bewoners vinden dat de wijk de laatste tijd vooruit is gegaan. Tot in 2008 behoorden de bewoners van Vinkhuizen tot de meest optimistische van de stad als het om de ontwikkeling van hun wijk ging.

Centrum blijft gelijk, ontwikkelingen wat positiever beoordeeld

De scores in het Centrum liggen veelal onder het stadsgemiddelde. Voor een deel hangt dit samen met de functie als 'huiskamer' van de stad voor stadsges, studenten, ommelanders en (buitenlandse) toeristen. Overlast en een minder positieve veiligheidsbeleving zijn bijna vanzelfsprekend voor een uitgaanscentrum, al verdient de toename van drugsoverlast aandacht. We zien ook de sociale kant van het Centrum minder goed scoren. Dit houdt er verband mee dat het een geleidelde woonwijk is voor studenten, die er relatief kort wonen en zich op andere sociale verbanden dan de woonbuurt richten. Het onderhoud door het huiskamerteam oogst wel grote tevredenheid. Tot 2008 is er veel verbeterd in het Centrum; daarna is het gelijk gebleven of teruggelopen. Er zijn wel meer bewoners dan in 2010 die vinden dat het Centrum er de laatste tijd op vooruitgaat.

Lage scores en gematigde toekomstverwachtingen in De Wijert, Lewenborg en Beijum

Een aantal lage scores voor leefbaarheid en veiligheid en gematigde verwachtingen voor de toekomst zien we in De Wijert, Lewenborg en Beijum. De voorzieningen oogsten hier over het algemeen wel grote tevredenheid. Vooral De Wijert kan nog wel wat verbetering gebruiken, maar de bewoners kijken niet veel optimistischer naar de toekomst van hun wijk dan de gemiddelde stadjer. In Beijum en Lewenborg zijn het specifieke elementen die de wijk negatief kleuren: in beide wijken is dat de fysieke leefomgeving, vooral verloederend en onderhoud.

Krachtwijken, Oosterpark en Paddepoel-zuid: lage scores maar hoop voor de toekomst

Waar het niet zo goed gaat, blijken beleidsmatige aandacht en vooral fysieke wijkvernieuwing bewoners positief te stemmen over de (verwachte) ontwikkeling van hun wijk. Dit doet zich voor in de krachtwijken Indische buurt en De Hoogte, maar ook in de Oosterparkwijk, de Bloemenbuurt en Paddepoel-zuid.

Tuinwijk in de lift

Twee jaar geleden stond ook de Tuinwijk in het rijtje hierboven, maar die schaarft zich in 2012 onder de betere buurten. De verwachtingen voor de toekomst van de buurt zijn nog altijd hoog gespannen, het hoogst van alle wijken en buurten in de stad.

Aandachtspunten in Grunobuurt, Beijum-oost en Oranjewijk/Schilderswijk

Ook de Grunobuurt en Beijum-oost zijn nieuw in het onderste cluster, met veel gemiddelde of goede scores. In de deels herbouwde en door nieuwe bewoners betrokken Grunobuurt is de sociale kant van de wijk (nog) niet op niveau. In Beijum-oost is het algemene beeld ongunstig, maar zijn de sociale leefomgeving en de voorzieningen dik in orde. In de Oranjewijk/Schilderswijk is veiligheid een punt van aandacht in een verder goed leefbare wijk.

Bewoners goed leefbare wijken zien niveau gehandhaafd

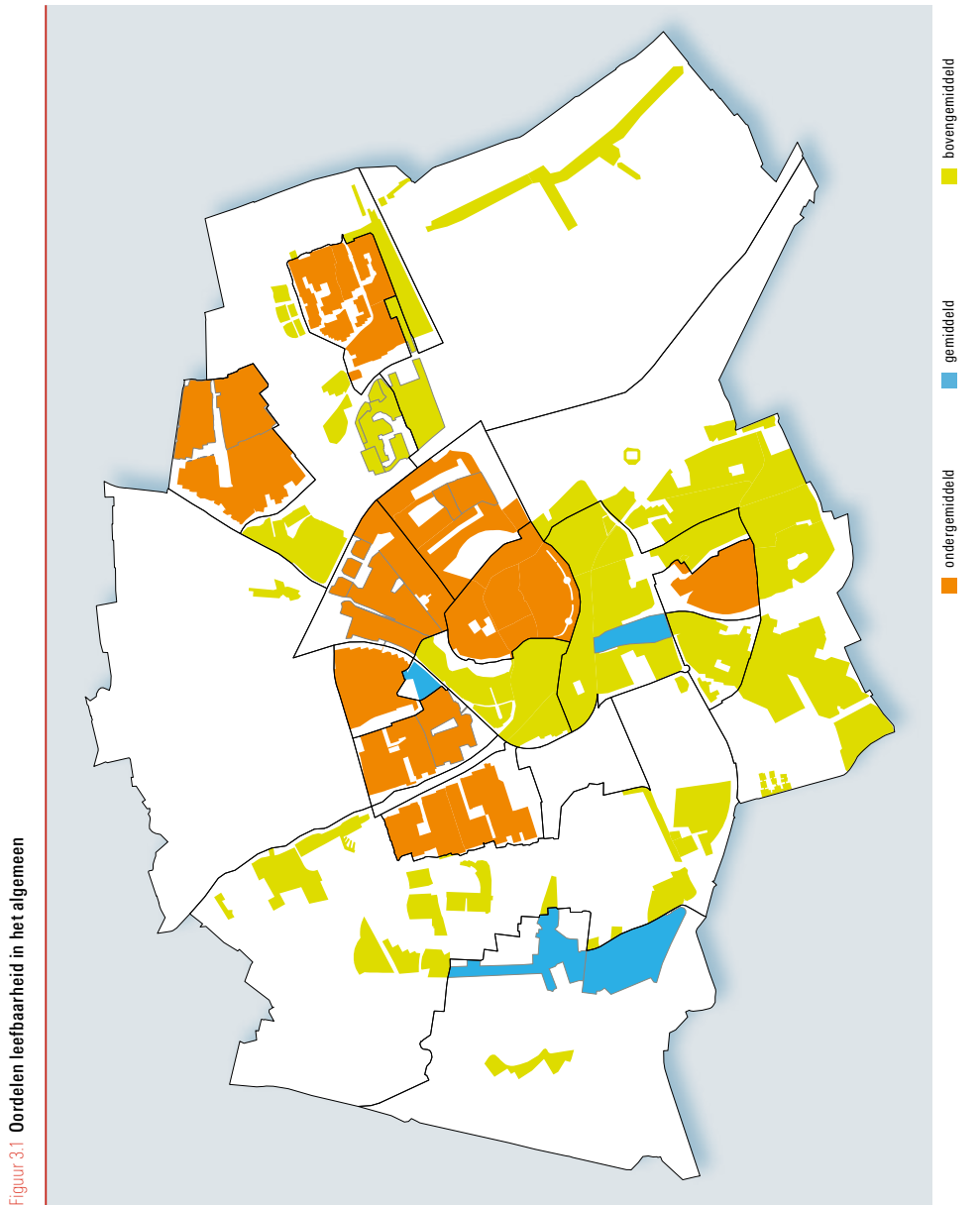
De bewoners van leefbare en veilige wijken constateren dat er sprake is van een stabiele, positieve situatie in hun buurt en verwachten dat dit ook zo zal blijven. Dit geldt voor Oud-zuid, Corpus den Hoorn, Nieuw-zuid, Nieuw-west, Nieuw-oost, Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg, Hoogerkerk en de overige dorpen rond de stad. Opnieuw vinden de bewoners van Corpus den Hoorn dat hun buurt vooruit is gegaan, maar de toekomstverwachtingen liggen nu rond het gemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

■ leefbaarheid

In dit hoofdstuk behandelen we vier grote thema's op het terrein van leefbaarheid, voor de stad, de wijken en de buurten. Ieder thema is voorzien van een kaart met kleurcodering voor de themascore per deel van de stad. Achtereenvolgens komen aan de orde: leefbaarheid in het algemeen, de fysieke en de sociale leefomgeving en de voorzieningen in de buurt.

3.1 Leefbaarheid in het algemeen

Deze paragraaf behandelt een aantal aspecten van de leefbaarheid in het algemeen. De som van deze aspecten geven we weer in de kaart hiernaast (figuur 3.1). De aspecten die hiervan deel uitmaken zijn:

- kwaliteit woonomgeving (vijf onderdelen: in deze buurt heb je het goed getroffen, men blijft hier graag wonen, ik verhuis zo gauw mogelijk uit deze buurt, vervelende buurt om te wonen, prettige buurt om te wonen)
- het percentage bewoners dat zegt gehecht te zijn aan de buurt
- het percentage bewoners dat vindt dat er geen belangrijke problemen in de buurt zijn.

Stad gemiddeld nog steeds stabiel

We zien nog steeds een stabiele score van de stad als geheel op de elementen die de leefbaarheid in het algemeen vertegenwoordigen. Een constante 70 procent van de stadfers is gehecht aan zijn woonbuurt. De kwaliteit van de woonomgeving bevindt zich al sinds 2006 op een iets hoger niveau dan daarvoor. Het percentage stadfers dat vindt dat er geen enkel belangrijk probleem is in zijn wijk, ligt iets hoger dan in 2010.

Mindere leefbaarheid in noordelijke stadshelft

Vooraf ten noordoosten en ten noordwesten van het Centrum vinden we de minder leefbare delen van de stad. In de Bloemenbuurt beoordelen de bewoners de leefbaarheid in het algemeen het minst positief; alle drie de elementen scoren hier duidelijk onder het gemiddelde. Twee van de drie scores zijn ondergemiddeld in de Oosterparkwijk en de Korrewegwijk/De Hoogte met zijn buurten Indische buurt en De Hoogte. De percentages bewoners die geen belangrijke problemen voor hun buurt zien, liggen hier rond het gemiddelde. Ditzelfde geldt voor Vinkhuizen en Paddepoel-zuid.

Beijum heeft ongunstige scores voor de kwaliteit van de woonomgeving en het percentage bewoners dat zegt dat er geen problemen zijn, en een gemiddelde score voor gehechtheid aan de buurt.

Leefbaarheid Tuinwijk verbeterd, Oranjewijk/Schilderswijk goed

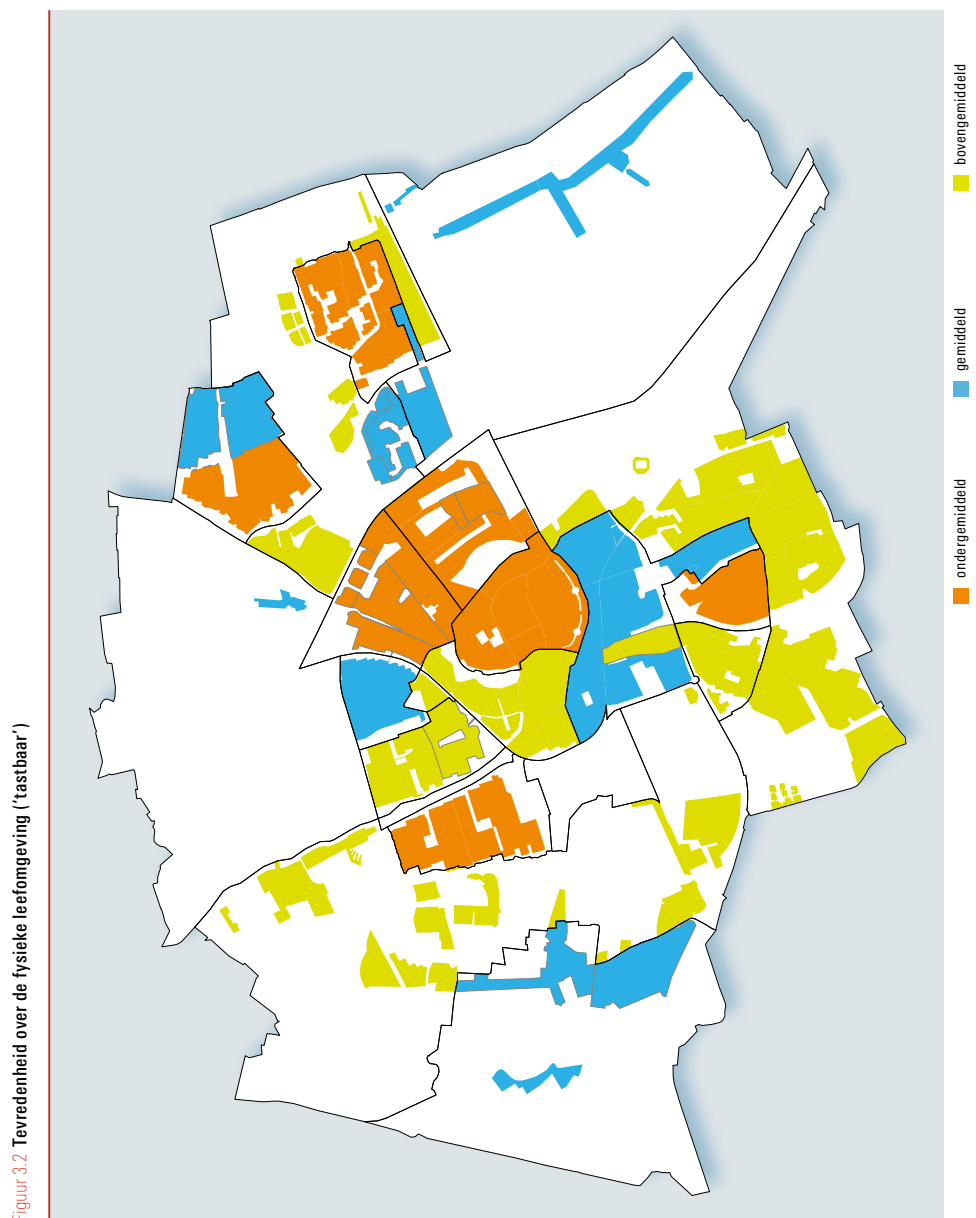
De kwaliteit van de woonomgeving laat hier en daar (enige) vooruitgang zien. Dit gebeurt vooral in wijken en buurten waar deze kwaliteit voorheen het laagst werd gewaardeerd door de bewoners. De Tuinwijk is exemplarisch: in 2010 zagen we hier al de hoogste score ooit, en die is nu nog overtroffen. De leefbaarheid in de Tuinwijk is voor het eerst gemiddeld. Een andere uitzondering op de lage leefbaarheid ten noorden van het Centrum is de Oranjewijk/Schilderswijk. De kwaliteit van de woonomgeving ligt hier boven het gemiddelde, de andere algemene indicatoren rond het gemiddelde.

Dorps kernen en nieuwe wijken: goede leefbaarheid

De dorpen in de noordelijke helft van de gemeente zijn juist goed leefbaar. Het gaat dan om Ooster- en Hoogebrug/Ulgersmaborg en de overige dorpen. De algemene leefbaarheid in Hoogkerk ligt rond het stedelijk gemiddelde. In de nieuwe wijken aan de oost- en de westkant van de stad waarden de bewoners de leefbaarheid positiever dan gemiddeld.

De Wiert uitzondering in leefbare zuiden van de stad

In de zuidelijke helft van de stad is de leefbaarheid in het algemeen prima. De grote uitzondering is De Wiert, met een lage kwaliteit van de woonomgeving en gemiddelde scores op de beide andere elementen. De algemene leefbaarheid komt daarmee uit onder het gemiddelde. De Grunobuurt scoort rond het stadsgemiddelde.

Figuur 3.2 Tevredenheid over de fysieke leefomgeving ('tastbaar')

3.2 Fysieke leefomgeving

De fysieke leefomgeving bestaat uit het 'gris' en 'groen' (straten, woningen en beplanting) in de buurt en het onderhoud. Figuur 3.2 bevat per wijk of buurt de totaalscore opgebouwd uit:

- kwaliteit woning (vier onderdelen: steer, omvang, indeling en staat van onderhoud)
- tevredenheid over de groenvoorzieningen
- verpleiding (vier onderdelen: vernielingen, graffiti, rommel en hondenpoep op straat)
- tevredenheid over onderhoud (zes onderdelen: groen, speelplekken, wegen, fietspaden, trottoirs en schoonhouden woonomgeving)

Stad: veel minder vernielingen en hondenpoep, tevredenheid onderhoud toegenomen

De fysieke leefomgeving in de stad als geheel scoort beter dan twee jaar terug. Er wordt minder verpleeding gesignaleerd; vooral hondenpoep en vernielingen komen minder vaak voor. Het nieuwe hondenbeleid heeft blijkaar zijn effect. De vernielingen zijn terug op het laagste punt dat we sinds 1996 hebben gemeten. Het aantal aangiffes van vernielingen bij de politie bevestigt dit.

De tevredenheid over het onderhoud is weer iets groter dan twee jaar terug, en daarmee over de hele linie behoorlijk hoog. Alleen de tevredenheid over het schoonhouden van de woonomgeving blijft wat achter. Het onderhoud en schoonhouden van de buurt is voor de stadjes het belangrijkste probleem dat de gemeente met voorrang moet aanpakken. De kwaliteit van de woningen en de tevredenheid over het groen in de stad zijn stabiel op een goed niveau.

Lage, maar licht stijgende waardering voor fysiek in Centrum, De Hoogte en Bloemenbuurt

In deze drie wijken scoren drie van de vier fysieke elementen onder het gemiddelde. In het Centrum en De Hoogte krijgt alleen het onderhoud een waardering rond het stedelijk gemiddelde. In de Bloemenbuurt is de tevredenheid over het groen in de buurt de uitzondering met een gemiddelde score. In deze drie wijken/

buurten ligt de kwaliteit van de woningen onder het stadsgemiddelde. Bij verpleeding vallen vooral rommel op straat en graffiti op. In de Bloemenbuurt en De Hoogte komt ook hondenpoep vaak voor. De percontages bewoners die vaak vernielingen signaleren, zijn lager dan twee (en vier) jaar geleden. De waardering voor het onderhoud is op veel punten toegenomen. De laatste jaren zien we wel duidelijke verbeteringen, ook in de vermindering van het aantal aangiffes van vernielingen.

Andere wijken met lage fysieke scores

Ook een lage waardering voor de fysieke leefomgeving zien we in de wijken waarvan De Hoogte en de Bloemenbuurt deel uitmaken, de Korrewegwijk/De Hoogte en de Oosterparkwijk. En verder in de Indische buurt, De Wijert, Lewenborg, Beijum en Vinkhuizen. Bijna al deze wijken en buurten scoren slecht op verpleeding, vooral Beijum en Lewenborg. Daar zijn de bewoners ook minder tevreden over het (groen-) onderhoud van hun wijk. Positief is dat de verpleedingsscore wel beduidend lager is dan twee jaar terug, net als in Vinkhuizen. In Vinkhuizen en Lewenborg zijn ook veel minder aangiffes van vernielingen gedaan dan in het verleden. In de Oosterparkwijk wijkt de verpleeding niet af van het gemiddelde in de stad. Hier is men minder te spreken over de kwaliteit van de woningen, net als in de Korrewegwijk/De Hoogte, de Indische buurt en De Wijert. In Lewenborg is men juist tevreden over de kwaliteit van de woningen en in de Indische buurt is de tevredenheid over het groen sterk toegenomen, tot boven het stadsgemiddelde.

Gemiddelde scores in dorpen, Oud-zuid, Selwerd en Beijum-oost

De oostelijke helft van Beijum scoort rond het gemiddelde op de fysieke leefomgeving en daarmee beter dan de wijk als geheel. Het verschil zit hem in een iets hogere waardering voor het onderhoud van de buurt. Die is in Beijum toegenomen sinds 2010. De mate van

verpleeding is in Beijum-oost nog ernstiger dan in de wijk als geheel.

Ook in Selwerd en Oud-zuid zien we een fysieke score rond het gemiddelde. De mate van verpleeding in Selwerd is duidelijk afgenomen, evenals het aantal aangiffes van vernielingen. Oud-zuid compenseert een slechte score op het groen in de wijk met weinig verpleeding. Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg, Hoogkerk en de andere dorpen in de gemeente scoren op de fysieke leefomgeving rond het gemiddelde. In Hoogkerk zijn ook de verschillende elementen gemiddeld, in de andere dorpen is veel waardering voor de kwaliteit van de woningen en weinig voor het onderhoud aan de buurt.

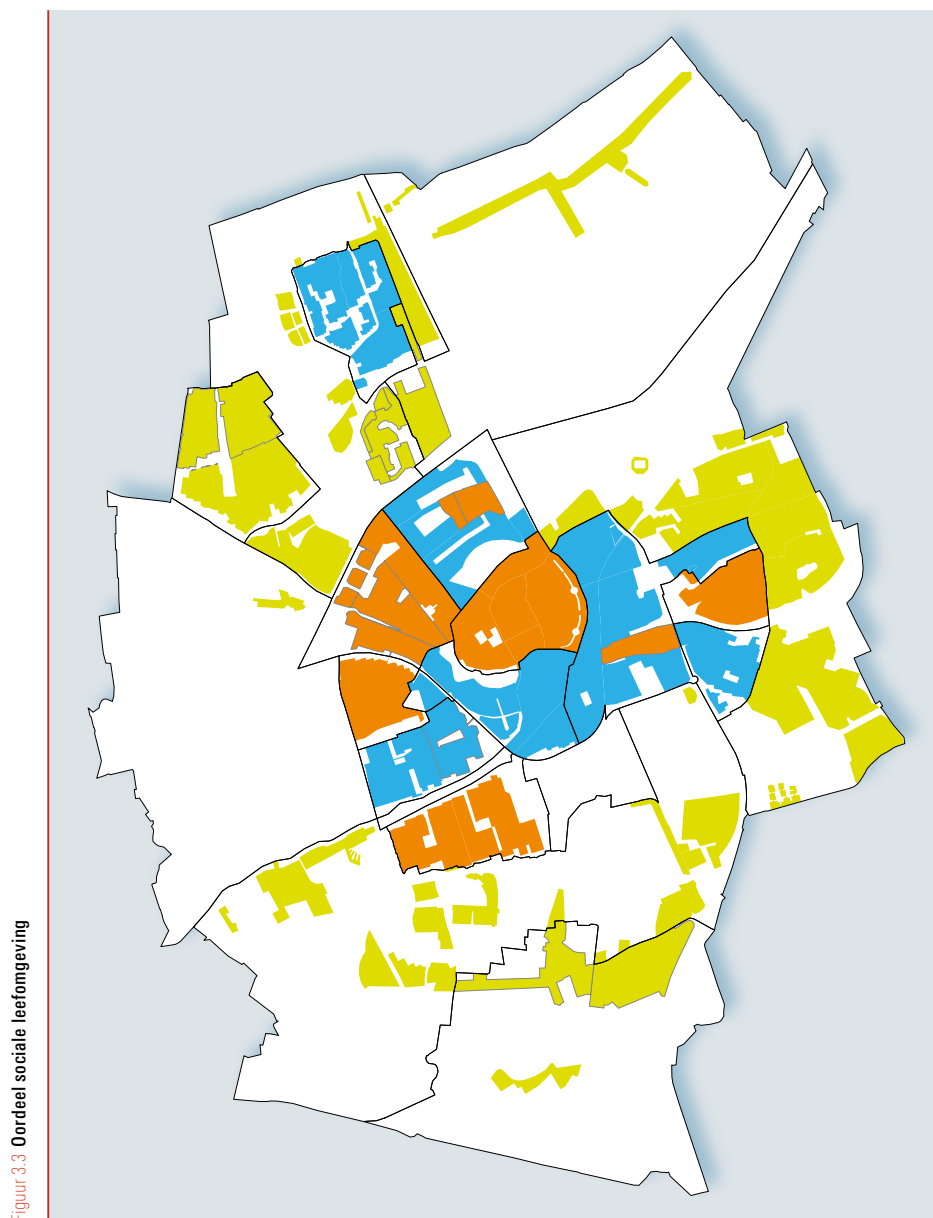
Paddepoel, Tuinwijk en Grunobuurt gegroeid naar goede fysieke leefomgeving

In Paddepoel zijn drie van de vier elementen die de fysieke leefomgeving bepalen boven gemiddeld. Alleen de waardering voor het groen is gemiddeld. Ook in de Tuinwijk en de Grunobuurt zien we louter positieve en gemiddelde scores op de fysieke indicatoren. In al deze wijken en buurten is de verpleeding afgenomen en lager dan het stedelijk gemiddelde. Paddepoel, de Tuinwijk en de Grunobuurt zijn nieuw in de groep 'betere buurten'. In al deze wijken en buurten is de verpleeding nog sterker afgenomen dan gemiddeld. De waardering voor de woning en vooral voor het onderhoud van de buurt is in het algemeen toegenomen.

Stabiel op hoog niveau

Ook in Nieuw-west, Nieuw-oost, Nieuw-zuid, Corpus den Hoorn en de Oranjewijk/Schilderswijk zien we louter positieve en gemiddelde scores op de fysieke indicatoren, net als in vorige metingen. In al deze wijken is de verpleeding afgenomen en hier en daar is de waardering voor woning en/of onderhoud van de buurt zelfs nog toegenomen. De hoge aantallen aangiffes van vernielingen in 2006 zijn weer teruggegaan, zoals in bijna alle wijken en buurten.

3.3 Sociale leefomgeving

Met deze paragraaf geven we een beeld van hoe de Groningers met elkaar samenleven in hun stad, wijk en buurt. De totaalscore die resulteert, hebben we weergegeven in het kaartje hiernaast. Deze score is opgebouwd uit de volgende elementen:

- cijfer sociale samenhang: mensen voelen zich thuis in de buurt, kennen elkaar, gaan prettig met elkaar om, er is veel saamhorigheid;
- buurtcontacten: buurtgenoten maken regelmatig een praatje, hebben voldoende contact, houden een oogje in het zeil bij elkaar, zijn bereid elkaar te helpen bij ziekte of handicap;
- gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt;
- actief geweest om de buurt te verbeteren.

Sociale kant stad is stabiel

Opnieuw constateren we dat de sociale leefomgeving in de stad vrijwel onveranderd is gebleven ten opzichte van de vorige metingen. De scores voor sociale samenhang, buurtcontacten en het percentage bewoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt, zijn door de jaren heen ongeveer hetzelfde. Het percentage inwoners dat actief is geweest voor de buurt, groeit de laatste jaren heel voorzichtig, en ligt nu op 23 procent.

Sociale leefomgeving laagst in Centrum en (groeiend) in Grunobuurt

Op alle punten is de sociale leefomgeving in de wijk Centrum en de Grunobuurt slechter dan het stads-gemiddelde, net als in 2010. We tekenen hierbij aan dat het Centrum voor studenten een zeer geliefde woonwijk is, en dat de helft van de Grunobuurt al een aantal jaren in herbouw is.

In het Centrum zien we dat bewoners nog minder dan eerder een praatje maken met buurtgenoten en er nog minder dan eerder op rekenen dat hun buurtgenoten een oogje in het zeil houden als ze zelf niet thuis zijn. In de Grunobuurt zien we hier en daar wel vooruitgang: de sociale samenhang is iets beter dan

twee jaar terug en dat geldt ook voor de percentages bewoners die een praatje maken met buurtgenoten en die bereid zijn hun buurtgenoten te helpen bij ziekte of handicap.

Sommige oudere wijken ook sociaal onder het gemiddelde met hier en daar verbeteringen

Er zijn meer wijken waar de sociale samenhang onder het stedelijk gemiddelde ligt. In Selwerd gaat dit samen met lagere percentages bewoners die zich medeverantwoordelijk voelen voor de buurt, en in Vinkhuizen ook met weinig actieven voor de buurt. In de Korrewegwijk/De Hoogte en zijn beide inzoombuurten, de Bloemenbuurt en De Wijert gaat een lage sociale samenhang gepaard met relatief weinig contacten tussen buurtgenoten. In al deze wijken voor de buurt dan bij de vorige meting, behalve in de Indische buurt. Ook positief in de Korrewegwijk/De Hoogte en zijn beide buurten zijn toenames tot het stadsgemiddelde van het gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt en van de bereidheid een buurtgenoot te helpen bij ziekte of handicap. In de Oosterparkwijk zijn de contacten tussen buurtgenoten iets beter dan in de Bloemenbuurt, waar door de wijk als geheel gemiddeld scoort op sociale leefomgeving.

Gemiddelde sociale leefomgeving en verbetering in meerdere wijken en buurten

Verdeeld over de hele stad treffen we meer wijken en buurten met een gemiddelde score voor de sociale leefomgeving: Paddepoel en Paddepoel-zuid, Tuinwijk, Oranjewijk/Schilderswijk, Lewenborg, Oud-zuid en Corpus den Hoorn.

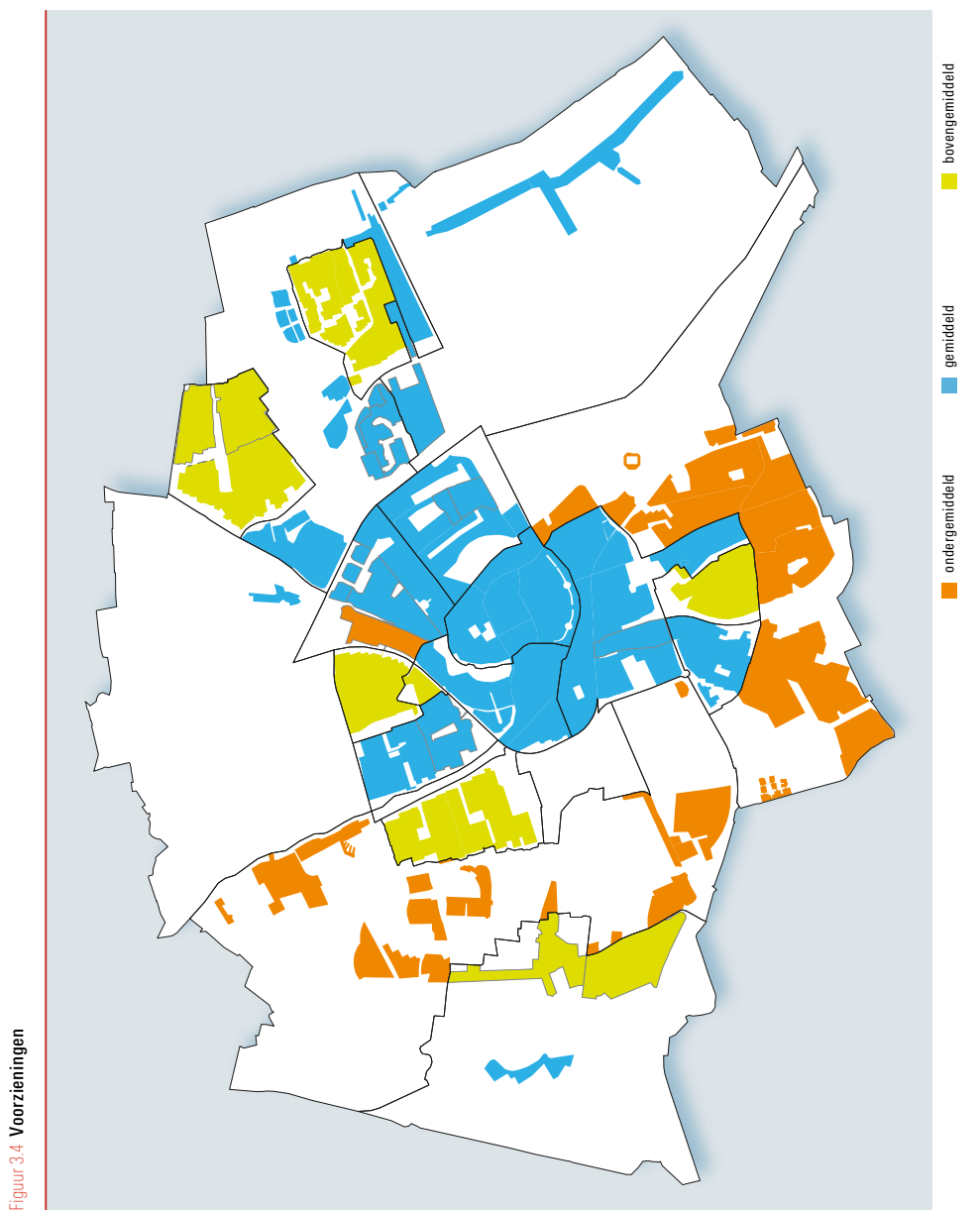
Ten opzichte van de cijfers uit 2010 is de sociale samenhang duidelijk verbeterd in Paddepoel-zuid en Tuinwijk. In Paddepoel-zuid en de Oosterparkwijk zijn hogere percentages bewoners actief geweest voor de buurt dan in 2010. In Lewenborg is dit percentage juist gedaald.

Het gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt is gestegen in Corpus den Hoorn, en is nu bovengemiddeld.

Sociale leefomgeving in Beijum gestegen naar goed

Het sociale leefklimaat in Beijum en Beijum-oost wordt positief gewaardeerd. In 2010 was dit nog gemiddeld. Het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt, is hier toegenomen. In Beijum zien we ook een toename van het gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt en in Beijum-oost is de sociale samenhang verbeterd en maken meer mensen regelmatig een praatje met buurtgenoten. Ook de nieuwe wijken en de dorpen scoren goed als het gaat om de sociale leefomgeving. Nieuw-oost en Hoogkerk/de dorpen scoren zelfs op alle facetten boven het stadsgemiddelde.

Positieve ontwikkelingen sinds 2010 in Nieuw-oost zijn de sociale samenhang en het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt. Ook geven meer wijkbewoners hier aan dat buurtgenoten een oogje op hun woning houden als ze zelf afwezig zijn. In Hoogkerk/de dorpen is de mate van sociale samenhang terug op een hoog niveau, na een dipje in 2010. In Nieuw-west zien we een aantal dalingen: minder wijkbewoners zijn actief geweest voor de buurt en drie van de vier elementen van buurtcontacten zijn achteruitgegaan. Maar al met al blijft de sociale leefomgeving in deze wijk boven het stadsgemiddelde.

3.4 Voorzieningen

Van een aantal voorzieningen hebben de geëquipeerden aangegeven hoe tevreden ze daarover zijn.

Uit zeven van deze voorzieningen hebben we een totaalscore voor voorzieningen samengesteld:

- speelmogelijkheden voor kinderen
- basisonderwijs
- Centrum voor jeugd en gezin (CJG) of consultatiebureau
- voorzieningen voor jongeren
- voorzieningen voor ouderen
- winkels voor dagelijkse boodschappen
- buurtgebouw (hierbij gaat het om het al dan niet bezekken van een gebouw met een ontmoetingsfunctie voor buurtbewoners)

Stad: tevredenheid voorzieningen toegenomen

Wanneer we de onderliggende cijfers bekijken, valt op dat over de hele linie meer stadjiërs tevreden zijn over de voorzieningen in hun wijk dan in 2010. Sterker nog, de scores van 2012 zijn voor vrijwel alle voorzieningen de hoogste die we ooit maten. Alleen over de winkels voor dagelijkse boodschappen geldt een stabiel hoog cijfer; rond de 90 procent van de inwoners is hierover (zeer) tevreden.

Voorzieningen bepalen voor een deel de leefbaarheid van een wijk, maar deze samenhang is niet altijd zichtbaar. Vooral de ontstaansgeschiedenis van wijken en de toenmalige visie op de inrichting ervan zijn nog steeds van grote invloed op het oordeel van wijkbewoners over de voorzieningen.

Voorzieningsniveau traditioneel het minst in Nieuw-west, veel toenames

Opnieuw zien we dat Nieuw-west de wijk is die er het slechtst van afkomt in de beoordeling van de voorzieningen. Dit is al zo vanaf de eerste meting. Voorzieningen voor jongeren, voor ouderen en het gebruik van buurtgebouwen behalen hier de laagste score van de stad (en voorzieningen voor mensen

met beperkingen en de Stip's¹ ook). Positief is dat de tevredenheid over bijna alle voorzieningen is toegenomen sinds 2010, vooral over het basisonderwijs en de voorzieningen voor mensen met beperkingen. De nieuwe maar afgebrande basisschool is inmiddels herbouwd en weer in gebruik.

De Hoogte en Nieuw-zuid ondergemiddeld

De bewoners van De Hoogte en Nieuw-zuid geven de voorzieningen in hun wijk ook een onvoldoende. In De Hoogte gaat het met name om het basisonderwijs, het CJG en de voorzieningen voor ouderen. In Nieuw-zuid oogsten het CJG en voorzieningen voor jongeren weinig tevredenheid en zijn er weinig bewoners die wel eens in een buurtgebouw komen. Over de andere voorzieningen is men hier net zo tevreden als gemiddeld in de stad.

Tuinwijk is vooruit gesprongen

In 2010 had de Tuinwijk nog de kleur van een ondergemiddelde score op voorzieningen, nu zien we een bovengemiddelde score. De jongerenvoorzieningen en de winkels voor dagelijkse boodschappen springen eruit met bovengemiddelde scores. De tevredenheid over de CJG's, Stip's¹ en voorzieningen voor jongeren en ouderen is sterker toegenomen dan in de stad als geheel.

Tevredenheid in veel andere, vernieuwde wijken

Aan de andere kant van het spectrum zien we wijken uit de bouwperiode 1960-1980: De Wijert, Vinkhuizen, Selwerd, Lewenborg en Beijum. Wisselende voorzieningen scores bovengemiddeld. Alleen over de voorzieningen voor jongeren is geen bovengemiddelde score te vinden in deze wijken, maar alleen gemiddelde. In Beijum-oost zien we een ondergemiddelde score op voorzieningen voor ouderen.

De dorpen rond gemiddelde, voorzieningen jongeren minder

Hoogkerk/de dorpen heeft een totaalscore rond het gemiddelde. In Hoogkerk, Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg en de overige dorpen is de tevredenheid over voorzieningen meegestegen met de stedelijke toename. Nog altijd zien we in de dorpen een relatief lage tevredenheid over voorzieningen voor jongeren. In Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg scoort ook het CJG ondergemiddeld. De Stip's¹ scores juist bovengemiddeld in de dorpen, en ook worden de buurtgebouwen in de dorpen door veel bewoners gebruikt.

Gemiddelde wijken met veel variatie

Wijken met een gemiddelde score hebben maar zelden voorname gelijk gemiddelde scores voor de afzonderlijke voorzieningen. Voor Paddepoel en Paddepoel-zuid geldt dit wel. De Indische buurt heeft alleen voor de winkels een positieve score en Oud-zuid alleen voor speelmogelijkheden voor kinderen een negatieve.

De tevredenheid over het CJG is in al deze gemiddelde wijken wel gemiddeld, en het basisonderwijs laat slechts twee uitschieters naar onderen zien, in de Korrewegwijk/De Hoogte en Nieuw-oost.

Tegen de algemene trend in is in de Korrewegwijk/De Hoogte de tevredenheid over voorzieningen voor jongeren niet gestegen, maar iets afgenomen.

De tevredenheid over voorzieningen voor ouderen in Corpus den Hoorn is de hoogste van de stad. En de tevredenheid over het CJG is hier sterk toegenomen.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor wonen, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

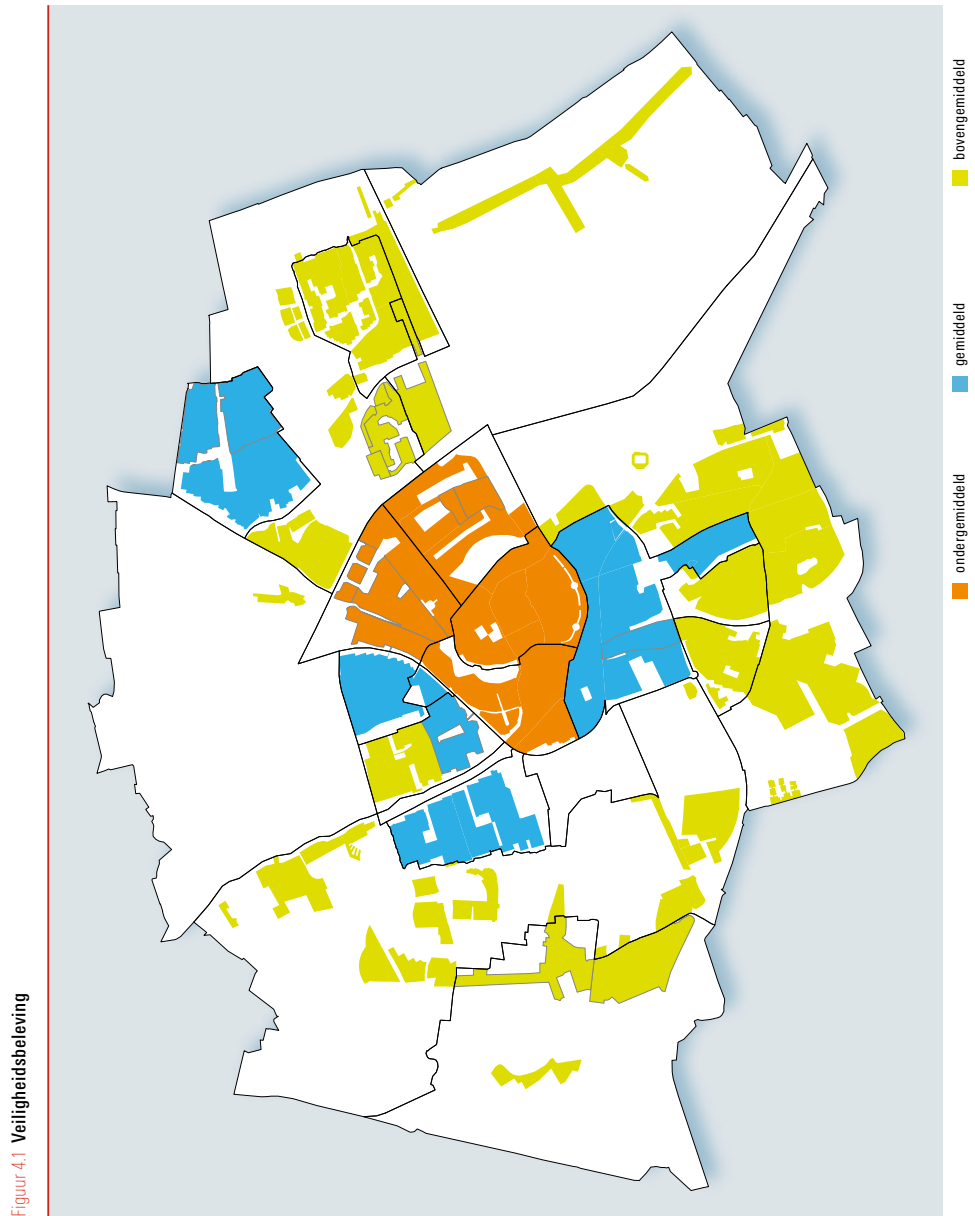
■ veiligheid

Dit hoofdstuk behandelt de beleving van de Groningers van de veiligheid in hun eigen buurt. Hier en daar maken we een vergelijking met aangiftes die bij de politie zijn gedaan.

De score voor de veiligheidsbeleving in de plattegrond op de volgende bladzijde is samengesteld uit enquêteantwoorden over de volgende onderwerpen:

- Gevoelens van onveiligheid in de buurt en de mate waarin men denkt dat er onaangename voorvallen plaatsvinden. Het gaat dan om vermogensdelicten als diefstal en om bedreigende voorvallen zoals dat mensen worden lastig gevallen op straat;
- Slachtoffer geweest van inbraak, diefstal en/of geweld (in eigen buurt);
- Mate waarin overlast in de buurt voorkomt, door geluid, omwonenden, jongeren of gerelateerd aan drugs.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Stad voelt iets onveilig, overlast toegenomen

In grote lijnen is de ervaring van veiligheid in de stad gelijk gebleven tussen 2010 en 2012. Over de hele lijn zien we minimale verschuivingen. Er zijn weer iets meer mensen slachtoffer geworden van inbraak in hun woning en wat meer stadfers rapporteren overlast van geluid, jongeren en/of omwonenden. Ook ten opzichte van 2002 zien we een vrij stabiel beeld. Nu hebben minder mensen het idee dat er in hun buurt vaak vermogensdelicten worden gepleegd, maar is de mate van overlast die mensen ervaren hoger dan in 2002. Het beeld dat aangiftes bij de politie laten zien is: minder diefstallen uit auto's en constante aantallen diefstallen uit woningen en mishandelingen.

Onveiligheid geconcentreerd in Centrum en oude wijken daaromheen

De wijken Centrum, Oranjewijk/Schilderswijk, Korreweg/De Hoogte en Oosterparkwijk komen als het minst veilig uit de bus. Het Centrum spant de kroon met veel slechtste scores van de hele stad. Dit hangt samen met de functie als uitgaanscentrum, maar qua veiligheid zien we lichte achteruitgang in het Centrum. Zie verder paragraaf 6.11. De Korreweg/De Hoogte kent het hoogste percentage bewoners dat slachtoffer is geweest van een diefstal uit of een vernieling aan zijn auto. De buurten in deze wijk hebben de meeste slachtoffers van geweldsdelicten in eigen buurt (Indische buurt) en het hoogste percentage drugsoverlast en aangiftes van inbraken (De Hoogte). In deze beide buurten zijn de gevoelens van onveiligheid sterk en is sprake van veel overlast, waaronder drugsoverlast.

Ook positieve ontwikkelingen in oude wijken

Positief in de Indische buurt zijn de afnames van het aantal slachtoffers van inbraken en fietsendiefstal. In De Hoogte is minder geluidsoverlast en hebben minder bewoners dan twee jaar terug het idee dat er vaak bedreigende voorvallen plaatsvinden. Ook de daling

van de percentages slachtoffers van autodielicten en mishandeling in beide buurten zijn positieve ontwikkelingen.

De Bloemenbuurt ondervindt het meest overlast door omwonenden van de hele stad. Maar de drugsoverlast is hier gehalveerd naar een gemiddeld niveau. In de Oranjewijk/Schilderswijk blijft de onveiligheid beperkt tot vermogensdelicten; veel wijkbewoners hebben het idee dat die vaak voorkomen en bovengemiddelde percentages geven aan dat ze slachtoffer zijn geweest van diefstal uit of vernieling aan hun auto of van diefstal van hun fiets.

Veilige wijken verder van Centrum

De wijken die duidelijk boven het stadsgemiddelde scoren qua veiligheid, liggen wat verder van het stadscentrum af: Paddepoel(-noord), Lewenborg, De Wijert en Corpus den Hoorn. De enige uitzondering is een slechte score van Corpus den Hoorn op diefstal uit/af van of vernieling aan auto's. Ook zijn er meer inbraken dan twee jaar geleden, en meer drugsoverlast. De wijk kent wel de allerlaagste mate van overlast door groepen jongeren van alle wijken. In Paddepoel zien we meer verbeteringen: minder geïncubateerden in deze wijk melden drugsoverlast, geweldsdelicten, autodielicten en gevoelens van onveiligheid. Aangiftes slachtoffers laten minder inbraken zien. Paddepoel-zuid scoort overall gemiddeld op veiligheid. Er zijn wel veel bewoners die zich onveilig voelen in hun eigen buurt, maar er is juist weinig sprake van geluidshinder en de overlast door omwonenden is hier afgenomen. Ook in Lewenborg is minder criminaliteit rond auto's dan in 2010.

Nieuwe wijken en dorpen nog altijd veilig

In de dorpen en de nieuwe wijken zijn vrijwel alle veiligheidscores beter dan gemiddeld in de wijken. Nieuw-west heeft zelfs een hele reeks beste scores op veiligheid.

In al deze wijken en buurten melden minder bewoners dan in 2010 dat hun fiets is gestolen. Het

percentage bewoners van Hoogkerk/de dorpen dat zich wel eens onveilig voelt in zijn eigen woonbuurt, is weer afgenomen tot het oude, lage percentage van 8 procent. Men ervaart minder overlast van omwonenden, maar overlast van groepen jongeren is de laatste twee jaar toegenomen.

In Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg hebben de bewoners het idee dat er meer vermogensdelicten worden gepleegd in de buurt, en ook is er bij meer mensen ingebroken dan voorheen. Maar het blijft hier beduidend veiliger dan gemiddeld in de stad.

(Drugsoverlast in Selwerd, Beijum-oost en Vinkhuizen

Hoewel Selwerd, Beijum-oost en Vinkhuizen gemiddeld scoren op veiligheid, blijkt dat de bewoners hier overlast ondervinden en zich (daardoor) onveilig voelen. Dit wordt gecompenseerd door gemiddeld tot weinig slachtoffers, van met name diefstal van fietsen. Veel bewoners ervaren drugsoverlast in Selwerd en Beijum-oost. In Beijum-oost is dit sinds 2010 verdubbeld en in Selwerd op het hoge niveau van 2010 gebleven. In Beijum-oost (en Beijum) ondervinden ook veel mensen overlast van groepen jongeren. In alle drie deze wijken/buurten is deze vorm van overlast toegenomen. In Vinkhuizen heeft men verder last van omwonenden en geluidshinder. Blijkbaar hangt overlast samen met de gevoelens van veiligheid die men in de eigen woonbuurt ervaart. Die liggen in deze drie wijken/buurten duidelijk onder het stadsgemiddelde.

Tuinwijk, Oud-zuid en Grunobuurt slachtoffers van autocriminaliteit

Het aantal diefstallen uit en vanaf auto's en vernielingen aan auto's is hoog in Tuinwijk, Oud-zuid en de Grunobuurt. In Tuinwijk en Oud-zuid zijn verder van veel bewoners fietsen gestolen. In Oud-zuid, inclusief de Grunobuurt, is weinig drugsoverlast. Daarmee komen de totaalscores voor veiligheid op een gemiddeld niveau uit.

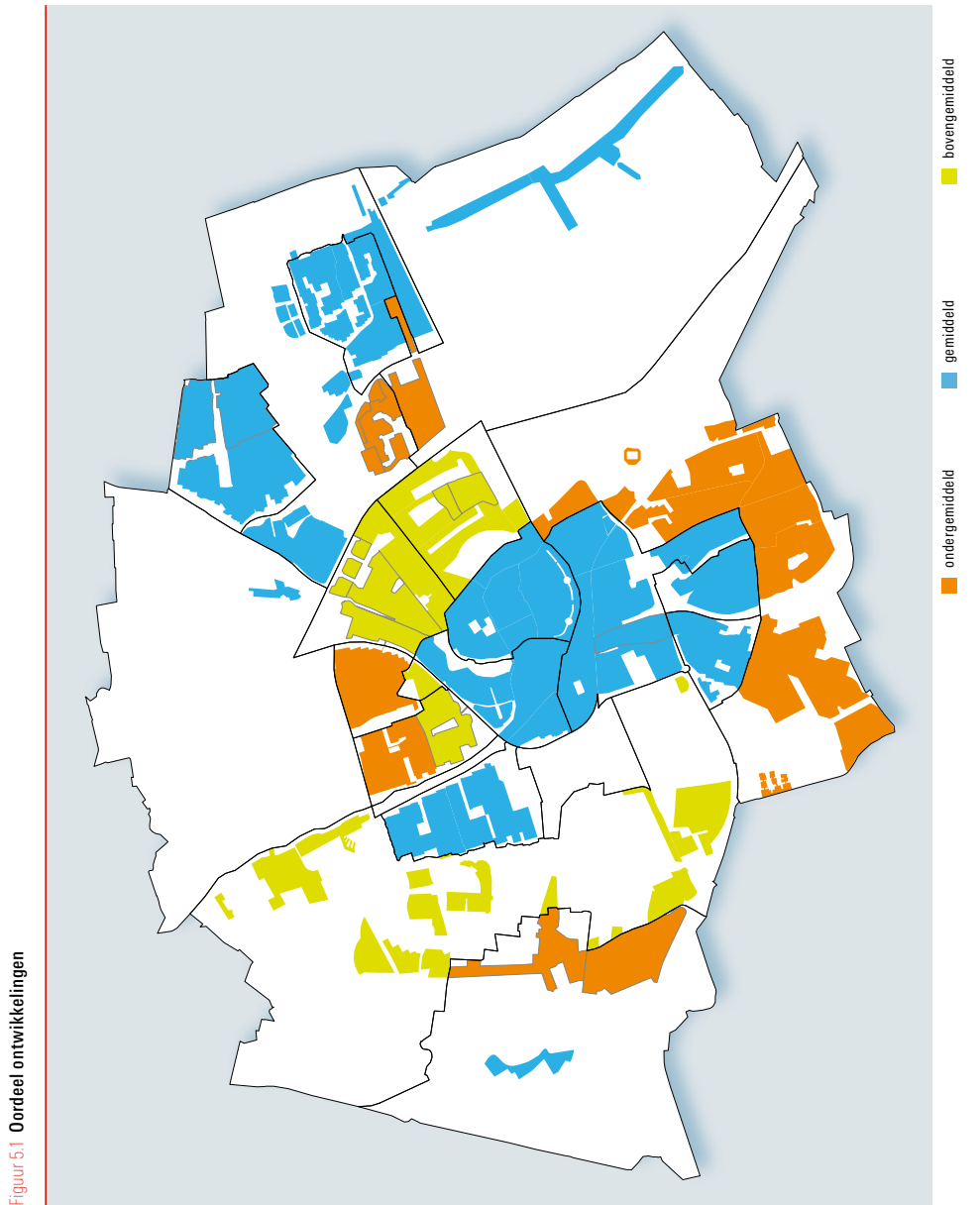
■ oordeel bewoners over ontwikkelingen wijken

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van bewoners over de ontwikkelingen van wijken en buurten. In de plattegrond op de volgende bladzijde hebben we de volgende elementen opgenomen:

- oordeel van bewoners over de ontwikkeling van hun buurt in het afgelopen jaar (vooruit en achteruit)
- verwachting van bewoners over de toekomst van hun buurt (vooruit en achteruit)

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Stadlers wat positiever over ontwikkeling buurt laatste jaar

In de stad als geheel zijn wat meer inwoners positief over de ontwikkelingen van hun wijk of buurt in het afgelopen jaar. Het percentage dat vindt dat hun buurt erop achteruit is gegaan, is gelijk gebleven en dat geldt ook voor de aandelen stadlers die denken dat hun buurt er in de komende jaren op vooruit zal gaan en die achteruitgang verwachten.

Nog steeds pessimisme in Paddepoel-noord en Selwerd

Het beeld van pessimisme uit 2010 in Selwerd en Paddepoel(-noord) is in 2012 maar weinig veranderd. Nog steeds kleuren deze wijken ondergemiddeld in hun kijk op de ontwikkelingen van de afgelopen tijd en de verwachtingen voor de toekomst.

We baseren onze conclusie dat juist bewoners in Paddepoel-noord pessimistischer zijn over de ontwikkelingen in de wijk, op de totaalscore van Paddepoel en de gunstigere resultaten van Paddepoel-zuid. Dit betekent dat het pessimistische geluid vooral uit Paddepoel-noord moet komen. In Selwerd zijn alle afzonderlijke percentages juist beter dan in 2010. Dit geldt vooral ten aanzien van de toekomst; het percentage dat verwacht dat de wijk er de komende jaren op vooruit zal gaan, is zelfs gestegen naar het stadsgemiddelde. Maar de percentages bewoners die achteruitgang zien, zijn nog steeds de hoogste van alle wijken en buurten¹.

Vinkhuizen is nog niet klaar

De cijfers over de ontwikkelingen in Vinkhuizen geven vrijwel hetzelfde beeld als in 2010: velen vinden dat de wijk erop vooruit is gegaan en een gemiddeld percentage verwacht vooruitgang in de toekomst, maar veel bewoners constateren achteruitgang. Er zijn er zelfs meer dan in 2010 die verwachten dat de wijk er verder op achteruit zal gaan. Ondanks de wijkvernieuwing lijken de problemen in deze wijk nog niet verdwenen.

Bewoners Tuinwijk en Krachtwijken positief over ontwikkeling en toekomst

Veel bewoners vinden dat de buurt erop vooruit is gegaan de laatste jaren in de Tuinwijk en de beide krachtwijken, de Indische buurt en De Hoogte. Ook verwachten velen hier verdere vooruitgang van de buurt. Vrijwel overal liggen de percentages die achteruitgang constateren en verwachten rond het stadsgemiddelde. Alleen in de Tuinwijk zijn deze percentages duidelijk lager. De Tuinwijk heeft op drie van de vier elementen de meest positieve score van alle wijken en buurten.

Gemiddelden in oudere, zuidelijke wijken en buitenwijken en Centrum

Overwegend gemiddelde scores op de ontwikkeling van de buurt zijn te zien in de oude wijken ten zuiden van het centrum en de oude buitenwijken: Oud-zuid met zijn Grunobuurt, Corpus den Hoorn, De Wijert, Lewenborg en Beijum, inclusief Beijum-oost. Ook in de wijk Centrum zien we louter gemiddelde scores waar het gaat om de ontwikkelingen in de afgelopen jaren en de verwachtingen daarover de komende jaren.

In Lewenborg en Corpus den Hoorn vinden veel bewoners dat de buurt er de laatste tijd op vooruit is gegaan. Slechte scores zien we in al deze wijken en buurten niet, in tegenstelling tot vorige keer ook niet in Oud-zuid en de Grunobuurt.

In Lewenborg is wel terugloop van de positieve scores zichtbaar; minder bewoners zien vooruitgang en meer achteruitgang. In Beijum is dit net andersom.

Stabiel waar het goed gaat

In de wijken die in de vorige hoofdstukken positief uit de bus kwamen, zien we voornamelijk gemiddelde tot ondergemiddelde scores waar het om de ontwikkelingen gaat. Dit is geen probleem: als het zo goed blijft, is het goed wonen in de Oranjewijk/Schilderswijk, Nieuw-west, Nieuw-oost, Nieuw-zuid, Hoogkerk, Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg en de andere dorpen in de gemeente. In Nieuw-oost en Nieuw-west zijn zelfs weinig bewoners die vinden dat de wijk achteruit is gegaan en die verwachten dat de wijk in de komende jaren achteruit zal gaan. In het dorp Hoogkerk zijn de verwachtingen voor de toekomst minder optimistisch dan twee jaar terug.

¹ De percentages zijn te vinden op <http://groningen.buurtmonitor.nl/>.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

■ buurten en wijken stuk voor stuk

Dit hoofdstuk beschrijft per wijk kort hoe leefbaarheid en veiligheid zich hebben ontwikkeld. De wijken waarvoor we dit doen zijn de wijken in de stad die extra aandacht krijgen, de zogenaamde wijkvernieuwingswijken. Elk van deze wijken brengen we in beeld aan de hand van een tabel. Waar over veel jaren gegevens beschikbaar zijn, geven we alleen de jaren 2000, 2004, 2008 en 2010 weer. Meer cijfers zijn te vinden in bijlage A en op onze website <http://groningen.buurtmonitor.nl/>.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.1 Vinkhuizen

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	6,6	7,2	6,8	6,7	7,6
Gehechtheid aan buurt	57%	61%	62%	56%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	34%	22%	20%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	7,3	7,6	7,4	7,5	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	90%	85%	83%	88%	85%
Verloedingscijfer	5,2	4,1	4,8	4,1	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	70%	75%	65%	65%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,3	5,6	5,5	5,4	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	83%	74%	79%	76%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	87%	78%	78%
Actief geweest in de buurt	16%	9%	16%	16%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	66%	70%	70%	82%	73%
Jongerenvoorzieningen	36%	54%	47%	56%	53%
Ouderenvoorzieningen	84%	83%	82%	81%	71%
Winkelaanbod	83%	97%	98%	98%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	79%	78%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	15	12	16	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	41%	17%	22%	28%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	9%	9%	3%	6%	8%
Overlastcijfer	4,5	2,8	3,6	4,5	3,5
Drugsoverlast	9%	2%	4%	4%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	60%	67%	38%	38%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	75%	68%	30%	30%	34%

6.1 Vinkhuizen

Vinkhuizen is een grote wijk die eind jaren zestig en begin jaren zeventig is gebouwd. Het stratenpatroon is opgebouwd rond rechte wegen en de wooncomplexen zijn in stempelstructuur gebouwd. Vanaf 2000 is er een zeer omvangrijk wijkvernieuwingprogramma in Vinkhuizen uitgevoerd. Vinkhuizen heeft zijn eigen winkelcentrum dat een aantal jaren geleden geheel is gerenoveerd. Verder zijn er in het kader van de wijkvernieuwing veel nieuwe voorzieningen gebouwd, waaronder de nieuwe vensterschool en een nieuw jongerencentrum. Daarnaast zijn meerdere voorzieningen gerenoveerd. Vinkhuizen heeft ongeveer 10.000 bewoners en telt veel gezinnen met kinderen, relatief veel allochtone gezinnen en veel oudere bewoners.

Algemeen: minder positief over leefbaarheid

De bewoners van Vinkhuizen zijn duidelijk minder gehecht aan hun buurt dan bij de vorige meting twee jaar geleden. Ze hechten zich minder aan hun buurt dan de gemiddelde stadler. De kwaliteit van de woonomgeving is in Vinkhuizen ook lager dan gemiddeld in de stad, maar wel gelijk gebleven ten opzichte van 2010. We hebben de bewoners gevraagd welke problemen volgens hen het grootst zijn in de wijk. Vaak genoemde problemen zijn de samenstelling van de bevolking, criminaliteit en vandalisme, geluidsoverlast en het gedrag van buurtgenoten. Deze problemen zijn ook vaker genoemd dan in 2010 en vaker dan gemiddeld in de stad. Het percentage respondenten dat geen problemen heeft aangegeven, ligt rond het stadsgemiddelde.

Afnemende verloedering in de vorm van vernielingen en hondenuitwerping

De fysieke leefomgeving is in Vinkhuizen duidelijk verbeterd sinds de vorige meting in 2010. De verloedering van de wijk is nog wel hoger dan het stedelijk gemiddelde, maar neemt sneller dan gemiddeld af. Bewoners rapporteren beduidend minder vernielingen en hondenuitwerping. Er zijn ook minder aangiften van

vernielingen gedaan. De tevredenheid over het onderhoud van groen, trottoirs en speelgelegenheden is duidelijk toegenomen. Over het algemeen scoort het onderhoud in Vinkhuizen gemiddeld.

De bewoners zijn in toenemende mate én iets meer dan gemiddeld tevreden over de groenvoorziening in hun wijk.

De kwaliteit van de woningen ligt stabiel net onder het gemiddelde niveau in de stad.

Sociale leefomgeving onder gemiddeld gebleven

In de vorige Monitor leefbaarheid en veiligheid rapporteerden we een lichte verbetering van de sociale leefomgeving in Vinkhuizen. Nu zien we dat de meeste aspecten ongeveer gelijk zijn gebleven. Alleen het aantal mensen dat regelmatig een praatje met de buren maakt, daalde fors de afgelopen twee jaar en is nu gelijk aan het stadsgemiddelde.

Er is minder sociale samenhang dan gemiddeld in de stad. Dat geldt ook voor de mate waarin de bewoners van Vinkhuizen zich medeverantwoordelijk voelen voor hun wijk. Hierop scoort Vinkhuizen het laagst van alle wijken in de stad. Vinkhuizen hoort ook bij de drie wijken met de minste mensen die actief zijn voor de buurt.

Ruime tevredenheid over voorzieningen, vooral winkels

De bewoners van Vinkhuizen zijn bovengemiddeld tevreden over de voorzieningen in hun wijk. Over de speelgelegenheden voor kinderen, de jongerenvoorzieningen, het C&G en het Stip¹ zijn zij duidelijk meer tevreden dan bij de vorige meting, twee jaar geleden. Ook de ouderenvoorzieningen in hun wijk waarden de bewoners bovengemiddeld. Het winkelaanbod is goed en er zijn voldoende ontmoetingsplekken volgens de bewoners. De gebouwen die beschikbaar zijn voor buurtactiviteiten worden door meer mensen

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor wonen, welzijn en praktische ondersteuning

bezoekt dan gemiddeld in de stad: 38 tegen 28 procent.

Overlast en gevoelens van onveiligheid toegenomen

De overlast is flink toegenomen en bovengemiddeld in Vinkhuizen. Bewoners hebben veel meer last van geluidsoverlast, groepen jongeren en van de eigen buurtgenoten dan twee jaar geleden. In vergelijking met de rest van de stad scoort de wijk hierop slechter dan gemiddeld. Meer bewoners van Vinkhuizen voelen zich dan ook onveilig dan bij de vorige enquête: 28 tegen 22 procent. Gemiddeld voelt 20 procent van de stadlers zich onveilig in de eigen buurt.

De drugsoverlast is in Vinkhuizen juist veel lager dan het stedelijk gemiddelde: 4 tegenover 8 procent. Ten opzichte van twee jaar geleden is de drugsoverlast in Vinkhuizen gelijk gebleven.

Oordeel voorbij ontwikkeling wisselend, toekomstverwachting somber

In Vinkhuizen zijn veel bewoners negatief over de ontwikkeling van de buurt in de afgelopen tijd en pessimistisch over de toekomst van de buurt. Daar staat tegenover dat ook veel bewoners vinden dat de wijk de laatste tijd vooruit is gegaan. Tot in 2008 behoorden de bewoners van Vinkhuizen tot de meest optimistische van de stad als het om de ontwikkeling van hun wijk ging. De positieve effecten van de wijkvernieuwing, die zichtbaar waren in de enquête tussen 2000 en 2010, zijn dus aan het afnemen en de problemen van Vinkhuizen zijn nog niet verdwenen.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.2. Paddepoel en Paddepoel-zuid

	Paddepoel		Paddepoel-zuid				
	2010	2012	Stad	2002	2006	2010	2012
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid							
Kwaliteit woonomgeving	7,1	7,0	7,6	6,3	6,9	6,6	7,0
Gehechtheid aan buurt	57%	64%	69%	66%	73%	55%	60%
Hier zijn geen belangrijke problemen	26%	26%	17%	-	22%	20%	21%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')							
Kwaliteit woning	7,6	7,8	7,6	6,7	7,0	7,6	7,8
Groenvoorziening (tevredenheid)	90%	90%	85%	86%	91%	86%	91%
Verloedingscijfer	3,4	2,9	3,4	4,5	3,7	3,9	3,2
Schoonhouden woonomgeving (tevredenheid)	75%	78%	69%	57%	64%	71%	76%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')							
Sociale samenhang	5,5	5,5	6,0	4,7	5,6	5,2	5,8
Medeverantwoordelijk buurt	85%	84%	85%	70%	80%	81%	84%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	83%	81%	78%	-	-	85%	86%
Actief geweest in de buurt	18%	23%	23%	18%	22%	20%	27%
4. Tevredenheid over de aanwezige voorzieningen							
Speelmogelijkheden voor kinderen	70%	76%	73%	67%	73%	75%	80%
Jongerenvoorzieningen	44%	47%	53%	35%	49%	45%	51%
Ouderenvoorzieningen	68%	75%	71%	81%	68%	61%	79%
Winkelaanbod	91%	93%	92%	99%	96%	93%	94%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	67%	71%	71%	-	-	71%	70%
5. Aangiften bij de politie							
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	17	13	11	-	16	18	8
6. Veiligheidsbeleving							
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	24%	21%	20%	28%	22%	30%	27%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	8%	8%	8%	10%	7%	7%	8%
Overlastcijfer	2,9	3,2	3,5	4,2	3,9	3,4	3,4
Druisoverlast	9%	2%	8%	29%	13%	14%	6%
7. Ontwikkeling							
Ordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	32%	25%	30%	30%	42%	48%	42%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	37%	28%	34%	63%	70%	53%	46%

6.2 Paddepoel en Paddepoel-zuid

Paddepoel is een grote wijk, gebouwd in de jaren zestig en vroege jaren zeventig en is een typisch product van zijn tijd. Rijfshuizen en flats gebouwd in stempels bepalen het straatbeeld, in het noorden van de wijk staan iets luxere huizen, waarvan steeds meer particulier bezit. Dit zijn vooral voormalige corporatiewoningen die een aantal jaren geleden zijn verkocht. In het midden van de wijk zijn veel huizen corporatief bezit en in Paddepoel-zuid is een stevig en omvangrijk wijkvernieuwingprogramma uitgevoerd met voornamelijk nieuwe koopwoningen. De wijk heeft een groot winkelcentrum met een bovenwijks bereik. In Paddepoel wonen 9.000 mensen, onder wie relatief veel ouderen en niet-westerse allochtonen.

In deze paragraaf beschrijven we de uitkomsten voor Paddepoel-zuid als deze opvallend afwijken van de uitkomsten voor de hele wijk.

Bewoners meer gehecht aan Paddepoel

De kwaliteit van de woonomgeving is in Paddepoel gelijk gebleven aan die van de meting in 2010 en ligt onder het stadsgemiddelde. In het zuiden van de wijk verbeterde de kwaliteit van de woonomgeving, maar deze is nog wel lager dan gemiddeld in de stad. Meer bewoners zijn gehecht aan hun buurt dan twee jaar geleden: 64 tegenover 57 procent bij de vorige enquête. Gemiddeld in de stad is 69 procent van de respondenten gehecht aan hun buurt. In Paddepoel-zuid geeft 60 procent aan gehecht te zijn aan de buurt, ook dit is meer dan in 2010.

De bewoners hebben aangegeven welke problemen in hun wijk het grootst zijn. In Paddepoel vindt 23 procent de samenstelling van de bevolking een probleem, het hoogste percentage van alle wijken en buurten in de stad. In Paddepoel-zuid komt dit niet naar voren; hier krijgt criminaliteit en vandalisme het hoogste percentage van de stad.

Schone, goed onderhouden en groene wijk

De fysieke leefomgeving is in heel Paddepoel verbeterd. De wijk hoort bij de wijken met de hoogste tevredenheid over het onderhoud van de wegen. De kwaliteit van de woningen nam toe en is nu bovengemiddeld. Paddepoel is een groene wijk en dat groen scoort hoger dan gemiddeld. In Paddepoel-zuid is 91 procent van de respondenten tevreden over de groenvoorziening, in 2010 was dit 86 procent.

De verloedering in de wijk nam de laatste jaren af en ligt nu onder het stadsgemiddelde. De bewoners zijn bovengemiddeld tevreden over het schoonhouden van hun woonomgeving en hebben veel minder last van hondenoep dan twee jaar geleden. Ook melden veel minder bewoners dat er vaak dingen worden vernield. Het onderhoud van speeltoestellen is sterk verbeterd sinds 2010.

Sociaal rond gemiddelde en toegenomen in Paddepoel-zuid

Sociaal gezien is Paddepoel inmiddels een redelijk stabiele wijk, met scores in de buurt van het stadsgemiddelde. De sociale samenhang in de wijk als geheel is stabiel op een laag niveau, maar in Paddepoel-zuid stevig toegenomen tot vlakbij het gemiddelde. Het percentage dat regelmatig een praatje maakt met buurtgenoten, is in de zuidelijke helft van de wijk zelfs bovengemiddeld. In de wijk als geheel is het percentage bewoners dat bereid is een zieke of gehandicapte buurtgenoot te helpen het laagst van de stad. Positief is dat in Paddepoel veel meer bewoners actief zijn geweest voor de buurt dan twee jaar terug.

Gemiddelde tevredenheid voorzieningen

Over alle voorzieningen is men in Paddepoel en Paddepoel-zuid even tevreden als gemiddeld in de stad. En die tevredenheid is voor de meeste voorzieningen meegeestegen met die in de stad. Het winkelaanbod oogst evenveel tevredenheid als eerder, en dat geldt ook voor de rest van de stad.

Paddepoelsters voelen zich veiliger in hun wijk

De gevoelens van onveiligheid zijn in heel Paddepoel afgenomen sinds 2010, al voert in Paddepoel-zuid nog een bovengemiddeld percentage zich wel eens onveilig in de buurt. Veel inder mensen melden dat overlast door drugsgebruik vaak voorkomt in de wijk. Ook zijn er minder Paddepoelsters slachtoffer geworden van geweld en van vernielingen aan hun auto of diefstal van onderdelen van hun auto.

Ontwikkelingen zuid positief, noord ronduit somber

We zien een duidelijk verschil tussen de beide wijkdelen in de beoordeling van de ontwikkelingen van deze buurten. Veel en toenemende percentages bewoners van Paddepoel-zuid vinden dat hun buurt erop vooruit is gegaan de laatste jaren en verwachten in de toekomst verdere vooruitgang. In de wijk als geheel is het net andersom: een hoog en toenemend percentage bewoners vindt dat de wijk erop achteruit is gegaan en ziet die ontwikkeling doorzetten in de toekomst. De bewoners van Paddepoel-noord hebben dus weinig positiefs te melden als het om de ontwikkeling van hun buurt gaat.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.3. Selwerd

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	6,6	7,3	6,7	6,9	7,6
Gehechtheid aan buurt	62%	72%	64%	63%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	14%	20%	25%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	7,2	7,4	7,4	7,3	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	85%	91%	88%	89%	85%
Verloedingscijfer	3,5	3,4	4,1	3,6	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	69%	67%	69%	67%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,4	6,1	5,6	5,5	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	79%	80%	82%	79%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	85%	79%	78%
Actief geweest in de buurt	-	12%	19%	19%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	52%	65%	73%	82%	73%
Jongerenvoorzieningen	28%	34%	45%	63%	53%
Ouderenvoorzieningen	85%	84%	77%	85%	71%
Winkelaanbod	97%	99%	98%	97%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	67%	85%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	14	11	13	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	23%	19%	22%	28%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	9%	12%	7%	9%	8%
Overlastcijfer	3,4	3,2	3,3	3,9	3,5
Drugsoverlast	15%	21%	15%	15%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	11%	19%	15%	19%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	19%	29%	21%	29%	34%

6.3 Selwerd

Selwerd is een typische jaren-zestigbuurt met rijtshuizen en flats die in een stempelpstructuur zijn gebouwd. Aan de rand van de wijk zijn meerdere studentenflats te vinden. Van oorsprong was het een wijk gericht op het huisvesten van gezinnen en oudere bewoners. Selwerd heeft een eigen winkelcentrum en vensterschool. In de vensterschool zijn meerdere wijkvoorzieningen gevestigd waaronder een zwembad, een bibliotheek, een Centrum voor jeugd en gezin en een jongerenaccommodatie annex buurtcentrum. De laatste jaren huisvest de wijk meer en meer huishoudens met een laag inkomen en is het aantal studenten aanzienlijk gestegen. In Selwerd wonen ook relatief veel ouderen, mensen met een niet-westerse herkomst en eenoudergezinnen.

Algemeen: kwaliteit woonomgeving verbeterd

De kwaliteit van de woonomgeving in Selwerd was naar het oordeel van de bewoners vanaf 2006 tot en met 2010 elke meting verminderd. Deze trend wordt in 2012 doorbroken, er is een kleine verbetering te zien ten opzichte van 2010. De buurt bevindt zich nog steeds wel onder het stedelijk gemiddelde.

Ook fysieke leefomgeving verbeterd

Het onderhoud aan verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving is volgens de Selwerders verbeterd ten opzichte van 2010 en er is minder verloedering, vooral minder hondenoep op straat. Met name het onderhoud aan de trottoirs waarover de bewoners in 2010 niet tevreden waren, is beter geworden. Dit is vooral belangrijk voor het grote aandeel ouderen in de wijk. Over andere fysieke aspecten van Selwerd zijn de bewoners ongeveer even tevreden als in het verleden, en dat is rond het stadsgemiddelde.

Sociale kant van Selwerd ondergemiddeld

De mate van sociale samenhang die de bewoners ervaren is kleiner dan gemiddeld, net als in voorgaande jaren. Ook het gevoel van medeverantwoordelijkheid in de buurt ligt iets onder het gemiddelde. Verder behaalt Selwerd sociaal gezien voornamelijk scores rond het stadsgemiddelde. De contacten met buurtgenoten, de bereidheid van buurtgenoten om te helpen bij ziekte of handicap en het percentage bewoners dat daadwerkelijk actief is geweest voor de buurt zijn allemaal gemiddeld, maar ook bijna allemaal dalend.

Selwerders zeer tevreden over voorzieningen

Veel Selwerders zijn dik tevreden met de voorzieningen in de buurt. In 2010 waren al veel buurtbewoners tevreden over de meeste aspecten en in 2012 is dit nog beter geworden. Opvallend is de mening over jongerenvoorzieningen. In 2010 lag de tevredenheid nog rond het gemiddelde, maar in 2012 is dit ruim boven het stadsgemiddelde uitgestegen. Hetzelfde geldt voor de tevredenheid over het aantal plekken in de wijk waar men buurtgenoten kan ontmoeten. Deze laatste is zelfs het hoogste percentage van alle wijken. Ook zijn de buurtbewoners tevreden over speelvoorzieningen, voorzieningen voor ouderen en het winkelaanbod.

Veiligheidsbeleving minder gunstig en (drugs-)overlast

Ten opzichte van 2010 voelen meer Selwerders zich onveilig in hun buurt. Onveiligheidsgevoelens bij buurtbewoners zijn toegenomen van 22 procent in 2010 naar 28 procent in 2012. Nog steeds hebben veel buurtbewoners het idee dat drugsoverlast vaak in hun buurt voorkomt. Overlast door groepen jongeren en geluidsoverlast zijn toegenomen, maar liggen nog rond het stedelijk gemiddelde. Ook de percentages die daadwerkelijk slachtoffer zijn geworden van een delict liggen rond het stedelijk gemiddelde.

Selwerders somber over ontwikkeling van hun wijk

Veel bewoners van Selwerd vinden dat hun woonomgeving erop achteruit is gegaan; 40 procent. Ook denken velen dat de wijk er in de toekomst slechter op wordt, 45 procent ziet de toekomst somber in. Deze beide percentages zijn de hoogste van alle wijken in de stad¹. Ten opzichte van 2010 zien we wel kleine verbeteringen in de oordelen over de ontwikkeling van de wijk.

¹ Deze percentages zijn te vinden op www.groningen.buurtmonitor.nl.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.4. Tuinwijk

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	5,9	6,7	7,3	7,6	7,6
Gehechtheid aan buurt	42%	57%	65%	63%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	18%	22%	29%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	6,7	6,9	7,1	7,6	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	83%	84%	85%	90%	85%
Verloedingscijfer	4,6	3,5	3,3	2,9	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	55%	72%	80%	83%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	4,7	5,7	5,6	6,0	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	78%	76%	86%	87%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	74%	72%	78%
Actief geweest in de buurt	13%	19%	23%	26%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	44%	75%	53%	66%	73%
Jongerenvoorzieningen	44%	50%	58%	63%	53%
Ouderenvoorzieningen	81%	54%	45%	76%	71%
Winkelaanbod	97%	98%	94%	96%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	70%	81%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	12	10	6	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	41%	20%	16%	25%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	12%	4%	7%	8%	8%
Overlastcijfer	4,7	4,2	3,2	3,5	3,5
Drugsoverlast	25%	13%	8%	8%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	33%	46%	65%	66%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	46%	63%	67%	56%	34%

6.4 Tuinwijk

De Tuinwijk is een kleine buurt waar de afgelopen jaren veel is veranderd in het kader van de wijkvernieuwing. Vele woningen zijn samengevoegd en als koopwoning op de markt gebracht. De eigendomsverhoudingen in de wijk zijn daarmee behoorlijk veranderd.

Een verbeterde wijk, waar je moeilijk kunt parkeren

Bij de vorige meting in 2010 zagen we dat de leefbaarheid in de Tuinwijk sterk was verbeterd ten opzichte van de situatie in 2008. De bewoners vinden het nog steeds prettig in hun wijk. De kwaliteit van de woonomgeving is verder toegenomen en ligt nu op het stadsgemiddelde. De bewoners zijn ook even gehecht aan hun buurt als gemiddeld in de stad. Dat was enige jaren geleden nog duidelijk onder het stedelijk gemiddelde.

We hebben de mensen in de Tuinwijk gevraagd naar de belangrijkste problemen in hun buurt. Het percentage bewoners dat antwoordt dat er geen problemen in hun buurt zijn, ligt met 29 procent hoger dan het gemiddelde in de stad (17 procent). Het vinden van een parkeerplek is in de Tuinwijk nog lastiger dan bij de vorige meting in 2010 en is het meest genoemde probleem. Voor het schoonhouden van de woonomgeving en het onderhoud van de groenvoorziening heeft de Tuinwijk de hoogste cijfers van alle wijken in de stad gekregen. Dit is als probleem dan ook veel minder vaak genoemd dan in 2010.

Fysieke leefomgeving verbeterd tot boven stadsgemiddelde

Het 'groen en grijs' in de Tuinwijk zit duidelijk in de lift. De kwaliteit van de woningen is toegenomen en ligt nu op het stedelijk gemiddelde. De buurt is minder verloederd dan twee jaar geleden en scoort op dit punt boven het stadsgemiddelde. Ook de groenvoorziening is verbeterd en de Tuinwijk is de schoonste buurt van de stad. De cijfers uit voorgaande jaren laten zien dat de Tuinwijk flink opgeknapt is.

Ook sociaal leefklimaat verbeterd

We hebben de bewoners van de Tuinwijk een aantal vragen gesteld om erachter te komen hoe tevreden zij zijn over de sociale leefomgeving van hun buurt. De sociale samenhang is toegenomen tot het niveau van het stedelijk gemiddelde. Ook voelen evenveel bewoners van de Tuinwijk zich medeverantwoordelijk voor hun buurt als gemiddeld en is een gemiddeld percentage actief voor de buurt. De bewoners maken wat minder vaak een praatje met hun buren dan bij de vorige meting. Zo'n burengesprekje is in de Tuinwijk iets minder gebruikelijk dan gemiddeld in de stad.

Grote toename tevredenheid voorzieningen

De voorzieningen in de Tuinwijk zijn duidelijk verbeterd de afgelopen jaren. Alleen de tevredenheid over de speelmogelijkheid voor kinderen ligt nog onder het stedelijk gemiddelde, maar is wel toegenomen. De tevredenheid over de C/JG's, Stip's en voorzieningen voor jongeren en ouderen is sterker toegenomen dan in de stad als geheel. Er zijn ruim voldoende plekken om elkaar te ontmoeten in de Tuinwijk, de bewoners zijn hier bovengemiddeld tevreden over. Ook het winkelaanbod en de voorzieningen voor jongeren scoren boven het stadsgemiddelde.

Gevoel van onveiligheid toegenomen

Het percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de Tuinwijk, is sinds de meting in 2010 toegenomen van 16 procent naar 25 procent. Het stadsgemiddelde ligt op 20 procent. Twee jaar geleden zagen we nog dat de bewoners zich veiliger voelden in hun buurt dan in 2008, maar deze ontwikkeling heeft zich dus niet doorgezet. Op andere aspecten van veiligheid – overlast, drugsoverlast en het aantal bewoners dat slachtoffer van inbraak is geweest – scoort de Tuinwijk gemiddeld. Deze percentages waren enige jaren geleden veel

ongunstiger. De percentages die melden slachtoffer te zijn geweest van diefstal van hun fiets of een delict aan hun auto zijn hier relatief hoog.

Roskleurige toekomst

Er is geen andere wijk in de stad waar de bewoners zo positief zijn over de ontwikkeling van hun woonomgeving als in de Tuinwijk. En de toekomst zien de bewoners met veel vertrouwen tegemoet. Ook op dit aspect scoort de Tuinwijk het hoogste van alle wijken en buurten.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor vrouwen, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.5 De Hoogte

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	5,5	6,1	5,9	6,4	7,6
Gehechtheid aan buurt	42%	54%	47%	48%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	16%	14%	22%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	7,0	7,0	6,9	7,1	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	74%	73%	79%	75%	85%
Verloedingscijfer	4,6	4,4	4,3	4,3	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	53%	56%	52%	58%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	4,4	5,2	4,9	5,1	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	69%	78%	78%	82%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	71%	72%	78%
Actief geweest in de buurt	8%	12%	15%	23%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	69%	70%	66%	75%	73%
Jongerenvoorzieningen	40%	57%	48%	54%	53%
Ouderenvoorzieningen	80%	66%	51%	58%	71%
Winkelaanbod	91%	89%	94%	93%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	75%	76%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	19	18	22	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	32%	29%	31%	30%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	10%	8%	6%	10%	8%
Overlastcijfer	4,9	4,3	4,1	4,2	3,5
Drugsoverlast	44%	31%	24%	24%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	37%	46%	43%	51%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	46%	48%	52%	57%	34%

6.5 De Hoogte

De Hoogte is een kleine wijk, waar de eerste corporatieve woningen van de stad zijn gebouwd. Een deel van de wijk is vlak na de Tweede Wereldoorlog gebouwd. Het woningbestand is relatief oud en bestaat voornamelijk uit huurhuizen van woningbouwcorporaties. In 2011 is men begonnen met het vernieuwen van de wijk. Woningen zijn samengevoegd en een deel van de woningen is als koopwoning op de markt gebracht. De Hoogte is een van de twee krachtwijken in de stad.

Algemeen niveau leefbaarheid nog steeds onder het gemiddelde

De wijkbewoners van De Hoogte beoordelen de kwaliteit van de woonomgeving lager dan gemiddeld in de stad. Ten opzichte van vorige jaren is de kwaliteit echter wel verbeterd. Een gemiddeld percentage geeft aan problemen te ervaren in de buurt. Meest genoemd is hier criminaliteit en vandalisme.

Fysieke leefomgeving ook ondergemiddeld: verflouwing maar beter onderhouden

Op de punten van fysieke leefomgeving scoort De Hoogte onder het gemiddelde. De beoordeling van de kwaliteit van de woning ligt ook onder het gemiddelde van de stad. Over de groenvoorziening zijn bewoners lang niet allemaal tevreden. En het verloopcijfer is hoog. Hierbij zijn zowel rommel als hondenuitwerping op straat nergens in de stad meer gerapporteerd dan in De Hoogte. Wel zijn er minder vermlingen dan in het verleden, ook qua aangiften bij de politie. Over het schoonhouden van de woonomgeving zijn meer mensen tevreden dan voorgaande jaren, maar het niveau ligt nog steeds onder het stadsniveau. De waardering voor het onderhoud van de wijk is gestegen, net iets sterker dan gemiddeld in de stad, en scoort nu op alle onderdelen rond het stadsniveau. Dat is beter dan in voorgaande jaren.

Weinig sociale samenhang, meer actief in de buurt
Net als in de vorige meting is de sociale samenhang nergens in de stad lager gemeten. Het percentage dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt ligt rond het gemiddelde, net als het percentage dat voldoende contact heeft. Het een oogje in het zeil houden bij afwezigheid van burens scoort in De Hoogte het laagst van alle wijken. Het aantal mensen dat actief is geweest is in de buurt, is verbeterd en ligt nu op het stadsniveau.

Matige tevredenheid aanwezig voorzieningen

De aanwezige voorzieningen staan er matig voor in De Hoogte. De tevredenheid over speelmogelijkheden voor kinderen, jongerenvoorzieningen en het winkelaanbod liggen rond het gemiddelde. Bewoners zijn ontevreden over het C.J.G. Stip¹ en ouderenvoorzieningen. Voor C.J.G. en Stip moeten de bewoners oversteken naar de Indische buurt. Over het basisonderwijs zijn de wijkbewoners ook minder tevreden. Het niveau is zelfs het laagste van de stad. De voorgenomen sluiting van de basisschool in de wijk kan hiervoor een verklaring zijn.

Veiligheid en drugsoverlast blijven probleem

Mensen voelen zich nog steeds onveilig in De Hoogte, het niveau ligt boven het stadsniveau, hoewel we hieraan verbetering zien. Daarnaast is het aantal slachtoffers van inbraak in de woning gestegen ten opzichte van vorig jaar. De samenhang met de hoge mate van drugsoverlast dringt zich op. Het niveau van drugsoverlast ligt over de hele stad genomen het hoogst in De Hoogte (en de wijk Centrum). Ook andere vormen van overlast liggen in De Hoogte boven het stedelijk gemiddelde. Positief is dat het aantal auto-dieftal en de ervaren geluidsoverlast zijn gedaald, net als de aantallen aangiften van diefstal uit auto's en mishandeling.

Positief over ontwikkelingen

Ondanks dat De Hoogte relatief laag scoort, blijven de bewoners positief over de wijk. De oordelen over de ontwikkeling in het afgelopen jaar en de toekomstverwachting liggen ver boven het stadsniveau en zijn tevens hoger dan voorgaande jaren. Hoewel De Hoogte vaak lager dan het stadsniveau scoort, zijn de positieve ontwikkelingen bemoedigend.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor wijkbewoners, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.6 Indische buurt

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	6,4	6,5	6,2	6,7	7,6
Gehechtheid aan buurt	57%	59%	57%	57%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	18%	14%	21%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	6,9	6,8	6,9	7,1	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	88%	87%	83%	93%	85%
Verloedingscijfer	4,1	3,7	4,2	4,0	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	64%	63%	59%	65%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,1	5,2	5,0	5,2	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	76%	83%	77%	81%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	74%	68%	78%
Actief geweest in de buurt	11%	15%	20%	18%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	59%	64%	71%	80%	73%
Jongerenvoorzieningen	54%	49%	41%	50%	53%
Ouderenvoorzieningen	87%	70%	62%	76%	71%
Winkelaanbod	96%	97%	95%	97%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	74%	73%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	11	11	8	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	24%	26%	30%	31%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	11%	8%	11%	5%	8%
Overlastcijfer	4,0	4,5	4,0	4,3	3,5
Drugsoverlast	26%	23%	22%	18%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	42%	42%	39%	41%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	60%	57%	45%	44%	34%

6.6 Indische buurt

De Indische buurt ligt ten noorden van het centrum en is gebouwd rond de Tweede Wereldoorlog. Er staan vooral veel boven- en benedenwoningen. Voorzieningen zijn ruimschoots aanwezig. De 8.300 wijkbewoners zijn voor een groot deel jonge mensen die alleen wonen. Het is een van de twee krachtwijken van de gemeente, met veel corporatiewoningen en een hoge werkloosheid.

Veel problemen

Bewoners van de Indische buurt zijn minder tevreden over de leefbaarheid in hun buurt dan de gemiddelde stadler. Ook zijn ze minder dan gemiddeld gehecht aan hun buurt. Wel is de kwaliteit van de woonomgeving verbeterd ten opzichte van de vorige meting (2010).

Het meest genoemde probleem is geluidsoverlast: 19 procent van de buurtbewoners noemt dit. Andere problemen die vaak worden genoemd zijn het gedrag van buurtgenoten, de samenstelling van de bevolking, verslavingsproblematiek en de werkloosheid. Opvallend is dat integratie van allochtonen in de Indische buurt het vaakst van alle wijken en buurten als probleem wordt genoemd. Toch is het percentage met 6 procent veel lager dan die van andere problemen.

Verloederde buurt met veel groen

De bewoners van de Indische buurt zijn erg tevreden over de groenvoorziening in de wijk en over het onderhoud daarvan. Wel vinden ze dat de buurt verloederd is. Hondenpoep is een grote ergernis voor de bewoners. Maar ook de kwaliteit van de woningen is lager dan gemiddeld in de stad, al zien we hier wel een kleine verbetering ten opzichte van de vorige meting in 2010. Over het algemeen zijn de bewoners de laatste jaren positiever gaan oordelen over de fysieke leefomgeving en het onderhoud van de Indische buurt. Het onderhoud aan de wegen is de uitzondering op deze regel en scoort ondergemiddeld.

Sociale samenhang onder het gemiddelde

De sociale leefomgeving van een buurt meten we door inwoners bijvoorbeeld te vragen of ze zich thuis voelen in de buurt, of de mensen in de buurt elkaar enigszins kennen en of ze wel eens een praatje maken met andere buurtbewoners. De buurt scoort hierop in totaal lager dan gemiddeld.

Minder mensen zijn actief geweest in de buurt dan bij de vorige monitor in 2010, al ligt de score nog wel rond het stadsgemiddelde. Ook maken minder bewoners een praatje met hun buren dan in 2010. We zien wel een toename van het aantal mensen dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de eigen buurt.

Voorzieningen op orde, behalve voor jongeren

De bewoners van de Indische buurt zijn over het algemeen tevreden over de voorzieningen in de buurt, zoals de speelgelegenheden voor kinderen en ontmoetingsplekken. Over het winkelaanbod zijn zelfs meer buurtbewoners tevreden dan gemiddeld in de stad (97 procent). Alleen over de voorzieningen voor jongeren blijft de tevredenheid achter, net als in de stad als geheel.

Onveilige buurt, wel daling drugsoverlast en inbraken

Bewoners van de Indische buurt voelen zich vaker onveilig dan de gemiddelde inwoner van de stad. Ze ervaren ook meer overlast in hun buurt. Het percentage mensen dat slachtoffer werd van een geweldsdelict is het hoogste van de stad. Positief is dat het aantal slachtoffers van een (poging tot) inbraak daalde sinds de vorige meting in 2010. Dit laatste is ook aan de aangiftecijfers van de politie te zien.

Verder is er minder drugsoverlast in de buurt dan bij vorige metingen, maar nog wel veel meer dan gemiddeld in de stad.

Mooie toekomst

De woonomgeving in de Indische buurt is bovengemiddeld vooruit gegaan: 41 procent van de bewoners ten opzichte van 30 procent gemiddeld is het hierover eens. Ook over de toekomst van hun buurt zijn de bewoners positiever dan het stedelijk gemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.7 Oosterparkwijk en Bloemenbuurt

	Oosterparkwijk			Bloemenbuurt			
	2002	2006	2010	2012	Stad	2010	2012
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid							
Kwaliteit woonomgeving	6,8	7,2	7,0	7,1	7,6	6,7	6,6
Gehechtheid aan buurt	64%	70%	61%	56%	69%	58%	56%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	22%	21%	23%	17%	16%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')							
Kwaliteit woning	6,7	7,3	7,3	7,2	7,6	6,8	6,8
Groenvoorziening (tevreidenheid)	88%	86%	85%	86%	85%	83%	87%
Verloedingscijfer	3,7	3,9	4,0	3,7	3,4	4,7	4,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	73%	69%	70%	65%	69%	50%	56%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')							
Sociale samenhang	5,8	6,1	5,7	5,6	6,0	5,6	5,6
Medeverantwoordelijk buurt	80%	78%	86%	82%	85%	82%	81%
Praatje met buren (minstens 2x per maand)	-	-	79%	77%	78%	77%	76%
Actief geweest in de buurt	11%	13%	20%	26%	23%	18%	25%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen							
Speelmogelijkheden voor kinderen	69%	74%	71%	84%	73%	72%	81%
Jongerenvoorzieningen	53%	56%	50%	66%	53%	51%	65%
Ouderenvoorzieningen	89%	70%	60%	78%	71%	65%	72%
Winkelaanbod	81%	87%	85%	83%	92%	79%	79%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	74%	67%	71%	62%	74%
5. Aangiftes bij de politie							
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	14	10	14	11	10	11
6. Veiligheidsbeleving							
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	25%	18%	22%	24%	20%	23%	23%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	8%	7%	8%	8%	8%	4%	6%
Overlastcijfer	3,3	3,3	3,4	4,0	3,5	3,7	4,0
Drugsoverlast	12%	13%	10%	10%	8%	15%	8%
7. Ontwikkeling							
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	24%	50%	40%	43%	30%	47%	52%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	49%	62%	51%	44%	34%	55%	57%

6.7 Oosterparkwijk en Bloemenbuurt

De Oosterparkwijk is een grote stadswijk die in het noordoosten grenst aan het centrum. De Oosterparkwijk is van oorsprong een volkswijk, gebouwd vanaf de jaren twintig van de vorige eeuw tot na de Tweede Wereldoorlog, die in de afgelopen jaren op veel plekken veranderingen heeft ondergaan. De wijkvernieuwing is in de Oosterparkwijk al in de jaren negentig van de vorige eeuw gestart en is nog steeds in volle gang.

In 2010 was er voor het eerst aandacht voor de Bloemenbuurt in de Monitor leefbaarheid en veiligheid. Het gaat hier om een kleine buurt in het hart van de wijk, met veel sociale woningbouw uit de twintiger en dertiger jaren. De Bloemenbuurt is afzonderlijk opgenomen in de tabel hiernaast.

Leefbaarheid Oosterparkwijk licht gedaald

De leefbaarheid in het algemeen ligt in de Oosterparkwijk en vooral in de Bloemenbuurt duidelijk onder het stedelijk gemiddelde. In vergelijking met de vorige meting in 2010 zijn de bewoners minder gehecht aan hun buurt. Werkloosheid en gedrag van buurtgenoten zijn in de wijk als geheel vaak genoemd als belangrijkste problemen die met voorrang moeten worden aangepakt. In de Bloemenbuurt wordt daarnaast eenzaamheid/ sociaal isolement genoemd; verder is het gebrek aan parkeerplekken het grootste probleem. In de Bloemenbuurt worden deze problemen het meest van alle wijken en buurten in de stad genoemd.

Verloeding Bloemenbuurt nog bovengemiddeld, maar neemt wel af

De verloeding in de Bloemenbuurt ligt boven het stedelijk gemiddelde, maar vertoont verbetering. Er zijn minder vernielingen en er ligt minder hondenuitwerping op straat. Hoewel de tevredenheid over het schoonhouden van de woonomgeving is toegenomen, is deze het laagste van de stad.

De kwaliteit van de woningen in de Oosterparkwijk en de Bloemenbuurt krijgt nog altijd een lagere beoordeling dan gemiddeld in de stad. Het groen in wijk en buurt oogst een gemiddelde tevredenheid.

Oosterparkers actiever in de eigen buurt

We hebben de bewoners onder andere gevraagd of zij zich thuis voelen in de buurt en of de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan. Zo meten we de sociale samenhang. Die is in de Oosterparkwijk en de Bloemenbuurt lager dan gemiddeld in de stad. Ook zijn er relatief weinig mensen die vinden dat ze voldoende contact met buurtgenoten hebben. Opmerkelijk is de toename van het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt. Zowel in de Oosterparkwijk als in de Bloemenbuurt liggen deze percentages nu rond het stadsgemiddelde. We zien dat de mensen in de Oosterparkwijk de afgelopen jaren steeds actiever zijn geworden in hun buurt: in 2002 was 11 procent van de Oosterparkers actief, in 2012 was dit 26 procent. Ook in de Bloemenbuurt zien we een flinke toename van het aantal actieve bewoners.

De meeste voorzieningen worden hoog gewaardeerd

Oosterparkers en bewoners van de Bloemenbuurt zijn tevreden over de voorzieningen in hun buurt. De speelmogelijkheden voor kinderen, de voorzieningen voor ouderen én voor jongeren; overal zien we hogere tevredenheidscijfers dan in 2010. Ook ten opzichte van het stedelijk gemiddelde scoren de voorzieningen hoger.

De tevredenheid over het winkelaanbod is nog altijd lager dan gemiddeld. Opmerkelijk is dat in de Oosterparkwijk de tevredenheid over ontmoetingsplekken in de buurt fors is gedaald sinds de laatste meting in 2010. In de Bloemenbuurt zien we juist dat méér respondenten tevreden zijn over ontmoetingsplekken in de buurt dan twee jaar geleden en ook iets meer dan gemiddeld in de stad.

Gevoel van onveiligheid neemt langzaam toe, drugsoverlast Bloemenbuurt gedaald

Oosterparkers geven iets vaker dan gemiddeld aan zich onveilig te voelen in de eigen buurt. We zien dat het gevoel van onveiligheid sinds 2006 langzaam maar zeker toeneemt. Ook het overlastcijfer is hoger dan gemiddeld in de stad en is het hoogste sinds onze eerste meting in 1996. In de Bloemenbuurt geven de meeste bewoners van alle wijken en buurten aan vaak hinder van omwonenden te ondervinden. Het aantal aangiftes van mishandeling is sterk toegenomen, tot een hoog niveau. De drugsoverlast in de buurt is stevig gedaald, tot het stedelijk gemiddelde.

Goede verwachtingen voor toekomst

Het is steeds mooier wonen in de Oosterparkwijk en de Bloemenbuurt. De woonomgeving is vooruit gegaan, vindt een groot deel van de bewoners. Zij zijn hierover bovengemiddeld positief: 43 procent van de Oosterparkers en zelfs 52 procent van de bewoners van de Bloemenbuurt vindt dat de woonomgeving vooruit is gegaan. Het stedelijk gemiddelde ligt met 30 procent duidelijk lager. Ook over de toekomst zijn de Oosterparkers en de bewoners van de Bloemenbuurt optimistischer dan de gemiddelde stadler.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.8. **Beijum-oost**

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	6,6	7,0	6,8	7,0	7,6
Gehechtheid aan buurt	62%	69%	62%	66%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	29%	18%	20%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	7,4	7,1	7,5	7,6	7,6
Groenvoorziening (tevredenheid)	93%	94%	90%	91%	85%
Verboedingscijfer	5,4	4,3	5,1	4,9	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevredenheid)	63%	76%	60%	65%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,5	6,1	5,7	6,0	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	86%	86%	88%	89%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	82%	87%	78%
Actief geweest in de buurt	26%	27%	28%	33%	23%
4. Teverdenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	79%	83%	80%	88%	73%
Jongerenvoorzieningen	38%	52%	43%	50%	53%
Ouderenvoorzieningen	83%	69%	47%	62%	71%
Winkelaanbod	82%	88%	94%	93%	92%
Volgende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	69%	73%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	10	11	6	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	33%	24%	24%	30%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	15%	5%	7%	7%	8%
Overlastcijfer	4,7	3,4	3,9	4,5	3,5
Druisoverlast	30%	5%	6%	13%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	44%	56%	33%	36%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	48%	67%	36%	35%	34%

6.8 Beijum-oost

Beijum-oost is de oostelijke helft van Beijum, een van de grootste wijken van de stad. Beijum is in de vroege jaren tachtig gebouwd en is een typisch voorbeeld van een bloemkoolwijk – kronkelende paden en wegen, woonerven en weinig doorgaande wegen. Fiets- en autoverkeer zijn er groten deels gescheiden. De wijk heeft geen hoogbouw en beschikt over relatief veel water en groen. In Beijum-oost vinden we vooral veel corporatiewoningen. Beijum-oost heeft een eigen winkelcentrum.

De wijk, en ook de oostelijke helft, huisvest veel gezinnen met kinderen en gezinnen van allochtone afkomst. Het is daarmee bij uitstek de multiculturele wijk van Groningen. Elders in deze rapportage en op <http://groningen.buurtmontior.nl/> staan de gegevens vermeld.

Algemeel oordeel: leefbaarheid iets ondergemiddeld
Het algehele oordeel over de leefbaarheid in Beijum-oost ligt iets onder het stedelijke gemiddelde. Dit zit hem in de relatief lage kwaliteit van de woonomgeving, die overigens wel is verbeterd sinds 2010. Ook zijn de percentages bewoners toegenomen die gehecht zijn aan de buurt en die geen belangrijke problemen in de buurt zien.

Fysiek: groen maar verloederd
Het vele groen in de buurt wordt hoog gewaardeerd, al zijn bewoners duidelijk en in toenemende mate ontevreden over het onderhoud ervan. De buurt heeft de hoogste score van de stad op veroudering: een hoog en toenemend percentage bewoners ziet vaak rommel op straat en graffiti in de buurt. Vermielingen en hondenpoep worden ook veel gemeld, maar minder dan in 2010. De kwaliteit van de woningen krijgt een gemiddelde beoordeling van de buurtbewoners.

Sociaal gestegen naar goed: veel bewoners actief in de buurt

In Beijum-oost is het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt het hoogste van de stad. Het hoge percentage uit 2010 is verder toegenomen. Met de contacten in de buurt zit het ook wel goed. Veel mensen maken geregeld een praatje met buurtgenoten en vrouwen erop dat de buren een oogje op hun woning houden als ze zelf niet thuis zijn. De cijfers voor sociale samenhang en zich medeverantwoordelijk voelen voor de buurt liggen in de buurt van het stedelijk gemiddelde.

Voorzieningen dik in orde, vooral voor kinderen

Veel bewoners van Beijum-oost zijn tevreden over de meeste voorzieningen. De speelmogelijkheden, de scholen en het Centrum voor jeugd en gezin scoren de hoogste cijfers van de stad.

Ook de specifieke buurtvoorzieningen scoren bovengemiddeld: de tevredenheid over het Stip¹ is hoog en de gebouwen met een buurtfunctie worden door veel bewoners wel eens bezocht. Over de voorzieningen voor ouderen is de tevredenheid na een dieptepunt in 2010 weer terug op het eerdere niveau, al is dat nog steeds onder het stadsgemiddelde.

Veiligheid: veel en toenemende overlast door drugs en jongeren

Hét probleem van Beijum-oost is overlast. De drugs-overlast is verduubeld tot ruim boven het stedelijk gemiddelde. Het overlastcijfer is nog sterker toegenomen dan gemiddeld in de stad. Overlast van groepen jongeren en geluid zijn hier debet aan.

Het probleem dat het meest wordt genoemd, wordt hier ook het meest van alle wijken en buurten genoemd: overlast van jongeren. Maar liefst 29 procent noemt dit, tegen 11 procent gemiddeld in de stad.

Hiermee gaat gepaard dat er veel bewoners van Beijum-oost zijn met gevoelens van onveiligheid in hun eigen woonbuurt. Twee van de drie scores zijn slechter dan twee jaar geleden, terwijl de stad ongeveer gelijk is gebleven.

Ontwikkelingen rond gemiddelde

Over de ontwikkelingen van Beijum-oost de afgelopen jaren zijn gemiddelde percentages bewoners positief en negatief. Dit geldt ook voor de verwachtingen voor de toekomst van de buurt.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor vrouwen, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.9. Lewenborg

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,1	7,4	7,3	7,2	7,6
Gehechtheid aan buurt	73%	73%	76%	73%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	24%	19%	23%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	7,3	7,8	7,8	7,7	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	93%	91%	91%	88%	85%
Verloedingscijfer	4,4	4,6	5,5	4,6	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	54%	65%	60%	61%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	6,1	6,4	6,1	6,2	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	88%	85%	88%	84%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	93%	92%	78%
Actief geweest in de buurt	21%	23%	34%	27%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	66%	67%	64%	73%	73%
Jongerenvoorzieningen	32%	39%	34%	43%	53%
Ouderenvoorzieningen	83%	79%	65%	76%	71%
Winkelaanbod	95%	88%	95%	96%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	73%	81%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	5	8	8	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	15%	15%	18%	19%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	6%	4%	4%	6%	8%
Overlastcijfer	3,2	2,8	3,2	3,2	3,5
Drugsoverlast	6%	4%	6%	5%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	35%	38%	52%	40%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	56%	51%	50%	39%	34%

6.9 Lewenburg

Lewenburg is een grote wijk in het noordoosten van de stad. De wijk is gebouwd in de jaren zeventig van de vorige eeuw. In de loop van de jaren zijn enkele van de weinige hoge flatgebouwen gesloopt.

Om Lewenburg aantrekkelijk en op niveau te houden, is een aantal jaren geleden de wijkvernieuwing gestart. Hart van de wijk is het gerenoveerde winkelcentrum met het wijkcentrum Het Dok en een nieuwe sporthal.

De wijk is met fiets, auto en bus goed bereikbaar. In de wijk wonen veel kinderen in de basisschoolleeftijd. Een relatief groot deel daarvan woont in een eenoudergezin. Verder zijn relatief veel wijkbewoners van niet-westerse herkomst.

Onderhoud en schoonmaak huurt moeten beter

We hebben de bewoners gevraagd welke problemen zij in hun wijk het grootst vinden. Net als voorgaande jaren vindt 30 procent van de respondenten onderhoud en schoonhouden van de buurt een groot probleem. De ondergemiddelde scores voor onderhoud en schoonhouden van de wijk bevestigen dit. Vooral de beoordeling van het onderhoud van groenvoorzieningen is duidelijk slechter dan twee jaar geleden.

Verder noemen bewoners vaak problemen rond jongeren in de wijk.

De bewoners van Lewenburg zijn bovengemiddeld gehecht aan hun wijk. De kwaliteit van de woonomgeving is net iets lager dan gemiddeld.

Verloedering van de wijk verminderd

Hoewel de verloedering in Lewenburg boven het stadsgemiddelde ligt, is die wel sterk afgenomen sinds 2010. Zo ligt het aantal vernielingen nog ver boven het stadsgemiddelde, maar zien we de afgelopen jaren een flinke afname: in 2008 meldde nog driekwart van de respondenten vernielingen in de wijk, inmiddels is dit percentage gehalveerd. Ook zijn er bij de politie minder aangiftes gedaan van vernielingen. De bewoners hebben ook

minder last van hondensoep dan voorgaande jaren. In Lewenburg is de kwaliteit van de woningen iets boven het stedelijk gemiddelde. De bewoners zijn iets minder tevreden over de groenvoorziening dan bij de vorige meting, het percentage ligt nu rond het gemiddelde.

Veel contacten met de burens

De bewoners van Lewenburg maken vaak een praatje met hun burens. Ze doen dit vaker dan de gemiddelde stadler. Ook vertrouwen meer Lewenburgers dan gemiddeld erop dat hun burens een oogje in het zeil houden als ze zelf van huis zijn. Op sociale samenhang scoort Lewenburg gemiddeld en dit geldt ook voor de mate waarin de wijkbewoners zich medeverantwoordelijk voelen en actief zijn voor hun buurt. Wel zijn er duidelijk minder mensen actief in de buurt dan in 2010.

Voorzieningen goed en voor ouderen en jongeren verbeterd

Over de voorzieningen in hun wijk zijn de bewoners van Lewenburg over het algemeen tevreden. Alleen de jongerenvoorzieningen scoren onder het stedelijk gemiddelde, maar deze zijn de afgelopen twee jaar wel duidelijk verbeterd. Doordat ook stedelijk gezien het oordeel over deze voorzieningen is gestegen, scoort Lewenburg toch ondergemiddeld. Ook de tevredenheid over de speelgelegtheden voor kinderen is met het stadsgemiddelde verbeterd en zo gemiddeld gebleven. Voor ouderen zijn de voorzieningen bovengemiddeld goed in Lewenburg. Dit geldt ook voor het winkelaanbod. Het CJG scoort de meeste tevreden wijkbewoners van alle wijken.

Veiligheid in orde

Ook op het gebied van veiligheid is Lewenburg een gemiddelde tot goede stadswijk, waar weinig veranderde sinds de vorige meting in 2010. De bewoners van de wijk hebben minder te maken met geluidsoverlast dan de gemiddelde inwoner

van de gemeente en er is minder criminaliteit rond auto's. Ook zijn er minder gevoelens van onveiligheid over het voorkomen van vermogensdelicten en bedreigende voorvallen. De overlast van groepen jongeren is gelijk aan het stedelijk gemiddelde, maar bewoners noemen hangjongeren en een gebrek aan voorzieningen voor jongeren als tweede grote probleem in hun wijk.

Vooruit gegaan, toekomstverwachtingen gematigd

Veel bewoners van Lewenburg vinden dat hun woonomgeving er het afgelopen jaar op vooruit is gegaan en een gemiddeld percentage verwacht dat de wijk er in de toekomst op vooruit zal gaan. Er zijn minder wijkbewoners optimistisch over de toekomst dan twee jaar geleden: het percentage is gedaald van 50 naar 40 procent.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.10 Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg

	2010	2012	Stad
1. Algemeel oordeel over de leefbaarheid			
Kwaliteit woonomgeving	8,1	8,2	7,6
Gehechtheid aan buurt	83%	84%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	18%	17%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')			
Kwaliteit woning	7,9	8,0	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	87%	87%	85%
Verloedingscijfer	3,4	3,3	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	68%	63%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')			
Sociale samenhang	6,9	7,2	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	89%	91%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	92%	93%	78%
Actief geweest in de buurt	23%	26%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen			
Speelmogelijkheden voor kinderen	65%	73%	73%
Jongerenvoorzieningen	33%	42%	53%
Ouderenvoorzieningen	50%	66%	71%
Winkelaanbod	97%	96%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	73%	75%	71%
5. Aangiftes bij de politie			
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	20	18	11
6. Veiligheidsbeleving			
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	8%	8%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	1%	6%	8%
Overlastcijfer	2,1	2,2	3,5
Drugsoverlast	0%	2%	8%
7. Ontwikkeling			
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	18%	16%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	35%	24%	34%

6.10 Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg

De buurtcombinatie Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg bestaat uit twee, verschillende delen. Het dorp Oosterhoogebrug heeft dorpse karakteristieken en woningen uit meerdere bouwperiodes. Deze buurt is daarom indertijd ingedeeld bij de verzamelwijk Hoogkerk/de dorpen, met de oude dorpskernen en plattelandsgebieden in de gemeente.

Ulgersmaborg is aanzienlijk later gebouwd. Hier vinden we een mix van zones met woningen en bedrijventerreinen. Ulgersmaborg maakt deel uit van de wijk Nieuw-oost.

Deze twee buurten grenzen aan elkaar en zijn samen een van de wijkvernieuwingswijken van de stad. Met zo'n 4.000 inwoners is het een betrekkelijk kleine wijk. Er wonen veel gezinnen met kinderen en weinig mensen van buitenlandse herkomst.

Leefbaarheid algemeen is prima

In algemene zin liggen de scores voor de leefbaarheid van Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg boven de stads-gemiddelden. Men woont hier graag en is gehecht aan de buurt. Maar er zijn weinig bewoners die vinden dat er geen problemen zijn in de buurt.

Woningen goed gewaardeerd, onderhoud buurt niet

De woningen in Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg worden onverminderd hoog gewaardeerd. De bewoners zijn ontvreden over de mate van onderhoud van de buurt. Het groen en de mate van verloeding worden gemiddeld gewaardeerd.

De problemen die men hier benoemt, zijn het onderhoud en schoonhouden van de buurt, het (gebrek aan) openbaar vervoer en de staat van bijvoorbeeld trottoirs en verlichting. Deze drie problemen worden hier het meest van de stad genoemd.

Voorzieningen: verbeterd en divers beeld

De tevredenheid over de meeste voorzieningen is toegenomen met het stedelijke gemiddelde. Vooral de winkels voor dagelijkse boodschappen en het

Stip' oogsten tevredenheid en de gebouwen met een functie voor de buurt worden door veel bewoners bezocht. De bewoners van Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg zijn weinig tevreden over de voorzieningen voor jongeren en vooral over het C.J.G.

Sociale leefomgeving: stabiel op hoog niveau

De sociale samenhang is in deze buurtcombinatie de hoogste van de stad. Het lijkt erop dat de traditionele dorpse waarden van het oude dorp Oosterhoogebrug worden gecombineerd met een aantal positieve aspecten van het wonen in nieuwe, homogene buurten met veel koopwoningen. Dat is ook te zien aan de bovengemiddelde scores op de diverse soorten buurtcontacten en het gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt.

We zien verder een toename van het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt.

Stabiele dorpse veiligheid en weinig overlast

In de oude dorpskernen en de nieuwere wijken vinden we altijd al ruim bovengemiddelde scores voor veiligheid. Het ligt voor de hand dat we dit beeld ook zien in de buurtcombinatie Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg. Er is weinig overlast en er zijn weinig slachtoffers van criminaliteit en gevoelens van onveiligheid. De cijfers zijn vrijwel allemaal gelijk aan die van 2010, maar iets meer bewoners hebben het idee dat er vaak vermogensdelicten worden gepleegd in de buurt en ze ondervinden wat meer overlast van elkaar.

Het enige smetje op dit blaasoen is een flinke toename van het aantal slachtoffers van (een poging tot) inbraak, tot het stadsgemiddelde. Dit zien we terug in de inbraakaangiffes bij de politie.

Al met al blijft het hier beduidend veiliger dan gemiddeld in de stad.

Ontwikkeling buurt: veel beter kan het niet
Over de hele linie is het met de leefbaarheid en veiligheid in Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg goed gesteld, net als in de vorige metingen. Weinig bewoners zeggen dan ook dat de buurt erop vooruit is gegaan de afgelopen tijd. Het percentage dat achteruitgang heeft gezien, is groter dan in 2010, en ligt nu boven het gemiddelde in de stad. In de toekomstverwachtingen zien we ook een wat negatiever beeld dan twee jaar geleden: nog maar een kwart van de bewoners verwacht vooruitgang, terwijl dat in 2010 nog 35 procent was.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor wonen, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.11 Centrum

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,5	7,7	7,6	7,6	7,6
Gehechtheid aan buurt	74%	76%	65%	67%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	23%	15%	17%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	7,2	7,2	7,3	7,1	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	66%	73%	69%	74%	85%
Verloedingscijfer	4,6	3,5	4,1	4,1	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	71%	77%	73%	75%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,1	5,8	5,2	5,2	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	75%	80%	81%	79%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	66%	57%	78%
Actief geweest in de buurt	12%	13%	17%	16%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	37%	46%	37%	47%	73%
Jongerenvoorzieningen	66%	62%	63%	76%	53%
Ouderenvoorzieningen	66%	62%	52%	64%	71%
Winkelaanbod	90%	93%	94%	94%	92%
Volgende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	64%	60%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	16	11	15	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	37%	26%	31%	33%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	13%	6%	12%	13%	8%
Overlastcijfer	4,3	3,8	4,4	4,9	3,5
Drugsoverlast	39%	22%	18%	24%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	38%	33%	19%	26%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	57%	54%	37%	37%	34%

6.11 Centrum

Het Centrum van de stad heeft een ander karakter dan de woonwijken; het is een bijzonder gebied door de markt, de vele winkels en horecagelegenheden. Het is de huiskamer van de stad voor de inwoners van stad en regio en voor toeristen. Er wonen veel studenten en de gemiddelde leeftijd ligt lager dan in de rest van de stad.

Algemeen oordeel leefbaarheid: veel problemen

De bewoners van het Centrum geven een gemiddeld cijfer voor de kwaliteit van de woonomgeving en zijn ook gemiddeld gehecht aan hun wijk. Relatief weinig mensen geven aan dat er problemen zijn in het Centrum. Acceptatie van de dynamische leefomgeving die de binnenstad kenmerkt, lijkt hiervoor een verklaring.

Fysieke leefomgeving kan beter, minder vernielingen

Het verloedingscijfer is hoog en het cijfer voor de kwaliteit van de woning is laag in het Centrum. Wel is een duidelijke verbetering zichtbaar in de mate van verloeding. Over de groenvoorziening zijn de bewoners het minst tevreden van de stad. Het weinige groen zal hieraan debet zijn. Het onderhoud oogst wel bovengemiddelde tevredenheid, met name het onderhoud van de groenvoorziening en wegen. Het groen in de wijk wordt dus wel goed onderhouden en het huiskamerteam zorgt ervoor dat achterblijvend afval snel weer weg is.

Verder zien we dat minder bewoners vinden dat er vaak vernielingen plaatsvinden dan in 2010. Dit is ook te zien in de aangiftes bij de politie.

Lage scores sociale leefomgeving

Op veel aspecten van de sociale leefomgeving wordt het Centrum laag beoordeeld. De sociale samenhang is laag en relatief weinig mensen voelen zich verantwoordelijk voor de buurt. Over de hele stad gezien zijn het minst mensen actief geweest voor de buurt en wordt het contact met buurtgenoten vaker als onvoldoende beschouwd. Bovendien maken ze

nog minder dan eerder praaties met burens en rekenen er nog minder dan eerder op dat buurtgenoten een oogje in het zeil houden als ze zelf niet thuis zijn. De lage scores hebben te maken met het karakter van een stadscentrum waar veel studenten wonen. In het stadscentrum is men minder met buurtgenoten 'onder elkaar', omdat er altijd ook binnenstadbezoekers zijn. Studenten zoeken hun contacten in het studentenleven en minder in hun buurt. Daarnaast verhuizen studenten vaker en hechten zij zich daarom minder aan de buurt.

Gemiddeld tevreden over voorzieningen

Over de meeste aanwezige voorzieningen zijn de wijkbewoners gemiddeld tevreden. De tevredenheid is zelfs behoorlijk toegenomen, sterker dan gemiddeld in de stad. De jongerenvoorzieningen scoren beter dan in de andere wijken. Volgens de bewoners zijn er te weinig speelgelegenheden voor kinderen en ontmoetingsplekken voor buurtgenoten.

Veiligheidsbeleving laagste van de stad, drugsoverlast toegenomen

De veiligheidsbeleving in het Centrum is lager dan in alle andere wijken. Veel bewoners voelen zich wel eens onveilig in hun wijk, ervaren dreiging en zijn slachtoffer van inbraak of fietsendiefstal. Daarnaast is het overlastcijfer in het Centrum het hoogste van alle wijken, waarbij overlast door jongeren en geluidsoverlast hoger scoren dan elders in de stad. Dit is niet opvallend, aangezien het Centrum veel uitgaansgelegenheden kent waar jongeren komen (en naar buiten komen) en waar muziek wordt gedraaid.

Vanwege de relatie met onveiligheidsgevoelens is de toename van drugsoverlast een belangrijk punt van aandacht. In aangiftes bij de politie zien we dat er vooral veel geweldsdelicten plaatsvinden in het Centrum, maar wel minder dan in vorige jaren.

Ontwikkelingen krijgen gemiddelde beoordelingen
Een gemiddeld percentage bewoners vindt dat het Centrum erop vooruit is gegaan; dit percentage ligt hoger dan bij de vorige peiling. De verwachting dat de wijk in de toekomst vooruit gaat, ligt eveneens rond het stadsgemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.12 **Grinobuurt**

	2006	2008	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,3	7,2	7,3	7,6	7,6
Gehechtheid aan buurt	63%	63%	57%	63%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	32%	23%	18%	22%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	6,9	7,0	7,2	7,3	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	89%	88%	89%	87%	85%
Verloedingscijfer	2,5	3,1	3,0	2,5	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	80%	77%	64%	72%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,9	5,3	5,3	5,6	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	85%	76%	80%	77%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	67%	64%	72%	78%
Actief geweest in de buurt	12%	11%	15%	16%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	61%	45%	42%	52%	73%
Jongerenvoorzieningen	44%	57%	49%	51%	53%
Ouderenvoorzieningen	83%	84%	68%	82%	71%
Winkelaanbod	84%	88%	88%	84%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	69%	79%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	10	18	2	4	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	14%	20%	14%	13%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	6%	15%	4%	7%	8%
Overlastcijfer	3,1	3,5	3,0	3,2	3,5
Drugsoverlast	2%	3%	1%	1%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	20%	20%	20%	30%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	38%	36%	41%	35%	34%

6.12 Grunobuurt

In deze kleine buurt, vlak ten zuiden van de binnenstad, wonen ongeveer 2.000 mensen. De buurt kent weinig eigen voorzieningen. Het Stadspark en het centrum liggen op loopafstand. De buurt wordt in tweeën gedeeld door de Parkweg. Het noordelijke gedeelte is snel aan het veranderen. In dit gedeelte zijn veel van de oude corporatiewoningen gesloopt. Er zijn twee nieuwe flats opgeleverd, samen ongeveer 100 wooneenheden, merendeels voor starters en alleenstaanden. Er ligt ook nog een groot stuk braak, waarop in de nabije toekomst appartementencomplexen zullen worden gebouwd. Ten zuiden van de Parkweg zijn de meeste woningen gebouwd vlak voor of kort na de Tweede Wereldoorlog. De Nebollat aan de Paterswoldseweg heeft geen verzorgingstaak meer en wordt nu als anti-kraakwoonruimte aangeboden.

Gemiddelde leefbaarheid, met parkeerproblemen

De kwaliteit van de woonomgeving wordt gemiddeld beoordeeld; dit is een verbetering ten opzichte van de voorgaande jaren. De gehechtheid aan de buurt is iets beneden het stadsgemiddelde.

Het meest genoemde probleem is de parkeerproblematiek, net als in eerdere jaren.

Gegroeid naar 'goed' door verbeteringen onderhoud en verloeding

Het onderhoud aan de trottoirs, fietspaden en de wegen krijgt een betere beoordeling dan in 2010. Dit zal mede veroorzaakt zijn door het groot onderhoud aan de Paterswoldseweg in de zomer van 2012.

Er zijn ook minder buurtbewoners die vinden dat er vaak hondenoepel ligt op straat. Vroeger was dit meer dan 20 procent, in 2012 is dit gedaald naar 13 procent. Al met al is er minder sprake van verloeding dan gemiddeld in de stad en scoort de Grunobuurt 'goed' op de fysieke leefomgeving.

Sociale samenhang (nog) minder dan gemiddeld

In de Grunobuurt voelen wat minder bewoners zich medeverantwoordelijk voor de buurt dan gemiddeld in de stad. Men is het minst actief in de buurt van alle wijken en buurten, er wordt wat minder een praatje gemaakt met de buren en de buren houden wat minder een oogje in het zeil. Dit kan te maken hebben met een groot contingent nieuwe bewoners en met het feit dat de nieuwe appartementen vooral geschikt zijn voor starters en alleenwonenden.

Wel zien we hier en daar vooruitgang: de sociale samenhang is iets beter dan twee jaar terug en dat geldt ook voor de percentages bewoners die een praatje maken met buurtgenoten en die bereid zijn hun buurtgenoten te helpen bij ziekte of handicap.

Weinig speelmogelijkheden voor kinderen

In de Grunobuurt is men niet tevreden met de speelmogelijkheden voor kinderen. Dit is al jaren zo, in 2008 en 2010 werd dit ook aangegeven. Ook de tevredenheid met het winkelaanbod ligt onder het stadsgemiddelde.

De tevredenheid over ouderenvoorzieningen laat daarentegen een fikse stijging zien, net als het percentage buurtbewoners dat vindt dat er voldoende ontmoetingsplekken in de buurt zijn.

Autodelicten toegenomen

Het aandeel inwoners dat aangeeft zich onveilig te voelen in de buurt is een stuk lager dan het stadsgemiddelde. Ook op andere punten van de veiligheidsbeleving scoort de Grunobuurt goed. Het overlastcijfer is iets lager dan gemiddeld en drugsoverlast wordt hier bijna niet ervaren.

Maar het aantal autodelicten, diefstal uit of vanaf de auto en vernielingen aan de auto, is de laatste twee jaar toegenomen van 30 naar 35 procent, en dit is ruim boven het stadsgemiddelde van 22 procent. Bij de politie zijn minder aangiftes gedaan van diefstal uit auto's.

Oordeel ontwikkelingen positiever dan eerder

Van de bewoners van de Grunobuurt vindt 30 procent dat de buurt er de laatste tijd op vooruit is gegaan, net als gemiddeld in de stad. In 2010 gaf 20 procent van de bewoners dit aan. De verwachting dat het in de toekomst beter zal gaan met de buurt, is met 35 procent ook gelijk aan het stadsgemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.13 Corpus den Hoorn

	2006	2008	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,3	7,9	7,6	7,7	7,6
Gehechtheid aan buurt	74%	67%	70%	74%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	38%	26%	29%	30%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	7,3	7,4	7,6	7,6	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	85%	90%	88%	92%	85%
Verloedingscijfer	3,2	3,0	3,0	2,5	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	77%	71%	76%	72%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,9	6,2	5,8	5,9	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	72%	84%	82%	90%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	88%	87%	88%	78%
Actief geweest in de buurt	11%	13%	16%	20%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	48%	42%	61%	61%	73%
Jongerenvoorzieningen	36%	44%	41%	44%	53%
Ouderenvoorzieningen	81%	85%	77%	87%	71%
Winkelaanbod	92%	96%	96%	97%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	70%	78%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	8	8	4	7	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	17%	13%	17%	16%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	3%	8%	2%	8%	8%
Overlastcijfer	2,3	1,9	2,1	2,3	3,5
Drugsoverlast	2%	1%	0%	5%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	31%	60%	52%	51%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	68%	62%	43%	40%	34%

6.13 Corpus den Hoorn

Corpus den Hoorn is een grote, naoorlogse wijk in het zuiden van de stad. In de afgelopen jaren is er een intensief wijkvernieuwingprogramma uitgevoerd.

De wijk is zijn geconcentreerd rond het Overwiningsplein. Dit winkelcentrum bedient ook de zuidelijke nieuwe wijken Hoornsemeer, Hoornsepark en de Piccardthof. Verder is er veel groen en water. De uitvalswegen A7 en A28 zijn gemakkelijk bereikbaar. Er zijn veel ouderwoningen en woonvoorzieningen voor ouderen. De 5.000 wijkbewoners bestaan dan ook voor een relatief groot deel uit ouderen.

Goede leefomgeving stabiliseert

Veel aspecten scoren in Corpus den Hoorn duidelijk beter dan elders in de stad. Door de wijkvernieuwing scoorde de buurt in 2008 beduidend hoger dan in eerdere jaren. Deze goede scores stabiliseren zich min of meer. Het algemeen oordeel over de leefbaarheid is er nu gemiddeld, vergelijkbaar met de stad als geheel. Vaker dan gemiddeld vinden bewoners dat de buurt weinig tot geen problemen kent. Het belangrijkste probleem voor de bewoners is de staat van onderhoud van de wijk, net als in 2006 en 2010. De staat van verlichting en andere hardware in de buurt, en eenzaamheid worden hier ten opzichte van het gemiddelde vaak genoemd als problemen.

Fysieke leefomgeving stabiliseert op hoog niveau

De kwaliteit van de woningen in Corpus den Hoorn krijgt een gemiddelde 7,6. De kwaliteit van de groenvoorzieningen en de mate van verloederd worden positiever beoordeeld dan elders en dan in 2010. Bij eerder zijn die vaak vernielingen aan straatmeubilair en dergelijke constateren. Het aantal aangiftes bij de politie van vernieling is even hoog als in 2010. In 2010 zagen we juist een afname van het aantal aangiftes en een gelijk blijvend oordeel van de bewoners. Hieraan is te zien dat het oordeel van de bewoners enige tijd nodig heeft om zich aan te passen aan de feitelijke situatie.

De tevredenheid over het onderhoud is toegenomen, net als gemiddeld in de stad.

Sociaal nog iets verbeterd

Een aantal sociale elementen in Corpus den Hoorn scoren nog iets beter dan twee jaar terug. We zien een flinke toename van het percentage bewoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt, tot boven het stedelijk gemiddelde. Ook zijn er meer mensen bereid een zieke of gehandicapte buurtgenoot te helpen en zijn meer bewoners actief geweest in de buurt.

Per saldo scoort de sociale leefomgeving aan de bovenkant van het gemiddelde in de stad.

Tevredenheid over voorzieningen toegenomen

Over een aantal voorzieningen in Corpus den Hoorn zijn meer bewoners tevreden dan twee jaar geleden. Het basisonderwijs, het CJG, de voorzieningen voor ouderen en het aantal plekken waar men buurtgenoten kan ontmoeten, krijgen een veel beter oordeel. Kleinere toenames zien we in de tevredenheid over voorzieningen voor mensen met beperkingen en over voorzieningen voor jongeren. Deze jongerenvoorzieningen, en ook de speelmogelijkheden voor kinderen, oogsten wel duidelijk minder tevredenheid dan gemiddeld in de stad.

Een bovengemiddeld percentage maakt wel eens gebruik van een van de gebouwen waar buurtactiviteiten worden georganiseerd. Het winkelaanbod scoort nog altijd hoog.

Veilig, maar meer auto-delicten

We zien een opvallende toename van het percentage bewoners van Corpus den Hoorn dat meldt dat er iets aan zijn auto is vernield of dat er zaken vanaf of uit de auto zijn gestolen. Dit vinden we niet terug bij de aangiftes van diefstal uit de auto, die juist zijn afgenomen. Na een spectaculaire daling van het aantal inbraken in woningen in 2010 zien we nu een toename naar het oude niveau rond het gemiddelde.

Verder is Corpus den Hoorn een veilige wijk. Gevoelens van onveiligheid komen bij minder bewoners voor dan in de rest van de stad. Ook is er minder sprake van overlast in de vorm van geluid, omwonenden en groepen jongeren – nu het minste van de stad. De mate waarin men hier drugsoverlast ervaart, is toegenomen tot dicht bij het stadsgemiddelde.

Corpus den Hoorn opnieuw vooruit gegaan,

verwachtingen gemiddeld

Opnieuw geven veel bewoners van Corpus den Hoorn aan dat hun buurt erop vooruit is gegaan. Op de andere aspecten van de ontwikkeling van de buurt komt Corpus den Hoorn dicht bij het gemiddelde dan in 2010, maar nog wel iets erboven.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.14 De Wijert

	2006	2008	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,1	7,1	7,2	7,2	7,6
Gehechtheid aan buurt	67%	60%	68%	63%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	28%	22%	28%	26%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	7,3	7,4	7,2	7,1	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	88%	88%	90%	90%	85%
Verloedingscijfer	3,6	4,6	4,4	4,0	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	75%	64%	71%	61%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,5	5,6	5,4	5,6	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	75%	85%	84%	86%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	80%	82%	81%	78%
Actief geweest in de buurt	12%	20%	17%	23%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	68%	73%	64%	72%	73%
Jongerenvoorzieningen	36%	51%	41%	57%	53%
Ouderenvoorzieningen	81%	84%	70%	80%	71%
Winkelaanbod	99%	98%	97%	98%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	74%	80%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	5	3	7	6	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	21%	18%	21%	21%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	2%	9%	4%	7%	8%
Overlastcijfer	3,1	3,5	3,5	3,5	3,5
Drugsoverlast	11%	10%	10%	9%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	32%	35%	34%	29%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	60%	48%	35%	36%	34%

6.14 De Wijert

De redelijk grote wijk De Wijert bestaat uit twee delen. De Wijert-zuid is een relatief nieuwe, betere buurt met veel koopwoningen. De oorspronkelijke wijk De Wijert is het noordelijke deel. De bewoners noemen dit deel van de wijk nog altijd 'De Wijert', zonder de toevoeging '-noord'. Wij sluiten daarbij aan. De Wijert is een typische jaren-zestigbuurt die voor een zeer groot deel bestaat uit blokken corporatieve portiekwoningen, gebouwd in zogenaamde stempelbouw. De laatste jaren zien we in een aantal straten nieuwe eengezinswoningen en appartementen verrijen, zowel koop als huur. Er is een winkelcentrum en een behoorlijk aantal voorzieningen voor onderwijs, sport en sociaal-culturele activiteiten. Relatief veel van de 4.800 wijkbewoners zijn boven de 65 jaar. Veel kinderen in De Wijert wonen in een eenoudergezin. Verder wonen hier relatief veel mensen van niet-westerse komaf.

Algemeel oordeel terug onder gemiddelde

Waar De Wijert in 2010 rond het stadsgemiddelde scoorde op het algehele oordeel over de leefbaarheid, is de wijk nu weer onder het gemiddelde gezakt. Dit is te wijten aan wat krimp in het percentage bewoners dat gehecht is aan de buurt, en een stedelijke (kleine) toename van de kwaliteit van de woonomgeving. Het onderhoud en schoonhouden van de wijk is volgens de bewoners het belangrijkste probleem en wordt in De Wijert door een even hoog percentage genoemd als gemiddeld. De integratie van allochtonen zien meer bewoners als een belangrijk probleem dan gemiddeld in de stad.

Gemiddeld tot negatief oordeel over fysieke aspecten van de buurt

Op de fysieke aspecten scoort De Wijert veelal aan de lage kant, rond het stedelijk gemiddelde. Een paar negatieve scores veroorzaken toch een fysieke totaalscore onder het gemiddelde. De kwaliteit van de woningen krijgt een relatief laag

cijfer en er is veel verloeding, die in De Wijert de vorm heeft van rommel op straat. Het percentage bewoners dat tevreden is over het schoonhouden van de woonomgeving, ligt dan ook onder het stadsgemiddelde.

Sociale leefomgeving: ondergemiddeld, maar meer bewoners actief voor de buurt

Als we kijken naar de sociale kant van De Wijert, dan zien we een wijk onder het stadsgemiddelde. Dit geldt met name voor de mate van sociale samenhang, maar ook voor onderlinge hulp. Minder bewoners vertrouwen erop dat hun burea een oogje op hun woning houden als ze bijvoorbeeld een dagje weg zijn. En er zijn minder mensen bereid een zieke of gehandicapte buurtgenoot te helpen. Dit percentage is wel wat hoger dan in 2010. Ook het percentage wijkbewoners dat actief is geweest in de buurt is toegenomen, van 17 naar 23 procent.

Goed voorzieningenniveau

Net als gemiddeld in de stad is de tevredenheid over voorzieningen voor kinderen en jongeren in De Wijert toegenomen. Voor het CUG ligt die zelfs boven het stadsgemiddelde.

Ook de voorzieningen voor ouderen oogsten blijvend grote tevredenheid, net als de Stip's¹ en het aantal plekken in de wijk waar men zijn buurtgenoten kan ontmoeten. Over de winkels in de wijk zijn de bewoners zelfs het meest tevreden van de hele stad. Dit zijn belangrijke voorzieningen voor de vele oudere bewoners in de wijk.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor wonen, welzijn en praktische ondersteuning

Veiligheid: gemiddeld tot goed

De inwoners van De Wijert beoordelen hun wijk als iets veiliger dan gemiddeld. De verhoogde mate van overlast uit 2010 is afgenomen tot gemiddelde cijfers voor geluidsoverlast, overlast door jongeren en door omwonenden.

Van weinig bewoners is een fiets ontvreemd het afgelopen jaar en er zijn bij de politie relatief weinig aangiftes gedaan van inbraak.

Gemiddelde toekomstverwachtingen

De percentages bewoners die vinden dat de buurt er het laatste jaar op vooruit of achteruit is gegaan, zijn nagenoeg even hoog als gemiddeld in de stad. Hoewel de wijk op onder meer algemeen oordeel, sociale leefomgeving en fysieke aspecten gemiddeld of ondergemiddeld scoort, zijn de verwachtingen voor de toekomst van de wijk gelijk aan het stedelijk gemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.15 Hoogkerk

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,5	7,7	7,5	7,5	7,6
Gehechtheid aan buurt	75%	77%	69%	72%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	32%	25%	22%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	7,4	7,7	7,7	7,7	7,6
Groenvoorziening (tevredeheid)	82%	89%	83%	82%	85%
Verloedingscijfer	4,0	4,3	3,9	3,7	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevredeheid)	72%	73%	72%	71%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	6,8	6,9	6,4	6,5	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	83%	85%	88%	89%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	91%	93%	78%
Actief geweest in de buurt	14%	17%	19%	22%	23%
4. Tevredeheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	51%	63%	61%	75%	73%
Jongerenvoorzieningen	32%	50%	36%	43%	53%
Ouderenvoorzieningen	80%	82%	78%	86%	71%
Winkelaanbod	81%	94%	94%	94%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	53%	68%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	2	6	7	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	9%	9%	11%	10%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	3%	2%	3%	2%	8%
Overlastcijfer	2,4	2,0	2,4	2,5	3,5
Drugsoverlast	2%	1%	0%	4%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	36%	34%	23%	22%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	55%	40%	27%	21%	34%

6.15 Hoogkerk

Het dorp Hoogkerk ligt ten westen van de stad. Tot 1969 was Hoogkerk een zelfstandige gemeente.

Na toevoeging aan de gemeente Groningen heeft Hoogkerk nog lang apart van de stad gelegen, maar de uitbreiding van de stad heeft het dorp inmiddels bereikt.

Hoogkerk wordt gekarakteriseerd door de suikerfabriek. Samen met de kartonfabriek De Halm geeft dit een industrieel karakter aan de omgeving. Hoogkerk heeft een Molukse gemeenschap. Verder wonen hier weinig mensen met een allochtone herkomst.

Algemeen: gemiddelde leefbaarheid

We zien dat iets meer mensen gehecht zijn aan Hoogkerk dan in 2010 en dan gemiddeld. De kwaliteit van de woonomgeving van Hoogkerk ligt ook rond het gemiddelde van de stad. We hebben de bewoners gevraagd wat volgens hen de grootste problemen zijn, die met voorrang aangepakt moeten worden. In Hoogkerk is dit het onderhoud en schoonhouden van de buurt, gevolgd door hangjongeren/het gebrek aan voorzieningen voor jongeren.

Minder verloedering, veel minder vernielingen

De verloedering in Hoogkerk is verminderd. Er ligt duidelijk minder hondenuitwerping op straat dan bij de vorige meting, maar er wordt in Hoogkerk vooral veel minder vernield: 27 procent van de respondenten meldt dat er vaak vernielingen zijn, tegen 43 procent in 2010. Gemiddeld over de stad is dit 14 procent. De kwaliteit van de woningen veranderde niet de laatste jaren en is gemiddeld. Over het onderhoud van het dorp is men in Hoogkerk niet zo tevreden als elders in de gemeente. Het onderhoud aan groen, fietspaden en trottoirs laten allemaal ondergemiddelde percentages zien.

Goed contact met de buren en meer mensen actief in de buurt

Met de sociale kant van Hoogkerk is het goed gesteld. De sociale samenhang en de contacten met buurtgenoten liggen boven het stedelijk gemiddelde. Maar liefst 95 procent zegt voldoende contacten met buurtgenoten te hebben. Het percentage bewoners dat actief is in de buurt, is in Hoogkerk even hoog als gemiddeld in de stad. Er is sprake van een langzame maar zekere toename: van 17 procent in 2008, via 19 procent in 2010 tot 22 procent in 2012.

Tevredenheid voorzieningen toegenomen, heft bewoners bezocht buurtgebouw

De tevredenheid over de voorzieningen in Hoogkerk is de afgelopen jaren sterk verbeterd, net als in de stad gemiddeld. Zo is 75 procent van de bewoners tevreden over de speelgelegenheden voor kinderen, in 2010 was dit nog 61 procent. Gemiddeld is 73 procent van de mensen in de stad hierover tevreden. Ook zijn veel bewoners van Hoogkerk tevreden over de oudervoorzieningen, die bovengemiddeld scoren. De voorzieningen voor jongeren in het dorp waarden de Hoogkerkers minder dan de gemiddelde stadler. Wel zien we dat de tevredenheid over deze voorzieningen sterk verbeterd is sinds de laatste meting twee jaar geleden. Het bezoek aan gebouwen met een functie voor de buurt in Hoogkerk is een van de hoogste van de stad.

Veilig Hoogkerk kent toch weer wat drugsoverlast

Hoogkerk hoort bij de vier wijken waar het gevoel van onveiligheid het laagste is van de stad: 8 procent van de bewoners voelt zich weleens onveilig, tegenover 20 procent gemiddeld in de stad. In Hoogkerk zijn veel minder mensen slachtoffer van een (poging tot) inbraak, diefstal van hun fiets of delicten aan hun auto dan gemiddeld. Ook is er weinig overlast in de wijk. Twee jaar geleden was er zelfs helemaal geen drugsoverlast, nu geeft 4 procent van de respondenten aan te maken te hebben met

drugsoverlast. Dit is nog wel fors lager dan het stadsgemiddelde van 8 procent.

Geen verbetering verwacht (het gaat al goed)

Over de ontwikkeling van hun wijk zijn de Hoogkerkers minder positief dan de gemiddelde stadler. Minder mensen dan gemiddeld verwachten dat hun omgeving erop vooruit gaat in de toekomst. Twee jaar geleden waren meer bewoners van Hoogkerk positief over de toekomst van hun wijk dan nu: we zien een daling van 27 procent in 2010 naar 21 procent in 2012. Aangezien het in Hoogkerk leefbaar en veilig is, is het positief dat gemiddelde percentages bewoners verwachten dat hun dorp erop achteruit zal gaan.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

■ bijlage kleurenoverzicht

De volgende bladzijden bevatten het kleurenoverzicht voor alle onderzochte wijken en buurten. Hierin is voor allerlei elementen van leefbaarheid en veiligheid te zien of wijken en buurten beter of slechter scoren dan de stad als geheel. Een vakje is oranje wanneer een wijkscore in negatieve zin significant afwijkt van het stadsgemiddelde; dit betekent dat er een grote kans (95 procent) is dat het gevonden verschil ook in werkelijkheid een verschil is.

Een groen vakje staat voor een duidelijk betere score en een blauw vakje betekent dat een wijk of buurt statistisch gezien niet duidelijk afwijkt van het stedelijk gemiddelde.

Voor een juiste interpretatie van de overzichten is het belangrijk om te weten dat een oranje of groen vakje alleen betekent dat met behoorlijk grote zekerheid kan worden gezegd dat het wijkgemiddelde afwijkt van het stadsgemiddelde. Het zegt niets over de omvang van het verschil, de relevantie van het verschil of over de ernst van een situatie.

De mate van zekerheid heeft onder andere te maken met de omvang van de respondentengroepen. Als er genoeg personen zouden kunnen meedoen aan het onderzoek, dan zou het schema uiteindelijk bijna alleen maar oranje en groene vakjes hebben. De gevonden verschillen zouden dan immers ook in de werkelijkheid aanwezig zijn.

Verder is het zo dat alles is gerelateerd aan het stadsgemiddelde. Wanneer een indicator hoog scoort voor de stad als geheel, hoeft een oranje vakje niet per definitie te betekenen dat de wijk het slecht doet. Andersom geldt dat bij een laag stadsgemiddelde een groen vakje niet hoeft te betekenen dat de situatie voor een wijk gunstig is.

In de overzichten hebben we de onderzochte wijken en buurten geordend op volgorde van de scores ten opzichte van de stad. Alle indicatoren tellen hierbij even zwaar. Bij de wijken komt de wijk Centrum als eerste en Nieuw-oost als laatste. Voor de leefbaarheids- en veiligheidsindicatoren is een duidelijke overgang te zien van oranje naar blauw naar groen. De samenhang tussen de fysieke en sociale kanten van leefbaarheid en veiligheid is duidelijk zichtbaar. Ook valt direct op dat deze indicatoren geen relatie vertonen met de tevredenheid over de buurtvoorzieningen. In het blok 'tevredenheid over buurtvoorzieningen' is meer dan in de andere blokken sprake van een gevlekt patroon. De aanwezigheid van voorzieningen hangt vooral samen met de periode waarin een wijk is ontstaan en de toenmalige visie op de inrichting van wijken.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel A.1 De 17 wijken

	Centrum	Vinkhuizen	Oosterparkwijk	Korrewegwijk/De Hoogte	Belgium	Selwerd	de Wiert	Paddepoel	Oranjewijk/Schutterswijk	Leuvenborg	Oud-zuid	Tuinwijk	Hoogkerk/dorpen	Nieuw-zuid	Corpus den Hoorn	Nieuw-west	Nieuw-oost	stads gemiddelde
Algemeen oordeel over de leefbaarheid																		
Kwaliteit woonomgeving	7,6	6,7	7,0	6,9	7,1	6,9	7,2	7,1	7,8	7,5	7,4	7,6	7,9	8,1	7,6	8,1	8,2	7,6
Prestige buurt	95%	89%	91%	90%	90%	90%	90%	92%	80%	80%	80%	97%	98%	97%	100%	99%	98%	94%
Verhuizen/zodra mogelijk	13%	19%	17%	11%	16%	16%	16%	14%	7%	14%	6%	6%	9%	5%	7%	7%	6%	11%
Gehucht aan buurt	67%	55%	56%	56%	68%	63%	63%	64%	73%	73%	76%	63%	77%	83%	74%	70%	80%	69%
Tevredenheid over de fysieke leefomgeving ('tastbaar')																		
Kwaliteit woning	7,1	7,5	7,2	7,2	7,6	7,3	7,1	7,8	7,5	7,7	7,4	7,6	7,9	8,1	7,6	8,1	8,2	7,6
Koopprijsgewoens	42%	41%	47%	45%	71%	47%	47%	55%	68%	72%	65%	33%	75%	79%	42%	49%	89%	63%
Groenvoorziening	74%	88%	86%	83%	92%	89%	90%	90%	89%	86%	90%	90%	86%	90%	81%	81%	90%	85%
Verleedingsfeer	4,1	4,1	3,7	3,8	4,4	3,6	4,0	2,9	3,1	4,6	3,1	2,9	3,3	3,0	2,5	2,0	2,5	3,4
Rommel op straat	32%	34%	29%	30%	30%	30%	38%	28%	28%	32%	28%	18%	17%	13%	17%	5%	10%	25%
Bekladding van muren/gebouwen	18%	8%	6%	6%	11%	8%	8%	5%	5%	8%	5%	4%	5%	2%	0%	2%	7%	7%
Vernielingen	16%	25%	13%	11%	23%	13%	17%	11%	9%	35%	5%	6%	23%	14%	6%	5%	10%	14%
Hondpoep op straat	23%	28%	30%	26%	32%	26%	20%	14%	17%	34%	23%	22%	24%	22%	15%	14%	16%	23%
Tevredenheid over de sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')																		
Cijfer sociale samenhang	5,2	5,4	5,6	5,4	6,1	5,5	5,6	5,5	6,1	6,2	6,3	6,0	6,9	6,6	6,6	5,9	6,8	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	79%	76%	82%	85%	90%	79%	86%	86%	86%	84%	86%	87%	87%	86%	90%	92%	93%	85%
Achtel geweest in de buurt	16%	16%	26%	19%	33%	19%	23%	23%	18%	27%	24%	26%	24%	25%	20%	23%	29%	23%
Voorzieningen																		
Speelmogelijkheden voor kinderen	47%	82%	84%	80%	77%	82%	72%	76%	78%	73%	64%	66%	77%	71%	61%	77%	84%	73%
Bassondevis	91%	92%	86%	79%	95%	90%	90%	86%	91%	94%	90%	84%	91%	91%	91%	92%	82%	90%
Jonkervoorzieningen	76%	56%	68%	46%	48%	63%	57%	47%	67%	43%	51%	63%	45%	40%	44%	35%	48%	53%
Ouderenvoorzieningen	64%	81%	78%	75%	58%	85%	80%	75%	71%	76%	72%	76%	79%	71%	87%	43%	54%	71%
Winkel aanbod	94%	98%	83%	97%	94%	97%	99%	93%	93%	96%	91%	96%	89%	92%	97%	76%	87%	92%
Openbaar vervoer	90%	91%	89%	92%	88%	87%	89%	83%	86%	91%	83%	91%	66%	88%	92%	68%	53%	85%
Veiligheidsbeleving																		
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	33%	28%	24%	25%	28%	28%	21%	21%	21%	18%	16%	25%	8%	10%	16%	8%	8%	20%
Dreiging	3,6	1,5	2,1	2,5	1,8	1,8	1,5	1,5	1,5	0,9	1,3	1,4	0,7	0,5	0,9	0,2	0,5	1,5
Vermogensdelicten	4,3	4,7	3,8	4,2	3,1	3,4	2,5	3,2	3,6	2,3	3,3	3,4	1,9	2,4	2,5	1,4	2,5	3,2
Perceptie inbraken	11%	20%	15%	16%	8%	11%	5%	12%	10%	4%	10%	15%	6%	6%	4%	2%	7%	10%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	13%	6%	8%	9%	8%	9%	7%	8%	9%	6%	6%	8%	5%	5%	8%	4%	5%	8%
Overlastcijfer	4,9	4,5	4,0	4,2	3,9	3,9	3,5	3,2	3,9	3,7	3,7	3,5	2,2	2,3	2,3	1,9	2,2	3,5
Overlast groepen jongeren	26%	18%	11%	13%	18%	15%	13%	9%	13%	12%	9%	8%	6%	5%	4%	4%	6%	12%
Overlast door omwonenden	16%	22%	17%	17%	10%	12%	14%	12%	15%	11%	11%	10%	5%	3%	6%	1%	4%	16%
Geluidsoverlast	50%	37%	34%	33%	25%	27%	24%	22%	33%	20%	32%	27%	15%	14%	16%	11%	10%	28%
Drugsoverlast	24%	4%	10%	18%	10%	15%	9%	2%	5%	5%	4%	8%	3%	0%	5%	0%	1%	8%
Ontwikkeling buurt																		
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (voort)	26%	38%	43%	40%	34%	19%	29%	25%	23%	40%	28%	66%	25%	18%	51%	35%	25%	30%
Toekomstverwachting omgeving (voort)	37%	30%	44%	46%	35%	29%	38%	28%	30%	38%	33%	58%	27%	25%	40%	29%	27%	34%
Aanpak problemen bij laagrijk volgens bewoners																		
Geen probleem	17%	20%	23%	21%	18%	25%	26%	26%	26%	24%	24%	29%	21%	30%	30%	29%	23%	23%
Onderhoud, schoonhouden buurt	11%	13%	16%	14%	24%	18%	20%	8%	16%	20%	20%	8%	21%	18%	9%	9%	20%	16%
Geluidsoverlast	25%	16%	15%	16%	11%	12%	13%	16%	18%	14%	11%	15%	14%	11%	9%	8%	6%	15%
Perkeproblematiek	19%	6%	25%	16%	7%	11%	11%	6%	26%	11%	21%	23%	7%	14%	14%	10%	14%	
Criminaliteit, vandalisme	22%	19%	17%	20%	18%	18%	11%	13%	9%	12%	10%	14%	7%	6%	8%	5%	8%	13%
Verkeersproblemen	13%	4%	11%	6%	10%	10%	12%	5%	8%	6%	12%	7%	21%	10%	12%	10%	14%	11%
Jonkervoorzieningen	5%	11%	6%	9%	27%	14%	13%	2%	20%	5%	8%	8%	10%	10%	6%	24%	16%	11%
Samenstelling bevolking (studenten, allochtonen)	7%	23%	13%	13%	3%	20%	9%	23%	10%	13%	6%	4%	6%	5%	3%	1%	2%	10%
Gedrag buurtbewoner / trottoirs	6%	15%	14%	11%	15%	14%	9%	12%	8%	13%	11%	11%	8%	5%	8%	3%	4%	9%
Staat van verlichting / trottoirs	8%	5%	5%	5%	10%	5%	9%	5%	7%	14%	10%	9%	11%	12%	16%	7%	10%	8%

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel A.2 De 8 buurten

	De Hoogte	Bloembuurt	Indische buurt	Beijum-oost	Paddepoel-zuid	Grunbuurt	Hoogkerk	Oostenhoogbrug/ Nijmegenburg	stedsgemiddelde
Algemeen oordeel over de leefbaarheid									
Kwaliteit woonomgeving	6,4	6,6	6,7	7,0	6,9	7,6	7,5	8,2	7,6
Prettige buurt	80%	84%	91%	89%	90%	95%	94%	99%	94%
Verhuizen zodra mogelijk	20%	25%	15%	18%	13%	11%	12%	4%	11%
Getuicht aan buurt	48%	56%	57%	66%	60%	63%	72%	84%	69%
Tevreidenheid over de fysieke leefomgeving ('tastbaar')									
Kwaliteit woning	7,1	6,8	7,1	7,6	7,8	7,3	7,7	8,0	7,6
Koopwoningbewoners	19%	24%	36%	61%	47%	47%	69%	80%	63%
Groenvoorziening	75%	87%	93%	91%	87%	82%	87%	87%	85%
Verloederscijfer	4,3	4,4	4,0	4,9	3,2	2,5	3,7	3,3	3,4
Rommel op straat	41%	38%	30%	36%	23%	22%	14%	20%	25%
Bekleiding van muren/gebouwen	11%	13%	8%	16%	7%	2%	4%	3%	7%
Vernielingen	12%	17%	11%	25%	9%	4%	27%	17%	14%
Hondpoep op straat	44%	37%	34%	33%	22%	13%	27%	22%	23%
Tevreidenheid over de sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')									
Cijfer sociale samenhang	5,1	5,6	5,2	6,0	5,8	5,6	6,5	7,2	6,0
Medelevenantwoordelijk buurt	82%	81%	81%	89%	84%	77%	88%	91%	85%
Actief geweest in de buurt	23%	25%	18%	33%	27%	16%	22%	26%	23%
Voorzieningen									
Speelmogelijkheden voor kinderen	75%	81%	80%	88%	80%	52%	75%	73%	73%
Bassendriewijs	66%	86%	86%	97%	86%	94%	93%	93%	90%
Jongerenvoorzieningen	54%	65%	50%	50%	51%	51%	43%	42%	53%
Outdorevoorzieningen	56%	72%	76%	62%	79%	82%	86%	66%	71%
Winkelaanbod	93%	79%	97%	83%	94%	84%	94%	96%	92%
Openbaar vervoer	91%	84%	89%	90%	79%	91%	85%	92%	85%
Veiligheidsbeleving									
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	30%	23%	31%	30%	27%	13%	10%	8%	20%
Dreiging	2,3	2,3	2,7	2,3	1,4	1,0	0,8	0,5	1,5
Vermogensdelicten	3,9	3,2	3,9	3,6	3,3	2,8	2,0	2,4	3,2
Perceptrie inbraken	14%	9%	13%	9%	6%	4%	4%	11%	10%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	10%	6%	5%	7%	8%	4%	2%	6%	8%
Overlaststijfer	4,2	4,0	4,3	4,5	3,4	3,2	2,5	2,2	3,5
Overlast (roepen jongeren)	14%	11%	17%	23%	13%	6%	9%	7%	12%
Overlast (loor comvrienden)	20%	22%	21%	12%	10%	9%	4%	5%	12%
Gedruisoverlast	31%	32%	38%	30%	21%	27%	14%	10%	28%
Drugsoverlast	24%	8%	18%	13%	6%	1%	4%	2%	8%
Ontwikkeling buurt									
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	51%	52%	41%	36%	42%	30%	22%	18%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	57%	57%	44%	35%	46%	35%	21%	24%	34%
Aanpak problemen belangrijk volgens bewoners									
Geen problemen	22%	17%	21%	20%	21%	27%	22%	17%	23%
Oude tijd schoonhouden buurt	16%	17%	12%	23%	12%	17%	15%	17%	16%
Gedruisoverlast	12%	17%	18%	10%	16%	16%	15%	15%	15%
Parkeerproblematiek	11%	32%	13%	7%	4%	26%	10%	4%	14%
Criminaliteit, vandalisme	20%	8%	18%	18%	30%	10%	16%	5%	13%
Verdersproblemen	4%	9%	5%	9%	5%	10%	15%	15%	11%
Jongerenproblematiek	14%	7%	2%	29%	19%	0%	18%	15%	11%
Samenstelling afdeling (studenten, allochtonen)	10%	11%	14%	2%	10%	15%	6%	10%	10%
Bedragf buurtgenoten	35%	18%	16%	16%	18%	8%	10%	8%	9%
Straatverlichting / trottoirs	6%	9%	8%	9%	4%	9%	7%	18%	8%

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

colofon

Onderzoek en Statistiek Groningen heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Auteurs

Mayan van Teerns (red.), Marcel Daalman,
Laura de Jong, Jelle Straatsma, Louise Zwanenberg

m.m.v. Marcel Daalman, Alfons Klein Rouweler,
Marjolein Kolstein, Jessica Boné, Jeanine Vosselman,
Willem Harholt, Frans Oldersma

Tekstcorrectie

Jacques Don

Vormgeving

Dorel Extra Bold

Druk

Koninklijke Van Gorcum

© mei 2013

ISBN/EAN: 978-90-809862-7-5

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Raadsvoorstel

Onder embargo tot 24 mei 2013
13.15 uur i.v.m. persconferentie.

Datum raadsvergadering	17-05-2013
Raadscommissie	F&V
Datum raadscommissie	12-06-2013
Bijlagen	1

Registratienr.	BD 13.3697326
Datum B&W besluit	23 mei 2013
Portefeuillehouder	Ton Schroor
Steller	Franke Hiemstra
Telefoon	7698
E-mail	franke.hiemstra@groningen.nl

Onderwerp

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Concept raadsbesluit

De raad besluit het financieel meerjarenbeeld 2014-2017 als uitgangspunt te hanteren voor de ontwerpbegroting 2014

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

2

(Publieks-)samenvatting

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers.

Inleiding

De raad stelt jaarlijks een financieel meerjarenbeeld vast als kader voor het opstellen van de ontwerp gemeentebegroting.

Beoogd resultaat

Wij vragen de raad het financieel meerjarenbeeld 2014-2017 vast te stellen als kader voor het opstellen van de ontwerp gemeentebegroting 2014.

Kader

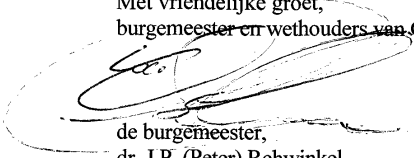
De raad stelt jaarlijks een financieel meerjarenbeeld vast als kader voor het opstellen van de ontwerp begroting.

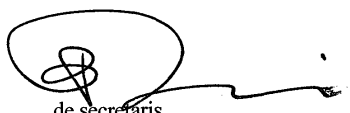
Realisering en evaluatie

We presenteren een geactualiseerde financieel meerjarenbeeld 2014-2017 in de ontwerp gemeentebegroting

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

25

BIJLAGE

**Financieel Meerjarenbeeld
2014-2017**

Concernfinanciën, mei 2013

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld	3
3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2013	5
Bijlage: Toelichting op de categorieën	8

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

1. Inleiding

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers.

De effecten van het Regeerakkoord en de september- en decembercirculaire 2012 op het gemeentefonds zijn verwerkt in het meerjarenbeeld. Eind mei verschijnt naar verwachting een nieuwe gemeentefonds circulaire, de effecten hieruit verwerken we in de gemeentebegroting. Het meerjarenbeeld is daarnaast geactualiseerd met de rente effecten en de autonome ontwikkelingen (nominale compensatie, en dergelijke) die op de gemeente afkomen.

Het geactualiseerde meerjarenbeeld ziet er als volgt uit:

	(bedragen x € 1.000)				
	2013	2014	2015	2016	2017
Saldo mjb bij begroting 2013	0	1.107	15.777	17.498	13.145
Nieuw meerjarenbeeld	1.615	15.756	8.326	5.931	3.617
Verschil	1.615	14.649	-7.451	-11.567	-9.528

In 2014 is het meerjarenbeeld verbeterd met 14,6 miljoen euro ten opzichte van de begroting 2013. Dit wordt grotendeels verklaard door het vervallen van het bij de begroting 2013 gereserveerde risicobedrag voor aanvullende rijksbezuinigingen van 10 miljoen euro in 2014. De door het rijk vastgestelde bezuinigingen vanuit het regeerakkoord zijn in het meerjarenbeeld verwerkt, hierdoor kan de risicoreservering vervallen. Het resterende voordeel wordt veroorzaakt door effecten vanuit de september- en decembercirculaire van het gemeentefonds en overige autonome ontwikkelingen. De verslechtering van het meerjarenbeeld in de periode 2015-2017 wordt verklaard door de kortingen opgenomen in het regeerakkoord in deze jaren. De verschillen lichten we in hoofdstuk 3 toe.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld

Om te komen tot een eenduidig meerjarenbeeld is een aantal uitgangspunten vastgesteld. Deze uitgangspunten worden in dit hoofdstuk uiteen gezet.

Algemeen

Als extra budget nodig is werkt dit kostenverhogend. Daarom wordt dit weergegeven als een negatief bedrag. Extra inkomsten en besparingen worden als positieve bedragen weergegeven. De bedragen in de verschillende jaren geven de mutatie aan ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit betekent dat een structurele mutatie alleen in het beginjaar wordt aangegeven en dat incidentele mutaties in het daaropvolgende jaar moeten worden teruggedraaid. Alle bedragen in de tabellen zijn in duizendtallen tenzij anders wordt vermeld.

Autonome ontwikkelingen

Het uitgangspunt is dat in het meerjarenbeeld wordt aangegeven hoe de financiële ruimte zich ontwikkelt in de komende jaren bij ongewijzigd beleid van de gemeente. Alleen autonome ontwikkelingen worden in het meerjarenbeeld opgenomen. Voor autonome ontwikkelingen worden twee criteria gehanteerd:

- de ontwikkeling is, voor de gemeente, niet beïnvloedbaar bij ongewijzigd beleid;
- de (negatieve) financiële gevolgen van de ontwikkeling kunnen niet door de organisatie zelf worden opgevangen, bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven.

Niet in het Meerjarenbeeld worden opgenomen:

- Prijsstijgingen; er wordt per dienst een nominale vergoeding verstrekt
- Organisatiekosten; deze dienen te worden bekostigd uit efficiencyverbeteringen
- PM-posten; posten die niet kwantificeerbaar zijn, kunnen niet worden meegenomen.

Extra beleid voorgaande jaren

In het meerjarenbeeld is de inzet van de extra beleids gelden uit voorgaande jaren voor de komende jaren verwerkt.

Raming incidentele inkomsten

De rente op reserves van voldoende omvang wordt incidenteel geraamd.

Nominale ontwikkelingen

De huidige CAO voor gemeenteambtenaren loopt tot 1 januari 2013. De nominale ontwikkelingen voor 2014 zijn gebaseerd op een inschatting van de CAO voor 2014 (voor 2014 houden we rekening met een nullijn voor de lonen), loonkosten, werkgeverslasten en inflatie. Het percentage is een gemiddelde van de loonmutatie (80%) en de prijsmutatie (20%). Hierop wordt nog een correctie van 0,13% toegepast om deze wijze van compensatie te kunnen bekostigen. Hieruit volgt de volgende nominale compensatie:

Compensatie	Percentage	Totaal
CAO-verhoging	0,00%	
Incidentele beloning	0,57%	
Sociale lasten	0,50%	
<i>Totale loonmutatie</i>		<i>1,07%</i>
<i>Prijsmutatie</i>		<i>1,75%</i>
<i>Correctie</i>		<i>-0,13%</i>
<i>Nominale compensatie</i>		<i>1,08%</i>

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

OZB

Conform bestaand beleid wijzigt de OZB met de nominale ontwikkelingen gecorrigeerd met de nacalculaties over de twee voorgaande jaren.

Het stijgingspercentage OZB 2014 is zonder nacalculatie 1,08%. Dit percentage gecorrigeerd met de nacalculatie over 2012 en 2013 komt uit op 1,40%. De reguliere volumegroei bedraagt (afgerond) 0,5%. De totale groei van de ozb-opbrengst komt hiermee op 1,90% ten opzichte van 2013 (zie ook onderstaande tabel).

		2014
Reguliere tariefstijging 2014	1,08%	
Nacalculatie 2012 (3,67% i.p.v. 3,77%)	-0,10%	
Nacalculatie 2013 (1,38% i.p.v. 0,96%)	0,42%	
Totaal tariefstijging 2014		1,40%
Reguliere volumegroei		0,50%
Totaal opbrengststijging 2014		1,90%

Algemene uitkering

De actualisatie van de algemene uitkering is gebaseerd op de laatst ontvangen gemeentefonds circulaire en het regeerakkoord. De laatst ontvangen circulaire betreft de decembercirculaire 2012.

Nieuwe informatie over de ontwikkeling van de accessen wordt verwacht in de circulaire over het gemeentefonds die in mei 2013 verschijnt. Naar verwachting zal hierin ook nadere informatie worden opgenomen over de stand van zaken van de aangekondigde herverdeling van het gemeentefonds.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2013

Het laatste meerjarenbeeld is opgesteld ten tijde van de begroting 2013-2016. Het nu voorliggende meerjarenbeeld is gebaseerd op de nieuwste inzichten en wijkt dus af van de vorige raming. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Het financiële meerjarenbeeld is in 2014 verbeterd ten opzichte van het meerjarenbeeld zoals dat is opgenomen in de begroting 2013. Vanaf 2015 is het meerjarenbeeld verslechterd. De verschillen bedragen op totaalniveau per jaar:

	2014	2015	2016	2017
Saldo mjb bij begroting 2013	1.107	15.777	17.498	13.145
Nieuw meerjarenbeeld	15.756	8.326	5.931	3.617
Verschil	14.649	-7.451	-11.567	-9.528

De afwijkingen per jaar bestaan uit de volgende onderdelen, welke achtereenvolgens zullen worden toegelicht:

	2014	2015	2016	2017
Effect voorgaand jaar	0	14.649	-7.451	-11.567
1 Nominale compensatie belastingen	174	-1	-1	39
2 Nominale compensatie	0	200	200	200
3 Rente effecten	1.563	-2.170	1.009	-518
4 Vrijval kapitaallasten ROEZ	125	-125	0	0
5 Concernmengpercentage BTW	-250	0	0	
6 September- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds	3.869	-1.321	-2.891	3.807
7 Inschatting gevolgen regeerakkoord	-2.332	-8.683	-2.433	-1.482
8 Ontwikkeling uitkeringsbasis	1.500	0	0	0
9 Vervallen risico aanvullende rijksbezuinigingen	10.000	-10.000	0	0
10 Overige ontwikkelingen	0	-1	1	-7
Totaal verschil	14.649	-7.451	-11.567	-9.528

1. Nominale compensatie belastingen (voordeel 174 duizend euro)

De actualisatie van de nominale compensatie leidt tot een hogere opbrengst van de belastingen. De tariefstijging voor 2014 wordt vastgesteld op 1,4%. Dit is inclusief de nacalculaties over 2012 (-0,1%) en 2013 (+ 0,42%).

2. Nominale compensatie

De nominale compensatie voor 2014 bedraagt 1,1%. In de vorige begroting werd eveneens uitgegaan van een stijgingspercentage van 1,1%. Door volume effecten (een lagere basis waarover compensatie dient te worden verstrekt) ontstaat een structureel voordeel van 100 duizend euro vanaf 2014. Het percentage over 2011 wordt definitief vastgesteld op 1,27%. Dit levert een structureel voordeel op van 600 duizend euro. Het percentage over 2012 wordt nu vastgesteld op 3,67%. Dit levert een structureel voordeel op van 200 duizend euro. Hiertegenover staat een nadeel van 900 duizend euro als gevolg van een stijging van de nominale compensatie over 2013 tot 1,38%. Deze vier actualiseringen leiden per saldo tot een actualisatiebedrag van nul in 2014.

Het voordeel vanaf 2015 (een jaarlijks met 200 duizend euro oplopend bedrag) ontstaat door hetzelfde volume effect dat in 2014 optreedt.

3. Rente effecten (voordeel 1,6 miljoen euro)

Het voordeel op de rente effecten in 2014 van 1,563 miljoen euro bestaat uit meerdere componenten. Op basis van volume inschattingen (van o.a. reserves, voorzieningen, investeringen, e.d.) wordt een lagere rente opbrengst verwacht van 442 duizend euro ten opzichte van 2013.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Jaarlijks begroten we de incidentele vrijval die ontstaat als gevolg van het niet toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen die van voldoende omvang zijn. In 2014 verwachten we hierdoor een voordeel van 1,5 miljoen euro. De verlaging van het ROP met 0,15% levert lagere kapitaallasten op, dit zorgt voor een voordeel van 594 duizend euro.

Bij de jaarrekening 2011 is de reserve Waterbedrijf vrijgevallen in de algemene middelen. De rente over deze reserve werd ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de aandelen Waterbedrijf. De dekking van deze kapitaallasten vindt nu plaats vanuit de algemene middelen. Dit levert een nadeel op van 82 duizend euro.

4. Vrijval kapitaallasten ROEZ (voordeel 125 duizend euro)

Bij de dienst ROEZ is jaarlijks sprake van vrijval op kapitaallasten. Deze vrijval ontstaat onder andere door het later gereedkomen van investeringen dan gepland. In 1997 is afgesproken dat een deel (937 duizend euro) van deze vrijval ingezet wordt voor G-Kracht en het Structuurplan. Het overige valt jaarlijks incidenteel vrij ten gunste van de algemene middelen. Voor 2014 wordt een incidentele vrijval van 125 duizend euro verwacht.

5. Concernmengpercentage BTW (nadeel 250 duizend euro)

De belastingdienst heeft in haar onderzoek over 2003-2010 geconstateerd dat de btw op de indirecte kosten bij een aantal organisatieonderdelen op basis van een concernmengpercentage dient te worden nagecalculeerd. Als gevolg van toepassing van het concernmengpercentage ontstaat een structureel tekort van circa 250 duizend euro.

6. September- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds (voordeel 3,9 miljoen euro)

Naast aanpassingen in de accressen volgen twee overige ontwikkelingen uit de september- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds die van invloed zijn op het saldo van het meerjarenbeeld:

- Uit de september- en decembercirculaire 2012 blijkt een stijging van het accres in 2014. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal verwachte pieken in infrastructurele werken bij het rijk in 2014. Door de 'trap op, trap af' systematiek stijgt het accres hierdoor. Voor Groningen betekent dit een voordeel van 4 miljoen euro in 2014.
- De rijkskorting op de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders is niet volledig doorgegeven aan de sector, omdat het budget daarvoor bij de sector ontoereikend is. Hierdoor komt structureel 100 duizend euro ten laste van het meerjarenbeeld
- In verband met een snellere groei van de uitkeringsbasis dan eerder meegenomen in de ramingen van het gemeentefonds voor de jaren 2015 en 2016 (aantal inwoners, uitkeringsontvangers, woonruimten, e.d.) heeft het rijk de uitkering voor de jaren 2015 en 2016 neerwaarts bijgesteld.

7. Inschatting gevolgen regeerakkoord (nadeel 2,3 miljoen euro)

Naast de accresaanpassingen blijkt uit het regeerakkoord dat het rijk twee specifieke kortingen doorvoert op het gemeentefonds:

- Als gevolg van de genomen maatregelen in het regeerakkoord stijgt het accres in 2014, waarna het daalt vanaf 2015. Voor Groningen betekent dit een voordeel van 168 duizend euro in 2014.
- Het budget voor onderwijshuisvesting wordt landelijk afgeroomd met 256 miljoen euro vanaf 2015. Voor Groningen betekent dit een korting van 3,6 miljoen euro vanaf 2015
- Het rijk voert een korting door op het gemeentefonds van 200 miljoen euro in 2014, oplopend tot 550 miljoen euro vanaf 2015, in verband met het tekort dat het rijk heeft op het BTW compensatiefonds. Voor Groningen betekent dit een korting van 2,5 miljoen euro in 2014 oplopend tot 6,9 miljoen euro vanaf 2015.

8. Ontwikkeling uitkeringsbasis (voordeel 1,5 miljoen euro)

Uit de circulaire en overzichten van het gemeentefonds, ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken, blijkt dat de stad Groningen harder groeit dan Nederland in zijn geheel. Het aandeel van Groningen in de algemene uitkering wordt hierdoor groter. Dit leidt tot een structureel voordeel van ongeveer 1,5 miljoen euro.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

---

9. Vervallen risico aanvullende rijksbezuinigingen (voordeel 10 miljoen euro)

In de begroting 2013 is voor aanvullende rijksbezuinigingen een risicobedrag van 10 miljoen euro opgenomen in 2014. De door het rijk vastgestelde bezuinigingen vanuit het regeerakkoord zijn in het meerjarenbeeld verwerkt (zie punt 7). De risicoreservering van 10 miljoen euro in 2014 kan hierdoor vervallen.

10. Overige ontwikkelingen

De overige ontwikkelingen bestaan uit autonome tegenvallers en meevallers van de verschillende diensten.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Bijlage

Toelichting op de categorieën

Het meerjarenbeeld is opgebouwd uit verschillende onderdelen. In dit hoofdstuk wordt per onderdeel een toelichting gegeven op de nieuwe ontwikkelingen.

Het onderstaande overzicht laat de ontwikkeling van de verschillende categorieën in het meerjarenbeeld 2014 -2017 zien. De bedragen in 2014 zijn de mutaties ten opzichte van de gemeentebegroting 2013. In de volgende jaren zijn de bedragen steeds mutaties ten opzichte van het jaar ervoor. De categorieën worden hieronder afzonderlijk weergegeven en toegelicht.

	2014	2015	2016	2017
Saldo Meerjarenbeeld voorgaand jaar	1.107	15.777	17.498	13.145
1. Autonome ontwikkelingen	-1.592	-2.844	-3.266	-3.232
2. Rente-effecten	2.668	-2.615	-571	-270
3. Diensten	-3.435	7.420	-365	-737
4. Uitkeringen Gemeentefonds	11.300	-17.192	2.208	2.325
5. Dekking BCF/Schone lei	-400	-400	-400	-400
6. Bezuinigingen	6.160	-3.000	0	0
7. Terugramen incidentele dekking	-91.571	-13.514	0	0
8. Budgetten nieuw beleid	92.625	24.714	0	0
Saldo Meerjarenbeeld	15.756	8.326	5.931	3.617

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Ad 1 Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen	2014	2015	2016	2017
Terugloop kapitaallasten:	226	671	222	228
Nominale compensatie	-2.900	-4.900	-4.900	-4.900
Belastingen	1.082	1.385	1.412	1.440
Autonome ontwikkelingen	-1.592	-2.844	-3.266	-3.232

Terugloop kapitaallasten (voordeel 226 duizend euro)

Met 'terugloop kapitaallasten' wordt bedoeld de structurele vermindering van kapitaallasten als gevolg van jaarlijks afnemende rentebetalingen (bij lineaire afschrijvingen), na afloop van de afschrijvingsperiode beschikbaar komende afschrijvingsbedragen en de beschikbaar komende annuïteit na de afschrijvingsperiode. De budgettaire verantwoordelijkheid voor routine-investeringen ligt volledig bij de diensten. Dit betekent dat de terugloop van de kapitaallasten van de routine-investeringen bij de diensten blijft en dat er geen bedragen meer worden verstrekt voor nieuwe routine-investeringen. De in het meerjarenbeeld opgenomen terugloop, van 226 duizend euro voor 2014, betreft dus alleen terugloop van kapitaallasten voor investeringen in het kader van extra beleid. Vanaf 2014 wordt rekening gehouden met de terugloop van kapitaallasten als gevolg van de nieuwbouw van SOZAWE. De forse toename van de vrijval in 2015 wordt verklaard door het aflopen van een annuïtaire afschrijving (Eemspoort).

Nominale compensatie (nadeel 2,9 miljoen euro)

De diensten worden door het concern jaarlijks gecompenseerd voor ontwikkelingen als gevolg van de wijzigingen in de lonen en prijzen. De compensatie geschiedt op basis van een systeem van nominale bijstelling. De loonkostenmutatie bestaat uit de effecten van de CAO voor gemeenteambtenaren, sociale lastenmutatie en incidenteel loon (beperkt tot 0,57%). De prijsmutatie is gebaseerd op de prijsmutatie materiële overheidconsumptie. Bij de compensatie wordt rekening gehouden met de loon- en prijsgevoeligheid van de dienstbegrotingen. De nominale compensatie bestaat uit drie onderdelen. Ten eerste de uitkomst van de definitieve compensatie over het jaar 2012. Ten tweede de actualisatie van de nominale compensatie over 2013. En tenslotte de berekening van de nominale compensatie voor de jaren 2014 en verder. De nacalculatie over 2012 en 2013 is gebaseerd op informatie van het CPB van maart 2013. De nominale ontwikkelingen voor 2014 zijn gebaseerd op een actuele inschatting van de CAO, loonkosten, werkgeverslasten en inflatie. Voor 2014 gaat we uit van een nullijn voor de lonen, vanaf 2015 houden we rekening met een jaarlijkse stijging van 1%.

Belastingen (voordeel 1,082 miljoen euro)

Bij de wijziging van de belasting tarieven is uitgegaan van 1,08% conform het percentage van de nominale compensatie voor 2014 en verder. Rekening houdend met de nacalculatie over 2012 en 2013 komt het stijgingspercentage voor 2013 uit op 1,4%.

Op basis van rekeningresultaten uit de afgelopen jaren blijkt dat we jaarlijks rekening kunnen houden met een stijging van de ozb-opbrengsten van 300 duizend euro in verband met groei van de stad. Per saldo levert dit een hogere belasting opbrengst op van 1,1 miljoen euro in 2014.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Ad 2. Rente-effecten

Wij gaan er vanuit dat de korte rente de komende periode laag blijft op een niveau van 0,50%. De lange rente daalt met 0,05% ten opzichte van 2013 tot 3,30% in 2014. Het ROP daalt met 0,15% naar 3,20% in 2014. De consequenties van deze ontwikkelingen voor het meerjarenbeeld zijn als volgt:

Meerjarenbeeld Concern Treasury	2014	2015	2016	2017
Totaal lang vermogen Concern Treasury	606	-1.317	-675	-369
Totaal kort vermogen Concern Treasury	-437	0	0	0
ROP	594	0	0	0
Rente afdracht R&V (voldoende omvang)				
- terugramen stelpost 2013	417	0	0	0
- incidentele stelpost 2014	1.460	-1.460		
Mismatch -financiering	75	50	0	0
Compensatie renteververschil Essent (BSD)	0	89	79	89
Aanpassing rente toerekening aan investeringen	35	23	25	10
Compensatie i.v.m. vervallen reserve Waterbedrijf	-82			
Totaal	2.668	-2.615	-571	-270

Dit beeld komt tot stand op basis van de volgende rentepercentages:

Gehanteerde rentepercentages	2013	2014
Rente langlopende leningen	3,35%	3,30%
Rente reserves en voorzieningen	1,85%	1,70%
ROP	3,35%	3,20%
Exploitatie credit	1,35%	1,35%
Exploitatie debet	3,60%	3,60%
Rekening courant faciliteit derden	1,00%	0,50%

De percentages van 2014 worden ook toegepast op de volgende jaren, met uitzondering van de rente langlopende leningen. Vanaf 2015 rekenen we met 3,60%.

De rente effecten zijn nog niet volledig verwerkt. In juni zijn de uitkomsten van de liquiditeitsprognoses van de diensten bekend. Deze rente-effecten, op basis van volume wijzigingen, nemen we mee bij het opstellen van de begroting 2014.

Lang vermogen (voordeel 606 duizend euro)

Evenals in 2013 wordt het ROP vastgesteld met een verwacht resultaat van nul over vier jaar (waarbij conform de bestaande afspraken geen rekening wordt gehouden met de reserve RSP).

In 2014 wordt nog steeds gerekend met een relatief lage rente voor nieuwe langlopende leningen. Dit leidt tot lagere financieringskosten die een voordeel opleveren van 606 duizend euro.

Eén van de veronderstellingen in het gehanteerde rekenmodel is dat het weerstandsvermogen in 2014 naar een ratio 0,8 wordt gebracht.

Vanaf 2015 kunnen we niet langer profiteren van de beschikbaarheid van de reserve RSP. We gaan er vanuit dat we medio 2015 onze gemeentelijke bijdrage RSP voldoen.

Kort vermogen (nadeel 437 duizend euro)

Het saldo bij kort vermogen betreft het verschil tussen wat Concern Treasury aan rentevergoedingen ontvangt van en betaalt aan externen. In het laatste kwartaal 2012 is de korte rente nogmaals flink lager geworden. Een renteverlaging naar 0,50% levert een nadeel op.

ROP (voordeel 594 duizend euro)

Er is sprake van concernfinanciering welke uitgevoerd wordt door Concern Treasury. Concern Treasury maakt gebruik van het renteomslagpercentage (ROP) om de kosten van de kapitaalverstrekkingen aan

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

de diensten toe te rekenen. Het ROP is een weergave van de gemiddelde rentekosten van de leningenportefeuille van Groningen. Het ROP daalt met 0,15% in 2014, dit levert een voordeel op van 594 duizend euro in 2014.

Stelpost rente reserves en voorzieningen (voordeel 1,877 miljoen euro)

Bij de reserves die van voldoende omvang zijn, wordt de rentevergoeding niet toegevoegd aan de reserve maar vloeit terug naar de algemene middelen. In het meerjarenbeeld houden we alleen in de eerste jaarschijf rekening met deze opbrengst, omdat deze post wegvalt zodra de reserves worden ingezet. Bij de begroting 2012 hebben we besloten ook de verwachte opbrengst voor 2013 (2 miljoen euro) in de begroting op te nemen. Bij het opstellen van de begroting 2013 bleek dat de opbrengst in 2013 1,583 miljoen euro bedraagt. Dit levert een nadeel op van 417 duizend euro in 2013. Dit nadeel wordt in voorliggend meerjarenbeeld in 2014 teruggedraaid. Vervolgens wordt de stelpost voor 2014 opgevoerd (1,46 miljoen euro). Het nadeel ontstaat door een lagere stand van de reserves dan vorig jaar aangenomen. Per saldo een voordeel van 1,877 miljoen euro.

Mismatch-financiering (voordeel 75 duizend euro)

In principe wordt aan de korte financieringsbehoefte voldaan door kort geld aan te trekken (zoals banktegoed). Als er een langere financieringsbehoefte is, wordt deze met lang geld gedekt (bijvoorbeeld een langlopende lening). Een gedeelte van de kortlopende financieringsmiddelen is echter altijd aanwezig, de zogenoemde ijzeren voorraad. Omdat deze ijzeren voorraad aan korte middelen altijd beschikbaar is, kan deze ingezet worden voor de lange financieringsbehoefte. Kort geld wordt dan voor lange financiering gebruikt. Dit noemen wij mismatchfinanciering. Omdat de rente op kort geld afwijkt van de rente op lang geld levert de mismatchfinanciering een resultaat op. Dit resultaat is afhankelijk van het verschil tussen het rentepercentage lang en kort geld (spread genoemd) en van de omvang van de ijzeren voorraad. Het voordeel ontstaat doordat voor een bedrag van 16,79 miljoen euro kort geld kan worden gebruikt in plaats van lang geld. Dit voordeel komt uit op 470 duizend euro (2,8% van 16,79 miljoen euro). Dit betekent een verhoging van 75 duizend euro ten opzichte van 2013.

Compensatie renteverskil Essent (BSD)

De lening aan Enexis en de general escrowregeling die is ontstaan uit de verkoop van Essent, staan bij de Bestuursdienst op de balans. Vanuit Concern Treasury worden hier rentekosten aan toegerekend. De Bestuursdienst wordt vanuit het meerjarenbeeld voor deze rentekosten gecompenseerd. Doordat Enexis in 2015 en 2016 een deel van de lening aflost daalt de benodigde vergoeding ieder jaar.

Aanpassing rente toerekening aan investeringen (voordeel 35 duizend euro)

In september 2010 hebben we de rentesystematiek aangepast. In plaats van rekening te houden met de verwachte rente op de kapitaalmarkt, houden we nu direct rekening met het ROP. Dit sluit aan bij de werkelijke kosten die aan de investering worden doorberekend. In het meerjarenbeeld wordt het investeringsbudget vervolgens jaarlijks aangepast met de mutatie in het ROP. Doordat het ROP in 2014 met 0,15% daalt ten opzichte van 2013 kunnen de investeringsbudgetten neerwaarts worden bijgesteld. Dit levert voor 2014 een voordeel op van 35 duizend euro in het meerjarenbeeld.

Compensatie in verband met vervallen reserve Waterbedrijf (nadeel 82 duizend euro)

Bij de jaarrekening 2011 is de reserve Waterbedrijf vrijgevallen in de algemene middelen. De rente over deze reserve werd ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de aandelen Waterbedrijf. De dekking van deze kapitaallasten vindt nu plaats vanuit de algemene middelen.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Ad 3. Diensten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle ontwikkelingen bij de verschillende diensten. Alle ontwikkelingen worden vervolgens toegelicht. Alle nieuwe ontwikkelingen ten opzichte van het meerjarenbeeld 2013-2016 zijn gearceerd aangegeven.

Diensten	2014	2015	2016	2017
DIA				
Verkiezingen		169		
Verkiezingen (terugbetaling storting in res vanuit jaarrek 2010)		-125		
Fiscalisering vergoeding stembureauleden	-53	35		
HVD				
Bijdrage H&OG ivm groei inwonertal	-70	-70	-70	
Versterkt pensioen/ FLO/ levensloop	47	-83	133	
Jongerenhuisvesting: brandveiligheidscheck KVH-panden	70			
Zichtbare schakel		229		
WE CAN Young		20		
MD				
Afbouwregeling overwerk	38			
Bodemsanering		542		
Oprichtingskosten RUD	300			
OCSW				
Transitiekosten decentralisatie AWBZ naar Wmo	289			
Eigen kracht	50			
RO/EZ				
Vrijval kapitaallasten ROEZ	-375	-125		
Actualiseren bestemmingsplan Binnenstad	-40	-5	45	
Jongerenhuisvesting: aanpak illegale kamerverhuurpanden		400		
Extra vrijval regio Groningen-Assen		-116		
Nationale gebiedsontwikkeling			280	
Basisregistratie Grootschalige Topografie	25	75		
SOZAWE				
Aantal bijstandsccliënten	-604	-223	-3	
actualisatie armoedebestrijding	-94	-38	-34	
actualisatie formatie	-661	-243		
Vrijval kapitaallasten nieuwbouw Europapark	-1.443			
BD				
Afwikkeling reserve EGG/ GKB	-15	-15	-15	-15
Dividend Enexis	-1.361			
Storting dividend Enexis in reserve RSP	1.361			
Dividend Attero	-172			
Storting dividend Attero in reserve RSP	172			
Rente lening Enexis	-818			
Storting rente lening Enexis in reserve RSP	818			
Vermindering politieke ambtsdragers		1.235		
ISV vervalt vanaf 2015		6.412		

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

CONCERN				
Areaaluitbreiding RO/EZ en MD	-519	-540	-562	-579
Areaaluitbreiding OCSW / HVD	-129	-134	-140	-144
LHBT-emancipatiebeleid		20		
Concermmengpercentage BTW	-250			
Totaal diensten	-3.435	7.420	-365	-737

DIA

Verkiezingen

Vanaf 2011 is rekening gehouden met een jaarlijkse extra dotatie aan de reserve Verkiezingen van 169 duizend euro om het negatieve saldo in de reserve op te heffen. Vanaf 2015 is de reserve weer van voldoende omvang om de extra storting van 169 duizend euro te kunnen laten vervallen.

In het boekjaar 2010 hebben we een bedrag van 500 duizend euro in de reserve Verkiezingen gestort om een onrechtmatigheid op de reserve op te heffen (de reserve had een negatief saldo). De DIA betaalt deze extra storting in drie jaar terug, 250 duizend euro in 2012, 125 duizend euro in 2013 en 125 duizend euro in 2014.

Fiscalisering vergoeding stembureauleden (nadeel 53 duizend euro)

Naar aanleiding van een onderzoek naar de fiscale aspecten van personele vergoedingen en verstrekkingen zijn onder meer de vergoedingen aan externe stembureauleden onderzocht. In het bijzonder is hier gekeken of de gemeente als inhoudingsplichtige is aan te merken. Ten aanzien van de huidige systematiek loopt de gemeente een risico.

Vanaf 2012 is deze systematiek aangepast. Hierbij treedt de gemeente in het vervolg op als inhoudingsplichtige. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen ongeveer 17,5 duizend euro per verkiezing. In 2014 staan er drie verkiezingen gepland. Dit levert een nadeel op van 52,5 duizend euro in 2014. In 2015 staat 1 verkiezing gepland, de vergoeding kan hierdoor in 2015 worden teruggebracht met 35 duizend euro.

HVD

Bijdrage H&OG ivm groei inwonertal (nadeel 70 duizend euro)

De bijdrage van de Gemeente Groningen aan de H&OG is gebaseerd op het aantal inwoners. De stijging van het aantal inwoners is naar boven bijgesteld. Een jaarlijkse stijging van het aantal inwoners leidt tot een hogere jaarlijkse bijdrage.

FLO/ Levensloop (voordeel 47 duizend euro)

Per 1 januari 2006 zijn de FLO regelingen afgeschaft (voor nieuwe medewerkers) en is een (overgangs)regeling voor het zittende personeel gemaakt. In deze regeling wordt levensloop opgebouwd die in de periode van het 59ste tot het 62ste levensjaar uitkering voor levensonderhoud moet geven. De kosten worden jaarlijks herberekend op basis van onder andere het aantal verwachte medewerkers dat recht heeft op de regeling en de af te dragen premies.

De overgang van de brandweer naar de Veiligheidsregio heeft gevolgen voor de FLO regeling. Op dit moment worden deze gevolgen in beeld gebracht. Totdat deze gevolgen volledig in beeld zijn houden we de reeks aan zoals die opgenomen is in het meerjarenbeeld 2013-2016.

Jongerenhuisvesting: brandveiligheidscheck kamerverhuurpanden (voordeel 70 duizend euro)

Begin 2011 is besloten de HVD voor de jaren 2012 en 2013, in het kader van het thema 'Jongerenhuisvesting', jaarlijks 70 duizend euro beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een brandveiligheidscheck bij kamerverhuurpanden. De dekking komt vanuit extra opbrengsten vanuit het gemeentefonds. In 2014 wordt de extra bijdrage teruggedraaid.

Zichtbare schakel

In het kader van het project 'Zichtbare schakel' ontvangen we vanuit het rijk voor de jaren 2013 en 2014 jaarlijks 229 duizend euro. Deze decentralisatie uitkering wordt ontvangen via het

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

gemeentefonds en eindigt in 2015. De bijdrage aan de HVD wordt vanaf 2015 teruggedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in 2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

WE CAN Young

In het kader van het project 'WE CAN Young' ontvangen we vanuit het rijk voor de periode 2012-2014 jaarlijks 20 duizend euro. Deze decentralisatie uitkering wordt ontvangen via het gemeentefonds en eindigt in 2015. De bijdrage aan de HVD wordt vanaf 2015 teruggedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in 2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

MD

Afbouwingeregeling overwerk (voordeel 38 duizend euro)

In verband met het grotere beroep op medewerkers om werkzaamheden te verrichten buiten de dagdiensturen is een andere werkwijze ten aanzien van overuren overeengekomen. Aan deze nieuwe regeling zijn overgangskosten verbonden. Deze kosten bedragen in totaal 750 duizend euro. Hiervan komt 50% ten laste van de afvalstoffenheffing. De andere 50% komt ten laste van beheer openbare ruimte en bedrijfsafval.

Hiervoor is in het meerjarenbeeld een bedrag van 150 duizend euro verwerkt ingaande 2010 en aflopend met 37,5 duizend euro per jaar.

Bodemsanering

De Milieudienst ontvangt in het kader van de wet bodembescherming een decentralisatie uitkering 'Bodemsanering'. Deze decentralisatie uitkering wordt ontvangen via het gemeentefonds en eindigt in 2015. De bijdrage aan de milieudienst wordt vanaf 2015 teruggedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in 2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

Oprichtingskosten Regionale omgevingsdiensten (voordeel 300 duizend euro)

We worden verplicht alle uitvoerende taken op milieugebied onder te brengen bij een RUD. De oprichting brengt eenmalige kosten met zich mee die door gemeenten zelf moeten worden gedragen. Ons aandeel in deze oprichtingskosten wordt geschat tussen de 300 duizend euro en 800 duizend euro. Het minimumbedrag hebben we in 2013 in het meerjarenbeeld meegenomen, voor het overige hebben we weerstandscapaciteit gereserveerd in ons weerstandsvermogen. Efficiency voordelen die we in toekomst ontvangen vanuit het RUD vloeien terug naar de algemene middelen. In 2014 wordt de bijdrage van 300 duizend euro in 2013 teruggedraaid.

OCSW

Transitiekosten decentralisatie AWBZ naar Wmo (voordeel 289 duizend euro)

In 2012 en 2013 worden extra middelen beschikbaar gesteld die bedoeld zijn om gemeenten te compenseren voor de (transitie)kosten die samenhangen met de decentralisatie van de functie begeleiding uit de AWBZ. We ontvangen hiervoor in 2012 433 duizend euro en in 2013 289 duizend euro. Het voordeel in 2014 betreft de verlaging van de uitkering van 2013 naar 2014 die wordt verrekend met de sector. Tegenover dit voordeel staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld 2014.

Eigen kracht (voordeel 50 duizend euro)

In het kader van het programma 'Eigen Kracht' ontvangen we in de jaren 2011, 2012 en 2013 jaarlijks 50 duizend euro via het gemeentefonds. Deze middelen zijn bedoeld om vrouwen zonder startkwalificatie te begeleiden naar werk. In 2014 stopt deze uitkering. Deze mutatie wordt verrekend met de sector. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld 2014.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

ROEZ

Vrijval kapitaallasten ROEZ (nadeel 375 duizend euro)

Bij de dienst ROEZ is jaarlijks sprake van een vrijval van kapitaallasten. In 1997 is afgesproken dat een deel (937 duizend euro) van deze vrijval ingezet wordt voor G-Kracht en het Structuurplan. Het overige valt jaarlijks incidenteel vrij ten gunste van de algemene middelen. De vrijval voor 2014 is berekend op 125 duizend euro. In 2013 was de berekende vrijval 500 duizend euro. Dit betekent dus een nadeel van 375 duizend euro in 2014 ten opzichte van 2013. In 2015 wordt de incidentele vrijval vanuit 2014 teruggedraaid. Dit levert een nadeel van 125 duizend euro op in 2015.

Actualiseren bestemmingsplan Binnenstad (nadeel 40 duizend euro)

In de meerjarenbegroting 2012-2015 is 65 duizend euro extra beschikbaar gesteld om bestemmingsplannen te actualiseren. Deze middelen zijn met name beschikbaar gesteld om het bestemmingsplan binnenstad te actualiseren. Door de omvang en complexiteit van het bestemmingsplan kan dit knelpunt niet binnen de beschikbare middelen worden opgelost. Deze extra bijdrage is in 2013 teruggedraaid omdat er in dat jaar geen extra middelen benodigd waren. Voor 2014 worden de extra kosten geschat op 40 duizend euro, voor 2015 op 45 duizend euro.

Jongerenhuisvesting: aanpak illegale kamerverhuurpanden

Begin 2011 is besloten ROEZ voor de jaren 2012 tot en met 2014, in het kader van het thema 'Jongerenhuisvesting', jaarlijks 400 duizend euro beschikbaar te stellen voor de aanpak van illegale kamerverhuurpanden. De dekking komt vanuit extra opbrengsten vanuit het gemeentefonds. In 2015 wordt de extra bijdrage teruggedraaid.

Extra vrijval regio Groningen-Assen

Voor de jaren 2012-2014 wordt een extra vrijval bijdrage regio Groningen-Assen verwacht van jaarlijks 116 duizend euro. We gaan er vanuit dat de vrijval vanaf 2015 weer vervalt.

Nationale gebiedsontwikkeling

Vanuit de septembercirculaire gemeentefonds 2011 is voor de periode 2012-2015 jaarlijks 280 duizend euro beschikbaar gesteld voor nationale gebiedsontwikkeling. In 2016 stopt deze uitkering. Deze mutatie wordt verrekend met de sector. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld.

Basisregistratie Grootchalige Topografie (voordeel 25 duizend euro)

Vanaf 2012 is de wet Basisregistratie Grootchalige Topografie van kracht. De bronhouders, waaronder gemeenten, hebben aantal jaren de tijd om dit bestand te vervaardigen. Voor deze transitie heeft het Rijk een (geringe) vergoeding beschikbaar gesteld. Uit onderzoek blijkt dat deze bijdrage niet voldoende is om de volledige transitie uit te voeren. De extra (incidentele) kosten bedragen voor Groningen 100 duizend euro in 2013 en 75 duizend euro in 2014. In 2014 wordt de vergoeding teruggebracht naar 75 duizend euro, in 2015 wordt de uitkering volledig teruggedraaid.

SOZAWE

Bijzondere bijstand en armoedebestrijding (nadeel 1,359 miljoen euro)

Op basis van bestaand beleid wordt met Sozawe de bijzondere bijstand en de formatie nagecalculeerd op basis van volume. Dit gebeurt ook voor armoedebestrijding. Via het gemeentefonds ontvangen we hiervoor een vergoeding die we doorgeven aan Sozawe. Omdat nog niet duidelijk is welke ontwikkeling op dit gebied in het gemeentefonds is opgenomen hebben we de budgetten voor Sozawe op dit onderdeel nog niet aangepast. Deze aanpassing zal gebeuren naar aanleiding van de meicirculaire 2013.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Vrijval kapitaallasten nieuwbouw Europapark (nadeel 1,443 miljoen euro)

De dekking voor de nieuwbouw Europapark hadden we vanaf 1 januari 2012 volledig geregeld. Doordat de verwachte oplevering pas plaatsvindt op 1 oktober 2013 is het gereserveerde bedrag aan kapitaallasten voor 2012 volledig vrijgevallen en hebben we bij de begroting 2013 een budget gereserveerd voor kapitaallasten voor de laatste 3 maanden van 2013. In voorliggend meerjarenbeeld wordt de resterende benodigde dekking voor de overige 9 maanden structureel geregeld. Dit levert een nadeel op van 1,4 miljoen euro vanaf 2014.

Bestuursdienst

Afwikkeling reserve EGG/ GKB (nadeel 15 duizend euro)

Bij de begroting 2011 hebben we de reserves 'afkoopsom EGG' en 'risico GKB' tegen het licht gehouden en hebben we geconcludeerd dat deze reserves een positief saldo hadden en konden worden opgeheven. De incidentele vrijval van het positieve saldo hebben we ingezet bij de begroting 2011. Aan de reserve werd jaarlijks een bedrag onttrokken ter compensatie van het vervallen van de bijdrage van het Gemeentelijk Energiebedrijf aan de exploitatie van de gemeente. In de gemeentelijke begroting zat ook een jaarlijkse toevoeging aan de reserve. De onttrekking uit de reserve en de storting vanuit de exploitatie hebben we tegen elkaar weg laten vallen. Per saldo levert dit een nadeel op van 15 duizend euro in 2014.

Enexis/ Attero

In het meerjarenbeeld 2013-2016 werd nog uitgegaan van de afspraak dat de jaarlijkse inkomsten vanuit Enexis en Attero, bestaande uit rente en dividend, werden gereserveerd voor de gemeentelijke bijdrage aan de RegioTram. Bij de begroting 2013 is besloten te stoppen met de RegioTram. Hierdoor vervalt de reservering van de verwachte opbrengsten voor de RegioTram (via de reserve RSP). Daarnaast is bij de begroting 2014 besloten voor 2014 uit te gaan van een incidentele opbrengst van 2,9 miljoen euro vanuit Enexis en Attero en voor 2015 uit te gaan van een opbrengst van 2,1 miljoen euro. De al begrote inkomsten in het meerjarenbeeld 2013-2016 vervallen hiermee.

Vermindering politieke ambtsdragers

Een van de maatregelen vanuit het Regeerakkoord is de vermindering van het aantal politieke ambtsdragers. Hiervoor ontvangen we een korting van 1,2 miljoen euro op de algemene uitkering in 2015. Deze korting hebben we als taakstelling doorgegeven aan de organisatie en moet worden opgelost door een daadwerkelijke vermindering van het aantal politieke ambtsdragers vanaf 2015.

ISV vervalt vanaf 2015

Via het gemeentefonds ontvangen we in de jaren 2011 tot en met 2014 jaarlijks de decentralisatie uitkering ISV. Deze uitkering wordt verrekend met de sector. In 2015 vervalt de ISV uitkering. Dit levert een nadeel van 6,4 miljoen euro op in het gemeentefonds. De verrekening met de sector vervalt eveneens, wat tot een voordeel leidt van 6,4 miljoen euro. Voor het saldo van het meerjarenbeeld heeft deze mutatie dus geen consequentie.

Concern

Areaaluitbreiding (totaal nadeel 648 duizend euro)

Jaarlijks wordt rekening gehouden met areaaluitbreiding voor sport, welzijnsvoorzieningen, recreatiegebieden, scholen en brandweer (in totaal 648 duizend euro in 2013). Bij de begroting 2012 is besloten vanuit deze post voor de jaarschijf 2014 604 duizend euro incidenteel in te zetten als dekkingsmiddel voor de begroting 2012-2014.

LHBT- emancipatiebeleid (voordeel 20 duizend euro)

In het kader van het LHBT-emancipatiebeleid (LHBT: Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen en Transgender personen) ontvangen we in de periode 2012-2014 jaarlijks 20 duizend euro. In 2015 wordt deze uitkering gedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

Concernmengpercentage BTW (nadeel 250 duizend euro)

De belastingdienst heeft in haar onderzoek 2003-2010 geconstateerd dat de btw op de indirecte kosten bij een aantal organisatieonderdelen op basis van een concernmengpercentage dient te worden nagecalculeerd. Als gevolg van toepassing van het concernmengpercentage ontstaat jaarlijks een tekort van circa 250 duizend euro dat ten laste wordt gebracht van het meerjarenbeeld.

Ad 4. Uitkeringen gemeentefonds

Uitkeringen Gemeentefonds	2014	2015	2016	2017
Totaal uitkeringen Gemeentefonds	11.300	-17.192	2.208	2.325

De effecten van het Regeerakkoord en de september- en decembercirculaire 2012 op het gemeentefonds zijn verwerkt in het meerjarenbeeld. Eind mei verschijnt naar verwachting een nieuwe gemeentefonds circulaire, de effecten hieruit verwerken we in de gemeentebegroting 2014.

Effecten september- en decembercirculaire 2012

Naast aanpassingen in de accressen volgen twee overige ontwikkelingen uit de september- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds die van invloed zijn op het saldo van het meerjarenbeeld:

- De rijkskorting op de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders is niet volledig doorgegeven aan de sector, omdat het budget daarvoor bij de sector ontoereikend is. Hierdoor komt structureel 100 duizend euro ten laste van het meerjarenbeeld.
- In verband met een snellere groei van de uitkeringsbasis dan eerder meegenomen in de ramingen van het gemeentefonds voor de jaren 2015 en 2016 (aantal inwoners, uitkeringsontvangers, woonruimten, e.d.) heeft het rijk de uitkering voor de jaren 2015 en 2016 neerwaarts bijgesteld.

Effecten regeerakkoord

Naast de accressaanpassingen blijkt uit het regeerakkoord dat het rijk twee specifieke kortingen doorvoert op het gemeentefonds:

- Het budget voor onderwijshuisvesting wordt landelijk afgeroomd met 256 miljoen euro vanaf 2015. Voor Groningen betekent dit een korting van 3,6 miljoen euro vanaf 2015.
- Het rijk voert een korting door op het gemeentefonds van 200 miljoen euro in 2014, oplopend tot 550 miljoen euro vanaf 2015, in verband met het tekort dat het rijk heeft op het BTW compensatiefonds. Voor Groningen betekent dit een korting van 2,5 miljoen euro in 2014 oplopend tot 6,9 miljoen euro vanaf 2015.

Tenslotte blijkt uit de specificatie overzichten van het gemeentefonds, ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken, dat de stad Groningen harder groeit dan Nederland in zijn geheel. Het aandeel van Groningen in de algemene uitkering wordt hierdoor groter. Dit leidt tot een structureel voordeel van ongeveer 1,5 miljoen euro vanaf 2014.

Ad 5. Dekking BTW-compensatiefonds (BCF)

Dekking BCF/Schone lei	2014	2015	2016	2017
Dekking BCF	-400	-400	-400	-400
Totaal dekking BCF/schone lei	-400	-400	-400	-400

In 2003 is de wet op het BTW compensatiefonds (BCF) in werking getreden. Bij dit fonds kunnen gemeenten BTW declareren die ze hebben betaald bij het uitbesteden van werk. Bij inwerkingtreding van het BCF is ook een bestemmingsreserve BCF ingesteld. Deze reserve is ter afdekking van risico's en nadelen die samenhangen met de invoering van het BCF. De reserve wordt structureel gevoerd met 400 duizend euro die hiertoe in het Meerjarenbeeld is opgenomen.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Uit de evaluatie van het BCF blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve kan vrijvallen. Bij de begroting 2013 hebben we de jaarlijkse voeding van 400 duizend euro in 2013 en 2014 ingezet ter dekking van de begroting. De jaarlijkse voeding voor de jaren vanaf 2015 is in kaart gebracht als mogelijke dekkingsmogelijkheid voor de begroting 2014.

Ad. 6 Bezuinigingen

Bezuinigingen	2014	2015	2016	2017
Bezuinigingen 2011-2014	5.510	-3.000	0	0
Aanvullende bezuinigingen	900	0	0	0
Realisatie bezuinigingen	-250	0	0	0
Totale (terugraming) incidentele dekking	6.160	-3.000	0	0

Het oorspronkelijke bezuinigingspakket van 42,5 miljoen euro is in het financieel meerjarenbeeld verwerkt. De totale bezuiniging wordt in vier jaarlijkse stappen opgebouwd. In 2014 wordt 5,5 miljoen euro extra bezuinigd ten opzichte van 2013, het totaal te bezuinigen bedrag in 2014 komt hiermee op 42,5 miljoen euro. Voor meer gedetailleerde informatie over dit pakket wordt verwezen naar het voorstel over dit bezuinigingspakket dat gelijktijdig met de begroting 2011 aan u is voorgelegd.

In voorliggend meerjarenbeeld is ook het aanvullende bezuinigingspakket verwerkt. In de najaarsnota bij de begroting 2012 hebben we aangegeven dat we in 2013 1,6 miljoen euro aanvullend willen gaan bezuinigen oplopend tot 2,5 miljoen euro in 2014. Voor meer gedetailleerde informatie over dit pakket wordt verwezen naar het voorstel over dit aanvullende bezuinigingspakket dat in februari 2012 aan u is voorgelegd.

De bezuinigingsmaatregel 'verlaging factor incidenteel' hebben we verwerkt via het meerjarenbeeld. We hebben de kosten die we kwijt zijn aan nominale kosten structureel verlaagd met 250 duizend euro. De taakstelling die we hiervoor opgenomen hebben in het meerjarenbeeld kan dus ook verlaagd worden met 250 duizend euro.

In 2015 is een nadeel opgenomen van 3 miljoen euro. Dit nadeel ontstaat doordat een deel van de maatregelen opgenomen in het bezuinigingspakket een incidenteel karakter heeft. Dit betreft de besparingen die worden gerealiseerd op de ISV budgetten die we ontvangen vanuit het Rijk. De ISV budgetten zijn toegekend tot en met 2014. De hoogte van deze budgetten (en daarmee de mogelijk te realiseren besparing) vanaf 2015 is onbekend.

Ad. 7 Terugramen incidentele dekking

Incidentele dekking	2014	2015	2016	2017
Inzet treasury resultaten	-2.000			
Incidentele inzet vrijval areaaluitbreiding	129	-604		
Aanbestedingsvoordeel station Europapark	-8.000			
Inzet vrijval incidentele middelen		-267		
Regio Groningen-Assen		-43		
Vergoeding kabels en leidingen Enexis	-4.500			
Inzet rente over de RSP reserve 2013-2015		-300		
Vrijval bijdrage reserve BCF in 2013 en 2014	-3.600	-5.200		
Vrijval gereserveerd weerstandsvermogen RegioTram	-4.400			
Vrijval middelen RegioTram	-3.000			
Prognose rekeningsresultaat 2012	-7.500			
Jaarlijkse inkomsten Enexis en Attero	-800	-2.100		
Risicobuffer 2014	5.000	-5.000		
Stopzetten RegioTram	-48.300			
Stopzetten projecten	-14.600			
Totale (terugraming) incidentele dekking	-91.571	-13.514	0	0

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Inzet treasury resultaten

Bij de begroting 2012 hebben we voor 2013 rekening gehouden met het niet hoeven toevoegen van rente aan reserves en voorzieningen van voldoende omvang. Dit levert incidenteel een voordeel op van 2 miljoen euro in 2013. In 2014 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Incidentele inzet vrijval areaaluitbreiding (voordeel 129 duizend euro)

In het meerjarenbeeld is jaarlijks cumulerend ongeveer 100 duizend opgenomen om onderhoudskosten voor nieuwe voorzieningen in de uitleggegebieden te kunnen dekken. Hiervoor is vanuit voorgaande jaren nog een bedrag van circa 450 duizend euro beschikbaar waaraan geen structurele bestemming is gegeven. Dit (oplopende) bedrag hebben we tot en met 2014 ingezet bij de begroting 2012. In 2014 stijgt dit bedrag met 129 duizend euro tot 604 duizend euro. In 2015 wordt deze inzet teruggedraaid.

Aanbestedingsvoordeel Station Europapark (nadeel 8 miljoen euro)

De aanbesteding is gunstig verlopen. Hierdoor ontstaat binnen de grondexploitatie Station Europapark een voordeel van 8 miljoen euro. De beginselen van tussentijdse winstneming en het daarbij horende voorzichtigheidsbeginsel, indachtig hebben wij deze vrijval ingezet voor de jaarschijf 2013 bij de begroting 2012. In 2014 wordt deze inzet teruggedraaid.

Inzet vrijval incidentele middelen (nadeel 267 duizend euro)

Bij de begroting 2011 hebben we een incidentele vrijval op NLA-AWBZ middelen voor de periode 2011-2014 ingezet. Deze vrijval vervalst in 2015.

Regio Groningen-Assen (nadeel 43 duizend euro)

Bij de begroting 2011 bleek een vrijval op onze bijdrage aan de regio Groningen-Assen van 43 duizend euro per jaar tot 2015. Deze vrijval wordt in 2015 teruggedraaid.

Vergoeding kabels en leidingen Enexis

Bij de begroting 2013 hebben we een incidentele opbrengst van 4,5 miljoen euro ingeboekt voor de verlegging van kabels en leidingen. Deze opbrengst wordt in 2014 teruggedraaid.

Inzet rente over de reserve RSP

In de jaren 2013-2015 houden we rekening met 300 duizend euro per jaar aan rente op de reserve RSP voor dekking van plankosten van infrastructurele projecten die onderdeel zijn van het RSP. Bij de begroting 2013 hebben we extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld voor plankosten in 2013 en 2014. De rente over de reserve is daarom meegenomen als dekkingsmaatregel bij de begroting 2013 voor de jaren 2013 en 2014. Deze opbrengst wordt in 2015 teruggedraaid.

Vrijval bijdrage reserve BTW compensatiefonds

Uit de evaluatie van het BTW compensatiefonds (BCF) blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve BCF kan vrijvallen. Het gaat om 0,4 miljoen euro structureel cumulatief (dit is een jaarlijks met 0,4 miljoen euro oplopend structureel bedrag).

Uit de evaluatie blijkt ook dat de budgetten voor de afvalstoffenheffing met 200 duizend euro (structureel) gekort dienen te worden omdat de compensatie die wordt ontvangen uit het BCF hoger is dan de korting op de budgetten bij de afvalstoffenheffing. Daarnaast kunnen de hierdoor teveel ontvangen bedragen over de afgelopen periode (2005-2012) worden onttrokken aan de reserve afvalstoffenheffing. Het gaat om 800 duizend euro incidenteel.

Bij de begroting 2013 hebben we de structurele vrijval omgeuild naar een incidentele vrijval.

Inclusief het incidentele voordeel op de reserve afvalstoffenheffing heeft dit per saldo een vrijval opgeleverd van 8,8 miljoen euro in 2013 en 5,2 miljoen euro in 2014.

In 2014 wordt de vrijval afgebouwd van 8,8 miljoen euro naar 5,2 miljoen euro, in 2015 wordt de incidentele vrijval vanuit 2014 teruggedraaid.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Vrijval gereserveerd weerstandsvermogen RegioTram

Op basis van de geactualiseerde business case en nieuwe afspraken over de risicoverdeling met de provincie Groningen was een nieuwe risico inschatting gemaakt van het gemeentelijk risico bij de RegioTram. Op basis daarvan bleek dat 4,4 miljoen euro van de gereserveerde middelen voor het weerstandsvermogen van de RegioTram kon vrijvallen. Met het stopzetten van de RegioTram veranderde deze vrijval niet. Deze incidentele vrijval is ingezet bij de begroting 2013 en wordt teruggedraaid in 2014.

Vrijval middelen RegioTram

We hadden met de provincie een afspraak gemaakt over onze initiële bijdrage aan de RegioTram. Deze bijdrage was vastgesteld op 42 miljoen euro prijspeil 2008. Wij hielden nog rekening met een bijdrage van 50 miljoen euro prijspeil 2015. De afspraak met de provincie leidde tot een vrijval van 3 miljoen euro. Met het stopzetten van de RegioTram veranderde deze vrijval niet. Deze incidentele vrijval is ingezet bij de begroting 2013 en wordt teruggedraaid in 2014.

Inzet jaarrekeningsresultaat 2012

Bij de begroting 2013 zijn we uitgegaan van een rekeningsresultaat van 7,5 miljoen euro over 2012 dat ingezet kon worden bij de begroting. In 2014 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Jaarlijkse inkomsten Enexis en Attero

De jaarlijkse inkomsten bestaan uit rente over een lening aan Enexis en dividend over de Enexis aandelen. Deze middelen werden tot nu toe ingezet voor de gemeentelijke bijdrage aan de RegioTram. Met het stopzetten van de RegioTram hebben we bij de begroting 2013 de jaarlijkse inkomsten van Enexis en Attero opgenomen in het meerjarenbeeld voor de jaren 2013 en 2014. De jaarlijkse inkomsten zijn 2,1 miljoen euro.

Daarnaast hebben we ingestemd met een wijziging van het aandeelhouderschap van Attero waarbij de huidige aandeelhouders worden uitgekocht. Hiervoor ontvangen we naar verwachting een eenmalige uitkering tussen de 400 duizend euro en 1,3 miljoen euro. We hebben bij de begroting 2013 rekening gehouden met een eenmalige uitkering van 800 duizend euro in 2013. Deze eenmalige uitkering van 800 duizend euro wordt teruggedraaid in 2014, in 2015 wordt de jaarlijkse inkomst van 2,1 miljoen euro teruggedraaid.

Risicobuffer 2014

In de begroting 2011 is een risicobuffer opgenomen van 2,5 miljoen euro structureel in 2014. Deze buffer is de begroting 2011 beschikbaar gesteld om ons te beschermen tegen de effecten van de economische crisis en de financiële risico's die de uitvoering van projecten met zich meebrengt. Met deze buffer kunnen we circa 34 miljoen euro investeren. Hiervan was inmiddels 29 miljoen euro ingezet. Voor de RegioTram (14 miljoen euro), Herewegviaduct (10 miljoen euro) en Sontbrug (5 miljoen euro). Daarnaast resteerde er nog een ruimte van 5 miljoen euro die is ingezet in de jaarschijf 2014 bij de begroting 2013. In 2015 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Stopzetten RegioTram

Bij de begroting 2013 is besloten de RegioTram stop te zetten. Per saldo leverde dit een incidentele vrijval op van 48,3 miljoen euro die is ingezet bij de begroting 2013. In 2014 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Stopzetten projecten

Bij de begroting 2013 is besloten te stoppen met een aantal projecten. Dit leverde een incidentele vrijval op van 14,6 miljoen euro. Deze incidentele vrijval is ingezet bij de begroting 2013 en wordt teruggedraaid in 2014.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Ad 8. Nieuw beleid

In het meerjarenbeeld zijn steeds de mutaties ten opzichte van het vorige meerjarenbeeld verwerkt. Dit leidt tot onderstaand overzicht:

Budgetten nieuw beleid	2014	2015	2016	2017
Verdeling nieuw beleid 2008-2011	-300	-300		
Verdeling nieuw beleid 2011-2014 i	887	7.615		
Verdeling nieuw beleid 2011-2014 s	-2.500			
Verdeling extra beleid 2012-2015 i	5.927	14.598		
Verdeling extra beleid 2012-2015 s	-1.700			
Verdeling extra beleid 2013-2016 i	80.311	12.801		
Aanpassing nadeel rijksbezuinigingen 2014	10.000	-10.000		
Totaal Budgetten nieuw beleid	92.625	24.714		

Verdeling nieuw beleid 2008-2011 s (nadeel 300 duizend euro)

Dit betreft continuering van beleid uit voorgaande jaren. Bij de vaststelling van de begroting 2008 zijn middelen beschikbaar gesteld voor Regiorail (300 duizend euro). De reeks voor Regiorail liep tot en met 2015. Deze middelen zijn meegenomen bij de berekening van de vrijval die is ontstaan door het stopzetten van de RegioTram.

Verdeling nieuw beleid 2011-2014 i (voordeel 887 duizend euro)

Bij de begroting 2011 is in 2013 een bedrag van 10,252 miljoen euro ingezet aan incidentele aanvullende beleidsmiddelen. In 2014 wordt een bedrag van 9,365 miljoen euro aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 887 duizend euro ten opzichte van 2013.

Verdeling nieuw beleid 2011-2014 s (nadeel 2,5 miljoen euro)

Dit betreft continuering van beleid uit voorgaande jaren. Bij de begroting 2011 is besloten dat vanaf 2014 een structureel bedrag van 2,5 miljoen euro wordt gereserveerd voor het opbouwen van een risicobuffer.

Verdeling extra beleid 2012-2015 i (voordeel 5,9 miljoen euro)

Bij de begroting 2012 is voor de jaarschijf 2013 20,525 miljoen euro ingezet aan incidentele extra beleidsmiddelen. In 2014 wordt een bedrag van 14,598 miljoen euro aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 5,927 miljoen euro ten opzichte van 2013.

Verdeling extra beleid 2012-2015 s (nadeel 1,7 miljoen euro)

Bij de begroting 2012 zijn extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld voor ICT. In 2012 is incidenteel 878 duizend euro beschikbaar gesteld, in 2013 is incidenteel 2,522 miljoen euro beschikbaar gesteld. Vanaf 2014 wordt structureel 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Verdeling extra beleid 2013-2016 i (voordeel 80,311 miljoen euro)

Bij de begroting 2013 is in 2013 een bedrag van 93,112 miljoen euro ingezet aan incidentele aanvullende beleidsmiddelen. In 2014 wordt een bedrag van 12,801 miljoen euro aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 80,311 miljoen euro ten opzichte van 2013.

Aanpassing nadeel rijksbezuinigingen 2014 (voordeel 10 miljoen euro)

In de begroting 2013 is voor aanvullende rijksbezuinigingen een risicobedrag van 10 miljoen euro opgenomen in 2014. De door het rijk vastgestelde bezuinigingen vanuit het regeerakkoord zijn in het meerjarenbeeld verwerkt. De risicoreservering van 10 miljoen euro in 2014 kan hierdoor vervallen. In 2015 wordt dit incidentele voordeel teruggedraaid.

Raadsbesluit - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Griffie

19 juni 2013.
Nr. 2a.
Financieel meerjarenbeeld 2014-2017.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 24 mei 2013
(GR 13.3706061);

HEEFT BESLOTEN:

De raad besluit het financieel meerjarenbeeld 2014-2017 als uitgangspunt te hanteren
voor de ontwerpbegroting 2014.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van 19 juni 2013.

De griffier,

drs. A.G.M (Toon) Dashorst.

De voorzitter,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Collegebrief - Stresstest 2014-2017

Bestuursdienst

Onderwerp Stresstest 2014 - 2017

Steller C. Blaauw

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Onder embargo tot 24 mei 2013 13.15 uur in verband met
persconferentie

Telefoon (050) 367 76 85 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk BD13.3701655

Datum 24 MEI 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bieden wij u de Stresstest 2014-2017 aan. Net als vorig jaar hebben wij een stresstest uitgevoerd op onze meerjarenbegroting. Ter borging van het proces is dit in nauwe samenwerking met onze accountant Ernst en Young uitgevoerd. Door middel van de stresstest krijgen wij inzicht in de financiële stabiliteit en flexibiliteit/weerbaarheid van de gemeente in het geval van een slecht weer scenario.

Stress

Een slecht weer scenario is geen realistische voorspelling van de werkelijkheid, maar een gevoeligheidsanalyse die aangeeft wat de financiële impact is indien nadelige externe ontwikkelingen op de belangrijkste elementen van onze begroting en balans manifest worden. Dit betreft exogene factoren, zoals opgelegde Rijksbezuinigingen, een teruglopende woningmarkt en een toestroom van uitkeringsgerechtigden, die groter zijn dan ingeschat bij het opstellen van de begroting en het meerjarenbeeld. Daarnaast stijgen ook de rente, inflatie en loonkosten meer dan de uitgangspunten waarop de begroting is gebaseerd en doen de risico's uit onze paragraaf weerstandsvermogen zich daadwerkelijk voor. Kortom, op alle onderdelen van de begroting doen zich nadelige ontwikkelingen voor. We spreken in dit geval van een "worst-case" scenario.

Flexibiliteit

Tegenover de stress staat de flexibiliteit; de mate waarin de gemeente in staat is de stress te kunnen opvangen. De flexibiliteit bestaat onder andere uit de mogelijkheid de reservepositie aan te wenden, maar kan ook gevonden worden door bijvoorbeeld het bestaande subsidieprogramma af te bouwen, investeringsprojecten uit te stellen, door de tarieven voor de OZB te verhogen of het onderhoudsniveau van infrastructuur en dergelijke neerwaarts bij te stellen.

De uitkomst van de stresstest laat zien wat er gebeurt als de gekozen variabelen van het slecht weer scenario zich voordoen. Daarbij is ook een minder negatief scenario (midden scenario) doorgerekend. De gekozen variabelen die in de stresstest zijn gehanteerd zijn overeenkomstig die van vorig jaar en zijn destijds in het audit committee besproken.

Uitkomst stresstest 2014-2017

In het 'slecht weer scenario' bedraagt de totale stress 353 miljoen euro. De belangrijkste componenten hiervan zijn de gevoeligheid van de grondexploitaties (198 miljoen euro) en de mogelijke impact van aanvullende Rijksbezuinigingen en herverdeeleffecten op de uitkering van het gemeentefonds (37 miljoen euro). De stress in het 'midden scenario' is 193 miljoen euro. De flexibiliteit die hier tegenover staat bedraagt 308 miljoen euro. De belangrijkste onderdelen zijn de mogelijkheden tot (incidentele aanwending) van de reservepositie (113 miljoen euro), het uitstellen van voorgenomen investeringsprojecten (70 miljoen euro) en de afbouw van het bestaande subsidieprogramma (66 miljoen euro).

In de vorig jaar uitgevoerde stresstest bedroeg de stress in het slecht weer scenario 479 miljoen euro en de flexibiliteit 459 miljoen euro. De afname van de stress wordt vooral verklaard doordat de vorig jaar ingeschatte impact van Rijksbezuinigingen thans in het meerjarenbeeld zijn verwerkt. Daarnaast is de stress in de grondexploitaties afgenomen omdat enerzijds verliezen zijn genomen en anderzijds een deel van de rentelasten niet langer worden geactiveerd (en tot stress leiden) maar in het meerjarenbeeld zijn opgenomen. Hier tegenover staat dat ook de flexibiliteit lager is. De reservepositie is afgenomen, er zijn minder grote investeringsprojecten die uitgesteld kunnen worden (door het stoppen van het project RegioTram) en de mogelijkheid om extra beleid niet door te voeren is niet langer aanwezig.

De uitkomst van de stresstest is gebaseerd op de informatie ten behoeve van het opstellen van het financieel perspectief met peildatum 1 mei 2013.

Conclusie

Op basis van de uitkomsten van de stresstest 2014-2017 concluderen wij dat de stress in het slecht weer scenario hoger is dan de beschikbare flexibiliteit. Op het moment dat exogene factoren van het slecht weer scenario zich voordoen, heeft de gemeente Groningen de mogelijkheid de financiële effecten daarvan grotendeels, maar niet volledig op te vangen. Dit vergt wel forse en pijnlijke ingrepen in het bestaande beleid, met grote effecten op het voorzieningenniveau in de stad. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt in dat geval volledig ingezet.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'P. Rehwinkel', written over a faint circular stamp.

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M.A. Ruys', written over a faint circular stamp.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

2-5

BIJLAGE

Gemeente Groningen

Stresstest 2014-2017

Rapportage

Mei 2013

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

Inhoudsopgave

Samenvatting uitkomsten 2014-2017	3
Samenvatting uitkomsten 2013-2016	9
Vergelijking uitkomsten	13
1. Inleiding	16
2. Startpositie stresstest 2014-2017	21
3. Doorrekening stress 2014-2017	24
4. Doorrekening flexibiliteit 2014-2017	38

SAMENVATTING UITKOMSTEN 2014-2017

Stresstest - Uitkomsten rapportage Groningen

 ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

3

Samenvatting uitkomsten - inleiding

- ▶ Gemeenten staan voor grote financiële uitdagingen en onzekerheden. De bezuinigingen, omvangrijke decentralisaties, dalende inkomsten uit het gemeentefonds en een stagnerende arbeids- en woningmarkt blijven een forse impact hebben op de financiële positie van gemeenten. Deze ontwikkelingen zijn aanleiding geweest voor de gemeente Groningen om -in navolging op de stresstest 2013-2016- een stresstest op haar meerjarig financieel perspectief 2014-2017 uit te voeren.
- ▶ Het doel van de stresstest is om te laten zien hoe stressbestendig de financiële positie van de gemeente is en welke manoeuvreerruimte in de begroting aanwezig is. Daarom richt de stresstest zich enerzijds op het doorrekenen van een slecht weer scenario in de meerjarenbegroting en anderzijds op de mogelijkheden binnen de meerjarige financiële positie om tegenvallers op te kunnen vangen.
- ▶ De uitkomsten van de stresstest geven inzicht in de stabiliteit en flexibiliteit van de financiële positie van de gemeente. Wij willen benadrukken dat de stresstest geen voorspelling geeft van de werkelijkheid, maar laat zien wat er gebeurt als er op meerdere onderdelen van de gemeentelijke begroting sprake is van tegenvallende ontwikkelingen en stress (gevoeligheidsanalyse). De uitkomsten moeten daarom ook met de enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.
- ▶ De basis voor de analyse en berekening van de financiële stress en flexibiliteit bestaat uit de jaarrekening 2012 en de begroting 2013 (huidige meerjarenraming, bestaande bezuinigingen, vermogenspositie). Inzichten uit de werkconferentie van het College (6 en 7 mei 2013) zijn daar waar relevant en nodig reeds betrokken.

Samenvatting uitkomsten stress 2014-2017

Slechtweerscenario	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Begroting als geheel	2,6	5,3	8,0	10,7	26,6
2. Algemene uitkering	4,9	7,8	10,8	13,7	37,2
3. Treasury	1,5	3,3	4,6	5,8	15,2
4. Decentralisatie	0,4	0,4	0,4	0,4	1,5
5. Bijstand	7,4	7,5	7,3	7,1	29,3
6. Vastgoed	49,6	49,6	49,6	49,6	198,5
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	20,9	8,1	8,1	8,1	45,0
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	87,3	82,0	88,7	95,3	353,2
Midden scenario	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Begroting als geheel	1,4	2,8	4,3	5,7	14,2
2. Algemene uitkering	2,5	2,5	5,4	8,3	18,6
3. Treasury	1,0	2,2	3,1	3,9	10,1
4. Decentralisatie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Bijstand	4,4	4,5	4,4	4,3	17,6
6. Vastgoed	25,9	25,9	25,9	25,9	103,6
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	11,6	5,7	5,7	5,7	28,9
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	46,8	43,6	48,7	53,8	193,0

- De berekende stress in het financieel meerjarenperspectief van de gemeente Groningen resulteert in een effect van ruwweg van € 200 miljoen (midden scenario) en € 360 miljoen (slecht weer).
- Meerjarig gezien is er sprake van een redelijk constante omvang van de berekende stress van ruwweg € 85 mln.
- Voor het vastgoed (grondexploitaties) geldt dat de totale stress van de looptijd (€ 198,5 miljoen) is verdeeld over de jaren 2014 t/m 2017.
- De totale stress van de grondexploitaties ad € 198,5 miljoen staat ten opzichte van een totale boekwaarde van € 380 miljoen.
- Het effect van externe ontwikkelingen als bezuinigingen op de Rijksuitgaven en ontwikkeling van de woningmarkt zetten grote druk op het meerjarig financieel perspectief. De financiële stress van de gronden bedraagt ruwweg de helft van de totale stress meerjarig.
- Daarnaast bepalen financiële risico's (risicoparagraaf) voor een belangrijk deel de stress.
- De berekende stress en de onderliggende ontwikkelingen kennen met name een **structureel** karakter.

Samenvatting uitkomsten flexibiliteit 2014-2017

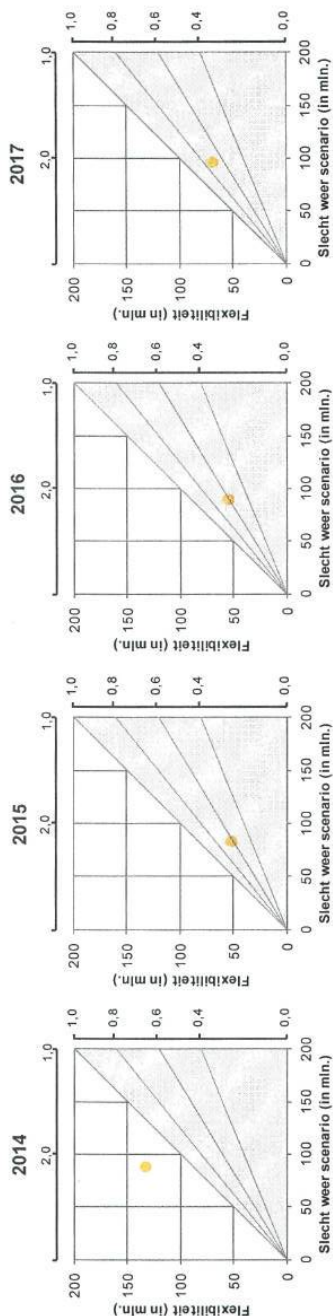
	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Reserves	113,1	0,0	0,0	0,0	113,1
2. Meerjarenbeeld en extra beleid	-9,3	-8,1	-0,9	2,3	-15,9
3. Investeringsprojecten	10,0	30,0	15,0	15,0	70,0
4. Lokale lasten	8,7	8,7	8,7	8,7	34,7
5. Personeel	8,5	8,5	8,5	8,5	34,1
6. Subsidies	0,0	10,9	21,9	32,8	65,6
7. Onderhoud	1,7	1,7	1,7	1,7	6,9
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL Flexibiliteit	132,8	51,8	54,8	69,0	308,5

- De berekende flexibiliteit in de financiële positie van de gemeente Groningen bedraagt ruwweg € 310 miljoen.
- De flexibiliteit in de meerjarige financiële positie kent een redelijk constante omvang tussen de € 50 en € 70 miljoen. Met uitzondering van 2014. In dat jaar bestaat een ruimere flexibiliteit door de mogelijkheid (eenmalig) de reservepositie aan te spreken.
- De flexibiliteit bestaat voor ongeveer 40% uit reserves, 20% uit investeringen en 20% subsidies.
- Maatregelen rondom personeel, subsidies, onderhoud en verhoging lasten kunnen meer voor de lange termijn worden ingezet.
- De berekende flexibiliteit en de onderliggende maatregelen kennen een samengesteld karakter. De reserves zijn incidenteel in te zetten. Dit geldt ook voor het uitsluiten van projecten. Flexibiliteit die gevonden wordt in het verhogen van de lokale lasten, het terugdringen van de personeelskosten en het saneren van de subsidies heeft een structureel karakter.
- Het aanwenden van de flexibiliteit betekent ten alle tijden het nemen van pijnlijke beslissingen die impact zullen hebben op het voorzieningsniveau.

Confrontatie slechtweerscenario en flexibiliteit 2014-2017

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer scenario	87,3	82,0	88,7	95,3	353,2
Flexibiliteit	132,8	51,8	54,8	69,0	308,5
Verhouding	1,5	0,6	0,6	0,7	0,87

Bedragen in € x 1 miljoen

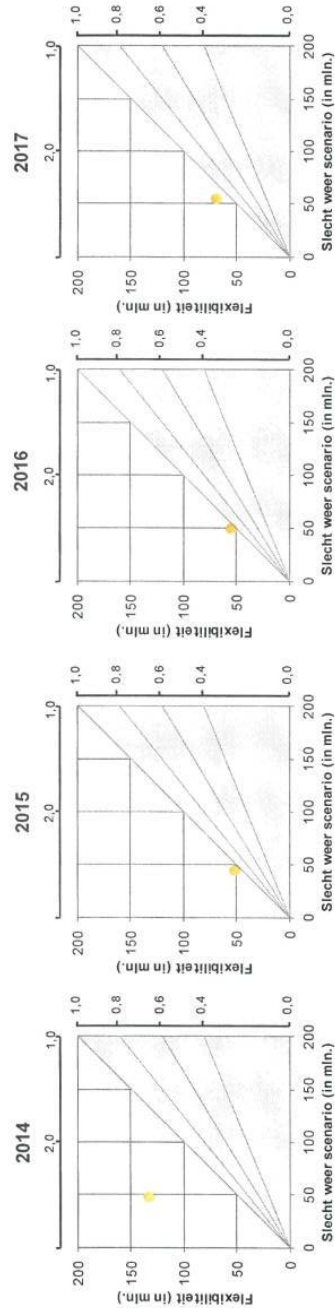
- ▶ Uit bovenstaande confrontatie tussen de berekende stress en flexibiliteit in het slechtweerscenario is op te maken dat de gemeente Groningen over de periode 2014-2017 cumulatief een ratio heeft van 0,9. In 2014 ligt deze op 1,5 (mogelijkheid inzetten reservepositie). In de daarop volgende jaren ligt deze ratio rond 0,6.

Confrontatie midden scenario en flexibiliteit 2014-2017

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Midden scenario	46,8	43,6	48,7	53,8	193,0
Flexibiliteit	132,8	51,8	54,8	69,0	308,5
Verhouding	2,8	1,2	1,1	1,3	1,6

Bedragen in € x 1 miljoen

Uit bovenstaande confrontatie tussen de berekende stress en flexibiliteit in het **midden scenario** is op te maken dat de gemeente Groningen een cumulatief ratio heeft van 1,6. Ook in de onderscheiden jaren ligt deze ratio iets boven het evenwichtsniveau van 1,0. De relatief hoge ratio in het jaar 2014 wordt verklaard door de mogelijkheid van het eenmalig aanwenden van de reservepositie.

SAMENVATTING UITKOMSTEN 2013-2016

Stresstest - Uitkomsten rapportage Groningen

 ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

Gehanteerde variabelen bij de scenario's 2013-2016

Taakveld	Variabele	Waarde slecht weer	Waarde midden
Rijksuitgaven / gemeentefonds	Rijksbezuinigingen	€ 16 miljard	€ 12 miljard
	Herverdeeleffect	3 jaar maximaal	2 jaar maximaal
Rente, inflatie en loonkostenontwikkeling	Rente (kort + lang)	Jaarlijks + 1,5%	Jaarlijks + 1,0%
	Inflatie	Jaarlijks + 1,5%	Jaarlijks + 1,0%
	Loonkostenontwikkeling	Jaarlijks + 1,0%	Jaarlijks + 0,5%
(Woning)bouwontwikkeling	Uitgifte kavels	-/- 40%	-/- 20%
	Opbrengsten + kosten	-/- 1,0%	-/- 1,0%
	Fasering NIEGG	Uitstel 10 jaar	Uitstel 5 jaar
Werkgelegenheid	Bijstandsgerechtigden	+ 4,8%	+ 3,0%
Inwoners	Aantal inwoners	Blijft gelijk	Lichte stijging
Decentralisaties	Tekort Wwvv	2 % v/d loonkosten	1% v/d loonkosten

10

Stresstest - Uitkomsten rapportage Groningen

Samenvatting uitkomsten 2013-2016

Stress	2013	2014	2015	2016	Totaal
1. Begroting als geheel	2,3	4,7	7,1	9,5	23,6
2. Algemene uitkering	19,4	22,3	25,2	28,1	95,0
3. Rente	1,2	2,3	3,6	5,1	12,2
4. Decentralisatie	0,8	1,6	2,4	3,1	7,9
5. Bijstand	6,9	7,1	7,1	7,1	28,2
6. Vastgoed	60,0	60,0	60,0	60,0	240,0
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	28,1	20,0	10,8	10,8	69,7
TOTAAL Slecht weer scenario	118,7	118,0	116,2	123,7	476,6
Flexibiliteit					Totaal
1. Meerjarenbeeld en ruimte	-0,1	0,2	14,9	10,3	25,3
2. Reserves	132,0	6,4	0,0	0,0	138,4
3. Extra beleid	19,3	12,2	5,5	5,5	42,5
4. Investeringsprojecten	118,5	-2,1	12,9	-2,1	127,2
5. Verhoging lokale lasten	23,5	5,6	5,7	5,8	40,6
6. Personeel	8,3	14,5	14,5	14,5	51,8
7. Subsidies	2,1	4,2	6,4	8,5	21,2
8. Onderhoud	3,0	3,0	3,0	3,0	12,0
TOTAAL Flexibiliteit	306,6	44,0	62,9	45,5	459,0

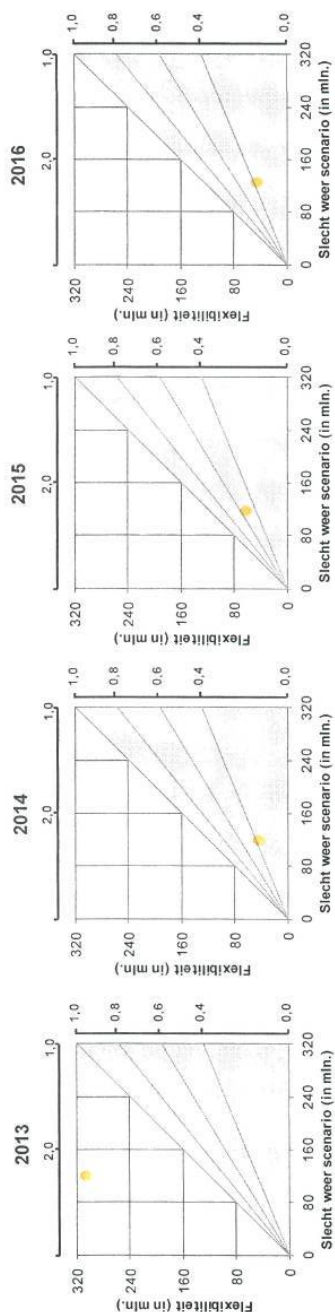
- Rijksbezuinigingen: € 12 mrd tot € 16 mrd leidde tot een stress voor de gemeente Groningen van circa € 95 miljoen (periode 2013 t/m 2016). Afgezien van het herverdeleffect bedroeg dit structureel € 19,5 mln. NB: De daadwerkelijke impact voor Groningen bedraagt op basis van de inmiddels bekende concretisering van het Regeerakkoord € 14,5 mln; € 3,9 mln (trap af); € 3,6 mln (ultra-nuwe onderwijshuisvesting) en € 6,8 mln (ultra-nuwe BCF).
- De stress op de grondexploitatie, zowel op het onderhanden werk als op de NIEGG is groot: € 240 mln. Deze wordt voor een belangrijk deel verklaard door de complexen Meerstad: € 165 mln; Westpoort € 21 mln en Suikerunie € 13 mln.
- In de risicoparagraaf en de paragraaf verbonden partijen komt een risico tot uitdrukking ad € 70 mln. Hiernavolgend € 16 mln (niet halen bezuinigingen); € 11 mln (O2G2); € 6 mln (TCNSIG) en € 16 mln (overige kleine risico's)
- De reservepositie die kan worden ingezet als (eenmalige) flexibiliteit bedraagt ruim € 138 mln. Het aandeel van het weerstandsvermogen hierin bedraagt € 84 mln.
- Flexibiliteit kon worden gevonden in de grote projecten die nog niet tot uitvoering zijn gebracht. Dit bedroeg ruim € 127 mln. Het bedrag voor de Regiotram hiernavolgend was € 67 mln.
- Stress in het slecht weer scenario ad € 479 mln en flexibiliteit ad € 459 mln liggen dicht bij elkaar. Belangrijk op te merken is dat de stressfactoren veelal structureel van karakter zijn, terwijl de flexibiliteit voor een belangrijk deel incidenteel is.

Confrontatie slechtweerscenario en flexibiliteit 2013-2016

	2013	2014	2015	2016	Totaal
Slecht weer scenario	118,7	118,0	116,2	123,7	476,6
Flexibiliteit	306,6	44,0	62,9	45,5	459,0
Verhouding	2,6	0,4	0,5	0,4	0,96

Bedragen in € x 1 miljoen

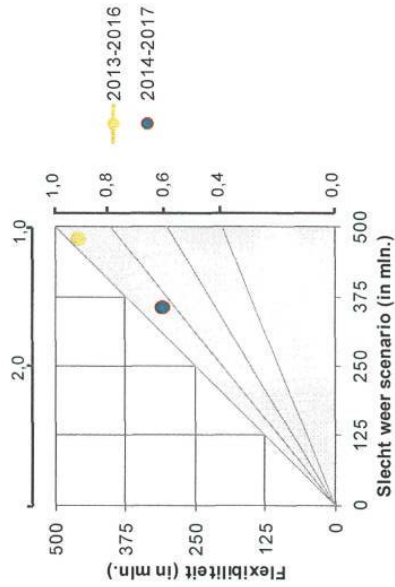

Uit bovenstaande confrontatie tussen de berekende stress en flexibiliteit in het slechtweerscenario is op te maken dat de gemeente Groningen over de periode 2013-2016 cumulatief een ratio heeft van 0,96. In 2013 ligt deze op 2,6 (mogelijkheid inzetten reservepositie). In de daarop volgende jaren ligt deze ratio rond 0,5.

Vergelijking uitkomsten - totaal

Vergelijking stress en flexibiliteit totaal

Toelichting

- Uit een vergelijking op de totalen voor stress en flexibiliteit tussen de periode 2013-2016 en de periode 2014-2017 blijkt dat zowel de stress als de flexibiliteit in absolute zin is afgenomen.
- Naast een afname van de absolute omvang van stress en flexibiliteit, is ook de verhouding tussen stress en flexibiliteit afgenomen (verslechterd); er is verhoudingsgewijs minder flexibiliteit om de geïdentificeerde stress op te vangen.

	2013-2016	2014-2017	Vershil
Slecht weer scenario	476,6	353,2	-124
Flexibiliteit	459,0	308,5	-150
Verhouding	0,96	0,87	

Bedragen in € x 1 miljoen

Vergelijking uitkomsten - per onderdeel

Stress	2013-2016	2014-2017
1. Begroting als geheel	23,6	26,6
2. Algemene uitkering	95,0	37,2
3. Rente	12,2	15,2
4. Decentralisatie	7,9	1,5
5. Bijstand	28,2	29,3
6. Vastgoed	240,0	198,5
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	69,7	45,0
TOTAAL Slecht weer scenario	476,6	353,2
Flexibiliteit		
1. Meerjarenbeeld en ruimte	67,8	-15,9
2. Reserves	138,4	113,1
3. Investeringsprojecten	127,2	70,0
4. Verhoging lokale lasten	40,6	34,7
5. Personeel	51,8	34,1
6. Subsidies	21,2	65,6
7. Onderhoud	12,0	6,9
TOTAAL Flexibiliteit	459,0	308,5

- Stress: totaal afname van € 124 mln.
- Algemene uitkering: afname € 58 mln. De consequenties van het Regeerakkoord zijn verwerkt.
- Vastgoed: afname € 41 mln. Meerstad afname met € 40 mln (€ 165 → € 125 mln) a.g.v. actuele grondexploitatie en Suikerunie (€ 13 mln → € nihil) a.g.v. opgenomen rente in het meerjarenbeeld.
- Risicoparagraaf en verbonden partijen: afname € 25 mln. Vervallen risico's TCN/SIG: € 6 miljoen en OZG2: € 11 miljoen.
- Flexibiliteit: totaal een afname van €150 mln.
- Meerjarenbeeld en extra beleid: € 68 miljoen → -/-€ 16 miljoen = afname € 83 mln.
- Reserves: afname € 25 mln. Negatief resultaat 2012 en negatieve prognose 2013, waarin opgenomen een toevoeging aan het weerstandsvermogen van € 38 mln.
- Grote projecten: afname € 57 mln. Met name geen doorgang Regiotram: € 67 mln (aangewend voor andere doeleinden).
- Personeel: afname € 18 mln. Vorige editie onvoldoende rekening gehouden met opbrengsten uit commerciële activiteiten en bijdragen die hier tegenover staan (afval, horeca, e.d.).
- Subsidies: toename € 44 mln. Subsidies uit hoofde van decentralisatie uitkeringen vanwege de centrumfunctie die Groningen heeft tellen niet mee in de flexibiliteit. In deze editie van de stresstest is een volledig afbouwscenario als flexibiliteit opgenomen. Vorig jaar is uitgegaan van een gedeeltelijke korting.

The image displays a complex, dense collage of handwritten mathematical content. It includes various equations such as $(arc = x^{\circ})$, $\int a^x = \frac{a^x}{\ln a}$, $\ln(x) = \frac{1}{x}$, and $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{n}\right)^n = \frac{1}{e}$. There are also numerous numbers, percentages like 'NINETY NINE PER CENT', and diagrams including pie charts and bar graphs. A large black rectangular area is superimposed over the center of the collage, featuring a large orange number '1' followed by the word 'Inleiding' in white text.

1.1 Aanleiding en uitgangspunten

- ▶ Gemeenten staan voor grote financiële uitdagingen en onzekerheden. De bezuinigingen, omvangrijke decentralisaties, dalende inkomsten uit het gemeentefonds en een stagnerende arbeids- en woningmarkt blijven een forse impact hebben op de financiële positie van gemeenten. Deze ontwikkelingen zijn aanleiding geweest voor de gemeente Groningen om -in navolging op de stresstest 2013-2016- een stresstest op haar meerjarig financieel perspectief 2014-2017 uit te voeren.
- ▶ Het doel van de stresstest is om te laten zien hoe stressbestendig de financiële positie van de gemeente is en welke manoeuvreerruimte in de begroting aanwezig is. De stresstest kan hiermee een hulpmiddel zijn voor de besluitvorming over het beleid en de (meerjaren-)begroting. Daarom richt de stresstest zich enerzijds op het doorrekening van een slecht weer scenario in de meerjarenbegroting en anderzijds op de mogelijkheden binnen de meerjarige financiële positie om tegenvallers op te kunnen vangen.
- ▶ De basis voor de analyse en berekening van de financiële stress en flexibiliteit bestaat uit de jaarrekening 2012 en de begroting 2013 (huidige meerjarenraming, bestaande bezuinigingen, vermogenspositie). Inzichten uit de werkconferentie van het College (6 en 7 mei 2013) zijn daar waar relevant en nodig reeds betrokken.
- ▶ Ten behoeve van deze stresstest hebben wij met diverse specialistische medewerkers binnen de gemeente gesproken. De uitgangspunten, doorrekeningen en uitkomsten hebben wij met de betrokkenen afgestemd.

1.1 Aanleiding en uitgangspunten [2]

- ▶ De uitkomsten van de stresstest geven inzicht in de stabiliteit en flexibiliteit van de financiële positie van de gemeente. Dit inzicht kan worden meegenomen in de besluitvorming over de begroting en de daarin te maken keuzes, maar bijvoorbeeld ook bij de beslissing over grote investeringen.
- ▶ Wij willen benadrukken dat de stresstest geen voorspelling geeft van de werkelijkheid, maar laat zien wat er gebeurt als er op meerdere onderdelen van de gemeentelijke begroting sprake is van tegenvallende ontwikkelingen en stress (gevoeligheidsanalyse). De uitkomsten moeten daarom ook met de enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, en beseft dat er inherente beperkingen en onzekerheden zijn.

1.2 Aanpak in hoofdlijnen

Startpositie stresstest

- ▶ Binnen de context van een het uitvoeren van een stresstest is de huidige financiële positie een belangrijk uitgangspunt. Omdat we de (extreme) waarden van het slechtweerscenario afzetten tegen de huidige situatie is het van belang om de (financiële) startpositie van de gemeente in beeld te brengen.
- ▶ Daarbij is de telkens de vraag in hoeverre aspecten uit de huidige situatie (nog) wel of niet betrokken kunnen en moeten worden in de doorrekening van het slechtweerscenario of het bepalen van de (ruimte voor) flexibiliteit.

Slechtweerscenario

- ▶ Dit vormt de start van de daadwerkelijke stresstest. Hiervoor zijn in hoofdlijn de volgende twee activiteiten uitgevoerd, te weten (a) analyse financiële situatie en (b) uitwerken variabelen slechtweerscenario
- ▶ Uitgangspunt bij het slechtweerscenario is dat we ons richten op de belangrijkste externe invloeden en beleidsvelden. Wij zullen een analyse maken van de financiële situatie over 2012 en de begrote baten en lasten 2013. Deze analyse is richtinggevend voor de te selecteren aandachtsgebieden waarop externe invloeden impact op hebben (stress) en aandachtsgebieden waarop de gemeente zelf invloed kan uitoefenen (flexibiliteit). Na afstemming en bespreking met betrokkenen (interviews) volgt een uitwerking van het slechtweerscenario.

Impact analyse

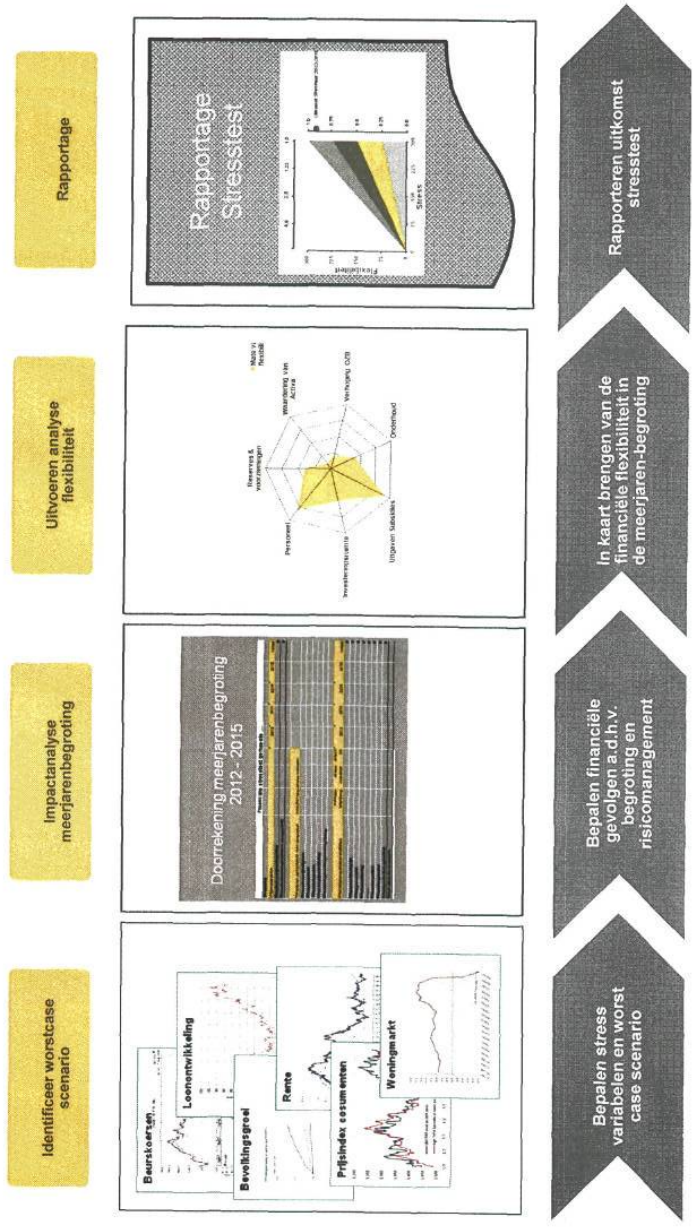
- ▶ Het doel van deze fase is om de impact van de variabelen zoals opgenomen in het slechtweerscenario door te rekenen. Deze doorrekening is gericht op materiële begrotingsgebieden.

Analyse flexibiliteit

- ▶ Deze fase bestaat uit onderzoek naar de intern beschikbare analyses op de vastgestelde gebieden door middel van interviews met betrokken medewerkers en het berekenen van de financiële flexibiliteit aan de hand van de uitkomst van de interviews.

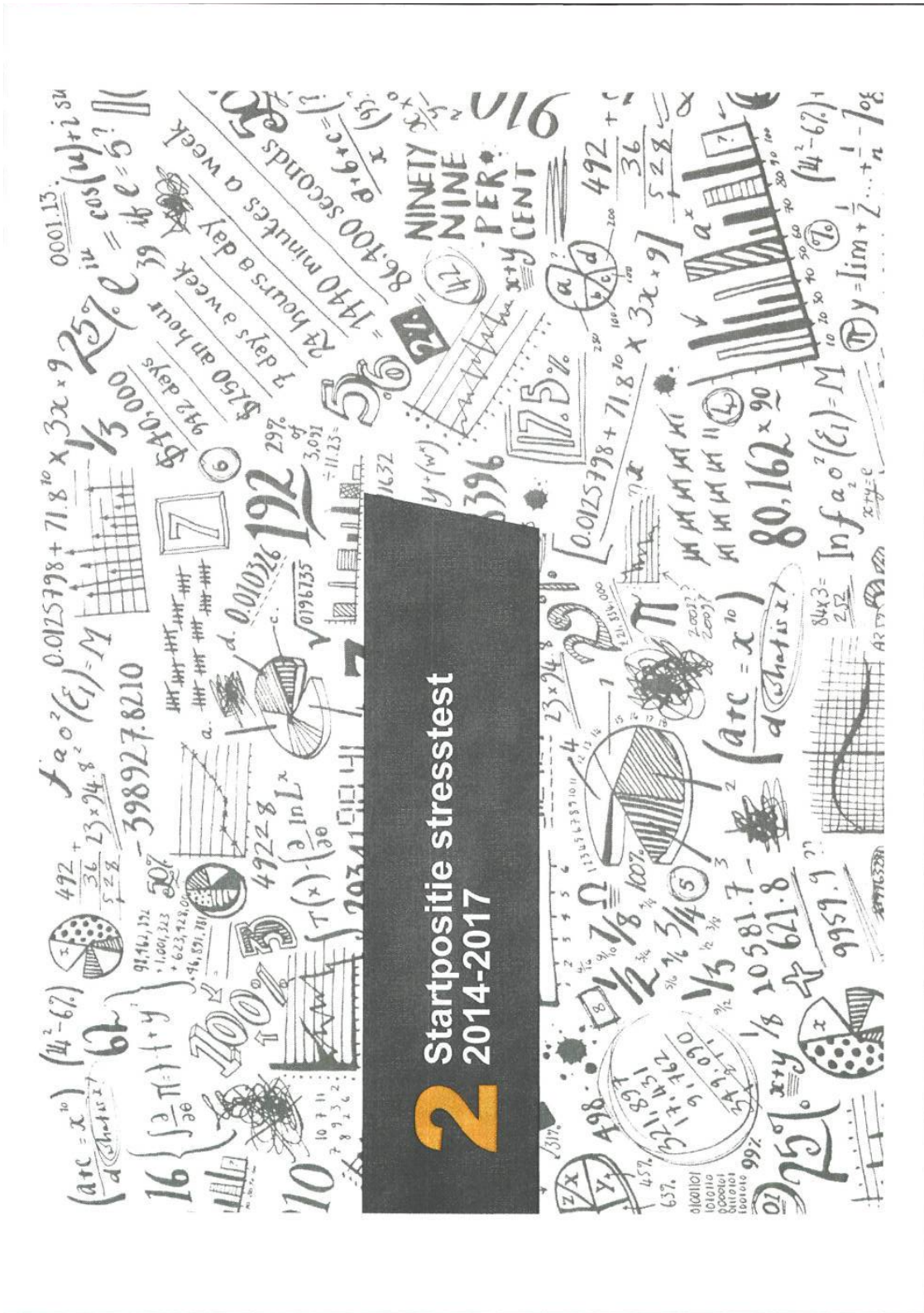

1.3 Methodiek stresstest

20

Stresstest - Uitkomsten rapportage Groningen

2.1 Huidig Meerjarenbeeld (2014 – 2017)

Toelichting Meerjarenbeeld

- Ten behoeve van de werkconferentie op 6 en 7 mei is het meerjarenbeeld voor 2014-2017 uitgewerkt.
- Vertrekpunt is het meerjarenbeeld Begroting 2013.
- In dit meerjarenbeeld zijn de volgende effecten verwerkt:
  1. De septembercirculaire 2012.
  2. De decembercirculaire 2012.
  3. Het regeerakkoord.
  4. Het lenteakkoord, "ingehaald" door het sociaal akkoord.
  5. Overige mutaties
- De meerjarenbegroting 2014-2017 geeft op basis hiervan in alle jaren een positief beeld. In 2014 is dit € 15,8 miljoen. De jaren daarna achtereenvolgens € 8,3 miljoen, € 5,9 miljoen en € 3,6 miljoen.
- De onontkoombare knelpunten zijn inzichtelijk gemaakt.
- Daarnaast zijn dekkingsmogelijkheden per cluster ingebracht die door het college t.b.v. de werkconferentie als taakstellend zijn geduid.
- Dit leidt tot een structureel negatief meerjarig perspectief. Dit is meegenomen als negatieve flexibiliteit (cumulatief -/€ 15,9 miljoen).

	2014	2015	2016	2017
Saldo MJB 2014 - 2017	1,1	15,8	17,5	13,1
Septembercirculaire	1,4	0,2	0,4	6,5
Regeerakkoord	-2,3	-11,0	-13,4	-14,9
Decembercirculaire	2,5	2,3	-0,7	-3,0
Overige mutaties	13,1	1,0	2,2	1,9
Actueel meerjarenbeeld	15,8	8,3	5,9	3,6
Onontkoombare knelpunten	-38,7	-23,3	-18,0	-14,7
Dekkingsmogelijkheden	13,7	7,0	11,2	13,5
Meerjarenbeeld	-9,3	-8,1	-0,9	2,3

	2014	2015	2016	2017
Onontkoombaar	38,7	23,3	18,0	14,7
Afweegbaar	2,3	8,3	8,0	8,0
Totaal	41,0	31,6	26,0	22,7

- Bovenstaand zijn naast de onontkoombare knelpunten ook de afweegbare knelpunten weergegeven. De afweegbare knelpunten zijn niet meegenomen bij het bepalen van de flexibiliteit.
- De dekkingsmogelijkheden betreffen de onderwerpen die niet al elders in deze stresstest als flexibiliteit zijn opgenomen (bijvoorbeeld verlagen onderhoud BORG-niveau).
- Let wel: per saldo blijkt op dit moment uit het meerjarenbeeld een negatieve flexibiliteit (totaal -/€ 15,9 miljoen).

2.2 Vermogenspositie

Vermogenspositie

- De totale reservepositie (voor bestemming van het resultaat) per ultimo 2012 bedraagt € 238,5 miljoen.
- De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 192,7 miljoen.
- De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 115,7 miljoen.
- De ratio van het weerstandsvermogen is 0,6 (ultimo 2012).
- De gemeente Groningen streeft naar een ratio van het weerstandsvermogen van 0,8. Hiermee wordt in de meerjarenbegroting 2013 t/m 2017 (jaarschijf 2013) voornamelijk een dotatie aan het weerstandsvermogen opgenomen van circa € 38 miljoen).

Tabel vermogenspositie

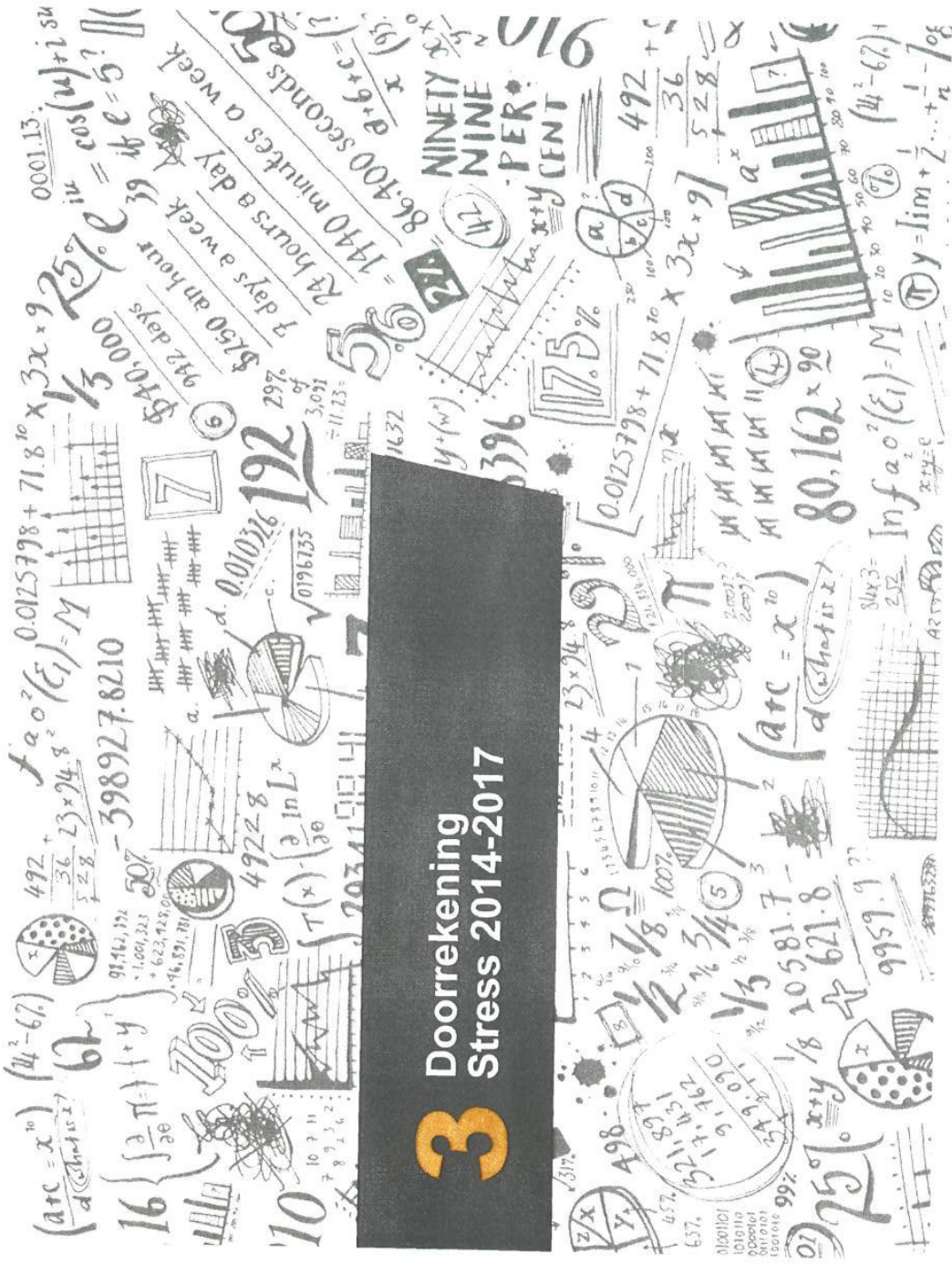
- De totale reserves ultimo 2012, voor bestemming van het negatieve rekeningresultaat bedraagt € 238,5 miljoen.

	2012
Algemene Egalisatiereserve	5,7
Dienst Egalisatiereserve	3,0
Egalisatiereserve tarieven	6,9
Overige bestemmingsreserves	222,8
Totaal Eigen vermogen	238,5

Overzicht weerstandsvermogen

- Het weerstandsvermogen is becijferd op € 115,7 miljoen (ultimo 2012)..

Weerstandsvermogen	
Algemene Egalisatiereserve	18,9
Overige reserves	61,8
Stille reserve Enexis	35,0
Totaal weerstandsvermogen	115,7

3 Doorrekening Stress 2014-2017

3.1 Inleiding

- ▲ Een van de uitgangspunten bij het uitvoeren van een stresstest is dat we ons richten op de belangrijkste invloeden en beleidsvelden. Om de uitkomsten uit de stresstest 2014-2017 vergelijkbaar te maken met de uitkomsten uit de stresstest 2013-2016 hebben we aansluiten gezocht bij de aandachtsgebieden uit het slechtweer scenario 2013-2016. Dit betekent dat we dezelfde ontwikkelingen (zoals ontwikkeling Rijksuitgaven, woningbouwontwikkeling, inflatie, werkgelegenheid) betrekken in de berekeningen van de stress. Uiteraard zijn de onderliggende waarden (zoals de omvang Rijksbezuinigingen, het percentage werkloosheid) opnieuw bekeken.
- ▲ Ook voor de analyse van de flexibiliteit geldt dat in de voorliggende stresstest aansluiting is gezocht bij de stresstest 2013-2016. Dit betekent dat we dezelfde onderdelen in de analyse van de flexibiliteit betrekken.
- ▲ Hierna volgt achtereenvolgens op hoofdlijnen de analyse vanuit balanspositie en de begrote baten en lasten ten aanzien van de selectie (van dezelfde) ontwikkelingen en onderdelen waarop de stress en flexibiliteit wordt berekend.

3.2 Analyse selectie variabelen stress en flexibiliteit

Lasten

- ▶ Op basis de verdeling van lasten kan worden beargumenteerd waarom de externe variabelen rente en inflatie (loonstijging) impact hebben op de lasten.

Keuze variabelen

- ▶ Verreweg de belangrijkste lasten bestaan uit de salariskosten. Een stijging van de lonen (al dan niet via inflatie en rekening houdend met de effecten hiervan in de algemene uitkering), zal daarom gevolgen hebben voor de meerjarenbegroting van de gemeente. De **loonontwikkeling** wordt daarom meegenomen als stressvariabele.
- ▶ De inkoop van goederen en diensten vormen een belangrijk onderdeel van de lasten van de gemeente. De ontwikkeling van de **inflatie** zal een aanzienlijk effect hebben op de lasten van de gemeente en nemen we daarom mee als variabele in de stresstest.
- ▶ Zie voor wat betreft **rentelasten** de argumentatie bij de rentebaten.

3.2 Analyse selectie variabelen stress en flexibiliteit [2]

Baten

- ▶ Op basis van de begroting 2013 en meerjarenraming 2014 - 2016 kan worden vastgesteld welke externe variabelen effect hebben op de baten. De belangrijkste die genoemd kunnen worden zijn: ontwikkeling Rijksuitgaven, ontwikkeling werkgelegenheid, ontwikkeling rente en inflatie.

Keuze variabelen

- ▶ Verreweg de belangrijkste overdracht is de algemene uitkering. Indien deze rijksuitgave lager worden heeft dat een aanzienlijke impact op de gemeente. Om die reden worden de rijksuitgaven op deze gebieden meegenomen in de stresstest.
- ▶ De ontwikkeling van de bevolking kan impact hebben op de inkomsten van de gemeente via belastingen, heffingen, de algemene uitkering, maar ook de ontwikkelingen in en resultaten op de grondexploitatie. Daarom wordt de ontwikkeling van het aantal inwoners meegenomen.
- ▶ Baten uit financieringsmiddelen, dividend en grondexploitatie houden verband met de rentetoerekening en de inflatie. Een tegenvallende ontwikkeling van de rente zal effect hebben op zowel baten als de (kapitaal-) lasten en wordt daarom meegenomen.
- ▶ De werkgelegenheid heeft op meerdere manieren een belangrijke invloed op de exploitatie. Bijvoorbeeld via de uitvoeringskosten van bijstandsverlening en terugloop van inkomsten uit hoofde van belastingen en heffingen. De ontwikkeling van de werkgelegenheid wordt daarom meegenomen als variabele.

3.3 Gehanteerde variabelen bij de scenario's 2014-2017

Taakveld	Variabele	Waarde slecht weer	Waarde midden
Rijksuitgaven / gemeentefonds	Rijksbezuinigingen	€ 4 miljard	€ 2 miljard
	Herverdeeleffect	3 jaar maximaal m.i.v. 2015	2 jaar maximaal m.i.v. 2016
Rente, inflatie en loonkostenontwikkeling	Rente (kort + lang)	Jaarlijks + 1,5%	Jaarlijks + 1,0%
	Inflatie	Jaarlijks + 1,5%	Jaarlijks + 1,0%
	Loonkostenontwikkeling	Jaarlijks + 1,0%	Jaarlijks + 0,5%
(Woning)bouwontwikkeling	Uitgifte kavels	-/ 40%	-/ 20%
	Fasering NIEGG	Uitstel 10 jaar	Uitstel 5 jaar
Werkgelegenheid	Bijstandsgerechtigden	+ 5%	+ 3,0%
Inwoners	Aantal inwoners	Blijft gelijk	Blijft gelijk
Decentralisaties	Jeugdzorg Participatiewet AWBZ/Wmo	Budgettair neutraal In mjb verwerkt Demografiefactor	Budgettair neutraal In mjb verwerkt Budgettair neutraal

3.4 Samenvatting uitkomsten stress 2014-2017

Slechtweerscenario	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Begroting als geheel	2,6	5,3	8,0	10,7	26,6
2. Algemene uitkering	4,9	7,8	10,8	13,7	37,2
3. Treasury	1,5	3,3	4,6	5,8	15,2
4. Decentralisatie	0,4	0,4	0,4	0,4	1,5
5. Bijstand	7,4	7,5	7,3	7,1	29,3
6. Vastgoed	49,6	49,6	49,6	49,6	198,5
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	20,9	8,1	8,1	8,1	45,0
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	87,3	82,0	88,7	95,3	353,2

Midden scenario	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Begroting als geheel	1,4	2,8	4,3	5,7	14,2
2. Algemene uitkering	2,5	2,5	5,4	8,3	18,6
3. Treasury	1,0	2,2	3,1	3,9	10,1
4. Decentralisatie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Bijstand	4,4	4,5	4,4	4,3	17,6
6. Vastgoed	25,9	25,9	25,9	25,9	103,6
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	11,6	5,7	5,7	5,7	28,9
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	46,8	43,6	48,7	53,8	193,0

- De berekende stress in het financieel meerjarenperspectief van de gemeente Groningen resulteert in een effect van ruwweg van € 200 - € 350 mln.
- Meerjarig gezien is er sprake van een redelijk constante omvang van de berekende stress van ruwweg € 85 mln.
- Het effect van externe ontwikkelingen als bezuinigingen op de Rijksuitgaven en ontwikkeling van de woningmarkt zetten grote druk op het meerjarig financieel perspectief. De financiële stress van de gronden bedraagt ruimde helft van de totale stress meerjarig.
- Daarnaast bepalen financiële risico's (risicoparagraaf) voor een belangrijk deel de stress.
- De berekende stress en de onderliggende ontwikkelingen kennen met name een structureel karakter.

**STRESS
UITWERKING PER
ONDERDEEL**

1. Begroting als geheel

Uitgangspunten en aannames

- De inflatie en de loonkostenstijging zijn doorgerekend in het begrotingsmodel van de gemeente Groningen; m.a.w. Op alle begrote lasten van de gemeente.
- Uitgangspunt inflatie:
  - Slecht weer: 1,5%
  - Midden scenario: 1%
  - Grondslag: € 51 miljoen
- Uitgangspunt loonkostenontwikkeling: eigen medewerkers en Wsw-medewerkers
  - Slecht weer: 1,0 %
  - Midden scenario: 0,5%
  - Grondslag: € 205 miljoen loonkosten en € 42 miljoen loonkosten Wsw-medewerkers

Berekeningssystematiek

- Uitgangspunt zijn de lasten in de begrotingsjaren 2014 tot en met 2017.
- Gekozen verhouding personeelskosten versus overige kosten is 80 : 20.
- De mogelijkheid om de loonstijging en inflatie door te berekenen in belastingtarieven is voor de gemeente Groningen gebaseerd op de Ozb. Grondslag: € 58,6 miljoen. Oftewel, de nominale compensatie is gecorrigeerd voor extra Ozb inkomsten.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	2,6	5,3	8,0	10,7	26,6
Midden scenario	1,4	2,8	4,3	5,7	14,2

Aanbeveling / verdieping

2. Algemene Uitkering

Uitgangspunten en aannames

- Uitgangspunt Rijksbezuinigingen met ingang van 2014:
  - Slecht weer: € 4 miljard
  - Midden scenario: € 2 miljard
- Herverdeeleffect aanpassing verdeelmaatstaf woonruimten:
  - Slecht weer: oplopend tot maximaal € 8,8 miljoen
  - Midden scenario: oplopend tot maximaal € 5,8 miljoen

Berekeningssystematiek

- 50% van de Rijksbezuiniging is toegerekend aan ministeries, wat vervolgens een effect heeft van 17% op het gemeentefonds (conform systematiek VNG).
- Groningen heeft een aandeel in gemeentefonds van 1,43%.
- Ieder € 1 miljard Rijksbezuiniging betekent voor de gemeente Groningen een structureel nadeel van € 1,2 miljoen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	4,9	7,8	10,8	13,7	37,2
Midden scenario	2,5	2,5	5,4	8,3	18,6

Verdieping

- De Rijksbezuinigingen ad € 16 miljard zijn m.i.v. 2014 structureel meegenomen in het meerjarenbeeld van de gemeente Groningen (vormen dus geen stress meer). Effect structureel € 14,5 miljoen.
- De Rijksbezuinigingen uit het Lente akkoord, achterhaald door het sociaal akkoord, zijn als risico meegenomen in (alleen) de jaarschijf 2014 tot een bedrag ad € 2,7 miljoen.
- Daarnaast is dus nog een bedrag ad € 4 miljard betrokken in de stress. Voor Groningen betekent dit structureel € 4,9 miljoen (in geval van slecht weer).
- Het herverdeeleffect zal niet eerder dan in 2015 zijn beslag krijgen en loopt op van € 2,9 miljoen in 2015 tot € 8,8 in 2017 (in geval van slecht weer).

3. Treasury

Uitgangspunten en aannames

- De rente is doorgerekend in het treasury- model van de gemeente Groningen, rekening houdend met de liquiditeitsplanning en verwachte investeringen.
- Er is afgezien van de aanpassing van de ROP en de doorbelasting hiervan naar diensten (die het stress effect daarmee deels zouden moeten opvangen).
- Uitgangspunt lange en korte rente:
  - Slecht weer: 1,5 % hoger
  - Midden scenario: 1% hoger

Berekeningssystematiek

- Op basis van de meerjaren liquiditeitsplanning is geraamd hoeveel leningen de komende 4 jaren moeten worden aangetrokken.
- Dit betreft respectievelijk: € 120 miljoen; € 120 miljoen; € 50 miljoen en € 110 miljoen.
- Over deze leningen (gemiddeld per jaar) is de extra rente van 1,5% (slecht weer) of 1,0% (midden scenario) cumulatief berekend.
- Veronderstelt wordt dat de leningen steeds per medio van het betreffende jaar worden aangetrokken.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	1,5	3,3	4,6	5,8	15,2
Midden scenario	1,0	2,2	3,1	3,9	10,1

Verdieping

- Bovenop de in de begroting van de gemeente Groningen gehanteerde rentepercentages van 3,3% (2014) en 3,6% (vanaf 2015) komt stress tot uitdrukking via een opslag van 1,5% (in het geval van slecht weer).

4. Decentralisaties

Uitgangspunten en aannames

- De gevolgen van de Participatiewet zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Het totaal van het pakket (subsidietekort, uitvoeringstekort, aanvullende noodzakelijke gemeentelijke bijdrage en incidenteel aanvullende beleidsmiddelen voor 2014) bedraagt circa € 7 miljoen. Er wordt geen stress meegenomen.
- Jeugdzorg: De problematiek geeft nog teveel onduidelijkheid. In de meircirculaire 2013 wordt hierover meer informatie verwacht. Uitgangspunt is dat deze budgetneutraal kan worden uitgevoerd.
- AWBZ: Omdat er nog onvoldoende inzicht bestaat op de uiteindelijke vorm en inhoud van het Rijksbeleid is deze voor nu budgetneutraal opgenomen.
- Wmo: Voor de huishoudelijke hulp wordt gezien de relatief sociaal zwakke structuur van de gemeente Groningen stress opgenomen.

Berekeningssystematiek

- Wmo: stress huishoudelijke hulp becijferd op € 1,5 miljoen in totaal.
- Voor de berekening wordt als basis gebruikt het relatieve verschil tussen de component in de algemene uitkering van 1,43% en de component lage inkomens van 1,57%.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	0,4	0,4	0,4	0,4	1,5
Midden scenario	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Aanbeveling / verdieping

- Het wordt aanbevolen de uitkomsten van de mei circulaire te analyseren en eventueel mee te nemen in het meerjarenbekend.

5. Bijstand

Uitgangspunten en aannames

- Marco- budget blijft vergoed door het Rijk en het aandeel van Groningen in macrobudget blijft gelijk (2,63%).
- Ontwikkeling bijstandsvolume gebaseerd op gegevens CPB.
- Uitgangspunt bijstandsvolume:
  - Begroting: 2,66%
  - Slecht weer: 5% bovenop het aantal bijstandsgerechtigden in de begroting
  - Midden scenario: 3% bovenop het aantal bijstandsgerechtigden in de begroting

Berekeningssystematiek

- Het verschil tussen de begrote aantallen uitkeringsgerechtigden en de aantallen volgens de stressscenario's zijn vermenigvuldigd met het gemiddelde bijstandstarief ad € 14.500.
- In de slecht weer en midden weer scenario's is het effect van de afbouw van gesubsidieerd werk op het aantal uitkeringsgerechtigden inbegrepen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	7,4	7,5	7,3	7,1	29,3
Midden scenario	4,4	4,5	4,4	4,3	17,6

Aanbeveling / verdieping

6. Vastgoed

Uitgangspunten en aannames

- De fasering is voor de belangrijkste projecten is bepaald en doorgerekend.
- Uitgangspunt fasering doorgerekend over de gehele looptijd:
  - Slecht weer: 40%
  - Midden scenario: 20%
- In beide scenario's is het risico over de resterende looptijd, maar maximaal t/m 2037 (25 jarige horizon) berekend, maar wel toegekeend aan de eerste vier jaren, vanuit het uitgangspunt dat verliesen genomen moeten worden zodra ze bekend zijn en dat zal eerder zijn dan einde looptijd. Ter vergelijking: in de afgelopen twee jaren is ruim € 150 miljoen afgeboekt.

Berekeningssystematiek

- Effect Meerstad versus overige gronden:
  - Slecht weer: Meerstad € 125 miljoen, overig € 73,5 miljoen.
  - Midden scenario: Meerstad € 70 miljoen, overig € 33,5 miljoen.
- Ter vergelijking: in de paragraaf weerstandsvermogen is het risico voor Meerstad opgenomen voor een bedrag van € 92,5 miljoen en de overige gronden voor een risico van € 73 miljoen.
- NB: boxenmethode wijkt af, omdat de effecten niet per complex zijn doorgerekend.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	49,6	49,6	49,6	49,6	196,5
Midden scenario	25,9	25,9	25,9	25,9	103,6

Aanbeveling / verdieping

7. Verbonden Partijen / Risicoparagraaf

Uitgangspunten en aannames

- Uitgaande van de risico's die benoemd zijn in de (concept) jaarrekening 2012, zijn alle grotere risico's (> € 1 miljoen) doorgenomen en besproken. Eerder benoemde stress-effecten zijn geëlimineerd / niet meegenomen in dit onderdeel.
- Uitgangspunt is dat de risico's zich volledig voordoen in het geval van slecht weer. In het midden scenario worden deze risico's vermenigvuldigd met de kans dat deze zich voordoen.
- Ook de risico's in de verbonden partijen zijn meegenomen.

Berekeningssystematiek

- De belangrijkste risico's zijn het niet halen van bezuinigingen (€ 16 miljoen) en het parkeerbedrijf (€ 17 miljoen).

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	20,9	8,1	8,1	8,1	45,0
Midden scenario	11,6	5,7	5,7	5,7	28,9

Aanbeveling / verdieping

4 Doorrekening
Flexibiliteit 2014-2017

4.1 Inleiding en uitgangspunten flexibiliteit

- ▶ Het doel van de stresstest is om te laten zien hoe stressbestendig de financiële positie van de gemeente is en welke manoeuvreerruimte in de begroting aanwezig is. Om die reden richt de stresstest zich naast het inzichtelijk maken van de mogelijke stress ook op de mogelijkheden binnen de meerjarenbegroting en vermogenspositie om tegenvallers op te kunnen vangen.
- ▶ De flexibiliteit is in twee hoofdactiviteiten uitgewerkt: (1) onderzoek naar intern beschikbare analyses op de vastgestelde gebieden door middel van interviews met betrokken medewerkers en (2) berekenen van de financiële flexibiliteit aan de hand van de uitkomst van de interviews.
- ▶ De informatie is geïntegreerd in de berekening voor de flexibiliteit. Het gaat om de vraag: Welke ruimte kunnen we op korte termijn (2014-2017) redelijkerwijs vrijmaken. Op basis van de vastgestelde flexibiliteit is berekend over welke financiële manoeuvreerruimte de gemeente Groningen beschikt.
- ▶ De flexibiliteit in de meerjarenbegroting is met name te vinden in de beïnvloedbare kosten en opbrengsten. Ongeveer een derde van de kosten van de gemeente bestaat uit beïnvloedbare kosten. De rest betreft uitgaven die samenhangen met wettelijke taken en als zodanig niet direct beïnvloedbaar door de gemeente zelf. Flexibiliteit zit echter niet alleen in de begroting. Ook ruimte in reserves, inzet nieuw beleid en stopzetten van projecten kunnen leiden tot (incidentele) flexibiliteit.
- ▶ Voor alle duidelijkheid willen wij nogmaals benadrukken dat het benutten van de flexibiliteit en het vrijmaken van middelen uit de bovenstaande bronnen ingrijpende politieke keuzes vraagt en verregaande consequenties kan hebben voor het voorzieningenniveau in de stad. Dergelijke besluiten zullen daarom alleen genomen worden, wanneer de nood hoog is en acuut middelen nodig zijn om ontstane knelpunten het hoofd te kunnen bieden.

4.2 Samenvatting uitkomsten flexibiliteit 2014-2017

	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Reserves	113,1	0,0	0,0	0,0	113,1
2. Meerjarenbeeld en extra beleid	-9,3	-8,1	-0,9	2,3	-15,9
3. Investeringsprojecten	10,0	30,0	15,0	15,0	70,0
4. Lokale lasten	8,7	8,7	8,7	8,7	34,7
5. Personeel	8,5	8,5	8,5	8,5	34,1
6. Subsidies	0,0	10,9	21,9	32,8	65,6
7. Onderhoud	1,7	1,7	1,7	1,7	6,9
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL Flexibiliteit	132,8	51,8	54,8	69,0	308,4

- De berekende flexibiliteit in de financiële positie van de gemeente Groningen bedraagt ruwweg € 310 mln.
- De flexibiliteit in de meerjarige financiële positie kent een redelijk constante omvang tussen de €50 en €70 mln. Met uitzondering van 2014. In dat jaar bestaat een ruimere flexibiliteit door de mogelijkheid (eenmalig) de reservepositie aan te spreken.
- De flexibiliteit bestaat voor ongeveer 40% in reserves, 20% ten aanzien van investeringen en 20% subsidies.
- Maatregelen rondom personeel, subsidies, onderhoud en verhoging lasten kunnen meer voor de lange termijn worden ingezet
- De berekende flexibiliteit en de onderliggende maatregelen kennen -in tegenstelling tot het structurele karakter van de stress-veelal een **incidenteel** karakter.

FLEXIBILITEIT
UITWERKING PER
ONDERDEEL

1. Reserves

Uitgangspunten en aannames

- Uitgangspunt voor de berekening van de flexibiliteit in de reserves is de concept jaarrekening 2012.
- De staat van reserves alsmede de bestemming van het resultaat (voor zover daar toevoegingen en onttrekkingen aan algemene- en bestemmingsreserves in zijn opgenomen) is geanalyseerd.
- Op basis van diverse interviews is berekend wat de maximale flexibiliteit is van de algemene- en bestemmingsreserves. Daarnaast is de aanvulling van het weerstandsvermogen tot de ratio 0,8 die plaatsvindt in 2013 betrokken en is een inschatting gemaakt van het resultaat over het begrotingsjaar 2013.
- Behalve Enexis zijn geen andere stille reserves meegenomen. Dit omdat onzeker is of deze stille reserves op korte termijn vrijgemaakt kunnen worden.

Berekeningssystematiek

- Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2012 € 115,7 miljoen. Uitgangspunt is de Jaarrekening 2012 (staat van reserves): € 238,5 miljoen.
- Dekking nadelig resultaat 2012:
  - bestemmingsreserves: € 25 miljoen (vermindert flexibiliteit).
  - AER: € 12 miljoen (vermindert flexibiliteit).
- Daarnaast op basis van de actuele jaarschijf 2013:
  - actuele prognose 2013: tekort € 23 miljoen (vermindert flexibiliteit)
  - Toevoeging weerstandsvermogen: € 38 miljoen (verhoogt flexibiliteit).
- Niet aan te wenden als gevolg van verplichtingen en dergelijke (verminderen flexibiliteit):
  - Bestemmingsreserves beklemd: € 17 miljoen.
  - RSP reserve niet inzetbaar: € 121 miljoen.
- Stille reserve Enexis: € 35 miljoen (verhoogt flexibiliteit).
- Totale flexibiliteit bedraagt: € 113 miljoen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	113,1	0,0	0,0	0,0	113,1

Aanbeveling / verdieping

- In het weerstandsvermogen is de stille reserve Enexis ad € 35 miljoen meegenomen. De opgave is om in een slecht weer scenario deze stille reserve om te zetten in actuele reserves.
- Huidige inzet gaat uit van volledige uitputting van het weerstandsvermogen in een slecht weer situatie.

2. Meerjarenbeeld en ruimte

Uitgangspunten en aannames

- Het uitgangspunt voor de stresstest is het meerjarenbeeld. Uit de begroting 2013, maar geactualiseerd met de uitkomsten uit het Regeerakkoord, de september- en decembercirculaire uit 2012, alsmede overige aanpassingen. Hieruit volgt het actuele meerjarenbeeld voor de jaren 2014 t/m 2017.
- Dit geactualiseerde meerjarenbeeld laat (voordat onontkoombare knelpunten, afweegbare knelpunten en ambities hierop in mindering zijn gebracht) een positief beeld zien voor de jaarschijven 2014 t/m 2017.
- Wij hebben de onontkoombare knelpunten in mindering gebracht op het geactualiseerde meerjarenbeeld.
- De dekkingsmogelijkheden staan hier tegenover. In de opstelling zijn de aspecten die elders als flexibiliteit zijn aangemerkt in mindering gebracht.
- Dekkingmogelijkheden die betrekking hebben op afweegbare knelpunten (lopend beleid) zijn niet meegenomen. Dit betreft incidenteel gedekte structurele kosten (€ 21,9 miljoen vanaf 2015 en de verhoging van de ratio van het weerstandsvermogen van 0,8 naar 1,0 (€ 38,5 miljoen in 2014).

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	-9,3	-8,1	-0,9	2,3	-15,9

Berekeningssystematiek

De volgende bedragen zijn per onderdeel meegenomen:

	2014	2015	2016	2017
Oorspronkelijk meerjarenbeeld	1,1	15,8	17,5	13,1
Actueel meerjarenbeeld	15,8	8,3	5,9	3,6
Onontkoombare knelpunten	-38,7	-23,3	-18,0	-14,7
Dekkingmogelijkheden	13,7	7,0	11,2	13,5
Totaal	-9,3	-8,1	-0,9	2,3

Om de effecten uit 2012 te verwerken in de flexibiliteit, is dit effect (totaal € 7 miljoen positief) meegenomen in de stand van 2013.

Aanbeveling / verdieping

3. Investeringsprojecten

Uitgangspunten en aannames

- In de bereikbaarheidsmiddelen is een bedrag geoormerkt van € 20 miljoen voor alternatieven openbaar vervoer. Deze middelen zijn als incidentele flexibiliteit meegenomen (2015).
- Meerstad: De effecten van meerstad zijn voldoende meegenomen in de bepaling van de stress. Voor de flexibiliteit is meegenomen het wel of niet investeren in de Sontbrug (2016).
- Overige projecten: Een inventarisatie is gemaakt van grote projecten die mogelijk niet uitgevoerd kunnen worden. Dit betreft het Hereweg spoorviaduct (start in 2014).
- De flexibiliteit uit het activeren van incidenteel gefinancierde projecten of concrete activa uit grondexploitaties is onderzocht en meegenomen in de flexibiliteit. Dit betreft de groene enclave in de grondexploitatie van complex Reitdiep fase III en fase IV.

Berekeningssystematiek

- De gemeentelijke bijdrage in de Sontbrug bedraagt € 15 miljoen plus € 5 miljoen risicobuffer. Hiervan staat € 15 miljoen gepland voor 2016. Dermalve wordt dit als ruimte meegenomen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	10,0	30,0	15,0	15,0	70,0

Aanbeveling / verdieping

4. Lokale heffingen

Uitgangspunten en aannames

- Het huidige beleid van de gemeente Groningen ten aanzien van de lokale heffingen is een daling in de lokale lasten vergelijking van COELO. De gemeente Groningen is ten opzichte van vorig jaar in de lijst gedaald van plaats 3 naar plaats 5 (lijst 22 grote gemeenten).
- De flexibiliteit hebben wij berekend op basis van het verschil tussen de duurste gemeente en gemeente Groningen.
- In de duurste gemeente (Zaanstad) bedragen de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden € 785 in 2013. Gemeente Groningen staat op plaats 5 met € 747.
- Ruimte zit met name in de OZB, aangezien de gemeente hier de grootste invloed op heeft. Overige heffingen dienen maximaal kostendekkend te zijn.
- We gaan voor de uitwerking er van uit dat de nominale compensatie bij alle gemeenten gelijk zal zijn.

Berekeningsystematiek

- Het verschil tussen de duurste gemeente en de gemeente Groningen is € 38,30. Op een jaarlijkse OZB-last van € 247,26 betekent dit een tariefstijging van 15,5%. We rekenen deze stijging door voor zowel woningen als niet-woningen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	8,7	8,7	8,7	8,7	34,7

Aanbeveling / verdieping

- Op de ranglijst met OZB-tarieven voor de 22 grote gemeenten daalt de gemeente Groningen licht. De gemeente Groningen is één van de duurere gemeenten, waarbij echter verwacht kan worden dat in tijden van crisis ook andere gemeenten het tarief voor OZB- zullen verhogen.

5. Personeel

Uitgangspunten en aannames

- De jaarlijkse personeelskosten van de gemeente Groningen bedragen conform de staat B in de begroting 2013 € 280 miljoen (€ 238 miljoen exclusief loonkosten WSW/WWWB).
- De flexibiliteit is gezocht in afbouw van de flexibele schil.
- Het natuurlijk verloop van de gemeente is jaarlijks circa 150 fte. Dit bestaat uit pensioen/FPU (64 fte), vertrek (60 fte) en ziekte en overlijden (26 fte). De historische reeks over de afgelopen 3 jaren laat een stabiel/evenwichtig beeld zien. In de begroting is het natuurlijk verloop uit hoofde van pensioen/FPU volledig meegenomen.
- Het natuurlijk verloop als gevolg van ziekte en overlijden (jaarlijks € 1,5 miljoen) is in de begroting niet meegenomen.
- Het natuurlijk verloop als gevolg van vertrek op eigen verzoek (jaarlijks € 3 miljoen) is in de begroting niet meegenomen.

Berekeningssystematiek

- Het natuurlijk verloop uit hoofde van eigen vertrek en ziekte en overlijden wordt meegenomen voor 50%. Structureel € 2,3 miljoen.
- Tijdelijke contracten van het eigen personeel (€ 1,8 miljoen: 16 fte op vaste formatie en 18 fte op tijdelijke formatie) wordt voor 50% meegenomen als flexibiliteit. Totaal € 0,9 miljoen structureel.
- Tijdelijke invulling van vacatures, inzet t.b.v. structurele ruimte in de formatie, inzet t.b.v. extra werk, projecten en piekwerkzaamheden, alsmede overige externe inhuur en vervanging a.g.v. ziekte en zwangerschap is als flexibel aangerekend. Het totaal van deze bedragen wordt gecorrigeerd voor het deel dat ook opbrengsten genereert (tarieven, commerciële activiteiten). Van het saldo wordt 50% meegenomen in de flexibiliteit. Totaal € 4 miljoen structureel.
- In de berekening wordt tevens uitgegaan van de reductie van de overige personeelskosten met 25%. Totaal € 1,4 miljoen structureel.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	8,5	8,5	8,5	8,5	34,1

Aanbeveling / verdieping

- De laatste benchmark personeel voor de gemeente Groningen dateert uit 2009. Gezien de ontwikkelingen in de afgelopen jaren is actualisatie aan te bevelen.
- Het natuurlijke verloop is deels meegenomen in de flexibiliteit. Hierin zit ruimte om de flexibele schil op termijn weer op te bouwen.

6. Subsidies

Uitgangspunten en aannames

- Jaarlijks verstrekt de gemeente Groningen € 68 miljoen subsidies.
- Van dit bedrag wordt ruim € 24 miljoen ingezet voor decentralisatie en integratiesubsidies, specifieke uitkeringen (bijv. VVE-kansenbeleid, etc.) en incidentele extra beleidsmiddelen 2013. Er resteert dan circa € 44 miljoen.
- Subsidies worden met name verstrekt op het gebied van Jeugd & Onderwijs, Welzijn, Gezondheid & Zorg, Sport & Bewegen en Cultuur.
- Keuzes in subsidieverlening kunnen ook andere sociale neveneffecten hebben. Dit is niet meegenomen in de stresstest daar deze effecten financieel niet te vertalen zijn.

Berekeningssystematiek

- Als uitgangspunt wordt een afbouwscenario doorgevoerd. Van het subsidiebedrag ad € 44 miljoen: 25% per jaar, met ingang van 2015, oplopend tot 75% in 2017. Dit leidt tot een flexibiliteit van € 65,6 miljoen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	0,0	10,9	21,9	32,8	65,6

Aanbeveling / verdieping

- Het stopzetten van subsidies is aan regels gebonden. In de keuzes dient de gemeente de gevolgen van het korten of stopzetten van subsidies voor subsidiepartijen te evalueren.
- De verdere uitwerking kan plaatsvinden door een generieke korting of het maken van specifieke keuzes.

7. Onderhoudsniveau

Uitgangspunten en aannames

- De onderhoudslasten van de gemeente Groningen zijn te verdelen in drie categorieën, 1) onderhoud gebouwen, 2) technisch onderhoud en 3) BORG-onderhoud.
- Het onderhoud gebouwen bestaat grotendeels uit onderhoudsinvesting en is een wettelijke taak. Er zijn beperkte egalisereserves en -voorzieningen beschikbaar.
- Het technisch onderhoud kent een tekort. In het nieuw beleid zijn extra middelen gevraagd. De flexibiliteit is derhalve meegenomen in het taakveld nieuw beleid.
- Ten aanzien van het BORG-onderhoudsniveau heeft de gemeente zelf een keuze in het kwaliteitsniveau. De flexibiliteit is derhalve terug te vinden in deze keuze.

Berekeningsystematiek

- Jaarlijks besteedt de gemeente ruim € 30 miljoen aan het op peil houden van BORG-onderhoudsniveau.

De flexibiliteit betreft een aantal bezuinigingsvoorstellen die in de werkconferentie zijn aangeboden:

1. verlagen BORG onderhoudsniveau naar laag (inclusief begraafplaatsen).
2. terugbrengen incidenteel aanvullend onderhoud.
3. Beperken onderhoud vastgoed.
4. Opschorten meerjaren investeringen BORG met twee jaar.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	1,7	1,7	1,7	1,7	6,9

Aanbeveling / verdieping

EINDE RAPPORTAGE

Ernst & Young

Assurance | Tax | Transactions | Advisory

Over Ernst & Young

Ernst & Young is wereldwijd toonaangevend op het gebied van assurance, tax, transactions en advisory. Juridische en notariele dienstverlening wordt in een strategische alliantie met Ernst & Young Belastingadviseurs LLP verzorgd door Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP. Onze 141.000 mensen delen wereldwijd dezelfde waarden en staan voor kwaliteit. Wij maken het verschil door onze mensen, onze cliënten en de samenleving te helpen hun mogelijkheden optimaal te benutten.

Ernst & Young Accountants is een limited liability partnership naar het recht van Engeland en Wales met registratienummer OC335596. Ernst & Young Advisory is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432939.

www.ey.com/nl

Collegiebrief - Voortgang openstaande moties met betrekking tot begroting 2014

Bestuursdienst

Onderwerp Voortgang openstaande moties met betrekking tot begroting 2014

Steller Michiel Smit

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050 367 7662 Bijlage(n) -

Ons kenmerk BD13.369344

Datum 24 MEI 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

U heeft in het verleden diverse moties aangenomen, waaronder moties naar aanleiding van het behandelen van de rekening of begroting. In deze brief gaan wij in de op de stand van zaken van afhandeling van deze moties. Eerst volgt een overzicht van openstaande moties aangenomen tijdens de verschillende momenten van de P&C cyclus (Rekening, Voorjaarsdebat, Begroting). Tot slot behandelen we de stand van zaken rond de aangenomen en nog openstaande moties in de overige vergaderingen van uw raad.

BEGROTING 2009

Motie Windmolens

Deze motie behelst een verzoek om de mogelijkheden te onderzoeken hoge windmolens binnen de grenzen van de gemeente Groningen te plaatsen.

We pakken deze motie in samenhang met de motie Groene Stroom 24/7 en motie Energielandschappen op. De motie Windmolens zal worden beantwoord in het beleidskader wind, waarin wordt onderzocht wat het windpotentieel van Groningen is. Dit beleidskader zal voor de zomer 2013 in concept gereed zijn. We spreken hierover met u in de commissie Beheer en Verkeer op 5 juni a.s.

VOORJAARSDEBAT/BEGROTING 2010

Motie Behoud gemeentelijke Ombudsman

Met deze motie spreekt uw raad uit dat er niet op de gemeentelijke Ombudsman bezuinigd wordt. Uw raad verzoekt ons daarom een alternatief bezuinigingsvoorstel te maken voor de gemeentelijke Ombudsman.

De inhoud van de motie is als knelpunt besproken, als onderdeel van het gehele tekort op de bezuinigingsopgave 2011-2014. Uitkomst is dat we niet bezuinigen op de gemeentelijke Ombudsman. Bij de voorjaarsbrief doen wij u voorstellen voor alternatieve dekkingsmogelijkheden.

Motie Laaggeletterdheid

U verzoekt ons uw raad op de hoogte te houden van het aanvalsplan laaggeletterdheid en u tijdig te informeren wanneer budget ontbreekt om activiteiten uit het plan uit te voeren.

Deze motie hebben wij in samenhang met de motie Alfabetisering afgehandeld. Op 13 mei jl. ontving u hierover een brief (kenmerk SZ13.3661995).

Motie Wubbo Ockelsprijs

U verzoekt ons bij de discussie over het techniek- en duurzaamheidsonderwijs een goede organisatie van de Wubbo Ockelsprijs te betrekken en zonodig aanvullende voorstellen te doen om een duurzaam goede invulling van de organisatie van de prijs mogelijk te maken.

Met onze brief van 26 april jl. (kenmerk OS 13.3586605) bent u geïnformeerd over het volgende: nadat in december 2011 de Stichting Wubbo Ockelsprijs had besloten tot ontbinding van de stichting, kwam er een einde aan de Wubbo Ockelsprijs en daarmee ook aan de uitvoerbaarheid van de motie. Externe partijen in het onderwijs hebben samen met Happy Energy, de duurzaamheidsbeweging van Wubbo Ockels, de prijs een nieuwe vorm gegeven. Het richt zich uitsluitend op scholieren en scholen (in heel Noord Nederland) en wil hen op een positieve manier laten nadenken over duurzaamheid.

BEGROTING 2011 EN VOORJAARSDEBAT 2011 (november 2010 en juni 2011)

Motie Besteding middelen voor het organiseren van nieuwe Wmo-voorzieningen

Uw raad verzoekt ons met voorstellen te komen voor de besteding van de Wmo-middelen die in plaats komen van de AWBZ-zorg. Daarnaast vraagt u ons uw raad vroegtijdig en nauw te betrekken bij de ontwikkeling van beleid op dit vlak en binnen enkele maanden te komen met een voorstel over hoe die betrokkenheid van uw raad georganiseerd wordt.

Wij informeren u regelmatig over de ontwikkelingen rond de decentralisaties. Onze laatste informerende brief dateert van 21 februari 2013 jl. (kenmerk OS13.3521695).

Motie Kinderopvang en sport

Met deze motie vraagt u ons een plan van aanpak op te stellen om:

- Te stimuleren dat nog meer kinderopvangorganisaties sportactiviteiten gaan aanbieden;
- De samenwerking tussen de kinderopvangorganisaties en de sportverenigingen te ondersteunen;
- Kinderopvangorganisaties te stimuleren gebruik te maken van de projectsubsidie en ondersteunen bij de aanvraag hiervan.

Deze motie wordt meegenomen in het proces 'Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond'. Hierover zou een integrale nota komen, maar wij hebben besloten dit op te splitsen in een deel 'onderwijs' en een deel 'sport'. Bovenstaande motie wordt meegenomen in het deel 'sport'. In juni ontvangt u van ons een brief voor het onderdeel 'sport' van 'Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond'.

Motie Meatfree Monday

U verzoekt ons een Groningse Meatfree Monday campagne te starten en een voorstel voor deze campagne voor te leggen aan uw raad.

Een brief over de motie Meatfree Monday (en de eerdere motie Vleesbeperking) hebben wij op 13 mei jl. aan u toegestuurd (kenmerk RO13.3453907).

BEGROTING 2012 (november 2011)

Motie Geef sportieve inrichting meer ruimte

Met deze motie vraagt u ons om binnen de plannen voor de ruimtelijke ordening, een prominentere plek te geven aan de kaders voor een sportieve inrichting. Ook vraagt u ons om in de op te stellen nota 'Kaders voor een sportieve inrichting' aandacht te besteden aan de wisselwerking tussen sport en ruimtelijke ordening en de kansen die dat biedt.

In juni 2013 wilden we uw raad informeren over 'Kaders voor een sportieve inrichting'. We verwachten u nu in de tweede helft van dit jaar hierover te informeren.

Motie De openbare ruimte als sportaccommodatie

U verzoekt ons op de site van de gemeente een overzicht te publiceren van alle openbare ruimte die voor sport en spel gebruikt kan worden (van trapveldje tot looproute). En hierbij een lijst met paden en wegen te publiceren (en te onderhouden) waar in een bepaalde periode onderhoud wordt gepleegd (zodat deze buiten de onderhoudsperiode veilig door wielrenners, skeelers en skaters benut kunnen worden).

Met onze brief van 6 december 2012 (kenmerk OS12.3322732) hebben we invulling gegeven aan de motie sportief inrichten openbare ruimte. In die brief bent u geïnformeerd over de mogelijke hardloophfaciliteiten in Noorderplantsoen, Stadspark, Zernike Campus en Hoornse Meer en de communicatie hierover.

Motie Groningen, kansen voor talent

U vraagt ons met de akkoordpartners in gesprek te gaan om te kijken naar mogelijkheden om samen een traineeshipprogramma te ontwikkelen.

We hebben deze motie betrokken bij de motie Kansen voor Talent II (zie hierna).

Motie Ontschotting fondsen armoedebestrijding bij kinderen

U verzoekt ons het jeugdsportfonds, de Stichting Leergeld, het mentorenproject van Humanitas en de pc-regeling voor minima financieel te ontschotten.

In onze brief over de afhandeling van de moties begroting 2012 hebben wij aangegeven dat ontschotting van deze budgetten geen extra mogelijkheden oplevert en dat de subsidiëring van de bovengenoemde projecten in stand gehouden wordt (gedekt uit de (extra beleids)middelen voor het armoedebeleid).

Daaropvolgend heeft uw raad bij de rekening 2011 in een amendement besloten een bedrag van 450 duizend euro uit het Kinderfonds incidenteel beschikbaar te stellen voor de financiering van het nieuwe armoedebeleid. Daarnaast hebt u bij de begroting 2013 aanvullend 1,55 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het nieuwe armoedebeleid en het tekort op het minimabeleid (in totaal 2 miljoen euro). Hiermee beschouwen wij de motie als afgedaan.

VOORJAARSDEBAT 2012 (juni 2012)

Motie Groene stroom 24/7

U vraagt ons in overleg te treden met partijen als Grunneger Power, KEMA, Energy Academy Europe en Energy Valley over de haalbaarheid van een experiment dat tot doel heeft lokaal opgewekte zonnestroom op te slaan en deze op piekmomenten in te zetten. Hiervoor zo nodig 3 of 4 hectare grond ter beschikking te stellen voor zonnepanelen en uw raad uiterlijk eind 2012 over de voortgang te informeren.

We pakken deze motie in samenhang met de motie Windmolens en motie Energielandschappen op.

In samenwerking met de Gasunie en Eneco zal een intensieplan worden opgesteld. Dit plan zal medio september 2013 in concept gereed zijn en

maakt deel uit van het onderwerp Energielandschappen. Daarnaast komt er een projectvoorstel voor Zonneweides.

BEGROTING 2013 (november 2012)

Motie Alfabetisering

U verzoekt ons voor het eind van het 1e kwartaal van 2013 een tussenevaluatie op te stellen van in ieder geval het onderdeel "alfabetiseringscursussen voor volwassenen" van het aanvalsplan laaggeletterdheid. En daarbij aan te geven hoe de uitvoering van het beleid en de financiering de komende jaren weer aan kan sluiten bij de geformuleerde ambities in het aanvalsplan laaggeletterdheid. En zo nodig op dat moment een voorstel voor aanvullende financiering voor te leggen aan de raad.

Deze motie hebben wij in samenhang met de motie Laaggeletterdheid afgehandeld. In onze brief (kenmerk SZ13.3661995) van 13 mei 2013 informeerden wij u hierover.

Motie Onkostenvergoeding vrijwilligerswerk

U verzoekt u ons uiterlijk in het eerste kwartaal van 2013 alternatieven voor te leggen voor de onkostenvergoeding die verstrekt wordt voor het verrichten van vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigden. En tot die tijd de huidige onkostenvergoeding in stand te laten.

15 mei jl. ontving u van ons een brief (kenmerk SZ13.3624392) met de uitkomsten van ons onderzoek naar de wenselijkheid en mogelijkheid van de verstrekking van een vrijwilligersonkostenvergoeding en het besluit dat wij daarover hebben genomen.

Motie Cofinancieringsfonds

Uw raad verzoekt inzage te verstrekken in de huidige stand van het cofinancieringsfonds. En u vraagt ons toe te lichten hoe we denken om te gaan met de te verwachten komende aanvragen.

Het Cofinancieringsfonds Kennisprojecten is bedoeld voor de cofinanciering van kennisprojecten op het gebied van energie en Healthy Ageing. Zowel in 2011 als 2012 is hiervoor 500 duizend euro beschikbaar gesteld. In de Rekening 2012 hebben wij aangegeven dat uit dit fonds van in totaal 1 miljoen euro is 401 duizend euro uitbetaald voor de projecten ChaperoneAge en Sprint. Van de resterende 599 duizend euro is 355 duizend euro gereserveerd; 164 duizend euro voor Implagres, 80 duizend euro voor Flexiheat en 111 duizend euro voor het project 1.000 slimme huishoudens. Het restant is 244 duizend euro. Er zit een aantal projecten in de pijplijn waarvoor wij de komende periode cofinancieringsaanvragen verwachten. Voor de zomer informeren wij u per brief uitvoeriger over het Cofinancieringsfonds.

Motie Elektrische laadpalen

Met deze motie verzoekt u om in samenwerking met expertisecentra elektrische laadpunten te installeren in gemeentelijke parkeergarages en op P&R terreinen. Daarnaast vraagt u om elektrische laadpalen in commerciële garages te stimuleren.

Op 16 april 2013 hebben wij de notitie "Schoon en duurzaam vervoer gemeente Groningen" vastgesteld. Wij hebben uw raad hierover geïnformeerd in onze brief van 18 april 2013 (kenmerk RO13.3605400). Wij gaan actief bevorderen dat er in Groningen circa 50 elektrische oplaadpalen komen voor publiek gebruik. Wij hebben hiervoor primair de P+R-terreinen en parkeergarages op het oog en strategisch gelegen private terreinen (zoals winkelcentra) of locaties in de openbare ruimte. Een voorstel over het onderwerp is in voorbereiding en ontvangt u voor de zomer.

Motie Groningen kansen voor talent II

U vraagt ons binnen de gemeentelijke organisatie enkele traineeships te ontwikkelen.

Onze gemeentelijke organisatie is geen afspiegeling van de samenleving. Vooral het geringe aantal jonge medewerkers baart ons grote zorgen. Maar we staan voor een dilemma. Door de vele reorganisaties en de bezuinigingen zal er de komende tijd een groot aantal herplaatsingskandidaten ontstaan. Waar we enerzijds de noodzaak voelen om meer jonge medewerkers aan te trekken, hebben we anderzijds een verantwoordelijkheid voor onze huidige medewerkers die kandidaat voor herplaatsing worden. We kijken op dit moment hoe we binnen deze context traineeships kunnen ontwikkelen.

Motie integratie en emancipatie

U vraagt ons tweejaarlijks de stand en ontwikkeling van de integratie en emancipatie in de stad Groningen te onderzoeken. En daarbij de uitkomsten in 2013 voor te leggen aan de raad en te betrekken bij de behandeling van het integratie- en emancipatiebeleid.

In juni ontvangt u een brief waarin we u informeren over de stand van zaken van de integratie in de stad Groningen. Tevens geven wij aan in welke richting wij het integratiebeleid de komende jaren verder ontwikkelen.

Motie Onderwijshuisvesting - Van woorden naar daden

U heeft gevraagd voor de begroting 2013 te komen met een eerste opzet van het aangekondigde Masterplan als uitvoering van de kadernota. U vraagt ons daarbij de mogelijkheid te verkennen om door een meer efficiënte besteding van het huisvestingsbudget de uitvoering van de kadernota dichterbij te brengen. Te denken valt aan samenwerking met schoolbesturen rond het opdrachtgeverschap, maar ook bundeling van beheer en onderhoud van Vastgoed in de gemeentelijke organisatie.

11 oktober 2012 hebben we u geïnformeerd over de voortgang uitvoering visiedocument 'op naar scholen van de toekomst' (kenmerk OS12.3317167). In deze brief hebben we aangegeven dat het ministerie van OC&W de mogelijkheden onderzoekt om de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud over te hevelen van de gemeente naar de schoolbesturen. Deze nieuwe wetgeving zou in werking moeten treden per 1 januari 2014. Dit wordt echter naar verwachting 1 januari 2015. In het najaar zal helder worden wat de hoogte is van de rijksvergoedingen voor het buitenonderhoud Primair Onderwijs die dan uit het gemeentefonds worden gehaald en rechtstreeks naar schoolbesturen gaan. Daarna zullen we met een eerste opzet van het aangekondigde Masterplan als uitvoering van de kadernota 'op naar scholen van de toekomst' kunnen komen.

OVERIGE MOTIES (t/m maart 2013)

Motie Erfpacht (september 2011)

U heeft ons gevraagd om erfpacht-plichtige particuliere woningbezitters ook in de binnenstad de mogelijkheid te bieden om de blote eigendommen te verwerven.

We hebben u hierover op 7 februari 2013 geïnformeerd (RO13.3452321). Daartoe zal er nog het nodige voorwerk moeten worden verricht om een concreet uitgewerkt en op uitvoering gericht voorstel aan u te kunnen voorleggen. We zijn voornemens om u direct na het zomerreces een uitgewerkt voorstel voor te leggen, zodat uw raad op basis daarvan tot definitieve besluitvorming kan overgaan.

Motie Stedenband Xi'an: democratie, mensenrechten en arbeidsomstandigheden (oktober 2011)

U heeft ons gevraagd in het aangaan van de stedenband en in de reeds bestaande banden met China aandacht te besteden aan democratie, mensenrechten en arbeidsomstandigheden.

De beantwoording van deze motie hebben wij meegenomen in de Kadernota Internationalisering 2013-2016 (kenmerk BD13.3668472), die u op 15 mei heeft besproken in uw commissie Financiën en Veiligheid.

Motie Visie plandeel Noord (januari 2012)

U verzoek ons om uiterlijk in 2013 een visie gereed te hebben voor plandeel Noord. Uitgangspunt daarbij is het samen met de provincie onderzoeken van de mogelijkheid om een energielandschap te ontwikkelen. Doel daarbij is de opbrengsttaakstelling van 20 miljoen euro veilig te stellen waardoor het deel van het weerstandsvermogen dat nu aangehouden wordt, kan vrijvallen.

Op 14 mei hebben we in uw commissie Ruimte en Wonen gesproken over het vervolproces project Meerstad (brief 25 april 2013, kenmerk RO13.3622577). Hierin is ook aandacht besteed aan de motie. Voor de zomer 2013 willen wij u nader inlichten.

Motie Verloskundigen bij spoed over busbaan (februari 2012)

U heeft ons verzocht bij de uitwerking van de Kadernota 'Samen gezond in Stad' de mogelijkheid voor verloskundigen om bij spoed de busbaan te gebruiken mee te nemen.

In onze brief van 21 maart 2013 (kenmerk RO13.3524680) gaven we aan gestart te zijn met een inventarisatie en ordening van gegevens. De verwachting was u in mei van dit jaar te informeren over de uitkomsten ervan. Omdat we de eerste uitkomsten van de pilot graag mee willen nemen in onze beoordeling lukt het ons niet om mei te halen. Met de uitkomsten van de pilot kunnen we ook een betere inschatting maken van de nodige maatregelen en de kosten die daar bij horen. We verwachten u nu na de zomer te informeren. Het volledige onderzoek verwachten wij nog steeds eind 2013 gereed te hebben.

Motie Een crisisbestendig begrotingsproces (maart 2012)

Met deze motie verzoekt uw raad ons om een voorstel uit te werken met als doel de voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van de (meerjaren)begroting op niveau te houden in tijd van crisis en rijksbezuinigingen. Dit voorstel in mei te agenderen in de raad zodat de uitkomsten kunnen worden gebruikt bij het begrotingsproces 2013. Daarnaast wilt u periodiek geïnformeerd worden over de impact van de economische recessie en de kabinetsbesluiten die van belang zijn voor de lopende begroting en de meerjarenbegroting.

We hebben u het afgelopen jaar geïnformeerd via recessierapportages en financiële perspectieven. Dit blijven we doen. Waar mogelijk doen we dit ook in de reguliere documenten uit de begrotingscyclus.

Motie Stelsel voor logiesbelasting (juli 2012)

U heeft ons verzocht te onderzoeken op welke wijze een ander stelsel van toeristenbelasting er voor kan zorgen dat er een 'level playing field' ontstaat in de hotelbranche in Groningen.

We hebben deze motie betrokken bij de opzet van de nieuwe verordening logiesbelasting, waarin wij voorstellen het huidige tariefstelsel te verfijnen. Het voorstel heeft u in uw commissie Beheer en Verkeer op 15 mei jl. besproken (kenmerk DI13.3573090)

Motie Prioritering budget kleine verkeersmaatregelen (september 2013)

U heeft ons verzocht een systematiek te onderzoeken waarmee een prioritering kan worden gemaakt voor maatregelen binnen het budget kleine verkeersmaatregelen.

De uitwerking van de motie "Prioritering budget kleine verkeerskundige maatregelen" is een complex vraagstuk. De complexiteit zit hem in het feit dat de systematiek waarmee maatregelen geprioriteerd kunnen worden helder, objectief en transparant moet zijn, maar ook moet beschikken over een hoge mate van flexibiliteit. De betrokkenheid van verschillende afdelingen maakt ook dat er zorgvuldig afgestemd moet worden, opdat er een voor iedereen werkbaar systeem ontwikkeld wordt. Dit vraagt meer tijd dan voorzien was. We gaan er daarom vanuit dat niet in juni 2013, maar na het zomerreces, oktober, de uitgewerkte motie in uw raadscommissie behandeld kan worden.

Motie Tussentijdse evaluatie (november 2012)

Uw raad vraagt de voortgang van de cultuurnota te evalueren en die evaluatie ter bespreking voor te leggen, vóór de behandeling van de begroting 2015 in de raad.

Juni 2013 wordt u geïnformeerd over de visitatieopdracht en tussentijdse evaluatie in 2014.

Motie Huisvesting (november 2012)

U heeft ons verzocht in 2013 een herijkte huisvestingsnota op te stellen voor culturele instellingen; een evaluatie van ervaren knelpunten en mogelijke oplossingen te maken en deze ter bespreking aan u voor te leggen.

In juni 2013 wordt u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de inventarisatie van de meest prangende huisvestingsknelpunten van culturele instellingen en mogelijke oplossingen. Het gaat hier nog om een inventarisatie en niet een evaluatie.

Motie Simplon (november 2012)

Uw raad verzoekt ons college actieve medewerking te verlenen vanuit betrokken diensten aan samenwerking met Simplon voor nieuwe exploitatiemogelijkheden in het Ebbingekwartier. Daarnaast mee te werken aan een gedragen en financieel toekomstbestendig plan dat de functie van Simplon in de stadse infrastructuur van pop, urban en jeugdcultuur verbreedt en versterkt. En hierbij de spelers in het Ebbingekwartier te betrekken. U verzoekt ons uw raad jaarlijks op de hoogte te houden van de voortgang van de samenwerking.

In onze brief van 15 februari (kenmerk OS13.3491084) hebben wij aangegeven dat Simplon het voortouw neemt tot het betrekken van partners. Er komt één gemeentelijk aanspreekpunt voor de uitwerking van plannen in het Ebbingekwartier. In november 2013 informeren we u over het plan van Simplon en de betrokkenheid van de gemeente hierbij.

Motie Usva (november 2012)

U vraagt ons in het 1e kwartaal 2013 met een voorstel te komen hoe de USVA de komende twee jaar wil bijdragen aan deelname van studenten aan het brede culturele aanbod in de stad en hoe zij niet-studenten wil betrekken bij de eigen activiteiten. En vraagt ons een bedrag van 6 duizend euro te oormerken in het incidentenbudget van de Kunstraad en ken dit toe al naar gelang de kwaliteit van dit voorstel aan de USVA.

In juni 2013 wordt uw raad geïnformeerd over de uitkomst van de beoordeling van het plan van de USVA.

Motie Leefbaarheid Woonschepenhaven (december 2012)

Uw college wordt verzocht om de raad uiterlijk 1 mei 2013 te informeren welke vervangingsinvesteringen en onderhoudswerkzaamheden voor de Woonschepenhaven mogelijk niet uitgevoerd worden en daarbij een onderscheid te maken tussen wenselijke en noodzakelijke werkzaamheden; daarbij in ieder geval de noodzakelijke werkzaamheden voor de Woonschepenhaven die niet gerealiseerd worden in de integrale aanpak, alsnog te betrekken bij het totaal van de afwegingen in het meerjarenplan 2012-2016.

Op 26 april informeerden wij u per brief (kenmerk SB13.3663954) dat wij de gestelde datum van 1 mei niet halen en nog op zoek zijn naar dekkingsmogelijkheden voor de verschillende werkzaamheden in de Woonschepenhaven. Wij verwachten uw raad voor de zomervakantie nader te kunnen informeren.

Motie Doe mee met straatverlichting oké (december 2012)

Uw raad verzoekt middels een goed getimede voorlichtingscampagne inwoners van Groningen op te roepen actief bij te dragen aan de sociale veiligheid in de stad en storingen aan straatverlichting te melden bij de Gemeente Groningen; hetzelfde te doen richting professionals die in dienst zijn van de overheid en die in de avond en nacht werkzaamheden verrichten in de openbare ruimte.

Met de brief "Uitvoering moties Openbare Verlichting" van 21 februari 2013 jl. (SB13.3477090) hebben wij uw motie beantwoord.

Motie van Spijt (december 2012)

U verzocht ons voor 1 april 2013 met concrete maatregelen te komen die bijdragen aan de cultuurverandering. Hiervoor een plan van aanpak op te stellen met daarin gerichte doelen. En hoe en met welke indicatoren deze doelen moeten worden bereikt en wanneer. U vraagt hierbij aandacht te hebben voor het op orde brengen van het gemeentelijke archief; het goed in kaart brengen van consequenties van te maken keuzes en deze te delen en bespreken met alle relevante partijen.

De uitkomsten van de heisessie cultuurverandering van 17 april 2013 zijn op 15 mei 2013 afgestemd met het Presidium van uw raad. Aldaar is ook over het vervolg gesproken.

Met een brief die voor de zomer naar uw raad wordt gestuurd, beoogt ons college uitvoering te geven aan het deel van de motie over het gemeentelijk archief.

Motie Organiseren tegenkracht (december 2012)

Uw raad verzoekt ons college binnen nu en een half jaar ideeën te ontwikkelen over hoe in voorkomende gevallen vormen van tegenkracht zouden kunnen worden georganiseerd.

In onze brief van 22 mei 2012 (kenmerk BD13.3691041) hebben wij u onze ideeën over het organiseren van tegenkracht gepresenteerd.

Motie Veiligheid A-kwartier (januari 2013)

U heeft ons gevraagd maatregelen te nemen om op korte termijn de veiligheid op straat in het A-kwartier te verbeteren. Daarnaast vraagt u ons maatregelen nemen om op korte termijn de veiligheid op straat in het A-kwartier te verbeteren. U vraagt ons voor de zomer te rapporteren welke maatregelen zijn getroffen en of het effect van die maatregelen al merkbaar is volgens bewoners, prostituees, welzijnswerkers en de politie.

In het lokaal driehoeksoverleg van 11 februari 2013 is een 10-puntenplan opgesteld, met actiepunten om de overlast in het A-kwartier tegen te gaan. Het grootste deel van deze actiepunten is opgepakt. Voor de zomer wordt uw raad geïnformeerd over de maatregelen die zijn getroffen en over de merkbaarheid van de effecten.

Motie Overlast feesten in balans II (januari 2013)

U vraagt ons de problemen rondom evenementen voldoende in kaart te brengen – en dan met name met betrekking tot de langdurigheid en overlast van geluid van evenementen.

De beantwoording hebben wij betrokken bij het verslag Meldpunten overlast en Zorg dat u in mei 2013 van ons ontvangt.

Motie In gesprek met organisatoren (januari 2013)

Ga in gesprek met organisatoren om te kijken of er mogelijkheid is de vraag naar bijzondere feestlocaties meer in overeenstemming te brengen met gemeentelijk beleid en de wensen van inwoners in de stad.

Wij verwachten u in het 3^e kwartaal van 2013 een antwoord te geven op deze motie.

Motie Structurele Startersleningen (januari 2013)

U heeft ons gevraagd te onderzoeken of budget voor startersleningen voor nieuwbouw starterswoningen vrijgemaakt kan worden in betreffende grondexploitaties. Doel is de financiering en daarmee het instrument startersleningen via het revolverend fonds bij het Stimuleringsfonds (SVn) structureel vorm te geven teneinde de verkoop van woningen te stimuleren. In de begroting moet nu steeds naar middelen worden gezocht terwijl er een directe relatie is tussen stimulering van verkoop en het resultaat van de exploitatie.

Bij de behandeling van de motie heeft de wethouder Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting ruimte gevraagd om breder te kunnen kijken hoe de voeding van het fonds bij het SVn buiten de gemeentebegroting (en grondexploitaties) om kan worden georganiseerd. Om dit instrument substantieel en generiek te kunnen inzetten is onderzocht of een sluitende business case mogelijk is met van de kapitaalmarkt aangetrokken middelen. De uitkomst op basis van de actuele situatie is positief. Deze methode van financieren kan, indien gewenst, als voorstel worden uitgewerkt. In de rapportage over het aanvalsplan woningbouw in juni wordt deze mogelijkheid gemeld.

Motie Tijdelijk gebruik (januari 2013)

U hebt ons gevraagd om u voor de zomervakantie (2013) te informeren over de locaties en mogelijkheden voor tijdelijk gebruik van grond en leegstaande panden en deze voor een ieder zichtbaar en kenbaar te maken.

U ontving bij de stukken van de sleutelprojectenrapportage september-december 2012 een bijlage waarin wij aangeven hoe wij uitvoering gaan geven aan de motie. Op 15 mei jl. stond dit onderwerp geagendeerd in uw commissie Beheer en Verkeer.

Motie Energielandschappen (januari 2013)

Uw raad heeft ons gevraagd voor de zomer de mogelijkheden voor de aanleg van energielandschappen in beeld te brengen op de bij de gemeente in bezit zijnde gronden.

We pakken deze motie in samenhang met de motie Windmolens en motie Groene stroom 24/7 op. De motie Groene Stroom 24/7 is een deeltuitwerking hiervan. Op 5 juni a.s. informeren wij u in de commissie Beheer en Verkeer over de mogelijkheden die we zien. Na de zomer bieden wij u een beleidsnotitie aan.

Motie prioriteit voor probleemstraten (februari 2013)

U verzoekt ons bij het onderzoek naar de maatregelen om woningsplitsingen te voorkomen, prioriteit te geven aan straten waar de 15%-norm voor kamerverhuur is bereikt en de urgentie groot blijkt.

Deze motie is meegenomen in het voorstel woningsplitsingen en is op 14 mei in de raadscommissie behandeld. Vervolgbehandeling wordt gepland.

Motie Evaluatie Damoclesbeleid (februari 2013)

U verzoekt de burgemeester uw raad in maart 2015 een grondige evaluatie van het Damoclesbeleid ter bespreking voor te leggen.

Met ingang van de invoering van het beleid wordt de relevante informatie geregistreerd, zodat het in maart 2015 geëvalueerd kan worden.

Motie Gereguleerde Wietteelt (maart 2013)

U vraagt ons zoveel mogelijk aan te sluiten bij de diverse initiatieven om te komen tot vormen van gereguleerde wietteelt door intensief contact te houden, actief mee te doen aan gezamenlijke activiteiten en samen op te trekken richting Kamer en kabinet.

De burgemeester heeft eind april een plan bij de Minister ingediend, dat is opgesteld door particuliere initiatiefnemers. Dit is geen plan dat door de gemeente opgesteld en geïnitieerd is. Een eerste lezing van het plan leerde echter dat het interessante elementen bevat. Om die reden is de Minister gevraagd het plan mee te nemen in het door hem aangekondigde onderzoek. Voor het overige worden contacten onderhouden met andere gemeenten die positief staan tegenover regulering van de wietteelt; voor zover landelijke bijeenkomsten plaatsvinden wordt daar bij aangesloten.

Motie Windenergie: Een Gronings bod (april 2013)

U verzoekt ons aan het Provinciebestuur over te brengen dat de Stad graag bereid is bij te dragen de 850 MW windvermogen in 2020 en daarin ook verantwoordelijkheid wil nemen. En een bod te doen om 70 MW in 2020 aan windenergie te realiseren binnen de gemeente Groningen en daarbij voorrang te geven aan eigen burgerinitiatieven en/of lokale energiecoöperaties.

Deze motie wordt in samenhang opgepakt met de motie Windmolens en past in het beleidskader wind dat voor de zomer in concept gereed is. Op basis van de bevindingen kan de brief aan de Provincie worden verstuurd.

Motie Ballonnen (april 2013)

U verzoekt ons college bij evenementen en festiviteiten het oplaten van ballonnen te ontmoedigen

Wij zijn gestart met het beoordelen van de huidige gang van zaken rondom het oplaten van ballonnen tijdens evenementen en andere festiviteiten en verkennen de mogelijkheden tot ontmoediging. Na de zomer informeren wij u over de uitkomsten.

Motie Strafbaarstelling illegaliteit (april 2013)

U heeft ons gevraagd om de zorgen van raad en college ten aanzien van de gevolgen van het wetsvoorstel strafbaarstelling illegaal verblijf uitdrukkelijk onder de aandacht van het kabinet te brengen.

We hebben op 14 mei jl. een brief (kenmerk BD13.3666012) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie inzake het wetsvoorstel verstuurd waarin wij dit standpunt kenbaar maken. U heeft van ons een kopie van deze brief ontvangen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'P. Rehwinkel', written over a horizontal line.

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M.A. Ruys', written over a horizontal line.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

L. f.

Collegedebat - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Bestuursdienst

Onderwerp 8ste Voortgangsrapportage
bezuinigingen 2011-2014

Steller Dirk Vliegthart

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 81 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk BD13.3688916

Datum 23 MEI 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bieden we u de 8ste Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014 aan, waarmee wij uw raad informeren over de uitwerking, de realisatie en de risico's van het bezuinigingspakket van in totaal 45,1 miljoen euro.

We geven in deze voortgangsrapportage inzicht in de realisatie van de maatregelen tot en met april 2013 en de wijze waarop (deels) incidentele en/of vervangende dekking noodzakelijk is. Daarnaast beschouwen we de voorbereiding van de maatregelen 2014 en de knelpunten en vertragingrisico's die zich daarbij kunnen voordoen.

Tevens hebben we een inschatting gemaakt van de niet te realiseren maatregelen uit het bezuinigingspakket. We verwachten voor een totaal van 7,6 miljoen euro aan maatregelen niet te kunnen realiseren, om uiteenlopende redenen. In de Voorjaarsbrief betrekken we dit knelpunt bij de financiële opgave voor de komende jaren. We blijven zoeken naar oplossingen voor deze knelpunten en bij de begroting 2014 worden vervangende maatregelen aan uw raad voorgelegd.

De actuele stand van het bezuinigingspakket 2011-2014 is opgenomen in de bijlagen. Bijlage 1 is de 8ste Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014, bijlage 2 geeft het financiële en formatieve overzicht met de bekende kleurstelling en bijlage 3 is de toelichting op alle maatregelen, waarbij de wijzigingen ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage grijs gearceerd zijn weergegeven.

Collegedrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

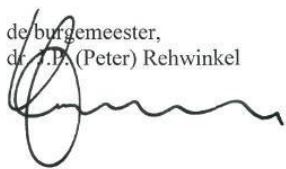

Bladzijde 2
Onderwerp 8ste Voortgangsrapportage
bezuinigingen 2011-2014

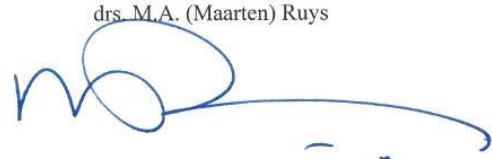
Begin 2013 is in overleg met het auditcomite afgesproken om de Voortgangsrapportage Bezuinigingen te laten aansluiten bij de Voorjaars- en Najaarsbrief. De 9de Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014 is derhalve gepland voor november 2013.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

BIJLAGE

8STE VOORTGANGSRAPPORTAGE BEZUINIGINGEN 2011-2014

1. INLEIDING

Hierbij ontvangt u de 8ste Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014. Wij hebben uw raad toegezegd regelmatig te rapporteren over de voortgang van de bezuinigingsmaatregelen. In deze rapportages informeren wij u over de actuele stand in de uitwerking van het bezuinigingspakket van in totaal 45,1 miljoen euro (financieel en formatief), de belangrijkste ontwikkelingen en risico's, inhoudelijk gewijzigde maatregelen, de reserves flankerend beleid en frictiekosten en de communicatie.

Deze 8ste Voortgangsrapportage geeft de stand van zaken van april 2013. Begin 2013 is in overleg met het auditcomité besloten om de rapportages te laten aansluiten bij de Voorjaars- en Najaarsbrief aan de raad. De volgende Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014 wordt in november 2013 aan u voorgelegd.

2. ACTUELE STAND BEZUINIGINGEN

2.1 Financiën

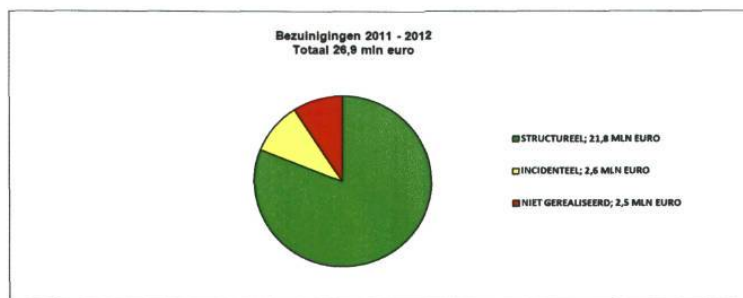
Het totaal aan taakstellingen voor de periode 2011-2014 bedraagt 45,1 miljoen euro. De verdeling over de jaren is als volgt:

2011	16,560 miljoen euro
2012	10,320 miljoen euro
2013	11,785 miljoen euro
2014	6,435 miljoen euro
totaal	45,100 miljoen euro

2011-2012

De taakstelling *tot en met 2012* bedraagt 26,9 miljoen euro. Hiervan is nu 21,8 miljoen euro (81%) structureel gerealiseerd. Dit is een stijging van 1,3 miljoen euro ten opzichte van de 7DE Voortgangsrapportage bezuinigingen. Daarnaast is 2,6 miljoen euro (10%) incidenteel gerealiseerd in 2013 en voor 2,5 miljoen euro is in 2013 nog geen adequate dekking gevonden.

De niet te realiseren taakstelling "Afromen WMO resultaat" wordt in deze collegeperiode incidenteel gedekt uit extra beleidsmiddelen; de taakstelling "Inhuur derden" is nog niet gerealiseerd en daarnaast is er vertraging in de realisatie van enkele bedrijfsvoerings- en inkoop taakstellingen.

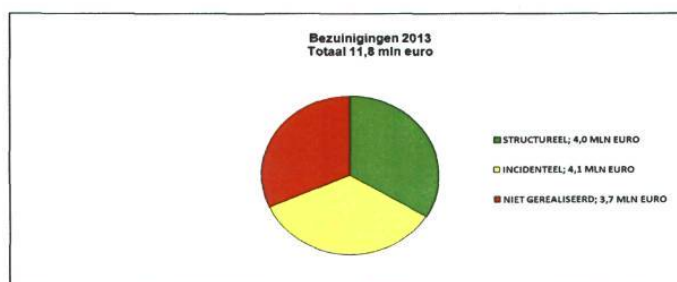

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

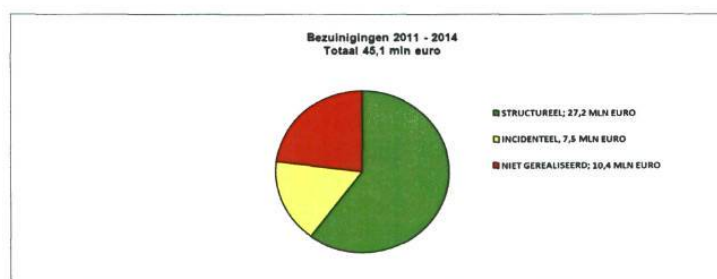
2013

Het bezuinigingspakket 2013 bevat voor 11,8 miljoen euro aan taakstellingen. Hiervan is op dit moment 4,0 miljoen euro (34%) structureel gerealiseerd. Daarnaast is 4,1 miljoen euro (35%) van de taakstellingen incidenteel gedekt. Voor een totaal van 3,7 miljoen euro aan taakstellingen is nog geen realisatie of alternatieve dekking gevonden.

Totaal 2011-2014

De actuele stand van het totale bezuinigingspakket voor de periode 2011-2014 ter hoogte van 45,1 miljoen euro is onderstaand in beeld gebracht. We zien dat 27,2 miljoen euro (61%) aan maatregelen is structureel gerealiseerd en 7,5 miljoen euro (17%) wordt incidenteel gedekt in 2013. De resterende maatregelen zijn nog niet gerealiseerd.

Van het totaal nog structureel te realiseren taakstellingen van 17,9 miljoen euro (7,5 + 10,4) verwachten we voor 7,6 miljoen euro aan maatregelen niet te kunnen realiseren. Dit knelpunt betrekken we bij de alternatieve dekking en aanvullende maatregelen in de Voorjaarsbrief.

Tussenbalans

In de 7DE Voortgangsrapportage zijn diverse knelpunten en realisatierisico's in het bezuinigingspakket gesignaleerd. We hebben daarom in het eerste kwartaal 2013 een tussenbalans opgemaakt van het uitgewerkte bezuinigingspakket en verkend welke maatregelen vervangen of incidenteel gedekt moeten worden in deze collegeperiode, omdat de realisatie van de maatregel achterloopt op de financiële planning. We informeren u bij de Voorjaarsbrief over de dekkingsmogelijkheden die wij zien voor het oplossen van knelpunten in de begroting en het bezuinigingspakket.

Het bezuinigingspakket 2011-2014 is begin 2010 samengesteld, daarin zijn een aantal maatregelen globaal beschreven en van indicatieve taakstellingen voorzien. Dat geldt vooral voor de nog te realiseren maatregelen in 2013 en 2014. Nu, bij de uitwerking, lopen we tegen enkele knelpunten aan

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

in de realisatiemogelijkheden en fasering van de maatregelen. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen.

Effecten Rijksbezuinigingen

Bij het samenstellen van het gemeentelijke bezuinigingspakket (2010), had het Kabinet al diverse bezuinigingsplannen aangekondigd, maar de exacte invulling was nog onbekend. De effecten bleken in de uitwerking vooral voelbaar op het sociaal-maatschappelijke domein. Uw raad heeft voor een belangrijk deel deze Rijkskortingen gecompenseerd uit extra beleidsmiddelen.

Tevens zijn enkele voorgestelde gemeentelijke bezuinigingsmaatregelen gecompenseerd uit extra beleid tot en met 2014, zoals de voorgenomen korting op de exploitatie van iederz en het afromen van WMO resultaten. Daarmee is destijds voorkomen dat we in de voorzieningen moesten snijden.

Herinrichting gemeentelijke organisatie

Er treedt vertraging op bij de maatregelen die zijn verbonden aan het herinrichten van de gemeentelijke organisatie. In het bezuinigingspakket zitten reorganisatietaakstellingen, die door het management verder worden voorbereid. Het betreft onder andere de reorganisatie van RO/EZ (1 miljoen euro), het samenvoegen van de ondersteunende functies in het Shared Service Center (ca 3,8 miljoen euro) en de verdere herinrichting gemeentelijke organisatie (2,5 miljoen euro).

Bezuinigingstaakstellingen werden in voorgaande bezuinigingsronden zo goed mogelijk gekoppeld aan de verwachte uitstroom van personeel. Dat kon bij de huidige taakstellingen minder nauwkeuring, omdat de contouren van de nieuwe organisatiestructuur van de gemeente in 2010 nog niet in beeld waren. De voorbereiding voor de organisatieontwikkeling is gestart in 2011 en in 2012 zijn de eerste stappen gezet. We verwachten in 2013 een belangrijke slag te slaan op dit terrein. We zien echter ook dat de realisatie achterloopt op de oorspronkelijke fasering in het bezuinigingspakket.

Ten eerste kost het tijd om de formele stappen in de veranderingstrajecten zorgvuldig te doorlopen, de inspraak hierop plaats te laten vinden, plaatsingsgesprekken met de medewerkers te voeren en bovenformatieve medewerkers te begeleiden naar ander werk.

Bezuinigingstaakstellingen zijn immers pas gerealiseerd als de formatieplaatsen formeel zijn geschrapt én er voor de betrokken medewerkers structureel een andere oplossing is gevonden. Zoals een herplaatsing op een andere structureel begroette formatieplaats of niet meer werkzaam zijn bij de gemeente.

Ten tweede zijn er bij de diverse voorgenomen reorganisaties ook nog andere financiële problemen op te lossen. SOZAWE en iederz hebben tekorten in de meerjarenbegroting, die ook voor een deel moeten worden opgelost door formatiereductie. Bij RO/EZ is sprake van omzetsdalingen en afname van investeringsprojecten. Uit deze externe omzet en investeringsbudgetten wordt een aanzienlijk deel van de vaste en flexibele formatie gedekt. Afname van deze dekking legt druk op de afbouw van formatie en daar komen de bezuinigingstaakstellingen bovenop. Deze financiële problemen zijn overigens geen onderdeel van deze Voortgangsrapportage Bezuinigingen, daarover informeren wij u in de Voorjaarsbrief.

Daarnaast worden wij geconfronteerd met financiële tegenvallers als gevolg van de economische crisis. Daardoor reddden we het niet meer om met het huidige bezuinigingspakket een sluitende meerjarenbegroting te presenteren. Er zijn aanvullende incidentele en structurele bezuinigingsmaatregelen nodig in deze en de volgende collegeperiode.

Al met al is het totale beeld zorgelijk. De relatief eenvoudig in te vullen maatregelen uit het bezuinigingspakket zijn in de jaren 2011 en 2012 al gerealiseerd. De in 2013 en 2014 nog op te lossen taakstellingen zijn lastiger te realiseren en hebben grote(re) realisatie of vertragingrisico's, vooral de maatregelen die zijn verbonden aan de organisatieontwikkelingen en de daarmee verbonden formatieve taakstellingen. Zoals geschetst verwachten we op dit moment voor maximaal 7,6 miljoen euro aan maatregelen niet te kunnen realiseren.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

2.2 Formatie

De bezuinigingsoperatie van de gemeente Groningen voor de periode 2011-2014 heeft personele consequenties. In eerdere voortgangsrapportages gaven wij aan een formatie afname te verwachten van tenminste 150 fte. In deze 8STE Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014 is een aantal maatregelen verder uitgewerkt, waardoor er een completer beeld ontstaat van de formatie-effecten.

We verwachten op basis van de tot nu toe uitgewerkte maatregelen een formatiereductie van 165 fte en de totale formatieafname kan nog iets hoger uitpakken. Naast het bezuinigingen pakket 2011-2014 zijn er nog diverse knelpunten in dienstbegrotingen op te lossen, ook dat zal leiden tot een verdere afname van de formatie. Momenteel worden de personele consequenties van de organisatieontwikkelingen (Shared Service Center, Klant Contact Centrum, Stadbeheer, wijkgericht werken) nader in kaart gebracht. De totale formatie afname is sterk afhankelijk van de keuzes die bij de organisatieontwikkeling per thema worden gemaakt en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsplannen voor het personeel. Op het moment van het opstellen van deze 8ste Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014 is de formatie structureel met 51,6 fte gereduceerd.

2.3. Belangrijkste ontwikkelingen maatregelen 2011 – 2014

De belangrijkste ontwikkelingen in het bezuinigingspakket 2011-2014 worden hieronder samengevat. De actuele stand van alle maatregelen vindt u in bijlage 3.

A. Bezuinigingen op en in de eigen organisatie

CONCENTRATIEMAATREGELEN

1. Concentreren of uniformeren ondersteunende afdelingen

De vorming van het Shared Service Center SSC levert een belangrijke bijdrage aan de gemeentelijke bezuinigingstaakstelling voor alle bedrijfsvoeringstaken.

Met de vorming van het SSC willen we een besparing realiseren van 1,7 miljoen euro in 2013, oplopend naar minimaal 3,8 miljoen euro structureel vanaf 2014 en een formatiereductie van ruim 60 fte. Daarmee worden de formatie taakstelling op de PIJOFACH functies bij de maatregelen 1, 2.2, 3.1, 5.3, 6.3 en 10 van het bezuinigingspakket ingevuld.

Voor alle SSC afdelingen is een Uitvoeringsplan opgesteld, waarin is uitgewerkt op welke wijze met een verminderde formatie de taken kunnen worden uitgevoerd. Op basis van de huidige planning is de verwachting dat het SSC met ingang van 1 januari 2014 van start kan gaan. Dat betekent dat de ingeboekte bezuinigingen op bedrijfsvoering in 2013 in de huidige structuur moeten worden gerealiseerd. Dat resulteert voor de taakstellingen 2013 echter in een vertragingrisico, waarvoor incidentele oplossingen worden gezocht.

We willen de taakstelling 2013 (1,7 miljoen euro) incidenteel dekken door:

- De inzet van (PIJOFACH) formatie voor organisatie ontwikkeling, te dekken uit de beschikbare budgetten voor Organisatie Ontwikkeling ter hoogte van 600 duizend euro
- De risicobuffer Concernbezuinigingen van 500 duizend euro in 2013 hiervoor in te zetten (18.1)
- Vacaturestop concernbreed; we beperken de vacature-invulling en waar mogelijk verzorgen we (tijdelijke) invulling van vacatures met eigen medewerkers. Verwachte opbrengst 535 duizend euro, waarbij een realisatierisico bestaat van 50% (270 duizend euro)
- Een extra formatie taaktaakstelling BSD/SSC/concernstaf 50 duizend euro

2. Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer (€ 1 miljoen, fte pm)

We willen deze besparing realiseren door enerzijds de uniformering van het facilitaire proces en anderzijds door het management en beheer op de gemeentelijke gebouwen/vastgoed te bundelen.

De taakstelling is onderverdeeld in:

Facilitair (€500 duizend)

We willen een nieuwe Facilitaire organisatie gaan vormen, met als doel om de huidige acht facilitaire afdelingen samen te voegen tot één gemeentebrede facilitaire organisatie. Dit als deelproject van de concernbrede organisatieontwikkeling PIJOFACH.

Het facilitaire deel van de taakstelling in 2013 is incidentele gedekt zoals aangegeven bij maatregel 1.

Vastgoed (€500 duizend)

Wij willen het kernvastgoed (de gemeentelijke kantoorgebouwen) samenvoegen en centraal exploiteren, zodat de ambtelijke organisatie optimaal wordt geaccommodeerd met een efficiënte inzet van eigen en gehuurd vastgoed.

De taakstelling Vastgoed 2013 van in totaal 375 duizend euro, wordt nog niet structureel gerealiseerd, omdat de voorgenomen wijzigingen (waaronder centralisatie) van het gemeentelijk kernvastgoed in 2013 nog niet tot besparingen leiden. De taakstelling kan in 2013 (voor circa 100 duizend euro) incidenteel worden gedekt door de extra inkomsten uit de huisvesting Veiligheidshuis, vanaf 1 juli 2013 en de lagere kosten Gotenburgweg. Voor de resterende taakstelling zoeken wij nog een oplossing.

3. Organisatieontwikkeling (€ 3 miljoen, fte pm)

We hebben deze taakstelling verdeeld over de verschillende afzonderlijke reorganisatieprocessen die in gang zijn gezet. Een uitwerking van de verdeling is opgenomen in bijlage 3.

Het realiseren van de taakstellingen op Organisatieontwikkeling kent een vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke fasering van in totaal 675 duizend euro in 2013 en 600 duizend euro in 2014. Daar zoeken wij incidentele oplossingen voor. Daarnaast is voor de taakstellingen 2013 beleidsfuncties maatschappelijk domein (200 duizend euro) en Samenvoegen iederz en SOZAWE (100 duizend euro) nog geen structurele invulling gevonden.

EFFICIENCYMAATREGELEN (INTERN)

8. Sturen op autonome uitstroom (€ 525.000, 7,5 fte)

De inschatting is dat maximaal 25% van de totale taakstelling wordt gerealiseerd door middel van de oorspronkelijke maatregel. De rest van de taakstelling is opgenomen in de bezuinigingsopgave SOZAWE 2012-2015, die we in het voorjaar van 2012 hebben geformuleerd.

De taakstelling 2013 is voor 142 duizend euro structureel gerealiseerd door een verlaging van de formatie bij Klantmanagement. Er resteert een knelpunt van 33 duizend euro. Dit wordt incidenteel opgelost in 2013. De structurele opgave voor 2014 wordt hierdoor 33 duizend euro hoger; 208 duizend euro. Deze opgave zal worden meegenomen bij de vorming van een nieuwe uitvoeringsorganisatie op het terrein van Werk, Participatie en Financiële diensten.

12. Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK (€ 280.000, 2,6 fte)

In de vorige voortgangsrapportage meldde wij de realisatie van deze taakstelling. Nu blijkt echter dat de raming van bespaarde loonkosten moet worden aangepast. Hierdoor ontstaat een probleem van 42 duizend euro, waarvoor incidentele dekking voor 2013 is gevonden. In 2014 is er een structureel probleem van 148 duizend euro.

14. Efficiëntytaakstelling RO/EZ (€ 1,485 miljoen, 26 fte)

De doelstelling is om efficiënter te werken en een taakstelling op de formatie te realiseren. Om dit te realiseren is gekeken naar de werkwijze, de financiering en de taken binnen RO/EZ. Dit heeft geresulteerd in een organisatieontwikkelingstraject.

In de contourennota 'Waarom en hoe RO/EZ anders gaat werken' is de bezuiniging uitgewerkt, inclusief de maatregelen 9.3 Bedrijfsvoering (150 duizend euro), 15.1 GEO-informatie (55 duizend euro), 26.1/2 Bedrijfsvoering personele voorziening (280 duizend euro).

Het uitvoeringsplan is afgerond en de OR heeft er mee ingestemd. De bezuinigingen worden voor de helft gerealiseerd door reductie van het aantal leidinggevenden en voor de andere helft door een generieke taakstelling van 2,5% op de formatie.

De taakstelling van 2012 (570 duizend euro) is structureel gerealiseerd. De taakstelling voor 2013 (880 duizend euro) is grotendeels gerealiseerd. In een beperkt aantal gevallen is er sprake van boventaligheid en frictiekosten. Voor de meeste herplaatsingskandidaten is een oplossing gevonden. Ook is er sprake van gedeeltelijke "weglek" naar tarieven, opbrengsten van derden en investeringsprojecten. Met dit laatste effect is rekening gehouden in het bezuinigingspakket. De taakstelling tot en met 2013 is 1,450 miljoen euro, waarvan 1,2 miljoen euro structureel is gerealiseerd.

Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat de organisatiekosten van RO/EZ onder druk staan. Er zijn minder projecten en / of projecten zijn vertraagd. Gevolg is dat er minder organisatiekosten kunnen worden gedekt uit investeringsprojecten. Ook zijn er tekorten op de uitvoering van wettelijke taken en beleidsproducten. Met het ingezette organisatieontwikkelingstraject is een bescheiden stap gezet om voor te sorteren op de toekomstige organisatieontwikkeling.

EFFICIENCYMAATREGELEN (EXTERN)

22. Samenwerking Martiniplaza en OPSB (€ 200.000, pm fte)

Wij onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot samenwerking tussen de werkmatschappij Oosterpoort Stadsschouwburg (OPSB) en Martiniplaza, op de terreinen programmering en planning, administratie en management. Hieraan verbinden wij een bezuinigingstaakstelling van 200 duizend euro in 2013.

Beide instellingen zijn bereid tot samenwerking, vanuit een verschillend perspectief en in de vorige Voortgangsrapportage berichtten wij over het feit dat 60% van het bedrag voorzien is van planvorming. Een besparing door samenwerking lijkt nog steeds mogelijk, maar beide instellingen ondervinden ook de gevolgen van de recessie met teruglopende opbrengsten en olopemde (onderhouds-)kosten. Zowel Martiniplaza als de Stadsschouwburg/Oosterpoort geeft aan de besparingen nodig te hebben voor een sluitende exploitatie.

Wij beraden ons op een stellingname inzake de financiële situatie van beide instellingen en zullen uw raad zo spoedig mogelijk een voorstel voorleggen.

BEDRIJFSVOERING EN PERSONELE VOORZIENINGEN

24. Versobering inkoop goederen en dienstverlening (€ 3,5 miljoen, pm fte)

De inkoopstaakstelling wordt volgens categoriemanagement ingevuld. Hiermee beperken we het aantal contactpunten binnen de gemeente voor dezelfde type inkoop bij dezelfde leveranciers of in hetzelfde marktsegment. De verdeling van de taakstelling van in totaal 3,5 miljoen euro is in bijlage 3 nader uitgewerkt.

Voor iedere productgroep heeft de categoriemanager een analyse gemaakt van inkoopvolumes, inkoopstromen, onder- en overuitputting van contracten, contractvormen en de zich daarbinnen voordoende mogelijkheden van beter contractbeheer, versoberde aanpak, scherpere aanbestedingsmogelijkheden etc.

Het blijkt in de praktijk moeilijk om deze taakstelling te realiseren met prijsvoordelen op de inkoop. Door de bezuinigingen en reorganisaties nemen de inkoopvolumes af en er is bij diverse bedrijfsonderdelen sprake van cumulatie van bezuinigingstaakstellingen en op te lossen knelpunten in de exploitatie. We kijken daarom nu ook naar mogelijkheden om de taakstelling te realiseren door kwaliteitscriteria aan te passen en extra volume kortingen op de inkoopbudgetten. We houden in 2013 rekening met een realisatie risico op deze taakstelling van maximaal 1,2 miljoen euro.

Een algemeen risico bij deze taakstelling is dat prijsafspraken en contracten voor een beperkte periode worden afgesloten. Er is een risico dat we op termijn de nu ingeboekte inkoopvoordelen weer kwijtraken.

26.7.4 Externe inhuur

In 2011 en 2012 is uitgebreid onderzoek gedaan naar mogelijkheden om aan de afgesproken afname van inhuur derden een structurele besparing te koppelen. Daaruit blijkt dat de inhuur van extern personeel afneemt, maar de taakstelling financieel daarmee moeilijk is te realiseren. Onder andere omdat de kosten van tijdelijk personeel vaak wordt gedekt uit incidentele budgetten en investeringskredieten, tijdelijk personeel extra inkomsten genereren (die dan ook wegvallen) of personeel wordt ingehuurd om basisvoorzieningen in stand te houden.

B. Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad

WELZIJN

44. Geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen (€ 1,7 miljoen, pm fte)

De taakstellingen maatschappelijk domein worden in 2013 incidenteel gedekt door diverse bezuinigingen op budgetten en activiteiten in de programma's Jeugd en onderwijs en Welzijn, gezondheid en zorg. Een groot deel daarvan vindt plaats op het budget Maatschappelijke Opvang. Dit budget gebruiken we normaal gesproken voor (eenmalig) vernieuwingsprojecten, uitproberen van nieuwe diensten (kan structureel worden bij succes) en ontwikkeling en innovatie. Hierop bezuinigen we incidenteel € 775.000. Vanuit het budget Maatschappelijke Opvang wordt ook een aantal instellingen gesubsidieerd. Op die subsidies wordt nu niet bezuinigd.

Daarnaast bezuinigen we op een aantal kleinere posten, die dit jaar nog beschikbaar zijn en/of ruimte bieden binnen die activiteit.

De gemeentebegroting 2013 vermeldt wat betreft Wmo individuele voorzieningen een begrotingsrisico van 0,6 miljoen euro. De eerste prognoses voor 2013 komen echter uit op een mogelijk voordeel. Bij de aanbesteding van het collectief vervoer, na het opstellen van de begroting 2013, was al aangegeven dat dit mogelijk tot een voordeel kon leiden. Met het nieuwe contract dat nadien tot stand is gekomen blijkt deze verwachting uit te komen. Daarnaast lijkt de vraag naar huishoudelijke verzorging zich anders te ontwikkelen dan bij de begroting was aangenomen. Hierdoor kan voor 2013 wat betreft Wmo individuele voorzieningen mogelijk een voordeel worden geprognosticeerd. Van dit mogelijke voordeel zal 344.000 euro worden ingezet voor incidentele invulling van de taakstelling maatschappelijk domein in 2013. Mocht het resultaat op de Wmo individuele voorzieningen door onvoorziene ontwikkelingen lager zijn dan 344.000 euro, dan is de Wmo-egaliseringsreserve voor dit deel als achtervang beschikbaar.

Zie bijlage 3 voor een uitgebreide toelichting op de voorgestelde invulling van deze taakstelling.

SPORT, CULTUUR, WELZIJN

48. Verminderen subsidie Martiniplaza (€ 400.000)

Wij hebben u eerder toegezegd dat de tweede verlaging van de subsidie in 2013 alleen doorgaat indien de financiële situatie van Martiniplaza dat toelaat.

Op dit moment is duidelijk dat Martiniplaza de gevolgen ondervindt van de recessie, met dalende opbrengsten en oplopende (onderhouds-)kosten. Wij beraden ons op een stellingname inzake de financiële situatie van de Martiniplaza en zullen uw raad zo spoedig mogelijk een voorstel voorleggen.

E. Aanvullende bezuinigingen

AV2. Energie besparen gemeentelijke gebouwen (€ 700.000)

De kwartiermaker is aangesteld en heeft een voorstel voor een investeringsplan ESCo en een voorstel tot een revolverend fonds in voorbereiding. Daarin zal ook een inschatting van het te behalen voordeel worden opgenomen.

Structurele voordelen op de energierekening van de gemeente zullen echter pas op termijn ontstaan. Daarom is voor 2013 en waarschijnlijk ook voor 2014 incidentele dekking nodig. We zullen voor 2013 incidentele dekking zoeken bij de energie afrekeningen van de gemeente.

AV3. Investeren in KCC en kanaalmanagement (€ 500.000)

Een voorstel voor de realisatie van de bezuinigingstaakstelling 2013 is in voorbereiding, inclusief de onderverdeling van de taakstelling naar de diensten. De mate waarin diensten deze taakstelling realiseren, verschilt nogal en we verwachten dan ook dat de bezuinigingstaakstelling voor 2013 niet geheel zal worden gerealiseerd.

Begin 2013 heeft een zgn. Gateway-review plaatsgevonden op het programma KCC. Belangrijkste conclusie is dat de ontwikkeling verbreed en versneld dient te worden om daadwerkelijk de doelstellingen te bereiken. Dit is een positieve impuls voor de realisatie van de taakstelling 2014, zodat de bezuinigingseffecten kunnen worden gerealiseerd.

AV6. Afstoten/ stoppen met de drafbaan / evenemententerrein (€ 400.000)

In onze vergadering van 9 april 2013 zijn scenario's besproken voor de toekomstige integrale invulling van het drafbaan-/evenemententerrein. In de loop van het jaar wordt een voorstel aan uw raad voorgelegd. De taakstelling 2013 van 200.000 euro zal nog niet worden gerealiseerd en wordt incidenteel gedekt.

2.3. Overige maatregelen.

De actuele stand van alle maatregelen vindt u in bijlagen 2 en 3. Voor alle maatregelen is t/m 2012 en t/m 2013 aangegeven of de maatregel structureel, incidenteel, of nog niet is gerealiseerd, inclusief formatiereductie.

Bij elke maatregel geven we met een kleur de voortgang aan.

- Groen:** de voorbereiding is afgerond, we verwachten de maatregel te realiseren
- Oranje:** de voorbereiding is nog niet afgerond
- Rood:** de maatregel kan niet worden gerealiseerd, of er is een groot realisatierisico

We maken voor de rode maatregelen zo spoedig mogelijk een afweging of de maatregel door een aanpassing in het oorspronkelijke voorstel alsnog kan worden gerealiseerd, of dat er een alternatief voorstel voor deze taakstelling aan uw raad moet worden voorgelegd.

Een kleurencombinatie geeft aan dat de taakstelling bijvoorbeeld in het eerste jaar wordt gerealiseerd, maar dat de voorbereiding voor de olopende taakstellingen in volgende jaren nog niet is afgerond.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

3. INHOUDELIJKE WIJZIGINGEN VAN DE VOORSTELLEN

In dit hoofdstuk geven wij een toelichting op de inhoudelijke wijzigingsvoorstellen in het bezuinigingspakket.

Zoals op bladzijde 2 en 3 al aangegeven, verwachten we voor maximaal 7,6 miljoen euro aan maatregelen structureel niet te kunnen realiseren. Oplossingen voor deze knelpunten zijn nog niet opgenomen in deze 8ste Voortgangsrapportage bezuinigingen. We betrekken dit knelpunt bij de financiële opgave in de Voorjaarsbrief.

Overige bijstuuringsvoorstellen:

3. Organisatieontwikkeling (€ 3 miljoen, fte pm)

We hebben in ons collegeprogramma aangegeven, dat we een aanpassing van de organisatievorm willen doorvoeren. We gaan daarvoor de primaire bedrijfsprocessen stroomlijnen en taken met minder mensen uitvoeren door de processen slimmer en efficiënter te organiseren. Hierdoor willen we een besparing realiseren van 3 miljoen euro, volgens de volgende invulling.

	totaal	2013	2014	2015	FTE
3.1 Aanvulling op traject PIJOFACH/SSC/Concernstaf	540	270	270		pm
3.2.1 Samenvoegen Beheer en onderhoud (Stadsbeheer)	850	300	300	250	12.0
3.2.2 Management structuur (AMT naar GMT)	260	260			3.0
3.2.3 Wijkgericht werken	300	150	150		6.0
3.2.4 Beleidsfuncties maatschappelijk domein	600	200	200	200	6.0
3.2.5 Samenvoeging Iederz, SoZaWe	300	100	100	100	4.0
3.2.6 Ontvlechting HVD	150	45	55	50	1.5
3.2.7 Beleidsfuncties ruimtelijk domein			pm		
3.2.8 Restpost organisatie ontwikkeling		pm			
Vertraging incidenteel te dekken in de jaarschijf		pm	pm	-	
Totaal	3.000	1.325	1.075	600	44.5

De genoemde taakstellingen zijn de netto bedragen die per maatregel structureel worden ingeboekt als besparing. Bruto zal er bij enkele maatregelen meer moeten worden bespaard, omdat deze taken voor een deel worden gefinancierd met inkomsten uit de gemeentelijke tarieven zoals de afvalstoffenheffing of bv. uit investeringskredieten. Dit betekent dat een deel van de besparing "weglekt" en leidt tot lagere gemeentelijke tarieven en lagere investeringskosten, in plaats van concrete bezuinigingen.

Het realiseren van de taakstellingen op Organisatieontwikkeling kent een vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke fasering van in totaal 675 duizend euro in 2013. Dit wordt incidenteel opgelost. Daarnaast is er in 2013 nog geen invulling gevonden voor de taakstellingen beleidsfuncties maatschappelijk domein en samenvoeging Iederz, SoZaWe voor 300 duizend euro.

6. Efficiency personeel en loonkosten (€ 1,885 miljoen, 4,5 plus pm fte)

Uit een inventarisatie blijkt dat de taakstelling slechts ten dele kan worden gerealiseerd, vanwege een overlap met andere maatregelen in het bezuinigingspakket. Verder is er nog sprake van boventaligheid/herplaatsingskandidaten, waardoor slechts in zeer beperkte mate vrijval ontstaat. Echte realisatie en vrijval (door uitstroom) wordt op zijn vroegst vanaf 2015 verwacht.

Daarom stellen wij voor om de taakstelling:

- voor 500 duizend euro te vervangen door een verlaging van de factor incidenteel als onderdeel van de nominale looncompensatie (250 duizend euro netto in 2013 en 2014)
- voor 30 duizend euro te vervangen door een taakstelling op het werken voor de gemeente Ten Boer.

De resterende taakstelling voor 2013 is 320 duizend euro.

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

23. Uitbesteden ombudsfunctie (€ 200.000, 2,4 fte)

Deze maatregel per 2014 is na besluitvorming in uw raad geschrapt.

We stellen voor:

- de structurele kostenbesparing van het afschaffen van de nieuwjaarsreceptie voor de burgers (100 duizend euro) per 2014 als vervangende maatregel aan te wijzen.

4. RESERVE FLANKEREND BELEID

De reserve IZA gelden (5 miljoen euro) is in 2011 omgezet in de reserve 'Flankerend beleid bezuinigingen 2011-2014' (collegebesluit 18-10-2011). In het flankerend beleid zijn instrumenten opgenomen die de mobiliteit vergroten. Het gaat om financiële middelen voor om- en bijscholing, begeleiding, coaching en outplacement en financiële tegemoetkomingen zoals loonsuppletie, verhuiskosten, faciliteiten bij sollicitatie etc.

Deze middelen zijn beschikbaar voor individuele trajecten van herplaatsingskandidaten en voor vrijwillig mobiele medewerkers. Voor 2012 is 140 duizend euro onttrokken uit de reserve Flankerend beleid. Wij verwachten dat in het najaar 2013 en in 2014 de aanvragen voor flankerend beleid zullen toenemen, vanwege de plaatsingsprocedures in het kader van de reorganisaties (SSC, concernstaf). De looptijd van het 'Flankerend beleid' is tot 1 augustus 2013. Voor de inzet van de flankerende middelen na 1 augustus 2013, wordt een afzonderlijk voorstel aan de COR en uw raad voorgelegd.

5. RESERVE FRICTIEKOSTEN

De reserve Frictiekosten is ingesteld om incidentele kosten te betalen die voortvloeien uit vastgestelde maatregelen van de Bezuinigingsstaakstelling 2011-2014.

Overzicht:

Totaal beschikbare reserve Frictiekosten	€ 2.863.000
Uw raad heeft inmiddels uit deze reserve beschikbaar gesteld	€ 1.269.000
Resteert	€ 1.594.000

Beschikbaar gesteld in 2012:

- Voorbereidingskosten fusie Muziekschool en Kunstencentrum	€ 300.000
- Voorbereidingskosten Stadsbeheer 2012	€ 35.000
- Projectteam bezuinigingen 2012	€ 98.000
- Voorbereidingskosten minder gebruik Gezinsbode	€ 20.000
- Extra weglekcompensatie 2012	€ 100.000
- Voorbereidingskosten PIJOFACH/SSC	€ 200.000
Totaal	€ 753.000

Extra beleidsmiddelen ingezet voor organisatieontwikkeling	€ 450.000
Projectteam Bezuinigingen 2013	€ 60.000

Nog beschikbaar in 2013	€ 331.000
-------------------------	-----------

Wijzigingen ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage bezuinigingen:

Voorbereidingskosten PIJOFACH/SSC

Uw raad heeft bij de 3^e begrotingswijziging 2012 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de voorbereidingskosten PIJOFACH/SSC

Extra beleidsmiddelen voor OO

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

De Extra beleidsmiddelen 2012 zijn toegevoegd aan het budget voor organisatieontwikkeling. Bij de bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening 2012 (voorstel 11) stellen wij uw raad voor deze middelen te bestemmen om organisatieontwikkeling/frictiekosten bezuinigingen in 2013 op te vangen.

Projectteam bezuinigingen 2013

Voor de coördinatie en control op de realisatie van het bezuinigingspakket 2011-2014 is een projectteam Bezuinigingen ingesteld. Deze projectgroep verzorgt tevens de rapportages bezuinigingen voor het GMT, het college en de gemeenteraad.

De kosten van de projectsecretaris worden gedekt uit de reserve Frictiekosten bezuinigingen. De reserveonttrekking voor 2013 van 60 duizend euro wordt als onderdeel van de nota Begrotingswijzigingen eerste kwartaal 2013 aan uw raad voorgelegd.

6. COMMUNICATIE

Het uitgangspunt is, dat betrokken partijen tijdig worden geïnformeerd over de maatregelen.

In het kader van de communicatie zijn vooral de volgende maatregelen relevant:

- over diverse *concernbrede personele maatregelen* is doorlopend contact met de COR. Voor dienstspecifieke maatregelen vindt overleg plaats met de betreffende OR-en;
- *44 taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen*. Voor het op de Wmo-voorzieningen te bezuinigen deel zal, nadat het betreffende voorstel is afgerond, overleg worden gevoerd met diverse van belang zijnde organen, waaronder de WMO Adviesraad. De voorgestelde maatregelen worden niet eerder doorgevoerd;
- *46 Beëindigen subsidierelatie met instellingen*. De betrokken instellingen zijn geïnformeerd en een nieuw voorstel zal aan de raad worden voorgelegd;
- *48 verminderen subsidie Martiniplaza*. Met de directie van Martiniplaza voeren we regelmatig overleg.
- *59 Gehandicaptenparkeerkaart*. Ons voorstel is voorgelegd aan de gehandicaptenraad, die deels contrair heeft geadviseerd;
- Aanvullend pakket: maatregel *Afstoten/stoppen met de drafbaan/evenemententerrein*; Wij zijn in overleg met alle betrokken partijen.
- *AV7. Lagere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Meerschop Paterswolde*. De communicatie rond deze bezuiniging gaat via het Dagelijks Bestuur van het Meerschop, dat bestaat uit de portefeuillehouder van onze gemeente (voorzitter) en de twee wethouders van Haren en Tynaarlo.

7. VERVOLG

In deze Voortgangsrapportage bezuinigingen is de stand van zaken gegeven van de maatregelen uit het bezuinigingspakket 2011-2014. Daarbij hebben we diverse knelpunten en vertragingrisico's geconstateerd. De komende maanden zoeken wij naar oplossingen door middel van een bijstelling van het oorspronkelijke voorstel óf door een vervangende (tijdelijke) dekking. Wij willen u de volgende voortgangsrapportage in november 2013 aanbieden, waarin de eventuele bijstellingsmaatregelen aan uw raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

BIJLAGE

BIJLAGE 2 : VGR Bezuinigen 2011-2014

Nr.	Dienst/maatregel	Taakstelling				Totale Taakstelling x € 1.000 2011-2012-2013-2014/2011-2014	Realisatie um 2012		Realisatie um 2013		FTE's		um 2012		um 2013			
		2011	2012	2013	2014		Taakstelling	S	I	N	Taakstelling	S	I	N	Taakstelling	S	I	N
Bezuinigen op en in de eigen organisatie																		
Concentratie																		
1	VERD	Concentreren/verminderen onderst. afdelingen:																
1.1	VERD	P&O functie	150	325	175	650	150	150	475	475	475	13,6	3,0	10,0				
1.2	VERD	Besparingen functionele functie		1.000	1.000	1.000						19,0						
1.3	VERD	Uitvoering DIJ functies	200	100	100	200	200	200	100	100	100							
1.4	VERD	Stimmer keten communicatie-acties	200	200	200	200	200	200	125	125	125	2,0		1,0				
1.5	VERD	Communicatie-advies beschikken		125	125	250						1,0		0,5				
1.5	VERD	Verblijven bezwaarschriftproces		50	50	100						1,0		0,5				
1.5	VERD	Efficiëntie inrichten Juridisch adviesproces		50	50	100						1,0		0,5				
1.5	ROEZ	taakdifferentiatie		50	50	60						1,0		0,5				
1.5	ROEZ	Vermindering vastgoed(VGO)-juridische dienstverlening aan BSD		40	40	40												
1	VERD	Subtotaal onderstaande afdelingen	350	650	1.600	2.800	350	150	200	1.200	800	400	32,6	3,0	11,5			
2	VERD	Besparingen huisvesting (M2)	75	300	125	500	75	75	375	100	100	275						
2	VERD	Besparingen huisvesting / facilitair (FTE)	75	300	125	500	75	75	375	375	375	pm						
3	VERD	Organisatieontwikkeling:				540												
3.1	VERD	Aanwilling uit traject organisatie ontwikkeling		270	270	540												
3.2	VERD	Stroomlijnen organisatie		300	300	600												
3.2.1	VERD	Stroomlijnen beheer en onderhoud		300	300	600												
3.2.2	VERD	Management (AMT -> GMT)	155	105	105	260	155	155	260	155	105	12,0		6,0				
3.2.3	VERD	Formale wijknetw. werken		150	150	300						3,0		3,0				
3.2.4	VERD	Bereidschap maatschappelijk domein		200	200	400						6,0		3,0				
3.2.5	VERD	Samenwerking leidez - sociale		100	100	200						6,0		3,0				
3.2.6	VERD	Ontw. leiding HVD		45	45	90						4,0		2,0				
3.2.7	VERD	Bereidschap maatschappelijk domein		100	100	200						4,0		2,0				
3.2.8	VERD	Respost DO managementfuncties		45	45	90						1,5		1,5				
3.2.8	VERD	Vertraging		345	345	690	345	345	345	650	105	675	33	2	19			
3.2	VERD	Subtotaal Stroomlijnen organisatie	500	1.230	730	2.460	500	155	345	1.010	650	105	975	45	2	25		
3	VERD	Subtotaal Organisatieontwikkeling	500	1.500	1.000	3.000	345	155	345	1.280	650	105	1.245	45	2	25		
4	ROEZ	Vorming directe stadszocht:				110												
4.1	ROEZ	Overstappende taakgebieden		75	75	150												
4.2	MD	Vergunningen				110												
5	MD	Overige samenwerking afdelingen				15												
5.1	MD	taakreductie- en verandering : Formale bij				15												
5.2	ROEZ	inzameling gewaarsij. afval en Olie-Water-Slib		50	50	100												
5.2	ROEZ	Loket Beheer en verkeer		50	50	100												
5.3	DIA	Samenwerking afdelingen DIA en Bestuursdienst		65	65	130												
5.3	DIA			65	65	130												
Totaal concentratie			15	1.115	3.025	2.960	1.130	220	385	3.435	790	1.448	1.930	80,8	6,5	1,5	39,7	3,5
Efficiency (intern)																		
6	VERD	Efficiency personeel en lonkosten:				1.000												
6.1	VERD	Uitstroom oud/instroom jong personeel		250	750	1.000												
6.2	VERD	Uitstroom/instroom projectiespooi		100	250	350												
6.3	DIA	Efficiency uitvoerende taken P&O		50	50	100												
6.4	DIA	Minder papieren salarisstroken		10	10	20												
6.5	DIA	Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen		130	130	260												
6.5	DIA			130	130	260												
6.6	DIA	Personeelsreductie vacaturelimiet:		35	35	70												
6.6.1	DIA	Stroomlijnen personeel		35	35	70												
6.6.2	MD	personeelsreductie: Vijfjaar vacatuurnorm		20	20	40												
6.6.3	MD	personeelsreductie: vacatuurnorm		55	55	110												
6.6.4	MD	personeelsreductie: vrijval wachtgeld		35	35	70												
6	VERD	Subtotaal efficiency personeel en lonkosten	230	155	600	900	385	285	27	985	335	327	323	4,5	2,7	2,6	4,5	3,4

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Nr.	Dienst	Maatregel	Taakstelling					Realisatie t/m 2012				Realisatie t/m 2013				FTE's		t/m 2012		t/m 2013		
			Taakstelling x € 1.000					Taakstelling	Realisatie			Taakstelling	Realisatie			Totale Taakstelling	Taakstelling	Realisatie	Taakstelling	Realisatie		
			2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-2014		S	J	N		S	J	N						2012	Realisatie
7	VERD	Factor incidentieel in nominale compensatie	250	250	250	250	1.000	500	500		500	500		750	750		7,5	2,5		5,0		
8	SZV	Sturen op autonome uitstroom		175	175	175	525	175	175		350	317	33									
9		Efficiency bedrijfsvoering																				
9.1	VERD	vermindern aantal kantoorverplekken		25	25	25	75	50	50		275	77	198									
9.2	VERD	vermindern aantal telefoonboorstellen		100	100	100	300	100	100		100											
9.3	ROEZ	Beëindiging ROEZ COMBI 14					100				100											
9.4	BSD	Minder secretariele ondersteuning					100				100											
10	VERD	laikstellende bezuiniging -functie(onderdeel 1)					200				100											
11	ROEZ	Anders financieren programma SHV	340				340	340	340		340											
12	SZV	Efficiënte Zelfstandigen/WVK		90	90	100	280	90	90		180	138	42									
13	ledorz	Verlaging concourbidrag aan ledez					700				450											
14	ROEZ	Efficiency ROEZ (incl. 9.3/15, 1/26, 1/26.2)		570	880	35	1.485	570	570		1.450	1.200	250									
15		Overige efficiency maatregelen:																				
15.1	ROEZ	Buitedienst Geo info-voorziening COMBI 14		25	25		50	25	25		50											
15.2	ROEZ	Bureau Woonwagzaken																				
15.3	OCSW	Effectievere inzet pers. Muziekschool COMBI 15.4																				
15.4	OCSW	Samenwerking Kluiscentrum en Muziekschool in een nieuwe stichting		160	50		210	160	160		210											
16	BSD	Minder wethouders	110	210			320	320	320		320											
17	GRIF	Griffie	100	100	200		400	200	200		400											
18		Technische comités op bezuinigingsvoorstellen:																				
18.1	CONC	Beëindiging risico		-100			-500	-500	-500		-500											
18.2	CONC	Correctie van wegtek		-600	-1.500	-1.500	-3.600	-600	-600		-2.100	-1.400	-700									
Totaal Efficiency (intern)			855	-1.060	-1.745	335	-3.795	-1.715	-2.115	-473	73			3.460	2.857	-102	701	49,3	-10,3	18,7	30,0	-31,0
Efficiency (extern)																						
19	OCSW	Herinrichting vestigingsmanagement		160			160	160	160		160											
20	SZV	Uitbesteding bezwaar en beroep		115			115	115	115		115											
21	OCSW	Efficiënter gebruik voorzieningen WSR		50			50	50	50		50											
22	OCSW	Maniplaza / SSI/OP		200			200	200	200		200											
23	BSD	Uitbesteden ombudsfunctie		200			200	200	200		200											
Totaal Efficiency (extern)				625	300	300	1.225							80	245	200	3,7	10,3	1,0	1,0	2,7	-1,0

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Ifr.	Dienst (taaktype)	Taakstelling				Realisatie		Realisatie		FTE's		tm 2013		
		2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-2014	Taakstelling	Realisatie	Taakstelling	Realisatie	tm 2012	tm 2013	Realisatie	Risico
Bedrijfsvoering & personele voorzieningen (was dienstverf. intern)														
24	VERD	400	1.000	1.000	1.100	3.500	1.400	850	270	280	2.400	850	335	1.215
<i>Subtotaal versnoring inkoop goed & dienstverf.</i>														
25	MD					290	260	260	260		260	260	40	
25.1	DIA					40					40	40		
25.2	MD					40					40	40		
<i>bedrijfsvoering MD-Personeel in balans</i>														
26	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen:													
26.1	ROEZ					210	210	210	210		210	210	15	0,8
26.2	ROEZ					15	15	15	15		15	15	0	0,8
26.3	BSD	160	50			210	210	210	210		210	210	15	0,8
26.4	MD	15	20			35	35	35	35		35	35	0	0,8
26.5	SCW					245	245	245	245		245	245	245	3,5
26.6	SCW					245	245	245	245		245	245	245	3,5
<i>Afsluiten afdelinguitjes</i>														
26.7	Bewaken inhuur externer/ freelance schil en gemeentebrede bezuinigingen op kantines (met MD/OSW/SE), fitness, afdelingsuitjes:													
26.7.1	VERD					84	84	84	84		84	84	84	
26.7.2	VERD	120	-40			80	80	80	80		80	80	80	
26.7.3	VERD	360	360			350	350	350	350		350	350	167	22
26.7.4	VERD	360	360			1.486	1.486	1.486	1.486		1.486	1.486	290	1.486
26.7.5	VERD	360	360			290	290	290	290		290	290	290	
26.8	DIA			15		15	15	15	15		15	15	15	1,0
26.8.1	DIA			15		15	15	15	15		15	15	15	1,0
<i>Versnoring interne bedrijfsbudgetten</i>														
27	BSD	300	300			300	300	300	300		300	300	300	
Totaal Bedrijfsvoering & personele voorzieningen														
		2.398	2.330	1.055	1.100	6.880	4.725	2.500	437	1.798	5.780	2.958	502	2.723
Dienstverlening (extern)														
28	VERD					150	150	150	150		150	150	150	
28.1	VERD					150	150	150	150		150	150	150	
<i>Inhuur gebruik Gezinsbode</i>														
29	BSD	200	150			200	200	200	200		200	200	200	
29.1	BSD	200	150			200	200	200	200		200	200	200	
<i>Verkleinen concoumbudget onroerz.</i>														
30	HVO	150	150	150	200	300	100	100	100		100	100	100	
30.1	HVO	150	150	150	200	300	100	100	100		100	100	100	
<i>Reparatie en reparatie en H&OG</i>														
31	HVO	50	50	50	50	200	40	40	40		40	40	40	
31.1	HVO	50	50	50	50	200	40	40	40		40	40	40	
<i>Reparatie en reparatie en H&OG</i>														
32	HVO	40	40	40	40	160	40	40	40		40	40	40	
32.1	HVO	40	40	40	40	160	40	40	40		40	40	40	
<i>EGSD, Officier van Dienst, Eerste- en Tweede- en H&OG</i>														
Totaal Dienstverlening (extern)														
		250	330	300	250	1.190	640	640	640		640	640	640	
Totaal Bezuinigingen op en in de eigen organisatie														
		3.315	4.885	6.650	4.845	19.705	8.210	5.475	329	2.406	14.140	7.022	2.294	5.544
											160,9	27,6	28,5	
											3,1	1,8	4,3	
											1,8	4,3		
											24,0	9,0	1,0	
											18,0	10,0		
											7,0	2,0	3,0	
											17,0	7,0	15,0	
											4,0	1,0	10,0	

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Itr.	Diens taakregel	Taakstelling				Realisatie tm 2012		Realisatie tm 2013		FTE's		tm 2013	
		2011	2012	2013	Totaal 2011-2014	Taakstelling	Realisatie	Taakstelling	Realisatie	Totaal Taakstelling	Realisatie	Totaal Taakstelling	Realisatie
Bezuinigingen op de Voorzieningen in de stad													
Werk & Inkomens													
33	DIA Stadspas	250			250	250		250		0,3	0,3	0,3	0,3
Leefomgeving													
34	HVD Brandweer: maatr. Oosting/Alders terugdraaien	70	70		140	70		105	35	2,0	1,0		2,0
35	ROEZ Minder personeel budgetbeheer	50	50		100	50		100					
36	ROEZ Vermoeding grote groengebieden	300	535		835	835		835					
37	ROEZ Verlagen vij. budget Stadsdeelbeheerder	80	80		160	80		80					
Wonen													
38	ROEZ Hypotheek-gemeente-garanties	25			25	25		25					
39	ROEZ Platform GRWS	20			20	20		20					
40	ROEZ Verlagen budget stadsdeelprogramma (Nb zie ook stadsdeelprogramma)	250	250		500	500		500					
41	ROEZ Groenige Woonkwaliteit	100			100	100		100					
Onderwijs													
42	OCSW Verlaging subsidie de Jonge onderzoekers	160	200		360	160		160					
43	OCSW Afschaffen schoolzwemmen	225			225	225		225		1,0	1,0		1,0
Wetzijn													
44	VERD Taakstelling gemeentewide aanpak budget maatsch. Ontwikkelingen	900	1.200		1.700	500		500					
Gezondheid													
45.1	HVD Uitvoering Wmo	300	325	125	750	625		750					
45.2	HVD WMO. Het verschuiven van het aandeel HHZ naar HHZ (help bij het huishouden)	20	40	65	125	60		125					
Sport, Cultuur, Wetzijn													
46	OCSW Beëindigen subsidieletels met instellingen.	500			500	490		490	60				
47	OCSW Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR	25	25		50	25		25					
48	OCSW Vermindere subsidie Marktpleza	200	200		400	200		200	200				
Totaal Bezuinigingen voorzieningen in de stad		995	3.055	2.135	6.185	4.050		4.190	1.735	3,3	1,3		3,3

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Itr.	Diensmaatregel	Taakstelling				Realisatie tm 2012		Realisatie tm 2013		FTE's		tm 2013	
		2011	2012	2013	2014	Totaal	Taakstelling	Realisatie	Taakstelling	Realisatie	Totaal Taakstelling	Totaal Realisatie	Taakstelling
Financieel/technische maatregelen													
49	Andere afschrijven					300	300	300	300				
48.1	ROEZ	300				300	300						
48.2	VERD		130	130		260	130						
48.3	VERD		200	200		400	400						
48.4	DA		200	200		400	400						
48.5	OCSW		400	400		800	800						
48.6	ROEZ		1.480	1.480		2.960	1.480						
						1.480	1.480						
50	MD	100				100	100						
51	ROEZ		1.250	1.250		2.500	2.500						
52	HVD		1.900	1.900		3.800	1.900						
53	OCSW		400	200	200	800	600						
54	ROEZ		265	265		530	265						
55	BSD		100	100		200	200						
56	BSD		990	990		1.980	990						
57	ROEZ		90	90		180	90						
58	ROEZ		90	90		180	90						
						90	90						
	Totaal financieel/technische maatregelen		7.410	1.760	895	860	9.160	7.460	1.700			10.855	8.355
Verhoging van de gemeentelijke inkomsten													
59	ROEZ		35	40		75	35						
60	ROEZ					35							
61	SB					70							
62	ROEZ		60	60		120	60						
63	MD		315	315		630	315						
64	VERD		350	400	300	1.050	750						
65	OCSW		50	50		100	50						
65.1	OCSW					50	50						
65.2	OCSW					50	50						
66	DIA		50	50		100	50						
66.2	DIA					50	50						
67	Ovrijge aanpassingen tarieven:												
67.1	DIA		40	40		80	40						
67.2	HVD		10	10		20	10						
	Verhoging Logiesverhoging GGD: verhoging maatregelen Oosting/Alders: het verhogen van de leges.												
68	DIA		4.000	4.000		8.000	4.000						
68	DIA		25	25	25	75	25						
70	DIA		50	50		100	50						
71	ROEZ		50	55		105	105						
						50	50						
	Totaal financieel/technische maatregelen		4.840	620	530	130	5.460	5.350	110			5.890	5.605

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Nr.	Dienst/maatregel	Taakstelling				Realisatie t/m 2012			Realisatie t/m 2013			FTE's		t/m 2012		t/m 2013			
		2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-2014	Taakstelling	Realisatie S	Realisatie I	N	Taakstelling	Realisatie S	Realisatie I	N	Totaal Taakstelling	Realisatie	Totaal Taakstelling	Realisatie	
Eigen organisatie																			
AV1	DIA	400	300	700	100	100	400	400	100	100	400	400	100	100	100	400	400	100	100
AV2	ROEZ	250	250	500	500	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250
AV3	DIA	75	75	100	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
Voorzieningen in de stad																			
AV4	IMD	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
AV5	ROEZ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
AV6	OCSW	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
AV7	OCSW	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Financiële maatregelen																			
AV8	BSD	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
AV9	BSD	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Verhogen eigen inkomsten																			
AV10	DIA	50	50	100	100	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Totaal aanvullende bezuinigingen		1.575				900	1.575	675	675	325	1.575	675	675	325	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

TOTAAL bezuinigingen 2011-2014	16.860	10.220	11.785	6.435	45.100	28.890	21.775	2.839	2.486	37.946	25.747	6.724	6.194	184,7	28,9	27,8	96,0	51,6
---------------------------------------	--------	--------	--------	-------	--------	--------	--------	-------	-------	--------	--------	-------	-------	-------	------	------	------	------

Realisatie procentueel t.o.v. de taakstelling	100%	81%	10%	9%	100%	100%	88%	19%	16%	100%	68%	19%	16%	100%	96%	96%	100%	84%
--	------	-----	-----	----	------	------	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	------	-----	-----	------	-----

BIJLAGE 3 Actuele toelichtingen 8STE Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014

De wijzigingen ten opzichte van de vorige rapportage zijn grijs gearceerd.

Het pakket aan maatregelen bestaat uit:

- A. Bezuinigingen op en in de eigen organisatie (19,7 miljoen euro)
- B. Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad (6,2 miljoen euro)
- C. Financieel-technische maatregelen (10,6 miljoen euro)
- D. Verhoging van de gemeentelijke inkomsten (6,1 miljoen euro)
- E. Aanvullende bezuinigingen (2,5 miljoen euro)

A. Bezuinigingen op en in de eigen organisatie

Het bezuinigingspakket voor de organisatie is opgebouwd uit de volgende categorieën:

- Concentreren of samenvoegen van gemeentelijke functies
- Efficiencymaatregelen voor interne gemeentelijke werkprocessen
- Efficiencymaatregelen voor werkprocessen waarvan externe partijen onderdeel uitmaken
- Verbeteren bedrijfsvoering en versoering personele voorzieningen
- Besparen op/door dienstverlening externen

1. Concentreren of uniformeren ondersteunende afdelingen

De vorming van het Shared Service Center SSC levert een belangrijke bijdrage aan de gemeentelijke bezuinigingstaakstelling voor alle bedrijfsvoeringstaken.

Met de vorming van het SSC willen we een besparing realiseren van 1,7 miljoen euro in 2013, oplopend naar minimaal 3,8 miljoen euro structureel vanaf 2014 en een formatiereductie van ruim 60 fte. Daarmee worden de formatie taakstelling op de PIJOFACH functies bij de maatregelen 1, 2.2, 3.1, 5.3, 6.3 en 10 van het bezuinigingspakket ingevuld.

Voor alle SSC afdelingen is een Uitvoeringsplan opgesteld, waarin is uitgewerkt op welke wijze met een verminderde formatie de taken kunnen worden uitgevoerd. Op basis van de huidige planning is de verwachting dat het SSC met ingang van 1 januari 2014 van start kan gaan. Dat betekent dat de ingeboekte bezuinigingen op bedrijfsvoering in 2013 in de huidige structuur moeten worden gerealiseerd. Dat resulteert voor de taakstellingen 2013 echter in een vertragingrisico, waarvoor incidentele oplossingen worden gezocht.

De taakstelling 2013 (1,7 miljoen euro) willen wij incidenteel dekken door:

- De inzet van (PIJOFACH) formatie voor organisatie ontwikkeling, te dekken uit de beschikbare budgetten voor Organisatie Ontwikkeling ter hoogte van 600 duizend euro
- De risicobuffer Concernbezuinigingen van 500 duizend euro in 2013 hiervoor in te zetten (18.1)
- Vacaturestop concernbreed; we beperken de vacature-invulling en waar mogelijk verzorgen we (tijdelijke) invulling van vacatures met eigen medewerkers. Verwachte opbrengst 535 duizend euro, waarbij een realisatierisico bestaat van 50% (270 duizend euro)
- Een extra formatie taaktaakstelling BSD/SSC/concernstaf 50 duizend euro

2. Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer (€ 1 miljoen, fte pm)

We willen deze besparing realiseren door enerzijds de uniformering van het facilitaire proces en anderzijds door het management en beheer op de gemeentelijke gebouwen/vastgoed te bundelen. Er ligt een conceptontwerp voor de nieuwe vastgoedorganisatie en de nieuwe facilitaire organisatie. Deze concepten zijn gedeeld met alle betrokkenen binnen onze gemeente (zoals COR, medewerkers en opdrachtgevers). Voor de bundeling van het vastgoedmanagement en -beheer gaat het vooral om

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

technisch gebouwenbeheer/ onderhoud, ruimtetoewijzingsbeleid, standaardisering inrichtingsafspraken en gezamenlijke aanbestedingen. De taakstelling is onderverdeeld in:

Facilitair (€500 duizend)

We willen een nieuwe Facilitaire organisatie gaan vormen, met als doel om de huidige acht facilitaire afdelingen samen te voegen tot één gemeentebrede facilitaire organisatie. Dit als deelproject van de concernbrede organisatieontwikkeling PIJOFACH.

Vastgoed (€500 duizend)

Wij willen het kernvastgoed (de gemeentelijke kantoorgebouwen) samenvoegen en centraal exploiteren, zodat de ambtelijke organisatie optimaal wordt geaccomodeerd met een efficiënte inzet van eigen en gehuurd vastgoed.

Het facilitaire deel van de taakstelling in 2013 is incidentele gedekt zoals aangegeven bij maatregel 1.

De taakstelling Vastgoed 2013 van in totaal 375 duizend euro, wordt nog niet structureel gerealiseerd, omdat de voorgenomen wijzigingen (waaronder centralisatie) van het gemeentelijk kernvastgoed in 2013 nog niet tot besparingen leiden. De taakstelling kan in 2013 voor circa 100 duizend euro incidenteel worden gedekt door de extra inkomsten uit de huisvesting Veiligheidshuis, vanaf 1 juli 2013 en lagere kosten Gotenburgweg. Voor de resterende taakstelling zoeken wij nog een oplossing.

3. Organisatieontwikkeling (€ 3 miljoen, fte pm)

We hebben in ons collegeprogramma aangegeven, dat we een aanpassing van de organisatievorm willen doorvoeren. De volgende structuurwijzigingen zijn vastgesteld:

1. het samenvoegen van de taken in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte;
2. de vorming van een Gronings Management Team;
3. wijkgewijs werken onderbrengen bij één dienst;
4. concentreren beleidstaken maatschappelijk domein;
5. samenvoegen SOZAWE – iederz;
6. ontvlechting HVD.

We gaan daarbij de primaire bedrijfsprocessen stroomlijnen en taken met minder mensen uitvoeren door de processen slimmer en efficiënter te organiseren. Hierdoor willen we een besparing realiseren van 3 miljoen euro, volgens de volgende invulling.

	totaal	2013	2014	2015	FTE
3.1 Aanvulling op traject PIJOFACH/SSC/Concernstaf	540	270	270		pm
3.2.1 Samenvoegen Beheer en onderhoud (Stadsbeheer)	850	300	300	250	12.0
3.2.2 Management structuur (AMT naar GMT)	260	260			3.0
3.2.3 Wijkgericht werken	300	150	150		6.0
3.2.4 Beleidsfuncties maatschappelijk domein	600	200	200	200	6.0
3.2.5 Samenvoeging iederz, SoZaWe	300	100	100	100	4.0
3.2.6 Ontvlechting HVD	150	45	55	50	1.5
3.2.7 Beleidsfuncties ruimtelijk domein			pm		
3.2.8 Restpost organisatie ontwikkeling		pm			
Totaal	3.000	1.325	1.075	600	44.5

De genoemde taakstellingen zijn de netto bedragen die per maatregel structureel worden ingeboekt als besparing. Bruto zal er bij enkele maatregelen meer moeten worden bespaard, omdat deze taken voor een deel worden gefinancierd met inkomsten uit de gemeentelijke tarieven zoals de afvalstoffenheffing of bv. uit investeringskredieten. Dit betekent dat een deel van de besparing "weglekt" en leidt tot lagere gemeentelijke tarieven en lagere investeringskosten, in plaats van concrete bezuinigingen.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Het realiseren van de taakstellingen op Organisatieontwikkeling kent een vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke fasering van in totaal 675 duizend euro in 2013 en 600 duizend euro in 2014. Daar zoeken wij incidentele oplossingen voor.
De stand van zaken per onderdeel is als volgt.

3.1 Aanvulling op traject PIJOFACH/ Shared Service Center/Concernstaf.

Een taakstelling van 540 duizend euro zal worden ingevuld door extra formatiereductie bij de uitwerking van SSC/Concernstaf. De taakstelling loopt op van 270 in 2013 naar 540 in 2014. Deze taakstelling maakt deel uit van de totale bezuinigingstaakstelling van het SSC, die daarmee uitkomt op circa 3,7 miljoen euro.

3.2.1 Beheer

Eind 2012 is het organisatieonderdeel Stadbeheer gevormd, waarmee de beheer- en onderhoudstaken in de openbare ruimte van de gemeente zijn gecentraliseerd. We houden rekening met een structurele netto bezuiniging die oploopt van 300 duizend euro in 2013, tot 600 duizend euro in 2014 en 850 duizend euro in 2015. Hierbij is rekening gehouden met frictiekosten 2013 en 2014 en het wegleffect naar tarieven. De frictiekosten in 2015 zijn nog buiten beschouwing gelaten.
De taakstelling 2013 wordt gerealiseerd.

3.2.2 Vorming GMT

Onderdeel van de organisatieverandering is de vorming van het GMT. Daarmee realiseren we in 2013 een besparing op de kosten van management en ondersteuning van in totaal 260 duizend euro.

3.2.3 Wijkgewijs werken

De meer efficiënte en effectieve inrichting van het wijk- of gebiedsgericht werken is in voorbereiding. Daarbij maken we onderscheid tussen coördinerende, uitvoerende (beherende) en beleidsmatige taken. De coördinerende taken worden voornamelijk bij de diensten ROEZ (stadsdeelcoördinatie en stadsdeelbeheer) en OCSW (wijkzaken) uitgevoerd. Nadere analyse moet uitwijzen hoe die besparing kan worden gerealiseerd, hierbij betrekken we ook de relaties met gesubsidieerde instellingen in het maatschappelijk domein.

De taakstelling 2013 van 150 duizend euro wordt gerealiseerd door het niet invullen van vrijvallende vacatures / formatiereductie. De taakstelling 2014 wordt nader uitgewerkt in het uitvoeringsplan.

3.2.4 Concentreren beleidstaken maatschappelijk domein

We gaan de beleidsfuncties op het maatschappelijk domein centraliseren. Vanuit één cluster wordt het totale beleidsveld bediend. Een voorstel wordt uitgewerkt en we verwachten 600 duizend euro en 6 fte te kunnen bezuinigen. Voor 2013 is nog geen invulling voor de taakstelling van 200 duizend euro gevonden.

3.2.5 Samenvoeging iederz - SOZAWE

Vanuit de maatregelen organisatieontwikkeling wordt een extra taakstelling toegevoegd aan de samenvoeging van de diensten SOZAWE en iederz. Vooralsnog gaan we uit van een taakstelling van 300 duizend euro en vier formatieplaatsen. Ook voor deze taakstelling is er een realisatierisico van 100 duizend euro in 2013.

3.2.6 Ontvlechting HVD

De ontvlechting van de HVD in een regio- en stadsunit levert een bezuinigingsmogelijkheid op van 150 duizend euro. De taakstelling 2013 van 45 duizend euro wordt gerealiseerd uit vrijvallende budgetten voor formatie.

4. Vorming van de directie Stadstoezicht (€ 185.000, fte pm)

4.1 Overlappende taakgebieden

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Met de vorming van de directie Stadstoezicht was een efficiencyvoordeel voorzien, door taken van RO/EZ en de Milieudienst samen te voegen (€ 110.000 in 2014). Omdat slechts een beperkt aantal taken is samengevoegd hebben we geen efficiencyvoordeel kunnen realiseren. Een alternatieve invulling is daarom noodzakelijk. In 2013 wordt de vakdirectie Milieubeheer geïntegreerd binnen RO/EZ. We onderzoeken of we met deze organisatieontwikkeling alsnog efficiencyvoordeel kunnen realiseren. De financiële integratie wordt medio van 2013 afgerond. In de 9de Voortgangsrapportage zal de invulling van de taakstelling nader worden toegelicht.

4.2 Vergunningen

We willen, mede door een verdere deregulering, op het gebied van vergunningen voor evenementen een besparing realiseren.

De besparing is in de begroting van 2013 opgenomen en daarmee gerealiseerd.

5. Overige samenvoegingen van afdelingen (€ 130.000, 2,7 fte)

5.1 Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib

Deze maatregel is gerealiseerd.

5.2 Loket beheer en verkeer

Het organisatieonderdeel Stadsbeheer is gestart. De frontoffice van Stadsbeheer zal naar verwachting opgaan in het KCC. Vooruitlopend op de vorming van het KCC zijn de loketten van Stadsbeheer RO/EZ en de Milieudienst alvast fysiek samengevoegd. Vacatureruimte binnen het loket is niet ingevuld, daarmee is de taakstelling vanaf 2013 ingevuld.

5.3 DIA en Bestuursdienst.

Uit efficiencyoverwegingen verzorgt de DIA de financiële administratie voor de Bestuursdienst. Vanuit deze efficiencygedachte willen we ook de functies Informatiemanagement (IM) én Facilitaire Zaken (FZ) van beide diensten samenvoegen en onderbrengen bij de DIA. De besparing die we hiermee kunnen realiseren, bedraagt 65 duizend euro vanaf 2012. Het betreft 1,2 fte. De maatregel wordt in 2013 incidenteel gedekt, vanaf 2014 zal deze bezuiniging via de vorming van het Shared Service Center worden ingevuld.

EFFICIENCYMAATREGELEN (INTERN)

6. Efficiency personeel en loonkosten (€ 1,885 miljoen, 4,5 plus pm fte)

Naast het concentreren van verschillende P&O beheertaken, willen we op verschillende manieren de inzet van ons personeel en loonkosten nog efficiënter maken.

6.1 Uitstroom oud/ instroom jong personeel (1 miljoen euro vanaf 2013 / 2014)

In de periode 2011-2014 stroomt een groep medewerkers vanwege pensioen of FPU uit de organisatie. Door deze functies niet opnieuw in te vullen of deze te vervullen door jongere medewerkers kunnen besparingen worden gerealiseerd ten gunste van de bezuinigingen.

Uit een inventarisatie blijkt dat de taakstelling slechts ten dele kan worden gerealiseerd, vanwege een overlap met andere maatregelen in het bezuinigingspakket. Verder is er nog sprake van boventaligheid/herplaatsingskandidaten, waardoor slechts in zeer beperkte mate vrijval ontstaat. Echte realisatie en vrijval (door uitstroom) wordt op zijn vroegst vanaf 2015 verwacht.

Daarom stellen wij voor om deze taakstelling voor in totaal 500 duizend euro structureel te vervangen door een verlaging van de factor incidenteel in de nominale looncompensatie over de loonsom (250 duizend euro netto in 2013 en in 2014)

6.2 Uitzendkrachtenpool/ projectleiderspool

De taakstelling op de uitzendkrachtenpool is moeilijk te realiseren en kent een vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke fasering van 350 duizend euro. Een deel van de taakstelling wordt gedekt door

een interne kostenreductie op het werken voor derden. Op de werkzaamheden voor de gemeente Ten Boer wordt een kostenbesparing gerealiseerd van 27 duizend euro door een meer effectievere sturing op de interne coördinatie. Voor de resterende taakstelling worden nog incidentele en structurele oplossingen gezocht.

6.3 Efficiency uitvoerende taken P&O

We kunnen circa 1 fte besparen (50 duizend euro) door bij de DIA de komende jaren meer en beter gebruik te maken van digitale hulpmiddelen (zoals Emis/Plaza), waardoor minder inzet van P&O nodig is. Bijvoorbeeld door handmatige werkprocessen te automatiseren, zoals bij ziekteverzuim en de digitalisering van de verlofkaart. Deze bezuiniging zal vanaf 2013 via de vorming van het Shared Service Center worden ingevuld.

6.4 Minder papier salarisstroken

Deze maatregel is gerealiseerd.

6.5 Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen

Deze maatregel is gerealiseerd.

6.6 Personeelsreductie, vacatureruimte

Deze maatregel is gerealiseerd.

7. Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen (€ 1 miljoen)

Deze maatregel is gerealiseerd.

8. Sturen op autonome uitstroom (€ 525.000, 7,5 fte)

We hebben in 2009 aan de hand van de leeftijdsopbouw van ons personeelsbestand een inschatting gemaakt dat bij de dienst SOZAWE 15 medewerkers gebruik kunnen maken van de FPU. Hierbij gaat het voor de helft om functies die komen te vervallen, of waarvoor op dit moment al efficiëncymaatregelen worden getroffen zodat ze niet meer opgevuld hoeven te worden. In de bezuinigingsplannen zal deze taakstelling in de jaren 2012, 2013 en 2014 evenredig (dus per jaar 175 duizend euro) moeten worden gerealiseerd.

Een aantal ontwikkelingen heeft ertoe geleid dat de opbrengst van de maatregel lager uitvalt dan oorspronkelijk geraamd: een deel van de opbrengst van de autonome uitstroom zal bij andere zoekopdrachten terechtgekomen, zoals de PIJOFACH en de invulling van maatregel 6.1 'Jong voor oud'. Daarnaast is het door een toename van het aantal klanten noodzakelijk om een deel van de vacatures binnen het primaire proces opnieuw in te vullen.

De inschatting is dat maximaal 25% van de totale taakstelling wordt gerealiseerd door middel van de oorspronkelijke maatregel. De rest van de taakstelling is opgenomen in de bezuinigingsopgave SOZAWE 2012-2015, die we in het voorjaar van 2012 hebben geformuleerd.

De taakstelling 2013 is voor 142 duizend euro structureel gerealiseerd door een verlaging van de formatie bij Klantmanagement. Er resteert een knelpunt van 33 duizend euro. Dit wordt incidenteel opgelost in 2013. De structurele opgave voor 2014 wordt hierdoor 33 duizend euro hoger; 208 duizend euro. Deze opgave zal worden meegenomen bij de vorming van een nieuwe uitvoeringsorganisatie op het terrein van Werk, Participatie en Financiële diensten.

9. Efficiency Bedrijfsvoering (€ 650.000, 1,7 fte)

Op het gebied van de bedrijfsvoering kunnen we door een aantal efficiëncymaatregelen circa 650 duizend euro besparen. Het gaat om de volgende maatregelen.

9.1 Verminderen aantal kantoorwerkplekken 300 duizend euro

We verwachten door Het Nieuwe Werken 1000 werkstations te kunnen schrappen. In totaal komt deze maatregel dan op een besparing van 300 duizend euro. De voorgestelde vermindering van het aantal

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

---

werkplekken wordt gerealiseerd door medewerkers de beschikking te geven over een desktop óf een laptop. Deze keuze leidt tot een besparing op de aanschafkosten en de beheerswerkzaamheden. In 2011 en 2012 is de bezuiniging (50 duizend euro) incidenteel gerealiseerd. Het GMT heeft een voorstel besproken over het gebruik van desktops/laptops, telefonie en tablets in de organisatie. Het doel is meer sturing op het gebruik te laten plaatsvinden en daarmee ook de bezuinigingsbedragen te realiseren. Het aantal gebruikte PC's is begin 2013 met 250 verlaagd. Daarmee wordt een structurele kostenreductie gerealiseerd van 79 duizend euro. We verwachten in 2013 en 2014 een verdere reductie van het gebruikte aantal PC's en laptops, waardoor de besparing oploopt. Voor het overblijvende deel van de taakstelling in 2013 zoeken we incidentele dekking.

9.2 Verminderen aantal telefoontoestellen 100 duizend euro

Met de recent afgeronde aanbesteding zal vanaf 2013 naar verwachting een deel van deze taakstelling worden gerealiseerd. Daarnaast onderzoeken we hoe de bundeling van vaste en mobiele telefonie kan leiden tot een beperking van de vaste telefoniekosten.

Er zijn voorbereidingen getroffen om de beoogde bezuiniging van 100 duizend euro te realiseren door het concernbeleid met betrekking tot telefonie te actualiseren. Aandachtspunten zijn het stellen van uniforme concernbrede regels voor gebruik en uitgave van mobiele telefonie en "mobiel tenzij beleid" om dubbele telefoonfaciliteiten voor medewerkers te voorkomen. Daarmee kan de formatie voor ondersteuning van de telefonie worden beperkt. Deze formatiereductie is echter nog niet gerealiseerd.

9.3 Bedrijfsvoering ROEZ 150 duizend euro

De taakstelling (70 duizend euro) wordt gerealiseerd door een bezuiniging op het wagenpark en ICT kosten en is opgenomen in maatregel 14.

9.4 Minder secretariële ondersteuning

Bij de Bestuursdienst kan de secretariële ondersteuning worden teruggebracht, waarmee we 100 duizend euro kunnen besparen. De bezuiniging wordt gerealiseerd binnen de reorganisaties van Concernstaf en SSC vanaf 2014. Voor 2013 wordt incidentele dekking gezocht.

10. Taakstellende bezuiniging i-functie (€ 200.000, 2,5 fte)

We hebben onderzoek gedaan naar de informatiefunctie bij de gemeente. Via verdere centralisatie achten wij een besparing mogelijk van 200 duizend euro (2013: 100 duizend euro en 2014: 100 duizend euro). De hiermee gepaard gaande formatieve reductie van 2,5 fte kan naar de huidige inschatting via natuurlijk verloop worden gerealiseerd.

Dit voorstel is in voorbereiding, realisatie hangt samen met de wijze waarop de informatiefunctie de komende jaren binnen de organisatie wordt gepositioneerd (inrichting Shared Service Center). Enkele medewerkers gaan pas in de loop van 2014 met pensioen. Voor de taakstelling 2013 en een deel van 2014 is daarom incidentele dekking gezocht binnen de I&A-functie.

11. Anders financieren programma SHV (€ 340.000, 0 fte)

Deze maatregel is gerealiseerd.

12. Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK (€ 280.000, 2,6 fte)

In de vorige Voortgangsrapportage meldde wij de realisatie van deze taakstelling in 2012. Nu blijkt echter dat de raming van bespaarde loonkosten moet worden aangepast. Hierdoor ontstaat een probleem van 42 duizend euro, waarvoor incidentele dekking voor 2013 is gevonden. In 2014 is er nog een structureel probleem van 148 duizend euro op te lossen.

13. Verlaging concernbijdrage aan iederz (€ 700.000)

De jaarlijkse structurele concernbijdrage aan iederz bedraagt voor 2012 ca. 3,7 miljoen euro. We waren voornemens te bezuinigen op deze bijdrage aan iederz. Door de economische crisis en de daaruit voortvloeiende verwachte achteruitgang van de rijkssubsidie kan iederz minder verdienen dan gepland. Voor 2013 wordt, conform uw raadsbesluit van 9 november 2011, 450 duizend euro uit de

extra beleidsmiddelen beschikbaar en in 2014 700 duizend euro. Daarmee is deze bezuiniging dus tot en met 2014 incidenteel gedekt. Vanaf 2015 zullen structurele maatregelen moeten worden getroffen.

14. Efficiëncytaakstelling RO/EZ (€ 1,485 miljoen, 26 fte)

De doelstelling is om efficiënter te werken en een taakstelling op de formatie te realiseren. Om dit te realiseren is gekeken naar de werkwijze, de financiering en de taken binnen RO/EZ. Dit heeft geresulteerd in een organisatieontwikkelingstraject.

In de contourennota 'Waarom en hoe RO/EZ anders gaat werken' is de bezuiniging uitgewerkt, inclusief de maatregelen 9.3 Bedrijfsvoering (150 duizend euro), 15.1 GEO-informatie (55 duizend euro), 26.1/2 Bedrijfsvoering personele voorziening (280 duizend euro).

Het uitvoeringsplan is afgerond en de OR heeft er mee ingestemd. De bezuinigingen worden voor de helft gerealiseerd door reductie van het aantal leidinggevenden en voor de andere helft door een generieke taakstelling van 2,5% op de formatie.

De taakstelling van 2012 (570 duizend euro) is structureel gerealiseerd. De taakstelling voor 2013 (880 duizend euro) is grotendeels gerealiseerd. In een beperkt aantal gevallen is er sprake van boventaligheid en frictiekosten. Voor de meeste herplaatsingskandidaten is een oplossing gevonden. Ook is er sprake van gedeeltelijke "weglek" naar tarieven, opbrengsten van derden en investeringsprojecten. Met dit laatste effect is rekening gehouden in het bezuinigingspakket. De taakstelling tot en met 2013 is 1,450 miljoen euro, waarvan 1,2 miljoen euro structureel is gerealiseerd.

Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat de organisatiekosten van RO/EZ onder druk staan. Er zijn minder projecten en / of projecten zijn vertraagd. Gevolg is dat er minder organisatiekosten kunnen worden gedekt uit investeringsprojecten. Ook zijn er tekorten op de uitvoering van wettelijke taken en beleidsproducten. Met het ingezette organisatieontwikkelingstraject is een bescheiden stap gezet om voor te sorteren op de toekomstige organisatieontwikkeling.

15. Overige efficiency maatregelen (€ 205.000, fte 1,0 plus pm)

15.1 Buitendienst Geografische Informatievoorziening (RO/EZ)

De taakstelling is opgenomen in het uitvoeringsplan van maatregel 14.

15.2 Bureau Woonwagenzaken (RO/EZ)

De taakstelling is gerealiseerd.

15.3 Muziekschool (OCSW) 50 duizend euro

De maatregel is toegevoegd aan voorstel 15.4

15.4 Samenwerking van het Kunstencentrum en de Muziekschool (OCSW) 210 duizend euro

Op 10 april 2012 nam uw raad het principebesluit tot een fusie tussen de Muziekschool en Kunstencentrum Groep. De te realiseren taakstellingen voor de fusie bedraagt 160 duizend euro in 2012 oplopend naar 210 duizend euro in 2013 (samenvoeging van deze maatregel 50 duizend euro, 15.3 Muziekschool 50 duizend euro en 65.2 Verhogen inkomsten Muziekschool 110 duizend euro). Inhoudelijk is het doel; integratie van programma's tot één totaalaanbod en een stevige groei van het aantal cursisten en de hieruit gerealiseerde inkomsten.

De fusie en de daaraan gekoppelde taakstelling wordt gerealiseerd per 01-07-2013. Deze datum heeft geen effect voor de realisatie van de bezuiniging. De in 2012 genomen maatregelen (niet invullen van vrijgevallende formatie) werken door naar de 1e helft van 2013. Voor de 2e helft ligt de realisatie naar rato bij de nieuwe fusie-instelling.

16. Minder wethouders (€ 320.000, 2,5 fte)

Deze maatregel is gerealiseerd.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

17. Raad / Griffie (€ 400.000, 2 fte)

De taakstellingen 2011 en 2012 (in totaal 200 duizend euro) zijn gerealiseerd. Voor de betrokken formatiereductie is er nog wel in geringe mate sprake van een realisierisico. Voor 2013 heeft het presidium besloten tot bezuinigingen van 200.000 euro, onder andere te realiseren door de invoering van het papierloos vergaderen, het bezuinigen op het communicatiebudget en een formatiereductie. Hiervan is inmiddels 120 duizend euro structureel gerealiseerd. Voor de resterende taakstelling wordt nog naar structurele en incidentele oplossingen gezocht. Het presidium heeft uitgesproken geen verdere bezuiniging voor zijn rekening te willen nemen.

18. Technische correcties op de bezuinigingsvoorstellen (€ - 4,1 miljoen)

18.1 Risico's

Het realiseren van de interne efficiëncymaatregelen is geen gemakkelijke opgave. Het risico bestaat dat we niet alle maatregelen op het beoogde niveau kunnen realiseren. Om dit risico op te vangen verminderen we de opbrengst met in totaal 500 duizend euro.

Voor 2013 willen we de 500 duizend euro incidenteel inzetten om de vertraging op het realiseren van de taakstellingen bij de vorming van het Shared Service Centre op te vangen.

18.2 Weglekeffecten

Bij de geselecteerde maatregelen voor de bedrijfsvoering ontstaat een 'weglekeffect' naar tarieven, projectbudgetten en verrekningen met derden ten hoogte van ongeveer 3,6 miljoen euro. De maatregelen leiden dan tot een "goedkopere overheid" voor burgers en bedrijven, maar de netto besparing voor de gemeente Groningen valt door het weglekeffect lager uit. We hebben het effect niet verdeeld over de maatregelen, maar als een algemene correctie verwerkt in het bezuinigingspakket. Deze financieel-technische maatregel bedraagt 0,6 miljoen euro in 2012 en 1,5 miljoen in 2013.

Het budget is in 2012 volledig verwerkt in de verdeelvoorstellen van de concernbrede taakstellingen en bijbehorende begrotingswijzigingen. Voor 2013 zijn de begrotingswijzigingen nog in voorbereiding. Omdat in 2013 een deel van de taakstellingen incidenteel wordt ingevuld zal ook het budget voor weglekcompensatie in 2013 voor een deel incidenteel beschikbaar zijn voor het dekken van taakstellingen. In de 9^e Voortgangsrapportage zullen wij u informeren over de besteding van dit budget in 2013.

EFFICIENCYMAATREGELEN (EXTERN)

19. Overdracht vastgoed management aan corporaties (€ 160.000, 2,0 fte)

Het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel hield in het overdragen van het beheer en onderhoud van het maatschappelijk vastgoed naar corporaties vanaf 2013. We hebben echter de toekomstige situatie van de organisatie van het vastgoedmanagement (kern, strategisch en maatschappelijk vastgoed) herzien. We kiezen niet meer voor overdracht, maar het in eigen beheer efficiënter en effectiever organiseren van het vastgoedmanagement van het maatschappelijk vastgoed.

Voor het grootste deel (circa 70%) is het te bezuinigen bedrag en de fte's met concrete maatregelen onderbouwd. Het resterende deel van de bezuinigingstaakstelling wordt in 2013 incidenteel gedekt uit de opbrengsten dienstverlening/projecten.

De bezuinigingstaakstelling wordt in 2014 volledig gerealiseerd. Na pensionering van een medewerker wordt de functie niet meer opnieuw vervuld. De taken worden verwerkt in de functies gericht op portfoliomanagement gemeentelijk vastgoed.

20. Uitbesteding bezwaar en beroep (€ 115.000, 1,5 fte)

Eerder onderzoek naar uitbesteding van deze taak per 2013 heeft uitgewezen dat de taakstelling niet (volledig) kan worden gerealiseerd. Voor het wel realiseren van deze taakstelling zijn twee alternatieven uitgewerkt:

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

- Volledig afschaffen van de commissie. Dit levert een besparing op van € 38.000 aan vacatiegelden en 1½ -2 fte;
- Een mengvorm tussen ambtelijk horen en horen door een externe commissie. Dit levert een besparing op van € 20.000 aan vacatiegelden en 1 – 1½ fte. De formatiereductie kan worden gerealiseerd door natuurlijk verloop.

Het volledig afschaffen van de commissie is van de baan. Realisatie van de taakstelling door middel van het tweede alternatief gebeurt in de vorm van een pilot waarbinnen wordt gekeken hoe deze mengvorm functioneert. De maatregel wordt in 2013 incidenteel gerealiseerd en vanaf 2014 binnen de gezamenlijke begroting SOZAWE/iederz opgelost.

21. Efficiënter gebruik voorzieningen WSR (€ 50.000, 0,2 fte)

Door met sportverenigingen afspraken te maken over samenwerken bij het gebruik van sportvoorzieningen is een efficiënter gebruik van voorzieningen mogelijk. Er wordt vanuit verenigingen druk uitgeoefend om bestaande voorzieningen uit te breiden en eventueel nieuwe voorzieningen aan te leggen en/of te bouwen. Het voorstel leidt niet tot directe bezuinigingen op de exploitatie, maar is gericht op het verminderen van die druk en het voorkomen/verminderen van extra investeringskosten in de toekomst. Nader onderzoek is nodig om te bepalen waar samenwerking nodig en mogelijk is en hoe die samenwerking er uit moet zien.

In de afgelopen periode zijn mogelijkheden onderzocht voor het realiseren van deze maatregel. Het resultaat daarvan is, dat samenwerking bij het gebruik van voorzieningen bij gebruikers op veel weerstand stuit. Deze weerstand nemen wij serieus en we verwachten voor deze maatregel een realisatierisico.

Een andere invulling van de taakstelling kan niet los worden gezien van de totale exploitatie van de WSR. Wij constateren dat die exploitatie als gevolg van verschillende maatregelen en ontwikkelingen verder onder druk komt te staan. Daarnaast wordt de WSR als onderdeel van de gemeentelijke organisatie geconfronteerd met concernbrede bezuinigingsmaatregelen. De komende maanden brengen wij de gevolgen voor de exploitatie en mogelijke oplossingen van de WSR in beeld. Daarbij betrekken wij ook de te realiseren maatregel van € 50.000.

22. Samenwerking Martiniplaza en OPSB (€200.000, pm fte)

Wij onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot samenwerking tussen de werkmatschappij Oosterpoort Stadsschouwburg (OPSB) en Martiniplaza, op de terreinen programmering en planning, administratie en management. Hieraan verbinden wij een bezuinigingstaakstelling van 200 duizend euro in 2013.

Beide instellingen zijn bereid tot samenwerking, vanuit een verschillend perspectief, en in de vorige Voortgangsrapportage berichtten wij over het feit dat 60% van het bedrag voorzien is van planvorming. Een besparing door samenwerking lijkt nog steeds mogelijk, maar beide instellingen ondervinden ook de gevolgen van de recessie met teruglopende opbrengsten en olopemde (onderhouds-)kosten. Zowel Martiniplaza als de Stadsschouwburg/Oosterpoort geeft aan de besparingen nodig te hebben voor een sluitende exploitatie.

Wij beraden ons op een stellingname inzake de financiële situatie van beide instellingen en zullen uw raad zo spoedig mogelijk een voorstel voorleggen.

23. Uitbesteden ombudsfunctie (€ 200.000, 2,4 fte)

Deze maatregel per 2014 is na besluitvorming in uw raad geschrapt.

We stellen voor om de structurele kostenbesparing van het afschaffen van de nieuwjaarsreceptie voor de burgers (100 duizend euro) per 2014 als vervangende maatregel aan te wijzen en de besparing op internationale samenwerking (50 duizend euro). Een compleet vervangend voorstel zullen wij bij de begroting 2014 aan uw raad voorleggen.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

BEDRIJFSVOERING EN PERSONELE VOORZIENINGEN

24. Versobering inkoop goederen en dienstverlening (€ 3,5 miljoen, pm fte)

De inkoopstaakstelling wordt volgens categoriemanagement ingevuld. Hiermee beperken we het aantal contactpunten binnen de gemeente voor hetzelfde type inkoop bij dezelfde leveranciers of in hetzelfde marktsegment. De taakstelling bedraagt in totaal 3,5 miljoen euro en is als volgt verdeeld.

	totaal	2011	2012	2013	2014
24.1 Concernaanbestedingen	200	400	-100	-100	
24.2 Energiebesparing	500		500		
24.3 Facilitair	185		70	60	55
24.4 ICT	320		130	95	95
24.5 Communicatie	80		50	20	10
24.6 Vastgoed (concern)	275		100	85	90
24.7 HRM / Personele diensten	680		250	205	225
24.8 Overige categorieën	1.280			635	625
Totaal	3.500	400	1.000	1.000	1.100

24.1 Concernaanbestedingen

De besparing van 400 duizend euro voor het jaar 2011 is voor een bedrag van 300 duizend euro gerealiseerd.

24.2 Energiebesparing

De taakstelling is gerealiseerd door een groter voordeel uit een (eerder) in 2009 uitgevoerde aanbesteding van energie.

Voor iedere productgroep heeft de categoriemanager een analyse gemaakt van inkoopvolumes, inkoopstromen, onder- en overuitputting van contracten, contractvormen en de zich daarbinnen voordoende mogelijkheden van beter contractbeheer, versoberde aanpak, scherpe aanbestedingsmogelijkheden etc.

Het blijkt in de praktijk moeilijk om deze taakstelling te realiseren met prijsvoordelen op de inkoop. Door de bezuinigingen en reorganisaties nemen de inkoopvolumes af en er is bij diverse bedrijfsonderdelen sprake van cumulatie van bezuinigingstaakstellingen en op te lossen knelpunten in de exploitatie. We kijken daarom nu ook naar mogelijkheden om de taakstelling te realiseren door kwaliteitscriteria aan te passen en extra volume kortingen op de inkoopbudgetten. We houden in 2013 rekening met een realisatie risico op deze taakstelling van maximaal 1,2 miljoen euro.

Een algemeen risico bij deze taakstelling is dat prijsafspraken en contracten voor een beperkte periode worden afgesloten. Er is een risico dat we op termijn de nu ingeboekte inkoopvoordelen weer kwijtraken.

25. Minder interne dienstverlening P&O gerelateerd (€ 300.000)

25.1 Onttrekking resterend deel budget Regeling WGA. 260 duizend euro

Deze maatregel is gerealiseerd.

25.2 Bedrijfsvoering MD. Personeel in balans. 40 duizend euro

Deze maatregel is gerealiseerd.

26. Bedrijfsvoering en personele voorzieningen (€ 3,06 miljoen, 6,6 fte +pm)

We hebben de diensten gevraagd kritisch te kijken naar de budgetten voor de bedrijfsvoering en de personele voorzieningen. Dat heeft geleid tot voorstellen die we hier hebben samengevoegd op het gebied van:

- besparen op kosten catering;
- afschaffen bedrijfsfitness;

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

- beperken of schrappen van de cateringfaciliteiten;
- beperken of afschaffen personeelsuitjes.

De onder maatregel 26 opgenomen besparing op externe inhuur, catering, fitness en personeelsuitjes dienen een totale besparing van 2 miljoen euro op te leveren, waarvan 750 duizend euro in 2011 en aanvullend 1,25 miljoen in 2012. Een aantal voorstellen hebben we inmiddels gerealiseerd. Voor een ander deel van de voorstellen hebben we de bezuiniging gedeeltelijk gerealiseerd en werken we deze verder uit. Daarbij hebben we geconstateerd dat er op een aantal onderdelen mogelijk sprake is van samenloop met andere door diensten ingebrachte voorstellen. Dit maakt de uitwerking complexer dan eerder was voorzien. Ten aanzien van de individuele maatregelen wordt het volgende opgemerkt:

26.1 en 26.2 Bedrijfsvoering ROEZ

De taakstelling is opgenomen in maatregel 14. Efficiëncytaakstelling ROEZ en wordt gerealiseerd.

26.3 Bedrijfsvoering en personele voorzieningen

De maatregel is gerealiseerd.

26.4 Bedrijfsvoering: catering MD

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.5 Sluiting bedrijfskantine SOZAWE

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.6 Afschaffen afdelingsuitjes SOZAWE

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.7.1 Bedrijfsfitness

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.7.2 Personeelsuitjes

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.7.3 Catering

We hebben voor de besparing op de catering gekozen voor een versoberde exploitatieopzet. Dat zal naar verwachting een bruto besparing opleveren van circa 500 duizend euro. Na aftrek van al ingeboekte besparingen bij enkele diensten en weglek blijft een netto structurele besparing over van 350 duizend euro. De invoering van het versoberde cateringaanbod wordt nu in samenspraak met diensten en de leverancier uitgevoerd. De maatregel is voorbereid en voor het grootste deel structureel gerealiseerd, in 2013 valt de besparing 23 duizend euro lager uit omdat een deel van de formatiereductie pas kan worden gerealiseerd na vertrek van de betrokken medewerker.

26.7.4 Externe inhuur

In 2011 en 2012 is uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om aan de afgesproken afname van inhuur derden een structurele besparing te koppelen. Daaruit blijkt dat de inhuur van extern personeel afneemt, maar de taakstelling financieel daarmee moeilijk is te realiseren. Onder andere omdat de kosten van tijdelijk personeel vaak zijn gedekt uit incidentele budgetten en investeringskredieten, daarnaast genereert tijdelijk personeel ook extra inkomsten (die dan ook wegvallen) of personeel wordt ingehuurd om basisvoorzieningen in stand te houden.

Het beperken van inhuur van medewerkers in de lagere schalen heeft directe gevolgen voor onze dienstverlening aan burgers. Als we deze budgetten bij enkele diensten weghalen, dan heeft dat directe gevolgen voor de bezetting bij de balies, de openingstijden en de dienstverlening in onze publieksgebouwen. Vervanging van flexibel inzetbare medewerkers door vaste medewerkers is per saldo duurder en minder efficiënt.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Vervanging van inhuur van hoger ingeschaald personeel door vaste medewerkers werken we onder andere al uit bij maatregel 6.2 projectleiderspool.
Daarnaast blijkt dat tijdelijke medewerkers voor een groot deel worden gefinancierd uit incidentele middelen en bijdragen van derden. Weghalen van structurele budgetten is niet mogelijk; leidt tot het wegvallen van inkomsten; of het niet na kunnen komen van contractuele verplichtingen.

26.8 Versobering interne bedrijfsbudgetten
Deze maatregel is gerealiseerd.

27. Programma BoSs (€ 300.000)
Deze maatregel is gerealiseerd.

BESPARING OP/DOOR DIENSTVERLENING (EXTERN)

28. Minder gebruik Gezinsbode (€ 150.000)
Deze maatregel is gerealiseerd.

29. Verkleinen concernbudget onvoorzien (€ 200.000)
Deze maatregel is gerealiseerd.

30. Brandweer: voorheen schrappen duikploeg (€ 500.000, 7 fte)
Op 28 november 2012 heeft uw raad het alternatief voor de oorspronkelijke taakstelling "schrappen van de duiktaak Brandweer" vastgesteld. Het alternatief bestaat voornamelijk uit het reduceren van de formatie van de afdelingen Preparatie (2 fte) en Repressie (5 fte). De uitvoering van deze opdracht is in gang gezet en de vermindering van de bezetting gaat redelijk volgens de planning en via natuurlijk verloop. De verwachting is dat deze bezuiniging in 2014 gerealiseerd is.
Bij het opstellen van de begroting 2014 van de nieuwe Brandweer Groningen van de Veiligheidsregio is rekening gehouden met deze bezuinigingstaakstelling.

31. Bezuinigingen brandweer en GGD via de V&GR (€ 300.000, 17 fte)
Het V&GR bestuur heeft de HVD de opdracht gegeven om 1 miljoen euro op de inwonerbijdrage te bezuinigen. Daarmee kan onze bijdrage aan de V&GR met 300 duizend euro worden verlaagd.
Het bestuur van de V&GR heeft daarvoor een pakket van ruim 1,9 miljoen euro vastgesteld om naast de genoemde bezuiniging van 1 miljoen euro op de inwonerbijdrage ook de bezuinigingen op rijksuitkeringen op te vangen en een aantal structurele knelpunten op te lossen. De voorgestelde maatregelen hebben gevolgen voor 17 fte van het personeel. Daarvan zijn thans 10 fte gerealiseerd.
Deze maatregel is gerealiseerd.

32. GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de V&GR (€ 40.000)
Deze maatregel is gerealiseerd.

B. Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad

WERK & INKOMEN

33. Stadspas (€ 250.000, 0,34 fte)

Deze maatregel is gerealiseerd.

LEEFOMGEVING

34. Brandweer: maatregelen Oosting/Alders terugdraaien (€ 140.000, 2 fte)

De formatie bij de afdeling brandpreventie hebben we na de rampen in Volendam en Enschede met 4 fte uitgebreid, voor extra controles en handhaving in de horeca en bij risicobedrijven. Ook hebben we toen de piketfunctie ingesteld, waardoor er 24-uurs beschikbaarheid is van een brandpreventiemedewerker. We brengen de formatie met 2 fte terug. Nog steeds is er dan sprake van een formatie-uitbreiding ten opzichte van de periode daarvoor.

De taakstelling voor 2012 (70 duizend euro) is gerealiseerd door het niet vervullen van een vacature. De taakstelling voor 2013 (ook 70 duizend euro) zal ook via natuurlijk verloop worden gerealiseerd, zij het dat de vacature pas halverwege het jaar optreedt. Het resterende deel zal worden opgevangen met incidentele besparingen. In de begroting 2014 is deze taakstelling volledig verwerkt en dan ook geheel gerealiseerd.

35. Minder personeel brugbediening (€ 100.000, fte 0)

We willen de helft van de bezuiniging in 2012 (totaal 50 duizend euro) realiseren door efficiëncy maatregelen en het verhogen van de inkomsten. Deze efficiency realiseren we door vanaf 2012 buiten het vaarseizoen met 1 brugwachter minder te werken. Dit levert 28 duizend euro op. Deze maatregel heeft geen personele consequenties omdat het de inhuur van een uitzendkracht betreft. Daarnaast gaan we werken met een goedkoper uitzendcontract. Dat levert 10 duizend euro op. Verder willen we een vergoeding vragen voor het openen van de brug buiten de reguliere bedieningstijden; opbrengst 12 duizend euro. Hiermee realiseren we de taakstelling van 50 duizend euro in 2012.

De invulling van de resterende taakstelling in 2013 (50 duizend euro) onderzoeken we op dit moment. Met de provincie zijn we in gesprek over de brugbediening. We streven ernaar de bediening gezamenlijk zo efficiënt mogelijk te organiseren, waardoor kosten kunnen worden bespaard. We verwachten hierover uiterlijk in het voorjaar van 2013 concrete afspraken te kunnen maken. Hierna zullen we aan uw raad definitieve voorstellen doen voor de bezuiniging op brugbediening in 2013.

36. Verruiging grote groengebieden (€ 835.000)

De maatregel is gerealiseerd.

37. Verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder (€ 80.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

WONEN

38. Hypotheek-gemeente-garanties (€ 25.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

39. Platform GRAS (€ 20.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

40. Verlaging budget stadsdeelprogramma (€ 500.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

41. Groninger Woonkwaliteit (€ 100.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

ONDERWIJS

42. Verlaging subsidie de Jonge onderzoekers (€ 360.000, 0 fte)

Deze maatregel is gerealiseerd.

43. Afschaffen Schoolzwemmen (€ 225.000, 1 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

WELZIJN

44. Geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen (€ 1,7 miljoen, pm fte)

In totaal hebben we voor circa 170 miljoen euro aan budgetten in de begroting die verbonden zijn aan het thema "maatschappelijke participatie", verdeeld over meerdere diensten en beleidsterreinen. De afstemming over de doelen die we hiermee willen bereiken en de besteding van de beschikbare middelen kan in onze ogen meer geïntegreerd worden opgepakt. Bijvoorbeeld door een meer intensieve samenwerking tussen de betrokken diensten op dit terrein, het afstemmen van aanvragen voor projectbudgetten, subsidies en andere bijdragen en het tegengaan van 'overlap' in de bestedingen. Wij stellen voor hieraan een taakstelling te verbinden van 1% van het totale budget, oftewel totaal 1,7 miljoen euro. Deze besparing komt boven op de andere voorstellen tot bezuinigingen op de betrokken beleidsterreinen. De maatregelen en de consequenties van deze overlap zijn door ons nog niet uitgewerkt. Indien er niet gewenste effecten optreden, zullen we de maatregel (deels) heroverwegen.

De taakstellingen maatschappelijk domein wordt in 2013 incidenteel opgelost door diverse bezuinigingen op budgetten en activiteiten in de programma's Jeugd en onderwijs en Welzijn, gezondheid en Zorg.

Programma Jeugd en Onderwijs

Binnen het programma Jeugd en onderwijs bezuinigen we incidenteel in 2013 € 342.000. Die bezuiniging realiseren we doordat de begroting CJG's 2013 ruimte laat zien en we sommige projecten uitstellen (zoals kwaliteitsverbetering bewegingsonderwijs, een plek voor jongeren, de implementatie van de ontwikkelde aanpak problematische jeugdgroepen). Daarnaast zijn er enkele restposten die vrijvallen en die anders besteed waren aan incidentele aanvragen.

Programma Welzijn, Gezondheid en Zorg

Binnen het programma Welzijn, Gezondheid en Zorg bezuinigen we incidenteel in 2013 circa 1,3 miljoen euro. Ook in dit programma zijn in 2013 nog een klein aantal restposten van bijvoorbeeld subsidies. Een heel groot deel van de incidentele bezuiniging binnen dit programma slaat op het budget Maatschappelijke Opvang (€ 715.000 - €775.000). Dit budget gebruiken we normaal gesproken voor vernieuwingsprojecten (eenmalig), uitproberen van nieuwe diensten (kan structureel worden bij succes), ontwikkeling en innovatie. Vanuit het budget Maatschappelijke Opvang wordt ook een aantal instellingen gesubsidieerd. Op die subsidies wordt in 2013 niet bezuinigd.

Verder bezuinigen we € 344.000 op het budget Individuele voorzieningen Wmo. De gemeentebegroting 2013 vermeldt wat betreft Wmo individuele voorzieningen een begrotingsrisico van 0,6 miljoen euro. De eerste prognoses voor 2013 komen echter uit op een mogelijk voordeel. Bij de aanbesteding van het collectief vervoer, na het opstellen van de begroting 2013, was dit al aangegeven. Met het nieuwe contract dat nadien tot stand is gekomen blijkt deze verwachting uit te komen.

Daarnaast lijkt de vraag naar huishoudelijke verzorging zich anders te ontwikkelen dan bij de begroting was aangenomen. Hierdoor kan 2013 wat betreft Wmo individuele voorzieningen mogelijk een voordeel worden geprognoseerd. Van dit mogelijke voordeel zal 344.000 euro worden ingezet voor incidentele invulling van de taakstelling maatschappelijk domein in 2013. Mocht het resultaat op de Wmo individuele voorzieningen door onvoorziene ontwikkelingen lager zijn dan 344.000 euro, dan is de Wmo-egaliseringsreserve voor dit deel als achtervang beschikbaar.

GEZONDHEID

45. Uitvoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) (€ 875.000, 0 fte)

45.1 WMO eigen bijdrage

Per 1 juli 2011 hebben wij de eigen bijdrageregeling ingevoerd. Het blijkt dat wij met het invoeren van een eigen bijdrage 750 duizend euro kunnen besparen vanaf 2013. Deze maatregel is gerealiseerd.

45.2 WMO verschuiven HH2 naar HH1

De taakstellende ombuiging HH2 naar HH1 is gerealiseerd.

SPORT, CULTUUR, WELZIJN

46. Beëindigen subsidierelatie met instellingen (€ 550.000)

We willen 500 duizend euro besparen op subsidies voor instellingen. Het bezuinigingsvoorstel "Beëindigen subsidierelatie met instellingen" is ten opzichte van het eerdere voorstel nog verhoogd met 50 duizend euro. Dat is het bedrag dat als onderdeel van het voorstel tarieven en entreegelden OCSW wordt toegerekend aan de gesubsidieerde instellingen.

Voor een bedrag van 490 duizend euro is de maatregel gerealiseerd. De resterende 60 duizend euro zal nog worden gerealiseerd met een doorlichting van de subsidieportefeuille.

47. Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR (€ 25.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

48. Verminderen subsidie Martiniplaza (€ 400.000)

Martiniplaza beweegt zich in belangrijke mate op de commerciële markt. De huidige subsidie wordt verstrekt voor dekking van de kapitaallasten. Onderzoek heeft uitgewezen dat de subsidie te hoog is geweest ten opzichte van de kapitaallasten.

Met ingang van 1-1-2012 is de subsidie daarom met 200 duizend euro verlaagd. Voor 2013 is een verdere verlaging van de subsidie met 200 duizend euro gepland.

Wij hebben u eerder toegezegd dat de verlaging van de subsidie in 2013 alleen doorgaat indien de financiële situatie van Martiniplaza dat toelaat.

Op dit moment is duidelijk dat Martiniplaza de gevolgen ondervindt van de recessie, met dalende opbrengsten en oplopende (onderhouds-)kosten. Wij beraden ons op een stellingname inzake de financiële situatie van Martiniplaza en zullen uw raad zo spoedig mogelijk een voorstel voorleggen.

C. Financieel technische maatregelen

49. Anders afschrijven (€ 3,44 miljoen)

Oorspronkelijk voorstel

Door anders om te gaan met afschrijvingen kan een besparing van 3,44 miljoen euro worden gerealiseerd. Dit gebeurt door de afschrijvingstermijnen van bijvoorbeeld computerhardware, gemeentelijke gebouwen en parkeergarages te verlengen en door het invoeren van een restwaarde bij gemeentelijke gebouwen.

De voorstellen zijn door de accountant beoordeeld, vooral op onderbouwing en de samenhang met de betreffende onderhoudsplannen. Zij hebben de voorstellen inmiddels van een positief oordeel voorzien. De maatregelen zijn als volgt samen te vatten:

49.1 Restwaarde parkeergarages

De maatregel is opgenomen in de exploitatie van het parkeerbedrijf en wordt gerealiseerd.

49.2 Verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware

De maatregel is gerealiseerd.

49.3 en 49.4 Invoering restwaarde gebouwen DIA en overige gemeentelijke gebouwen.

De taakstellingen 2011 tot en met 2013 zijn gerealiseerd.

49.5 Niet afschrijven op grondwaarde

De maatregel is gerealiseerd.

49.6 Verlenging afschrijvingen concerninvesteringen.

De maatregel is gerealiseerd.

49.7 Riolering

De maatregel is gerealiseerd.

50. Taakreductie en verandering: verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering (€ 100.000)

De maatregel is gerealiseerd.

51. ISV middelen (€ 3 miljoen)

In de periode 2011-2014 wordt de ISV-vrijval op projecten ingezet voor de invulling van deze taakstelling. Het betreft hier echter geen structurele bezuiniging omdat het over incidentele middelen gaat.

52. Afkomen van te verwachten positief resultaat Wet Maatschappelijke Ondersteuning (€ 1,9 miljoen)

We hebben, op basis van een overschot aan Wmo-middelen in 2009 en 2010, een bezuinigingstaakstelling opgenomen van 1,9 miljoen euro. Vervolgens heeft het rijk in 2011 1,5 miljoen euro bezuinigd op de integratie-uitkering Wmo. De totale taakstelling kwam daarmee op 3,4 miljoen euro. Omdat we dit geen realistische taakstelling vonden, hebben we ter compensatie bij de begroting 2012 voor een periode van drie jaar 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Daarmee is deze bezuiniging dus tot en met 2014 jaarlijks voor 1,7 miljoen euro gedekt. Vanaf 2015 zal de taakstelling van 1,7 miljoen euro in samenhang met de bovengenoemde rijkskortingen maar ook met andere bezuinigingen op het maatschappelijk domein structureel moeten worden ingevuld.

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

De resterende 200 duizend euro is vanaf 2012 in de begroting ingevuld door o.m. effecten van ingezet beleid, enkele gerichte maatregelen, gedragsverandering bij burgers en een positieve bijstelling door het rijk van de Wmo-integratie-uitkering.

Deze maatregel is niet structureel te realiseren op de voorgestelde wijze. Voor 2014 e.v. jaren nemen we de maatregel mee als op te lossen knelpunt in de aanvullende bezuinigingsoperatie voor 2013 e.v. jaren. Voor deze bezuinigingsoperatie zullen wij alternatieve, structurele maatregelen ontwikkelen.

53. Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang (€ 1 miljoen, pm fte)

In december 2010 is door uw raad het uitvoeringsplan "Kansen voor jonge kinderen" vastgesteld. Tot en met 2012 is al 600 duizend euro van de opgelegde taakstelling gerealiseerd. In het najaar van 2012 heeft u van ons de evaluatie van de effecten van het plan ontvangen. De resultaten van de evaluatie geven geen aanleiding om de bezuinigingstaakstelling van € 1 miljoen te wijzigen. Dat betekent dat de taakstelling voor 2013 en 2014 volgens eerdere besluitvorming wordt gerealiseerd.

54. Verminderen subsidie Groningen Airport Eelde (€ 265.000)

De maatregel is gerealiseerd.

55. Areaaluitbreiding HVD/ OCSW 3 jaarschijven (€ 300.000)

De maatregel is gerealiseerd.

56. Vrijval risicobuffer 2007-2010 (€ 990.000)

De maatregel is gerealiseerd.

57. Werkwijze communicatie (€ 30.000)

Door communicatieactiviteiten over projecten van RO/EZ beter door te rekenen aan de projecten kunnen we een jaarlijkse besparing van 30 duizend euro realiseren vanaf 2014. Ontwikkeling is wel dat het aantal projecten afneemt en daarmee ook de mogelijkheid om kosten door te rekenen.

58. Bijdrage erfpachterreinen (€ 90.000)

De maatregel is gerealiseerd.

D. Verhoging van de gemeentelijke inkomsten

59. Gehandicaptenparkeerkaart (€ 75.000)

De beleidsnota gehandicaptenparkeren is voorgelegd aan de gehandicaptenadviesraad en op 11 juli 2012 besproken in de raadscommissie Beheer & Verkeer. Dit heeft geleid tot financiële- en inhoudelijke wijzigingen in de beleidsregels

Tijdens de raadscommissie Beheer & Verkeer van 16 januari 2013 heeft de Gehandicaptenadviesraad ingesproken op het agendapunt en het verzoek gedaan om nogmaals te kijken naar de legestarieven voor verlengingsaanvragen en daarbij onderscheid te maken tussen de aanvragen van gehandicapten met en zonder kans op fysieke verbetering. Dit verzoek is overgenomen door uw raadscommissie Beheer & Verkeer en verwerkt.

De wijziging van de legesverordening is geagendeerd voor de raadscommissie Beheer & Verkeer voor mei 2013. Bij invoering per 1 juli 2013 kan in 2013 de helft van de € 75.000 worden gerealiseerd. Met ingang van 2014 kan het volledige bedrag structureel worden gerealiseerd.

60. Woonwagens (€ 35.000)

Naast de andere bezuinigingsmaatregel op woonwagenezaken (zie maatregel 15.2 Bureau Woonwagenezaken) willen we 35 duizend euro bezuinigen op het woonwagenbeleid in de stad. Daarvoor is inmiddels een aantal maatregelen in uitvoering en een aantal andere wordt nog onderzocht. De drinkwatervoorziening op De Kring is inmiddels bij alle bewoners bemeterd. Eerder

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

betaalden we de totale rekening aan het waterbedrijf. De opslag voor watergebruik was niet kostendekkend. Voor de wijkvernieuwing waren op De Kring maar ook op enkele andere locaties openbare ruimte illegaal door bewoners bij de standplaatsen gevoegd. Met de betreffende bewoners worden inmiddels afspraken gemaakt over welke grond aan standplaatsen toegevoegd kan worden en de meerprijs die daarvoor in de maandhuur berekend wordt. Aanvullende maatregelen voor kostendoorberekening en prijzenharmonisatie worden uitgewerkt. Naar verwachting wordt de maatregel in 2014 gerealiseerd.

61. Verkeerskundige toets bouwvergunningen (€ 70.000)

We willen de verkeerskundige toets bij bouwvergunningen ten laste brengen van de bouwleges. Dit voorstel is nog in voorbereiding.

62. Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen (€ 120.000)

We willen het gebruik van het openbaar gebied meer in rekening brengen. Voor een deel willen we dit realiseren door het uitbreiden van betaald parkeren. Dit uitgangspunt is met ingang van 2013 opgenomen in het meerjarenbeeld van het parkeerbedrijf en wordt verder uitgewerkt. Het resterende deel van de taakstelling vullen we in binnen de reclamecontracten straatmeubilair.

63. Taakreductie en verandering: vegen uit rioolrecht (€ 315.000)

De maatregel is gerealiseerd.

64. Publiekrechtelijke tarieven hogere dekkingsgraad (€ 1,05 miljoen)

In de bezuinigingsvoorstellen is een taakstelling publiekrechtelijke tarieven opgenomen die wordt ingevuld door verhoging van de dekkingsgraad van een aantal tarieven. De fasering is 350 duizend euro in 2011, 400 duizend euro in 2012 en 300 duizend euro in 2013.

In november 2012 heeft uw raad de Tarievennota 2013 vastgesteld. Daarin is de taakstelling 2013 ingevuld door de tarieven voor de leges vergunning evenementen, ligplaatsvergunning woonschepen, drank- en horecavergunningen, precariobelasting en de hondenbelasting te verhogen en een structurele meeropbrengst logiesbelasting te ramen.

Daarnaast is er in 2013 nog een incidentele taakstelling van 67 duizend euro te realiseren. Een voorstel voor de dekking van deze incidentele dekking zullen wij opnemen in de volgende Voortgangsrapportage bezuinigingen. Voorstellen voor de structurele invulling van de resterende taakstelling nemen wij op in de Tarievennota 2014.

65. Verhoging tarieven en entreegelden OCSW

65.1 Verhoging tarieven en entreegelden OCSW (50 duizend euro)
Deze maatregel is gerealiseerd.

65.2 Verhoging inkomsten Muziekschool
Vervallen door samenvoeging met maatregel 15.4

66. Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen (€ 50.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

67. Overige aanpassing tarieven (€ 100.000)

67.1 Logiesbelasting (€90.000)

Deze heffing wordt eens per 3 jaar met de nominale compensatie verhoogd. Dit is een bestaande afspraak. De opbrengst gaat deels naar Marketing Groningen en komt deels ten gunste van de algemene middelen. De 3-jaarlijkse verhoging komt uit op ca. 10%. Met de reguliere verhogingen in 2010 en 2013 wordt vanaf 2010 een hogere opbrengst van 40 duizend euro gerealiseerd en vanaf 2013 per saldo een hogere opbrengst van 90 duizend euro. De taakstelling 2011 is gerealiseerd.

Collegieberief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

De voorgenomen tariefstijging per 2013 gaat pas per 1 januari 2014 in, conform het besluit van uw raad op 18 juli 2012. Het incidentele tekort in 2013 kan worden gedekt door extra inkomsten door de toename van het aantal overnachtingen in Groningen.

67.2 GGD verhoging van de leges (€ 10.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

68. Verhogen OZB (€ 4 miljoen)

Deze maatregel is gerealiseerd.

69. Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO (nu AIM/ACG) (€ 100.000)

De CIO (nu AIM/ACG) is via de afdeling Belastingen, betrokken geweest bij een offerte voor drie gemeenten (Delfzijl, Appingedam en Loppersum). Inmiddels zijn de contracten getekend en is de uitvoering in gang gezet. Voor de afdelingen ACG/AIM leidt dit tot extra I&A dienstverlening, maar ook tot even zo hoge kosten, omdat er een kostendekkend tariefmodel gehanteerd wordt. Hiermee wordt de bezuinigingstaakstelling dus niet gerealiseerd. Wij zullen daarom alternatieve voorstellen voorbereiden.

Wij verwachten dat er in de periode 2013-2015 nog enkele vergelijkbare offertes kunnen worden uitgebracht, vaak in combinatie met dienstverlening van andere afdelingen. Zo is de dienst RO/EZ bezig voor gemeenten op het gebied van GEO-informatie en participeren we in het project Overheidsdatacenter Noord, dat mogelijk structurele inkomsten van derden genereert. Dit heeft ook raakvlakken met I&A.

Voor 2012 en 2013 genereren wij extra inkomsten, onder andere door hosting bij de Hanze Hogeschool van 50 duizend euro. Deze zetten wij incidenteel in voor deze taakstelling. Wij zoeken nog structurele dekking voor deze taakstelling vanaf 2014

70. Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie (€ 50.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

71. Meer werken voor derden (€ 105.000)

Door meer voor omliggende gemeenten te gaan werken verwachten we een hogere opbrengst van 105 duizend euro te realiseren, 50 duizend euro in 2012 en 55 duizend euro in 2013.

Op dit moment wordt samengewerkt met de gemeente Grootegast en Haren bij de toetsing van bouwaanvragen. Daarnaast is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met 8 omliggende gemeenten op het gebied van beheer en gebruik van grootschalige topografie.

E. Aanvullende bezuinigingen

AV1. Afschaffen IZA zorgpakket (€ 100.000)

De COR is niet akkoord gegaan met de voorgestelde korting IZA zorgpakket.

In 2013 kan de taakstelling incidenteel worden gedekt door de kostenbesparing door het afschaffen van de nieuwaarsreceptie voor burgers (70 duizend euro). De resterende 30 duizend euro kan in 2013 incidenteel worden gedekt door een eenmalige onttrekking aan de reserve WGA. Wij zoeken nog een structurele oplossing voor deze taakstelling.

AV2. Energie besparen gemeentelijke gebouwen (€ 700.000)

De jaarlijkse kosten voor energie in onze gemeente waren de afgelopen jaren circa 6 miljoen euro, (na een correctie van 3 miljoen aan energiekosten van de schoolgebouwen van het openbaar onderwijs die met ingang van 2010 zijn verzelfstandigd).

Met het plaatsen van slimme energiemeters en de afspraken over het beheer van gemeentelijk vastgoed zijn enkele randvoorwaarden voor een energiebesparing ingevuld. Het totale besparingspotentieel is op

dit moment moeilijk in te schatten. Ramingen lopen uiteen van 5 – 20% van de huidige kosten. Wij schatten de totale besparing thans in op 700 duizend euro, oftewel ruim 10% van de huidige kosten. Een kwartiermaker is aangesteld en heeft een voorstel voor een investeringsplan ESCo en een voorstel tot een revolverend fonds in voorbereiding. Daarin zal ook een inschatting van het te behalen voordeel worden opgenomen.

Structurele voordelen op de energierekening van de gemeente zullen echter pas op termijn ontstaan. Daarom is voor 2013 en waarschijnlijk ook voor 2014 incidentele dekking nodig. We zullen voor 2013 incidentele dekking zoeken bij de energie afrekeningen van de gemeente.

AV3. Investeren in KCC en kanaalmanagement (€ 500.000)

Het gaat hierbij om een combinatie van maatregelen, zoals de beperking van het aantal loketten en het meer digitaal aanbieden van producten en diensten. Concentratie van de diverse gemeentelijke loketten biedt tevens de kans om op één plek één Groningse kwaliteit te bieden. Daardoor kan het personeel flexibeler worden ingezet (spitsuren, daluren).

De totale besparing ten gevolge van deze maatregel moet nog nader worden uitgewerkt. Eerste verkenningen geven aan, dat besparingen in zowel personele als facilitaire kosten vooral kunnen worden gerealiseerd, als de klantcontacten meer digitaal kunnen worden georganiseerd in combinatie met een zo groot mogelijke afhandeling van vragen door het loket zelf. Wel is een zekere termijn nodig om deze voordelen daadwerkelijk te kunnen realiseren. Wij hebben gerekend met een mogelijke besparing van 500 duizend euro voor deze collegeperiode.

Een voorstel voor de realisatie van de bezuinigingstaakstelling 2013 is voorbereid, inclusief de onderverdeling van deze taakstelling naar de diensten. De mate waarin diensten deze taakstelling realiseren, verschilt nogal en we verwachten dan ook dat de bezuinigingstaakstelling voor 2013 niet geheel zal worden gerealiseerd.

Begin 2013 heeft een zgn. Gateway-review plaatsgevonden op het programma KCC. Belangrijkste conclusie is dat de ontwikkeling verbreed en versneld dient te worden om daadwerkelijk de doelstellingen te bereiken. Dit is een positieve impuls voor de realisatie van de taakstelling 2014, zodat de bezuinigingseffecten kunnen worden gerealiseerd.

AV4. Taakreductie- en verandering: vermindering ondersteuning duurzaamheid (€ 75.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

AV5. Afschaffen subsidie 'Doet u mee met een Goed Idee' (€ 100.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

AV6. Afstoten/ stoppen met de drafbaan / evenemententerrein (€ 400.000)

Algemeen

Diverse ontwikkelingen gaven aanleiding om een herbeoordeling te maken van het toekomstige gebruik van de drafbaan c.q. het evenemententerrein. We verwachtten daarbij een besparing te realiseren van 400 duizend euro.

In onze vergadering van 9 april 2013 zijn scenario's besproken voor de toekomstige integrale invulling van het drafbaan-/evenemententerrein. In de loop van het jaar wordt een voorstel aan uw raad voorgelegd. De taakstelling 2013 van 200.000 euro zal nog niet worden gerealiseerd, wij zoeken nog naar incidentele dekking.

AV7. Lagere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Meerschapp Paterswolde (€ 100.000)

De GR Meerschapp Paterswolde bestaat uit 3 gemeenten; Groningen, Haren en Tynaarlo.

De totale begroting van Meerschapp Paterswolde bedraagt ruim 900 duizend euro, waarvan bijna 200 duizend euro wordt gedekt door directe inkomsten. Het tekort bedraagt derhalve ruim 700 duizend euro, waarvan de gemeente Groningen circa 500 duizend euro bijdraagt. Tegenover deze bijdrage

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

staan inkomsten van circa 250 duizend euro voor door ons verrichte dienstverlening ten behoeve van het Meerschapsgebied op personeel en administratief gebied.

Wij verwachten door efficiëncymaatregelen een besparing van 100 duizend euro te realiseren op onze (netto-)bijdrage, zonder dat dit een direct effect heeft voor gebruikers en omwonenden van het gebied.

De communicatie rond de bezuiniging GR Meerschapsgebied gaat via het Dagelijks Bestuur, dat bestaat uit de portefeuillehouder van onze gemeente (voorzitter) en de twee wethouders van Haren en Tynaarlo. Het Algemeen Bestuur, waar raadsleden van Groningen, Haren en Tynaarlo in zitten, neemt het besluit over de invulling van de bezuinigingen.

Juni 2012 is de nieuwe Beleidsvisie GR Meerschapsgebied vastgesteld. Tevens is de conceptbegroting 2014 opgesteld, waarin de bezuinigingen van 143 duizend euro (100 duizend gemeente Groningen, 43 duizend gemeenten Haren en Tynaarlo) zijn verwerkt. De belangrijkste bezuinigingen zijn: minder fte's secretariaat, versoberen van de openingstijden van de sluis en minder inhuur externen voor maaiwerk. Het Meerschapsgebied zal dan vooral een beheersorganisatie zijn.

AV8. Verlagen budget onvoorzien (€ 200.000)

Deze maatregel wordt gerealiseerd met ingang van 2013.

AV9. Lagere dotatie WGA-premie aan reserve (€ 200.000)

Deze maatregel is gerealiseerd met ingang van 2013.

AV10. Dienstverlening actief aanbieden aan omliggende gemeenten (€ 100.000)

De gemeentelijke overheid krijgt steeds meer te maken met regiovorming: bestaande en nieuwe taken (decentralisaties) vragen veel van de (kleinere) gemeentelijke overheden. De gemeente Groningen kan haar kennis en expertise inzetten voor de omliggende gemeenten en daar tarieven voor in rekening brengen. Op het terrein van de schuldhulpverlening gebeurt dit al.

Het uitbreiden van dienstverlening aan omliggende gemeenten speelt in op de behoefte bij andere gemeenten, vooral door de toenemende taken door decentralisaties en de eveneens toenemende budgettaire druk. Door het inzetten van efficiëncyvoordeel kan de DIA de taakstelling in 2013 realiseren.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bestuursdienst

Onderwerp Voortgangsrapportage 2013-I

Steller Chris Blaauw

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 85 Bijlage(n) 1.

Ons kenmerk BD 13.3701016

Datum - 6 JUN 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In deze brief informeren wij u over de realisatie van de begroting en de prognose van het resultaat 2013. Wij geven een toelichting op het verwachte financiële resultaat en de verwachte afwijkingen in de uitvoering van beleid.

Naast onze brief is de bijlage Bedrijfsvoering opgenomen. In deze bijlage wordt inzicht gegeven in het verloop van de post onvoorzien, de personele inzet en externe inhuur. Daarnaast wordt gerapporteerd over de geconstateerde onrechtmatigheden en de afwijkingen in de voortgang van IC-plannen. Ook geven wij inzicht in de actuele stand van zaken met betrekking tot de nog niet afgehandelde aanbevelingen van zowel de rekenkamercommissie als de accountant en het overzicht van de slot- en nacalculaties.

Het verwachte nadeel bedraagt 3,5 miljoen euro.

De belangrijkste onderdelen van het verwachte resultaat zijn:

- algemene uitkering 3,2 miljoen euro voordeel;
- financieringsfunctie 2,6 miljoen euro voordeel;
- vrijval extra beleid 1,0 miljoen euro voordeel;
- uitvoering wet BUIG 3,3 miljoen euro nadeel;
- parkeren 1,7 miljoen euro nadeel;
- bouwleges 1,3 miljoen euro nadeel;
- grondzaken 0,9 miljoen euro nadeel;
- inkomensvoorziening bbz 0,5 miljoen euro nadeel;
- iederz, exploitatie en subsidie 0,5 miljoen euro nadeel;
- actualisering bestemmingsplannen 0,5 miljoen euro nadeel;
- uitvoering wet kinderopvang 0,4 miljoen euro nadeel;
- overige afwijkingen 1,2 miljoen euro nadeel.

Onzekerheden ten aanzien van het verwachte resultaat.

Gezien het moment in het jaar en de inspanningen voor de begroting 2014 is de afgegeven prognose in deze voortgangsrapportage onzeker.

Bij de herziening van de grondexploitatie Oosterhamrikzone in 2012 hebben we gemeld dat er sprake is van een risico bij de samenwerkingsovereenkomst met Nijestee. Het mogelijke nadeel is bij de herziening van de grondexploitatie ingeschat met een bandbreedte van 0 tot 8 miljoen euro. Bij de berekening van het benodigde weerstandsvermogen voor de grondexploitaties is het risico meegenomen met de maximale kans van optreden binnen de risicoboxenmethode (25%). Inmiddels heeft Nijestee aangegeven niet in staat te zijn haar verplichtingen uit de samenwerkingsovereenkomst te kunnen nakomen. Op dit moment voeren we gesprekken met Nijestee over de voorwaarden voor herijking van de samenwerkingsovereenkomst. De herijking van de samenwerkingsovereenkomst zal leiden tot een knelpunt binnen de grondexploitatie. Een indicatie van de omvang van dit knelpunt ligt tussen de 5 en 10 miljoen euro. We onderzoeken de mogelijkheden om dit knelpunt binnen de grondexploitatie op te kunnen vangen. De mogelijkheden daarvoor zijn echter beperkt. We brengen de effecten in beeld van een aantal scenario's waarin de gemeentelijke investeringen beperkt worden en we naar verhouding toch zoveel mogelijk opbrengsten genereren.

Bij de herziening van de grondexploitatie Oosterhamrikzone zullen de financiële effecten van deze ontwikkeling duidelijk worden. In Voortgangsrapportage 2013-II zullen we een indicatie geven van de verwachte uitkomst.

Daarnaast is de organisatie in volop in beweging, de daaraan gekoppelde bezuinigingstaakstellingen zijn afhankelijk van een veelheid aan factoren. Deze hebben wij zo goed en getrouw mogelijk geprobeerd te wegen in onze prognoses.

Vanwege de onzekerheden in de prognose en de invloed van de nog te nemen besluiten ten aanzien van de begroting 2014 geven wij in deze voortgangsrapportage geen voorspelling van het vrij besteedbare resultaat in 2013.

Ontwikkeling

In mei 2011 is de Wet Markt en Overheid door de eerste kamer vastgesteld. Deze wet beoogt een gelijk speelveld te creëren door overheden bij het verrichten van economische activiteiten onder meer de verplichting op te leggen ten minste de integrale kosten door te berekenen. De belastingplicht overheidsbedrijven sluit hierop aan. Hoofddoel van invoering van deze belastingplicht is namelijk ook het creëren van het gelijke speelveld. Ook de Europese Commissie dringt daarop aan. Haar punt van zorg is of in de huidige situatie geen sprake is van staatssteun. Private ondernemingen die op de markt actief zijn en winst maken, zijn hierover nu wel vennootschaps-

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

3

belasting verschuldigd. Maar overheidsbedrijven zijn onder de huidige regelgeving alleen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting als zij bepaalde, in de wet genoemde, ondernemingsactiviteiten uitoefenen.

In reactie op het besluit belastingplicht overheidsbedrijven van 2 mei jl., van de Europese Commissie geeft de staatssecretaris van Financiën aan dat hij voornemens is deze heffing van vennootschapsbelasting per 1 januari 2016 in werking te laten treden. Wij zullen u nader informeren over de gevolgen hiervan voor de onze gemeente.

Overzicht verwachte resultaten per programma:

In onderstaande tabel wordt het verwachte resultaat per programma gepresenteerd. Deze afwijkingen ten opzichte van de begroting worden vervolgens per programma, op deelprogrammaniveau, toegelicht.

Nr.	Programma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
1	Werk en Inkomen	-57.534	-4.150
2	Economie en Werkgelegenheid	-19.591	-2.350
3	Jeugd en Onderwijs	-36.595	0
4	Welzijn Gezondheid en Zorg	-70.123	275
5	Sport en Bewegen	-18.090	-500
6	Cultuur	-37.132	-500
7	Verkeer	-6.226	-1.200
8	Wonen	-56.015	-800
9	Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	-34.338	-475
10	Veiligheid	-16.693	425
11	Stadhuis en Stadler	-11.196	-305
12	Bedrijfsvoering	-10.605	250
13	Overig	38.806	-500
15	Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien	335.332	6.300
Programma totaal		0	-3.530

Afwijkingen per programma

In de toelichting van de afwijkingen per programma worden de afwijkingen in de uitvoering van beleid en in financiën nader toegelicht.

De afwijkingen in de uitvoering van beleidsdoelen worden toegelicht en aangegeven door kleuren (stoplichtenrapportage). **Geel** betekent dat voor het behalen van de doelstelling bijsturing noodzakelijk is. **Rood** betekent dat het halen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk is. Daarnaast geven wij een toelichting op de verwachte financiële afwijkingen vanaf 250 duizend euro en op bestuurlijk relevante afwijkingen. Wij richten ons daarmee op de afwijkingen. Dit betekent dat niet van alle programma's toelichtingen zijn opgenomen.

1. Programma Werk en Inkomen

Werk en Inkomen			
Nr.	Programma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
1.1	Werk en activering	-6.606	50
1.2	Arbeidsmarktbeleid	-108	0
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	-42.160	-3.700
1.4	iederz	-8.660	-500
1.5	Overige werk en inkomen	0	0
Totaal Werk en Inkomen		-57.534	-4.150

Toelichting op financiële afwijkingen.

1.3 Inkomen en inkomensondersteuning (3,7 miljoen euro nadeel)

Uitvoering Wet BUIG, nadeel 3,3 miljoen euro.

Ten opzichte van de begroting is het voorlopig budget 2013 voor de gemeente Groningen 5,8 miljoen euro lager. Ons aandeel in het macrobudget BUIG is licht gestegen van 2,61% naar 2,63%. De negatieve bijstelling wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de financiering van de IAU en MAU van alle gemeenten in Nederland. In totaal wordt hiervoor 161 miljoen euro op het macrobudget gekort. Daarnaast is het budget bijgesteld omdat de landelijke ontwikkeling in 2012 een lagere groei van het aantal klanten laat zien. Dit werkt door in het budget 2013.

Hier tegenover staat een positieve afwijking van 2,5 miljoen euro. Landelijk is het aantal bijstandsgerechtigden minder gegroeid dan waarmee rekening is gehouden bij de bepaling van het budget 2013. Met die ontwikkeling houden wij rekening. Voor 2013 gaan wij overigens nog steeds uit van een toename van het aantal WWB-klanten met 850. In het eerste kwartaal bedraagt de werkelijke toename 212 klanten.

Samenvattend neemt het tekort op de BUIG in 2013 met 3,3 miljoen euro toe tot 11,1 miljoen euro. Voor het eerder in de begroting opgenomen tekort van 7,8 miljoen euro is extra beleidsgeld ter beschikking gesteld.

Inkomensvoorzieningen Bbz, nadeel 0,5 miljoen euro.

Per 1 januari 2013 is de financieringssystematiek van de inkomensvoorziening voor gevestigde zelfstandigen (Bbz) gewijzigd. Met deze wijziging worden gemeenten gestimuleerd om beter debiteurenbeheer op verstrekt bedrijfskapitaal te voeren en de selectiviteit te vergroten.

De baten van gemeenten in de vorm van aflossingen en rente op verstrekt bedrijfskapitaal worden genormeerd op basis van een landelijk gemiddelde (de zogenaamde macronorm). Gemeenten die individueel in staat zijn meer baten te genereren dan dit landelijk gemiddelde mogen de baten die uitstijgen boven het gemiddelde behouden. Omgekeerd betalen gemeenten zogenaamde minderbaten zelf. Wij kunnen de komende jaren niet voldoen aan de norm, waardoor we de komende jaren een risico lopen van gemiddeld 0,4 miljoen euro. Voor 2013 verwachten wij een nadeel van 0,5 miljoen euro.

Wet Kinderopvang, nadeel 0,4 miljoen euro.

De Wet Kinderopvang bestaat uit twee onderdelen: regulier en sociaal-medisch. Het onderdeel regulier is per 1 januari 2013 volledig ondergebracht bij de Belastingdienst/Toeslagen. Deze wijziging heeft *géén* gevolgen voor de bevoegdheid die gemeenten hebben om aan ouders die meedoen aan een re-integratietraject WWB en aan ouders die naast de WWB-uitkering gedeeltelijk werken de eigen bijdrage voor kinderopvang te vergoeden. De vergoeding voor de eigen bijdrage bedraagt, inclusief uitvoeringskosten, naar verwachting 160 duizend euro. Hiervan wordt 76 duizend incidenteel afgedekt door flankerend beleid waardoor een tekort ontstaat op de aanvulling van de eigen bijdrage van 84 duizend euro. Wij stellen bij de begroting 2014 in ons financieel perspectief voor hier een bedrag van 160 duizend euro voor beschikbaar te stellen.

Het onderdeel sociaal medische indicatie is bij de gemeente gebleven. Door de forse verlaging van de bijdrage uit het gemeentefonds in verband met de overheveling van de reguliere kinderopvang is voor de kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie nog 461 duizend euro beschikbaar. De verwachte uitgaven bedragen 800 duizend euro, waardoor een tekort ontstaat van 339 duizend euro. Het totale tekort op de uitvoering Wet Kinderopvang bedraagt 423 duizend euro.

Overige posten, voordeel 0,5 miljoen euro.

In 2013 is 240 duizend euro op begrotingsbasis aan de reserve bijzondere bijstand onttrokken om de laatste verstrekkingen van pc's en internetvergoedingen te kunnen betalen. Wij verwachten hiervoor in 2013 100 duizend euro nodig te hebben. De vrijval van 140 duizend euro moet weer terugvloeien naar de reserve omdat de vergoedingen voor het gebruik van internet nog een paar jaar doorlopen. Wij dienen een voorstel in om op dat punt de begroting te wijzigen. Het overige voordeel van 360 duizend euro heeft met name betrekking op de kapitaallasten van de nieuwbouw. Deze vallen in 2013 incidenteel vrij.

1.4 Iederz (0,5 miljoen euro nadeel)

Het verwachte nadeel wordt met name veroorzaakt doordat we voor 36,7 fte minder subsidie ontvangen dan begroot. Daarbij zorgt de hogere afdracht van sociale premies voor een nadeel van 0,4 miljoen euro.

Het resterende nadeel is het verwachte uitvoeringsresultaat: een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

6

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	Programma: Werk en inkomen	
1.2	Arbeidsmarktbeleid	
	Bedrijfsbezoeken	In het eerste kwartaal hebben we 210 bedrijven bezocht. Dat is 16% minder dan beoogt. In dezelfde periode vorig jaar zijn ruim 150 bedrijven bezocht. Daarmee is in vergelijking met het eerste kwartaal 2012 wel sprake van een <u>stijging</u> .
	Opgehaalde vacatures	Doordat we in het eerste kwartaal minder bedrijven hebben bezocht hebben we 22% minder vacatures opgehaald dan beoogt. Dit komt niet alleen door een vermindering van het aantal bedrijfsbezoeken. Door de economische crisis staat de werkgelegenheid in onze regio onder druk. Als de crisis op dezelfde wijze aanhoudt verwachten we dat het erg lastig zal worden om de 650 vacatures, de doelstelling in de begroting 2013, op te halen.
1.3	Inkomen en Financiële ondersteuning	
	Beleidsveld: Armoede- en minimabeleid	
	Klanten in budgetbeheer	Het aantal klanten in budgetbeheer is het 1 ^e kwartaal toegenomen tot 2.746 klanten. We verwachten dat als we geen aanvullende maatregelen nemen, het aantal van 2.800 klanten uit de begroting in de tweede helft van 2013 zal worden overschreden. Maatregelen voor bijsturing bestaan uit meer flexibele inzet om de extra druk van werkzaamheden op te vangen, maar ook meer aandacht aan uitstroom uit budgetbeheer en beperken van de instroom door striktere handhaving van de toetredingsvoorwaarden.
1.4	Iederz	
	Uitvoeringstekort	Het uitvoeringstekort loopt 0,1 miljoen achter. Dit wordt veroorzaakt door het verlies aan productie op het moment dat medewerkers het traject van detachering ingaan.
	Subsidietekort	Op 1 januari 2013 is de Wet Uniformering Loonbegrip in werking getreden. Deze wet brengt één loonbegrip voor de loonbelasting, de premies volksverzekeringen, de premies werknemersverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet. Eén van de gevolgen is dat de franchise, de premievrije som voor de berekening van de WW-Awf-premie (Werkloosheidwet en Algemeen werkloosheidsfonds), is komen te vervallen. Voor iederz betekent bovenstaande een negatief effect op de loonkosten van totaal 0,5 miljoen euro.

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

7

2. Programma Economie en Werkgelegenheid

Economie en Werkgelegenheid		
Nr. Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	-4.599	-150
2.2 Binnenstad en toerisme	-1.818	-200
2.3 Groningen kennisstad	-872	0
2.4 Overige acquisitie	-50	0
2.5 Overig economie en werkgelegenheid	-12.252	-2.000
Totaal Economie en Werkgelegenheid	-19.591	-2.350

Toelichting op financiële afwijkingen

2.5 Overig economie en werkgelegenheid (2,0 miljoen euro nadeel)

Ten opzichte van de primitieve begroting wijkt het resultaat 1,6 miljoen euro af. De belangrijkste oorzaak van de wijziging is het besluit bij de jaarrekening c.q. rapportage grondbedrijf om vanaf 2013 de rente- en exploitatielasten onder aftrek van de opbrengsten niet langer te activeren op de Suiker Unie locatie. Dit maakt deel uit van het financieel perspectief zoals gepresenteerd bij de Voorjaarsbrief.

Daarnaast verwachten wij een nadeel van 0,4 miljoen euro in de dekking van enkele bijdragen uit de vrijval van fasering in uitvoer van projecten. Deze vrijval wordt onder andere ingezet voor G-kracht en het Structuurplan.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid.

2	Programma: Economie en Werkgelegenheid	
2.1	Ruimte voor bedrijvigheid	
	Beleidsveld: Werklocaties	
	Suiker Unie	De jaarlijkse rentelasten maken deel uit van de meerjarenbegroting. De boekwaarde van 40 miljoen euro voor het Suiker Unie-terrein loopt hierdoor niet verder op.

3. Programma Jeugd en Onderwijs

Jeugd en Onderwijs			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
3.1	Integraal jeugdbeleid	-36.595	0
3.2	Overig	0	0
Totaal Jeugd en Onderwijs		-36.595	0

Toelichting op financiële afwijkingen

Op dit moment verwachten wij geen financiële afwijkingen binnen dit programma.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

9

4. Programma Welzijn, Gezondheid en Zorg

Welzijn Gezondheid en Zorg		
	<i>actuele begroting 2013</i>	<i>verwachte afwijking VGR 2013-I</i>
Nr. Deelprogramma		
4.1 Sociale samenhang en participatie	-43.815	275
4.2 Preventie en zorg	-22.912	0
4.3 Integratie en emancipatie	-3.396	0
4.4 Overige welzijn gezondheid en zorg	0	0
Totaal Welzijn Gezondheid en Zorg	-70.123	275

Toelichting op financiële afwijkingen

4.1 Sociale samenhang en participatie (0,275 miljoen euro voordeel)

In de eerste prognoses ten aanzien van de het nieuwe contract van het collectief vervoer verwachten wij een voordeel van 0,6 miljoen euro. Ten aanzien van de huishoudelijke verzorging verwachten wij een nadeel van 0,1 miljoen euro. Daarbij merken we op dat het risico ten aanzien van de huishoudelijke verzorging, zoals opgenomen in de begroting 2013, vervalt. De reden daarvoor is dat de vraag naar huishoudelijke verzorging niet gestaag toeneemt zoals verwacht, maar daalt. Dit betreft zowel het aantal klanten als het aantal ingezette uren per klant. Wij veronderstellen hier een relatie met het rijksbeleid in de Wmo en AWBZ en met name de verhoging van de vermogensbijtelling bij de bepaling van de eigen bijdragen en het extramuraliseren van zorgzwaartepakketten.

Vanuit de Wmo wordt 0,3 miljoen euro afgedragen voor invulling van de bezuinigingstaakstelling Maatschappelijk Domein in 2013.

Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,1 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

4 Programma: Welzijn Gezondheid en zorg		
4.1	Sociale samenhang en participatie	
	Beleidsveld: Bevorderen Sociale Samenhang en leefbaarheid in wijken	
	De Hoogte: Sociale- en veilige wijk.	Door het experiment met een sociaal team in De Hoogte zijn in het eerste kwartaal van 2013 zowel de stratenaanpak als het buurtteam aanpak De Hoogte Sociale en veilige wijk opgegaan in het sociale team. De doelstellingen worden dus op een andere manier behaald dan oorspronkelijk bedacht.
	Beleidsveld: Maatschappelijke opvang, verslavingszorg, OGGz	
	Regionaal Kompas 2013	Uit het vlugschrift dak- en thuislozenmonitor is gebleken dat de stijging in de maatschappelijke opvang niet verder doorzet. Uit de quick scan bleek wel dat de groepen in de maatschappelijke opvang veranderen. De extra inzet participatie, activering en vrijwilligerswerk loopt nog niet volledig volgens planning.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

10

5. Programma Sport en Bewegen

Sport en Bewegen			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
5.1	Sportieve infrastructuur	-16.445	-500
5.2	Deelname aan sport	-1.315	0
5.3	Overig sport en bewegen	-330	0
Totaal Sport en Bewegen		-18.090	-500

Toelichting op financiële afwijkingen

5.1 Sportieve Infrastructuur (0,5 miljoen euro nadeel)

Door hogere aanvragen voor subsidies basis en jeugdsportsubsidies verwachten wij een nadeel van 0,1 miljoen euro. Verenigingen hebben te maken met hogere lasten. Om deze hogere lasten te kunnen dekken, vragen verenigingen meer subsidie aan. De hogere lasten bij verenigingen ontstaan omdat er meer uren worden ingehuurd voor hogere tarieven, terwijl de inkomsten voor verenigingen dalen. De inkomsten van verenigingen dalen doordat het aantal volwassen leden afneemt.

De bezuinigingstaakstellingen leiden tot een nadeel van 0,2 miljoen euro. De algemene bezuinigingstaakstellingen zijn verdeeld naar de dienstonderdelen en naar de WSR. Een aantal budgetten van de WSR is vervolgens verlaagd, maar daarmee zijn de bezuinigingen nog niet gerealiseerd. De WSR kent weinig ruimte voor bezuinigingen, behalve op het onderhoudsprogramma. Nadere invulling van deze maatregelen worden op dit moment uitgewerkt.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,2 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

5	Programma: Sport en bewegen	
5.1	Sportieve infrastructuur	
	Beleidsveld: Verenigingen en Subsidies	
	Aanpassen subsidie- en tarievenstelsel	Het in beeld brengen van de consequenties van de aanpassing van het subsidie- en tarievenstelsel heeft meer tijd gevraagd dan gedacht.
5.2	Deelname aan sport	
	Beleidsveld: Stimulering sportdeelname	
	Versterken bewegingsonderwijs: 'bewegen voor kinderen'	Het plan voor versterking bewegingsonderwijs is in 1e kwartaal 2013 besproken. Dit plan wordt nog bijgesteld.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

11

6. Programma Cultuur

Cultuur			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
6.1	Culturele infrastructuur	-32.975	-500
6.2	Deelname aan cultuur	-2.676	0
6.3	Overig cultuur	-1.481	0
Totaal Cultuur		-37.132	-500

Toelichting op financiële afwijkingen

6.1 Culturele Infrastructuur (0,5 miljoen euro nadeel)

Wij verwachten een nadeel op de kosten van energie OP/SB van 0,2 miljoen euro. Dit nadeel wordt veroorzaakt door verhoogd energieverbruik, mede door een verouderde verwarmingsinstallatie.

De bezuinigingstaakstellingen leiden tot een nadeel van 0,2 miljoen euro. De algemene bezuinigingstaakstellingen zijn verdeeld naar de dienstonderdelen en naar de OPSB.

Een aantal budgetten van de OPSB is vervolgens verlaagd, maar daarmee zijn de bezuinigingen nog niet gerealiseerd. De werkmaatschappij OPSB kent weinig ruimte voor bezuinigingen. Nadere invulling van deze maatregelen wordt op dit moment uitgewerkt.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

6	Programma Cultuur	
6.3	Deelprogramma overig	
	Beleidsveld incidentele activiteiten	
	Verduurzaming lokale evenementen	Er wordt naast de optie statiegeld, ook gezocht naar varianten in plastic die biologisch afbreekbaar zijn. Mede hierdoor vergt dit onderzoek meer tijd dan verwacht.

7. Programma Verkeer

Verkeer			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
7.1	Fiets	-1.040	0
7.2	Openbaar vervoer	-128	0
7.3	Auto	-1.090	0
7.4	Parkeren	1.291	-1.650
7.5	Verkeersveiligheid	-55	0
7.6	Overig verkeer	-5.204	450
Totaal Verkeer		-6.226	-1.200

Toelichting op financiële afwijkingen

7.4 Parkeren (1,65 miljoen euro nadeel)

Wij verwachten een nadeel van 0,5 miljoen euro in de exploitatie van de parkeergarages. Dit ontstaat door een lagere omzet als gevolg van vertraging van de ingroei van nieuwe parkeergarages.

Op straatparkeren verwachten we eveneens een nadeel van 0,5 miljoen euro. De kosten van handhaving vallen hoger uit dan begroot onder andere door meer uren. De daling in de omzet van het straatparkeren, onder andere ten gevolge van lagere ticket opbrengsten en lagere naheffingen, zal in 2013 doorzetten met naar verwachting ruim 5%.

Doordat de verwachte bijdrage van het OV-bureau voor de P&R-terreinen naar beneden is bijgesteld, verwachten wij een nadeel van 0,35 miljoen euro.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,3 miljoen euro.

7.6 Overig Verkeer (0,45 miljoen euro voordeel)

Door fasering in de uitvoering van projecten valt een deel van de extra beleidsmiddelen in 2013 vrij. Het betreft hier de ingezette middelen voor Eemskanaal / Europapark / Westpoort en voor verkeersmaatregelen.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

13

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

7	Programma: Verkeer	
7.1	Fiets	
	Beleidsveld Stallingen	
	Fietsparkeren Binnenstad	Eind 2011 hebben we de 'Groninger Fietsenstandaard: aanzetten voor nieuw fiets(parkeer)beleid in de binnenstad' gemaakt. In deze discussienota zijn 8 pilots opgenomen om een aantal grote knelpunten m.b.t. het fietsparkeren in de binnenstad aan te pakken. Inmiddels is een aantal pilots daarvan uitgevoerd. Zo is in samenwerking met de RUG rond het Academiegebouw en het Harmoniegebouw een fietsparkeerverbod ingesteld en werd opgetreden tegen foutgestalde fietsen. Daarnaast zijn onlangs op diverse plaatsen in de binnenstad fietsparkeervakken aangebracht (Gelkingestraat, Oosterstraat en Guldenstraat). Momenteel monitoren we de effecten hiervan. Binnenkort worden er ook maatregelen getroffen bij de Albert Heijns aan de Brugstraat, Gedempte Zuiderdiep en Nieuwe Ebbingstraat. Voor de resterende pilots zijn momenteel geen middelen beschikbaar. Deze zijn bij de begroting 2013 wegbezuinigd.
7.2	Openbaar vervoer	
	Beleidsveld Spoor	
	Tunnel Paterswoldseweg	In februari 2012 hebben GS aan PS bericht 20 miljoen te reserveren voor de tunnel Paterswoldseweg. Daarmee is een belangrijk blokade voor verdere uitwerking van een tunnel en ook de verdere uitwerking van HOV-as West 2 ^{de} fase weggenomen.
	Pendel Groningen Assen	In het najaar 2012 is met NS afgesproken om in 2016 in de spits met extra sprinters te rijden tussen Groningen en Assen. Of dit gerealiseerd kan worden hangt af van of het keerspoor in Assen gereed is.
	Knoop Groningen (stationsgebied)	Er liggen nog 2 voorkeursvarianten met daarin de doorkoppeling van de treinen uit Delfzijl/Roodschool naar Nieuweschans / Veendam. Het uitplaatsen van het opstel terrein naar de Rouaanstraat, en een sporen- en perron lay-out met een transferoplossing, die beide een goede overstap tussen regionale treinen onderling en regionale treinen en landelijke treinen mogelijk maken.
	Beleidsveld Bus	
	HOV-as Peizerweg	Nu de plannen van de knoop Groningen duidelijk zijn geworden waarbij het opstel terrein wordt uitgelegd en er middelen zijn voor een tunnel Paterswoldseweg is de planvorming weer opgepakt. Er liggen nu plannen die medio 2015 gereed kunnen zijn. In gebruikname van dit deel hangt af van hoe vanaf de Koeriersterweg de Paterswoldseweg gekruist kan worden.
	Bus toe- en afrit Hoogkerk	Planning schuift i.v.m. de integratie met plannen ZRW op. Door integratie kan werk met werk worden gemaakt en is er sprake van een forse kostenbesparing. Voor een deel wordt dit ook veroorzaakt door 'lagere' eisen aan het ontwerp in de situatie met voltooide ZRW. Over het behoud van de subsidie door het naar achter schuiven van de planning worden op dit moment gesprekken gevoerd.
	Halteplan Toegankelijkheid	Binnen het project RegioTram zouden bushaltes langs de route verdwijnen en voor de tram toegankelijk worden gemaakt. Met het stoppen van het project Regiotram is het aanleggen van toegankelijke bushaltes langs de routes (in vooral de binnenstad) weer aan de orde. We verwachten dat de beschikbare middelen

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

14

		hiervoor ontoereikend zijn.
	DRIS op belangrijke haltes	Door het wegvallen van de tramplannen is de halteselectie herijkt. Gevolg van het niet doorgaan van de tram is dat er nu minder dekking voor het Dynamisch Reizigers Informatie Systeem (DRIS) op haltes beschikbaar is. De planning is dat eind 2014 op circa 150 haltes in de stad DRIS aanwezig is.
7.3	Auto	
	Beleidsveld: Regionale ontsluitingen en ringwegen	
	Groningen Bereikbaar! houden	De financiële dekking van de kosten voor Groningen Bereikbaar! t/m 2015 is rond. Voor de periode van 2015 – 2020 nog niet.
	Investeren in dynamisch verkeersmanagement (DVM)	De financiële dekking van het maatregelenpakket (onze bijdrage van 3 miljoen is voorzien uit het brede RSP-pakket) is nog niet uitgewerkt.
	Beleidsveld: Stedelijke Hoofdstructuur	
	Doorstroming Ketwich Verschuur / Laan Corpus / Bypass Boerhaaverotonde	In de begroting 2013 is dit project gestopt, met uitzondering van de Bypass Boerhaaverotonde. Uit nadere studie blijkt dat een bypass niet leidt tot de meest optimale situatie. De aanleg van een kruising met VRI's doet dat wel. We leggen deze dan ook aan als het past binnen het budget van 800 duizend euro. (waarvan 500 duizend euro Langman-geld en 300 duizend euro BDU)
7.4	Parkeren	
	Beleidsveld: Parkeervoorzieningen	
	P+R terreinen	Herijking van de aan te leggen en uit te breiden P+R-terreinen in het kader van de regionale netwerkanalyse en ons integrale verkeers- en vervoersplan.
	Kwaliteitsverbetering P+R terreinen	Er is nog geen concrete invulling gegeven aan de maatregelen, zie verder vorige punt.
	Beleidsveld: Parkeerbedrijf	
	Resultaat parkeerbedrijf	In 2012 zijn de maatregelen uit "Parkeren met Perspectief" uitgevoerd om de tekorten van het Parkeerbedrijf terug te dringen. Toch laat de meerjarenprognose Parkeerbedrijf 2013 in de beginjaren een fors minder positief resultaat zien dan de meerjarenprognose 2012. Het verschil in de eerste jaren komt vooral door de vertraagde ingroei van de Damsterdiepgarage en de tegenvallende resultaten uit de fiscale parkeerhandhaving.
	Exploitatie Parkeergarages	Belangrijke oorzaak van ongunstige meerjarenprognose ligt in (aanloop)verliezen van parkeergarages.
	Beheer P+R terreinen	De dekking van kosten vraagt aandacht. De bijdrage van OV-bureau is voor 350 duizend euro nog niet geëffectueerd.
	Stadtoezicht	In 2013 wordt een inhaalslag gemaakt om het beoogde groeipad weer te halen. De personele capaciteit blijft een aandachtspunt. Deze heeft directe invloed op de opbrengsten uit handhaving

8. Programma Wonen

Wonen			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
8.1	Doelgroepen	-724	700
8.2	Nieuwbouw	-53.326	-1.450
8.3	Bestaande woningvoorraad	-3.935	-100
8.4	Cultuurhistorie en archeologie	-2.102	0
8.5	Overig wonen	4.072	50
Totaal Wonen		-56.015	-800

Toelichting op financiële afwijkingen

8.1 Doelgroepen (0,7 miljoen euro voordeel)

Wij verwachten een voordeel van 700 duizend euro op het stimuleringsfonds volkshuisvesting. Dit voordeel ontstaat door meer stortingen in het fonds (extra storting vanuit reservering monumentenprogramma 2012, extra middelen startersleningen en ontvangen rente) dan onttrekkingen uit het fonds (beheervergoeding SVN en eventuele ophoging voorziening 'dubieuze leningen').

8.2 Nieuwbouw (1,45 miljoen euro nadeel)

Bouwleges, nadeel 1,3 miljoen euro.

Ondanks bijsturing in de uitvoering van werkzaamheden, zoals het vrijlaten van vacatureruimte, beëindiging van externe inhuur en uitvoering van werken voor andere gemeenten, verwachten wij een nadeel van 1,3 miljoen euro. Gezien de onzekerheid bij het opstellen van onze prognose hanteren wij ten aanzien van bouwleges een bandbreedte van 0,5 miljoen euro. Enkele mutaties van aanvragen voor grote projecten kunnen het uiteindelijke resultaat in grote mate beïnvloeden.

Collegedebat - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

16

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

8	Programma: Wonen	
8.1	Doelgroepen	
	Beleidsveld: Jongeren	
	Toevoegen van kwalitatief hoogwaardige jongerenhuisvesting	Verwachting is realisatie van 600 eenheden (i.p.v. 1.130). Een aantal projecten is niet van start gegaan, o.a. vanwege onduidelijkheden omtrent uitwerking maatregelen regeerakkoord en investeringsruimte corporaties.
8.2	Nieuwbouw	
	Beleidsveld: Versnellen en faciliteren nieuwbouw	
	Aanvulling reserve grondzaken	Extra beleidsmiddelen: bij de begroting 2013 is bijna 46 miljoen euro (inclusief jaarlijkse 3 miljoen euro) toegevoegd aan de reserve Grondzaken. In de jaarrekening 2012 vangen we een negatief resultaat van 28 miljoen euro (inclusief 25 miljoen Meerstad) in de reserve grondzaken op. De geprognostiseerde omvang van de reserve op peildatum 31/12/2013 bedraagt hiermee 18 miljoen euro.
	Beleidsveld: Bouwen in de bestaande stad	
	Intense Laagbouw	Deze plannen voor locatie langs Oosterhamriktracé zijn uitgewerkt, maar vooralsnog bestaat er geen belangstelling vanuit de markt. Voor Engelse Kamp vinden gesprekken plaats met een ontwikkelaar.
	Beleidsveld: Stadsuitbreidingen	
	Meerstad	De eerste waterwoningen zijn geïnstalleerd en het 1.000 bomenplan is gestart. In het eerste kwartaal is geen woning verkocht (4 ^e kwartaal 2012 kenden we een opleving vanwege wijzigingen hypotheekvoorwaarden per januari). Extra marketing wordt ingezet om verkopen te stimuleren.
	Beleidsveld: Kwaliteitsbewaking en dienstverlening	
	(Collectief) particulier opdrachtgeverschap	De locaties zijn aangewezen en planvorming is / wordt ontwikkeld. De daadwerkelijke realisatie en termijnen zijn afhankelijk van kopers.
	Beleidsveld: Woonschepen	
	Plan van Aanpak	Het plan van aanpak is niet in 2012 afgerond. Door de specifieke achtergrond van de beprijzingsdiscussie van ligplaatsen vergt het meer tijd om een voorstel te ontwikkelen met voldoende draagvlak. Ons college is daartoe in overleg met het Woonschepencomité Groningen.
	Woonschepenhaven	Wij leggen uw raad bij de begroting 2014 een voorstel voor financiële dekking voor.
8.5	Deelprogramma Overig Wonen	
	Wonen boven winkels	Deze activiteiten van Wonen Boven Winkels NV is beëindigd. Lefier heeft inmiddels te kennen gegeven de panden niet aan te willen kopen. Nadere oriëntatie op de markt vindt plaats.

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

17

9. Programma Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte

Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte		
Nr. Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	-36.944	-150
9.2 Afvalinzameling en -verwerking	4643	-
9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte	-2.037	-325
Totaal Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	-34.338	-475

Toelichting op financiële afwijkingen

9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte (0,325 miljoen euro nadeel)

Wettelijke registraties, nadeel 0,325 miljoen euro.

Conform de wettelijke verplichting voor gemeenten voeren wij registraties. Daaronder vallen de Wet Basisregistraties Adressen gebouwen (BAG) en de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (WKPB). Per 2012 geldt dit ook voor de Wet Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). De werkzaamheden die onder deze wetten vallen zijn onder andere adresvorming en beheer en gebruik van de grootchalige topografie.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

9	Programma: Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	
9.1	Kwaliteit van de leefomgeving	
	Beleidsveld: StadsparkenOnderhoud en beheer van de openbare ruimte	
	Stadspark	Door bezuinigingen vervallen onze werkzaamheden ten aanzien van de parkeervoorzieningen binnen het Stadspark.
	Noorderplantsoen	Vanwege vertraging in de bestemmingsplanprocedure kan de kiosk niet meer in 2013 worden gebouwd. Verwacht wordt dat dit in 2014 kan plaatsvinden.
	Beleidsveld: Toezicht en handhaving openbare ruimte	
	Stadstoezicht	Voor 2013 is een uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving vastgesteld. De uitvoering van het handhavingsprogramma loopt maar heeft extra aandacht.
	Tekorten toezicht	Er wordt een verbeterplan gemaakt om Stadstoezicht in control te krijgen. De resultaten daarvan in 2013 zijn echter nog niet te voorspellen.

10. Programma Veiligheid

Veiligheid			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
10.1	Veilige woon- en leefomgeving	-780	0
10.4	Integriteit en veiligheid	-60	0
10.5	Fysieke Veiligheid	-15.853	425
Totaal Veiligheid		-16.693	425

Toelichting op financiële afwijkingen

10.5 Fysieke Veiligheid (0,425 miljoen euro voordeel)

Met ingang van 1 januari 2006 is de FLO-regeling vervangen door een levensloopregeling. Voor alle medewerkers die op 1 januari 2006 in dienst waren in een bezwarende functie geldt vanaf deze datum het overgangsrecht FLO. De totale kosten voor de oude FLO-regeling en de kosten die wij maken voor het overgangsrecht FLO zijn 0,425 miljoen euro lager dan begroot. Het voordeel ontstaat onder andere omdat repressief personeel er voor kiest om langer door te werken dan tot hun 55^e. Hierdoor nemen de kosten die ten laste van het FLO-overgangsrecht komen af.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

11. Programma Stadhuis en Stadjer

Stadhuis en Stadjer			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
11.1	Contact met de burger	-45	-30
11.2	Beleidscommunicatie	-515	0
11.3	Publieke dienstverlening	-10.550	-250
11.4	Overig stadhuis en stadjer	-86	-25
Totaal Stadhuis en Stadjer		-11.196	-305

Toelichting op financiële afwijkingen

11.3 Publieke Dienstverlening (0,25 miljoen euro nadeel)

Het verwachte nadeel ontstaat voor 125 duizend euro doordat het aantal bureaus dat namens woningeigenaren bezwaarprocedures voert toeneemt. Deze bureaus werken gratis. Bij een succesvol bezwaarschrift heeft de burger het voordeel van een lagere WOZ-waarde en daarmee een belastingvoordeel. Het bureau ontvangt de wettelijke vergoeding voor de gemaakte proceskosten. Dit maakt deel uit van het financieel perspectief bij de Voorjaarsbrief.

Overige kleinere afwijkingen tellen op tot een nadeel van 125 duizend euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

12. Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
12.1	Innovaties	-3.848	0
12.2	Personeel	0	0
12.3	Facilitaire dienstverlening	-6.370	-600
12.4	Overige bedrijfsvoering	-387	850
Totaal Bedrijfsvoering		-10.605	250

Toelichting op financiële afwijkingen

12.3 Facilitaire Dienstverlening (0,6 miljoen euro nadeel)

Door vertraging en uitstel van ICT-investeringen ontstaat er vrijval op kapitaallasten van 1,0 miljoen euro. De voornaamste reden hiervoor is de vertraging van de aanschaf van een nieuwe telefooncentrale en daaraan gerelateerde netwerkcomponenten.

Door inhuur en frictiekosten door de oprichting van het ACG/AIM verwachten we een nadeel van 0,9 miljoen euro.

Deze extra inhuur, voor 0,4 miljoen euro, wordt onder andere ingezet voor concernprojecten Digitale Werkplek en Telefonie en voor projecten van het ACG, zoals verhuizing SoZaWe en Overheid Datacenter Noord.

In tegenstelling tot de afname van de projecten Ruimtelijke Ordening zoals gemeld onder 12.4 betreft het hier de ICT-projecten.

De frictiekosten oprichting ACG/AIM veroorzaken ook een nadeel van 0,4 miljoen euro. Dit wordt vooral veroorzaakt door boventalligheid welke tot een incidenteel nadeel in 2013 leidt. Overige kleinere afwijkingen binnen het ACG/AIM tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Overige kleinere afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,7 miljoen euro.

12.4 Overige Bedrijfsvoering (0,85 miljoen euro voordeel)

Door afname van het aantal projecten verwachten wij een nadeel van 675 duizend euro op de dekking van de organisatiekosten. Daarnaast is er vrijval ten aanzien van vervallen verplichtingen vanwege een faillissement van een crediteur. Wij verwachten een voordeel van 0,4 miljoen euro. Overige afwijkingen tellen per saldo op tot een klein nadeel.

In tegenstelling tot de ICT-projecten genoemd onder 12.3 betreft de teruggang in projecten hier de projecten Ruimtelijke Ordening.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

13. Programma Overig

Overig			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
13.1	College, raad en overig	38.806	-500
13.2	Publieke dienstverlening	0	0
Totaal Overig		38.806	-500

Toelichting op financiële afwijkingen

13.1 College, Raad en Overig (0,5 miljoen euro nadeel)

Enkele bijzondere activiteiten waarmee bij het opstellen van de begroting geen rekening kon worden gehouden veroorzaken gezamenlijk een verwacht nadeel van 0,5 miljoen euro. Het gaat onder andere om de landelijke Sinterklaasintocht en het feestelijke bezoek van het koninklijk paar. Op dit moment onderzoeken wij aanvullende dekking, uw raad wordt hierover nader geïnformeerd.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

15. Programma Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien

Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien		
Nr. Deelprogramma	<i>actuele begroting 2013</i>	<i>verwachte afwijking VGR 2013-I</i>
15.1 Algemene inkomsten en post onvoorzien	335.332	6.300
Totaal Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien	335.332	6.300

Toelichting op financiële afwijkingen

15.1 Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien (6,3 miljoen euro voordeel)

Algemene uitkering, voordeel 3,2 miljoen euro.

De verhoging van de uitkeringsfactor met twee punten levert een voordeel op van 350 duizend euro.

De plaatselijke ontwikkelingen zijn geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2013. Op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS, de Waarderingskamer en de jaarrekening 2012 zijn de standen van een groot aantal verdeelmaatstaven geactualiseerd. Uit deze actualisatie blijkt wederom dat de stad op een heel aantal onderdelen in de afgelopen periode sneller is gegroeid dan waar we rekening mee hebben gehouden (dit wordt ook deels verklaard door de structurele doorwerking van de groei vanuit 2012). Deze stijging zit vooral in het aantal woonruimten, de omgevings-adressendichtheid en de WOZ waardering. Deze ontwikkelingen leiden per saldo tot een hogere uitkering van 2,854 miljoen euro in 2013.

Financieringsfunctie, voordeel 2,6 miljoen euro.

Het verwachte voordeel wordt voor 2,1 miljoen euro veroorzaakt door het toepassen van korte mismatch financiering. Op nieuwe leningen behalen we een prijsvoordeel van 1,1 miljoen euro. In de begroting hebben wij een overschot aan kort geld opgenomen. In plaats daarvan moeten we lenen op de geldmarkt. Per saldo ontstaat er een rentenadeel van 0,5 miljoen euro. Overige afwijkingen binnen de financieringsfunctie tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Kleinere afwijkingen tellen gezamenlijk op tot een voordeel van 0,5 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

Wij vertrouwen erop uw raad met deze brief een goed inzicht te hebben gegeven in de voortgang van beleid en de eerste verwachting van het resultaat in 2013.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage
Bedrijfsvoering Voortgangsrapportage 2013-I

Gemeente Groningen
Bestuursdienst
Wagstraat 1
Postbus 20001
9700 PB Groningen
Website gemeente Groningen: www.groningen.nl
E-mail: bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Mei 2013

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Inhoudsopgave

1	Personeel	3
2	Verloop post onvoorzien	4
3	Geconstateerde onrechtmatigheden	4
4	Afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen	4
5	Aanbevelingen Rekenkamer Commissie	4
6	Slot- en nacalculaties	5
7	Accountantsaanbevelingen	6
7.1	Concern Treasury	6
7.2	DIA	7
7.3	HVD	7
7.4	Iederz	7
7.5	MD	7
7.6	OCSW	7
7.7	ROEZ	8
7.8	SOZawe	10

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bij de brief aan uw raad over de Voortgangsrapportage 2013-I bieden wij u de bijlage bedrijfsvoering VGR 2013-I aan.

De bedrijfsvoeringsonderdelen die in dit document worden toegelicht zijn:

1. personeel;
2. verloop post onvoorzien;
3. geconstateerde onrechtmatigheden;
4. afwijkingen in de voortgang van de IC plannen;
5. aanbevelingen Rekenkamer Commissie;
6. slot- en nacalculaties;
7. accountantsaanbevelingen.

1 Personeel

Personeel

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de formatie en kosten, uitgesplitst naar de primitieve begroting, de actuele begroting, de gemiddelde personele bezetting en personele lasten (realisatie VGR 2013 – I) en de prognose voor 2013.

Het betreft hier uitsluitend het ambtelijk personeel dat in vaste of tijdelijke dienst is, dus exclusief het bestuur, de raad, externe inhuur en WSW-personeel.

Gemiddelde personele bezetting	Primitieve begroting 2013		Actuele begroting 2013		VGR I, Realisatie 2013		Prognose 2013		Saldo 2013
	fte	euro	fte	euro	fte	euro	fte	euro	euro
Totaal personeel in dienst	3.125	201.731	3.104	203.251	3.049	50.249	3.025	199.922	3.329

Externe inhuur

Ons college heeft besloten om het volume en de kosten van de externe inhuur te beperken. In 2013 is de taakstelling dat de totale kosten van de externe inhuur niet meer mogen bedragen dan 12% van de loonsom van 2012: dat is concernbreed 23,4 miljoen euro.

In het eerste kwartaal van 2013 is 4,6 miljoen aan externe inhuur besteed. We hebben op dit moment geen aanwijzingen dat de taakstelling niet wordt gehaald.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

2 Verloop post onvoorzien

In 2013 zijn de middelen van de post onvoorzien nog niet aangesproken. In het kader van de bezuinigingen werd de post onvoorzien in 2013 met 200 duizend euro verlaagd naar een structurele omvang van 100 duizend euro.

Onderdeel	Orgaan	Datum	Dienst	Saldo 2013
Post onvoorzien in begroting 2013				100
Saldo volgens actuele begroting 2013				100

3 Geconstateerde onrechtmatigheden

In het kader van de rechtmatigheidscontroles worden gedurende het jaar controles uitgevoerd om te kunnen vaststellen dat de opzet, het bestaan en de werking van procedures die de rechtmatigheid borgen aanwezig zijn en functioneren.

De accountant maakt, bij haar jaarlijkse controle betreffende de rechtmatigheid, gebruik van de uitgevoerde controles. Het verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring aangaande de rechtmatigheid bij de jaarrekening is gebonden aan toleranties.

Uw raad wordt conform richtlijnen geïnformeerd over geconstateerde onrechtmatigheden.

4 Afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen

De administratieve organisatie en de daarbij behorende interne controle/beheermaatregelen borgen dat de producten die de gemeente maakt en de diensten die de gemeente levert juist, tijdig en volledig tot stand komen. Om te kunnen vaststellen dat AO/IC maatregelen in opzet voldoen, ook daadwerkelijk zijn geïmplementeerd en als laatste ook daadwerkelijk functioneren, worden jaarlijks IC-plannen opgesteld waarin de controles op de AO/IC worden beschreven.

Wij verwachten geen afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen in 2013.

5 Aanbevelingen Rekenkamer Commissie

De aanbevelingen van de Rekenkamercommissie zijn op dit moment afgehandeld.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

6 Slot- en nacalculaties

In 1998 heeft de raadscommissie Financiën en Veiligheid de aanbeveling gedaan om richtlijnen op te stellen voor slot- en nacalculaties. Het doel van de slot- en nacalculatie is tweeledig. Bij voltooiing van het project kan de raad met een slot- of nacalculatie controleren of het project volgens de gemaakte afspraken is uitgevoerd. Tegelijk kunnen wij adequaat verantwoording afleggen aan uw raad over de uitvoering van de diverse investeringen. Als een project (met investeringsbedrag > € 450.000) voor circa 95% is afgerond wordt een slotcalculatie dan wel nacalculatie opgesteld. De verwachting is dat in 2013 de volgende slot- en nacalculaties worden opgesteld:

Dienst	Slot- / nacalculatie	Omschrijving
DIA	4 ^e kwartaal 2013	Revitalisatie Prefectenhof
MD	4 ^e kwartaal 2013	Sanering Riolering (krediet 2010)
OCSW	1 ^e kwartaal 2013 2 ^e kwartaal 2013	Atletiekbaan Sporthal Lewenborg
RO/EZ	4 ^e kwartaal 2013	Informatiecentrum Grote Markt Damsterdiep, grondexploitatie en vastgoedexploitatie Stap Op / Wensen vanuit de stad 2009-2010 Aanpak schoolomgeving 2007-2010 Reitdiep/Dorkwerd Lewenborg Centrumzone Lewenborg Singelzone Montessorischool Beijum Oost Tram – plankosten Revitalisering Museum

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

7 Accountantsaanbevelingen

Accountantsaanbevelingen worden gedaan naar aanleiding van de jaarlijkse interim-controle en de controle op de jaarrekening. Deze controles worden per dienst uitgevoerd. Per dienst worden ook de bevindingen zoals deze door de accountant zijn gedaan gerapporteerd. Niet alle bevindingen worden vermeld in het uiteindelijke controleverslag bij de jaarrekening. Dit heeft te maken met de door uw raad vastgestelde rapporteringtolerantie. Daarnaast worden de accountantsbevindingen die al zijn opgevolgd en afgemeld niet meer in dit document opgenomen. Om een snel inzicht in de voortgang van de aanbevelingen te verschaffen is de titel van de aanbeveling in kleur weergegeven. **groen** staat voor afgehandelde aanbevelingen, **geel** betekent dat afhandeling van de aanbeveling is gestart, **rood** houdt in dat de afhandeling van de aanbeveling nog niet is gestart.

7.1 Concern Treasury

Bevoegdheden bankrekeningen	
Aanbeveling	In het kader van onze controle worden standaardbankverklaringen opgevraagd bij de banken waaraan de gemeenten gelieerd is. Op deze standaardbankverklaringen staat vermeld welke medewerkers van de gemeente bevoegd zijn voor het verrichten van betalingen. Wij hebben geconstateerd dat in een aantal gevallen medewerkers van de gemeente alleen onbepikt bevoegd zijn voor het verrichten van betalingen vanaf bepaalde rekeningnummers. Wij adviseren u op korte termijn deze bevoegdheden in te trekken, dan wel medewerkers samen bevoegd te maken voor het verrichten van betalingen in plaats van alleen.
Stand van zaken	Afgewikkeld. In de standaardbankverklaringen 2012 zijn de betreffende medewerkers niet langer alleen onbepikt bevoegd.

Kwaliteit prognoses	
Aanbeveling	In principe zijn de diensten verantwoordelijk voor de prognoses van investeringen en de liquiditeitsbegroting. Concern Treasury stemt dit eens per kwartaal af met de diensten en adviseert de treasurycoördinatoren per dienst. De werkelijke ontwikkeling van de financieringsbehoefte wijkt aanzienlijk af van de liquiditeitsplanningen. Wij constateren daarom dat door deze organisatie van het treasurybeheer het risico blijft bestaan dat jaarlijks aanzienlijke afwijkingen in de rente kunnen ontstaan. Het gevolg hiervan is dat jaarlijks renteresultaten zullen ontstaan. Wij adviseren de gemeente Groningen maatregelen te nemen om de liquiditeitsplanning te verbeteren.
Stand van zaken	De maatregelen zijn deels ingevoerd met ingang van Voortgangsrapportage 2012-II. De voorgestelde verbeteringen van de begroting zijn met ingang van het meerjarenbeeld 2013-2016 reeds ingevoerd. Daarnaast is een start gemaakt met vernieuwde prognosemodellen.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

7.2 DIA

Belastingen- steekproefsgewijze controle oninbaarheid	
Aanbeveling	Tijdens de interim controle is gebleken dat de steekproefsgewijze controle niet meer zichtbaar wordt vastgelegd. Advies is om dit wel te doen, zodat achteraf is vast te stellen dat deze controle heeft plaatsgevonden.
Stand van zaken	De teamleider van het team Invordering maakt op een begeleidend overzicht zichtbaar welke oninbare vorderingen in de steekproef onderworpen zijn aan een controle. Deze lijst wordt daarbij paginagewijs door de teamleider geparafeerd. In 2013 wordt een audit op de voortgang uitgevoerd.

7.3 HVD

Geen openstaande accountantsbevindingen.

7.4 Iederz

Geen openstaande accountantsbevindingen.

7.5 MD

Geen openstaande accountantsbevindingen.

7.6 OCSW

Verzelfstandiging werkmaatschappij muziekschool	
Aanbeveling	<p>De gemeente heeft eind 2010 een visiedocument opgesteld waarin de mogelijkheden voor de toekomst van de muziekschool zijn bekeken en waarin de verzelfstandiging van de muziekschool als voorkeur is benoemd. Naar aanleiding van dit visiedocument is de business case verder uitgewerkt en is het rapport "Kiezen voor kansen" opgesteld, waarin verschillende mogelijke scenario's zijn uitgewerkt.</p> <p>Met de verzelfstandiging van de muziekschool hangen een aantal risico's samen. Het niet goed beheersen van deze risico's kan uiteindelijk leiden tot extra financiële lasten voor OCSW.</p> <p>Door OCSW en het KCG is gewerkt aan een gedetailleerde uitwerking in de vorm van een meerjarenbegroting van de fusiecombinatie. Hierin zijn ook de aandachtspunten en risico's benoemd. Op deze uitwerking hebben zowel OCSW als het KCG een externe partij ingeschakeld om een second opinion uit te voeren. De conclusie hiervan zullen op korte termijn definitief worden. Daarna zal het college worden geïnformeerd en zal het college een principebesluit nemen over het wel of niet verzelfstandigen/fuseren.</p>
Stand van zaken	In de komende maanden zal gewerkt worden aan de ontvlechting van de Muziekschool uit de gemeentelijke organisatie.

Invoering van nieuw subsidiepakket	
Aanbeveling	<p>De accountant heeft tijdens de interim-controle op basis van gesprekken met de organisatie een beeld gekregen van de invoering van het nieuwe pakket (SIMS). De organisatie heeft daarbij aangegeven dat het wenselijk is om een externe review uit te laten voeren op de invoering en overgang naar SIMS.</p> <p>De accountant adviseert om de invoering van SIMS zo goed mogelijk te documenteren. Daarbij valt te denken aan onder andere de procesbeschrijvingen, inrichting van het systeem op het gebied van autorisaties, koppeling met de financiële administratie, documentatie omtrent conversie, vastlegging testwerkzaamheden en de</p>

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

	opzet van ITGC's (logische toegangsbeveiliging, change management, back-up & recovery etc.).
Stand van zaken	Bevindingen m.b.t. het subsidiepakket SIMS werken wij uit naar aanleiding van de resultaten van de EDP audit.

7.7 ROEZ

Kwaliteit informatievoorziening verplichtingenadministratie	
Aanbeveling	Onderzoek in hoeverre het gebruiksgemak van de verplichtingenadministratie in Dafinci verbeterd kan worden, zodat de procedures van de verplichtingadministratie wordt nageleefd. Waarborg de naleving van interne procedures en toets dit periodiek.
Risico	Dat budgethouders (tussentijds) onvoldoende inzicht hebben in de uitgaven en verplichtingen in relatie tot hun budget. Dit kan gevolgen hebben voor het budgetbeheer, de begrotingsrechtmatigheid en de managementinformatie en derhalve een vermindering van de kwaliteit van de informatievoorziening.
Stand van zaken	Als reguliere taak worden ieder jaar rond de jaarwisseling alle inkoopfacturen kritisch beoordeeld naar oorsprong/geleverde prestatie. Daarnaast worden vanaf 2012 facturen alleen betaald als een verplichting/inkooporder is vastgelegd (boven bepaald bedrag) waarmee naleving wordt afgedwongen. In geval van knelpunten of specifieke facturen is afgesproken dat die speciaal worden behandeld. Om het gebruiksgemak van de verplichtingenadministratie in Dafinci te verbeteren is voor de trechter "werken" het besluit genomen door de concern systeem- en proceseigenaar om de toepasbaarheid van de module te verbeteren.

Grondexploitatie (staat P)	
Aanbeveling	Maak periodiek een dwarsdoorsnede van alle projecten samen waarbij de werkelijke verkopen (inclusief opties) worden vergeleken met de geprognostiseerde verkopen. Onderbouw de gevormde/te vormen voorzieningen toereikend en reken ze toe aan de verschillende grondexploitaties. Geef voor alle gronden in exploitatie, waarvan jaarlijks geen herziening wordt opgesteld, wat de reden aan waarvoor geen herziening wordt opgesteld. Stel vast dat voor de NIEGG een reël stellig voornemen tot bebouwing aanwezig is en dat is onderbouwd met een raadsbesluit en welk effect dit heeft voor de waardering van de NIEGG.
Risico	Bij onvoldoende projectbeheersing bestaat de mogelijkheid dat risico's in projecten zich voordoen en dat deze vervolgens niet tijdig worden gesignaleerd. Dit betekent een extra last, zonder dat deze is geprognostiseerd. In tijden van grote bezuinigingen is de voorspelbaarheid van de prognose van groot belang.
Stand van zaken	Per kwartaal krijgt de directie inzage in de woningverkopen in de gemeente en de regio. Voor kavels is dit niet het geval en wordt de directie geïnformeerd over geïnteresseerde partijen. Gewezen wordt op de proactieve benadering van de gemeente inzake ontwikkelingsstrategie en verkoopplannen, die ervoor zorgen dat de verkooplijstjes ook gevuld gaan worden. De gevormde/te vormen voorziening wordt bij herziening van de Grex in kwartaal 4 toegevoegd/ nader bepaald. Indien jaarlijks geen actuele herziening wordt opgesteld dan is dat conform raadsbesluit waarbij sleutelprojecten jaarlijks worden herzien en overige gronden twee jaarlijks. In 2013 worden de grondexploitaties herzien conform de hiervoor gestelde termijn. Daarnaast is bij de jaarrekening 2012 de NIEG classificatie onderbouwd. In aanloop naar Turap II zal een update hiervan plaatsvinden alsmede dat ook de waardering geactualiseerd wordt.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Controle project Meerstad	
Aanbeveling	Onderbouw de uitgangspunten rondom de verkoopverwachtingen met onderzoeken en laat hierop een second opinion uitvoeren, gezien de aanhoudende recessie en de tegenvallende verkopen. Hou rekening met het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen aangezien het volledige risico voor de ontwikkeling van Meerstad bij de gemeente Groningen ligt.
Risico	Door de aanhoudende recessie bestaat het risico dat uitgangspunten, met name verkoopverwachtingen, zich minder gunstig ontwikkelen dan verwacht. Dit betekent dat aanvullende verliesvoorzieningen moeten worden gevormd.
Stand van zaken	In het 1e kwartaal 2013 is de herziening aan de raad aangeboden. Bij de vorige herziening van de Grex is bepaald dat de voorziening getroffen is om de eerste jaren de verkopen van elk 100 stuks per jaar af te dekken. Voor 2013 en 2014 is in de Grex een buffer ingebouwd, die het risico afdekt. De risicoparagraaf, opgenomen in de geactualiseerde Grex, geeft inzicht in de inschatting van de lopende/toekomstige risico's waaronder de verkoopverwachtingen. De uitkomsten van de herziene Grex worden meegenomen bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen.

Subsidiebeheer	
Aanbeveling	Evalueer het pilotproject, subsidiebeheer Grote Markt, zodat de digitalisering van vervolgprojecten verder geoptimaliseerd kan worden.
Risico's	Subsidies zijn een van de belangrijkste dekkingsbronnen binnen de exploitatieopzetten. Bij onvoldoende subsidiebeheer bestaat de kans op niet voldoen aan de subsidievoorwaarden waardoor (een deel van) de subsidie moet worden terugbetaald.
Stand van zaken	De accountant heeft afgelopen jaren verbeteringen geconstateerd in het subsidiebeheer. Wij onderschrijven de bevindingen van de accountant. De adviezen worden meegenomen in het verbeteren van het subsidiebeheer.

Onrechtmatigheid	
Aanbeveling	Waarborg dat er maatregelen worden getroffen om zodoende de onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. Analyseer in hoeverre de fouten uit het gemeente brede btw-onderzoek een incidenteel dan wel structureel karakter hebben.
Risico's	Het risico bestaat dat niet volgens de wet- en regelgeving wordt gehandeld, waardoor onrechtmatig wordt gehandeld. Daarnaast bestaat een fiscaal risico dat het onjuist toepassen van het btw-regime kan leiden tot naheffingen.
Stand van zaken	Er wordt intern periodiek geïnformeerd over de voortgang en uitkomst van de interne controle. Aan de hand van de uitkomsten wordt gekeken of reparatie of structurele acties nodig zijn. Inmiddels zijn maatregelen genomen ter voorkoming, de geconstateerde onrechtmatigheid zal worden gecorrigeerd.

Onafhankelijke positie PBI in relatie tot waardering gronden	
Aanbeveling	Beoordeel objectief op welke wijze kan worden gegarandeerd dat intern voldoen "checks and balance" aanwezig zijn ten behoeve van de waardering van gronden.
Risico's	In de huidige organisatievorm en financiële omstandigheden, bestaat het risico dat meer druk komt te liggen bij een onafhankelijke beoordeling van projecten door PBI.
Stand van zaken	Bij de invulling van de organisatiewijziging PIJOFACH worden de aanbevelingen van de accountant meegenomen. Met name de plaats in de nieuwe organisatie van de 1 ^e en 2 ^e lijns-control heeft hierbij de aandacht.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

7.8 SOZAWE

Wijziging in de toerekening van uitvoeringskosten aan het Participatiebudget	
Aanbeveling	Vanwege de gewijzigde kostenverdelingsystematiek en de reorganisatie binnen de dienst is de wijze waarop de uitvoeringskosten worden toegerekend aan het P-budget ook gewijzigd. De wet- en regelgeving laat ruimte in hoeverre kosten direct zijn toe te rekenen en daarmee ten laste van het P-budget kunnen worden gebracht. Wij hebben de nieuwe systematiek beoordeeld en kunnen ons vinden in de huidige wijze. Wel willen wij er op wijzen dat de wet- en regelgeving vereist dat de gekozen handelswijze controleerbaar moet zijn en adviseren u om dit ook in de komende jaren op toereikende wijze te documenteren.
Stand van zaken	De laatste meting is uitgevoerd in januari 2013. Hiervan is een rapport aanwezig. Deze aanbeveling is hiermee afgerond.

Voortgang en planning rechtmatigheidscontrole	
Aanbeveling	SOZAWE heeft een IC-plan opgesteld voor 2012. Voor een groot aantal van de kritische bedrijfsprocessen is een gedetailleerd IC-werkprogramma opgesteld. De uitvoering hiervan is gedurende de interim-controle voor een aantal processen nog niet gestart of is nog onderhanden. Er dient zorg gedragen te worden voor een tijdige uitvoering en spreiding van de interne controle, zodat tijdig herstelacties mogelijk zijn.
Stand van zaken	Alle geplande onderzoeken zijn voor maart 2013 afgerond. Deze aanbeveling is hiermee afgerond.

Financiële rechtmatigheidsfouten BUIG	
Aanbeveling	Uit de interne rechtmatigheidscontrole is opnieuw gebleken dat in veel gevallen fouten een repeterend karakter hebben (bijvoorbeeld het toepassen van inkomenskortingen). Voor het voorkomen en detecteren van deze fouten is nog onvoldoende beheersing aanwezig in het proces. SOZAWE heeft het voornemen om met ingang van nieuwe processen de interne controle op een andere wijze in te richten. Door een systeemgerichte controle uit te voeren, gebaseerd op een risico-analyse, kan worden getoetst of de interne beheersingsmaatregelen in het uitkeringsproces toereikend zijn.
Stand van zaken	Voor wat betreft de nieuwe opzet van de verbijzonderde controle is het noodzakelijk dat risicoanalyses van de processen worden gemaakt. Bij de vorming van het SSC willen we naar een uniforme aanpak en vastlegging van de interne controle. Hierbij maken we gebruik van de applicatie GRIP. Het controleproces bij SOZAWE wordt hierbij als eerste onder de loep genomen. De implementatie van GRIP (1 ^e fase) vindt plaats in de periode mei-juli 2013.

Onzekerheden participatiebudget	
Aanbeveling	Bij de interne controle is een onzekerheid geconstateerd bij 4 van de 9 gecontroleerde dossiers met betrekking tot detachering. Bij deze vier dossiers wordt het minimumloonbedrag jaarlijks geïndexeerd. Uit navraag is gebleken dat deze indexering wordt toegepast op grond van de CAO-WIW, welke echter in 2003 is geëxpireerd. Om vast te stellen of de indexering van het minimumloon terecht heeft plaatsgevonden, zal aanvullend onderzoek moeten worden uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek kan deze onzekerheid worden opgeheven of zal dit leiden tot een financiële fout. In dit laatste geval zal de impact op de totale massa moeten worden bepaald.
Stand van zaken	Aanvullend onderzoek vond plaats in november 2012. Hieruit is naar voren gekomen dat de indexering wettelijk niet is verboden. De CAO-WIW is echter niet meer actueel. De indexering is stopgezet per 1 april 2013.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Interne controle inkoop trajecten	
Aanbeveling	<p>Door IC is vastgesteld dat een adequate budgetbewaking op project-niveau voor inkooptrajecten momenteel ontbreekt. Hierdoor is geen sturingsinformatie aanwezig waaruit de werkelijk bestede kosten ten opzichte van de begrote kosten blijken. Daarnaast bestaat er in de huidige situatie geen inzicht in de verplichtingen, omdat de inkoop voor re-integratietrajecten en scholing voor klanten niet in Inkoopnet worden vastgelegd.</p> <p>Wij adviseren u om als onderdeel van uw managementrapportage inzichtelijker te maken per inkooptraject wat de werkelijke kosten ten opzichte van de bestede kosten zijn. Hierdoor bent u in staat tijdig maatregelen te nemen per project indien wijzigingen zich voordoen.</p>
Stand van zaken	<p>Vanaf 1 april 2013 worden contracten en de bestedingen op een dusdanige manier in GWS geregistreerd dat het mogelijk is om meer betrouwbare prognoses (inclusief de verplichtingen) af te geven en het budget te bewaken. Wij gaan dit proces gedurende het jaar kritisch volgen.</p>

Ontoereikende functiescheiding autorisatie facturen subsidiebanen	
Aanbeveling	<p>De dienst SOZAWE heeft bij een aantal grote partijen mensen geplaatst met een zogenoemde gesubsidieerde baan. Hiervoor ontvangt SOZAWE maandelijks grote facturen, welke nu worden ingeboekt in het systeem GWS. De medewerker die verantwoordelijk is voor het inboeken van deze facturen is eveneens verantwoordelijk voor het autoriseren van de factuur voor betaling.</p> <p>Daarnaast vindt geen controle plaats met de oorspronkelijke contracten, waardoor niet wordt vastgesteld of het gefactureerde bedrag juist is.</p> <p>Wij adviseren om functiescheiding te creëren tussen het registeren en controleren van de factuur. Daarnaast adviseren wij om de ontvangen facturen te controleren aan de hand van de contracten.</p>
Stand van zaken	<p>De beschrijving van het werkproces is gereed. Dit punt is daarmee afgerond.</p>

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Bestuursdienst

Onderwerp Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Steller F. Hiemstra

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 98 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk BD 13.3722113

Datum **7 JUN 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Zoals tijdens de rekeningraad toegezegd en ten behoeve van een goede beoordeling van de Voorjaarsbrief door uw Raad hebben we aanvullende informatie verzameld.

Het gaat om de volgende informatie:

1. Een overzicht van de budgetten per cluster. De budgetten zijn uitgesplitst naar de beleidsvelden binnen de Begroting 2013. In het overzicht wordt onderscheid gemaakt naar de totale lasten en de totale baten van een cluster. Vervolgens wordt het verschil tussen het totaal van de lasten en baten weergegeven. Het saldo dat overblijft zijn de gemeentelijke middelen. In de volgende kolom worden de voorgestelde dekkingsmogelijkheden per cluster weergegeven. In de slotkolom wordt duidelijk wat overblijft aan gemeentelijke middelen per cluster wanneer alle dekkingsmogelijkheden worden ingezet. Hiermee maken we inzichtelijk hoeveel middelen omgaan in een cluster.
2. De oorspronkelijke bijlage II bij de Voorjaarsbrief 2013 is in de tekst aangevuld met de indicatieve omvang van de niet gekozen dekkingsmogelijkheden.
3. Overzicht van de 10% generieke korting per instelling per cluster. Het overzicht is geactualiseerd ten opzichte van de informatie die aan uw raad is verstrekt bij de voorjaarsbrief. De met deze maatregel te realiseren besparing valt hierdoor 1,3 miljoen euro lager uit dan aangegeven bij de

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 2
Onderwerp Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Voorjaarsbrief 2013. In onderstaand overzicht is het verschil per cluster weergegeven.

<u>Effect</u>	<u>Cultuur</u>	<u>Sport</u>	<u>Zorg/Welz/Jgd</u>	<u>Totaal</u>
Kortingsbedragen Voorjaarsbrief	1.100.000	150.000	3.300.000	4.550.000
Nieuwe berekening	1.049.000	88.000	2.146.000	3.283.000
Vershil = tekort (afgerond)	-51.000	-62.000	-1.154.000	-1.267.000

De belangrijkste oorzaken van de afwijkingen in de dekkingsmogelijkheden zijn:

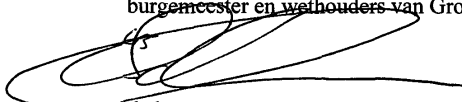
- het plaatsen van een voorbehoud bij de generieke korting op de subsidies van de maatschappelijke opvang. Deze middelen krijgen we van het rijk om onze centrumgemeentetaak samen met de regio uit te voeren. De gemeente Groningen beslist dus niet alleen over de subsidie inzet van deze middelen. We onderzoeken de mogelijkheden deze taakstelling in te vullen, naast de specifieke korting op maatschappelijke opvang die in het cluster Zorg/Welzijn/Jeugd is voorgesteld. Vooralsnog handhaven we de opbrengst van deze taakstelling en gaan we ervan uit dat deze binnen het cluster Zorg/Welzijn/Jeugd kan worden ingevuld. Hiermee verandert de dekking zoals opgenomen in bijlage II bij de Voorjaarsbrief voorshands niet.
- het buiten beschouwing laten van incidentele subsidies en/of incidentele dekkingsbronnen. Wij kunnen niet structureel korten op incidentele subsidies.
- het buiten beschouwing laten van subsidies waarbij sprake is van co-financiering van het rijk.

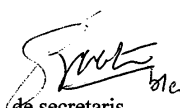
Bij de voorbereiding van de begroting 2014 zullen we met een voorstel komen om het ontstane tekort op te lossen.

Met behulp van deze aanvullende informatie hopen we u meer inzicht te verschaffen in de consequenties van de voorgestelde maatregelen in de Voorjaarsbrief. Tijdens het technisch vragenuur over de Voorjaarsbrief is er volop gelegenheid om alle nog overgebleven vragen te stellen.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

BIJLAGE SR
1

Clusters + onderliggende beleidsvelden	Begroting 2013			Dekkingsmogelijkheden					Wat blijft over				
	Laaten in begroting 2013	Risico in begroting 2013	Saldo begroting 2013	Voorgesteld bedrag aan dekkingsmogelijkheden					Wat blijft over aan gemeentelijke middelen per cluster?				
			in Euro '12	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Armoede / minimaalbeleid / werk / participatie	267.866	226.503	-41.125	0	2.600	3.823	4.723	4.723	-11.125	-38.525	-37.302	-36.402	-36.402
Arbeidsmarktbeleid	995	900	-95										
Armoede en minimaalbeleid	15.153	607	-14.340										
Iederz	62.445	59.250	-3.195										
Schuldhelpverlening	5.906	1.717	-4.189										
Uitkeringen	154.275	140.440	-13.813										
Werk en activering	29.082	23.589	-5.493										
Bereikbaarheid	22.984	17.820	-6.227	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015	-2.780	-2.557	-5.212	-5.212	-5.212
Bus	172	172	0										
Gehud	505	472	-33										
Luchtvaart	158	0	-158										
Overige Verkeer	6.500	738	-5.762										
Parkeervoorzieningen	14.147	16.276	1.866										
Regionale ontlasting en ringw	463	163	-300										
Stallingen	1.040	0	-1.040										
Cultuur	45.717	10.089	-35.811	0	1.100	1.100	1.100	1.100	-35.811	-34.711	-34.711	-34.711	-34.711
Amateurkunst	1.000	0	-989										
Beeldende kunst	4.336	0	-4.198										
Culturele voorzieningen	23.294	9.572	-13.679										
Cultuureducatie	348	0	-340										
Cultuurparticipatie	307	38	-269										
Erfgoed	712	0	-712										
Festivals en evenementen	710	418	-302										
Incidentele activiteiten	889	0	-889										
Kunstraad	239	29	-210										
Letteren	8.384	0	-8.173										
Media	518	27	-781										
Podiumkunsten	4.671	5	-4.756										
Duurzaamheid	2.217	729	-1.488	677	241	0	0	0	-811	-1.247	-1.488	-1.488	-1.488
Duurzaam ondernemen en innov	166	0	-166										
Duurzame ontwikkeling	1.073	269	-804										
Energie / groene energie	185	185	0										
O&B OR Kwaliteit Ecologie	793	275	-518										
Economie	25.003	7.380	-17.476	590	1.461	22	22	22	-16.886	-16.015	-17.454	-17.454	-17.454
Actief Netwerken	10	0	-10										
Akkoord van Groningen	5	0	-5										
Bevorderen ondernemerschap	51	35	-16										
Bevorderen Toerisme	1.042	9	-1.034										
Binnenstadontwikkeling	27	0	-27										
Detailhandel/Markt	773	773	0										
Innovatieve onderst.techn.(ICT)	125	80	-45										
Internationalisering	485	158	-327										
Overig econ en werkgelegenh.	18.803	5.542	-13.114										
Vergunning verl. en handhaving	3.181	476	-2.705										
Verst. bedr. leven binnenstad	228	205	-23										
Werk locaties	272	92	-180										
Onderhoud en beheer	65.245	26.727	-38.518	184	1.544	1.269	1.269	1.269	-38.334	-36.974	-37.249	-37.249	-37.249
Bew. part. bij de woonomgeving	128	20	-108										
Onderh.beheer openbare ruimte	59.723	7.738	-51.986										
Onderhoud infrastructuur	0	14.013	14.013										
Commerciele dienstverlening	2.722	2.794	72										
Overig O&B openbare ruimte	1.270	722	-548										
Overige kwaliteit leefomgev	1.403	1.441	38										
Onderwijs	27.909	7.036	-20.646	0	1.358	1.558	1.558	1.558	-20.646	-19.288	-19.088	-19.088	-19.088
Talent ontwikkeling	27.909	7.036	-20.646										
Organisatie	98.057	40.974	-49.071	470	1.538	3.015	8.015	11.015	-48.601	-47.513	-46.056	-41.056	-38.056
Bestuurlijke en jur. zaken	230	52	-178										
College van B&W	3.796	782	-3.014										
Concensposten	25.227	1.067	-16.148										
De Griffie	781	200	-581										
De Ombudsman	487	214	-273										
Facilitaire dienstverl intern	36.611	32.847	-3.764										
Geenteraad	4.812	1.716	-3.096										
Mensen, processen, midd, organ	3.805	0	-3.805										
Onderst college en besluitvorm	18.118	0	-18.118										
Overige bedrijfsvoering	243	340	97										
Samenwerkingsverbanden	124	0	-124										
Ten Boer	3.822	3.755	-67										
Publieke dienstverlening	12.390	19.059	-4.397	0	37	190	215	215	-4.397	-4.360	-4.207	-4.182	-4.182
Bedrijfsvoering	558	469	-89										
Belastingen/Douanezaken	8.728	15.383	-4.412										
Beleidscommunicatie	788	373	-415										
Hondenbelasting	0	759	759										
Logiesbelasting	0	950	950										
Overig contact met burger	90	45	-45										
Rechtsbescherming	2.226	1.011	-1.215										
Roerende zaakbelasting	0	69	69										
Sport	26.361	7.756	-18.172	0	150	150	150	150	-18.172	-18.022	-18.022	-18.022	-18.022
Accommodaties	21.420	7.294	-13.879										
Openbare ruimte	1.723	141	-1.560										
Overig sport en bewegen	501	128	-350										
Stimulering sportdeelname	1.499	163	-1.198										
Topsport en talentontwikkeling	124	0	-127										
Verenigingen en subsidies	1.094	30	-1.078										
Veiligheid	29.672	13.585	-16.086	0	0	0	0	0	-16.086	-16.086	-16.086	-16.086	-16.086
Beheer woonomgevingskwaliteit	94	0	-94										
Brandweer	23.685	8.615	-15.069										
Externe veiligheid	98	66	-32										
Mensenhandel / prostitutie	10	0	-10										
Rampenbestrijding	5.735	4.904	-831										
Veilig uitgaan / veil. evenem.	50	0	-50										
Wonen	23.129	18.382	-6.825	4.207	450	125	125	125	-2.618	-6.375	-6.700	-6.700	-6.700
Architectie	465	0	-465										
Jongeren (en studentenhuuz)	704	236	-468										

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Kwaliteitsbew (GWK) en dienstv	7.377	7.359	-18																
Monumenten	901	290	-477																
Ouderen	230	0	-230																
Overig wonen	5.829	4.263	-1.781																
Stadsuitbreidingen	69	47	-28																
Stad, ontv. beheer leefomg. kw	674	149	-525																
Versnellen en facil. nieuwbouw	409	358	-51																
Wijkvernieuwing	364	396	-1.435																
Wonen Nieuwb. Bouwinstad	1.605	1.605	0																
Woningen	3.783	3.303	-905																
Woonschepen	32	13	-19																
Woonwagens	785	473	-313																
Zorg / welzijn / jeugd	113.611	33.821	-79.888	0	4.350	5.350	5.350	5.350	5.350	-79.888	-75.538	-74.538	-74.538	-74.538					
Actieve gezonde leefstijl	413	0	-415																
Deeln samenl mensen beperking	4.127	335	-3.799																
Emancipatie	964	69	-897																
Gezond gedrag	900	85	-816																
Indiv voorzieningen WMO	29.174	3.676	-25.183																
Infectieziekte bestrijding	7.050	5.762	-1.288																
Inform. adv. en cliëntonderst	1.207	0	-1.142																
Integratie spec. doelgroepen	3.766	1.882	-1.880																
Maatsch opv. verslaafden OGGZ	17.523	2.313	-15.793																
Maatschappelijke participatie	5.392	328	-4.952																
Mantelzorg en vrijwilligerswerk	1.328	0	-1.340																
Openbare gezondheidszorg	4.072	3.724	-348																
Opvoedcracht	22.275	14.825	-7.427																
Overig wetl. gezondh. zorg	57	57	0																
Soc. samenhang en leefw wijken	10.011	717	-9.316																
Veilig opgroeien	1.668	39	-1.629																
Vluchtelingen en asielzoekers	10	0	-10																
Vrouwenopv / geweld afhankelijk	3.674	0	-3.654																
verhogen inkomsten	32.773	367.066	335.530	1.680	15.762	935	935	935	935	337.210	351.292	336.465	336.465	336.465					
Dividend	0	1.912	1.912																
Gemeentefonds	0	269.633	269.633																
WOZ	1.242	57.212	55.970																
Inzamelen en verwerken	31.431	33.971	3.777																
Post onvoorzien	100	0	-100																
Rente reserves	0	4.338	4.338																
Quick wins	44.914	45.557	308	14.775	3.395	2.465	2.730	3.130	3.130	15.083	3.703	2.773	3.038	3.438					
Roeden	1.764	605	-1.194																
Saldo financieringsfunctie	43.150	44.952	1.802																
Overig	1.228	1.120	-108	0	300	2.526	300	300	300	-108	192	2.418	192	192					
Toesicht en handh. ruim	1.228	1.120	-108																
Eindtotaal	839.074	843.606	0	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907	30.907										

*Het verschil tussen het totaal van de lasten en baten wordt gedekt uit reserves

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

BIJLAGE 2^{SR}

Toelichting dekkingsmogelijkheden per cluster

A. Reduceren opgave

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Reduceren Opgave</i>	2013	2014	2015	2016	2017
1	Schrappen ambitie: Aanvullen weerstandsvermogen naar 1,0		0			
2	Schrappen ambitie: Aanvalsplan woningbouw		0			
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	0	0	0	0

Toelichting dekkingsmogelijkheden

1. Schrappen ambitie: Aanvullen weerstandsvermogen naar 1,0

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We willen ons weerstandsvermogen in deze collegeperiode substantieel versterken. De ambitie van een ratio van 0,8 is in de huidige omstandigheden niet haalbaar. In de nu voorliggende voorstellen komen we uit op 0,76. Dit beschouwen we als ondergrens. Waar mogelijk versterken we het verder. Na 2014 willen we het weerstandsvermogen versterken naar een ratio van 1,0.

2. Schrappen ambitie: Aanvalsplan woningbouw

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bij de begroting 2013 is besloten de kosten voor woonschepenhaven te dekken uit ISV middelen. De kosten voor de woonschepenhaven zijn ingeschat op 4,5 miljoen euro. Dit betekent dat conform het besluit bij de begroting 2013 voor een bedrag van 4,5 miljoen euro aan activiteiten uit het ISV programma moet worden geschrapt. Dat is een grote opgave. Vandaar dat we hebben gezocht naar alternatieve dekkingsmogelijkheden. Naast de ISV-middelen hebben we een deel van de benodigde dekking gevonden in de middelen voor beheer en onderhoud en vrijval van BLS-gelden Liquid City.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

B. Quick wins

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Quick Wins</i>	2013	2014	2015	2016	2017
4	Vrijval bijdrage aan reserve Bcf			400	800	1.200
5	Aanvullende ruimte reserve Bcf	2.000				
6	Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug		900			
7	Vrijval weerstandsvermogen Verhalen kosten derden	12.400				
8	Vrijval weerstandsvermogen Rijksbezuinigingen 2014		0			
9	Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)		630			
10	Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat		200	200	200	200
11	Repro BSD samenvoegen met RO/EZ		50	50	50	50
12	Bouwkrediet Europapark	140	140	140	140	140
13	Eenmalige vrijval Proquoro	100				
14	Vrijval teamleider LBC	95				
15	Vervanging MGBA	0	100	100	100	100
16	Uitstel vervanging software	0	135	135	0	0
17	Korting OOG tv	40	40	40	40	40
18	Verlagen budget areaaluitbreiding en -omvorming		200	400	400	400
19	Bodemsanering: Grondig	0				
20	Mismatchvoordeel	0	1000	1000	1000	1000
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>14.775</i>	<i>3.395</i>	<i>2.465</i>	<i>2.730</i>	<i>3.130</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

4. Vrijval bijdrage aan reserve Bcf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de evaluatie van het BTW compensatiefonds (BCF) blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve BCF kan vrijvallen. Het gaat om een bedrag van 400 duizend euro structureel cumulatief (dit is een jaarlijks met 400 duizend euro oplopend structureel bedrag). De vrijval in de jaren 2013 en 2014 hebben we ingezet als dekkingsbron bij de begroting 2013.

Bij de begroting 2013 hebben we de intentie uitgesproken om de vrijval van 2015 en 2016 in te zetten voor de vervanging van de Herewegviaduct. Expliciete besluitvorming hierover ontbreekt nog, vandaar dat de vrijval vanaf 2015 als dekkingsmogelijkheid is meegenomen. Overigens is voor de vervanging van de Herewegviaduct ook een post opgenomen in de opgave.

5. Aanvullende ruimte reserve Bcf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stand reserve 31/12/2012 is 2,2 miljoen euro. Rekening houdend met de te ontvangen en niet begrote BCF riolering en het participatiebudget kan er 2 miljoen euro vrijvallen. Dan blijft er een bate over op (rekeningbasis) voor eventuele claims ten laste van de reserve.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

6. Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We hebben een deel van het 'eigen geld' in de Sontbrug kunnen ruilen voor BDU 2014. Hierdoor hebben we gemeentelijk geld vrijgemaakt.

7. Vrijval weerstandsvermogen Verhalen kosten derden

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2013 hebben we een risico opgenomen van 23 miljoen euro in verband met het verrekenen van kosten met derden bij grote projecten. In de reserves is ter dekking van dit risico een bedrag van 12,4 miljoen euro opgenomen. Door de afspraken die we met de regio en de provincie hebben gemaakt over de bereikbaarheidsopgave en de inzet van RSP-middelen gaan we ervan uit dat we dit op een andere manier op kunnen lossen. En dat de gereserveerde middelen in 2013 kunnen vrijvallen.

8. Vrijval weerstandsvermogen Rijksbezuinigingen 2014

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de op 28 februari 2013 gepubliceerde cijfers van het CPB blijkt dat het verwachte overheidstekort voor 2014 3,4% bedraagt. Om het tekort onder de norm van 3% te brengen wil het kabinet 4,3 miljard euro extra bezuinigen in 2014. Het kabinet heeft een pakket met maatregelen voorbereid om dit te realiseren. Het pakket aan maatregelen levert voor Groningen een nadeel op van 2,7 miljoen euro vanaf 2014. Als gevolg van het sociaal akkoord dat is gesloten met de sociale partners zijn aanvullende bezuinigingen voorlopig van de baan. In de opgave houden we desondanks rekening met een nadeel van 2,7 miljoen euro in 2014. Het in de begroting opgenomen risico van 10 miljoen euro (in 2014) op aanvullende rijksbezuinigingen kan hierdoor vervallen. Deze vrijval is inmiddels verwerkt in het financiële meerjarenbeeld (als onderdeel van de Voorjaarsbrief).

9. Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De kosten van de vervanging van het Herewegviaduct zijn geraamd op 25 tot 30 miljoen euro (begroting 2013). Hiervan is 10 miljoen euro gedekt. De raad heeft ter dekking van de kapitaallasten behorend bij een investering van 10 miljoen euro 630 duizend euro structureel vanuit de structurele risicobuffer 2014 beschikbaar gesteld. De dekking is op zijn vroegst in 2015 nodig. De jaarschijf 2014 kan vrijvallen.

10. Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Korte motivering/toelichting:

In het gemeentelijke pand aan de Kreupelstraat is ruimte voor het huisvesten van de Bestuursdienst en de Griffie. Hierdoor kunnen de beheerlasten en de lasten voor ICT voor de Waagstraat worden beperkt. Dit voorstel is onderdeel van het gemeentebrede onderzoek naar de huisvesting van gemeentelijke diensten. Gezien de benodigde voorbereiding is een besparing niet eerder mogelijk dan vanaf 2014.

11. Repro BSD samenvoegen met RO/EZ

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Afstoten reprostraat BSD levert minder lasten printerstraat op.

12. Bouwkrediet Europapark

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor de bouw van het nieuwe gemeentelijke pand op het Europapark is destijds door de Raad een bouwkrediet verstrekt van ruim 66 miljoen euro. Rekening houdende met de huidige stand van zaken van de bouw en de risico's die zich vanaf nu bij de bouw nog kunnen voordoen, kan op de begrote bouwsom een bedrag van 2,0 miljoen euro vrijvallen. Dit kan nog oplopen als de onderkende risico's zich niet voordoen. De structurele vrijval van kapitaallasten behorend bij het bedrag 2 miljoen euro bedraagt ongeveer 140 duizend euro.

13. Eenmalige vrijval Proquoro

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2013 zit een bedrag voor onderhoud / afschrijvingen Proquoro (= inkoopnet) dat met de komst van DaFinci niet meer behoeft te worden uitgegeven. Dit bedrag kan in 2013 eenmalig vrijvallen. De structurele ruimte wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting voor het SSC.

14. Vrijval teamleider LBC

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting van de DIA is financieel ruimte opgenomen voor het invullen van de functie teamleider LBC. Deze wordt niet ingevuld nu en kan eenmalig vrijvallen. De structurele formatie wordt betrokken bij de opstelling van het uitvoeringsplan SSC.

15. Vervanging mGBA

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er is een convenant met een leverancier gesloten voor vier jaar. Het resultaat hiervan is dat voor de aanschaf van het nieuwe bevolkingssysteem minder structureel budget nodig is dan voorzien.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

16. Uitstel vervanging software

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Na vijf jaar gebruik is de belastingsoftware afgeschreven, maar nog wel in gebruik en ook nog niet toe aan vervanging. Bij het in stand houden van een afschrijvingstermijn van vijf jaar valt er jaarlijks een bedrag vrij.

17. Korting OOG tv

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Korting budget "postbus 51-voorlichtingsfilmpjes" via OOG, stopzetten communicatie via OOG-teletekst en stilstaande beelden.

18. Verlagen budget areaaluitbreiding en -omvorming

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Doordat de stad minder uitbreidt dan voorheen komt er jaarlijks ook minder nieuw te onderhouden areaal bij in de openbare ruimte. Ook het aantal inbreidingen/omvormingen/herinrichtingen waardoor het onderhoud duurder wordt, zal gaan afnemen door de bezuinigingen. In 2013 komt er nog een aantal areaaluitbreidingen op ons af (bijvoorbeeld groen Oostelijke ringweg), waardoor de bezuiniging pas in 2014 kan ingaan.

19. Bodemsanering: Grondig

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De reserve bodemsanering is bedoeld voor de kosten van bodemsaneringen die niet uit andere bronnen gefinancierd kunnen worden. Daarnaast is de reserve bedoeld voor het afdekken van schadeclaims over door de gemeente uitgegeven grond en claims van het rijk in verband met ongerechtvaardigde verrijking. Op basis van een risico inventarisatie is het minimumniveau van de reserve bepaald op 1,7 miljoen euro. De verwachte stand eind 2013 is 3,907 miljoen euro. Daarmee zit de reserve 2,2 miljoen euro boven het minimumniveau. Aangezien de reserve volledig meetelt voor het weerstandsvermogen (en dus na afoming het weerstandsvermogen moet worden aangevuld) is de afoming niet meegenomen als dekkingsmogelijkheid.

20. Mismatchvoordeel

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Momenteel ramen we een deel van het mismatchvoordeel jaarlijks vooraf in de begroting. De afgelopen jaren is daarnaast in de rekening een aanvullend voordeel verantwoord. Voorgesteld wordt om het mismatchvoordeel aanvullend voor een bedrag van 1 miljoen euro structureel vooraf in te ramen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

C. Verhogen inkomsten

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Verhogen inkomsten</i>	2013	2014	2015	2016	2017
21	Leges huwelijken aanpassen	0	30	30	30	30
22	Regionale samenwerking uitvoering wet WOZ			pm	pm	pm
23	Niet meer ophalen grofvuil		0	0	0	0
24	Financieel effect verkoop erfpacht gronden	pm	pm	pm	pm	pm
25	Doorlichting balansposten	1.680				
26	Verkoop aandelen Waterbedrijf		15.000			
27	Leges kapvergunningen		180	180	180	180
28	Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging		552	725	725	725
	Voorgestelde invulling	1.680	15.762	935	935	935

Toelichting dekkingsmogelijkheden

21. Leges huwelijken aanpassen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het vaststellen van de huwelijksleges is hoofdzakelijk gemeentelijk beleid.

Het voorstel is om het gratis trouwen te beperken. In Groningen worden jaarlijks ca. 600 à 650 huwelijken/partnerschappen gesloten. Daarvan gebeurt in ca. 40% van de gevallen kosteloos (in 2012: 248 keer). Gratis trouwen is in Groningen erg populair waardoor er wachtlijsten ontstaan. Voorgesteld wordt om het aantal kosteloze huwelijken te beperken tot 100 per jaar, dat is 2x per week op de woensdagmorgen bv. om 09.00 uur en 09.30 uur. Dat betekent dat 150 bruidsparen een alternatief moeten zoeken.

Voor de uiteindelijke keuze van het alternatief worden de volgende aannames gedaan:

De overige bruidsparen (150) zullen in Groningen gaan trouwen en kiezen voor een baliehuwelijk tegen het laagste tarief van 91,90 (administratief huwelijk) of kiezen voor een huwelijksluiting op de goedkoopste dagen maandag en dinsdag tegen een tarief van € 322,00. In het voorstel is een inschatting gemaakt van een maximale opbrengst van een bandbreedte van (150 x € 91,90=) 14 duizend euro tot (150 x € 322,00 =) 48 duizend euro en wordt de meeropbrengst nu geraamd op gemiddeld ca. 30 duizend euro.

22. Regionale samenwerking uitvoering wet WOZ

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze wijziging in gemeentelijk beleid heeft grote gevolgen en is een ingrijpende operatie. Het voorstel vraagt om uitgebreid onderzoek naar de voordelen.

Diverse gemeenten hebben de uitvoering van hun belastingtaken de afgelopen jaren uit de gemeentelijke organisatie gelicht en ondergebracht in een samenwerkingsverband met andere gemeenten (bijv. Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente met o.a. Enschede en Hengelo) of in een samenwerkingsverband met een waterschap (bijv. gemeente Utrecht en waterschap De Stichtse Rijnlanden). In bijna alle gevallen lagen kostenoverwegingen aan het besluit ten grondslag. Groningen oriënteert zich op de mogelijkheden tot verdere samenwerking in de regio. Ons voorstel is het besparingspotentieel van de varianten die in deze regio mogelijk zijn (samenwerking met andere gemeenten en/of Hefpunt) te onderzoeken in de vorm van een business case. De

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

omvang van een eventuele besparing is afhankelijk van de uitkomsten van de businesscase. Aangezien een mogelijke besparing niet op korte termijn te realiseren valt, nemen we deze dekkingsmogelijkheid mee bij de invulling van de taakstelling van 10 miljoen euro op de gemeentelijke organisatie voor de volgende collegeperiode.

23. Niet meer ophalen grofvuil

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gratis ophalen van grof vuil is geen wettelijke verplichting.

Grofvuil wordt niet meer "gratis" opgehaald maar moet worden gebracht naar het afvalbrengstation. Burgers moeten zelf voorzieningen treffen om het grof vuil kwijt te raken. Deze bezuiniging leidt tot verlaging van de afvalstoffenheffing met 0,4 miljoen euro. Door de OZB met het zelfde bedrag te verhogen blijven de lasten voor de burgers gelijk en kan deze bezuiniging worden verzilverd. Als er wordt gekozen voor betaling van bijvoorbeeld 5 euro per keer brengen op het afvalbrengstation ontstaat een opbrengst van 0,2 miljoen euro extra. Dit bezuinigingsvoorstel is uiteindelijk niet overgenomen, omdat het tot 100% weglek naar de afvalstoffenheffing leidt.

24. Financieel effect verkoop erfpacht gronden

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Elke verkoop van erfpachtgronden die plaatsvindt, leidt tot een incidentele opbrengst. Tegenover deze opbrengst staat dat de gemeente toekomstige opbrengsten niet meer ontvangt; het gaat dan om de canonopbrengsten en de waardestijging van de grond. Een enigszins betrouwbaar antwoord ten aanzien van het incidentele resultaat, en daarmee het effect op het structurele resultaat, kan op dit moment niet worden gegeven. We verwachten echter geen grote voordelen. Een verkoopopbrengst zal moeten worden gebruikt om de dan vervallen jaarlijkse opbrengsten op te vangen.

25. Doorlichting balansposten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor de inventarisatie van dekkingsmogelijkheden zijn balansposten doorgelicht. Onderstaand een nadere toelichting naar aanleiding van het onderzoek.

Afwikkeling subsidie niet-fysieke stadseconomie

In 2003/2004 is de subsidie niet-fysieke stadseconomie met het ministerie van Economische Zaken afgewikkeld. Hierbij was nog een aantal lopende verplichtingen, dat grotendeels is afgewikkeld. Het resterende bedrag van € 1.060.000,- is op een transitoria post gereserveerd in verband met de exploitatie van Marketing Groningen. Deze balanspost kan nu vrijvallen.

Faillissement H & S BV

In verband met het faillissement van H & S is in 2004/2005 een groot aantal facturen met een totaal bedrag van € 439.000,- niet betaald. Inmiddels is verklaard dat de zaak is afgesloten en er wederzijds geen claim meer bestaat. Derhalve kunnen alle reserveringen voor nog na te komen verplichtingen (geblokkeerde facturen) vervallen. Het bedrag van € 439.000,- kan worden ingezet voor de bezuinigingen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Waarborgsommen Parkeerbedrijf

Op de balans staat een totaal bedrag aan waarborgsommen van € 560.000,-. Er zijn 25.000 pasjes uitgeven à € 15,- = 375.000,- met de verplichting tot terugbetaling. Hierdoor is het mogelijk om € 185.000,- vrij te laten vallen en in te zetten voor de bezuinigingen.

Résumé:

Afwikkeling subsidie niet-fysieke stadseconomie	€ 1.060.000,-
Faillissement H & S BV	€ 439.000,-
<u>Waarborgsommen Parkeerbedrijf</u>	<u>€ 185.000,-</u>
Totaal in te zetten voor de bezuinigingen	€ 1.684.000,-

26. Verkoop aandelen Waterbedrijf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Recent is met PwC gesproken over de waardering van onze aandelen Waterbedrijf in relatie tot een mogelijke opbrengst bij verkoop. De door onszelf in beeld gebrachte intrinsieke waarde (op basis van het eigen vermogen van het Waterbedrijf) is volgens PwC een goede eerste indicatie van de in te schatten opbrengst. Afhankelijk van het door het Waterbedrijf te voeren tariefbeleid in de toekomst (en het beleid inzake dividend) is dit vooralsnog een conservatieve raming. Voordat een eventuele verkoop daadwerkelijk plaats kan vinden, moet er nog een aantal acties plaatsvinden. Van belang daarbij is dat de aandelen alleen aan een andere overheid mogen worden verkocht en dat alle aandeelhouders moeten instemmen met de verkoop. De doorlooptijd van de te nemen acties is dusdanig dat een opbrengst op z'n vroegst in 2014 verwacht mag worden. Voor de begroting zullen wij proberen u hier duidelijkheid over te geven.

27. Leges kapvergunningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wanneer leges worden gevraagd voor het afgeven van kapvergunningen kunnen inkomsten worden gegenereerd.

Voor de afgelopen jaren is in kaart gebracht hoeveel aanvragen er zijn behandeld en hoeveel bomen daarbij waren betrokken. Vandaar uit is gekeken naar de opbrengst die met deze leges gerealiseerd zou moeten worden. Deze is eerst vastgesteld op € 180.000,-. Om dit bedrag te kunnen realiseren kan worden gekeken naar het aantal aanvragen, het aantal bomen of naar een model waarin beide onderdelen een rol spelen.

Kijkend naar alleen de aanvragen, komt het legesniveau zo rond € 425,- per aanvraag te liggen (ongeacht het aantal bomen). Als alleen naar het aantal bomen wordt gekeken, 'kost' iedere boom ongeveer € 95,-.

De leges in de eerste variant (per aanvraag) zijn met name voor de aanvragen met minder dan 5 bomen (gemiddeld over de jaren 85% van de aanvragen) fors. Met een tarief van € 95,- per boom komt een aantal projecten op hoge legeskosten uit.

In een model waar beide onderdelen (aantal aanvragen en aantal bomen) meewegen kunnen de kosten beter gedifferentieerd worden: een vast leges bedrag per vergunning en een toeslag (bijvoorbeeld vanaf 6 bomen en meer) per boom. Hierdoor worden de kosten evenrediger verdeeld over alle aanvragers. Voor de beeldvorming: Op basis van de afgelopen jaren zou het vaste bedrag op ongeveer € 300,- uitkomen, met een toeslag van € 30,- per boom bij meer dan 6 bomen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Een nader uitgewerkt voorstel, met name voor de hoogte van de legesbedragen en de differentiatie, wordt daarvoor nog uitgewerkt.

Een keuze om te stoppen met de vergunningverlening voor capaciteiten levert voor de komende jaren frictiekosten op ter hoogte van € 180.000,- (2 fte) per jaar.

28. Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er zijn diverse bezuinigingsmaatregelen uitgewerkt die leiden tot een verlaging van de kosten voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. Daarmee dalen de tarieven voor deze heffingen en de woonlasten per huishouden. Het is mogelijk deze verlaging voor een deel te “compenseren” door een verhoging van de OZB. Particuliere woningeigenaren betalen OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor hen zouden bij compensatie voor de weglek de lasten op hetzelfde niveau blijven.

Huurders hebben het voordeel van de lagere afvalstoffenheffing. Zij betalen geen OZB en rioolheffing. De corporaties en andere verhuurders hebben te maken met een hogere OZB tegenover. Zij betalen geen afvalstoffenheffing en profiteren dus niet van een verlaging van die heffing. De OZB voor bedrijfspanden verhogen we niet. In 2011 heeft het bedrijfsleven in onze stad gekozen voor een vrijwillige OZB-verhoging, waarvan de opbrengst sindsdien wordt gestort in het Fonds Ondernemend Groningen.

De opgenomen dekkingsmogelijkheden zijn een totaal van:

- Afvalwijzer niet meer op papier (punt 28) 55 duizend euro structureel vanaf 2014
- Stoppen fietsbeheer (punt 66) 185 duizend euro structureel vanaf 2014
- Verlagen BORG niveaus naar laag (punt 74) 312 duizend euro in 2014 en 485 duizend vanaf 2015

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

D. Publieke dienstverlening

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Publieke dienstverlening</i>	2013	2014	2015	2016	2017
29	Afvalwijzer niet meer op papier	0	0	0	0	0
30	Openingstijden Publieksbalie	0	0	75	100	100
31	Opheffen buitendienst documenten	0	21	21	21	21
32	Sluiting buitenlocaties	0	-9	69	69	69
33	Besparing afdeling Belastingen		25	25	25	25
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>37</i>	<i>190</i>	<i>215</i>	<i>215</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

29. Afvalwijzer niet meer op papier

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen (zie punt 28).

Korte motivering/toelichting:

De afvalwijzer wordt alleen nog digitaal aangeboden aan burgers en wordt niet meer huis aan huis verspreid. Burgers zonder computer blijven van deze informatie verstoken. De besparing die dit oplevert (55 duizend euro) is volledig opgenomen onder punt 28. "Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging".

30. Openingstijden Publieksbalie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bepalen van de openingstijden balies Publiekszaken is gemeentelijk beleid.

Weliswaar is het bepalen van de openingstijden gemeentelijk beleid, maar op grond van wettelijke voorschriften is bezoek aan een publieksbalie tweemaal nodig bij aanvragen reisdocument, identiteitskaarten en rijbewijzen. Deze producten zijn qua omvang verreweg de grootste groep (56.000 aanvragen documenten; 112.000 baliebezoeken).

Twee maatschappelijke ontwikkelingen zullen leiden tot een uitbreiding en intensivering van het werk aan de publieksbalies: het voorkomen van identiteitsfraude en de invoering van de registratie van niet-ingezetenen (RNI). Verder speelt een belangrijke rol de decentralisatie van rijkstaken. Op dit moment is nog niet duidelijk welke gevolgen deze ontwikkeling voor de publieke dienstverlening heeft.

Kanaalsturing is mogelijk voor handelingen die geen fysieke baliecontacten vereisen (zoals verhuizingen en uittreksels). Dit vereist een stevige inzet op de ontwikkeling van de midoffice om meer mogelijkheden te realiseren om mensen juist niet naar de publiekshal te laten komen. Ook is het dan mogelijk tot een snellere verwerking van gegevens in de backoffice te komen.

In verband met het voorstel om de wijkservicecentra te sluiten is het niet mogelijk verder terug te gaan in openingstijden van de Prefectenhof. Het is wel mogelijk alleen op afspraak te gaan werken. Dit maakt het mogelijk de personele inzet aan de balies efficiënter te plannen. Welke efficiencyvoordelen dit per 2015-2016 zal opleveren is niet exact aan te geven. Dit hangt af van de bovengenoemde ontwikkelingen en de daarbij

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

genoemde randvoorwaarden (ontwikkeling midoffice en decentralisatie van rijkstaken). Desalniettemin zullen we ons er stevig voor inzetten om dit efficiencyvoordeel te realiseren.

31. Opheffen buitendienst documenten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bieden van een buitendienstservice is geen wettelijke taak. Indien iemand wel gebruik wenst te maken van de buitendienstservice dan wordt hiervoor een bedrag in rekening gebracht.

De verwachting is dat dit op jaarbasis uitgaande van 600 gevallen 21 duizend euro oplevert.

32. Sluiting buitenlocaties

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bieden van publieke dienstverlening in de wijken is gemeentelijk beleid. Deze maatregel levert bruto een efficiencywinst op van 2,5 fte, maar netto een effect van 0,5 fte (in verband met overheveling van klanten naar de Kreupelstraat) = 37.000 euro + 32.000 uitvoeringsbudgetten (incl. 20.000 huur OCSW). Er resteert nog 78 duizend euro kapitaallasten na 2013 voor WSC Lewenborg. Indien het centrum met ingang van 2014 gesloten wordt, zal de openstaande boekwaarde in zijn geheel moeten worden afgeschreven in 2014. De bezuiniging zal in 2014 hierdoor niet worden gerealiseerd. Effecten voor de dienstverlening: burgers moeten voor de burgerzakenproducten (reisdocument / rijbewijzen / geboorteaangifte) naar het centrum (Kreupelstraat). Wij zijn voornemens om een Klant Contact centrum in te richten op het Europapark dat een groot deel van deze besparing moet realiseren. Het KCC zal vanaf januari 2015 operationeel zijn, vandaar dat dan ook de besparing gerealiseerd wordt.

Het gaat hier om de sluiting van de wijkservicecentra Hoogkerk en Lewenborg.

33. Besparing afdeling Belastingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Beëindiging Belastingkrant en digitalisering machtiging tot automatische incasso.

De Afdeling Belastingen heeft ingaande 2013 een structurele besparing van 55 duizend euro op de kosten van de bedrijfsvoering gerealiseerd. Deze besparing bestaat uit drie onderdelen, hiervan worden de eerste twee (25 duizend euro) meegenomen in de taakstelling publieke dienstverlening, de derde (30 duizend euro) wordt meegenomen in het kader van de gemeentelijke inkoopstaakstelling:

1. *Beëindiging Belastingkrant*

Tot 2013 werd jaarlijks huis-aan-huis de Belastingkrant verspreid met informatie over de gemeentelijke belastingen. Deze maatregel levert een besparing op van 15 duizend euro.

2. *Digitalisering machtiging tot automatische incasso*

Tot 2013 werden bij het gemeentelijke aanslagbiljet machtigingskaartjes voor automatische incasso gevoegd. Vanaf 2013 kunnen de inwoners van de stad de gemeente online via een digitaal formulier machtigen de verschuldigde belasting van hun rekening af te schrijven. Deze maatregel levert een besparing op van 10 duizend euro.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

E. Wonen

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Wonen</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Wonen (ISV) - na 2014			0	0	0
34	Stimuleringsfonds VHV/revolverend fonds	605	450			
35	Verbeterplan wonen op het water	82				
36	BWS	500				
37	Voorziening OV	95				
38	Volkshuisvesting	300				
39	Jongerenhuisvesting - fietsklemmen			125	125	125
40	Wonen (volkshuisvesting)	50				
41	Besparing ISV	0				
42	Besparing NLA	225				
43	Vrijval BLS project Liquid City (onderdeel Woningbouw)	2.350				
	Voorgestelde invulling	4.207	450	125	125	125

Toelichting dekkingsmogelijkheden

34. Stimuleringsfonds VHV/ Revolverend fonds

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 1998 heeft de gemeenteraad besloten een zogenaamd revolverend fonds in te stellen. Vanuit het fonds wordt laagrentende leningen verstrekt. Het revolverend fonds is opgebouwd uit drie onderdelen: 1. Algemeen deel (CPO leningen en leningen woonschepen), 2. Starterleningen en 3. Monumentenleningen.

Financiële stand per 21 februari 2013:

1. Algemeen deel

Rekening houdend met de verplichtingen in 2013 (CPO leningen) bedraagt de stand van de rekening courant: €533.000. Dit bedrag is bedoeld voor nog te verstrekken CPO leningen en leningen woonschepen.

2. Startersleningen

Vanuit extra beleid is in 2013 €750.000 beschikbaar gesteld voor startersleningen. Daarnaast heeft de raad op 30 januari 2013 besloten een bedrag van €539.000 beschikbaar te stellen voor starterleningen Meerstad (dekking vrijval woningbouwaccelerator). Hiermee kunnen 15 leningen worden verstrekt tot maximaal €35.000. Rekening houdend met de verstrekte startersleningen en de aanvragen in 2013 bedraagt de stand van de rekening courant: €1.700.000. Dit is een momentopname. Ter indicatie: de afgelopen 3 maanden is een bedrag €600.000 aan startersleningen aangevraagd of verstrekt. De vraag is groot.

3. Monumentenleningen

De stand van de rekening courant bedraagt op dit moment, na verplichtingen, €560.000. Voor monumenten is het revolverend fonds een belangrijk instrument. Met het wegvallen van ISV middelen met ingang van 2015 zal het belang van het revolverend fonds alleen maar toenemen.

Het betreft hier een incidentele afroaming in 2013 en 2014,

Met de nu voorgestelde bezuiniging op het Stimuleringsfonds blijven deze investeringsmiddelen (bestemd voor CPO, woonschepenhaven, startersleningen en monumenten) zoveel mogelijk intact; we leveren een deel van de

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

aflossing in. Startersleningen zijn juist nu belangrijk om de woningbouw en de doorstroming te stimuleren, ze zijn daarom onderdeel van het Aanvalsplan Woningbouw. Het budget voor monumentenleningen is belangrijk omdat dit na het wegvallen van het ISV vooralsnog het enige overgebleven instrument is. Daar is ook voor 'gespaard' in dit fonds. Verder is het zoveel mogelijk in stand houden van dit Stimuleringsfonds belangrijk, omdat de vorm ervan (leningen in plaats van subsidies) het model van de toekomst is.

35. Verbeterplan wonen op het water

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor het verbeterplan is 282 duizend euro beschikbaar. Dit bestaat uit:

- Subsidieregeling voor onderhoud aan woonboten (82 duizend euro);
- Voorzieningen Noorderhaven (200 duizend euro).

De subsidieregeling loopt twee jaar. In het eerste jaar is voor 17,5 duizend euro aan subsidies verstrekt. De 200 duizend euro voor voorzieningen is bedoeld voor nutsvoorzieningen en postkasten.

Het stoppen van de onderhoudssubsidie is afweegbaar. Booteigenaren worden dan minder gestimuleerd om de beeldkwaliteit van hun boot te verbeteren. Er wordt echter beperkte gebruik gemaakt van deze regeling. Uit het Stimuleringsfonds VHV (79) kan nog geleend worden.

Van de 200 duizend euro voor voorzieningen is 30 duizend euro afweegbaar. Dit bedrag is bestemd voor de onderwerpen 'havenregiem' en 'adressering'. Hierover zijn toezeggingen gedaan aan het WCG.

Het resterende bedrag van 170 duizend euro voor de nutsvoorzieningen is niet afweegbaar.

36. BWS

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Op 1-1-2013 bedraagt de stand van de reserve €0,6 mln. Het saldo komt toe aan de gemeente Groningen en andere gemeenten uit de regio. De gemeenschappelijke regeling Regio Centraal Groningen (RCG) is per 1 januari 2010 geliquideerd. Op basis van de jaarrekening 2011 van de RCG (eigen vermogen) komen we tot de conclusie dat een bedrag van 0,5 mln euro kan vrijvallen.

37. Voorziening OV

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De voorziening openbaar vervoer dient om schommelingen in de rijkssteun voor het OV op te kunnen vangen. In de afgelopen jaren werd de OV voorziening gebruikt voor de jaarlijkse bijdrage aan het OV bureau en voor (infrastructurele) maatregelen die het OV raken.

Omdat verwacht werd dat de OV voorziening eind 2012 leeg zou zijn is de jaarlijkse bijdrage aan het OV-bureau gedekt uit extra beleidsmiddelen.

De verwachte eindstand 2013 (95 duizend euro) kan vrijvallen. Het gaat om oude BDU-gelden. Gevolg is dat de vrijval moet worden ingezet voor maatregelen die het openbaar vervoer verbeteren.

Eerder was een bedrag van 125 duizend euro opgenomen. Het college heeft besloten een bedrag van 30 duizend euro in te zetten uit de OV voorziening voor de maatregelen: Lijn 15 'buitenom' via Westelijke Ringweg

De voorziening openbaar vervoer is geen onderdeel van het weerstandsvermogen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Er zijn geen middelen beschikbaar om vanaf 2015 de bijdrage aan OV-bureau te betalen.

38. Volkshuisvesting

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het doel van deze voorziening is het afdekken van risico's die kunnen voortvloeien uit leningen aan woningcorporaties en gewaarborgde geldleningen.

In 2011 is onderzoek uitgevoerd naar de gewenste hoogte van de voorziening. Op basis daarvan kon 230 duizend euro vrijvallen. Omdat er afgelost wordt op leningen, neemt de mogelijke vrijval toe.

We gaan er voor 2013 vanuit dat 300 duizend euro kan vrijvallen.

De voorziening volkshuisvesting is geen onderdeel van het weerstandsvermogen.

39. Jongerenhuisvesting – fietsklemmen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Dit budget is beschikbaar gesteld om de overlast van het grote aantal gestalde fietsen in wijken met veel studenten aan te pakken. In 2012 is dit eenmalig aangevuld tot €280.000. Daarvan zijn ca. 1300 klemmen geplaatst.

Er blijken meer aanvragen te zijn dan we kunnen inwilligen; er is inmiddels een wachtlijst (1500 klemmen) en die lijst blijft groeien. De raad vraagt om meer geld, juist omdat het plaatsen van klemmen een relatief simpel middel is om overlast tegen te gaan. Probleem wordt echter wel dat er steeds minder ruimte is om klemmen te plaatsen; het opheffen van parkeerplaatsen is lastig in wijken met een grote parkeerdruk.

We verwachten dat er na deze tranche praktisch gezien steeds minder plek is voor fietsklemmen in de openbare ruimte. Vandaar het voorstel om vanaf 2015 gedurende 3 jaar 125.000 per jaar van dit structurele budget te bezuinigen. Daarna kan het budget weer worden ingezet voor jongerenhuisvesting.

40. Wonen (volkshuisvesting)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit dit budget worden regelmatig terugkerende activiteiten en verplichtingen betaald, zoals de Nieuwbouwbeurs (10.000), Wonen & Co (20.000), bijdrage aan Kei/Platform 31 (3.000), bijdrage Dag van de Architectuur (6.000), bijdrage aan de Bevolkingsprognose (15.000), kosten i.v.m. het stimuleren van Collectief Particulier Opdrachtgever-schap (2012: 19.000) en dergelijke.

De totale omvang hiervan is ca. 1 ton. Voor 2013 is ca. de helft al verplicht. We gaan ervanuit dat er in 2013 de helft van het budget kan worden bezuinigd. Dit betreft een eenmalige korting in 2013. Een deel van bovengenoemde activiteiten kan daarmee niet meer plaatsvinden.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

41. Besparing ISV

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zoals bekend rust op het ISV nog een taakstellende bezuiniging van 3 mln. voor 2014.

In de begroting 2013 was daarnaast opgenomen dat de dekking voor de aanpak van de Woonschepenhaven ook gevonden moet worden in het ISV.

Bij de begrotingsbehandeling zijn hier vragen over gesteld. Vervolgens is gezocht naar alternatieve dekkingsmogelijkheden.

Dat heeft geleid tot het volgende alternatieve dekkingsvoorstel:

• bijdrage Stadsbeheer (i.v.m. achterstallig onderhoud)	1,05 mln.
• bijdrage uit de grex Eemskanaalzone, voorlopig uit de post Onvoorzien, vooruitlopend op herziening van deze integrale grex eind 2013	1,30 mln.
• bijdrage uit het ISV via een extra bezuiniging	1,80 mln.
• Bijdrage vrijval BLS	0,35 mln

Voor de bijdrage uit de grex Eemskanaalzone is relevant dat het deelgebied Woonschepenhaven onderdeel is van deze grex. De grex heeft een omvang van ca. 130 mln. euro. De raad heeft expliciet besloten tot verevening van mee- en tegenvallers binnen deze grex (25 februari 2006, agendapunt 9, besluitpunt IV, herbevestigd in de herziening van 2012, RO12.3325434). Belangrijk is dat er in de grex ook concrete kansen liggen voor meevallers; en dat is hier het geval. Bijvoorbeeld de aanbesteding van de Sontwegverbinding.

Het voorstel is om de bijdrage van 1,8 mln. uit het ISV te halen uit de volgende posten:

- Waterplan (reservering in ISV-II, ca. 4 ton);
- eerdere reserveringen in het stadsdeelbudget voor Selwerd (ca. 5 ton); het totaal voor Selwerd beschikbare budget blijft daarmee 2 miljoen euro;
- een extra bezuiniging van 9 ton, bovenop de nog openstaande taakstelling van 3 mln. die eind 2014 gerealiseerd moet zijn.

Dit dekkingsvoorstel heeft een evenwichtige verdeling van de kosten voor de aanpak van de Woonschepenhaven; er is gezocht naar bijdragen uit begrotingsposten die ook daadwerkelijk een relatie hebben met het project. Met de inzet vanuit het beheer- en onderhoud programma wordt het kwaliteitsniveau van de voorgenomen aanpak gewaarborgd. Tevens wordt het ISV zoveel mogelijk ontzien, conform de wens van uw raad. Daardoor kunnen de ambities uit het ISV voor Selwerd, en het Aanvalsplan Woningbouw overeind blijven. Binnen het ISV is daarvoor nog 1,9 mln. beschikbaar (1,5 mln. Kwaliteit/ differentiatie woningbouw en 0,4 mln. Jongerenhuisvesting).

42. Besparing NLA

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2011 zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met corporaties voor een periode van vier jaar (2011 t/m 2014), het NLA 2.0. De financiële lasten die voortkomen uit de NLA-afspraken betreffen de wijkbudgetten, de bijdrage aan wijkvoorzieningen in het kader van de WMO en de algemene kosten (programmaleider, secretariaat, organisatie en communicatie, inspiratiemakelaar).

De kosten worden gelijk verdeeld tussen gemeente en corporaties. In de begroting van de gemeente is voor vier jaar (2011 t/m 2014) een bedrag opgenomen van 5.500.000. De dekking is gevonden in ISV (2,5 mln), restant budget NLA1 (2,0 mln. oud ISV-geld) en Rijksbudget Vouchergelden (Goed Idee plus) (1,0 mln).

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Het NLA heeft halverwege de periode (2011 t/m 2014) ongeveer de helft van het beschikbare bedrag besteed resp. verplicht. Er rest nog bijna 4,5 mln. euro voor de wijkteams. De helft daarvan wordt gefinancierd door de stad, de andere helft door de corporaties.

Dit betreft dus een korting van 10% op het gemeentelijk aandeel. Dit gaat ten koste van het budget van de wijkteams.

43. Vrijval BLS uit het project Liquid City (onderdeel woningbouw)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In het kader van het project Intense Stad (2003) is op de plek van de sporthal De Wijert een combinatie bedacht van een sporthal met daar bovenop intensieve woningbouw (torens) met appartementen: Liquid City.

De markt voor appartementen is de laatste jaren ingestort. De voor die woningbouwontwikkeling gereserveerde BLS-middelen van ruim 2 miljoen euro kunnen daarom vrijvallen, ook omdat in de nieuwe plannen geen woningbouw meer voorkomt.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

F. Economie

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Economie</i>	2013	2014	2015	2016	2017
44	Binnenstadsmanagement		175			
45	G-kracht	300	575			
3	G-kracht - na 2014			0	0	0
46	Korting op Akkoord van Groningen	100	200	0	0	0
3	Akkoord van Groningen - na 2014			0	0	0
47	Fonds economische ontwikkeling (overschot 2012)	0				
48	Fonds economische ontwikkeling	50	50			
49	Activiteitenbudget economische zaken	60	75			
3	Cofinancieringsfonds - na 2014			0	0	0
50	Ruimte voor de binnenstad	80				
51	Subsidie Marketing Groningen	0	350			
52	Korting promotiebudget stad Groningen	0	28	14	14	14
53	Korting promotiebudget KEI week	0	8	8	8	8
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>590</i>	<i>1.461</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>22</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

44. Binnenstadmanagement

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2013 en in 2014 wordt een bedrag van €300.000 beschikbaar gesteld voor binnenstadmanagement. Deze middelen wordt ingezet voor het evenementenprogramma binnenstad.

Voor 2014 is er nog geen evenementenprogramma. Het beschikbare bedrag voor 2014 is daarmee grotendeels afweegbaar (€175.000).

Gevolg van deze besparing is dat er in 2014 vanuit de gemeente Groningen geen middelen beschikbaar kunnen worden gesteld voor het organiseren van evenementen in de binnenstad.

45. G-kracht

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vanuit extra beleid wordt in 2013 en in 2014 een bedrag van €1.000.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt aangevuld met €680.000 uit vrijval kapitaallasten. Voor het programma G kracht zijn de “vaste verplichtingen” geïnventariseerd. Het gaat bijvoorbeeld om de subsidiebijdragen aan Energy Valley, de Groninger Cityclub, Eurosonic en het ondernemerstrefpunt. Het resterende bedrag is opgenomen als afweegbaar.

In 2012 is de tussenstand gepresenteerd van het G kracht programma. Uit de tussenstand blijkt dat we met beperkte middelen relatief veel bijdragen aan de economie van de stad: elke euro uit G-kracht heeft door financiële bijdragen van andere partijen aan activiteiten en projecten voor de stad ongeveer 14,35 euro opgeleverd. In de tussenstand zijn ook andere positieve ontwikkelingen gemeld, zoals de toename van de werkgelegenheid in de stad. Voor de resterende looptijd (2013 en 2014) hebben wij een aantal opgaven geformuleerd.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

1. De ontwikkelingen rond onze bedrijventerreinen en kantoren actief blijven monitoren en zo nodig maatregelen nemen.
2. Blijven aanhaken bij het topsectorenbeleid ter stimulering van onze kenniseconomie en het midden- en kleinbedrijf hierbij betrekken.
3. Aandacht voor de regio, onder andere op het terrein van de arbeidsmarkt en de werkgeversbenadering.
4. De profilering van de Groningse topsectoren voortzetten en zorgen voor zichtbaarheid in Europa. Daarbij blijven inzetten op samenwerking met de regio en de drie Noord-Duitse steden.
5. Aandacht voor leegstaande winkelpanden in Groningen.

Door een besparing in te boeken kunnen de geformuleerde ambities en opgaven uit de drie deelprogramma's van G kracht: Groningen Piekt, Bedrijvig Groningen en Gastvrij Groningen voor 2013 en 2014 niet volledig worden gerealiseerd.

46. Korting op Akkoord van Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het totale budget voor 2013 en (gereserveerd voor 2014) is € 500.000 per jaar. Dit bedrag wordt als volgt besteed:

• Kenniscampagne City of Talent:	175.000
• Projectbudget AvG:	145.000
• Personeel + bureaunkosten:	185.000 (incl. organisatie Stad & Togalezingen)
Totaal:	500.000

Een bezuiniging van 20 % betekent een verlaging van het budget van 100.000 euro. Aangezien de middelen voor de campagne City of Talent jaarlijks door de stuurgroep Akkoord van Groningen worden vastgelegd binnen de jaarplannen voor de campagne is het lastig hierin te snijden. Het Jaarplan City of Talent 2013 is op 14 januari jl. door de stuurgroep AvG vastgesteld. Alle partners van het Akkoord - gemeente, Hanzehogeschool, RUG en UMCG - leveren een bijdrage aan deze campagne.

Het terugschroeven van de gemeentelijke bijdrage zou als gevolg kunnen hebben dat ook de andere partners hun bijdragen aan de campagne verlagen. Dat zou betekenen dat belangrijke onderdelen van de campagne (arbeidsmarktcommunicatie, landelijke profilering van Groningen als kennisstad) niet meer uitgevoerd kunnen worden. Het is voor 2013 ook al zonder bezuiniging moeilijk om de begroting rond te krijgen.

Als er gesneden zou moeten worden, zou dit het beste kunnen in het vrij besteedbare deel van het Akkoordbudget: het projectbudget AvG.

Dit gemeentelijke deel van het Akkoord budget wordt besteed aan Akkoordgerelateerde thema's. Voorbeelden van de afgelopen jaren: ontwikkeling Zernike Campus, ontwikkeling Energy Academy Europe, bijdrage Ruslandjaar, onderzoeken/projecten Jongerenhuisvesting etc.

47. Fonds economische ontwikkeling (overschot 2012)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het fonds is bedoeld voor maatregelen ter stimulering van economische ontwikkelingen in de stad. Deze reserve is overigens volledig meegenomen in het weerstandsvermogen. Het onttrekken van middelen uit deze reserve betekent dat het weerstandsvermogen met hetzelfde bedrag moet worden aangevuld. Bij de jaarrekening

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

2012 is de reserve vrijgevallen. Het bedrag (155i) maakt onderdeel uit van het resultaat 2012. De middelen in de reserve kunnen daarmee niet opnieuw worden ingezet.

De reserve FEO is niet gelabeld, maar ontstaan doordat enkele posten in verleden lager uitvielen dan begroot. Daarom zijn de middelen vrijgevallen bij jaarrekening 2012.

48. Fonds economische ontwikkeling

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het Fonds Economische Ontwikkeling wordt grotendeels ingezet voor de structurele bijdragen aan het Groninger Congresbureau, de binnenstadscampagne Marketing Groningen en de ondernemersprijs. Deze verplichtingen liggen voor 2013 vast. Resteert voor 2013 een afweegbaar bedrag van circa €50.000. Een hogere besparing na 2013 zou een heroverweging betekenen van de structurele bijdragen aan het Groninger Congresbureau, de binnenstadscampagne Marketing Groningen en de ondernemersprijs.

Geen bijdragen meer aan de binnenstadscampagne, het Groninger Congresbureau en de ondernemersprijs. Ook andere activiteiten die de economische ontwikkeling kunnen stimuleren kunnen niet meer uit het fonds worden gedekt.

49. Activiteitenbudget economische zaken

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afdeling Economische Zaken heeft een structureel activiteitenbudget van 300 duizend euro voor beurzen, evenementen, bedrijvencontactdagen, netwerkbijeenkomsten, drukwerk etc. Er kan in 2013 en 2014 een incidentele besparing worden gerealiseerd.

Het schrappen van dit budget heeft tot gevolg dat de afdeling Economische Zaken niet meer zichtbaar zal zijn voor ondernemers.

50. Ruimte voor de binnenstad

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De middelen (2013: €150.000) worden ingezet voor het opstellen van een toekomstvisie voor de binnenstad en een actieprogramma voor maatregelen die op korte termijn uitgevoerd kunnen worden. Het proces om te komen tot een toekomstvisie en een actieprogramma wordt op dit moment opgestart. Door het proces stop zetten kan een incidentele bezuiniging worden gerealiseerd van 80 duizend euro.

Gevolg van deze besparing is dat er geen middelen beschikbaar zijn voor het formuleren van een toekomstvisie en een actieprogramma.

51. Subsidie Marketing Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Korte motivering/toelichting:

Marketing Groningen is verantwoordelijk voor de city marketing van Groningen. In 2011 is besloten de bijdrage aan Marketing Groningen structureel vast te stellen op een bedrag van €900.000. De bijdrage was voorheen hoger omdat Marketing Groningen ook nog een subsidie 'surplus toeristenbelasting' ontving. Het bezuinigingsvoorstel is om in 2014 350 duizend euro incidenteel te besparen.

Marketing Groningen heeft zich in de afgelopen jaren positief ontwikkeld en een belangrijke bijdrage geleverd aan de groei van het toerisme in Groningen. Een bezuiniging heeft gevolgen voor de city marketing.

52. Korting promotiebudget stad Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stopzetting gemeentelijke bijdrage aan gezamenlijk promotiebudget met de provincie ihkv 'er gaat niets boven Groningen'

53. Korting promotiebudget KEI week

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stopzetting gemeentelijke bijdrage vanuit het promotiebudget aan de KEI week. Minder exposure gemeentelijke berichtgeving tijdens KEI week.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

G. Bereikbaarheid

Dekkingsmogelijkheden

	Bereikbaarheid	2013	2014	2015	2016	2017
54	Busafrit Hoogkerk	1.300				
55	Verkeer	100	200	100	100	100
56	Sluiten binnenstadsstallingen fiets		0	0	0	0
57	Stoppen met spitsrekken		0	0	0	0
58	Stadsbalkon zonder toezicht		0	0	0	0
59	Verlagen programmabudget Verkeersregelinstallaties. (VRI's)		100	100	100	100
60	Verkeerseducatie		55			
3	Verkeerseducatie - na 2014			0	0	0
61	Voltooiing noordzuidroute					
62	Incidentele inkomsten leges					
63	Leges grote infrastructuur					
64	0 db norm	417				
65	Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld		2.700			
3	Bijdrage OV bureau - na 2014			0	0	0
66	Stoppen fietsenbeheer		185	185	185	185
67	Stoppen sontwegverbinding (bijdrage Meerstad 30 miljoen gedurende 15 jr)				0	0
68	HOV-as West, 3e fase	1.200				
69	Bijdrage Regio Groningen Assen	430	430	630	630	630
70	Bewaking fietsenstalling Europapark		0	0	0	
	Voorgestelde invulling	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015

Toelichting dekkingsmogelijkheden

54. Busafrit Hoogkerk

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om de doorstroming van het busverkeer te verbeteren wordt een aparte op- en afrit gerealiseerd. Daarmee verbetert de bereikbaarheid van de stad (o.a. de dynamo Martiniziekenhuis/Gasunie e.o.), terwijl tegelijkertijd de exploitatie-lasten van het OV omlaag gaan. Dit project is onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voor de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg (Groningen Bereikbaar!). Het aandeel eigen geld in dit project is 1,3 miljoen euro (uit de grondexploitatie P+R Hoogkerk); de overige kosten worden gedekt met BDU (1,2 mln.) en RSP (1,0 mln.). Dat betekent een multiplier van ca. 3.

Naast stoppen is het mogelijk de eigen middelen, die in dit project zitten, vrij te spelen. Dit heeft een relatie met de taakstelling *ruil BDU middelen met eigen geld bij sontwegverbinding*. Door 1,3 miljoen euro RSP middelen toe te voegen aan het project, kan onze eigen bijdrage worden vrijgespeeld. Dit aangepaste verdelvoorstel vereist instemming van m.n. de provincie.

55. Verkeer

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Collegiebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Het werkbudget Verkeer wordt voor het grootste deel ingezet voor regelmatig terugkerende noodzakelijke monitoring-activiteiten, zoals verkeerstellingen (auto en fiets), parkeeronderzoek (binnenstad, woonwijken, P+R-terreinen en parkeergarages) en het up to date houden van het gemeentelijke verkeersmodel. Sommige onderzoeken vinden jaarlijks plaats, andere eens per 2 of 3 jaar.

Voor 2013 is hiervoor al verplicht: €135.000, voor 2014: €65.000. Voor 2015 is daarvoor nodig 165.000 (incl. 1 ton voor 3-jaarlijks parkeeronderzoek).

De rest van het budget wordt ingezet voor actuele zaken; op dit moment bijvoorbeeld voor onderzoek in het kader van het werk aan het nieuwe integrale verkeer- en vervoersplan voor de stedelijke regio (o.a. herijking Parkeerbalans). Voor zover nu bekend is hiervoor in 2013 €45.000 nodig.

We willen daarnaast in 2013 €20.000 en in 2014 en 2015 €35.000 reserveren voor onvoorziene kosten. Nu we samenwerken aan een nieuw integraal verkeer- en vervoerplan voor de stedelijke regio is het lastig – juist ook richting onze partners – om geen enkel budget te hebben om bij te dragen aan noodzakelijke uitgaven.

Na aftrek van bovengenoemde verplichtingen kan er in 2013 100 incidenteel vrijvallen, in 2014 200 incidenteel en vanaf 2015 100 structureel.

56. Sluiten binnenstadsstallingen fiets

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien de binnenstadsstallingen (Boteringestraat, Haddingestraat, Pathé, en Peperstraat) worden gesloten dan levert dat een besparing op van 163 duizend euro. Dit bedrag is onderverdeeld in:

- Werkpro: 128.900
- Exploitatielasten (huur, nuts, onderhoud): 34.000

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Gesloten stallingen zorgen voor jaarlijks 200.000 fietsen extra op maaiveld in de binnenstad (650 per dag). Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast en een druk op de handhaving.

57. Stoppen met spitsrekken

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien de spitsrekken in de Guldenstraat en Grote Markt óf niet meer worden geplaatst óf permanent worden neergezet dan levert dat een besparing op van 31 duizend euro (Werkpro)

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Effect van een besparing: meer ongeordende fietsen op maaiveld. Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast en een druk op de handhaving.

58. Stadsbalkon zonder toezicht

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien het toezicht op het Stadsbalkon wordt gestopt (2 medewerkers, 24 uur per dag, 7 dagen per week) dan levert dat een besparing op van 290 duizend euro (kosten Werkpro). Omdat de stalling wel open blijft, houdt het parkeerbedrijf wel andere exploitatielasten zoals onderhoud en nuts.

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Effect: In het weekend biedt het Stadsbalkon plaats aan 6.000 fietsen, terwijl het aanbod van fietsen hoger ligt. Zonder toezicht zal het gestructureerd stallen van fietsen stoppen en zal het Stadsbalkon door de kwalitatieve ondergrens zakken. Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast, een rommelig Stationsgebied en een druk op de handhaving.

59. Verlagen programmabudget Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In dit voorstel pakken we jaarlijks nog 2 in plaats van 3 VRI's aan ihkv. groot onderhoud (portalen, armaturen en de hard- en software in de schakelkast).

60. Verkeerseducatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Prioriteit bij het project Verkeerseducatie ligt bij kinderen en jongeren, de meest kwetsbare verkeersdeelnemers. Behalve met eigen geld (55) wordt het project medegefinancierd door de provincie (BDU, 45).

Vanwege het belang van continuïteit hebben we hierover langjarige afspraken met externe partners, waaronder Veilig Verkeer Nederland, de provincie en regiogemeenten. De middelen voor 2013 zijn al verplicht. Het budget voor 2014 (55) is nog afweegbaar.

Consequentie is dat het project Verkeerseducatie in 2014 (onderdeel van het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer dat in maart door de raad is vastgesteld) niet door gaat.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

61. Voltooiing noordzuidroute

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2006 heeft het college een bedrag van €600.000 beschikbaar gesteld voor de voltooiing van de NoordZuidroute. Dit hangt samen met de realisatie van de Held III. In 2006 heeft de raad besloten vanuit de slotcalculaties 2002 en 2005 een bedrag van ruim €900.000 beschikbaar te stellen voor het complex de held III. De reservering vanuit nieuw beleid (€600.000) is voor een bedrag van €500.000 komen te vervallen. Er resteert nog een bedrag van €100.000.

In 2011 heeft de gemeente het samenwerkingscontract met de ontwikkelaars ontbonden. Gelet op de jarenlange vertraging en het feit dat er geen samenwerkingsovereenkomst meer is, kan de reservering eerst vervallen. Als er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt aangegaan moet de situatie opnieuw worden bekeken. Dit in relatie tot de bijdrage van de ontwikkelaars.

De noord-zuid route is onderdeel van de gestopte projecten in de begroting 2013. De inzet van resterende 100 duizend euro wordt meegenomen bij de te realiseren opbrengst van gestopte projecten. Deze wordt daarom hier niet meer afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Op dit moment geen effecten. Situatie moet opnieuw worden bekeken bij het aangaan van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

62. Incidentele inkomsten leges

63. Leges grote infrastructuur

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De opbrengst van leges voor de grote infrastructurele projecten wordt verwacht in 2015. De omvang moet nog in beeld worden gebracht.

64. 0 db norm

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De middelen zijn bedoeld voor de afronding van het project 'Geluidsreducerende maatregelen kamerverhuurpanden', waarbij eigenaren worden aangeschreven om geluidswerende maatregelen te treffen. Met deze bezuiniging wordt het project stopgezet. Het stoppen met dit project betekent dat de doelstelling op het gebied van het beperken van geluidsoverlast niet wordt gerealiseerd. De nota beleidsregels geluidsreducerende maatregelen moet worden ingetrokken en adressen die al zijn aangeschreven voor het treffen van geluidsreducerende maatregelen zullen geïnformeerd moeten worden.

65. Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Door een andere inzet van RSP en BDU (t/m 2013) kunnen we 4 mln. euro eigen geld vrij spelen voor bezuinigingen, naast de 9 ton die al is ingeboekt bij de quick wins als restant van de BDU-ruil uit januari 2013

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

(voorstel 7). Het is niet nodig om daarvoor projecten te schrappen. Wel komt deze 4 miljoen euro ten laste van het ons toegewezen RSP-budget voor HOV-infra en P+R/transferia van 42 miljoen euro. Dit gaat ten koste van de budgetten voor de resterende projecten die uit dit budget gefinancierd worden (m.n. budgetten voor P+R).

Concreet bestaat het voorstel uit drie onderdelen:

1. We vervangen 1,3 mln. eigen geld die nu nog in de bus op-/afrit Hoogkerk zit door een extra RSP-bijdrage uit het RSP-budget voor P+R (= voorstel 70).
2. In de Sontweg zit na de eerdere ruil van 2,3 mln. van eigen geld voor BDU (januari 2013) nog 2,7 mln. uit de risicobuffer. Met dit voorstel ruilen we ook die 2,7 mln. nu voor BDU die t/m 2013 beschikbaar is.
3. Omdat die 2,7 mln. BDU al was ingezet voor andere gemeentelijke projecten, hebben we die via een ruiloperatie weer vrij moeten maken. 1,2 mln. BDU komt uit de bus op-/afrit Hoogkerk, deze wordt vervangen door RSP (dit project wordt nu dus helemaal gefinancierd met RSP-geld) en 1,45 mln. BDU komt uit P+R Haren. Ook dat project wordt nu helemaal gefinancierd met RSP-geld.

Bij dit voorstel horen twee kanttekeningen:

1. Dit aangepaste verdeelvoorstel vereist instemming van m.n. de provincie.
2. Dit betreft alleen de BDU die t/m 2013 beschikbaar is voor de stad. Het is nog niet bekend hoeveel BDU na 2014 beschikbaar is. In het Meerjarenprogramma 2013-2016 heeft het college daar het volgende over gezegd: "Over de BDU in de jaren daarna willen we te zijner tijd in gesprek met de provincie. Voorlopig stellen we de inhoudelijke samenwerking aan een breed gedragen integrale bereikbaarheidsoplossing voor de stedelijke regio centraal. Overigens moeten we na 2013 rekening houden met een lager bedrag aan BDU als gevolg van de doorwerking van Rijksbezuinigingen.". Vooral nog houden we daarom geen rekening met BDU middelen na 2013.

Het stoppen met het project (66) is niet mogelijk; het project is onderdeel van het bereikbaarheidspakket gedurende de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg.

Met deze operatie wordt eigen geld vrijgespeeld, terwijl het project toch door kan gaan. Consequentie is wel dat het betreffende BDU-geld niet meer beschikbaar is voor andere projecten.

66. Stoppen fietsenbeheer

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Is geen wettelijke taak.

Uit de wijken worden geen weesfietsen meer verwijderd en bij bijv. het Stationsgebied vervalt het beheer. Daarmee vervalt ook het recyclen / verkopen van fietsen. Een deel van deze kosten (50%) zit in de afvalstoffenheffing. Verlaging van dat deel van de kosten leidt ook tot verlaging van de inkomsten.

67. Stoppen sontwegverbinding

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De Sontwegverbinding betreft de aanleg van een stedelijke verbindingsroute tussen Oostelijke Ringweg en Europaweg. Het gaat om o.a. de aanleg van een brug over het Winschoterdiep, een vrije busbaan, vrijliggende fietspaden en het opwaarderen van de openbare ruimte. De nieuwe route verbindt twee bedrijventerreinen, verbetert de bereikbaarheid van de binnenstad en is op termijn de route tussen Meerstad en de rest van de stad. De aanleg schept tevens ontwikkelingskansen aan de route. De vrije busbaan verbetert ook de OV-exploitatie.

Collegiebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Tijdens de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg is dit een belangrijke alternatieve route. De Sontwegverbinding is daarom onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voordat die verbouwing echt hinder gaat veroorzaken (Groningen Bereikbaar!). Het aandeel eigen geld in dit project van 65 mln. euro is 32,7 mln. euro: 2,7 mln. uit de risicobuffer (=ca. 2 ton structureel) en 30 mln. Meerstad.

Op zich is het mogelijk te stoppen met dit project; het is nog niet aanbesteed. Maar gezien bovenstaande belangen adviseren wij om dat niet te doen. Ook omdat het eventueel later alsnog aanleggen van de Sontwegverbinding veel meer geld zal kosten, want de subsidies zullen dan weg zijn. Relevant is dan dat het schrappen van de Sontwegverbinding de kansen voor Meerstad verslechtert. Verder rekenen onze partners in Groningen Bereikbaar! (rijk, provincie, regio, ProRail en werkgevers) op de Sontwegverbinding als alternatieve route tijdens de aanpak van de Zuidelijke Ringweg. Tot slot betekent minder investeren ook minder werkgelegenheid.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 15 miljoen incidenteel in 2016 en 2017.

68. HOV-as West, 3e fase

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Dit is de laatste fase van de HOV-as West: een directe verbinding tussen P+R Hoogkerk en het stationsgebied. Hiermee wordt de reistijd voor busreizigers aanzienlijk verkort, waardoor de bereikbaarheid van de stad wordt verbeterd. Dit project is daarom onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voor de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg (Groningen Bereikbaar!). Bijkomend voordeel is dat ook de OV-exploitatie en de verkeersveiligheid op de Parkweg (nu ca. 80 bussen/uur) verbeteren door dit project. In het project HOV-as West zat 2,2 mln. eigen geld. Nu is dat nog 1,2 mln.; de andere 1 mln. is overgeheveld naar de Europaweg. (Besloten in POVV 28/3/2013.) De overige kosten (ca. 10 mln. euro) worden gedekt door de regio, RSP en BDU. (Multiplijer: 6)

Op zich is het mogelijk te stoppen met dit project; het is nog niet aanbesteed. Consequentie is een slechtere bereikbaarheid vanuit het westen, met name tijdens de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg. Mede daardoor zal er geen sprake zijn van een verlaging maar juist van een verhoging van de exploitatielasten van het OV.

Verder rekenen onze partners in Groningen Bereikbaar! (Rijk, ProRail, de provincie, de regio en de werkgevers) op de aanleg van deze verbinding.

69. Bijdrage Regio Groningen Assen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft een jaarlijkse bijdrage aan de regio. Daarmee wordt het Regiofonds gevoed, waaruit wordt geïnvesteerd in de regio. Wij zijn netto-ontvanger.

De stad draagt jaarlijks 1,9 mln. euro bij aan de Regio Groningen-Assen. In de huidige omstandigheden lijkt het verstandig om met de regio te kijken naar de bijdrage.

Alle partijen hebben momenteel gebrek aan geld, terwijl het Regiofonds goed gevuld is. Hoe hoog die tijdelijke verlaging zal uitvallen is onzeker. Gezien deze onzekerheid is hier nog geen bedrag ingevuld.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Een tijdelijke verlaging gedurende enkele jaren kan, maar moet niet te lang duren; het mag de noodzakelijke investeringen in bijv. bereikbaarheid niet blokkeren. Bovendien maakt een financiële bijdrage regionale samenwerking minder vrijblijvend.

Voor de zomer zal hierover meer duidelijkheid komen, gekoppeld aan de eerste resultaten van de actualisering van de Regiovisie.

70. Bewaking fietsenstalling Europapark

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Op 9 december 2012 is het nieuwe station Groningen-Europapark in gebruik genomen. Het station beschikt over een ondergrondse fietsenstalling met een capaciteit van 750 stallingsplaatsen. Het beheer van de stalling wordt in opdracht van de gemeente Groningen verzorgd door WerkPro. Dagelijks is er minimaal één beheerder in de fietsenstalling aanwezig. De jaarlijkse kosten van het beheer bedragen € 105.000,-. Deze kosten zitten in mensuren. Tijdens werkdagen is de stalling geopend van 05.00 tot 02.00 uur, op zaterdag van 05.30 tot 02.00 uur en op zon- en feestdagen van 06.30 tot 02.00 uur. Deze openingstijden vallen samen met de eerste en laatste trein die op het station stopt.

De vraag of er kan worden bezuinigd op de beheerkosten van deze stalling kent drie invalshoeken:

1. Is het verantwoord vanuit beheeroptiek?

Op 3 juli 2012 heeft het college besloten tot maatregelen om de bezuinigingsdoelstellingen binnen het fietsparkeren te halen. Dit heeft geleid tot het terugbrengen van het fysieke beheer van een aantal stallingen. Momenteel is er dan ook sprake van een combinatie van bemensing en cameratoezicht. Feitelijk komt het erop neer dat de stallingen overdag cameratoezicht hebben en dat er 's avonds een beheerder aanwezig is. 's Zomers vanaf 21.00 tot sluitingstijd, 's winters vanaf 18.00 uur. Als we het fysieke beheer in de fietsenstalling bij station Europapark ook op deze manier terug brengen, kunnen we jaarlijks ongeveer €50.000,- besparen. Gezien het huidige gebruik van de stalling, circa 135 fietsers per dag, is een aanpassing van het beheer, bijvoorbeeld door middel van een combinatie van bemensing en cameratoezicht, gerechtvaardigd. Bij de bouw van de fietsenstalling zijn bovendien camera's aangebracht waardoor deze maatregel eenvoudig te realiseren is. Conclusie: Terugbrengen van het fysieke beheer is vanuit de beheeroptiek verdedigbaar.

2. Past het binnen de contractuele afspraken met WerkPro?

De recente bezuinigingsmaatregelen (door terugbrengen van het fysieke beheer) brachten voor WerkPro een forse teruggang van het werkpakket met zich mee. In die context is vorig jaar met WerkPro afgesproken dat de nieuwe beheerafspraken zouden gelden voor drie jaren (vanaf 1 juli 2012) en dat WerkPro tevens het beheer van de fietsenstalling bij station Europapark mocht uitvoeren tegen een vergoeding van €105.000,- per jaar. Deze condities zijn ook meegenomen in het collegebesluit van 3 juli 2012. De termijn van 3 jaren en het beheer van Europapark (tegen de afgesproken prijs) waren indertijd voor WerkPro belangrijke condities om akkoord te gaan met het totale bezuinigingspakket. Daarmee is een bezuiniging per 2013 uitgesloten. Het is de vraag of het mogelijk is de afspraken met WerkPro met wederzijds goedvinden te wijzigen. Conclusie: De beoogde besparing op beheerkosten strijdt met de recent gemaakte afspraken met WerkPro en zal mogelijk weerstand opleveren bij WerkPro. Het beheercontract kan alleen in overleg met WerkPro worden aangepast.

3. Past het binnen de contractuele afspraken met NS?

Het lijkt erop dat in het contract met de BAM alleen geregeld is dat er een fietsenstalling met 750 stallingsplaatsen zou komen, eventueel uit te breiden tot 1.500 stallingsplaatsen. Of deze bewaakt en/of bemand

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

is, lijkt vooralsnog een autonome afweging van de gemeente. Om zeker te zijn op dit punt worden onder andere de (voormalige) projectleiders nog geraadpleegd.

Conclusie: Op dit moment lijkt het erop dat de beoogde besparing op beheerkosten niet in strijd is met eventuele afspraken die gemaakt zijn met NS en/of ProRail.

We stellen overigens voor deze maatregelen te bezien in samenhang met maatregel 66: stoppen fietsenbeheer (weghalen weesfietsen e.d.).

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheersafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

H. Onderhoud en beheer

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Onderhoud en beheer</i>	2013	2014	2015	2016	2017
71	Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud		500			
3	Onderhoud en beheer (ISV) - na 2014			0	0	0
72	Minimaliseren beheertaak woonwagens			50	50	50
3	Wijkcommunicatie - na 2014			0	0	0
3	Burgerparticipatie - na 2014			0	0	0
73	Grofvuil brengen tegen betaling		0	0	0	0
74	Verlagen BORG-niveau's naar laag		580	900	900	900
75	Stoppen ecologisch beheer		0	0	0	0
76	Schrappen budget participatie beheer en onderhoud		0	0	0	0
77	Verlagen BORG-niveau begraafplaatsen naar laag		100	100	100	100
3	Onderhoud: incidentele aanvulling budget (2011-2014) - na 2014			0	0	0
78	Verwijderen 50% van aantal prullenbakken		0	0	0	0
79	Extra verwijderen prullenbakken tot 100%		0	0	0	0
80	Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht		0	0	0	0
81	Stadsleven natuurlijk	84	84	219	219	219
82	Opschorten meerjareninvesteringen Borg met twee jaar	100	280			
83	Stoppen Kinderboerderijen (subsidies)		0	0	0	0
	Voorgestelde invulling	184	1.544	1.269	1.269	1.269

Toelichting dekkingsmogelijkheden

71. Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft voor 2011-2014 aanvullende incidentele middelen beschikbaar gesteld om in het onderhoud "de basis op orde te houden". Het bedrag van 2013 is al opgenomen in het programma en is ook al gecommuniceerd met de bewoners. Wij stellen voor dat voor 2014 het incidentele bedrag van €500.000 vervalt. Daardoor vervalt bijvoorbeeld de extra inzet in de huiskamer/binnenstad, het Noorderplantsoen en kleinschalig aanvullend onderhoud grijs groen.

72. Minimaliseren beheerstaak woonwagens

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De beheertaak woonwagens gaan we versoberen. Deze bezuiniging vangen we op door natuurlijk verloop.

73. Grofvuil brengen tegen betaling

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Gratis ophalen van grof vuil is geen wettelijke verplichting, maar we vinden het wel van belang voor de dienstverlening aan burgers. We voeren het voorstel niet uit, omdat een verlaging van de afvalstoffenheffing niet leidt tot een directe bezuiniging. Het voorstel is daarom ingetrokken.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 200.000 euro vanaf 2014.

74. Verlagen Borg-niveaus naar laag

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er is een wettelijk minimum niveau (voldoen aan veiligheids- en toegankelijkheidseisen). Hier kiezen we nadrukkelijk niet voor. Wij stellen voor het Borgniveau naar het niveau laag te brengen met uitzondering van de Binnenstad en het Noorderplantsoen en de hoofdstructuur van hoog naar basis. Tegelijkertijd stellen we een flexibel "aanvalsteam" in dat in staat is om op te treden in kwetsbare situaties.

75. Stoppen ecologisch beheer

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het ecologisch beheer – behoudens het naleven van de Flora- en faunawet – geen wettelijke taak. Het ecologisch beheer is goed op orde, maar kwetsbaar. Een bezuiniging zou leiden tot een forse verlaging van de biodiversiteit.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 350.000 euro vanaf 2014.

76. Schrappen budget participatie beheer en onderhoud

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We stellen voor dit niet te doen. We willen juist meer gebruik maken van de inzet van burgers. Bovendien wordt de inzet als zeer positief ervaren.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 228.000 euro in 2014 en 264.000 euro vanaf 2015.

77. Verlagen BORG-niveau begraafplaatsen naar laag

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft bij deze maatregel nadrukkelijk het parkdeel van de begraafplaatsen (niet de graven). Verlaging naar het niveau veilig vinden we ongewenst. Daarom stellen we hier het onderhoudsniveau laag vast.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

78. Verwijderen 50% van aantal prullenbakken/

79. Extra verwijderen prullenbakken tot 100%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor deze maatregel niet uit te voeren. Omdat het leidt tot meer rommel op straat, het niet past bij het pas ingezette hondenbeleid en bovendien voor een groot deel weglekt naar de afvalstoffen heffing en daarmee geen directe bezuiniging is.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 50% - 30.000 euro in 2014 en 60.000 euro vanaf 2015
100% - 60.000 euro in 2014 en 120.000 euro vanaf 2015.

80. Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen, Hier ligt een relatie met het ecologisch beheer (nummer 74). Hier zijn mooie resultaten behaald en bovendien wordt deze bezuiniging voor 100% vertaald in een verlaging van het rioolrecht.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 240.000 euro in 2014 en 480.000 euro vanaf 2015.

81. Stadsleven natuurlijk

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor deze maatregel uit te voeren. Elementen uit dit werkbudget zullen we zoveel als mogelijk binnen andere onderdelen van ons beleid onderbrengen, maar het zal zeker ook leiden tot minder projecten.

82. Opschorten meerjareninvesteringen Borg met een jaar

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er loopt een meerjaren investeringsprogramma 2012-2016. Dit wordt opgerekt met een jaar en wordt 2012-2017. De bekabeling openbare verlichting en een aantal kades zullen we conform eerdere planning uitvoeren.

83. Stoppen kinderboerderijen (subsidies)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen. We vinden kinderboerderijen namelijk belangrijk voor de stad. Er is een visie in ontwikkeling en naar aanleiding daarvan maken we nadere keuzes.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 50.000 euro in 2014 en 300.000 euro vanaf 2015.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

I. Zorg/ welzijn/ jeugd

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Zorg/welzijn en jeugd</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
85	Werkbudget tbv Onderwijs en Arbeidsmarkt					
3	Meldpunt - na 2014					
86	Versoberen aanbod Stip's					
87	Integratie specifieke doelgroepen/Emancipatie					
88	Beperking kosten en instandhouding accommodaties					
89	Individuele voorzieningen WMO (eigen bijdrage collectief vervoer)					
90	Maatschappelijke opvang		800	800	800	800
3	Wmo - na 2014					
91	Versoberen aanbod CJG's					
92	Taakstellende bezuiniging jeugd en jongerenwerk					
93	Opvoedkracht - programma 3					
94	Opvoedkracht - programma 4					
95	Bezuiniging op kinderactiviteiten		250	250	250	250
96	Later invoeren registratie prostituees, verminderen budget registratie prostituees en zorgcoördinatie mensenhandel niet uit veiligheidsmiddelen					
97	Minder subsidie naar Halt en budget invoering aanpak jeugdgroepen schrappen					
98	Generieke korting 10%		3.300	3.300	3.300	3.300
99	Structurele oplossing binnen vernieuwing sociaal domein			1.000	1.000	1.000
	Voorgestelde invulling	0	4.350	5.350	5.350	5.350

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 98.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 160.000 euro vanaf 2014.

85. Werkbudget tbv Onderwijs en Arbeidsmarkt

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 22.000 euro vanaf 2014.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

86. Versoberen aanbod Stip's

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor het aanbod van de Stips niet te versoberen, omdat we de aanpak van de Stips juist zien als richting die we in het kader van de herinrichting van het sociale domein willen benutten. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 300.000 euro vanaf 2014.

87. Geen inzet meer op integratie specifieke doelgroepen/ Emancipatie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij willen de inzet op deze beleidsvelden handhaven. Hoewel de ambitie is om op termijn het doelgroepenbeleid onderdeel te laten zijn van het staand beleid zijn we van mening dat het nodig blijft om extra inzet te plegen ten behoeve van specifieke situaties en specifieke groepen. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 1 miljoen euro vanaf 2014.

88. Beperking kosten en instandhouding accommodaties

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor om niet te komen tot een beperking van kosten en instandhouding van accommodaties, omdat er momenteel een nieuwe accommodatienota in voorbereiding is. Hoewel deze binnen het huidige accommodatiebudget is uitgewerkt is er sprake van een aantal beleidsmatige en financiële keuzes en consequenties. Een extra bezuiniging vinden we daarom niet wenselijk. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 700.000 euro vanaf 2014.

89. Individuele voorzieningen WMO (eigen bijdrage collectief vervoer)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen omdat wij van mening zijn dat iedereen, met of zonder beperking, onder dezelfde condities van het openbaar vervoer gebruik moet kunnen maken.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 500.000 euro vanaf 2014.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

90. Maatschappelijke opvang

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor om 800.000 euro op dit budget te korten. Als gemeente Groningen ontvangen wij als centrumgemeente, voor de 23 Groninger gemeenten, jaarlijks een rijksbijdrag van ca. 14 miljoen euro. Dit vullen we vanuit de gemeente Groningen jaarlijks aan met een bedrag van ongeveer 1 miljoen euro. Deze “stadse” middelen worden ingezet voor experimenten en innovatieve ontwikkelingen. Wij zijn van mening dat dit bedrag verlaagd kan worden. Dit heeft nadrukkelijk geen consequenties voor structurele opvangmiddelen.

91. Versoberen aanbod CJG's

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij willen het aanbod van de CJG's niet versoberen. De CJG's zullen in het kader van de nieuwe wet op de jeugdzorg een signalerende functie vervullen. Nu er nog geen volledige duidelijkheid is, met betrekking tot de consequenties van het voorgenomen rijksbeleid, lijkt het ons onverstandig hierop te korten. Wij zijn van mening dat de CJG's onderdeel zijn van de discussie betreffende de herinrichting van het sociale domein. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 500.000 euro in 2013 en 1 miljoen euro vanaf 2014.

92. Taakstellende bezuiniging jeugd en jongerenwerk

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op het jeugd en jongerenwerk en de ontwikkelingen betreffende de drie decentralisaties af te wachten en het jeugd en jongerenwerk te betrekken bij de herinrichting van het sociale domein. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 500.000 euro vanaf 2014.

93. Opvoedkracht – programma 3

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op dit vrij afweegbare budget. Wij zijn van mening dat dit onverstandig is zolang er nog onduidelijkheden zijn m.b.t. de consequenties van de rijksmaatregelen als het gaat om de drie decentralisaties. Wij willen dit betrekken bij de discussie over de herinrichting van het sociale domein.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 90.000 euro in 2014 en 180.000 euro vanaf 2015.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

94. Opvoedkracht – programma 4

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op dit vrij afweegbare budget. Wij zijn van mening dat dit onverstandig is zolang er nog onduidelijkheden zijn m.b.t. de consequenties van de rijksmaatregelen als het gaat om de drie decentralisaties. Wij willen dit betrekken bij de discussie over de herinrichting van het sociale domein.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 160.000 euro in 2014 en 320.000 euro vanaf 2015.

95. Bezuiniging op kinderactiviteiten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor 250.000 euro structureel op kinderactiviteiten te korten, omdat wij van mening zijn dat het mogelijk is om een aantal activiteiten voor kinderen en jongeren slimmer te combineren.

96. Later invoeren registratie prostituees, verminderen budget registratie prostituees en zorgcoördinatie mensenhandel niet uit veiligheidsmiddelen financieren

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen. De risico's achten wij te groot.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 50.000 euro in 2013 en 45.000 euro in 2014.

97. Minder subsidie naar Halt en budget invoering aanpak jeugdgroepen schrappen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen en dit punt te betrekken bij de discussie over het jeugdbeleid.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 85.000 euro in 2014.

98. Generieke korting 10%

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen een generieke korting voor van 10% op de gesubsidieerde instellingen, die een bedrag ontvangen van meer dan 10.000 euro subsidie, in het domein welzijn, jeugd en zorg. Daarmee voldoen we aan de taakstelling.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

99. Structurele oplossing binnen vernieuwing sociaal domein

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen ons de taak om naast de rijksbezuinigingen ook zelf 1 miljoen op de subsidies in het sociale domein (welzijn, zorg en jeugd) te gaan besparen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

J. Armoede/ minimabeleid/ werk/ participatie

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Armoede/minimabeleid/werk/participatie</i>	2013	2014	2015	2016	2017
100	Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid					
3	Efficiency UWV - na 2014					
3	200 banenplan (tot en met 2014) - na 2014			0	0	0
101	Wegwerken overschrijding middelen re-integratie		2.000	3.000	3.000	3.000
102	Aanvullende inzet vanuit P budget		500	500	500	500
103	Taakstelling Werk&Participatie			323	1.223	1.223
104	Versoberen armoedebeleid		100	0	0	0
3	Armoedebeleid - na 2014					
3	Lokaal inkomensbeleid - na 2014					
105	Versoberen schuldhulpverlening		0	0	0	0
3	Schuldhulp - na 2014					
	Voorgestelde invulling	0	2.600	3.823	4.723	4.723

Toelichting dekkingsmogelijkheden

100. Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak, besparen op uitvoeringskosten leidt tot frictiekosten. De baten op het beleidsveld Arbeidsmarktbeleid bedragen 900 duizend euro en zijn afkomstig uit het participatiebudget. De lasten bedragen 995 duizend euro. De overschrijding hangt samen met een doorbelasting van de overhead. Het verschil wordt gedekt vanuit gemeentelijke middelen.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 95.000 euro vanaf 2013.

101. Wegwerken overschrijding middelen re-integratie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een deel van Re- integratie is een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er ongeveer als volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen.

102. Aanvullende inzet vanuit P-budget

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een deel van Re- integratie is een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er ongeveer als

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen. Aan de oorspronkelijk voorgestelde bedragen voor 2014, 2015 e.v. (zie 101. Wegwerken overschrijding middelen re-integratie) is een bedrag van 0,5 miljoen toegevoegd.

103. Taakstelling Werk&Participatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om de vastgestelde taakstelling voor het cluster armoede/minimabeleid/werk/participatie te realiseren is een extra bezuiniging binnen Werk&Participatie noodzakelijk vanaf 2015.

104. Versoberen armoedebeleid

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om het armoedebeleid te versoberen. Gezien de huidige crisis en de steeds groter wordende doelgroep vindt het college dit niet verantwoord om hier grote bezuinigingen in door te voeren. De incidentele gelden van 2 keer 2 miljoen voor de jaren 2013 en 2014 blijven, op 0,1 miljoen euro voor het jaar 2014 na, buiten de bezuiniging. De bezuiniging van 0,1 miljoen zit in het versoberen van de stadspas danwel een andere bezuiniging binnen dit beleid. In 2015 en de jaren daarna stellen we structureel een bedrag van 1,1 miljoen beschikbaar (zie financieel perspectief). Er zal voor de jaren na 2014 moeten worden gekeken naar bezuinigingen. We hebben tegen die tijd meer zicht op de uitwerking van het nieuwe armoedebeleid en kunnen deze dan meenemen in de afwegingen.

105. Versoberen schuldhulpverlening

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om te bezuinigen op de schuldhulpverlening. Het college heeft besloten deze bezuiniging niet door te voeren. Dit omdat er steeds meer mensen een beroep doen op de schuldhulpverlening. Het op orde hebben van je financiële situatie is de basis om weer te kunnen denken aan werk.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 300.000 euro vanaf 2014.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

K. Onderwijs

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Onderwijs</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen (12% v/h totaal)		48	48	48	48
106	Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen		448	448	448	448
107	Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters		75	75	75	75
108	Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid		600	600	600	600
109	Gezonde en veilige school		87	87	87	87
110	Stoppen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs		100	100	100	100
111	Stoppen gemeentelijke bijdragen renovatie schoolgebouwen po en so			200	200	200
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>1.358</i>	<i>1.558</i>	<i>1.558</i>	<i>1.558</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

106. Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. We bezuinigen op de volgende middelen: basisscholen krijgen geen extra uren schoolbegeleiding (bovenop hun eigen budget) vergoed. Vensterscholen krijgen geen vergoeding voor begeleiding van ontwikkelingen. Er wordt geen onderzoek uitgevoerd naar prestaties van leerlingen. De schoolmediatheken van basisscholen worden niet meer bijgehouden door Biblionet. We bezuinigen niet op het budget (ong. 100 duizend) voor Vensterschooluren vanwege de ontwikkelingen rondom de Vensterschool. Zolang de nieuwe impuls nog niet helder is, romen we het geld niet af.

107. Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Rebound en stelpost: We dragen als gemeente niet meer bij aan de voorziening van scholen voor (tijdelijke) opvang van dreigende voortijdig schoolverlaters. Scholen hebben wettelijke plicht om dergelijke voorzieningen zelf in de benen te houden.

108. Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Als gemeente zijn we niet verplicht om de specifieke uitkering van het rijk voor VVE/Kansenbeleid aan te vullen.

Wij vinden VVE/kansenbeleid belangrijk om o.a. de ambities in het Integraal Jeugdbeleid en binnen het onderwijs/de vensterschool vast te houden. Dit beleid is ook belangrijk voor de doorlopende leerlijn. In 2012 is

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

vrijval geconstateerd. Vanaf 2014 bezuinigen we de vrijval die ontstaat op basis van de vraag 2012. Dit is een vermindering van 6 ton. Hierdoor blijft 1,4 miljoen voor het VVE overeind staan

109. Gezonde en veilige school

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijk verplichte taak. Het gaat hier om twee zaken: 1) subsidie voor VNN en St. Terwille voor verslavingspreventie in het onderwijs (18.000 euro) en 2) om budget voor bewegingsonderwijs (69.000 euro). Het budget voor buitenschools bewegingsonderwijs hoort feitelijk niet meer in domein Onderwijs, derhalve is dit bedrag uit het budget geschrapt.

110. Stoppen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. Schoolmaatschappelijk werk is een belangrijke schakel in het terugdringen van voortijdig schoolverlaten.

Vanaf 2015 dragen de scholen deze verantwoordelijkheid.

111. Stoppen gemeentelijke bijdragen renovatie schoolgebouwen po en so

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De rijksvergoeding voor onderhoud en aanpassing PO wordt uit de AU gemeentefonds gehaald en rechtstreeks van het rijk naar de schoolbesturen door gesluisd. Gemeente is vanaf 2015 niet meer financieel verantwoordelijk voor onderhoud en renovatie van gebouwen PO en SO. Aanvullend eigen gemeentelijk beleid is geen "verplichting". Gemeente beperkt zich tot het beleidsarm(er) uitvoeren van haar wettelijke taak (nieuwbouw, uitbreiding van schoolgebouwen, schades, verzekering, gymlokalen PO, SO en VO) op basis van de eigen gemeentelijke verordening.

- Door de uitvoering van de wettelijke taak te beperken tot de nieuwbouw en uitbreiding van scholen en daarbij als uitgangspunt te kiezen, dat terughoudend wordt ingezet op projecten waarbij sprake is van vervangende nieuwbouw en voor de overige projecten te kiezen voor fasering over meerdere jaren (portfoliomanagement / integrale huisvestingsplanning) is het mogelijk om de vrijval, welke ontstaat uit de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs, niet volledig maar beperkt in te zetten voor onderwijshuisvesting.
- Daarmee zou ca 200 (s) vanaf 2015 kunnen worden bijgedragen aan de bezuinigingstaakstelling.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

L. Duurzaamheid

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Duurzaamheid</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Verduurzamen schoolgebouwen - na 2014			0	0	0
3	Duurzaam (ISV) - na 2014			0	0	0
112	Duurzaamheid: energie					
3	Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025 (2011-2014) - na 2014			0	0	0
113	Duurzaamheid: energiebudget	677	241			
114	Duurzaamheidsprogramma					
	Voorgestelde invulling	677	241	0	0	0

Toelichting dekkingsmogelijkheden

112. Duurzaamheid: energie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zie onderdeel 113.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 1,75 miljoen euro in 2013 en 2,25 miljoen euro in 2014 (deels overlap met nr. 113).

113. Duurzaamheid: energiebudget

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2035 wil Groningen een energie-neutrale stad zijn. Deze ambitie blijft staan. Wel denken wij dat wij een aantal bezuinigingen kunnen doorvoeren.

- Riothermie 50.000. Innovatief idee om warmte uit riool te winnen. Van belang gezien de hoeveelheid rioolstelsels dat vervangen wordt. Dit project is nu moeilijk uitvoerbaar omdat noodzakelijke nieuwbouw niet van de grond komt.
- Gebiedsvisies 100.000. In de warmtevisie is aangegeven dat voor corpowijken energie een steeds belangrijker wordt en dat het belangrijk is om met bewoners/huurders hiervoor ontwerpen te gaan maken. Met overgebleven budget kiezen wij om eerst te starten in Paddepoel en omgeving.
- Schoon rijden 100.000. In de notitie schoon rijden komt vooral naar voren dat we mogelijk geld gaan besteden aan laadpalen. Hiervoor is een bedrag opgenomen. Het bedrag voor schoonrijden komt hiermee te vervallen.
- Inspecteurs 140.00. De inzet van inspecteur op dit specifieke terrein wordt gehalveerd. In bedrijfsleven is nog veel winst te halen het college maakt hierbij de afweging dat dit onderdeel wat langer in de tijd is weggezet. Door het schrappen van een deel van het budget wordt een aanzienlijk deel van onze ambitie niet gehaald. Er zullen minder controles bij grote energieverbruikers in onze stad worden uitgevoerd.
- Ambtelijk uren 200.000. Door het schrappen van een aantal onderdelen zal de ambtelijke inzet afnemen. Taakstelling 200.000. Interne verrekening en werkwijze van sommige afdelingen zorgen voor onnodige aanslag op personele budgetten.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

- ESCO 200.000. Er zal een bezuiniging worden doorgevoerd op de personele kosten binnen het ESCO project. Taakstelling 41.000.

114. Duurzaamheidsprogramma

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de reserve duurzaamheid is eind 2012 een bedrag opgenomen van 169 duizend euro. Het was bestemd voor een garantie voor het Duurzaamheidscentrum (82) – maar dat is inmiddels opgeheven – en voor het energiezuinig maken van gebouwen (87).

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

M. Sport

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Sport</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
115	Onderhoudsniveau recreatiegebieden verlagen met 20%					
116	Subsidies sportstimulering en verenigingsondersteuning 20% verlagen					
117	Verlagen budget topsport en talentontwikkeling met 20%					
118	Schrappen of korten subsidies divers					
119	Generieke korting van 10% op alle instellingen/organisaties		150	150	150	150
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	150	150	150	150

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 119.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 16.000 euro vanaf 2014.

115. Onderhoudsniveau recreatiegebieden verlagen met 20%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft hier de recreatiegebieden: Paterswoldsemeer, Kardinging en Ruskeveen. Voor het Paterswoldsemeer is een gemeenschappelijke regeling Meerschapp verantwoordelijk. Voor Kardinging geldt dat het extensieve deel in onderhoud is bij de Vereniging Natuurmonumenten.

Wij stellen voor dit niet te doen, dit onderhoudsbudget staat momenteel al onder druk, verdere bezuinigingen zijn daarom niet realistisch.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 256.000 euro vanaf 2014.

116. Subsidies sportstimulering en verenigingsondersteuning 20% verlagen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Gevolg van deze bezuiniging zou zijn: Er vinden geen sportactiviteiten buiten schooltijd meer plaats in de aandachtswijken. In deze wijken zijn de activiteiten voor iedereen toegankelijk Er wordt een basis gelegd voor een leven lang sporten en bewegen (Healthy ageing). Sportverenigingen worden niet meer ondersteund. Het rijk ondersteunt deze activiteiten, dus bij een gemeentelijke bezuinigingen vallen ook de rijksmiddelen weg.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 61.000 euro vanaf 2015.

117. Verlagen budget topsport en talentontwikkeling met 20%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Het gaat om bezuinigingen op stimulering talentontwikkeling op basisscholen, in regionale trainingcentra en bij talentevenementen. Voor een klein deel gaat het om het stimuleren tot het organiseren van breedtesport door vooral verenigingen e.a..

Gevolg van deze bezuiniging zou zijn: De regionale trainingcentra zullen het mogelijk niet volhouden en ophouden te bestaan. Toptrainers geven minder clinics op basisscholen. We beperken de invulling aan de afspraak in het Akkoord van Groningen t.a.v. doelstellingen City of Talent.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 25.000 euro vanaf 2015.

118. Schrappen of korten subsidies divers

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zie punt 119.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 572.000 euro in 2014 en 500.000 euro vanaf 2015.

119. Generieke korting van 10% op alle instellingen/organisaties

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gezien de grote bezuinigingstaakstelling is gekozen voor een generieke korting voor alle sportverenigingen, met uitzondering van subsidies die lager of gelijk zijn aan 10.000 euro. In gesprek met de sportverenigingen gaan we komend half jaar onderzoeken of deze bezuiniging (deels) kan worden opgevangen door bundeling van sportactiviteiten en – voorzieningen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

N. Cultuur

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Cultuur</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
3	Cultuur - na 2014			0	0	0
3	Cultuur (ISV) - na 2014			0	0	0
120	Schrappen of korten subsidies presentatie- en productie instellingen					
121	Schrappen of korten subsidies cultuureducatie					
122	Schrappen subsidies erfgoedinstellingen					
123	Schrappen of korten budgetten letteren instellingen					
124	Schrappen of korten budgetten uitvoerende instellingen					
125	Mediabeleid					
126	Korting Groninger Archieven					
127	Platform Gras					
128	Generieke korting van 10% op alle instellingen		1.100	1.100	1.100	1.100
129	Kunst op straat					
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	1.100	1.100	1.100	1.100

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 128.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 176.000 euro vanaf 2014.

120. Schrappen of korten subsidies presentatie- en productie instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Kortten op top van de keten (internationale uitstraling), bv Groninger Museum en Noorderlicht..
2. Schrappen toeleiding naar de top (subsidie presentatie- en productieplekken talentvolle jonge kunstenaars).
3. Minder diversiteit in het aanbod.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 800.000 euro vanaf 2014.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

121. Schrappen of korten subsidies cultuureducatie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Stop op kwaliteitsverbetering en structurering cultuureducatie door Stoppen deelname Rijksprogramma Cultuureducatie met kwaliteit.
2. Minder scholieren (PO en VO) maken actief kennis met kunst en cultuur door lagere bijdrage aan Cultuurkaart.
3. Minder aansluiting vraag (scholen) en aanbod (cultuurinstellingen) door lagere bijdrage advies en bemiddeling (Cultuur Educatie Stad).

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 160.000 euro in 2013 en 190.000 euro vanaf 2014.

122. Schrappen subsidies erfgoedinstellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Schrappen/korten presentatiefunctie erfgoedketen: geen publieke toegang middeleeuwse panden, scheepvaart-, grafische- en oorlogshistorie
2. Schrappen productie erfgoedketen: stoppen maken films regionale historie

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 75.000 euro vanaf 2014.

123. Schrappen of korten budgetten letteren instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Korten op basisvoorziening publiek toegankelijkheid van informatie en literatuur
2. Schrappen (toeleiding naar) de top
3. Minder diversiteit

Het gaat om korten exploitatie Biblionet, stadsdichter, literaire activiteiten SLAG en poeziepaleis/kinderdichter.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 1,25 miljoen euro vanaf 2014.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

124. Schrappen of korten budgetten uitvoerende instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Geen/minder bijdrage volksfeesten, bv Koninginnedag, Sinterklaas en Bevrijdingsfestival.
2. Geen/minder professionele beoordeling incidentele budgetten cultuur en cultuurnota
3. Geen/minder incidentele budgetten Kunstraad

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 40.000 euro in 2013 en 166.000 euro vanaf 2014.

125. Mediabeleid

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Geen/minder radio
2. Geen/minder website
3. Geen /minder stadjerstv
4. Geen/minder tv uitzendingen

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 100.000 euro vanaf 2014.

126. Korting Groninger Archieven

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Groninger Archieven zal een efficiëncykorting moeten realiseren in relatie tot de uit te voeren taken. De korting zal cf. de gemeenschappelijke regeling in onderling overleg/met instemming van de rijkspartner moeten plaatsvinden. Effecten voor de Groninger Archieven dienen eerst in kaart te worden gebracht en kunnen pas later in de tijd geëffectueerd worden.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 200.000 euro vanaf 2015.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

127. Platform Gras

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Platform Gras is een onafhankelijk instituut. Het platform zet jaarlijks een programma van activiteiten en projecten op met de doelstelling om draagvlak, begrip en interesse te ontwikkelen voor de dagelijkse ontwerp- en bouwpraktijk in de stad. Hierbij wordt een breed publiek bereikt. Het platform is voor een groot deel afhankelijk van subsidies. Het verlagen of stopzetten van de subsidie leidt tot minder aandacht voor architectuur en stedenbouw.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 70.000 euro vanaf 2015.

128. Generieke korting 10% op alle instellingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gezien de grote bezuinigingstaakstelling is gekozen voor een generieke korting van 10% voor de culturele sector, met uitzondering van subsidies die lager of gelijk zijn aan 10.000 euro. Er is gekozen voor een generieke korting aangezien de cultuurnota pas recent is vastgesteld (november 2013). Het eventueel wijzigen van de inhoudelijke grondslag van de cultuurnota vraagt de nodige tijd en moet zorgvuldig gebeuren. Dit kan komend jaar worden opgepakt. Uitzonderingen zijn het Groninger Museum, Martiniplaza, Groninger Forum en Kunstencentrum/Stedelijke Muziekschool.

129. Kunst op straat

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de reserve kunst op straat worden kunstprojecten in de openbare ruimte gedekt. De verwachte stand eind 2013 is 575 duizend euro. Uitgave van middelen in de reserve is vertraagd door uitstel en afstel van ruimtelijke projecten.

In 2013 wordt naar verwachting geen beroep gedaan op de reserve.

Naast de reserve is tot en met 2014 160 duizend euro beschikbaar uit ISV middelen.

Deze reserve is volledig meegenomen in het weerstandsvermogen. Het onttrekken van middelen uit deze reserve betekent dat het weerstandsvermogen met hetzelfde bedrag moet worden aangevuld.

Met deze bezuiniging zijn er minder middelen voor kunstprojecten in de algemene ruimte.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

O. Organisatie

Dekkingsmogelijkheden

Organisatie	2013	2014	2015	2016	2017
130 Bezuiniging eigen organisatie			2.000	7.000	10.000
131 Niet doorgeven van nominale compensatie (accres) 2014 aan de diensten		0	0	0	0
132 Beperken externe inhuur		0	0	0	0
133 Versobering voorzieningen college en GMT	25	50	50	50	50
134 Bezuinigen op kosten accountant en andere externe deskundigen (second opinions)		0	0	0	0
135 Minder besteden aan personeel cameratoezicht (uitkijken van camerabeelden)	30	30			
3 Bedrijfsv iederz - na 2014					
3 Formatie concernfinanciën - na 2014			0	0	0
3 Organisatie (ISV) - na 2014			0	0	0
136 Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling	200	400	400	400	400
137 Personele inzet ICT	pm	pm	pm	pm	pm
3 GR Meerstad - na 2014					
138 Extra bezuinigingen SSC	0	0	pm	pm	pm
139 Kapitaal investeringen ICT	190	190	190	190	190
140 Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken	0	63	125	125	125
141 Samenvoegen personeelsbladen	25	25	25	25	25
142 Aanpassing arbeidsvoorwaarden	pm	pm	pm	pm	pm
143 Beperking onderhoud vastgoed	0	225	225	225	225
144 Bezuiniging extra beleid	0	575			
145 Generieke korting op gemeentelijke budgetten					
146 Overige subsidies					
Voorgestelde invulling	470	1.558	3.015	8.015	11.015

Toelichting dekkingsmogelijkheden

130. Bezuiniging eigen organisatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Maakt onderdeel uit van Prinsenhofakkoord. Door toepassing van de "andere overheid" efficiencyvoordelen behalen op de lange termijn bijvoorbeeld door taken af te stoten of uit te besteden, anders te werken, door te gaan met de bundeling van vastgoed en beheer en het uitbreiden van digitale dienstverlening. De uitvoering van het onderzoek wordt binnenkort gestart en wordt betrokken bij taakstelling van het volgende college. Dit moet uiteindelijk 10 miljoen euro structureel besparen in 2017.

131. Niet doorgeven van nominale compensatie (accres) 2014 aan de diensten

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Diensten worden door het concern jaarlijks gecompenseerd voor ontwikkelingen als gevolg van wijzigingen in lonen (nominaal en reëel) en prijzen. Te overwegen valt deze nominale compensatie niet door te geven aan de organisatie. Echter, aangezien in het financiële meerjarenbeeld de nominale compensatie voor 2014 op nul is geraamd, kan hierop geen bezuiniging worden gerealiseerd. Vandaar dat deze dekkingsmogelijkheid niet is meegenomen.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 2,5 miljoen euro vanaf 2014.

132. Beperken externe inhuur

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De gemeente Groningen geeft jaarlijks circa 28 miljoen euro uit aan externe inhuur. De afgelopen jaren hebben we de externe inhuur teruggedrongen. Een verdere beperking van de externe inhuur is nodig om de omvang van de frictiekosten te beheersen (door inzet van boventalligen in plaats externen). Een aanvullende besparing is hierdoor niet haalbaar.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 750.000 euro vanaf 2014.

133. Versobering voorzieningen college en GMT

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Mogelijke besparingsopties zijn:

- Versobering catering
- Versobering koffieservice door meer te werken met kannen koffie en thee
- Opzeggen diverse dubbele abonnementen
- In beperkte mate meer kleine uitgaven ten laste van vaste onkostenvergoeding collegeleden laten vallen
- Verminderen activiteiten buitenlandse dienstreizen en aantal gemeentelijke representatieve aangelegenheden heroverwegen
- Verminderen gebruik externe vergaderlocaties

De besparingen moeten in totaal 50 duizend euro structureel opleveren.

134. Bezuinigen op kosten accountant en andere externe deskundigen (second opinions)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Betreft geen wettelijke taak. Het is mogelijk alleen controlewerkzaamheden door de accountant te laten uitvoeren volgens het vigerende contract en geen second opinions van externe deskundigen te vragen. Aangezien de opbrengst van deze maatregel gering is en de ervaring leert dat het beschikbare budget jaarlijks wordt overschreden (behoefte aan gebruik van expertise van derden) is deze dekkingsmogelijkheid niet meegenomen.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 15.000 euro vanaf 2013.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

135. Minder besteden aan personeel cameratoezicht (uitkijken van camerabeelden)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een besparing is mogelijk, door de werkafspraken die zijn gemaakt over de opdrachtverlening ten aanzien van het uitkijken van de beelden. Bezuiniging is door gedaalde kosten haalbaar mits voor de extra activiteiten t.b.v. het A-kwartier extra budget wordt toegekend.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

3. Bedrijfsvoering Iederz

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Momenteel wordt de oude taakstelling van 700.000 op Iederz gerealiseerd door extra incidenteel nieuw beleid. Er wordt gewerkt aan samenvoeging van Iederz en Sozawe. Deze samenvoeging kan het probleem op het subsidieresultaat niet beïnvloeden, maar het tekort op het uitvoeringsresultaat wel. Deze samenvoeging moet leiden tot een reductie van het uitvoeringsresultaat tot 0 in 2017. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Tekort iederz na maatregelen (re)visie zicht op werk'.

3. Geen verlenging incidentele financiering formatie concern financiën

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Betreft incidenteel gedekte structurele activiteiten. In verband met de extra werkzaamheden ten bate van het college is € 150.000 uitgetrokken voor extra capaciteit bij Concern Financiën. Met de invoering van de Concernstaf en het SSC is gemeentebrede inzet van de benodigde capaciteit beter stuurbaar. De extra capaciteitsvraag voor Concern Financiën vervalt hiermee na 2014. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Formatie afdeling concern financiën'.

3. Organisatie (ISV)

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Subsidiebeheer (2 fte 170.000), monitoring/GSB bijdrage (leefbaarheidsmonitor 100.000), organisatiekosten NLA (kosten projectleider 130.000). Betreft incidenteel gedekte structurele activiteiten. Subsidiebeheer schrappen betekent dat er geen middelen zijn voor de 2 fte die nu ingezet worden om subsidies te verkrijgen en te verantwoorden. Monitoring/GSB: Is een gezamenlijk programma o.a. met Onderzoek en Statistiek. De leefbaarheidsmonitor vormt de onderlegger voor het wijkkompas waar nu aan gewerkt wordt. Het is de bedoeling dat op basis van het wijkkompas de gemeente gaat differentiëren in de aanpak/inzet tussen wijken (à la het BORG-systeem van stadsbeheer). Het wijkkompas is nu in de maak. NLA: de huidige overeenkomst met corporaties loopt t/m 2014. Daarna moeten nieuwe afspraken worden gemaakt. In het cluster Wonen is de optie meegenomen om te besparen op NLA. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Stoppen ISV gelden'.

136. Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vertraging van een aantal ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en op het gebied van Organisatie-ontwikkeling. Daarmee bestaat het risico dat Efficiency SSC, later wordt bereikt. Anderzijds lopen de salarislasten ook langzamer terug dan de op dit moment ingeboekte efficiency. Budget wordt ook gebruikt voor knelpunt PIJOFACH. Door te herprioriteren is de voorgestelde bezuiniging haalbaar.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

137. Personele inzet ICT

Dekkingsmogelijkheid al PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voorgesteld wordt een deel van de huidige beschikbare personele ICT capaciteit vrij te maken voor het projectmatig oppakken van interne projecten die kosten kunnen beperken. Het kan dan gaan om onderwerpen als:

- Inperken groei opslagcapaciteit mailbox
- Opschonen applicatie landschappen (licenties beheer onderhoud)
- Ombouw naar out sourcing model

3. GR Meerstad

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

De gemeente Groningen heeft afgesproken om jaarlijks € 112.000 bij te dragen aan GR Meerstad. Het college heeft besloten om het budget voor deze bijdrage met ingang van 2012 te laten vervallen. Hierdoor is een knelpunt ontstaan in de begroting.

Dit knelpunt maakt deel uit van de totale lijst aan knelpunten die in voorbereiding op deze bezuinigingsronde in kaart is gebracht. Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat een bijdrage aan de GR Meerstad ook na 2014 nodig is. Wellicht is op termijn een alternatieve oplossing mogelijk in het kader van de regionale samenwerking. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Bijdrage GR Meerstad'.

138. Extra bezuinigingen SSC

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bij de vorming van het SSC (Shared Service Centrum) wordt rekening gehouden met een besparing op fte's van 80 à 90 fte. Op basis van ervaringen elders mag verwacht worden dat na een aanloopperiode verdere bezuinigingen op het SSC mogelijk zijn zonder dat dit de dienstverlening hoeft aan te tasten. Deze dekkingsmogelijkheid wordt betrokken bij de invulling van de taakstelling van 10 miljoen euro structureel op de gemeentelijke organisatie voor de volgende collegeperiode.

139. Kapitaal investeringen ICT

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Van de geplande investeringen voor 2013 kan de vervanging van de CORE switches worden opgeschort van 2013 naar 2014. Per investeringsniveau van 500.000 euro levert dat een vrijval op van 80.000 euro in 2013. Voor de geplande SANN investering is een bedrag van 1,5 miljoen euro opgenomen, we verwachten nu dat een investering van 1,2 miljoen volstaat. De jaarlast wordt hiermee 60.000 euro per jaar lager. Afweegbaar zijn nog de volgende investeringen: Netwerk wifi 2013/2014 2 x 120.000 euro (jaarlast 50.000 euro samen) en Zaakgericht werken / Hummingbird 2014 (PM). Door een aantal uitgaven uit te stellen verwachten wij 190.000 incidenteel te kunnen besparen in de eerste twee jaren. Daarna zal in het kader van opgestarte trajecten andere besparingen gerealiseerd kunnen worden. Deze worden voorlopig vooralsnog ingeschat op 190.000 + PM.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

140. **Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Samenvoeging van de afdeling Publiekszaken en Burgerzaken, kan één leidinggevende besparen. De totale omvang van de afdeling wordt groot, ca. 80 fte.

Feitelijk is Publiekszaken de frontoffice en Burgerzaken de backoffice (GBA, basisregistratie en gegevensmanagement) van gerelateerde werkprocessen op het vakgebied burgerzaken.

141. **Samenvoegen personeelsbladen**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vervanging dienstpersoneelsbladen door één concernmagazine.

142. **Aanpassing arbeidsvoorwaarden**

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze dekkingsmogelijkheid is afhankelijk van de voortgang van de gesprekken met de bonden. Op dit moment is het nog niet mogelijk een inschatting te maken van de opbrengsten.

143. **Beperking onderhoud vastgoed**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gemeente Groningen geeft jaarlijks circa 9 miljoen uit aan onderhoud voor vastgoed. Het voorstel strekt er toe (incidenteel) alleen het hoogst noodzakelijke uit te voeren en investeringen te beperken of uit te stellen (volumemaatregelen).

De invulling is incidenteel in 2013. Voor de langere termijn moeten de structurele maatregelen komen uit: (1) beperken leveranciers en meer raamovereenkomsten; (2) inrichting nieuwe vastgoedorganisatie: sturing en kaders; (3)ontwikkelen integrale visie op onderhoud; (4) verminderen vastgoedportefeuille. Voorstel is inclusief lopende inkoopstaakstelling 2013/2014 ter hoogte van 275.000 euro. Voor 2013 is het niet reëel om een extra bezuiniging door te voeren. Voor 2014 en verder moet het mogelijk zijn om bovenop de € 275.000 een extra bezuiniging te realiseren. Dit heeft wel consequenties voor de onderhoudsstaat van het gemeentelijk vastgoed.

144. **Bezuinigingen extra beleid**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor deze collegeperiode zijn voor verschillende onderwerpen middelen voor extra beleid beschikbaar gesteld. Het is mogelijk om voor de laatste jaarschijf (2014) een korting op deze middelen door te voeren. Indien wordt

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

gekozen voor een korting van 20%, dan levert dit een incidentele besparing van 575 duizend euro op (Veiligheidsbeleid 375 duizend euro, Verduurzamen schoolgebouwen 200 duizend euro).

145. Generieke korting op gemeentelijke budgetten

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Naast gerichte maatregelen kan er een generieke korting worden doorgevoerd op de gemeentelijke budgetten. Gezien de samenloop met de andere dekkingsmogelijkheden (stapeling van maatregelen) is deze mogelijkheid vooralsnog niet meegenomen.

146. Overige subsidies

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het resterende budget bedraagt circa €120.000. Bedoeld voor de lasten die samenhangen met de CNG aandelen en de bijdrage aan Noordelijk Healthy Ageing (vloeit voort uit het akkoord van Groningen). Deze middelen zijn niet afweegbaar en zijn daarom niet als dekkingsmogelijkheid meegenomen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

P. Overig

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Overig</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Overig (ISV) - na 2014			0	0	0
147	Stadstoezicht: versoberen kosten kermis		0	0	0	0
148	Stadstoezicht: overige besparingen	0	0	0	0	0
3	Stadstoezicht na 2014					
149	Alternatief voor versoberen schuldhulpverlening		300	300	300	300
150	Opheffen afdeling gebiedszaken		0	0	0	0
151	Taakstelling tekort 2015			2.226		
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	300	2.526	300	300

Toelichting dekkingsmogelijkheden

147. Stadstoezicht: versoberen kosten kermis

148. Stadstoezicht: overige besparingen

Dekkingsmogelijkheden niet overgenomen.

149. Alternatief voor versoberen schuldhulpverlening

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om te bezuinigen op de schuldhulpverlening. Het college heeft besloten deze bezuiniging niet door te voeren. Dit omdat er steeds meer mensen een beroep doen op de schuldhulpverlening. Het op orde hebben van je financiële situatie is de basis om weer te kunnen denken aan werk. Voor 300 duizend euro zal een alternatief dekkingsvoorstel worden gezocht.

150. Opheffen afdeling gebiedszaken

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afdeling heeft nog een aantal taakstellingen te realiseren komt daarmee op haar bestaans minimum. Gebiedsgericht werken is weliswaar collegeprioriteit (zie toelichting hierna) maar het is geen wettelijke taak. Daarmee is de taak in principe afweegbaar. Als gevolg van reeds vastgestelde bezuinigingen wordt de formatie van de afdeling gebiedsgericht werken in de komende jaren echter al zodanig teruggebracht, dat daarmee het bestaansminimum van de afdeling wordt bereikt. De enige reële optie voor verdere reductie van de formatie is daarmee opheffing van de afdeling.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 600.000 euro in 2014 en 1,2 miljoen euro vanaf 2015.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

151. Taakstelling tekort 2015

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om een tekort in 2015 te voorkomen moet een taakstelling worden ingevuld van 2,2 miljoen euro.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Bijlage 3 OVERZICHT KORTINGSBEDRAGEN PER INSTELLING

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Som van BEDRAG KORTING

	Cultuur	Sport	Zorg/Welzijn/Jeugd	Eindtotaal
ANGO			2.000	2.000
Basketbal prof.Groningen		4.900		4.900
Basketball RTC Basketball		1.626		1.626
BC GO!		1.837		1.837
BEBO			5.505	5.505
Beeldlijn	1.700			1.700
Beijum bewonersorg.			2.020	2.020
BeQuick/GSV		2.034		2.034
Berk			2.190	2.190
BIB			5.251	5.251
Biblionet	592.500			592.500
Boei			1.999	1.999
Brisa			1.600	1.600
Celeritas/Donar		2.934		2.934
CJP	3.141			3.141
Clubhuis- voor- Doven			4.800	4.800
COP			81.050	81.050
Dansvoorziening	12.400			12.400
Discriminatie Meldpunt			9.700	9.700
Dok			34.600	34.600
Dorpshuis Hoogkerk			6.134	6.134
Eigen Kracht			7.000	7.000
Elker			12.306	12.306
Enter V.O.F			10.100	10.100
GHBS hockey club		4.978		4.978
GIJSBears		5.290		5.290
Grand Theatre	47.900			47.900
GRC		1.594		1.594
GR-ID (Grafisch Museum)	3.500			3.500
Groningen Plus			2.500	2.500
Groninger Taleltennis		1.690		1.690
Gvav/Gymnastiek		1.286		1.286
GVAV/Voetbal		2.776		2.776
HALT			14.500	14.500
Haydn Jeugd Strijkorkest	1.500			1.500
Helpman/ VV		1.930		1.930
Helpman/wijkcom.			1.755	1.755
HIP			1.250	1.250
Hoogkerk KV		1.297		1.297
Hoogkerk/wijkopbouw			3.408	3.408
HoogteSelwwijk/buurtw			1.757	1.757
Houten Huis	4.000			4.000
Huis & Toevluchtsoord (v.m st. TVO)			297.982	297.982
Huis voor de Sport		5.850		5.850

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Som van BEDRAG KORTING

	Cultuur	Sport	Zorg/Welzijn/Jeugd	Eindtotaal
Humanitas district Noord			4.643	4.643
Humanitas Groningen			77.978	77.978
Hunzeborgh			1.750	1.750
Jasmijn			21.500	21.500
Jeugdzorg			1.400	1.400
Jonge Harten	6.000			6.000
JOP			2.228	2.228
Judo Groningen		1.093		1.093
Karre			9.929	9.929
Korrewegwijk			1.865	1.865
Kracht en Vriendschap		1.517		1.517
Kracht en Vriendschap HK		1.089		1.089
Kunstraad	52.350			52.350
Kunstrijclub		3.673		3.673
KVvVV	7.400			7.400
Lentis/Dignis			5.300	5.300
Lewenborg/FC		1.491		1.491
Lycurgus S.V.		2.194		2.194
Lycurgus volleybal		3.068		3.068
MFC Engelbert			12.308	12.308
MFC Wijert/Helpman			23.603	23.603
MJD			729.097	729.097
MJD - Consortium			134.700	134.700
Music & Fun	1.500			1.500
NNT	20.000			20.000
Noorderlicht	19.000			19.000
Noorderlingen	6.000			6.000
Noorderslag	14.000			14.000
Noorderzon	49.000			49.000
Noord-Nederlands Orkest	4.000			4.000
NP3	10.000			10.000
Olympia/Gymnastiek		1.966		1.966
OOG	42.900			42.900
Oosterpark/bew.org.			1.706	1.706
Oosterpoort/buurtoverleg			1.227	1.227
Oranje Nassau/voetbal		1.163		1.163
Oranje Nassau/volleybal		2.408		2.408
Oranjever. Oranje Nassau	6.200			6.200
Oude Groninger Kerken	3.600			3.600
OVCG	3.700			3.700
Paddepoel/wijkraad			1.350	1.350
Poeziepaleis	3.000			3.000
Poortershoes			6.301	6.301

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Som van BEDRAG KORTING				
	Cultuur	Sport	Zorg/Welzijn/Jeugd	Eindtotaal
Present			3.750	3.750
Prinses Christina Concour	1.250			1.250
Reclassering			19.756	19.756
Schakel			2.978	2.978
Scheepsraad			1.597	1.597
Scheepvaartmuseum	31.100			31.100
Scouting Gr-Zuid			1.275	1.275
Siersteen			2.800	2.800
Sign	4.300			4.300
Simplon	35.000			35.000
SKSG			53.813	53.813
Slachtofferhulp			4.500	4.500
SLAG	3.600			3.600
Sonde			7.675	7.675
SOOG			4.984	4.984
Speeltuinentrale			54.559	54.559
SSG			1.461	1.461
Stadspark			4.542	4.542
Stiel			118.300	118.300
Theater te Water	2.100			2.100
Toevluchtsoord/ASHG			76.500	76.500
Trefpunt			4.539	4.539
Trivia		11.438		11.438
Tschumipaviljoen	3.300			3.300
UFC Groningen		1.206		1.206
Urban House/New Attractio	7.000		4.500	11.500
V&S handbal		1.139		1.139
Velocitas		1.200		1.200
Vera	40.000			40.000
Vier 5 mei	2.700			2.700
Vinkhuizen/wijkoverleg			1.635	1.635
Vinkhuys			16.621	16.621
Wall House	3.000			3.000
Watervrienden		1.127		1.127
Wende			3.078	3.078
Werkpro			205.211	205.211
Wijert Welzijn			1.212	1.212
WMO Platform			2.500	2.500
Woonstade Hoogkerk			1.500	1.500
Zwembad Hoogkerk		12.500		12.500
Eindtotaal	1.048.641	88.294	2.145.578	3.282.513

Collegiebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013

Bestuursdienst

Onderwerp Nadere informatie Voorjaarsbrief 2013

Steller T. Dijkstra

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 70 Bijlage(n) -

Ons kenmerk BD13.3742918

Datum 11 JUN 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In de aanloop naar het Voorsjaarsdebat op woensdag 19 juni a.s. hebben wij u op 7 juni 2013 aanvullende informatie toegezonden bij de Voorjaarsbrief 2013 (BD13.3722113). In de nu voorliggende brief informeren wij u nader over de uitkomsten van de Meicirculaire 2013 en de gevolgen voor het meerjarenbeeld van de gemeente Groningen. Vervolgens lichten wij een aanvulling toe op de informatie over de generieke korting op subsidies, zoals opgenomen in de brief van 7 juni 2013. En tot slot gaan we in op de vragen uit de open brief van de raadsfracties van GroenLinks, Stadspartij, ChristenUnie, Student & Stad en Partij voor de Dieren.

Meicirculaire 2013

Vrijdag 31 mei jl. is de Meicirculaire 2013 verschenen. In deze circulaire geeft het rijk informatie over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2012 tot en met 2018. Hieronder gaan we in op de consequenties voor Groningen voor de jaren 2012-2017 ten opzichte van de reeds in de begroting opgenomen effecten.

2012

Het accres voor 2012 valt landelijk 192 miljoen euro lager uit. Bij de jaarrekening 2012 hebben we al rekening gehouden met een nadeel van 106 miljoen euro. Dit betekent een extra nadeel van 86 miljoen euro. Voor Groningen betekent dit een extra structureel nadeel van 1,2 miljoen euro.

2013

In de Voorjaarsbrief 2013 hebben we een verwacht voordeel op het gemeentefonds opgenomen van 1,6 miljoen euro in 2013. Na verwerking van de meicirculaire 2013 slaat dit voordeel om naar een nadeel van 1,2 miljoen euro in 2013 (per saldo dus een verslechtering van 2,8 miljoen euro). Deze

Collegiebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

2

verslechtering wordt grotendeels verklaard door een lager accres in 2013 (-2,1 miljoen euro) en de structurele doorwerking van het nadeel vanuit 2012.

2014 en verder

In 2014 is er sprake van een stijging van het accres. Deze stijging in 2014 wordt vrijwel geheel ongedaan gemaakt door het structurele effect van de daling van het accres in 2013. Per saldo resteert er voor Groningen in 2014 een voordeel van ongeveer 0,2 miljoen euro.

Vanaf 2015 dalen de accessen. Daarnaast is bij de meicirculaire 2013 een maatregel vanuit het regeerakkoord nader uitgewerkt, namelijk de door het rijk ingeboekte besparing bij gemeenten als gevolg van de opschaling van gemeenten. Deze verdeelt het rijk vooralsnog generiek over alle gemeenten. Dit betekent voor Groningen een structureel cumulatief oplopende korting van ongeveer 0,8 miljoen per jaar vanaf 2015.

In onderstaande tabel staan de conerneffecten van de meicirculaire 2013 weergegeven (bedragen x 1 miljoen euro):

Bedragen	2013	2014	2015	2016	2017
Meerjarenbeeld Voorjaarsbrief	1,6	15,8	8,3	5,9	3,6
Concerneffect meicirculaire 2013	-2,8	0,2	-0,5	-0,8	-3,5
Meerjarenbeeld incl. meicirculaire 2013	-1,2	15,6	7,8	5,1	0,1

Accres 2014

In 2014 is sprake van een fors accres (landelijk bijna 1 miljard euro). Dit hoge accres wordt voornamelijk veroorzaakt door pieken in infrastructurele projecten bij het rijk in 2014. Op basis van eerdere gemeentefondscirculaires hebben we dit accres al verwerkt in de gemeentelijke begroting. Het rijk geeft overigens aan dat de accresraming voor 2014 met onzekerheden is omgeven en dat het risico bestaat dat het accres voor 2014 lager uitvalt.

Vervolg

De effecten van de Meicirculaire 2013 nemen wij mee bij de voorbereiding van de begroting 2014.

Aanvulling generieke korting subsidies

In de brief van 7 juni jl. (BD13.3722113) hebben wij toegelicht dat er een voorbehoud moet worden geplaatst bij de generieke korting op de subsidies van de maatschappelijke opvang. Hiermee is een bedrag van 1,154 miljoen euro structureel gemoeid. De reden hiervoor is dat de gemeente Groningen als centrumgemeente middelen van het rijk ontvangt, om samen met de regio een taak uit te voeren. De gemeente Groningen beslist dus niet alleen over de subsidie-inzet van deze middelen. Om dezelfde reden moet een voorbehoud worden geplaatst bij de middelen voor vrouwenopvang/huiselijk geweld. Hierbij gaat het om een voorgestelde bezuiniging van 374 duizend euro

Collegiebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 3

structureel. Dit bedrag betrekken we bij het aangekondigde onderzoek naar de mogelijkheden om de oorspronkelijke taakstelling in te vullen.

Open brief

De raadsfracties van GroenLinks, Stadspartij, ChristenUnie, Student & Stad en Partij voor de Dieren hebben ons op 7 juni jl. een open brief gestuurd over de informatievoorziening voor het Voorjaarsdebat. De kern van deze brief is dat er wegens een gebrek aan informatie geen goede afweging door de raad kan worden gemaakt van de voorstellen die ons college u bij de Voorjaarsbrief heeft voorgelegd. Wij hechten zeer aan een goede voorbereiding van uw raad op het komende Voorjaarsdebat. Onze intentie was dan ook om uw raad voor het Voorjaarsdebat van zoveel mogelijk informatie te voorzien, eerder en uitgebreider dan in voorgaande jaren. Het toch al omvangrijke pakket aan informatie hebben we, zoals eerder aangekondigd, recent aangevuld met informatie over de budgetten per cluster, de indicatieve omvang van de niet gekozen dekkingsmogelijkheden en een overzicht van de instellingen die worden geraakt door de voorgestelde generieke korting van 10% (BD13.3722113).

Naast de aanvullende informatie over de dekkingsmogelijkheden die ons college niet heeft overgenomen, resteren er in de open brief nog twee vragen. Deze beantwoorden we als volgt:

- De ratio voor het weerstandsvermogen wordt bepaald door de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit. In de rekening 2012 is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op 192,6 miljoen euro. Uitgaande van een ratio van 0,8 is de benodigde weerstandscapaciteit 154 miljoen euro. In de rekening 2012 is toegelicht dat de beschikbare weerstandscapaciteit 115,7 miljoen euro is. Dat is gelijk aan een ratio 0,6. De benodigde aanvulling naar de ratio 0,8 is ruim 38 miljoen euro en is meegenomen in de opgaven in het financieel perspectief. Een stijging of daling van 0,1 in de ratio staat gelijk aan een bedrag van 19,3 miljoen euro;
- Een verhoging van de OZB met 1% structureel leidt tot een extra structurele opbrengst in 2014 van 560 duizend euro (220 duizend euro uit woningen en 340 duizend euro uit niet-woningen). Een OZB-stijging van 2,5% levert een extra opbrengst op van 1,4 miljoen euro. Het bijbehorende investeringsbedrag is afhankelijk van de afschrijvingstermijn van de beoogde investering. In de dekkingsmogelijkheden stellen we u voor om de daling van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten te compenseren door een OZB-verhoging (nr. 28). Deze verhoging levert een opbrengst op van 552 duizend euro structureel in 2014, oplopend naar 725 duizend euro structureel vanaf 2015 en geldt alleen voor woningen. Voor woningbezitters betekent dit in 2014 een OZB-verhoging van circa 2,5%. Daarnaast rekenen we met een nominale compensatie van 1,4%

Collegiebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 4

als gevolg van loon- en prijsstijgingen. Voor de volledigheid, de door het Rijk vastgestelde macronorm voor de OZB-stijging is voor 2014 2,45%.

We hopen u met het voorgaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegedebrief - Afhandeling moties Rekening 2012

Bestuursdienst

Onderwerp Afhandeling moties Rekening 2012

Steller M. Smit / L. Boer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 7622 Bijlage(n) - Ons kenmerk BD13.3726937

Datum **11 JUN 2013** Uw brief van Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In uw raadsvergadering van 29 mei 2013 heeft uw raad een aantal moties aangenomen over de rekening 2012. Ook hebben wij een aantal toezeggingen gedaan. In deze brief geven wij aan hoe wij de moties willen afhandelen en de toezeggingen gaan nakomen.

1. Motie "Beterschap"

U vraagt ons beterschap te tonen bij het houden van functioneringsgesprekken en deze met alle medewerkers te houden. En daarnaast meer in te zetten op preventie van ziekteverzuim, door hier aanvullend beleid op te ontwikkelen.

Wij zijn, net als u, van mening dat het voeren van functioneringsgesprekken een essentieel onderdeel is van de werkbegeleiding van medewerkers, en zeker in de tijden van reorganisaties. Functionerings- en andere gesprekken in het kader van werkbegeleiding zijn belangrijke instrumenten om sommige soorten van verzuim vroegtijdig te signaleren, bijvoorbeeld verzuim vanwege werkdruk en overbelasting. Maar ook de ontwikkeling van de medewerker, de wijze waarop deze zijn of haar taken uitvoert en het effect van reorganisaties op (het werkplezier van) de medewerker zijn onderdeel van de werkbegeleiding.

Wij zullen er op sturen dat in 2013 met alle medewerkers een functioneringsgesprek wordt gevoerd, met uitzondering van de medewerkers:

- *die langdurig ziek zijn;*
- *die in de loop van het jaar uit dienst treden (hiermee wordt wel een exit-gesprek gevoerd, maar geen functioneringsgesprek);*
- *die in de loop van het jaar in dienst zijn getreden of van functie veranderen (met deze medewerkers worden in het kader van de werkbegeleiding van begin af aan diverse gesprekken gevoerd. Dat zijn echter nog geen functioneringsgesprekken);*

- afdelingen waar heel specifieke afspraken gelden, zoals o.a. de Brandweer en Stadsbeheer.

Bij de jaarlijkse commissie P&O zullen wij rapporteren over het aantal functioneringsgesprekken dat is gevoerd.

In de brief die u binnenkort ontvangt over de stand van zaken van het Shared Service Centrum, gaan wij in op aanvullende maatregelen voor de preventie van ziekteverzuim en de mogelijke terugvalrisico's tijdens het transitieproces.

2. Motie "Intern in plaats van extern"

U vraagt ons in kaart te brengen hoeveel boventalligen om- en bijgeschoold kunnen worden om extern personeel te vervangen. En in kaart te brengen in welke mate dit uit de pot extern personeel betaald kan worden en welk financieel voordeel dit oplevert. Zo mogelijk voor het voorjaarsdebat maar uiterlijk voor de begroting wilt u hierover een rapportage ontvangen.

Wij zullen voor de behandeling van de begroting 2014 hierover schriftelijk aan u rapporteren.

3. Motie Openbaar subsidieregister

In deze motie verzoekt u ons college om actuele subsidies te publiceren op de website van de gemeente Groningen en daarbij te vermelden op welk deelprogramma de subsidie betrekking heeft, wie de subsidieontvanger is, een omschrijving van de subsidieaanvraag en de hoogte van het verleende subsidiebedrag. U vraagt ons deze faciliteit zo snel mogelijk maar in ieder geval per 1 januari 2014 te realiseren en u daarover te informeren. U verzoekt ons de lijst met verstrekte subsidies bij de volgende jaarrekening aan uw raad te verstrekken, waarbij de totalen per deelprogramma terug te vinden zijn overeenkomstig met de jaarrekening. De invoering te communiceren naar de inwoners.

Wij zullen deze informatie op de gemeentelijke website publiceren. De implementatiekosten nemen we mee in de reguliere bedrijfsvoering. Vooralsnog denken wij 1 januari 2014 te halen. Op dat moment communiceren we hierover met de inwoners.

In de bijlage Subsidies en inkomensoverdrachten bij de jaarrekening wordt nu al over de subsidieverstrekking gerapporteerd. Het aggregatieniveau van de rapportages verschilt momenteel enigszins per dienst. Dit najaar zullen wij de rapportages daarom op elkaar afstemmen, zodat wij voor het eerst bij de jaarrekening 2013 aan uw verzoek kunnen voldoen.

4. Motie Follow-up aanbevelingen accountant

U vraagt ons om bij de voortgangsrapportages aan te geven hoe de aanbevelingen van de accountant zijn opgevolgd.

Wij informeren uw raad periodiek over de follow-up van de accountantsaanbevelingen, zoals weergegeven in de managementletter (interimcontrole) en het accountantsverslag (jaarrekeningcontrole). Dit doen wij in de Voortgangsrapportages.

De voortgang van uitvoering van de aanbevelingen bij de Jaarrekening 2012 worden vanaf Voortgangsrapportage 2013-II aan uw raad voorgelegd.

Toezeggingen

- **Brief stand van zaken Shared Service Centrum**

In een brief over de stand van zaken SSC informeren wij u ook over hoe wij omgaan met terugvalrisico's rond ziekteverzuim.

Voor het zomerreces ontvangt u deze brief.

- **Teruggaveregeling afvalstoffenheffing**

Wij geven u schriftelijk uitleg over de teruggaveregeling van de afvalstoffenheffing en hoe wij daarin het overschot van 1 miljoen euro over het jaar 2012 al hebben verrekend.

Voor het zomerreces ontvangt u van ons een brief waarin we uitleg geven hoe wij zijn omgegaan met het overschot van 2012 en geven daarbij een analyse over de voorspelbaarheid.

- **Kostendekkende tarieven**

Wij sturen u binnenkort een brief over de tarieven.

In onze brief van 7 juni jl. (BD13.3714185) hebben wij u geïnformeerd over hoe wij tarieven berekenen, de keuzes die wij daarin willen maken en de efficiencyvoordelen die mogelijk te behalen zijn. Na de zomer en nog voor de vaststelling van de begroting 2014 willen we graag met u hierover een discussie voeren.

- **Begraafplaats Noorddijk**

U heeft gevraagd of het mogelijk is dat we het positief resultaat begraven van 161 duizend euro inzetten voor een uitbreiding van begraafplaats Noorddijk.

We zoeken dit uit en zullen u hierover schriftelijk informeren.

Collegedebrief - Afhandeling moties Rekening 2012

Bladzijde 4

Expertisecentrum burgerparticipatie

Wij informeren u nader over de stand van zaken rond het expertisecentrum burgerparticipatie.

Wij onderscheiden een aantal stappen in de oprichting van het expertisecentrum. We starten met een interactieve interne website voor medewerkers. Daarachter wordt uit de verschillende sectoren van de organisatie een expertgroep burgerparticipatie en -kracht samengesteld, die als vraagbaak dient voor collega's en trainingen, conferenties e.d. organiseert om het rolbesef van een andere, meer participerende overheid onder medewerkers te stimuleren. De website geeft allerhande informatie over burgerparticipatie, het faciliteren van burgerkracht, beleidsontwikkelingen, tips, inspraakregels, tools, voorbeeldprojecten etc. Vervolgens en zodra dat technisch mogelijk is zorgen we dat delen van deze website ook toegankelijk zijn voor burgers. We verwachten dat dit voor het eind van het jaar lukt. Voor de begrotingshandeling informeren wij u hier nader over per brief.

Het expertisecentrum past binnen de ontwikkeling dat we open om willen gaan met onze documenten en data. Zoals ook vermeld in onze ICT visie.

• **Afwaardering Glaudé panden**

Wij sturen u een brief waarin wij nader uitleggen hoe de afwaardering van de Glaudé panden tot stand is gekomen.

U ontvangt van ons voor het zomerreces een brief.

• **Aanbieden kinderactiviteiten**

Wij komen terug op hoe wij om willen gaan met de kinderactiviteiten.

In onze Voorjaarsbrief stellen wij voor 250 duizend euro te bezuinigen op de combinatie van kinderactiviteiten en jeugd- en jongerenwerk. Bij de begroting komen we hierop terug.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

.
. .
Bestuursdienst

Onderwerp Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013 n.a.v. technisch
vragenuur en commissie F&V

Steller H. Korblet

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 52 45 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk BD 13.3750012

Datum 14 JUN 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Tijdens het technisch vragenuur op 10 juni 2013 en de raadscommissie Financiën en Veiligheid op 12 juni 2013 hebben we u aanvullende informatie m.b.t. de Voorjaarsbrief 2013 toegezegd.

Het gaat om de volgende informatie:

1. Tabel met overgenomen dekkingsmogelijkheden en niet-overgenomen dekkingsmogelijkheden.

Zie bijlage 1a en 1b.

2. Antwoord op een aantal specifieke vragen:

Vraag 1: "Valt B Slim ook onder bezuiniging 109. Gezonde en Veilige School?"

Antwoord 1: Nee, B-Slim valt niet onder bezuiniging 109 Gezonde en Veilige School.

Vraag 2: "In welk jaar gaat de volgende bezuiniging in: 110 Stoppen financiering School Maatschappelijk Werk Onderwijs. Is dit 2014 of 2015? (tekst en tabel komen niet overeen)"

Antwoord 2: De bezuiniging van 100.000 euro op schoolmaatschappelijk werk gaat in per 2014. NB: Het woord stoppen wekt wellicht verwarring. Volledig stoppen is een mogelijkheid, maar voorgesteld wordt om een bezuiniging van 100.000 euro door te voeren op een budget van 197.000 euro. Feitelijk gaat het om een halvering van het budget voor schoolmaatschappelijk werk

SE.4.C

Collegedebat - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

Bladzijde

2

Vraag 3: "Kunnen we de zienswijzen van de instellingen ontvangen?"

Antwoord 3: Uw raad ontvangt de zienswijzen zo spoedig mogelijk nadat het college er kennis van heeft kunnen nemen.

3. Een overzicht van de kortingspercentages wanneer instellingen die zijn uitsloten van de generieke korting wel worden meegenomen in die korting.

Hieronder staat de opbrengst als er ook 10% gekort wordt op de subsidie van Martiniplaza, Groninger Museum, Forum en Centrum voor de Kunsten.

Varianten 10 procent	Cultuur	Sport	Zorg/Welzijn/jeugd	Totaal
Voorjaarsbrief	€ 1.100.000	€ 150.000	€ 3.300.000	€ 4.550.000
Brief BD 13.3722113 - 7 juni 2013	€ 1.049.000	€ 88.000	€ 2.146.000	€ 3.283.000
Huidig voorstel + korting op Martiniplaza, Groninger Museum, Forum en Centrum voor de Kunsten	€ 2.120.000	€ 88.000	€ 1.771.000	€ 3.979.000

NB. Voor de korting op het Centrum voor de Kunsten is uitgegaan van het structurele jaarbedrag incl. Muziekschool.

4. Een overzicht van de opbrengsten bij lagere kortingspercentages dan 10%.

In onderstaande tabel staat de opbrengst van een generieke korting van respectievelijk 6%, 7%, 8% en 9% exclusief de cultuurinstellingen die uitgesloten zijn van de generieke korting.

Varianten 6-9% exclusief cultuurinst.	Cultuur	Sport	Zorg/welz/jgd	Totaal
6% exclusief Martiniplaza, Groninger Museum, Forum en Centrum voor de Kunsten	€ 629.000	€ 53.000	€ 1.063.000	€ 1.745.000
Idem 7%	€ 734.000	€ 62.000	€ 1.240.000	€ 2.036.000
Idem 8%	€ 839.000	€ 71.000	€ 1.417.000	€ 2.327.000
Idem 9%	€ 944.000	€ 79.000	€ 1.594.000	€ 2.617.000

In onderstaande tabel staat de opbrengst van een generieke korting van respectievelijk 6%, 7%, 8% en 9% inclusief de cultuurinstellingen die uitgesloten zijn van de generieke korting.

Varianten 6-9% inclusief cultuurinst.	Cultuur	Sport	Zorg/welz/jgd	Totaal
6% inclusief Martiniplaza, Groninger Museum, Forum en Centrum voor de Kunsten	€ 1.272.000	€ 53.000	€ 1.063.000	€ 2.388.000
Idem 7%	€ 1.484.000	€ 62.000	€ 1.240.000	€ 2.786.000
Idem 8%	€ 1.696.000	€ 71.000	€ 1.417.000	€ 3.184.000
Idem 9%	€ 1.908.000	€ 79.000	€ 1.594.000	€ 3.581.000

5. Een overzicht van de wettelijke taken die de gemeente heeft in het onderwijs, en wat de gemeente meer doet dan wettelijk is aangegeven?

De gemeente heeft m.b.t. onderwijs wettelijke taken op de volgende terreinen:

- Leerplicht/schoolverzuim
- RMC/voortijdig schoolverlaten
- Leerlingenvervoer
- Onderwijshuisvesting
- VVE/onderwijsachterstanden
- Zorgstructuur rondom onderwijs
- Kwaliteitsbewaking kinderopvang (toezicht en handhaving)
- Zorgen voor voldoende (bereikbaar) openbaar onderwijs
- Basiseducatie volwassenen (uitvoering bij ROC)

Onderwijs is een beleidsveld waar gemeenten vooral een regie- of coördinerende taak hebben. Gemeenten zijn niet verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs.

De taken die de gemeente aanvullend uitvoert op de wettelijke taken zijn de maatregelen die staan opgenomen in paragraaf K (onderwijs) van bijlage II bij de Voorjaarsbrief 2013 (Toelichting dekkingsmogelijkheden per cluster).

Daarnaast plagen we als gemeente inzet rondom het onderwijs vanuit het integraal jeugdbeleid, zoals extra inzet vensterscholen, jeugdzwemmen, techniekeducatie en B-slim.

Tenslotte sturen wij u ook het verslag van het technisch vragenuur d.d. 10 juni 2013 toe (bijlage 2).

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Rehwinkel', with a small '16' written below it.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

A large, stylized handwritten signature in black ink, appearing to read 'Maarten Ruys'.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

BIJLAGE 1a

Totaaloverzicht overgenomen dekkingsmogelijkheden

	2013	2014	2015	2016	2017
Quick Wins					
4 Vrijval bijdrage aan reserve Bcf			400	800	1.200
5 Aanvullende ruimte reserve Bcf	2.000				
6 Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug		900			
7 Vrijval weerstandsvermogen Verhalen kosten derden	12.400				
9 Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)		630			
10 Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat		200	200	200	200
11 Repro BSD samenvoegen met RO/EZ		50	50	50	50
12 Bouwkrediet Europapark	140	140	140	140	140
13 Eenmalige vrijval Proquoro	100				
14 Vrijval teamleider LBC	95				
15 Vervanging mGBA	0	100	100	100	100
16 Uitstel vervanging software	0	135	135	0	0
17 Korting OOG tv	40	40	40	40	40
18 Verlagen budget areaaluitbreiding en -omvorming		200	400	400	400
20 Mismatchvoordeel	0	1000	1000	1000	1000
Voorgestelde invulling	14.775	3.395	2.465	2.730	3.130
Verhogen inkomsten					
21 Leges huwelijken aanpassen	0	30	30	30	30
22 Regionale samenwerking uitvoering wet WOZ			pm	pm	pm
24 Financieel effect verkoop erfpacht gronden	pm	pm	pm	pm	pm
25 Doorlichting balansposten	1.680				
26 Verkoop aandelen Waterbedrijf		15.000			
27 Leges kapvergunningen		180	180	180	180
28 Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging		552	725	725	725
Voorgestelde invulling	1.680	15.762	935	935	935
Publieke dienstverlening					
30 Openingsdagen Publieksbalie	0	0	75	100	100
31 Opheffen buitendienst documenten	0	21	21	21	21
32 Sluiting buitenlocaties	0	-9	69	69	69
33 Besparing afdeling Belastingen		25	25	25	25
Voorgestelde invulling	0	37	190	215	215
Wonen					
34 Stimuleringsfonds VHV/revoluerend fonds	605	450			
35 Verbeterplan wonen op het water	82				
36 Stimuleringsfonds VHV					
37 BWS	500				
37 Voorziening OV	95				
38 Volkshuisvesting	300				
39 Jongerenhuisvesting - fietsklemmen			125	125	125
40 Wonen (volkshuisvesting)	50				
42 Besparing NLA	225				
43 Vrijval BLS project Liquid City (onderdeel Woningbouw)	2.350				
Voorgestelde invulling	4.207	450	125	125	125
Economie					
44 Binnenstadsmanagement		175			
45 G-kracht	300	575			
46 Korting op Akkoord van Groningen	100	200	0	0	0
48 Fonds economische ontwikkeling	50	50			
49 Activiteitenbudget economische zaken	60	75			
50 Ruimte voor de binnenstad	80				
51 Subsidie Marketing Groningen	0	350			
52 Korting promotiebudget stad Groningen	0	28	14	14	14
53 Korting promotiebudget KEI week	0	8	8	8	8
Voorgestelde invulling	590	1.461	22	22	22
Bereikbaarheid					
54 Busafrit Hoogkerk	1.300				
55 Verkeer	100	200	100	100	100
59 Verlagen programmabudget Verkeersregelinstanties. (VRI's)		100	100	100	100
60 Verkeerseducatie		55			
64 0 db norm	417				
65 Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld		2.700			
66 Stoppen fietsenbeheer		185	185	185	185
68 HOV-as West, 3e fase	1.200				
69 Bijdrage Regio Groningen Assen	430	430	630	630	630

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

	Voorgestelde invulling	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015
	Onderhoud en beheer	2013	2014	2015	2016	2017
71	Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud		500			
72	Minimaliseren beheertaak woonwagens			50	50	50
74	Verlagen BORG-niveau's naar laag		580	900	900	900
77	Verlagen BORG-niveau begraafplaatsen naar laag		100	100	100	100
81	Stadsleven natuurlijk	84	84	219	219	219
82	Opschorten meerjareninvesteringen Borg met twee jaar	100	280			
	Voorgestelde invulling	184	1.544	1.269	1.269	1.269
	Zorg/welzijn en jeugd	2013	2014	2015	2016	2017
90	Maatschappelijke opvang		800	800	800	800
95	Bezuiniging op kinderactiviteiten		250	250	250	250
98	Generieke korting 10%		3.300	3.300	3.300	3.300
99	Structurele oplossing binnen vernieuwing sociaal domein			1.000	1.000	1.000
	Voorgestelde invulling	0	4.350	5.350	5.350	5.350
	Armoede/minimabeleid/werk/participatie	2013	2014	2015	2016	2017
101	Wegwerken overschrijding middelen re-integratie		2.000	3.000	3.000	3.000
102	Aanvullende inzet vanuit P budget		500	500	500	500
103	Taakstelling Werk&Participatie			323	1.223	1.223
104	Versoberen armoedebeleid		100	0	0	0
	Voorgestelde invulling	0	2.600	3.823	4.723	4.723
	Onderwijs	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen (12% v/h totaal)		48	48	48	48
106	Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen		448	448	448	448
107	Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters		75	75	75	75
108	Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid		600	600	600	600
109	Gezonde en veilige school		87	87	87	87
110	Stoppen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs		100	100	100	100
111	Stoppen gemeentelijke bijdragen renovatie schoolgebouwen po en so			200	200	200
	Voorgestelde invulling	0	1.358	1.558	1.558	1.558
	Duurzaamheid	2013	2014	2015	2016	2017
113	Duurzaamheid: energiebudget	677	241			
	Voorgestelde invulling	677	241	0	0	0
	Sport	2013	2014	2015	2016	2017
119	Generieke korting van 10% op alle instellingen/organisaties		150	150	150	150
	Voorgestelde invulling	0	150	150	150	150
	Cultuur	2013	2014	2015	2016	2017
128	Generieke korting van 10% op alle instellingen		1.100	1.100	1.100	1.100
	Voorgestelde invulling	0	1.100	1.100	1.100	1.100
	Organisatie	2013	2014	2015	2016	2017
130	Bezuiniging eigen organisatie			2.000	7.000	10.000
133	Versobering voorzieningen college en GMT	25	50	50	50	50
135	Minder besteden aan personeel cameratoezicht (uitkijken van camerabeelden)	30	30			
136	Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling	200	400	400	400	400
137	Personele inzet ICT	pm	pm	pm	pm	pm
138	Extra bezuinigingen SSC	0	0	pm	pm	pm
139	Kapitaal investeringen ICT	190	190	190	190	190
140	Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken	0	63	125	125	125
141	Samenvoegen personeelsbladen	25	25	25	25	25
142	Aanpassing arbeidsvoorwaarden	pm	pm	pm	pm	pm
143	Beperking onderhoud vastgoed	0	225	225	225	225
144	Bezuiniging extra beleid	0	575			
	Voorgestelde invulling	470	1.558	3.015	8.015	11.015
	Overig	2013	2014	2015	2016	2017
149	Alternatief voor versoberen schuldhulpverlening		300	300	300	300
151	Taakstelling tekort 2015			2.226		
	Voorgestelde invulling	0	300	2.526	300	300
	Voorgestelde invulling	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

BIJLAGE 1b

Totaaloverzicht niet overgenomen dekkingsmogelijkheden - indicatieve bedragen

	2013	2014	2015	2016	2017
Verhogen inkomsten					
23 Niet meer ophalen grofvuil		400	400	400	400
Totaal	0	400	400	400	400

	2013	2014	2015	2016	2017
Bereikbaarheid					
56 Sluiten binnenstadsstallingen fiets		163	163	163	163
57 Stoppen met spitsrekken		31	31	31	31
58 Stadsbalkon zonder toezicht		290	290	290	290
67 Stoppen sontwegverbinding (bijdrage Meerstad 30 miljoen gedurende 15 jr)				15.000	15.000
70 Bewaking fietsenstalling Europapark		105	105	105	105
Totaal	0	589	589	15.589	15.589

	2013	2014	2015	2016	2017
Onderhoud en beheer					
73 Grofvuil brengen tegen betaling		200	200	200	200
75 Stoppen ecologisch beheer		350	350	350	350
76 Schrappen budget participatie beheer en onderhoud		228	264	264	264
78 Verwijderen 50% van aantal prullenbakken		30	60	60	60
79 Extra verwijderen prullenbakken tot 100%		30	60	60	60
80 Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht		240	480	480	480
83 Stoppen Kinderboerderijen (subsidies)		50	300	300	300
Totaal	0	1.128	1.714	1.714	1.714

	2013	2014	2015	2016	2017
Zorg/welzijn en jeugd					
84 Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen		160	160	160	160
85 Werkbudget tbv Onderwijs en Arbeidsmarkt		22	22	22	22
3 Meldpunt - na 2014					
86 Versoberen aanbod Stip's		300	300	300	300
87 Integratie specifieke doelgroepen/Emancipatie		1.000	1.000	1.000	1.000
88 Beperking kosten en instandhouding accommodaties		700	700	700	700
89 Individuele voorzieningen WMO (eigen bijdrage collectief vervoer)		500	500	500	500
91 Versoberen aanbod CIG's	500	1.000	1.000	1.000	1.000
92 Taakstellende bezuiniging jeugd en jongerenwerk		500	500	500	500
93 Opvoedkracht - programma 3		90	180	180	180
94 Opvoedkracht - programma 4		160	320	320	320
96 Later invoeren registratie prostituties, verminderen budget registratie prostituties en zorgcoördinatie mensenhandel niet uit veiligheidsmiddelen financieren	50	45			
97 Minder subsidie naar Halt en budget invoering aanpak jeugdgroepen schrappen		85			
Totaal	550	4.562	4.682	4.682	4.682

NB: deze dekkingsmogelijkheden zijn niet overgenomen maar vervangen door een generieke korting van 10%

	2013	2014	2015	2016	2017
Armoede/minimabeleid/werk/participatie					
100 Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid	95	95	95	95	95
105 Versoberen schuldhulpverlening		300	300	300	300
Totaal	95	395	395	395	395

	2013	2014	2015	2016	2017
Duurzaamheid					
112 Duurzaamheid: energie	1.750	2.250			
Totaal	1.750	2.250	0	0	0

	2013	2014	2015	2016	2017
Sport					
84 Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen		16	16	16	16
115 Onderhoudsniveau recreatiegebieden verlagen met 20%		256	256	256	256
116 Subsidies sportstimulering en verenigingsondersteuning 20% verlagen			61	61	61
117 Verlagen budget topsport en talentontwikkeling met 20%			25	25	25
118 Schrappen of korten subsidies divers		572	500	500	500
Totaal	0	844	858	858	858

NB: deze dekkingsmogelijkheden zijn niet overgenomen maar vervangen door een generieke korting van 10%

	2013	2014	2015	2016	2017
Cultuur					
84 Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen		176	176	176	176
120 Schrappen of korten subsidies presentatie- en productie instellingen	5	800	795	795	795
121 Schrappen of korten subsidies cultuureducatie	160	190	190	190	190
122 Schrappen subsidies erfgoedinstellingen	8	79	75	75	75
123 Schrappen of korten budgetten letteren instellingen	3	1.253	1.250	1.250	1.250
124 Schrappen of korten budgetten uitvoerende instellingen	40	166	166	166	166
125 Mediabeleid		100	100	100	100
126 Korting Groninger Archieven			200	200	200
127 Platform Gras			70	70	70
Totaal	216	2.764	3.022	3.022	3.022

NB: deze dekkingsmogelijkheden zijn niet overgenomen maar vervangen door een generieke korting van 10%

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

	2013	2014	2015	2016	2017
Organisatie					
131 Niet doorgeven van nominale compensatie (accres) 2014 aan de diensten		2.500	2.500	2.500	2.500
132 Beperken externe inhuur		750	750	750	750
134 Bezuinigen op kosten accountant en andere externe deskundigen (second opinions)	15	15	15	15	15
Totaal	15	3.265	3.265	3.265	3.265

	2013	2014	2015	2016	2017
Overig					
147 Stadtoezicht: versoberen kosten kermis		30	30	30	30
150 Opheffen afdeling gebiedszaken		600	1.200	1.200	1.200
Totaal	0	630	1.230	1.230	1.230

	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal niet overgenomen dekkingsmogelijkheden	2.626	16.827	16.155	31.155	31.155

Overgenomen dekkingsmogelijkheden	2013	2014	2015	2016	2017
Reduceren opgave					
Quick wins	14.775	3.395	2.465	2.730	3.130
Verhogen inkomsten	1.680	15.762	935	935	935
Publieke dienstverlening	0	37	190	215	215
Wonen	4.207	450	125	125	125
Economie	590	1.461	22	22	22
Bereikbaarheid	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015
Onderhoud en beheer	184	1.544	1.269	1.269	1.269
Welzijn/ zorg/ jeugd	0	4.350	5.350	5.350	5.350
Armoedebeleid/minimabeleid/ werk/ participatie	0	2.600	3.823	4.723	4.723
Onderwijs	0	1.358	1.558	1.558	1.558
Duurzaamheid	677	241	0	0	0
Sport	0	150	150	150	150
Cultuur	0	1.100	1.100	1.100	1.100
Organisatie	470	1.558	3.015	8.015	11.015
Overig	0	300	2.526	300	300
Totaal	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907

Niet overgenomen dekkingsmogelijkheden	2013	2014	2015	2016	2017
Reduceren opgave	0	0	0	0	0
Quick wins	0	0	0	0	0
Verhogen inkomsten	0	400	400	400	400
Publieke dienstverlening	0	0	0	0	0
Wonen	0	0	0	0	0
Economie	0	0	0	0	0
Bereikbaarheid	0	589	589	15.589	15.589
Onderhoud en beheer	0	1.128	1.714	1.714	1.714
Welzijn/ zorg/ jeugd	550	4.562	4.682	4.682	4.682
Armoedebeleid/minimabeleid/ werk/ participatie	95	395	395	395	395
Onderwijs	0	0	0	0	0
Duurzaamheid	1.750	2.250	0	0	0
Sport	0	844	858	858	858
Cultuur	216	2.764	3.022	3.022	3.022
Organisatie	15	3.265	3.265	3.265	3.265
Overig	0	630	1.230	1.230	1.230
Totaal	2.626	16.827	16.155	31.155	31.155

Bijlage 2

Technische vragen voorjaarsbrief 2013, maandag 10 juni 2013

Partij/ Naam vragensteller	Naam vragensteller	Onderwerp/vraag	Antwoord/Toelichting
Groen Links	Gijsbertsen	Is het mogelijke een tabel te krijgen waarin de gekozen en niet gekozen dekkingsmogelijkheden zijn opgenomen?	Toezegging. Ja, dat is mogelijk.
Groen Links	Gijsbertsen	103 Bezuiniging participatiebudget. Hoe wordt deze gerealiseerd? En wat is het effect?	De komende jaren ontstaat ruimte in het Participatiebudget, voornamelijk vanwege de afbouw van de gesubsidieerde arbeid. De vrije ruimte hadden we bestemd via de nota Actief in goede banen. Een deel van de vrije ruimte gaan we nu inzetten voor bezuinigingen (verlaging gemeentelijk aandeel in re-integratie). Dit zal ten koste gaan van participatie. De invulling wordt terzijnetijd aan de raad voorgelegd. Over de effecten kunnen we op dit moment nog niks zeggen.
Groen Links	Gijsbertsen	99 Tweede oplossing komt uit het sociaal domein, waar komt het bedrag vandaag en hoe dit te realiseren?	Deze bezuiniging nemen we in de vernieuwingen in het Sociaal Domein. Hoe de bezuiniging wordt ingevuld is daarom nu nog niet bekend.
PvdA	Moes	Op welke kinderactiviteiten wordt bezuinigd? En welke partners zijn betrokken?	Deze bezuiniging is breder dan kinderactiviteiten. Het gaat om kind, jeugd en jongerenwerk. Door programma's te bundelen kunnen we efficiënter en effectiever samen

Collegelief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch . . .

PvdA	Moes	Wat merken de kinderen van de bezuinigingen op de kindercativiteiten?	<p>werken in de wijken. Of het concrete activiteiten raakt en welke dat zijn is nu nog niet te zeggen. De betrokken partners zijn o.a. SKG en MJD</p> <p>Dat is niet duidelijk, de opdracht aan de instellingen is om efficiënter te werken. Wat de effecten daarvan zijn voor de kinderen, dat is nu nog niet duidelijk</p>
PvdA	Baldew/ Moes	Kunnen jullie in zijn algemeenheid iets zeggen over de realiseerbaarheid van de beschreven bezuinigingen? Is het mogelijk om per bezuiniging aan te geven welke risicofactor hieraan hangt? Is de ambitie haalbaar (hard dan wel zacht) en kan deze inzichtelijk worden gemaakt?	<p>Twee opmerkingen: 1) het bezuinigingspakket is nog niet definitief. Uw raad gaat eerst in discussie hierover en zal de kaders aan het college geven. 2) Er is altijd een risico op vertraging bij een pakket aan bezuinigingen. Dit hebben we in het vorige pakket gezien en dat geldt ook voor deze ronde. Al is in deze ronde wel gekeken naar maatregelen die op betrekkelijk korte termijn te realiseren zijn. Een onderscheid naar 'hard of zacht' is van te veel factoren (o.a. afstemming partners) afhankelijk om nu aan te kunnen geven.</p>
PvdA	Baldew	Levert een bezuiniging op G Kracht niet het risico dat we hiermee de investeringen (multiplier effect) in onze stad afromen? En wat is het maatschappelijk effect?	<p>Dat is een politieke vraag en daarmee een bestuurlijke afweging.</p>
D66	Luhoff	Hoe is het lijst met dekkingsmogelijkheden tot stand gekomen? De totaalbedragen van de bezuinigingen zijn veel lager dan de mogelijkheden die in de stress test naar voren komen.	<p>De stresstest laat een breder spectrum zien aan flexibiliteit dan de geïnventariseerde dekkingsmogelijkheden. In de stresstest is bijvoorbeeld het afbouwen van het totale subsidiebudget meegenomen. Hiervoor heeft het college niet gekozen. Zij kiest voor een 10% korting. Dit zelfde geldt voor het terugdringen van de personele lasten van de</p>

Collegelief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

D66	Luhoff	Dus er zijn meer bezuinigingen mogelijk?	gemeentelijke organisatie. Het college kiest voor een bezuiniging van 10 miljoen op de organisatie. De lijst met dekkingsmogelijkheden is een overzicht van de keuzes die het college heeft gemaakt Ja, dat is in principe mogelijk.
D66	Luhoff	Hoe kan de raad zelf meer invloed hebben op de keuzes die het college heeft gemaakt. Hoe kan de raad de koppeling maken tussen de clusters + onderliggende beleidsvelden en de programmabegroting?	De beleidsvelden staan allen in de Programmabegroting en daarbij ook de activiteiten per beleidsveld. Maar de begroting is niet op hetzelfde detailniveau vastgesteld als het pakket met dekkingsmogelijkheden. Uw raad kan wel zien hoeveel budget er overblijft per cluster na de bezuiniging. U kunt tijdens het Voorjaarsdebat aangeven welke activiteiten wat u betreft bij de bezuinigingen in beeld mogen komen.
Student & Stad	Van Rooij	Hoe zeker is het dat de aandelen van het waterbedrijf worden verkocht?	De mogelijkheid om aandelen te kunnen verkopen is oriënterend onderzocht. Voordat een eventuele verkoop daadwerkelijk kan plaatsvinden moeten nog een aantal acties worden ingezet.
CDA	Koops	Hoe is de waarde van de aandelen van het waterbedrijf vastgesteld?	Op basis van een eigen inschatting en een toets hierop door PWC.
Groen Links	Gijsbertsen	Valt B Slim Ook onder bezuiniging 109 Gezonde en Veilige School?	Toezegging: zoeken we uit en koppelen we terug.
Groen Links	Gijsbertsen	In welk jaar gaat de volgende bezuiniging in: 110 Stoppen financiering School Maatschappelijk werk onderwijs. Is dit 2014 of 2015? (tekst en tabel komen niet overeen)	Toezegging: zoeken we uit en komen we op terug.
Groen Links	Gijsbertsen	Generieke korting op	Het college heeft gekozen om alle instellingen

Collegelief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

Groen Links			<p>cultuurinstellingen. Waarom niet Groninger Museum, Forum en wel Biblionet?</p> <p>Kunt u de opbrengsten schetsen indien we lagere kortingspercentages hanteren of als de voor subsidie uitgesloten instellingen wel worden gekort?</p>	<p>met 10 procent te korten. Het Groninger Museum is uitgesloten vanwege de nog vrij recente financiële problemen.</p> <p><i>Toezegging:</i> Ja, dat overzicht kunnen we leveren.</p>
PvDD	De Wrede		<p>Cofinanciering, hoe zeker zijn de voedingsstromen van dit fonds?</p>	<p>Er zijn drie lijnen waarlangs het college het fonds kan voeden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Regulier beleid 2) Ruimte in mijn 3) Aanvullende bezuinigingen <p>Bij de begroting 2014 zal het college nader ingaan op de voeding van het cofinancieringsfonds.</p>
D66	Luhoff		<p>Waarom Martiniplaza, CBK en Oosterpoort niet opgenomen in de generieke korting?</p>	<p>CBK en Oosterpoort/Stadschouwburg zijn werkmaatschappijen van de gemeente. Zij ontvangen geen subsidie van de gemeente en dus niet meegenomen in de generieke korting. De werkmaatschappijen maken onderdeel uit van de 10 miljoen bezuiniging op de organisatie. Martiniplaza heeft een taakstelling opgelegd gekregen in het huidige bezuinigingspakket van 45 miljoen euro en is om die reden buiten de generieke korting gebleven.</p> <p><i>Toezegging:</i> ja, dat overzicht is te leveren.</p>
D66	Luhoff		<p>Is er een overzicht te leveren van de wettelijke taken die de gemeente heeft in het onderwijs, en wat we meer doen dan wettelijk is aangegeven?</p>	
CU	Koopman		<p>Is het al duidelijk dat de provincie</p>	<p>Het college is in gesprek met de provincie Het</p>

Collegelief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

		gaat instemmen met de plannen voor de RSP gelden?	inzetten van RSP middelen is hierin een onderwerp. De gesprekken verlopen tot nu toe constructief.
PvdD	De Wrede	Zijn er al partners in beeld met wie er cofinanciering wordt opgezet?	Veelal dezelfde partners waarmee nu ook al wordt samengewerkt.
PvdD	De Wrede	Is het reëel dat partners in co financieringsfonds gaan investeren?	Dit is een politieke vraag.
PvdA	Moes	Wat zijn de financiële consequenties van leegstand van gemeentelijk vastgoed bijvoorbeeld schoolgebouwen.	Op gemeentelijk vastgoed schrijven we regulier af. In principe schrijven we niet meer af op leegstaande panden. Tenzij er sprake is van duurzame waardevermindering.
PvdA	Moes	Kan je in het gemeentelijk pand dan de plaatselijke drumband laten repeteren?	Dat kan wel. Feitelijk is dit een verkapte vorm van subsidieverstreking door geen huurkosten door te berekenen.
VDD Stadspartij	Koebbrugge Prummel	Staan er veel kantoorpanden leeg? Heeft u de Monte Carlo methode gehanteerd Bij de berekening van het weerstandsvermogen 0.75?	Niet veel, in ieder geval Gofenburgweg. De Monte Carlo methode gaat alleen over de benodigde weerstandscapaciteit. Daartegenover bepalen we het beschikbare weerstandsvermogen. De Montecarlo methode gaat dus niet over het beschikbare weerstandsvermogen.
Groen Links	Gijsbertsen	Is er al iets bekend over de mei circulaire?	De meircirculaire hebben we 31 mei ontvangen De uitkomsten hiervan zal het college aan uw raad voor het Voorjaarsdebat toezenden.
PvdA	Moes	Kan de raad besluiten om de OZB voor alleen niet-woningen of alleen woningen te verhogen?	Ja, Dat kan. In het bezuiningspakket heeft het college een OZB verhoging op woningen opgenomen van 2.5% en een nominale loon- en prijscompensatie van 1.4%. Dit maakt dat

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de voorjaarsbrief 2013 n a v technisch ...

			het gemeentelijke stijgingspercentage voor 2014 gelijk is aan de vastgestelde macronorm van 2,45%.
SP	Van Gijlswijk	Kunnen we de zienswijze van de instellingen ontvangen?	Ja, toezegging.

Collegiebrief - Beantwoording vragen D66 n.a.v. voorjaarsbrief

Bestuursdienst

Onderwerp Beantwoording vragen D'66 naar aanleiding van Voorjaarsbrief

Steller C. Boon

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050 367 7624

Bijlage(n) -

Ons kenmerk BD 13.3756783

Datum 19 JUN 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van het technisch vragenuur op 10 juni 2013 en uw commissie Financiën en Veiligheid van 12 juni 2013 inzake de Voorjaarsbrief 2013 hebben we u op 14 juni jl. aanvullend per brief geïnformeerd (BD13.3750012). Naar aanleiding daarvan zijn door de fractie van D'66 aanvullend nog een aantal vragen gesteld. In voorliggende brief geven we antwoord op deze vragen.

1. Een aantal instellingen heeft aangegeven nog geen helderheid te hebben over de invloed van, vaak meerdere, bezuinigingsvoorstellen op hun begroting voor volgend jaar en verder. Wanneer kunnen de instellingen die helderheid verwachten?

In de overleggen met de instellingen over het programma van eisen, wordt rekening gehouden met de voorgestelde 10% korting en andere bezuinigingen in de budgetten. Begin juli neemt ons college een definitief besluit over het voorgestelde bezuinigingspakket onder voorbehoud van vaststelling door uw raad in november. Het definitieve besluit maken we bekend zodat de mogelijkheid bestaat om een bezwaarschrift in te dienen.

2. Veel instellingen hebben te horen gekregen dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor de invulling van de 10% korting in hun organisatie, op zich logisch. Maar niet alle instellingen kunnen door efficiëntie of andere pijnloze maatregelen deze kaasschaaf opvangen. Dat zou dus ook gevolgen kunnen hebben voor product- of dienstverlening van deze organisatie. Heeft het college daar zicht op?

De bezuinigingsopgave komt in de gesprekken met de instellingen over het programma van eisen aan bod.

Collegedebat - Beantwoording vragen D66 n.a.v. voorjaarsbrief

Bladzijde

2

Indien er voorstellen van de instellingen komen die strijdig zijn met doelstellingen en/of resultaatverplichtingen dan zal ons college daarover een standpunt innemen. Dat zal ook het geval zijn indien de voorstellen gevolgen hebben voor het voortbestaan van de betrokken instellingen. Begin juli tijdens de werkconferentie bespreken wij een eerste indicatie van de gevolgen. In het najaar, na het indienen van de subsidievoorstellen per 1 oktober 2013, maken wij het definitieve beeld op.

3. Hoe verhoudt deze kaasschaaf zich tot de toenemende en zeer gewenste professionalisering van subsidierelaties, bijvoorbeeld door middel van productboeken en dienstverleningsovereenkomsten?

Ons college heeft gekozen voor een 10 % generieke korting. De ambitie voor professionalisering van onze subsidierelaties blijft overeind.

4. Sommige partijen hebben onlangs al te maken gehad met een bezuinigingsronde. In hoeverre is daar rekening mee gehouden?

In zijn algemeenheid hebben wij geen rekening gehouden met eerdere bezuinigingsrondes. Behalve bij een aantal specifieke instellingen te weten: Groninger Museum, Groninger Forum, Martiniplaza en fusiecombinatie Centrum voor de Kunsten.

5. Welke uitgangspunten heeft het college gehanteerd bij het samenstellen van het nu voorliggend bezuinigingspakket? Immers, de totale flexibele ruimte is vele malen groter dan het totaal aan bezuinigingsmogelijkheden die nu voorliggen.

We hebben geïnventariseerd welke activiteiten uit gemeentelijke middelen zijn gedekt, niet zijnde wettelijke taken. We hebben hierbij gekeken welke maatregelen al in het huidige bezuinigingspakket van 45 miljoen euro zijn opgenomen. In onze uiteindelijke afweging speelde het op korte termijn realiseren van de bezuinigingen een belangrijke rol. Op basis daarvan is de nu voorliggende lijst met dekkingsvoorstellen tot stand gekomen.

6. De taakstelling op de eigen gemeentelijke organisatie bedraagt in tegenstelling tot de 10% op vele gesubsidieerde instellingen nog geen 3% van het totale vrij besteedbare budget van de gemeente en wordt daarnaast uitgesmeerd over drie jaar. Hoe reëel is het om van de gesubsidieerde instellingen de invulling van de volledige 10% in één jaar te verwachten?

In de huidige en de volgende collegeperiode zijn wij voornemens circa 30 miljoen euro te bezuinigen in de eigen organisatie. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat de gesubsidieerde instellingen de bezuinigingen binnen de gegeven periode kunnen invullen.

7. In het cluster cultuur worden een aantal instellingen uitgezonderd van de generieke korting. Groninger Museum, Groninger Forum, Martiniplaza, Kunstencentrum/Stedelijke muziekschool (fusiecombinatie Centrum voor de Kunsten). Waarom worden deze instellingen uitgezonderd?

Zie het antwoord onder vraag 8.

8. De redenen voor de uitzonderingen op de generieke korting die tot nu toe gegeven zijn zouden ook voor andere instellingen kunnen gelden. Er zijn meer instellingen onlangs gekort, er zijn meer instellingen die in de vorige bezuinigingsronde ook al waren meegenomen en er zijn meer instellingen waarbij de exploitatie onder druk staat. Dus waarom deze?

In zijn algemeenheid hebben wij geen rekening gehouden met eerdere bezuinigingsrondes. De uitzonderingen betreffen vooral organisaties die al via een ander traject een structurele korting opgelegd hebben gekregen. Hieronder een toelichting per instelling.

Groninger Museum

Het museum is voor Groningen zowel in culturele als economische zin een gezichtsbepalende publiekstrekker. De kapitaalinjectie als gevolg van de meerkosten voor de revitalisatie en reorganisatie (forse formatiereductie) van 2012 hebben het Groninger Museum behoed voor faillissement. Het museum moet nu zijn positie als belangrijke toeristische trekpleister kunnen handhaven in de concurrentie met noordelijke en landelijke musea. Daarom zien wij af van een generieke korting.

Groninger Forum

Het Groninger Forum is ten eerste via ons collegeakkoord 2012 al 100 duizend euro (=4%) structureel gekort. Ten tweede ligt er vanuit ons collegeakkoord een opdracht om te onderzoeken of er per 2017 eventueel 500 duizend euro structureel kan worden gekort door commerciële inkomsten te verhogen. Tot slot wordt Biblionet getroffen door de 10% korting (600 duizend euro). Biblionet gaat volgens afspraak per 1-1-2015 op in het Groninger Forum en daarmee raakt deze bezuiniging ook het Groninger Forum. Vanwege deze cumulatie van taakstellingen hebben wij ervoor gekozen geen extra korting voor te stellen op het Groninger Forum.

Martiniplaza

Per 2012 is 200 duizend euro structureel gekort op Martiniplaza. De tweede verlaging van 200 duizend euro structureel per 1-1-2013 is opgeschort vanwege exploitatieproblemen. Of dit per 1-1-2014 wordt geëffectueerd is een punt dat wij nog nader overwegen. De korting van 200 duizend euro is al meer dan 10%. Daarom stellen we nu geen extra korting voor op onze bijdrage aan Martiniplaza.

Fusiecombinatie Centrum voor de Kunsten

De fusiecombinatie heeft per 2012 al een structurele bezuiniging van 210 duizend euro gerealiseerd. Aanvullende bezuinigingen ondergraven de business case waarop momenteel de fusie wordt gerealiseerd. Dit is voor ons reden om de start van de nieuwe stichting per 1-7-2013 niet met een nieuwe structurele korting te belasten.

9. Vrijdag ontvingen wij een brief waaruit bleek dat, wanneer er sprake is van cofinanciering bepaalde subsidies buiten beschouwing worden gelaten. De fractie neemt aan dat het hierbij gaat om cofinanciering die via de gemeente loopt, bijvoorbeeld via een specifieke uitkering. Maar zou dat ook niet moeten gelden voor bijvoorbeeld fondsen die ook door middel van cofinanciering, maar dan rechtstreeks, bepaalde instellingen financieren, bijvoorbeeld op het gebied van cultuur en sport? (neem het fonds voor de podiumkunsten, door verlies van gemeentelijke subsidie kan een instelling ook zomaar de bijdrage uit dat fonds verliezen)

Nee, dat vinden wij niet. Voor ons college is het geen overweging geweest bij de voorgestelde generieke korting.

10. Wat opvalt uit de generieke korting bij de beleidsterreinen cultuur en sport, en in mindere mate ook bij het cluster zorg, welzijn en jeugd is dat de eigen organisatie maar ook overige inkomensoverdrachten worden ontzien. Waarom worden de Oosterpoort, Stadsschouwburg en bijvoorbeeld gemeentelijke beleidsafdelingen ontzien?

De eigen organisatie is zowel onderdeel van de huidige bezuinigingen als de nieuwe taakstelling van 10 miljoen euro voor de komende periode. Daarin worden de Oosterpoort, Stadsschouwburg en gemeentelijke beleidsafdelingen niet ontzien.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Motie 1) van de PvdA, Meer inzet en waardering voor vrijwilligerswerk (voor ...

Motie

GRIFFIE
reg.nr. <i>GR13.3771643</i>
ingek. 21 JUN 2013
class. <i>-2.07.51</i>
te beh. door: <i>CR</i>
kopie gez. aan:

M1

Meer inzet en waardering voor vrijwilligerswerk

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juni 2013 besprekend de Voorjaarsbrief:

Constateerende dat:

- door de crisis het aantal bijstandsgerechtigden toe neemt;
- er momenteel onvoldoende banen zijn waarin bijstandsgerechtigden kunnen uitstromen;

Overwegende dat:

- het onverminderd van belang is om mensen die hun baan kwijt raken door de crisis zo snel mogelijk weer aan de slag helpen in een betaalde baan;
- er op dit moment niet genoeg betaalde banen zijn om alle bijstandsgerechtigden aan de slag te helpen, maar er genoeg nuttig werk te doen is in de stad;
- het belangrijk is mensen die op dit moment aan de kant staan arbeidsfit te houden, zodat zij na de crisis weer betaald aan de slag kunnen;
- vrijwilligerswerk naast stages, participatiebanen en werkleertrajecten, een volwaardig instrument is om werkervaring op te doen;
- vrijwilligerswerk vooral een instrument is voor die mensen die niet direct bemiddeld kunnen worden naar werk;
- diverse organisaties in de stad op dit moment kampen met een tekort aan vrijwilligers;
- het college in het najaar van 2013 een Nota vrijwilligerswerk zal presenteren;

Spreekt uit dat:

- vrijwilligers een belangrijke maatschappelijke bijdrage leveren aan de stad;
- het belangrijk is (nieuwe) bijstandsgerechtigden te koppelen aan vrijwilligersorganisaties zodat zij maatschappelijk actief kunnen blijven en relevante ervaring kunnen opdoen;

Verzoekt het college:

- te zorgen voor een standaardwerkwijze waarbij bij nieuwe aanmeldingen in de Wwb mensen meteen in contact worden gebracht met vrijwilligersorganisaties, bijvoorbeeld als onderdeel van de intake of door een loket vrijwilligerswerk bij de dienst Sozawe, etc;
- ook alle bestaande bijstandsgerechtigden die niet direct bemiddelbaar zijn actief in kennis te stellen van de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te doen, en
- dit als onderdeel op te nemen in de Nota vrijwilligerswerk.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de PvdA,

Carine Bloemhoff

Jan Pieter Loopstra

aangenomen

Motie 2) van PvdA en VVD, Right to Challenge (voor allen, minus SP)

Motie volgvel: 1

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3771647
ingek.	21 JUN 2013
class.	- 2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

M₂

Motie

Right to Challenge

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juni 2013 besprekend de Voorjaarsbrief.

Constateerende dat:

- Er veel kennis over mogelijkheden om slimmer te bezuinigen zit bij veel instellingen.
- Het vaak mogelijk is voor partijen anders dan de gemeente om zaken efficiënter uit te voeren.

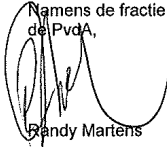
Overwegende dat:

- Pijnlijke bezuinigingen nodig zijn, maar soms slimmer kunnen worden uitgevoerd dan oorspronkelijk bedacht;
- Veel sectoren door een generieke korting (kaasschaaf) getroffen worden, die de werkelijke situatie tekort zou kunnen doen.
- Serieuze en onderbouwde voorstellen om de bezuinigingen anders te doen ook serieus gewogen moeten worden;

Spreekt uit dat:

- Het 'right to challenge' geen tweede inspraak of beroepsmogelijkheid is.
- Sectoren en instellingen die getroffen worden een 'right to challenge' zouden moeten hebben om met een budgetneutraal alternatief te komen in hun eigen veld.
- Deze voorstellen wel evenveel moeten opleveren als bezuiniging als het oorspronkelijke voorstel.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van
de PvdA,

Randy Martens
PvdA

de VVD,

Sabine Koebrugge
VVD

aangenomen

Motie 3) van PvdA, D66, VVD, CDA, PvdD en S&S, Haal meer uit witgoed (voor ...)

Motie

D66 democraten

CDA Groningen

VVD

PvdA GRONINGEN

STUDENTSTAD

PARTIJ

GRIFFIE

reg.nr. GR13.3771657

ingek. 21 JUN 2013

class. - 2.07.51

te beh. door: GR

kopie gez. aan:

Haal meer uit witgoed

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juni 2013 besprekend de Voorjaarsbrief:

Constateerend dat:

- het college in de Voorjaarsbrief spreekt over hervormingen in het sociale domein;
- het college na 2014 structureel € 1,1 miljoen beschikbaar stelt voor het nieuwe armoedebeleid.
- de groep minima in de stad groeiende is, het aantal gezinnen dat gebruik maakt van de Voedselbank per week met 20 stijgt.

Overwegende dat:

- het aantal mensen dat gebruik maakt van de voorzieningen van het beleid 'Samen actief tegen armoede' de laatste jaren is toegenomen en ook komend jaar zal stijgen;
- middelen daarom zo effectief en efficiënt mogelijk moeten worden ingezet, waardoor meer mensen gebruik kunnen maken van de voorzieningen.
- de witgoedregeling beter benut kan worden door het bieden van tweedehandsapparatuur, waaronder ook computers;
- door hergebruik van huishoudelijke apparaten duurzaamheid wordt gestimuleerd;
- de werkzaamheden voor lederz stagneren, zoals het stopzetten van Business post, en daardoor nieuwe middelen moeten worden gevonden om medewerkers van lederz aan de slag te houden;
- medewerkers van lederz of andere mensen met een arbeidshandicap die langdurig werkloos zijn reparatieklussen zouden kunnen verrichten in het kader van de Witgoedregeling voor minima.

Spreekt uit dat:

- het wenselijk is de witgoedregeling te hervormen, waardoor de regeling duurzamer wordt en meer kan worden gedaan met hetzelfde geld.

Verzoekt het college:

- de mogelijkheden te onderzoeken voor een witgoedregeling bestaande uit tweedehands goederen, waarbij ook een uitbreiding van het aantal voorzieningen, zoals computers, wordt betrokken.
- te onderzoeken of hieraan een reparatieservice kan worden gekoppeld zoals bedoeld in de zesde overweging.

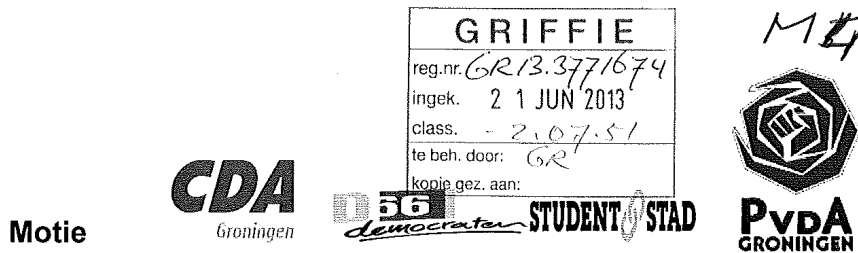
en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de PvdA, D66, VVD, het CDA, PvdD, S&S,

C. Bloemhoff B. Benjamins S. Koebrugge A. Kuik G. Keizer J. van Rooij

aangenomen

Motie 4) van PvdA, CDA, D66 en S&S, Ook in crisistijd met G-kracht vooruit . . .

Ook in crisistijd met G-kracht vooruit

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juni 2013 besprekend de Voorjaarsbrief:

Constaterende dat:

- Het college van plan is te bezuinigen op het economisch investeringsprogramma G-kracht;
- ledere euro die de gemeente investeert in G-kracht het negenvoudige voor de stad oplevert.

Overwegende dat:

- Investerings in G-kracht renderen;
- Er een verschil is tussen investeringen en uitgaven;
- Het belangrijk is om ook in crisistijd te blijven investeren in werkgelegenheid in de stad;
- Bezuinigingen op G-kracht op korte termijn geld opleveren, maar op langere slecht zijn voor de economie, de werkgelegenheid en de financiën van de stad.

Spreekt uit dat:

- Het niet wenselijk is op G-kracht te bezuinigen zonder de alternatieven in kaart te hebben, omdat het, zoals hierboven beschreven, *pennywise* maar *poundfoolish* is.

Verzoekt het college:

- Alternatieven te onderzoeken die minder of niet *poundfoolish* zijn, onder meer in het economisch beleid;
- Dit overzicht met mogelijke alternatieven te verstrekken voor 15 oktober 2013 zodat de gemeenteraad hierover een oordeel kan vormen voor de begrotingsbehandeling.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van
de PvdA,

C. Bloemhoff

het CDA,

A. Kuik

D66,

B. Benjamins

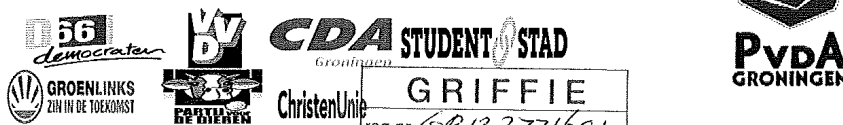
Student&Stad,

J. van Rooij

aan genomen

Motie 5) van PvdA, GroenLinks, D66, VVD, CDA, S&S, PvdD en ChristenUnie, ...

M 5

MOTIE

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3771691
ingek. 21 JUN 2013
class. -2.04.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

Benutten leegstand gemeentelijk vastgoed

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juni 2013 besprekend de Voorjaarsbrief:

Constaterende dat:

- verschillende gemeentelijke panden, zoals het voormalige gebouw van de Milieudienst aan de Gotenburgweg en een aantal oude schoolgebouwen leeg staan;
- verschillende maatschappelijke en culturele groeperingen getroffen worden door bezuinigingen, verlies van inkomsten en stijgende lasten;
- met name startende ondernemers soms moeite hebben betaalbare bedrijfshuisvesting te vinden

Overwegende dat:

- Groningen een rijk maatschappelijk en cultureel leven kent dat ondanks financieel zware tijden (juist) zoveel mogelijk gestimuleerd moet blijven worden;
- maatschappelijke en culturele instellingen (van de drumband tot en met de damclub) gebaat zouden kunnen zijn bij verlichting in de huisvestingslasten;
- het stimuleren van een aantrekkelijk ondernemersklimaat positieve effecten heeft op de werkgelegenheid en de (lokale) economie;
- het tijdelijk beschikbaar stellen van leegstaand gemeentelijk vastgoed tegen een schappelijke vergoeding voor deze doelgroepen een kans zou kunnen bieden;
- een mooi voorbeeld van een dergelijke ontwikkeling de huisvesting van Backbone050, plek voor jongeren, in het voormalige schoolgebouw van de Vinkenborgh is;
- het tijdelijk ter beschikking stellen van leegstaand gemeentelijk vastgoed geen negatief effect hoeft te hebben op de gemeentebegroting;
- met het aanbieden van huisvesting mogelijk zelfs extra besparingen op gesubsidieerde instellingen gecreëerd kunnen worden zonder dat het ten koste gaat van de inhoud;
- het clusteren van instellingen in leegstaand gemeentelijk vastgoed voor de betreffende doelgroepen kwaliteitsimpuls zou kunnen genereren;
- de raad op 30 januari 2013 bij de behandeling van de "Resultaten herziening grondexploitaties" de motie Tijdelijk Gebruik heeft aangenomen naar aanleiding waarvan het college een leegstandkaart heeft aangekondigd;

Verzoekt het college:

- het voortouw te nemen om middels een quick-scan de kansen die er zijn in kaart te brengen om leegstaand gemeentelijk vastgoed tijdelijk maatschappelijk te laten renderen door de gebouwen tegen een schappelijke vergoeding beschikbaar te stellen, met name voor culturele en maatschappelijke instellingen en startende ondernemers;
- de hiervoor genoemde doelgroepen bij de quick-scan te betrekken;
- de quick-scan vóór 15 oktober 2013 aan de gemeenteraad te presenteren zodat de uitkomsten betrokken kunnen worden bij de begrotingsbehandeling.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de VVD, het CDA, Student&Stad, PvdD, de CU,

W. Moes W.B. Leemhuis J. Luhoff S. Koebrugge A. Kuik J. van Rooij G. Kelder I. Jongman

aangenomen

Motie 8) van de VVD, Eigendom grond onder clubgebouwen (voor allen, minus ...

M8

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3771789
ingek.	21 JUN 2013
class.	- 2.07.51
te beh. door:	GE
kopie gez. aan:	

Motie eigendom grond onder clubgebouwen

De Gemeenteraad van Groningen bijeen op 19 juni 2013 besprekende de Voorjaarsbrief,

Constateerende dat

- er onduidelijkheid is ontstaan aangaande de eigendomsverhoudingen van clubgebouwen op grond op de gemeentelijke sportparken, bv. op Sportpark Corpus den Hoorn
- het niet helder is van wie de opstallen zijn die op die gemeentegrond liggen
- de financiële positie van de gemeente in dezen niet duidelijk is

Overwegende dat

- sportclubs hier last van hebben bijvoorbeeld in de financiering van uitbreiding en renovatie van clubgebouwen
- bijvoorbeeld GHBS hierdoor zijn gebouw niet kan (ver-) bouwen en/ of uitbreiden
- we willen voorkomen dat gemeente en verenigingen op dit onderwerp onnodige juridische procedures tegen elkaar moeten voeren
- de wethouder heeft toegezegd het gesprek met de raad aan te gaan over een eenduidig subsidiebeleid voor de toekomst
- hij zich daarbij nog niet heeft uitgesproken over de situatie die nu ontstaan is door gebrek aan eenduidig beleid in het verleden
- duidelijkheid in dezen in ieders voordeel zal zijn

Verzoekt het college

- onderzoek te doen naar de eigendomsstatus van clubgebouwen op gemeentegrond
- naar aanleiding daarvan de financiële en juridische gevolgen voor de gemeente in kaart te brengen
- te onderzoeken of de de problemen van financiering, zoals in het geval van GHBS, ook voor andere sportclubs gelden als zij zouden willen (ver-) bouwen en/ of uitbreiden.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD

Sabine Koebrugge

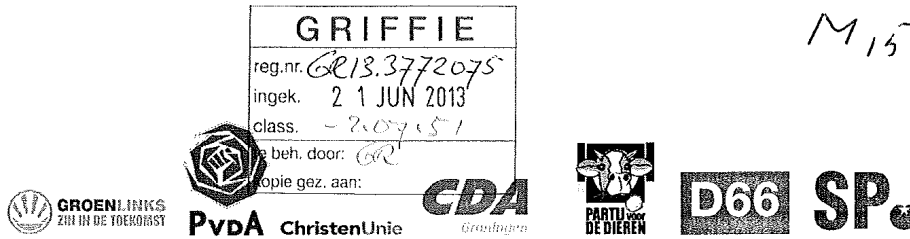
VVD

Max Blom

aangenomen

Motie 15) van GroenLinks, CDA, PvdA, ChristenUnie, D66, SP en PvdD, Effecten . . .

MOTIE effecten bezuinigingen

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekend de Voorjaarsbrief 2013,

Constateerend

- dat de maatschappelijke effecten van de meeste bezuinigingen nog onduidelijk zijn;
- dat niet in beeld is gebracht hoeveel cofinanciering verloren gaat met de voorgestelde bezuinigingen;
- dat het college bij de generieke korting op instellingen in de stad niet aangeeft wat het nog wel en niet van instellingen verwacht;
- dat het college nog niet met stedelijke instellingen overleg heeft gehad over het opvangen van de stapeling aan bezuinigingen;
- dat het college stelt maar niet onderbouwt dat anderen taken van de gemeente over kunnen en zullen nemen;
- dat door een stapeling van bezuinigingen, zoals in het sociale domein en het onderwijs, een situatie zou kunnen ontstaan waardoor bepaalde groepen inwoners onevenredig hard worden getroffen.

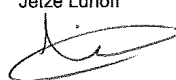
Spreekt uit als haar mening uit dat

het niet wenselijk is dat door een stapeling van maatregelen de bezuinigingen vooral terecht komen op de schouders van dezelfde groep inwoners, in het bijzonder kwetsbare inwoners en gezinnen met opgroeiende kinderen die rondkomen op minimumniveau;

Verzoekt het college

- bij de Begroting 2014 de maatschappelijke en financiële effecten van de mogelijke bezuinigingen op korte en lange termijn volledig inzichtelijk te maken en zijn keuzes daarin te motiveren;
- in kaart te brengen wat de gemeentelijke en/of Rijksbezuinigingen concreet voor mensen in de stad betekenen.
- in de aanloop naar de Begroting 2014, in overleg met betrokken partijen in de stad, een plan te maken over hoe de negatieve maatschappelijke effecten van de bezuinigingen zo veel mogelijk kunnen worden ondervangen;
- de raad bij de Begroting 2014 op deze wijze in staat te stellen een weloverwogen keuze te maken uit de lijst bezuinigingsmogelijkheden

en gaat over tot de orde van de dag.

 GroenLinks Matthias Gijsbertsen	 PvdA Carine Bloemhoff	 ChristenUnie Inge Jongman	 SP Jimmy Dijk
 CDA Anne Kuik	 Partij vd Dieren Gerjan Keijder	 D66 Jetze Luhoff	

aangenomen

Motie 23) van D66, CDA en PvdA, Onderwijs (voor allen, minus SP). (Dhr. Moes ...

MOTIE ONDERWIJS

GRIFFIE M123
reg.nr. GR13.3772333
ingek. 21 JUN 2013
class. - 2.04.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juni 2013 besprekend het voorstel inzake de voorjaarsbrief:

Overweegt dat:

- onderwijs ertoe leidt dat kinderen en jongeren kansen hun talenten ontwikkelen en hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten;
- door het college bezuinigingen worden voorgesteld op onderwijs die een bedreiging (kunnen) vormen voor de kansen van kinderen in Groningen en voor het voorkomen van schooluitval (schoolmaatschappelijk werk, het kansenbeleid/VVE, schoolbegeleiding);
- het onderwijsveld en de gemeente Groningen met het 'Onderwijspact' en het College van Onderwijs een nieuwe vorm hebben gevonden om gezamenlijk ambities te realiseren.

Spreekt uit dat:

- het onderwijsbeleid zo goed mogelijk zou moeten worden afgestemd met het onderwijsveld;
- het wenselijk is gezamenlijk een alternatief te vinden voor bezuinigingen op schooluitval, VVE en schoolbegeleiding.

Verzoekt het college:

- in beeld te brengen welke alternatieven er zijn voor de bezuinigingen op VVE, schoolbegeleiding en schoolmaatschappelijk werk;
- hierover in gesprek te gaan met het onderwijsveld;
- de raad uiterlijk 15 oktober 2013 te informeren over de uitkomsten zodat de gemeenteraad zich hierover een oordeel kan vormen in aanloop naar de begrotingsbehandeling.

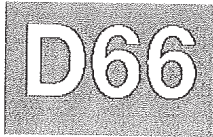
PvdA

Erika van Lente

D66

Paul de Rook

CDA

Anne Kuik

aangenomen

Motie 24) van D66, PvdA, S&S, Stadspartij, Infrastructuur cultuur (voor allen, ...

STUDENT
EN GRIPPE
STADSPARTIJ

reg.nr. GR13.3772349
ingek. 21 JUN 2013
class. - 207.51
te beh. door: GR

MOTIE INFRASTRUCTUUR CULTUUR

Overwegende dat

- Er ingrijpende maatregelen nodig zijn om de begroting van de gemeente op orde te krijgen
- De Groningse culturele infrastructuur van grote waarde is voor de (economische) aantrekkingskracht van de stad Groningen
- De kwaliteit van de culturele infrastructuur van de stad ondanks ingrijpende maatregelen zoveel mogelijk in stand zou moeten blijven
- Er de afgelopen jaren zich ingrijpende ontwikkelingen hebben voltrokken in de positie van de overheid ten opzichte van culturele instellingen
- Sommige instellingen in de stad Groningen afhankelijk zijn van de subsidie-beslissingen van verschillende overheden en fondsen
- Er hierdoor sprake kan zijn van stapeling van kortingen of investeringen
- Deze subsidie-beslissingen bovendien aan elkaar gekoppeld kunnen zijn¹

Verzoekt het College

- Te analyseren bij welke culturele instellingen en in hoeverre er in de huidige voorstellen sprake is van een dusdanige situatie dat er onaanvaardbare schade dreigt te ontstaan in de culturele infrastructuur van de stad Groningen
- Hierbij in ieder geval mee te nemen
  1. Eventuele stapeling van kortingen waar instellingen mee te maken hebben
  2. De eventuele verbinding die bij instellingen bestaat tussen bepaalde bijdragen uit publieke of private fondsen en de (hoogte van) de gemeentelijke bijdrage
- Deze analyse de Raad te doen toekomen voor 15 Oktober 2013

D66

Paul de Rook

PvdA

Marloes Dekker

Jos van Rooij

Student & Stad

Robert Prummel

Stadspartij

Aangenomen

¹ Voor het Fonds Podiumkunsten is draagvlak uit de regio in de vorm van een bepaalde gemeentelijke bijdrage in een aantal gevallen voorwaardelijk

Motie 25) van SP, GroenLinks en Stadspartij, Vergoeding eigen bijdrage (voor ...

SP

Stadspartij

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13,3772369
ingek.	21 JUN 2013
class.	207.51
te beh. door	GR
kopie gez. aan	

M 25

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

MOTIE

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013, besprekende de voorjaarsbrief 2013,

Constateerende,

- dat het college met ingang van 2014 de buitendienst documenten wil opheffen;
- dat het college met ingang van 2014 een bijdrage van 35 euro wil vragen voor huisbezoeken door medewerkers van de DIA in verband met het aanvragen van een legitimatiebewijs;
- dat het hier gaat om huisbezoeken aan bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen en andere zorginstellingen waar permanent gewoond wordt en gedetineerden die in een penitentiaire inrichting verblijven;
- dat de raad bij het vaststellen van de tarievennota 2012 heeft besloten het destijds voorgestelde legestartief van 15 euro te schrappen;

Overwegende,

- dat de overheid iedereen verplicht in het bezit te zijn van een legitimatiebewijs;
- dat een legitimatiebewijs alleen door de gemeente verstrekt kan worden;
- dat ouderen en gehandicapten dit legitimatiebewijs nodig hebben bij een bezoek aan onder andere het ziekenhuis;
- dat gedetineerden dit legitimatiebewijs nodig hebben ten tijde van hun ontslag uit de penitentiaire inrichting om onder andere een uitkering aan te vragen en zich in te schrijven voor een woning;
- dat indien dit legitimatiebewijs, een uitkering en een woning ontbreken, er voor ex-gedetineerden kans is op herhalingscriminaliteit;
- dat indien het aan een uitkering of ander inkomen ontbreekt, de (ex) gedetineerde niet in staat zal zijn om de bijdrage te betalen, hetgeen tot gevolg heeft dat de gemeente kosten moet maken om over te gaan tot invordering;

Verzoekt het college,

- de mogelijkheden voor het vergoeden van de eigen bijdrage van 35 euro voor bewoners van verpleeg- en verzorgingshuizen en andere zorginstellingen die een inkomen hebben tot 110% van het sociaal minimum vanuit de bijzondere bijstand en voor (ex) gedetineerden binnen het project/coördinatiepunt 'nazorg ex-gedetineerden Groningen' te onderzoeken;
- de raad daarover voor de begroting 2014 tijdig te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Jimmy Dijk
SP

&

Rosita van Gijlswijk
SP

&

Annie Postma
GroenLinks

Annuit Sijbelts
Stadspartij

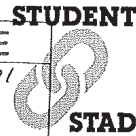
aangenomen

Motie 26) van CDA, PvdA en S&S, Fietsenbeheer (voor allen, minus GroenLinks)

PvdA

STUDENT	
GRIFFIE	
ingek.	GR13.3772381
ingek.	21 JUN 2013
class.	-2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

M26

Motie fietsenbeheer

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekende de Voorjaarsbrief 2013,

Constaterende dat:

- Het college voornemens is te bezuinigen op het fietsenbeheer;
- Dit tot gevolg heeft dat in de stad en de wijken weesfietsen niet meer worden verwijderd;
- Deze bezuiniging van €185.000 ook met zich meebrengt dat de inkomsten uit het recyclen van fietsen verlaagd worden;

Overwegende dat:

- Deze bezuiniging gevolgen zal hebben voor de uitstraling van de stad en het BORG-niveau;
- De kans aanwezig is dat de stad zichtbaar zal verloederen, waardoor huizenprijzen kunnen dalen;
- Zwerffietsen en 'struikelfietsen' een van de grootste hindernissen in de stad zijn voor mensen met een visuele of lichamelijke beperking;
- Fietsbeheer bijdraagt aan de toegankelijkheid van de stad;
- Er een zekere waarde zit aan oude fietsen waardoor vercommercialisering een mogelijkheid is.

Spreekt uit dat:

- Zwerffietsen de stad doen verloederen en dat grote aantallen zwerffietsen op straat onwenselijk zijn.

Verzoekt het college:

- Te bekijken of het mogelijk is, het verwijderen van oude fietsen (volgens nader te bepalen voorwaarden) als concessie te verkopen* aan de hoogste bieder, zodat er geen zwerffietsen zijn, maar toch een bezuiniging gerealiseerd kan worden;
- Indien dit een onmogelijkheid blijkt een alternatieve bezuiniging te presenteren en die te dekken uit de programma's onderhoud en bereikbaarheid;
- De gemeenteraad hierover te informeren voor de begrotingsbehandeling zodat de afwikkeling van de motie dan beoordeeld kan worden door de gemeenteraad.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens,

Anne Kuik
CDA

Randy Martens
PvdA

Jos van Rooij
Student & Stad

*Toelichting: Gezien dat oude fietsen nog een zekere waarde vertegenwoordigen kan het mogelijk zijn het recht deze fietsen op te halen en te verhandelen te verkopen aan private partijen die dan deze tot nu toe gemeentelijke taak kunnen uitvoeren.

aangenomen

Motie 27) van CDA, SP, VVD, D66 en ChristenUnie, Gratis huwelijken (voor allen)

CDA
Groningen

SP

VVD

D66

ChristenUnie
GRIFFIE

reg.nr. GR13,3772408
ingek. 21 JUN 2013
class. - 2.07.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

Motie gratis huwelijken

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekende de Voorjaarsbrief 2013,

Constateerende dat:

- Het college voornemens is om het aantal kosteloze huwelijken te beperken tot 100 per jaar;
- Dit een bezuiniging van ca. € 30.000 oplevert;

Overwegende dat:

- Elke gemeente op grond van de Wet Rechten Burgerlijke Stand uit 1879 verplicht is tenminste tweemaal per week de mogelijkheid aan te bieden om gratis in het huwelijk te kunnen treden;
- De gemeente zelf mag bepalen hoe dit gratis huwelijk wordt voltrokken, administratief of met een ceremonie;
- Een derde van de huwelijken in Groningen tijdens een gratis ceremonie wordt voltrokken;
- Er voor de gratis huwelijksvoltrekkingen een 'first come first served' -beleid wordt gehanteerd;
- Deze regeling bedoeld is om ook mensen met een minimuminkomen een feestelijke huwelijksvoltrekking mee te laten maken;

Verzoekt het college:

- Het beleid voor gratis huwelijken aan te passen en dusdanig te versoberen dat alleen minima gebruik kunnen maken van een gratis ceremonie;
- De raad tijdig voor de begroting te informeren over de uitkomsten zodat de gemeenteraad hierover een oordeel kan vormen in aanloop naar de begrotingbehandeling;

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens,

Anne Kuik
CDA

Jimmy Dijk
SP

Sabine Koebrugge
VVD

Jetze Luhoff
D66

Inge Jongman
Christenunie

aangenomen

Motie 28) van ChristenUnie, CDA en PvdA, Wijkloketten Hoogkerk en ...

M₂₈

GRIFFIE
reg.nr. <i>GR13.3772452</i>
ingek. 21 JUN 2013
class. <i>-2.07.51</i>
te beh. door: <i>GR</i>
kopie gez. aan:

Motie wijkloketten Hoogkerk en Lewenburg

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekende de Voorjaarsbrief 2013,

Constateernde dat:

- Het college voornemens is om het loket Burgerzaken in de vensterschool Hoogkerk en het loket in Lewenburg te gaan sluiten;
- Dit een geringe bezuiniging van € 69.000 oplevert in 2015;
- Het blijven aanbieden van dienstverlening in Hoogkerk een voorwaarde was bij het voegen van de gemeente Hoogkerk bij de gemeente Groningen;
- Het organiseren van kwalitatief goede dienstverlening dicht bij de burger altijd een belangrijk uitgangspunt is geweest voor de gemeente Groningen;

Overwegende dat:

- Het loket Hoogkerk en het loket Lewenburg, een belangrijke faciliterende rol vervullen voor de inwoners van Hoogkerk, respectievelijk Lewenburg en de omliggende wijken;
- Het sluiten van de loketten een verschuiving van arbeidsplaatsen naar het KCC en de Kreupelstraat is;
- Een bezuiniging van € 69.000 niet in verhouding staat tot het verlies van kwaliteit van de dienstverlening;
- Het onwenselijk is om geen enkele service meer te bieden in Hoogkerk en Lewenburg;

Verzoekt het college:

- Te onderzoeken kan worden of dienstverlening eventueel geleverd kan worden op een andere manier, bijvoorbeeld vanuit de STIPS;
- Indien dat geen of niet voldoende besparing oplevert, te kijken naar andere bezuinigingsmogelijkheden zodat de wijkloketten open kunnen blijven;
- Hiervoor middelen te vinden, bijvoorbeeld uit het versoberen van de gratis huwelijken;
- De raad tijdig voor de begroting te informeren over de uitkomsten zodat de gemeenteraad hierover een oordeel kan vormen in aanloop naar de begrotingbehandeling;

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens,

Inge Jongman
CU

Anne Kuik
CDA

Randy Martens
PvdA

aangenomen

Motie 29) van ChristenUnie, CDA, PvdA, GroenLinks, SP en D66, Zelfbeheer . . .

MOTIE

Zelfbeheer groen in wijken

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juni 2013 besprekende de voorjaarsbrief 2013

overwegend dat:

- Er bezuinigd gaat worden op het beheer in de openbare ruimte;
- De huidige tijden ruimte geven aan nieuwe burgerinitiatieven maar ook aan een andere rol van de overheid;
- Zelfbeheer in een wijk in Almere tot grote tevredenheid van gemeente en bewoners heeft geleid;
- Dit zelfbeheer inwoners in Almere bewuster heeft gemaakt van hun omgeving en stimulerend heeft gewerkt op het elkaar aanspreken en onderhouden van een stukje openbare ruimte voor hun eigen huis;
- Dit voorbeeld wellicht ter inspiratie kan dienen in de stad en tevens kostenverlagend kan werken;

van mening dat:

- Groningen een stad wil zijn die schoon, heel, mooi én groen is;
- De inwoners door middel van zelfbeheer daar een actieve rol in kunnen spelen;

besluit:

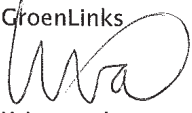
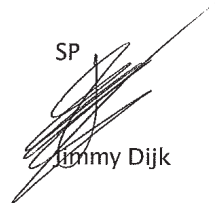

- het college te verzoeken om in overleg met de wijken en de Stadgers na te gaan of het mogelijk is om een pilot te houden à la het zelfbeheer in Almere in één of meerdere wijken te starten

en gaat over tot de orde van de dag.

aangenomen

Motie 29) van ChristenUnie, CDA, PvdA, GroenLinks, SP en D66, Zelfbeheer . . .

ChristenUnie Inge Jongman	CDA Anne Kuik	PvdA Wim Moes	GroenLinks Kris van der Veen
SP Jimmy Dijk	D66 Jetze Luhoff		

Voor de motie: ..... stemmen
Tegen de motie: ..... stemmen
De motie is aanvaard/verworpen

Toelichtend persbericht van juli 2012/Zelfbeheer in Hoekwierde
Bewoners van de Hoekwierde gaan het dagelijks beheer van hun eigen wijk voor hun rekening nemen. Alleen het beheer van de riolering en grote onderhoudswerkzaamheden voert de gemeente zelf nog uit. Wat ooit begon als een club vrijwilligers in het Windbos en Vogelbos, is uitgegroeid tot een buurtbeweging waarbij steeds meer bewoners aanhaken. Er zijn groepen bewoners opgestaan die zich met onderdelen van het beheer bezighouden. Zo is er een maaiploeg, die wekelijks controleert of het gras gemaaid moet worden. Eén vrijwilliger doet dagelijks kleine klusjes in de buurt. Er is een schoffelploeg en een zaagploeg. Daarnaast stimuleren de bewoners elkaar steeds meer om zich te ontfermen over het stukje openbare ruimte voor hun huis, hun eigen stoepje te vegen en onkruid te wieden. Maandag ondertekenen wethouder Ed Anker en de bestuursleden van de stichting Experiment Zelfbeheer Hoekwierde de gezamenlijke ontwikkel- en uitvoeringsovereenkomst voor het dagelijks beheer van de openbare ruimte in de Hoekwierde.

M₃₀

STUDENT STAD ChristenUnie

CDA
Groningen

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

VVD

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3772591
ingek.	21 JUN 2013
class.	-2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

Motie "Invulling cofinancieringsfonds"

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013 besprekende de Voorjaarsbrief 2013.

Constateerend dat:

- het college voorstelt om in de toekomst te gaan werken met een cofinancieringsfonds,
- binnen een aantal programma's waarvoor in de komende jaren geen of minder dekking is, al gewerkt wordt met cofinanciering (te denken valt aan het Akkoord van Groningen en binnenstadmanagement).

Overwegende dat:

- het bij het maken van de keuze om (gedeeltelijk) te stoppen met bepaalde activiteiten, belangrijk is om het alternatief dat het college aandraagt op waarde te kunnen schatten.

Verzoekt het college:

- om de raad bij de behandeling van de begroting meer inzicht te geven in de voeding van het cofinancieringsfonds en een overzicht aan te leveren van de activiteiten en programma's die in de toekomst zijn aangewezen op het cofinancieringsfonds,
- hierbij tevens aan te geven hoe het cofinancieringsfonds aantrekkelijk gemaakt wordt voor partners.

En gaat over tot de orde van de dag.

Jos van Rooij
Student en Stad

Inge Jongman
ChristenUnie

Anne Kuik
CDA

Mattias Gijsbertsen
GroenLinks

Sabine Koebrugge

VVD

aangenomen

Motie 33) van S&S, ChristenUnie, CDA en D66, Fietsenrekken voor ...

M33

STUDENT & STAD

ChristenUnie

CDA
Groningen

D66

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3772640
ingek. 21 JUN 2013
class. -2.07.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

Motie "Fietsenrekken voor studentensociëteiten"

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013 besprekende de Voorjaarsbrief 2013.

Constateerende dat:

- straten met studentensociëteiten door een gebrek aan fietsparkeergelegenheid soms een rommelige aanblik geven,
- grote hoeveelheden verkeerd geparkeerde fietsen kunnen leiden tot onveilige situaties,
- dit door buurtbewoners, maar ook door de verenigingen zelf, als vervelend wordt ervaren,
- in de beeldvorming de fietsenoverlast vaak in zijn geheel wordt toegewezen aan de sociëteiten, terwijl dit niet altijd het geval is.

Overwegende dat:

- het plaatsen van fietsklemmen een goede oplossing kan zijn voor de fietsenoverlast,
- fietsklemmen niet in alle gevallen ruimtelijk inpasbaar zijn.

Verzoekt het college:

- om in gesprek te gaan met de verschillende studentenverenigingen in de stad en te bekijken in welke gevallen fietsklemmen een oplossing kunnen bieden voor fietsenoverlast en ruimtelijk inpasbaar zijn,
- de uitkomsten van deze gesprekken terug te koppelen aan de raad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Jos van Rooij
Student en Stad

Inge Jongman
ChristenUnie

Jetze Luhoff
D66

Anne Kuik
CDA

aangenomen

Motie 9) van VVD en S&S, Generieke korting Antillianenbeleid (voor VVD, S&S ...)

Mg

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3771828
ingek. 21 JUN 2013
class. - 2.07.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

STUDENT & STAD

Motie generieke korting Antillianenbeleid

De Gemeenteraad van Groningen bijeen op 19 juni 2013 besprekende de Voorjaarsbrief,

Constaterende dat

- Het Antillianenbeleid niet genoemd wordt in de bezuinigingsvoorstellen;
- Er voor andere instellingen wel een generieke korting van 10% geldt;
- Het Antillianenbeleid niet met reden uitgezonderd wordt;
- De rijkssubsidie niet meer verstrekt wordt;
- De gemeente al diverse budgetten beschikbaar heeft voor de aanpak van criminaliteit, werkloosheid en voortijdig schoolverlaten (onder jongeren);
- Stichting Brisa recentelijk onderzoek heeft gedaan naar het Antillianenbeleid;

Overwegende dat

- De rijksbezuinigingen al deels zijn gerepareerd door de gemeente;
- Er geen bijzondere redenen zijn waarom deze korting niet voor dit beleid zou moeten gelden;
- Uit het onderzoek blijkt dat de betreffende doelgroep ontevreden is over het beleid;
- Het onwenselijk is om één doelgroep apart te behandelen;

Voorts overwegende dat

- Dit de integratie niet ten goede zal komen;

Verzoekt het college

- In aanloop naar de begroting te onderzoeken of er meer bezuinigd kan worden op het Antillianenbeleid door meer aansluiting te zoeken bij de lopende programma's binnen de gemeente;
- De generieke korting van 10% onverkort ook voor het Antillianenbeleid te laten gelden;

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD

Sabine Koebrugge

VVD

Max Blom

Student en Stad

Jos van Rooij

verworpen X

Motie 10) van GroenLinks, PvdD, Stadspartij en ChristenUnie, Taakstelling ...

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

**PARTIJ VOOR
DE DIEREN**

M10

GRIFFIE
reg.nr. <i>GR13.3771853</i>
ingek. 21 JUN 2013
class. <i>-207.51</i>
te beh. door: <i>GR</i>
kopie gez. aan:

ChristenUnie

MOTIE Taakstelling decentralisaties

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekend de Voorjaarsbrief 2013,

constaterende dat

- het college in de Voorjaarsbrief een bezuinigingsvoorstel presenteert, waarbij taakstellend 1 miljoen euro (extra) wordt bezuinigd op de vernieuwing van het sociale domein;
- de invoering van de drie decentralisaties en de overdracht van de daarbij horende taken gepaard gaat met kortingen van de landelijke overheid die kunnen oplopen tot 30% (Jeugdwet);
- het met deze landelijke kortingen al bijzonder moeilijk wordt een goed voorzieningenniveau overeind te houden;

overwegende dat

- het college geen onderbouwing levert voor de taakstelling van een miljoen en de haalbaarheid daarvan;

verzoekt het college

- af te zien van de taakstelling dan wel een gefundeerde visie te leveren waarom de taakstelling wel haalbaar en wenselijk zou zijn;

en gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks

Kris van der Veen
Kris van der Veen

Partij voor de Dieren

Gerjan Kelder
Gerjan Kelder

Stadspartij

A. Riemersma
Anna Riemersma

ChristenUnie

Martin Verhoef
Martin Verhoef

verworpen

Motie 11) van GroenLinks en PvdD, Generiek is generiek (voor GroenLinks en ...

M11

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

**PARTIJ voor
DE DIEREN**

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3771950
ingek. 21 JUN 2013
class. - 207-51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

MOTIE Generiek is generiek

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekend de Voorjaarsbrief 2013,

constaterende dat

- het college voorstelt alle culturele instellingen een generieke korting van 10% op het subsidiebedrag op te leggen;
- het college hiermee beoogt een bezuiniging van 1,2 miljoen euro te realiseren;
- van deze generieke korting een aantal instellingen zijn uitgezonderd, nl. Groninger Museum, Martiniplaza, Groninger Forum en Kunstencentrum/Stedelijk Muziekschool;

overwegende dat

- in het kader van de net vastgestelde cultuurnota inhoudelijke keuzes gemaakt zijn en dat daarom bij een bezuiniging een generieke korting voor de hand ligt;
- de argumenten van het college, nl. dat de uitgezonderde instellingen er financieel niet goed voorstaan, al gekort zijn of het moeilijk hebben voor meer instellingen in de culturele sector gelden;
- gedeelde smart hier letterlijk halve smart is;

verzoekt het college

- bij het opstellen van de begroting het te bezuinigen bedrag om te slaan over alle instellingen;
- het percentage dat daarmee ontstaat, minder dan 6%, te hanteren als het kortingspercentage voor de culturele instellingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks
Annie Postma

Partij voor de Dieren
Gerjan Kelder

Verworpen

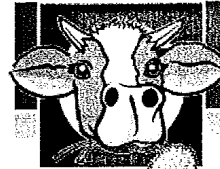
Motie 12) van GroenLinks, ChristenUnie en PvdD, Rebound en ...

M12

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

GRIFFIE
reg.nr. <i>GR13.3771967</i>
ingek. 21 JUN 2013
class. <i>2.07.51</i>
te beh. door: <i>GR</i>
kopie gez. aan:

**PARTIJ voor
DE DIEREN**

ChristenUnie

MOTIE Rebound en Schoolmaatschappelijk werk

— De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekend de Voorjaarsbrief 2013,

constaterende dat

- het college voorstelt de gemeentelijke bijdrage van 50.000 euro aan de Reboundvoorziening stop te zetten en 100.000 euro te korten op de gemeentelijke bijdrage aan het schoolmaatschappelijk werk;
- het college dit motiveert met het argument: "dat is niet onze wettelijke taak";

overwegende dat

- het voorkomen van voortijdig schoolverlaten wèl een gemeentelijke taak is;
- zowel Rebound als schoolmaatschappelijk werk een belangrijke rol spelen bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten;
- zorg in en om school een gedeelde verantwoordelijkheid is van gemeente en schoolbesturen;
- met de invoering van Passend Onderwijs en de decentralisatie van de Jeugdzorg het thema "zorg voor jongeren" nadrukkelijk weer op de agenda komt;
- er de komende jaren de nodige afstemming moet plaatsvinden over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden rond deze twee thema's;

verzoekt het college

- in de komende begroting geen bezuiniging op te nemen op de Reboundvoorziening en het schoolmaatschappelijk werk;
- in ieder geval tot de invoering van de Jeugdwet (nu gepland voor 1 januari 2015) deze beide voorzieningen te blijven subsidiëren;
- de middelen hiervoor te zoeken in bv. incidentele middelen voor de bestrijding van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten, of in aanvullende bezuinigingen binnen het leerlingvervoer (zie de collegebrief van 13 mei 2013)

en gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks

Annie Postma

ChristenUnie

Martin Verhoef

Partij voor de Dieren

Gerjan Kelder

verworpen

Motie 17) van de Stadspartij, Fietsparkeren en parkeerbedrijf (voor Stadspartij, . . .

M17

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.377219
ingek.	21 JUN 2013
class.	-207.51
te bef. door:	GR
kopie gez. aan:	

MOTIE 'FIETSPARKEREN EN PARKEERBEDRIJF'.

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013, besprekende 'Voorjaarsbrief en meerjarenbeeld',

overwegende,

- dat fietsparkeren nu betaald wordt door het parkeerbedrijf,
- dat het parkeerbedrijf verlies maakt en de automobilist opdraait voor de kosten van het fietsparkeren, hetgeen onwenselijk is.

is van oordeel,

- dat deze last niet voortdurend op het parkeerbedrijf kan blijven drukken,

verzoekt het College om het fietsparkeren apart in de volgende begroting op te nemen en van het (auto)parkeerbedrijf te scheiden.

en gaat over tot de orde van de dag.

Robert Prummel

Stadspartij

verwerpen

Motie 18) van de Stadspartij, Burgerloketten open houden (voor Stadspartij) . . .

M, 18

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3772151
ingek.	21 JUN 2013
class.	-2.07.151
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

MOTIE 'BURGERLOKETTEN OPEN HOUDEN'.

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013, besprekende 'Voorjaarsbrief en meerjarenbeeld',

Constaterende dat:

- de gemeente Groningen een grote gemeente is met veel inwoners
- de gemeente Groningen een aantal grote buitenwijken heeft met een grote afstand naar het centrum
- de gemeente Groningen slechts 3 loketten heeft voor burgerzaken: in het centrum, in Hoogkerk en Lewenborg
- de gemeente Groningen 2 van deze 3 loketten voor burgerzaken wil sluiten in Hoogkerk en in Lewenborg met als reden een bezuiniging

Overwegende dat:

- de bezuiniging slechts 1 fte ambtenaar besparing oplevert
- burgers straks slechts bij 1 loket terecht kunnen, die slecht bereikbaar is per auto en bovendien voor gehandicapten en ouderen zeer moeilijk bereikbaar is
- deze bezuiniging jaarlijks weer vele extra verkeersbewegingen oplevert in het toch al drukke centrum van Groningen

Verzoek het college deze bezuiniging te schrappen en 3 loketten voor burgerzaken te behouden die zowel de oostkant, als de westkant van de stad bedienen

en gaat over tot de orde van de dag.

Robert Prummel
Stadspartij

verworpen

Motie 19) van de Stadspartij, Niet stoppen met fietsbeheer (voor Stadspartij) . . .

M19

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3772164
ingek. 21 JUN 2013
class. -2.07.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

MOTIE 'NIET STOPPEN MET FIETSBEHEER'.

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013, besprekende 'Voorjaarsbrief en meerjarenbeeld',

Constateerende dat:

- het College in de voorjaansnota (onder bijlage II "dekkingsmogelijkheden ad 66) voornemens is om te stoppen met het fietsbeheer.

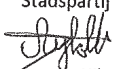
Overwegende dat:

- het niet meer ophalen van weesfietsen kan leiden tot verloedering.
- dit tot een achteruitgang leidt ten aanzien van een schone stad.

Verzoekt:

- deze bezuiniging niet uit te voeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Stadspartij

Amrüt Sijbolts

verworpen

Motie 20) van de Stadspartij, Overhead stresstest (voor Stadspartij en PvdD) . . .

MOTIE 'OVERHEAD STRESSTEST'.

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013, besprekende 'Voorjaarsbrief en meerjarenbeeld',

Constateerende dat:

- de gemeente Groningen financieel flink onder druk staat.
- komende Rijksbezuinigingen nog uiterst onzeker zijn.
- de gemeente Groningen ten opzichte van het landelijk gemiddelde (11)¹ hoog scoort voor wat betreft het aantal ambtenaren per inwoner plm.16 fte per 1000 inwoners.²
- het financiële meerjarenbeeld er niet rooskleurig uitziet.

Overwegende dat:

- er de komende tijd helaas flink moet worden bezuinigd.
- snijden in eigen vlees onvermijdelijk lijkt.
- de gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven een overhead 'stresstest' op hun organisatie hebben losgelaten,
- deze gemeenten de uitkomsten van dit onderzoek hebben gebruikt voor een bezuinigingsronde.

Spreekt uit dat:

- een soortgelijke overhead 'stresstest' ook in de gemeente Groningen een bijdrage kan leveren aan de in de toekomst te nemen keuzes.
- uitvoerend personeel buiten schot moet blijven.

Verzoekt het college om,

- een externe overhead stresstest op de eigen organisatie los te laten waarbij uitvoerend personeel zo veel mogelijk buiten schot blijft,
- de uitkomsten vóór de behandeling van de begroting 2014 aan de raad voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Amrut Sijbolts
Stadspartij

¹ Onderzoek Bereschot 2012

² De samenwerking met de gemeente Ten Boer is hier in meegenomen

M₂₀

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3772201
ingek. 21 JUN 2013
class. -2.07.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

verworpen

Motie 21) van de Stadspartij, Kinderactiviteiten (voor Stadspartij) verworpen

M₂₁

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3772306
ingek.	21 JUN 2013
class.	2013/51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

MOTIE 'KINDERACTIVITEITEN'.

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013, besprekende 'Voorjaarsbrief en meerjarenbeeld',

Constaterende dat:

- het college in de voorjaarsnota (onder bijlage II "dekkingsmogelijkheden ad 95) voornemens is om € 250.000,- te bezuinigen op kinderactiviteiten.
- door het college de motivatie wordt gebruikt dat dit geen wettelijke taak is van de gemeente.

Overwegende dat:

- er in eerdere bezuinigingsrondes ook al op kinderactiviteiten is bezuinigd.
- het college van mening is dat het mogelijk is om een aantal activiteiten voor kinderen en jongeren slimmer te combineren.
- het college nog met een nieuwe kijk op kinderactiviteiten komt.

Verzoekt het college:

- om eerst met nieuw beleid te komen.
- deze dekkingsmogelijkheid als PM post op te nemen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Stadspartij

Amrut Sijbolts

Verworpen

Motie 22) van de Stadspartij, Gezonde en veilige school (voor Stadspartij en ...

M22,
hermen

ERRATUM OP
MOTIE 22.

MOTIE 'GEZONDE EN VEILIGE SCHOOL'.

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013, besprekende 'Voorjaarsbrief en meerjarenbeeld'.

Constaterende dat:

- het college in de voorjaarnota (onder bijlage II "dekkingsmogelijkheden ad 109) voornemens is om te stoppen met "Gezonde en veilige school".
- door het college de motivatie wordt gebruikt dat dit geen wettelijke taak is van de gemeente.

Overwegende dat:

- een gezonde en veilige school voor de stad Groningen van groot belang is.
- verslavingspreventie en bewegingsonderwijs van groot belang zijn.
- Groningen de ambitie heeft om onderwijsstad van Nederland te worden.
- bovengenoemde van belang is op het gebied ten aanzien van gezond opgroeien en Healty Aging.
- kinderen die opgroeien nooit genoeg aandacht kunnen krijgen op het gebied van gezondheid.
- het coalitieakkoord "Prinsenhofakkoord op de rails spreekt van een "faciliterende rol voor de gemeente Groningen".
- aandacht voor architectuur en stedenbouw ook geen wettelijke taak van de gemeente is.

Spreekt uit:

- dat het belang van een gezonde jeugd boven het belang van aandacht voor architectuur en stedenbouw gaat.
- ~~dit voorstel niet uit te willen voeren.~~ DEZE BEZUINIGING NIET UIT TE WILLEN VOEREN
- de subsidie aan Platform Gras (onder bijlage II "dekkingsmogelijkheden ad 127) van € 71.000,- als dekking te gebruiken.
- de vrijval van € 2.000,- toe te voegen aan de AER.

En gaat over tot de orde van de dag.

Stadspartij

Amrut Sijbolts

Verwerpen

Motie 31) van S&S en GroenLinks, Binnenstadmanagement (voor S&S en ...

M31

STUDENT **STAD**

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3772594
ingek.	21 JUN 2013
class.	207.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

Motie "Binnenstadmanagement"

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013 besprekende de Voorjaarsbrief 2013.

Constateernde dat:

- in de voorgestelde bezuinigingen het evenementenprogramma vanaf 2014 verdwijnt en het binnenstadmanagement vanaf 2015 in zijn geheel verdwijnt,
- het evenementenprogramma bedoeld is om de binnenstad aantrekkelijk te houden tijdens de bouwwerkzaamheden aan de oostwand en het Groninger Forum,
- binnenstadondernemers het in toenemende mate moeilijk hebben als gevolg van de crisis,
- de opkomst van het internetwinkelen zorgt voor een verschuiving in de detailhandel.

Overwegende dat:

- de binnenstad van functie verandert en consumenten de binnenstad meer gaan opzoeken voor de beleving,
- het evenementenprogramma binnenstad voor deze benodigde reuring zorgt,
- een levendige binnenstad van groot belang is om mensen te blijven verleiden tot een bezoek,
- de detailhandel elk steuntje in de rug kan gebruiken om meer bezoekers naar de binnenstad te brengen,
- binnenstadmanagement een goed voorbeeld is van cofinanciering.

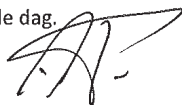
Verzoekt het college:

- om de voorgestelde bezuiniging op het binnenstadmanagement in 2014 niet in de begroting te verwerken, en het binnenstadmanagement op te nemen als opgave in het meerjarenbeeld vanaf 2015,
- alternatieven te onderzoeken en hierbij bijvoorbeeld te kijken naar de eigen bijdrage WMO-vervoer.

En gaat over tot de orde van de dag.

Jos van Rooij
Student en Stad

Annie Postma
GroenLinks

Verworpen

Motie 32) van S&S, Niet Akkoord met stoppen (voor S&S, VVD en D66) verworpen

STUDENT STAD

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3772630
ingek.	21 JUN 2013
class.	-2.67.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

M32

Motie "Niet Akkoord met stoppen"

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013 besprekende de Voorjaarsbrief 2013.

Constaterende dat:

- de bijdrage aan het Akkoord van Groningen in de bezuinigingsvoorstellen eerst met 20%, dan met 40% en vanaf 2015 met 100% wordt gekort,
- het Akkoord van Groningen een uitstekend voorbeeld is van cofinanciering.

Van mening dat:

- de ambitie om meer te werken met cofinanciering moeilijk te rijmen valt met het vanaf 2015 stoppen met de cofinanciering van het Akkoord van Groningen,
- het van groot belang is om intensief te blijven samenwerken met de RUG, de Hanzehogeschool en het UMCG, om op deze manier te bouwen aan Groningen als kennisstad en nieuwe kansen te creëren voor Groningen,
- het vanaf 2015 schrappen van de gemeentelijke bijdrage aan het Akkoord van Groningen in dezen een verkeerd signaal is naar onze partners.

Verzoekt het college:

- om de voorgestelde korting of een zo groot mogelijk deel hiervan op het Akkoord van Groningen voor de jaren 2013 en 2014 niet in de begroting 2014 te verwerken en het Akkoord van Groningen op te nemen als opgave in het meerjarenbeeld vanaf 2014,
- alternatieven te onderzoeken en hierbij te kijken naar het schrappen van het knelpunt Antilianenbeleid en een bezuiniging op het budget participatie beheer en onderhoud, of zelf een alternatieve dekking te zoeken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Jos van Rooij
Student en Stad

verworpen

Motie 35) van S&S, Scenario met hoger weerstandsvermogen (voor S&S en ...

M35

STUDENT STAD

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3772660
ingek.	21 JUN 2013
class.	- 2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

Motie "Scenario met hoger weerstandsvermogen"

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013 besprekende de Voorjaarsbrief 2013.

Constaterende dat:

- in deze Voorjaarsbrief rekening wordt gehouden met een weerstandsvermogen dat onvoldoende is om de risico's die de gemeente loopt mee af te dekken.

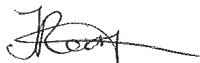
Overwegende dat:

- het college sinds haar aantreden de ambitie heeft gehad het weerstandsvermogen binnen deze collegeperiode naar 0,8 te tillen.

Verzoekt het college:

- om bij de begrotingsbehandeling naast de conceptbegroting 2014 een tweede conceptbegroting aan te leveren, waarin inzichtelijk gemaakt wordt hoe de begroting er met een weerstandsvermogen van 0,8 uit zou kunnen zien.

En gaat over tot de orde van de dag.

Jos van Rooij
Student en Stad

verworpen

Motie 36) van de PvdD, Stichting Dierenopvang Groningen (voor PvdD, ...

M36

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3772663
ingek.	21 JUN 2013
class.	2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

Motie Stichting Dierenopvang Groningen

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekende de Voorjaarsbrief 2013,

Constateerend dat

- De Gemeente Groningen wettelijk verplicht is tot opvang van gehouden dieren
- De gemeente deze plicht onder andere uitbesteedt aan de Stichting Dierenopvang Groningen
- Deze stichting jaarlijks zo'n 7000 dieren opvangt
- De jaarlijkse subsidie van € 11.000 per jaar voor Stichting Dierenopvang Groningen dreigt te verdwijnen per 2015

Overwegende dat

- Het hier gaat om een wettelijke plicht van het college
- Er geen alternatief in de provincie bestaat voor deze opvang voorzover het geen honden of katten betreft
- Deze Stichting dus een zeer belangrijke rol vervult
- Het hier eigenlijk geen subsidie betreft, maar een vergoeding voor verleende diensten

Verzoekt het College

- te onderzoeken waar een alternatieve dekking voor het bedrag van 11000 gevonden zou kunnen worden en de raad hier vóór de behandeling van de begroting in 2014 over te informeren

En gaan over tot de orde van de dag

Geïjan Kelder

Partij voor de Dieren

verworpen

Motie 37) van de PvdD, Duurzaamheid als kerntaak (voor PvdD, GroenLinks en ...)

M37

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3772667
ingek. 21 JUN 2013
class. -2.04.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

Motie duurzaamheid als Kerntaak

De gemeenteraad van Groningen, bijeen op 19 juni 2013, besprekende de Voorjaarsnota 2014

Constaterende

- Dat in deze nota wordt voorgesteld een miljoen euro te korten op het budget voor duurzaamheid
- Dat het college aankondigt binnenkort een kerntakendiscussie te willen voeren

Overwegende

- Dat duurzaamheid onverminderd prioriteit dient te hebben

Verzoekt het college nu alvast uit te spreken dat

- Duurzaamheid een kerntaak van de gemeente is en blijft

En gaat over tot de orde van de dag.

Gerjan Keijder
Partij voor de Dieren

verworpen

Motie 39) van de PvdD, Begrotingsopbouw (voor PvdD) verworpen

M39

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3772687
ingek. 21 JUN 2013
class. -2.07.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

Motie begrotingsopbouw

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekend de Voorjaarsbrief 2013,

Constaterende dat

Inkomsten uit het parkeerbedrijf en stadstoezicht voor zo'n 70-80% zijn opgebouwd uit bestuurlijke strafbeschikking of beschikkingen 'Wet Mulder',

Overwegende dat

Het een merkwaardige zaak is dat de gemeente in financiële problemen zou komen indien burgers zich aan de wet houden,

Verzoekt het College

Een brief op te stellen die als basis kan dienen voor een principiële discussie over deze kwestie en deze naar de raad te sturen voor de behandeling van de begroting 2014

En gaat over tot de orde van de dag

Gerjan Kelder
Partij voor de Dieren

verworpen

Motie 6) van PvdA en ChristenUnie, Bredere blik op de sport (ingetrokken)

Motie

ChristenUnie

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3771705
ingek.	21 JUN 2013
class.	2.07.151
te beh. door:	6k
kopie gez. aan:	

Bredere blik op de sport

De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 juni 2013 besprekend het voorstel inzake de voorjaarsbrief:

Overweegt dat:

- het college binnen de bezuinigingen op sport als zoekrichting vooral voorstelt een generieke korting op subsidies voor sportverenigingen toe te passen;
- de gemeenteraad bij eerdere gelegenheid heeft aangegeven dat het de sportverenigingen zijn die het sportbeleid van de gemeente tot een succes maken waardoor een bezuiniging op alleen de verenigingen niet wenselijk is;
- een deel van de benodigde bezuinigingen volgens het college mogelijk wel opgevangen kan worden door een bundeling van sportactiviteiten en - voorzieningen;
- het een goede zaak is de sportverenigingen het komende half jaar bij het onderzoek te betrekken omdat er binnen de besturen van de sportverenigingen veel bestuurskracht en creativiteit aanwezig is die mogelijk leidt tot nieuwe ideeën om binnen de sportbudgetten te bezuinigen;
- binnen het voorgestelde maatregelenpakket wel bezuinigd wordt op onderhoud in de openbare ruimte, maar niet op onderhoud van sportvoorzieningen;
- het college bij eerdere gelegenheid heeft toegezegd de mogelijkheden voor het digitaal boeken van sportaccommodaties te onderzoeken en er wellicht nog meer mogelijkheden zijn voor efficiënter werken binnen de gemeentelijke organisatie, inclusief de werkmaatschappij;

Verzoekt het college:

- alle bezuinigingsmogelijkheden binnen de sport te verkennen; waaronder ook de mogelijkheden van het bezuinigen op het onderhoud van sportvoorzieningen;
- te bezien of het meer digitaal maken van de dienstverlening van de Werkmaatschappij Sport en Recreatie kan leiden tot een besparing in de uitvoeringskosten en daarnaast ook andere mogelijkheden voor efficiency in de uitvoering van het sportbeleid in beeld te brengen;
- de raad uiterlijk 15 oktober 2013 te informeren over de uitkomsten zodat de gemeenteraad zich hierover een oordeel kan vormen in aanloop naar de begrotingbehandeling;

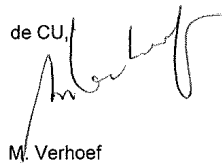
en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de PvdA,

E. van Lente

de CU,

M. Verhoef

ingetrokken

Motie 7) van VVD, PvdD, S&S, CDA en Stadspartij, Eén CAO.(ingetrokken)

M7

STUDENT STAD

reg.nr.	GR13.3771726
ingek.	21 JUN 2013
class.	-2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

Motie Eén CAO

De Gemeenteraad van Groningen bijeen op 19 juni 2013 besprekende de Voorjaarsbrief,

Constateerende

- Dat de gemeente Groningen bovenop de landelijke collectieve arbeidsovereenkomst een Sociale Leidraad en Sociaal Convenant hanteert;
- Dat het Sociaal Convenant tot 1 januari 2015 loopt;
- De huidige financiële positie van de gemeente fors onder druk staat;
- De toenemende frictiekosten die hier mee gepaard gaan;

Overwegende dat

- De arbeidsvoorwaarden gemoderniseerd dienen te worden;
- Nieuwe afspraken altijd in goed overleg met de bonden moeten worden gemaakt;
- Meer mobiliteit van personeel wenselijk is;
- Meer mogelijkheden geboden dienen te worden om jong talent aan de gemeente Groningen te binden;

Verzoekt het college

- Tot nieuwe afspraken met de bonden te komen;
- Daarbij als uitgangspunt de landelijke CAO voor gemeenten te hanteren;

En gaat over tot de orde van de dag.

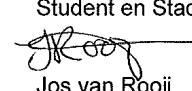
VVD

Sabine Koebrugge

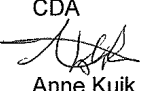
Partij voor de Dieren

Gerjan Kelder

Student en Stad

Jos van Rooij

CDA

Anne Kuik

Stadspartij

Robert Prummel

ingetrokken

Motie 13) van GroenLinks, Acceptabel weerstandsvermogen (ingetrokken)

M13

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3771993
ingek.	21 JUN 2013
class.	-210.151
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

MOTIE acceptabel weerstandsvermogen

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekend de Voorjaarsbrief 2013,

Overwegend

- dat het college een zeer omvangrijke bezuinigingsoperatie voorstelt, die grote effecten zal hebben op de stad;
- dat sommige bezuinigingen de gemeente op kortere of langere termijn financiële schade kunnen toebrengen en daarom het doel van gezonde overheidsfinanciën juist verder weg brengen;
- dat het college hard werkt aan een steeds betere beheersing van risico's;

Spreekt als haar mening uit

in de begroting 2014 een lager weerstandsvermogen dan 0,75 te kunnen accepteren om onwenselijke financiële en/of maatschappelijke schade te voorkomen

en gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks
Mattias Gijsbertsen

ingetrokken

Motie 14) van GroenLinks en ChristenUnie, Minder bezuinigen (ingetrokken)

M 14

ChristenUnie GRIFFIE

reg.nr.	GR13.3772041
ingek.	21 JUN 2013
class.	-2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

MOTIE minder bezuinigen

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekend de Voorjaarsbrief 2013,

Overwegend

- dat het college een zeer omvangrijke bezuinigingsoperatie voorstelt, die grote effecten zal hebben op de stad;
- dat sommige bezuinigingsvoorstellen zeer onwenselijk zijn, omdat ze bijvoorbeeld mensen hard treffen of contraproductief zijn voor een goede economische ontwikkeling van de stad en veel schade toebrengen aan de maatschappelijke infrastructuur in de stad
- dat de reserves opgebouwd in de vette jaren in crisistijd als reserves aangewend moeten en kunnen worden om het leed te verzachten

Verzoekt het college

In de begroting 2014 de bezuinigen op de maatschappelijke infrastructuur en bezuinigen met een averechts effect op de economische ontwikkeling te beperken door een lagere ondergrens voor het weerstandsvermogen dan 0,75 te hanteren en/of alternatieve bezuinigen voor te stellen

En gaat over tot de orde van de dag

GroenLinks
Mattias Gijsbertsen

ChristenUnie
Inge Jongman

Toelichting:

Los van precieze getallen die bij de begroting 2014 weer anders kunnen zijn, betreft deze motie een oproep om een andere balans te slaan tussen bezuinigen en sparen enerzijds en investeren en beschermen van kwetsbare burgers anderzijds, in het voordeel van de laatste categorie

ingetrokken

Motie 16) van de Stadspartij, Fietsklemmen (ingetrokken)

M. 16

GRIFFIE	
reg.nr.	GR13.3772100
ingek.	21 JUN 2013
class.	-207.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

MOTIE 'FIETSKLEMMEN'.

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013, besprekende 'Voorjaarsbrief en meerjarenbeeld',

Overwegende:

- dat meer fietsklemmen voor het behoud van een schone en hele stad gewenst zijn,
- dat kamerverhuurders ook aan de fietsklemmen zouden kunnen bijdragen.

verzoekt het College om te onderzoeken of het mogelijk is kamerverhuurders door leges of anderszins te laten bijdragen aan het plaatsen van fietsklemmen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Robert Prummel

Stadspartij

ingetrokken

Motie 34) van S&S, Zichtbaarheid in KEI-week (ingetrokken)

STUDENT STAD

M34

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3772646
ingek. 21 JUN 2013
class. -2.04.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

Motie "Zichtbaarheid in KEI-week"

De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 juni 2013 besprekende de Voorjaarsbrief 2013.

Constateerend dat:

- ieder jaar duizenden jongeren tijdens de KEI-week kennismaken met Groningen,
- de Stichting KEI zich binnen haar maatschappelijke campagne onder meer inzet voor een betere omgang tussen student en stadjer.

Van mening dat:

- de KEI-week het aangewezen moment is om nieuwe studenten te informeren over hun verblijf in Groningen,
- het belangrijk is dat de gemeente zichtbaar is tijdens de KEI-week.

Verzoekt het college:

- om in samenwerking met de Stichting KEI te zoeken naar een manier waarop de gemeente zichtbaar zal blijven in de KEI-week,
- de hiervoor benodigde middelen te vinden in het permanent plaatsen van spitsrekken.¹

En gaat over tot de orde van de dag.

Jos van Rooij
Student en Stad

ingetrokken

¹ Het permanent plaatsen van spitsrekken kan structureel €31.000 opleveren. Op de gemeentelijke zichtbaarheid in de KEI-week wordt in de voorstellen vanaf 2014 structureel €8.000 bespaard.

Motie 38) van de PvdD, Energie inspecteurs (ingetrokken)

M38

GRIFFIE
reg.nr. GR13.3772668
ingek. 21 JUN 2013
class. -2.07.51
te beh. door: GR
kopie gez. aan:

Motie Energie Inspecteurs

De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 juni 2013, besprekende de Voorjaarsnota 2013

Constateernde:

- Dat u 140000 euro wilt bezuinigen op inspecteurs van het bedrijfsleven
- Het een wettelijke taak is van gemeentes, geregeld in de Wet Milieubeheer om bedrijven en instellingen te controleren

Overwegende:

- Dat uit een zeer recent onderzoek in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu blijkt dat Nederland veel meer zou kunnen besparen als bedrijven en instellingen zich meer aan de regels hielden

Verzoekt het college

- Ervoor te zorgen dat binnen het overgebleven budget van duurzaamheid, dan wel bij een andere post, voldoende middelen worden gehaald om deze inspecties door te laten gaan

en gaat over tot de orde van de dag.

Gerjan Kelder
Partij voor de Dieren

ingetrokken